

DEUTSCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN ZU BERLIN
ZENTRALINSTITUT
FÜR ALTE GESCHICHTE UND ARCHÄOLOGIE

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM
TEUBNERIANA

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT
1972

ARETHAE
ARCHIEPISCOPI CAESARIENSIS
SCRIPTA MINORA

VOL. II

RECENSUIT

L. G. WESTERINK

ACCEDUNT

NICETAE PAPHLAGONIS EPISTVLAE

BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT

1972

BIBLIOTHECAE TEUBNERIANAE
HVIVS TEMPORIS
REDACTOR: GÜNTHER CHRISTIAN HANSEN

VLN 294/375 /82/72 · ES 7 M
1. AUFLAGE
COPYRIGHT 1972
BY BSB B. G. TEUBNER VERLAGSGESELLSCHAFT, LEIPZIG
PRINTED IN THE GERMAN DEMOCRATIC REPUBLIC
GESAMTHERSTELLUNG
VEB WERKDRUCK GRÄFENHAINICHEN

HOC VOLVMINE CONTINENTVR

Praefatio	VII
Editiones	XVIII
Versiones	XIX
Sigla	XX

Arethae scripta minora

57. Ἐκφώνησις Λέοντι τῷ εὐσεβεῖ βασιλεῖ ἐπὶ τῇ χειροτονίᾳ Νικολάου τοῦ ἀγιοτάτου πατριάρχου· ὡκονόμηται δὲ ὡς ἀποσχεδιασθεῖσα	1
58. Ἐπιβατήριος ἐπὶ τοῖς τιμίοις λειψάνοις Λαζάρου, ᾧ Λέων ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς ἐκ Κύπρου μετήνεγκεν	7
59. Ἐκφρασις πομπῆς ἱερᾶς ἣν Λέων ὁ εὐσεβὴς βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς τιμίοις λειψάνοις πεποίηται Λαζάρου τοῦ Χριστοῦ φίλου, ὅτε πρῶτως αὐτὰ ἐκ Κύπρου μετήνεγκεν	11
60. Σύμβολον πίστεως ἐπιδοθὲν ἐπὶ τῇ τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ προχειρίσει	17
61. Δημηγορία ἐπιτραπέζιος ὑπὸ παρουσίᾳ Λέοντος τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως	23
62. Δημηγορία ἐπιτραπέζιος ὑπὸ παρουσίᾳ Λέοντος βασιλέως	31
63. Δημηγορία ἐπιτραπέζιος τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἀγίων φώτων, ἐν τοῖς ἰθ' ἀκουβίτοις	35
64. Δημηγορία ἐπιτραπέζιος ὑπὸ παρουσίᾳ Λέοντος βασιλέως τῇ ἀναμνήσει τῆς πατριαρχικῆς ἀναβάσεως Νικολάου πατριάρχου	39
65. Δημηγορία ἐπιτραπέζιος τῇ ἐορτῇ Ἡλιοῦ τοῦ προφήτου, Λέοντος ἐστιῶντος ἡμᾶς τοῖς ἑαυτοῦ σώστροις· δεύτερος οὗτος ὁ λόγος τῆς κατ' ἀρχὰς δημηγορίας ἐλέχθη, ἐτάγη δὲ ὧδε	43
66. Νικολάῳ πατριάρχῃ ἔτι διάκονος ὢν, ἀνθ' ὧν Νικολάου τοῦ Ξυλομαχαιρίου ἐπὶ κλῆν ψεύδους ἀλόντος ἐφ' οἷς κατεῖπεν οὐ τῆς ἀξίας τετίμητο διὰ τὴν συκοφαντίαν	49
67. Λέοντι βασιλεῖ ἐναρχομένης τῆς διὰ τὸν τέταρτον αὐτοῦ γάμον παρασχεθείσης ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπροβούλως ἀταξίας	56
68. Τῷ αὐτῷ περὶ τῶν αὐτῶν	64
69. Τῷ αὐτῷ περὶ τῶν αὐτῶν	77
70. Στεφάνῳ ὑπογραφεῖ βασιλέως τῶν ἀπορρήτων φίλῳ ἀνδρὶ	94

HOC VOLVMINE CONTINENTVR

71. Λέοντι βασιλεῖ περὶ τῶν κατὰ πολυγαμίαν εἰς συνηγορίαν παλαιοῦς προκομιζόντων πατέρων	105
72. Λέοντι βασιλεῖ κακοῦν ἐναρχομένῳ	108
73. Τῷ αὐτῷ μετὰ ἐστίασιν τραχέσιν ἐφορμήσαντι λόγοις	112
74. Ἀρέθῃ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας γνώμη, πρὸς τὴν σύνοδον μὴ δυνηθέντος ἀπαντῆσαι	113
75. Νικολάου πατριάρχου τὰ κατ' αὐτὸν καὶ τοὺς τότε ἀρχιερεῖς διὰ τὴν τετραγαμίαν	115
76. Ἀρέθῃ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας ἑλεγχος τῆς τῶν ἀρχιερέων μαιφονίας	122
77. Τοῦ αὐτοῦ τοῖς κατὰ Νικόλαον μητροπολίταις τὸν πατριάρχην, παραιτήσασθαι βιαζομένοις	132
78. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν σύνοδον	134
79. Ἀρέθῃ διακόνου, γεγονότος δὲ καὶ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἀδελφῇ	137
80. Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτήν	138
81. Τοῦ αὐτοῦ εἰς Φεβρωνίαν μοναχὴν	139
82. Item de eodem per eundem Aretham archiepiscopum, eodem quo supra interprete	140

Appendix I: Protothroni cuiusdam epistula ad Constantinum Porphyrogenetum

83. Ἐπιστολὴ τοῦ πρωτοθρόνου πρὸς τὸν Πορφυρογέννητον Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα διὰ τὸ γῆρας τοῦ θρόνου τῶν Καισαρέων ἐκβάλλεσθαι μέλλοντος	145
--	-----

Appendix II: Nicetae Paphlagonis epistulae

84. Τοῦ αὐτοῦ	149
85. Νικολάῳ μητροπολίτῃ	155
86. Παύλῳ ἡγουμένῳ καὶ θείῳ	164
87. Ἀρέθῃ πρωτοθρόνῳ	168
88. Ἐπιστολὴ Νικήτα φιλοσόφου τοῦ Παφλαγόνοιο	175
89. Νικήτα φιλοσόφου ἦτοι τοῦ Παφλαγόνοιο ἐπιστολὴ Νικολάῳ στρατηγῷ περὶ τοῦ ξύλου τῆς βρώσεως	178

Index auctorum	185
Index proverbiorum	205
Index nominum	210
Index verborum	222
Index grammaticus	269
Addenda et corrigenda ad vol. I.	288

PRAEFATIO

I. DE OPUSCULIS HOC VOLUMINE COMPREHENSIS

Cum in priore volumine Arethae opusculorum corpus Mosquense ediderimus, nunc subiungimus quae restant per alios codices sparsa. sunt pleraque ex codice Marciano gr. 524 Z., quaedam ex codice in monasterio Cosinitae olim asservato, tria epigrammata Anthologiae Palatinae, laudatio Euthymii Latine tantum nota ex editione Lipomani. pauca admodum de his habemus quae praefemur.

1. Opuscula 57–73 post Jenkins Laourdas Mango V edimus ad fidem Marciani gr. 524 Z., quem accurate descripsit Sp. P. Lambros, *Ἡ Μαρκιανὸς κώδιξ 524, Νέος Ἑλληνομνήμων* 8, 1911, 1–59; 123–192. est codex miscellaneus s. XIII ex., ff. 292, e diversis fragmentis confectus, variis manibus scriptus, cuius ff. 121–152 haec 17 opuscula Arethae tradunt. desinit haec pars mutila in fine f. 152, quaternionis vero δ; ergo aut non absolverat scriba opus aut antequam compaginatus est liber cetera amissa sunt. ut permulti codices illius aetatis, hic quoque scriptus est manu viri docti semper festinantis, raro errantis. nomen auctoris deest, Arethae restituit Kougeas¹⁾.

Marciano usus est scriba codicis Ottoboniani gr. 147, s. XVII, ff. 154 (Feron-Battaglini pp. 82–83), qui ff. 132^r–141^v Op. 57 et 60 exhibet, ff. 142^r–146^v duos Pselli tractatus ex eodem Marciano descriptos.

2. Opuscula 74–78 praebemus ex editione quam C. A. Papadopulos-Kerameus a. 1909 confecit, libro manuscripto usus qui tum Dramaë erat in monasterio Cosi-

1) *Ἡ Καισαρείας Ἀρέθας καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ, ἐν Ἀθήναις* 1913, 33–35.

PRAEFATIO

phoenissae (Cosinitsae), primo bello mundiali inde cum ceteris codicibus sublati ex eo nusquam apparuit¹⁾. de codice haec profert Papadopoulos-Kerameus p. XXII:

Cosinitsae cod. 1, chart. a. 1686, ff. 590 (0.43×0.30), corio rubro opertus; textus modo una modo duabus columnis scriptus. continet:

f. 3 (?) Matthaei Blastaris Syntagma;

f. 302 Ioannis Nesteutae canonica quaedam;

f. 304 Canones cum commentario Ioannis Zonarae; tum varia canonica (ex. gr. *περὶ μεταθέσεων*, tractatus Balsamonis et al.); sunt omnino 70 capita numeris notata, inter quae ff. 352^v–355 Arethae opuscula 74, 75, 76, 71, 77, 31, 78²⁾).

Notae ad originem et fata codicis pertinentes: in folio integumento agglutinato *αωιέ' Ἀπριλλίου η' . ή παροῦσα βίβλος ἀφιερώθη παρὰ τῆς ἡμῶν ταπεινότητος εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῆς ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου τῆς Κοσινίτζης: καὶ ἀποφαινόμεθα. — + Ὁ Δράμας Παρθένιος. — f. 1^r Διονυσίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως προτροπῇ ἐγγράφη παρὰ τοῦ μεγάλου σκελλαρίου τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας κὺρ Ἰωάννου πρεσβυτέρου, ὑπάρχοντος ἑτέρου νομίμου παλαιοτάτου τῆς Παμμακαρίστου, *αχπς', ὁκτωβρίου κς', ἡνδικτιῶνος ι'.* (m. Dionysii). — (inf.) *αψιβ' + Ὁ Φιλίππου πόλεως Καλλίνικος, δς καὶ δευτερεύων τοῦ ἀνωτέρου κὺρ Διονυσίου πατριάρχου ἐχηρημάτισεν ἐπὶ τῆς ε' πατριαρχείας αὐτοῦ.* (m. Callinici). — f. 2^r inf. (partim evan.) *αψκς' . . . τὴν παροῦσαν βίβλον παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ μακαρίτου . . . — f. 2^v Ἐπριάμην τὴν παροῦσαν ἱερὰν βίβλον παρὰ τοῦ ἄρχοντος κομίσου κυρίτζη Ἰωαννάκη Ῥωσσέτου εἰς χρῆσιν ἐμήν τε καὶ τῶν φίλων. ἀποα^ο Ὀκτωβρίῳ. — f. 547 Ἀντεγράφη τὸ παρὸν ἀπὸ παλαιοῦ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, προστεθέντων αὐτῷ καὶ τῶν βασιλικῶν νεαρῶν, ἐπιταγῇ καὶ δαπάνῃ τοῦ παναγιωτάτου καὶ λογιωτάτου ἡμῶν αὐθέντου καὶ δεσπότη, τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυρίου Διονυσίου τοῦ Βυζαντίου, διαφερόντως ἀγαλλομένου νεουργή-**

1) M. Richard, Répertoire des bibliothèques et des catalogues des manuscrits grecs, Paris 1958, p. 87.

2) Numeris *ις' — κδ'* designari dicit Papadopoulos-Kerameus.

PRAEFATIO

μασι καλλιεργείαις τε καὶ ἀνακαινίσμασι τῶν ἀμυρωθέντων χρονικῇ παρατάσει βιβλίων ἱερῶν καὶ λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων· συναπαρτισθὲν ἐξ ὁλοκλήρου διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου ἱερέως καὶ μεγάλου σακελλαρίου τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, τοῦ Βυζαντίου, ἐν ἔτει ἀχπς^ω μηνὸς ὀκτωμβρίου κς' ἰνδικτιῶνος ι'⁹. — ib. + Φιλιππουπόλεως Καλλινίκου Ναξίου μέμνησθέ μου οἱ μετ' ἐμὲ ἀδελφοὶ διὰ τὸν κύριον ἐντυγχάνοντες τῷ παρόντι: — τοῦ ἤδη εἰς Ἡράκλειαν ἐλέω Θεοῦ μετατεθέντος. (m. Callinici).

Cum codex praesto non esset, textum editionis ut potui emendavi. qui textum e vetustiore exemplari transcripsit Ioannes presbyter scripturae compendia saepe expedire non potuit, et praesertim identidem -ῶν pro -εῖν scripsit. orthographiam et plurima alia iam correxerat Papadopoulos-Kerameus.

3. Opuscula 79–81: tria epigrammata Anthologiae Palatinae ex codice Parisino suppl. gr. 384 (f. 40^{r-v})¹). revocavi quasdam lectiones a Iacobsio et Boissonadio ad normam nimis strictam exactas. in orthographia nonnumquam contra metrum peccat: p. 137,10 δάμασσε, p. 137,12 ἔσχε, p. 139,3 συμπαθείης, p. 139,10 φιλοπτωχίης, p. 139,11 σῆμα.

4. De Opusculo 82, Graece deperdito, ab Aloysio Lip. Lipomano typis edito a. 1554, vide quae dixi in Praef. vol. I, p. XIX.

Appendicis loco addidi ex codice Barocciano gr. 131 B s. XIV (ff. 176^v–177^r)²) epistolam protothroni (Opusculum 83), quem Aretham esse Lambro et Diekamp non sine dubitatione quadam assentior; de qua re vide argumentum meum. iudicet porro ipse lector.

Contra vero orationem de pace cum Bulgaris facta a F. Uspenskij editam, quam M. Šangin Arethae vindi-

1) Cf. Anthologiae Palatinae codex Palatinus et codex Parisinus phototypice editi, praefatus est C. Preisendanz, pars prior, Lugd. Bat. 1911, XXV–XXIX.

2) H. O. Coxe, Catalogi codicum mss. bibliothecae Bodleianae, I, Oxonii 1853, 217. vide quae addidi Byzantinische Zeitschrift 60, 1967, 1–2.

PRAEFATIO

cabat¹⁾, sciens omisi, cum in ea nihil quod Arethae proprium sit agnoscam.

In altera appendice subieci epistulas Nicetae Paphlagonis, quarum duae ad Aretham ipsum datae sunt, duae cum eius opusculis artissimo vinculo coniunguntur. Opuscula 86 et 87 Nicetae restituerunt Lambros et Kougeas²⁾; quibus Opuscula 84 et 85 inter Nicolai patriarchae epistulas servata adiunxit R. J. H. Jenkins³⁾. quatuor has habet solus codex Vindobonensis phil. gr. 342 s. XI⁴⁾, liber multis mendis deformatus, quorum maximam partem iam correxerat Lambros. codicem non sine fructu denuo contuli, paucas coniecturas de meo addidi. in corrigendis terminationibus vocabulorum, praecipue participiorum, multum diuque dubitavi an Nicetae ea essent Arethae licentiam prave imitantis, cum in ceteris epistulis codicis W talia perraro inveniantur; malui tamen cum Lambro corrigere quae etiam *κακοζήλιας* terminos transeant. denique, ne quid deesset, addidi eiusdem epistulam ad Arsenium abbatem a Chr. Loparev ex codice Z Patmensi 178 s. XI prolatam (Opusculum 88), quamquam nullo satis certo indicio probatur eam ad rem tetragamicam pertinere.

1) Ф. Успенский, Неизданное церковное слово о болгарско-византийских отношениях в первой половине X в., Летопись Историко-филологического общества при Новороссийском университете, т. 4, 48—123 (etiam separatim Odessae 1894); М. Шангин, Византийский писатель Арефа — автор „Слова о мире с Болгарами 927 года“, Историк Марксист 3, 1939, 177; Nicetae Magistri esse censet J. Darrouzès, Inventaire des épistoliers byzantins du Xe siècle, Revue des Études Byzantines 18, 1960, 123—126; Theodori vero Daphnopatae I. Dujčev (G. Moravcsik, Byzantinoturcica I², Berlin 1958, 223) et R. J. H. Jenkins, The Peace with Bulgaria (927) celebrated by Theodore Daphnopates, Polychronion, Festschrift F. Dölger, Heidelberg 1966, 287—303.

2) Vide infra in tabula editionum.

3) R. J. H. Jenkins, Three documents concerning the “Tetragamy”, Dumbarton Oaks Papers 16, 1962, 231—232.

4) Descripserunt Sp. Lambros, *Néos Ἑλληνομνήμων* 19, 1925, 12—29, et H. Hunger, Katalog der griechischen Handschriften der Österreichischen Nationalbibliothek, I, Wien 1961, 435—437.

PRAEFATIO

II. DE CETERIS ARETHAE SCRIPTIS

Arethae scripta in haec duo volumina non recepta hic breviter recensebo. ex quo Kougeas librum suum praeclarum edidit ante hos quinquaginta fere annos, perpauca inventa sunt, haud ita multa aut primum typis expressa aut accuratius recognita¹⁾.

1. *Commentarium in Apocalypsin*, quod Andreae praedecessoris sui in sede Caesariensi opus retractans composuit, edidit J. A. Cramer, *Catenae in Novum Testamentum* 8, Oxonii 1840, 176–496; iteravit Migne PG 106, 1863, 500–785. cf. J. Schmid, *Untersuchungen zur Geschichte des griechischen Apokalypsetextes*, I. Der Apokalypsetext des Arethas von Kaisareia und einiger anderer jüngerer Gruppen, *Byz.-Neugr. Jahrbücher*, Beiheft 17, Athen 1936; id., *Die handschriftliche Überlieferung des Apokalypse-Kommentars des Arethas von Kaisareia*, *Byz.-Neugr. Jahrbücher* 16, 1939–1943, 72–81.

2. *Catenis Graecis in S. Scripturam* notas aliquot suas addidit Arethas et nomine signavit; quas percensent H. Lietzmann et G. Karo, *Catenarum Graecarum catalogus*, *Nachrichten der kgl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen* 3, 1902, 1–66, 299–350. quae supersunt pertinent ad hos libros:

Psalmos: ineditae; cf. Lietzmann-Karo pp. 43, 47, 48, 53;

Proverbia: unam notulam (ad 1,20) ed. A. Mai, *Nova Patrum Bibliotheca* 7,2, p. 81; cf. M. Faulhaber, *Hohe-lied-, Proverbien- und Prediger-Katenen*, Würzburg 1902, p. 89;

Epistulas S. Pauli: ed. K. Staab, *Pauluskommentare aus der griechischen Kirche*, Münster i. W. 1933, pp. 653–661; cf. ib. p. XLVII;

Epistulas catholicas: unam notam indicant Lietzmann-Karo p. 597, ignoravit K. Staab, *Die griechischen*

1) Cf. E. Zardini, *Sulla biblioteca dell'arcivescovo Areta di Cesarea*, *Akten des XI. Internationalen Byzantinistenkongresses*, München 1960, 671–678.

PRAEFATIO

Katenen-Kommentare zu den Katholischen Briefen, Biblica 5, 1924, 296–353.

3. Scholia in complures scriptores cum classicos tum ecclesiasticos ab Aretha in marginibus codicum suorum adscripta, partim in his ipsis codicibus, partim per apographa ad nos pervenerunt. eorum quam partem e vetustioribus libris transtulerit Arethas, quid ipse contribuerit, quid postea accreverit, saepe diiudicari non potest. auctores et libri quos ab Aretha annotatos esse aut constat aut verisimile est, hi sunt:

Abucara, Ps.-Iustinus, Cyrillus contra Theodoretum, Nicephori chronicum, Photii Amphilochia (in libro Arethae Mosquensi Mus. Hist. gr. 394 [231 Vlad.]; folia 18 ex eo a Matthaiei abscissa, olim cod. Dresd. 12 Da., nunc Mosquae in Archivio Publico asservantur; scholia in Cyrillum et Theodoretum ed. E. Schwartz, Acta Concil. Oecum. I 1,6, Berol.-Lips. 1928, pp. 112–143, cf. pp. II–III; cetera transcripsi propediem editurus; v. etiam Kougeas 43, 45, 47, 58–59);

Albinus, Prolegomena philosophiae Platonicae, Hierocles (edd. L. G. Westerink et B. Laourdas, Scholia by Arethas in Vindob. phil. gr. 314, *Ἑλληνικά* 17, 1960, 105–131);

Antoninus (scholia ed. H. Schenkl, Marci Antonini imp. in semet ipsum libri XII, Lipsiae 1913, 160–161; cf. A. Sonny, Zur Überlieferungsgeschichte von M. Aurelius *Εἰς ἑαυτόν*, Philologus 54, 1895, 181–183; rarissima, et utrum Arethae, prorsus incertum);

Apologetae (in libro Arethae Paris. gr. 451; scholia in Clementis Protrepticum et Paedagogum ed. O. Stählin, Clemens Alexandrinus I, Leipzig 1905, 293–340; in Iustini martyris Epistulam ad Zenam et Cohortationem ad gentiles partim ed. J. C. T. de Otto, Corpus Apologetarum III, Ienae 1879, 105–107; IV, 1880, 86sq.; in Eusebii Praeparationem Evangelicam ed. K. Mras, Eusebius VIII, Berlin 1956, 427–430; in Athenagoram ed. O. von Gebhardt, Zur handschriftlichen Überlieferung

PRAEFATIO

der griechischen Apologeten, Texte u. Unters. I 3, Leipzig 1883, 186–196; accedunt scholia in Tatianum in Paris. gr. 451 nunc non superstitem, quae ex Paris. gr. 174 ed. O. von Gebhardt apud E. Schwartz, Tati-
ani oratio ad Graecos, Texte u. Unters. IV, Leipzig 1888, 44–47);

Aristides (in libro Arethae Paris. gr. 2951 + Laur. 60, 3; scholiorum farraginem ed. Guil. Dindorf, Aeli i Aristidis orationes, III, Lipsiae 1829; cf. Fr. Lenz, Untersuchungen zu den Aristeidesscholien, Berlin 1934, 57–84);

Dio Chrysostomus (ex codice Vat. Urb. gr. 124, s. XI, ed. A. Sonny, Ad Dionem Chrysostomum ana-
lecta, Kioviae 1896, 83–130);

Euclides (in Arethae libro Bodl. Dorvill. X, 1 inf. 2, 30; ed. J. Heiberg, Euclidis opera V, Lipsiae 1888, 361–362; 708; 719; 722; cf. pp. XXVII–XXIX);

Eunapius (*Στηλιτευτικὸς κατὰ Εὐναπίου* in Excerptis de sententiis, Eunap. 24; ed. U. P. Boissevain, Excerpta historica iussu imp. Constantini Porphyrogeniti confecta, IV, Berolini 1906, 81, 16–82, 3; Arethae recte tribuit J. Comperness, Studi bizantini 7, 1935, 119–120);

Lucianus (pars in Arethae libro Harl. 5694, pars in apographis; ed. H. Rabe, Scholia in Lucianum, Lipsiae 1906);

Nomocanon XIV titulorum (in Arethae libro Vallic. gr. 79 [F 10]; ed. V. N. Benešević in appendice Nomocanonis, Petropoli 1905; cf. S. B. Kougeas, *Νέος κώδιξ τοῦ Ἀρέθα, Ἐπετηρὶς Πατριασσοῦ* 10, 1914, 106–116);

Pausanias (ed. F. Spiro, III, Lipsiae 1903, 218–222; cf. vol. I, 1903, p. VIII; A. Diller, Pausanias in the Middle Ages, Transactions of the American Philological Association 87, 1956, 84–97);

Philostratus (scholia in Vitam Apollonii ex codice Laur. 69, 33, s. XI, ed. C. L. Kayser, Flavii Philostrati quae supersunt, Turici [1849], pp. 177–198; corrigenda et addenda pp. 79–80; Arethae reddidit A. Sonny, Zur Jandschriftlichen Überlieferung des Dion Chrysostomos, Jahrbücher f. klass. Philologie 133, 1886, 95 n. 2);

PRAEFATIO

Photius (marginalia in Epistulas et Amphilocheia edidit, partim Arethae vindicavit B. Laourdas, *Tà eis tās épistolās tou Photiou scholia tou kōdikos* Baroccianus graecus 217, *Ἀθηνᾶ* 55, 1951, 125–154, et *Tà eis tās „Amphilochia“ tou Photiou scholia tou kōdikos* 449 τῆς Λαύρας, *Ἑλληνικά* 12, 1953, 252–272);

Plato (ex Arethae libro Bodl. Clark. 39 ed. Guil. Ch. Greene, *Scholia Platonica*, Haverfordiae 1938, 415–480);

Strabo (scholia ed. A. Diller, *The Scholia on Strabo*, *Traditio* 10, 1954, 29–50; paucissima quaedam ab Aretha originem ducere posse ostendit pp. 43–44).

Praeterea scholia in Epicteti *Dissertationes*¹⁾ et Porphyrii *Vitam Pythagorae*²⁾ in Bodl. Misc. gr. 251 servata nec non quae in Olympiodori commentarios Platonicos habet Marc. gr. 196 Z.³⁾, Arethae esse suspicatus est Sonny⁴⁾. de Olympiodoreis rectius iudicavit H. Arts, qui et haec scholia et alia proxime accedentia diligenter examinavit⁵⁾; de Epicteto et Porphyrio iure dubitaverunt ipse Sonny et Kougeas (p. 44); mihi quidem ab Arethae indole, genere scribendi, opinionibus plane videntur abhorrere. his propter similitudinem adiungere possis scholia in Porphyrii libros de abstinentia in Vat. gr. 325, s. XIV, quorum potissima codicibus recentioribus usus edidit

1) Ed. H. Schenkl, *Epicteti Dissertationes*, ed. maior², Lipsiae 1916, LXXI–LXXXIV.

2) A. Nauck, *Porphyrii opuscula selecta*², Lipsiae 1886, pp. 29, 31–33, 38, 42, 49.

3) W. Norvin, *Olympiodori in Platonis Phaedonem commentarii*, Lipsiae 1913; L. G. Westerink, *Olympiodorus, Commentary on the First Alcibiades of Plato*, Amsterdam 1956; id., *Olympiodori in Platonis Gorgiam commentaria*, Lipsiae 1970.

4) A. Sonny, *Ad Dionem Chrysostomum analecta*, Kioviae 1896, p. 93, n. 2.

5) H. Arts, *De scholiën op vijf Griekse filosofen, Plato, Plotinus, Olympiodorus, Ammonius en Proclus* (diss. lic. Leovaniensis 1962); quod commentationem ineditam inspicere potui debeo comitati E. de Strycker. eiusdem viri docti qui Olympiodorum annotavit sunt etiam notulae in *Paradoxographos* Palat. gr. 398, quas Arethae dubitanter tribuebat K. Latte, *Hesychii Alexandrini Lexicon*, I, Hauniae 1953, XIX–XX (ed. O. Keller, *Rerum naturalium scriptores Graeci minores*, I, Lipsiae 1877).

PRAEFATIO

Nauck¹⁾. nimius in tota hac re fuit J. Comperness, qui etiam in scholiis in Aeschinem²⁾, Iamblichum, Hesiodum, Herodotum, Diophantum³⁾, Thucydidem⁴⁾ manum Arethae agnoscere sibi visus est.

4. Epigrammata quaedam anonyma inter haec scholia obvia, quae E. Maass⁵⁾ et Kougeas (p. 95) Arethae esse crediderunt, separatim considerata sunt.

Duo epigrammata in Euclidem praebet Arethae codex Bodleianus, edidit Heiberg op. cit. pp. XXVII–XXIX. de altero, quod post duplicem subscriptionem addidit Arethas f. 397^v, vix dubito quin ipsius sit, quaesitam eius inelegantiam, frequentiam versuum spondiacorum, denique ipsa verba cum epigrammatis in Anthologia servatis (Opp. 79–81) comparans:

*Εὐκλείδης νόον ὁξὺν ἀειζώοις γραμμαῖσι
πάντα τε (in ras.) ἀτρεκέως ἐξερέεινε βροτοῖς
ὁππόσα μήσατο τηλεθώσα φύσις συμβαίνειν
σχήμασιν ἢ δ' ὄγκοις, θειμέλιόν γε τόδε
πάσης μὲν τεκτηνόμενος σοφίης, κόσμῳ δὲ
παντὶ ἐῆς προλιπὼν σύμβολον εὐμαθίης⁶⁾.*

alterum nitidius et concisius quod f. 5^v et ipsum Arethae manu scriptum extat, ex archetypo petitum esse potius crediderim:

*Εὐκλείδης μέτρων ἀψευδέας εὔρε κελεύθους
γραμμῇ καὶ κέντρῳ κύκλον ἐρεισάμενος.*

obversabantur animo poetae, quisquis fuit, Pauli Silentiarum versiculi in horologium (Anthol. Pal. 9, 782, 3–4):

*ὕδασι δ' ἡελίοιο ταλαντεύουσι κελεύθους
ἐς πόλον ἐκ γαίης μῆτιν ἐρεισάμενοι.*

1) Op. cit. pp. 109, 115, 119, 137, 146, 147, 165, 176, 177. 181, 213, 232, 235, 250, 251.

2) Didaskaleion 1, 1912, 307–308.

3) Ib. 2, 1913, 98–99.

4) Studi bizantini 3, 1931, 36.

5) E. Maass, Observationes palaeographicae, Mélanges Graux, Paris 1884, 754.

6) Cf. p. 139, 3: Φεβρωνία ἐῆς σύμβολα συμπαθίης.

PRAEFATIO

M. Antonini libros 'In se ipsum' his versibus celebrant Anthol. Pal. (15,23) et Marci codex Vat. gr. 1950 f. 392^v:

*Εἰς τὴν βίβλον Μάρκου
δακτυλικά τετράμετρα βραχυκατάληκτα
Εἰ λύπης κρατέειν ἐθέλεις,
τὴνδε μάκαιραν ἀναπτύσσων
βίβλον ἐπέρχαιο ἐνδυκέως·
ἥς ὑπο γνώμην ὀλβίστην
ῥεῖά κεν ὄψαι ἐσσομένων
ὄντων τ' ἠδὲ παροιχομένων,
τερπωλὴν τε ἀνίην τε
καπνοῦ μηδὲν ἀρειοτέραν.*

ex Antonini codice vetustiore in Anthologiam transtulit scriba P^J, idem scilicet qui titulo Opusculi 79 notulam de Arethae episcopatu adiecit. primum versum tam similem esse initio ep. 85 Theophylacti Simocattae, ut aut hic epigramma aut auctor epigrammatis Theophylactum legisse debeat, iam animadvertit Schenkl¹⁾. de quibus omnibus adeunda est disputatio P. Maas, Das Epigramm auf Marcus *Εἰς ἑαυτόν* (Hermes 48, 1913, 295–299), qui dicit Graecos inde a saec. V nullo metro nisi hexametris elegis senariis anacreonteis usos esse, ergo epigramma saec. IV non posterius esse, se vero nihil videre cur non ipsi Antonino aequale aut paene aequale sit. id ita verum esse potest, si cum Maas in fine l. 7 (λέγων) vel (νόει) supplemus, ut et versus integer sit et singulorum versuum paroxytonesis servetur; sin autem consensum codicum Anthologiae et Antonini sequens hiatum (in priore τε, ut et in l. 3 ἐπέρχαιο) et proparoxytonesisin admittas, versificationis ratio posteriori aevo propius accedat; cf. epigramma prius in Euclidem l. 2. non tamen nego me argumento de usu metrorum nihil posse opponere.

Senarii in Clementem Alexandrinum quos cum scholiis edidit Stählin (pp. 339–340) ab Aretha abiudicandi sunt, cum et sermone et ratione metrica ab eius dodecasyllabis differant.

1) Berl. Philologische Wochenschrift 30, 1910, 487 n. 3.

PRAEFATIO

5. Lexica plurima Aretham tractasse, possedissee, annotasse in aperto est, nullum tamen eius nomen praefert. corpus lexicorum Seguerianorum B codicis Paris. Coisl. gr. 345 partim eius iussu in brevius redactum esse, partim ex eius scholiis confectum, partim ipsius manu annotatum et auctum, haud spernendis rationibus nisus contendit Kougeas (pp. 64–72); idem arguit Aretham exemplari deperdito Etymologiciei genuini nonnulla de suo adiecisse, quae postea in Etymologicum magnum recepta sint (pp. 63–64). in archetypo codicum Pollucis additamenta quaedam Arethae extitisse opinatus est E. Bethe¹⁾; eidem nonnullas glossas in Hesychio nostro deberi putat K. Latte²⁾.

6. Deperdita sunt Anacreontea quinque quae teste indice praevio olim continebat Barber. gr. 310 [246], s. X: *Ἀρέθα ἀρχιεπισκόπον, Εἰς Φώτιον τὸν πατριάρχην, Εἰς Λέοντα τὸν θεοφιλέστατον διάκονον καὶ σακελλάριον, Εἰς τὴν νέαν ἐκκλησίαν, Εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, Εἰς τὰ Λέοντος τοῦ βασιλέως βρονμάλια*³⁾. simili iactura perierunt epistulae quae in cod. Marciano gr. 524 Z. fol. 152 sequebantur. neque codicis Mosquensis gr. 315 archetypum integrum a Margunio transcriptum esse in praefatione vol. I (p. XX) ostendi. multa etiam alia quondam extitisse testatur Arethas in fine Op. 20 (circa a. 907): *εἰ γὰρ ἐθέλοι καὶ ταῦτα δαήμεναι καὶ τῶν εὐφημοτέρων ἡμῶν ἐπακοῦσαι, πλήρεις τοιούτων καρπῶν τῆς ἡμετέρας γλώσσης βίβλοι πολλαί, μαρτύρων θεοῦ ἐγκωμίων, δσίων ἐπαίνων, γραφῆς ἐνθέου ἀναπτύξεως, ἄλλων τε πλείστων σπουδαϊοτάτων.*

Grates debentur Instituto Batavo Studiis Liberalibus Adiuvandis pro imaginibus codicum suppeditatis, et Michael Share, qui in indicibus conficiendis mihi adfuit.

1) Pollucis Onomasticon, Lipsiae 1900, pp. VI–VII.

2) Hesychii Alexandrini Lexicon, I, Hauniae 1953, pp. XVIII–XXII.

3) Matranga in A. Mai, Spicil. Rom. IV, Romae 1841, p. XXXII.

EDITIONES

- Anthologia Graeca 15, 32–34: F. Jacobs, *Anthologia Graeca ad fidem codicis olim Palatini nunc Parisini edita*, vol. 2, Lipsiae 1814, 611–613; F. Dübner, *Epigrammatum Anthologia Palatina cum Planudeis*, vol. 2, Paris. 1864, 512–513 (cf. 525); W. R. Paton, *The Greek Anthology, with an English Translation*, vol. 5, London 1918, 138–141; H. Beckby, *Anthologia Graeca, Buch XII–XVI . . . Griechisch–deutsch*, München 1958, 282–285. 79–81.
- F. Diekamp, *Analecta Patristica, Orientalia Christiana* *Analecta* 117, 230–236. 83.
- R. J. H. Jenkins, B. Laourdas, *Eight Letters of Arethas on the Fourth Marriage of Leo the Wise*, *Ἑλληνικά* 14, 1956, 293–372. 66–73.
 Corr.: V. Laurent, *Byz. Ztschr.* 50, 1957, 209–210.
- R. J. H. Jenkins, B. Laourdas, C. A. Mango, *Nine Orationes of Arethas from cod. Marc. gr. 524*, *Byz. Ztschr.* 47, 1954, 1–40. 57–65.
 Corr.: J. Darrouzès, *Byz. Ztschr.* 48, 1955, 1–3.
- P. Karlin-Hayter, *Vita S. Euthymii, Appendix, Byzantion* 25–27, 1955–1957 (ed. 1957), 747–778. 75; 76.
- Sp. Lambros¹, *Ἀνώνυμος ἐπιστολὴ Νικήτα τοῦ Παφλαγόνοιο πρὸς Ἀρέθαν τὸν Καισαρείας*, *Νέος Ἑλληνομνήμων* 8, 1911, 301–314. 87.
- ², *Ἐπιστολὴ Ἀρέθα Καισαρείας πρὸς Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον*, *Νέος Ἑλληνομνήμων* 13, 1916, 205–210. 83.
- ³, *Ἐπιστολαὶ ἐκ τοῦ Βιενναίου κώδικος* *Phil. gr.* 342, *Νέος Ἑλληνομνήμων* 19, 1925, 139–191. 86.
- ⁴, —, *Νέος Ἑλληνομνήμων* 21, 1927, 3–29. 84; 85.
- A. Lipomanus, *Vitae sanctorum priscorum patrum*, III, *Venetis* 1554, 100–102. 82.

EDITIONES/VERSIONES

- Хр. М. Лопарев, Житие св. Евдокима, Известия
Русского Археологического Института в Кон-
стантинополе 13, 1906, 180—181. 88.
A. Papadopoulos-Kerameus, Varia Graeca sacra, Petro-
poli 1909, 254—272. 74—76; 71; 77; 31; 78.

VERSIONES

Anglicae:

- Karlin-Hayter: 75; 76.
Anthologia Graeca, ed. Paton: 79—81.

Germanica:

- Anthologia Graeca, ed. Beckby: 79—81.

Latina:

- Anthologia Graeca, ed. Dübner: 79—81.

SIGLA

- V Marcianus gr. 524, s. XIV
C codex olim Cosinitiae chart. 1, a. 1686, teste Papadopulo-Kerameo
P Parisinus suppl. gr. 384 (Anthologiae Graecae) s. X
B Baroccianus gr. 131, s. XIII
W Vindobonensis phil. gr. 342, s. XI
Z Patmensis 178, s. XI
S Sinaiticus 383, ff. 158^r–159^v, s. XIII
A Ambrosianus I 9 sup., ff. 168^r–170^r, s. XII
O Bodl. Misc. gr. 211 (Auct. T. 2.11), ff. 361^v–362^v, s. XV
Lip. A. Lipomanus, Vitae sanctorum priscorum patrum, III, Venetiis 1554
Jk Jenkins Mn Mango
Kh Karlin-Hayter Pk Papadopulos-Kerameus
Lb Lambros Wk Westerink
Ld Laourdas
< > addenda
{ } delenda
[] supplenda in lacuna codicis
() compendia soluta (in marginalibus et in apparatu)
† † corrupta
* * lacuna in codice non indicata
≡ rasura unius litterae
ins. inserit
s.l. supra lineam
CAG Commentaria in Aristotelem Graeca
CPG Schneidewin/Leutsch, Corpus Paroemiographorum Graecorum
PG Migne, Patrologia Graeca
Lauchert — F. Lauchert, Die Kanones der wichtigsten altkirchlichen Concilien, Freiburg i. Br./Leipzig 1896
Rhalles-Potles — *Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων* ... ἐκδ. ὑπὸ Γ. Α. Πάλλη καὶ Μ. Πότλη, 6 voll., Athenis 1852–1859

Ἐκφώνησις Λέοντι τῷ εὐσεβεῖ βασιλεῖ ἐπὶ τῇ 121^τ
χειροτονίᾳ Νικολάου τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου·
ὠκονόμηται δὲ ὡς ἀποσχεδιασθεῖσα

Alloquitur Leonem VI imperatorem Nicolao Mystico ad patriarchatum profecto (d. 1 mart. 901). ex tot beneficiis in rem publicam collatis nullum profecto maius esse quam quod hunc hominem Dei ecclesiae ordinandae post tantas procellas praefecerit. proinde ne cunctetur Nicolaus munus sibi delatum strenue obire principis monitis confirmatus, qui ipse civibus multo turbulentioribus imperitet.

Οὔποτε τινος καὶ ἄλλης κρείττονος, θεόληπτε βασιλεῦ,
5 ἠὲ μοίρησε διὰ σοῦ τὸ ὑπήκοον θυμηδίας, αἷς ἡμῖν πολλαῖς
καὶ ἀμυνθήτοις ὅσαι σχεδὸν ἡμέραι ἐπιδαφιλεύεσθαι φιλο-
τιμῇ· ἀλλ' οὐδ' οὐδέπω καὶ τήμερον, ὅσα ἐμὲ κρίνειν εἰδέναι,
τηλικαύτης ἡξιώμεθα χάριτος, οὕτω τῷ καιρῷ προσφορω-
τάτης, οὕτω τοῖς λαμβάνουσιν εὐκταιοτάτης. τὸ γάρ τοι
10 τὸν μέγαν τοῦτον καὶ ἀληθῶς τοῦ θεοῦ ἄνθρωπον, τὸν
ἐραστήν τῆς ἡσυχίας, τὸν σύντροφον τῆς ἐγκρατείας, τὸ
ἀνάκτορον τῆς σεμνότητος, τὸ ἐνδιαίτημα τῆς ἀπραγμο-
σύνης, ἐν τούτῳ τῷ ἱλαστηρίῳ ἀνιερωῖν ἡμῖν συμπρο-
θυμηθῆναι καιρῷ καὶ ἀπάρεσθαι ἤδη τούτου θεῷ, ὅτε
15 σεμνότης ἀνθρώποις ἐμπολιτεύεται, ὅτε γαλήνης ὁ βίος
ἀνάμεστος, ὅτε τὸ ἐπεικὲς τε καὶ ἀπραγμον ἅπας ἀσπιά-
ζεται, πῶς οὐ παντὸς προτιμότερον, πῶς οὐχὶ προσφο-
ρώτατον, πῶς οὐ καταλληλότερον;

57 V — Jk-Ld-Mn pp. 17—20 || 4 Οὔποτε Ld: Υ'ποτε V ||
5 πολλαῖς Ld: -οῖς V || 7 καὶ τήμερον] i. e. μέχρι κ. τ., cf. p. 85,
27; 129,4

Τὸ δὲ καὶ μετὰ τὸν πολὺν ἐκεῖνον καὶ αὐτῶν ἀψάμενον
 τῶν οὐρανῶν τάραχον, ὃς πάντα συγχέας τὰ καλὰ ἐξεκύ-
 μνηε, καὶ τὸν ἱερὸν τῷ ὄντι καὶ ἀκήρυκτον πόλεμον, ὃν
 οὐ διαπολεμήσας καταπαύεις αὐτός — τί γὰρ ἐχρῆν πολε-
 μεῖν εἰρήνης θεραπευτάς τε καὶ διαγγέλους ἢ καταστα- 5
 σιάζειν ἀνθρώπους οἷς ἐπηρείαις βασκάνου τινὸς δαίμονος
 ἅπαξ κατασυρεῖσι τοῦ δέοντος οὐδὲν μὲν εἰρηναῖον ὠδίνετο
 καὶ γαλήνης, κράτος δὲ νίκης ἢ ἔρις νενόμιστο καὶ οὗτος
 ἡλέγχετο κατορθῶν ὃς ἄσπονδον τὴν ἔχθραν πρὸς τὸ ἀντί-
 παλον συνετήρει; — διὰ ταῦτα μὲν οὖν οὐ διὰ μάχης αὐτοῖς 10
 ἵεναι σοφόν τε καὶ δραστήριον κρίνας τῷ ἐναντιωτάτῳ
 μεταχειρίζῃ τὸ ἔργον ἀνυσιμώτατα. ὑπερβολῇ γὰρ συμπα-
 θείας νόμῳ πειθόμενος θείῳ τὸ ἀντιπνέον ἅπαν νικήσας
 καὶ λόγοις εἰρήνης καὶ πράγμασι συνδήσας τὰ διεστῶτα
 καὶ οὐποτ' ἂν οὐδεμίαν ἑαυτοῖς ἀπολελοιπότα ἐλπίδα συμ- 15
 βάσεως, καὶ τρόπον ἄλλον (μικρὸν εἰκάσαι μεγάλῳ) ὃν καὶ
 θεὸς τῷ ἐμῷ ὑπὲρ λόγον ἐγκεκραμένος πραγματευσά-
 μενος, — τὸ μετὰ ταῦτα οἷόν τι τῶν ἐξαιρέτων ἀγώνισμα
 καὶ τρόπαιον τῆς τοιαύτης ἐπάξιον νίκης τὸν ἱερὸν τοῦτον
 μεθεῖς ἡμῖν ἄνθρωπον ἀναστήσαι φύλακα τῆς εἰρήνης 20
 σοφώτατον, κυβερνήτην τῶν καθ' ἡμᾶς προμηθέστατον,
 τοῦτο τίνων οὐκ εὐκταιότατον, τίνων τῶν εἰς χάριτος λόγον
 ἡκόντων οὐχὶ τερπνότατον; οὐδ' ὁ μακρὸς αἰὼν ἀμανρώσει
 τὴν χάριν, οὐκ ἀπανθήσει τὴν ὥραν, οὐ λυμανεῖται τῇ δόξῃ.

121^v καὶ μοι δοκῶ μὴ συντυχίᾳ τοῦτο συμβῆναι ἀλόγῳ, | ἦν 25
 ἔσθ' ὅτε καὶ τοῖς τυχοῦσι τεθεάμεθα σύνδρομον, ἀλλὰ γε
 δὴ κρείττονος τὸ πᾶν ἐπινοίας τε καὶ προνοίας αἰεὶ τὰ
 κρείττω μηχανωμένης τοῖς κρείττοσιν.

“Ὅσα μὲν οὖν θεία προμήθεια τοῖς ὑμετέροις εἰς πάντα
 καιρὸν βουλευμάσι πάρεδρος, ὥ τῶν πώποτε βασιλέων 30
 θεοῦ προνοίας τε καὶ ἐπισκοπῆς μᾶλλον ἀνάπλεε, τὰς σὰς
 καὶ ἡμῶν ἐνεκόσμησε ψήφους, τοιαῦτά τε καὶ τοσαῦτα
 λόγος τε ὁ ἡμέτερος αἰρεῖ καὶ με τοῖς ἄλλοις τοῦ σοῦ

κράτους δείγμα θεοσεβείας κηρῦξαι τὰ νῦν ἐκβεβίασται.
 σὺ δέ, ὦ ἱερὲ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπε, τί φοβῇ τὴν ἐγχείρησιν;
 τί ἀναδύῃ πρὸς τὴν ἐπιστάσιαν καὶ δυσανασχετεῖς τὸ διδόμενον;
 τί πρὸς τοῦτο ἐκλύῃ καὶ τὰς ἱερὰς ἀπαναίνῃ φρον-
 5 τίδας; ἢ βίος ἀργός σοι τοῦ ἐνεργοῦ προκριτέος; ἀλλ' οὐδὲ
 βούς ἐκείνός ἐπαινετέος, ὃς ἄνετον ὑποφαίνει ζυγοῦ καὶ
 ἄβρὸν τὸν αὐχένα, ἀλλ' ὃς τὸν νῶτον ῥικνός τε καὶ τετριμ-
 μένος ἀρότρῳ προσανέχων τὸ πᾶν τὴν ἀναγκαίαν ἐκπορίζει
 τῷ τρέφοντι. ἢ φθονεῖς σεαυτῷ τῶν διὰ ταῦτα στεφάνων;
 10 ἢ τῷ κρείττονι τοῦ βαθμοῦ ὑπεξίστασαι; ἢ τὸ ἄπορον
 δῆθεν τῆς τοιαύτης οἰκονομίας ἀποκναίει σοι τὸ βουλό-
 μενον; οὐκ ἀσφαλεῖς οἱ λόγοι, αἱ κρίσεις ἐπίμωμοι. πονεῖν
 δεῖ τὸν ἀροτῆρα τῆς εὐσεβείας, στεφάνους ἀναδεῖσθαι οὐ
 χάριτος ἀλλὰ πόνων, μηδὲ τοῖς ἄλλοις, μή τί γε αὐτῷ,
 15 ἐμποδὼν τῆς σωτηρίας καθίστασθαι. πάντων ἐν πᾶσιν
 ὑπερανέστηκας, οὐκ ἄμουσον χρῆμα τῶν τοιούτων εὖ οἶδα
 σύ, οὐδ' ἐπισχεδιάζων τὴν χάριν καὶ τρόπων καινῶν ἀνευ-
 ρίσκων κατάστασιν. ἔχεις οἷς κυβερνήσεις, οἷς ἀπενθυνεῖς
 πρὸς ὄρμον τοὺς πλωτῆρας καὶ ἐπηβόλους ἡμᾶς· πολλὰς
 20 σε τῶν ἱερῶν κυβερνήσεις ἢ ἡλικιωτὶς ἀρετὴ ἐδιδάξατο,
 πολλὰς τῶν ἡμετέρων οἰάκων μεταχειρίσεις, γαλήνης ζά-
 λης, ἕαρος θέρους χειμῶνος· ἢ ἀκαταίσχυντός σου ἐλπίς
 πρὸς θεὸν πολλῶν ἀγκυρῶν ἱερῶν ἀσφαλεστέρα, ἢ πρὸς
 αὐτὸν παρηγία ἱστίου παντός εὐπορώτερον τὸ ἱερὸν σκά-
 25 φος ἀναπτερώσει, καὶ μάλισθ' ὅταν ταῖς ἀγνωστάταις ὑμῶν
 προσενχαῖς τὸ θεῖον ὥσπερ εἰ κατὰ πρύμναν ἡμῶν ἴσσηται
 πνεῦμα καὶ λειοκύμονα τοῦ βίου τὴν θάλασσαν ἀπεργά-
 ζηται, τὰ κατ' αὐτὸν εὐδοκῶν ἡμῖν διαβήματα. μὴ δέδιθι
 τοίνυν μηδ' ἀγεννές τι πάθης καὶ τῆς μακρῷ τῷ χρόνῳ
 30 συνανξηθείσης σοι φιλοσοφίας ἀλλότριον, μηδὲν χαλεπὸν
 μηδὲ δύσκολον μηδὲ τῷ τοῦ φεύγοντος πάλαι προφήτου
 ἐνάμιλλον· ἐναφεθῆναί σε δεῖ τὸν ἐμὸν Ἰωνᾶν τῇ ἡμετέρᾳ

23 CPG I 256; II 118 || 28 cf. Ps. 118, 133 || 32—p. 4, 2 Ionas 1, 15

7 νῶτον Ld: νότον V || 29 ἀγεννές Wk: ἀγγενές, -v- ex -vv-,
 V || 31 τῷ Ld: τὸ V

θαλάττῃ, καταστορεθῆναι διὰ σοῦ καὶ εἴ τι λοιπὸν ὑπο-
 φρίττον ἐξαφρίζει τοῦ κύματος, ὑποδεχθῆναι οὐχὶ κητώα
 γνάθῳ οὐδὲ γαστρὶ θηρίου, δυστυχῶν ναυαγίων σαγήνῃ,
 122^r ἀλλ' ἐκκλησίας θεοῦ ζῶντος πληρώματι, κήρυκα | προβλη-
 θῆναι πόλει μεγίστῃ τῆς σωτηρίας, ὀφθαλμῷ τῆς οἴκου- 5
 μένης, βασιλίδι τῶν ἀπασῶν πόλεων, εἰ καὶ μὴ κατὰ
 Νινευὴ τὴν ἀλλόφυλον, ἀλλ' οὖν καὶ αὐτῇ δεομένη τοῦ πρὸς
 τὸ βέλτιον ἐπανάγοντος, καὶ τοσοῦτῳ γε πλέον ὅσῳ καὶ
 φιλοσοφωτέρας ζωῆς ἐξηρτήμεθα. ὁρᾷς οἱ σε τὸ πνεῦμα
 προάγει τὸ ἅγιον· μὴ γάρ τοι τοῦτο νομίσης ἀνθρωπίνης 10
 ἔργον σπουδῆς· μίμησαι Παῦλον καὶ Βαρνάβαν τῇ περὶ
 τὰ παρόντα καλῇ προθυμίᾳ, ὧν οὐδενὸς ἀπολείπη τῆς
 κατὰ τὸν βίον σεμνότητος. ἐκάλει τὸ πνεῦμα διὰ τῶν προ-
 φητῶν αὐτοὺς εἰς διακονίαν· οὐδὲν ἀνεβάλλοντο, οὐδὲν
 ἐδυσχέραινον, καίτοι φονῶσιν ἀνθρώποις συμπλέκεσθαι 15
 μέλλοντες.

Ταῦτά σε οὐκ ἀγνοοῦντα διδάσκομεν· μανίας γὰρ ἂν τὸ
 πρᾶγμα ἐγγύς, κἂν ἐπὶ νοῦν ποτὲ τοῦτο βαλέσθαι, καὶ
 ὁμοίον τι δρᾶν κατειλήφθαι τοῖς βασιλέας πλουτίζειν ἐπι- 20
 χειροῦσιν κιβδηλῶν νομισμάτων καὶ ὑποχάλκων δωρήμα-
 σιν. οὐκ οὖν διδάσκομεν, ἀλλὰ σε εἴτε τοῦ μεγέθους τοῦ
 πράγματος συνιέντα εἶτα ταῦτόν τι πάσχοντα τοῖς ἀμη-
 χάνῳ βᾶθαι τὰς ὄψεις ἐναφιεῖσι καὶ ἰλίγγῳ λαμβανομένοις,
 ἔξω τοῦ πάθους αὐτοὶ καθιστάμενοι ἀνακτώμεθα, εἴτε
 τῆς συνήθους περιεχόμενον ἀπραγμοσύνης, τῷ μεγαλο- 25
 φρεῖ σε ὑπολιχνεύοντες τοῦ μισθοῦ τὴν ἀθυμίαν ὑποτεμ-
 νόμεθα.

Ἀλλ' οὕτως μὲν ἐγὼ θερμός, ὡς ἔοικεν, τὰ τοιαῦτα
 ἀνὴρ καὶ πέρα τυχὸν τοῦ προσήκοντος παρρησιαστής,
 σμῆνος κινῶν (τὸ τοῦ λόγου) ψεγόντων ἢ ἐπαινούντων, ὡς 30
 ἂν τις αὐτῶν εὐνοίας ἢ μίσους πρὸς ἡμᾶς ἔχων κατα-
 λαμβάνηται. τί δὲ σιωπᾶς καὶ αὐτός, θεόσοφε βασιλεῦ;
 οὐκ ἐν καιρῷ σοι φιλοσοφεῖται τὰ τῆς σιγῆς. ἀνοιξον πρὸς
 αὐτὸν στόμα, σοφίας πηγὴν, ἢ πάντας ἡμᾶς, δοκῶ δέ μοι

καὶ αὐτόν, διψῶντας λόγους ἐμπλήσει συνέσεως. λάλησον
αὐτῷ εἰς τὴν καρδίαν μὴ ἀθυμεῖν τὴν προστασίαν. κίνησον
αὐτῷ τοὺς καταρράκτας τοῦ νοῦ, ἀβύσσῳ τῇ σῇ τὴν τού-
του παρακαλῶν ἡμῖν ἄβυσσον φωνὰς κροτῆσαι οὐχὶ βρον-
5 ταῖς ἴσας σκληρῷ τῷ ἤχῳ διαρρηγνύσαις τὴν ἀκοήν — καὶ
τοῦτο μὲν γάρ, ἐπειδὴν πλήττειν δεήσῃ τοὺς ἁμαρτά-
νοντας — ἀλλ' ἐπιστήμης λόγοις ποιμαντικῆς ἡμᾶς γε
τέως περιαστρέφαι τῷ ζῶντι αὐτοῦ λόγῳ καὶ ἐνεργεῖ καὶ
σοὶ τὸν χαριστήριον πλέξασθαι. πείσον αὐτὸν ὥς οὐ χαλε-
10 πὸν ἄρχειν ἀνθρώπων ὑπὸ γε τούτῳ ἀλλήλων τάττεσθαι
κατεπειγομένων καὶ περιχαρῶς διατιθεμένων τῷ πράγ-
ματι. καίτοι γε σοί, φιλανθρωπότατε βασιλέων, (χρῆναι
γὰρ οἶμαι τάληθῇ λέγειν) οὐδὲ πολλοστὴ τῶν ἀρχομένων
μοῖρα τὸ ἐκούσιον τῆς ἀρχῆς συμπληροῖ· βραχεῖς γὰρ καὶ
15 ὅσοι καλοκαγαθία κοσμούμενοι. ἀλλ' ὅμως οὐ διὰ τοῦτο
δυσχεραίνεις τὴν βασιλείαν, οὐ δυσφορεῖς τὴν ἀρχήν, οὐ
περίιστασαι τὸ ὑπήκοον, ἀλλὰ καὶ μὴ βουλομένων ἄρχεις
αὐτὸς καὶ λόγῳ παιδαγωγῷ τὴν ὕβριν αὐτῶν κατάγχων τε
καὶ κολάζων ἐπὶ τὸ φρονεῖν αὐτοὺς εὖ μάλα ἐπανάγεις
20 καὶ σωφρονεῖν. ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν οὐδὲν τοιοῦτον εὐρεῖν, οὐδ'
οὕτως τις ἱταμὸς καὶ συνέσεως ἁμοιρος ὥς ψήφῳ διὰ
σκαιότητα πάντως ἀντιλέγειν θεοῦ, ἀλλὰ καὶ πάντες ἄσ-
μενοι καὶ πάντες χάριν ἀνομολογοῦντες | ἐπὶ τοῖς παροῦσι 122^v
θεῷ καὶ πάντες αὐτῷ ζῆν ἐγνωκότες, οὐχ ἑαυτοῖς. ἄρ' οὖν
25 πρὸς εὐπρόσωπον αὐτῷ πρόφασιν ἀποβλέπει τὸ διὰ τὴν
ἀρχὴν ἀθυμεῖν; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.

Τούτων δεόμεθα καὶ τῶν τοιούτων, πανάγαθε βασιλεῦ,
ἢ μᾶλλον ἀφυκτοτέρᾳ λόγων σαγήνῃ καὶ θερμοτέρων
ἐφόδῳ ῥημάτων μαλάξαι τὸ πρὸς τὴν ἡμετέραν αὐτοῦ
30 προστασίαν στερεόν· οἷος αὐτὸς ἀμάχῳ λόγων δυνάμει καὶ

1—2 cf. Gen. 50, 21; 2Reg. 19, 8; Is. 40, 2 || 3—4 Ps. 41, 8 ||
24 Rom. 14, 7—8

20 εὐρεῖν] γρ(άφετ)αι ἰδεῖν V mg. || 22 σκαιότητα Wk: δικαιο-
ότητα V

ARETHAE

ἵγγι ἄγειν καὶ φέρειν ὥς ἂν ἐθελήσης τὸν ἐπαίοντα, οἷός
 τε ὢν καὶ πλέον ἐπάγεσθαι ἥπερ ὁ Θραῦξ ἐκεῖνος λυροποιός,
 τοῦτό γε δὴ τὸ πολὺ, ὅσα τῆς αἰσθήσεως ἄμοιρα. τούτων
 δεόμεθα, βασιλεῦ, τούτων καὶ τύχοιμεν διὰ σοῦ. πεισθή- 5
 σεται σου τοῖς λόγοις, θαρρῶν φημί, θειότατε, οὐκ ἂτι-
 μάσει τὴν ἐπαινετὴν βίαν, οὐκ ἐάσει παρευδοκιμῆσαι τὸ
 εἰκῇ προσὸν αὐτῷ δέος οὗ μὴ ἔστι φόβος τηλικαύτης ἀρε-
 τῆς συμβουλὴν, ἣ τὸ τοῦ συμβούλου δυσωπηθεὶς ἀξιό-
 πιστον, ἣ τῷ καιριωτέρῳ μετακλιθεὶς τοῦ βουλευματος.
 ἀλλ' ἔσοιτο ταῦτα, θεόσοφε, καὶ ὀναίμεθα πάντες αὐτοῦ, 10
 τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος τὸν πρὸς θεὸν μεσίτην, τὸν πνευ-
 ματικὸν τοῖς ἔργοις ἐπιγινῶσκον πατέρα, ἡμεῖς δὲ τὸν
 ποιμένα, τὸν ἀρχιερέα, τὸν πρὸς θεὸν διαλλακτὴν, τὸν
 πρὸς ἀνθρωπίνους πρόβον πειρασμούς, μὴ δὴ κατόπιν
 τῆς περὶ τὰ ἀμείνω ἐρχόμενον σπουδῆς καὶ οἷς ἐκ νέου 15
 συζήσας εἰς τὸδε μέτρον ἡλικίας κατήντησε τοῦ πληρώ-
 ματος τοῦ Χριστοῦ, μηδ' ἀτυχῆσαι τῶν περὶ αὐτοῦ
 χρηστοτέρων ἐλπίδων τε καὶ ἐκβάσεων.

7 Ps. 13, 5 || 16–17 Eph. 4, 13

5 φημι s. l. V | θειότ(α)τ(ε) compend. V, tum βασιλεῦ deletum

Ἐπιβατήριος ἐπὶ τοῖς τιμίοις λειψάνοις Λαζάρου,
 ἃ Λέων ὁ φιλόχριστος βασιλεὺς
 ἐκ Κύπρου μετήνεγκεν

Oratio in ecclesia Sapientiae habita, cum Lazari reliquiae ex Cyprio insula Constantinopolim adlatae essent; pompa tunc deducta in Op. 59 plenius describitur, ubi legimus Pleiadibus occidentibus eam factam esse. dies ergo fuit 17 Oct., quem memoriae huius translationis dedicant calendaria; annus incertus, nisi quod, cum tota haec series orationum (Opp. 57–65) intra annos 901 et 902 comprehendi videatur, probabiliter hanc anno 901, sequentem anno 902 assignaverunt Jenkins et Mango. in fine de Bulgaris loquitur indutias usque proferentibus.

Λάζαρος ὁ Χριστοῦ φίλος τὸ παρὸν πνευματικὸν συγ-
 5 κεκρότηται σύστημα, οὐ δείπνω τοὺς ἀγνώμονας ὡς πάλαι
 Ἰουδαίους πρὸς φθόνον κινῶν, οὐδὲ ταῖς ἀδελφαῖς τῇ μὲν
 εὐτυχῶν †διὰ μόνῳ† τῷ μύρῳ πολυτελεῖ τὸν διδάσκαλον
 δεξιουμένην, ἀλλ' ἐπιβατήριον τοῖς τοῦ σώματος λειψάνοις
 τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων ἐκτελῶν, καὶ βασιλεῖ πρὸς τοῦτο
 10 πιστοτάτῳ χρώμενος αὐτουργῶ, κάλλιστά τε τὸν ἐπιβα-
 τήριον διατιθέντι καὶ δάκρυσιν αὐτὸν ἀντὶ μύρου ῥαίνοντι
 φιλοτίμως· δάκρυσι τὴν πίστιν ὅση τοῖς θεωμένοις κηρύτ-
 τουσι καὶ χαρᾶς οὐχὶ δὲ λύπης πρόξενον καθεστῶσιν· ὡς
 γὰρ τὸ κατηφὲς ὑπονύττον τὴν αἰσθησιν τοὺς τῶν δακρύων
 15 ἀνεστόμωσεν ὀχετούς, οὕτω δὴ καὶ τὸ κατ' ἐλπίδα καλὸν

13 mg. πρόξενον] σύμβολον V mg.

4–5 cf. Andreas Cret., Or. 8, PG 97, 960A3|| 5–8 Io. 12, 1–11

58 V — Jk-Ld-Mn pp. 20–22 || 7 διὰ μόνῳ] ex. gr. διακόνῳ
 (πρὸς Χριστοῦ ἐστίασιν, τὴν δὲ ὁρῶν), cf. ll. 9–12

διάχνυσιν προμηθούμενον τῇ φύσει τῷ περιττῷ τοὺς τῶν
ὀμμάτων ἀνέπλησεν ἀγωγούς.

Ἀλλὰ συνδράμωμεν καὶ ἡμεῖς, μέρος τῆς ἐπαινετῆς
ταύτης καὶ μακαρίας εὐφροσύνης γενώμεθα, μετὰσχωμεν
123^τ τοῦ ἁγιασμοῦ, εἰ καὶ μὴ χερσὶ τῆς | σοροῦ προσψαύοντες, ⁵
ἀλλ' οὖν τῇ πίστει ἐγγίζοντες. οὐκ ἐστενοχώρηται τὰ τοῦ
πνεύματος τόπῳ οὐδὲ διαφράττεται τοῖς ἀπείργουσιν ἡ
χάρις, ἵνα μὴ κἀνταῦθα παρευδοκιμῶνται οἱ τὴν γνώμην
αἰδήμονες. οὕτως ἐγγίζομεν καὶ τῷ πάντα πληροῦντι θεῷ,
εἰ τῷ μὴ παρέργως ἐκεῖνο ἀκούεται τὸ 'ἐγγίσατε πρὸς ¹⁰
με καὶ ἐγγιῶ ὑμῖν', καὶ μακρονόμεθα τῇ ἀπιστίᾳ πορνεύ-
οντες ἀπ' αὐτοῦ ὡς πόρρω τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἀρετῆς
ἀπονεύοντες. τί γὰρ ἄλλο τὸ κωλῦον ἐγγίζειν τῷ πανταχοῦ
παρόντι; ἀλλὰ γὰρ τί χρὴ ταῦτα κινεῖν; προσψαύωμεν καὶ
οἱ πόρρω τῆς παναγίας ταύτης σοροῦ, ταῖς τῶν ὀμμάτων ¹⁵
βολαῖς ἐπαφώμενοι, τῇ σκιᾷ καταλαμβανόμενοι, τῇ ὁσφρή-
σει τῆς εὐωδίας τῶν τιμίων ὁστῶν ἀντιλαμβάνόμενοι.
ἔστι καὶ τούτοις τὴν χάριν συλᾶν, τὰς νόσους φυγαδεύειν,
ἅπαν φθοροποιὸν ἡμῖν ἀποτρέπειν. Πέτρου μοι καὶ Παύλου
ἀναμνήσθητι τῶν θαυμάτων, τοῦ μὲν τῇ σκιᾷ τοῦ δὲ τῷ ²⁰
χρωτὶ τῶν σουδαρίων τὰ παράδοξα ἐνεργούντων. τί δὲ καὶ
ὁ ἐμὸς πάλιν σωτὴρ Ἰησοῦς; μὴ πάντα τὰ τεράστια τῇ
ἀφῇ καταπράττεται; 'Λάζαρε, δεῦρο ἔξω', φησί, καὶ πρὸς
ἔργον εὐθὺς ὁ λόγος χωρεῖ, καὶ γίνεται ἡ φωνὴ δραστι-
κωτέρα χειρός, καὶ τὸ παρὰ τοῦ στόματος ἐκπεμφθὲν ²⁵
ἐνεργέστερον ἔλκει τῶν ἀγόντων πρὸς τὸν καλοῦντα.

Οὗτος ὁ τότε κληθεὶς ὁ νῦν ἡμῖν ἐκ Κύπρου τῇ βασι-
λέως συνέσει ἐπιδημῶν· ἔδει γὰρ ἔδει μὴδὲ τοῦ τοιούτου
ἡμᾶς ἁγιασμοῦ ὑστερεῖν. οὗτος ὁ πρῶτος τῇ τοῦ διδασκά-
λου ῥοπῇ τὸ τοῦ θανάτου διασείσας βασιλείον. οὗτος ὁ ³⁰
καθάπερ ἀπὸ τινος νύσσης αὐθις τὴν τοῦ βίου διαυλοδρο-
μήσας ὁδὸν καὶ πάλιν ἔτεσιν ὥς φασι πέντε καὶ δέκα κατα-

10-11 Iac. 4, 8 || 11-12 Ps. 72, 27 || 19-21 Act. 5, 15; 19
12 || 23 Io. 11, 43

1 προμηθούμενον] -μηθ- ex -θυμ- V

λαβὼν τῆς παρούσης ζωῆς τὸ κατάλυμα καὶ πρὸς τὸν
 αὐτοῦ καθηγητὴν τε καὶ φίλον ἀναπτὰς (ποθεῖ γὰρ τῷ
 φιλοῦντι συνεῖναι) καὶ πάλιν ἤξων μετ' αὐτοῦ τὴν ὁρω-
 μένην ἀναζωπυροῦντος κόνιν καὶ πρὸς ἀκήρατον μετα-
 5 στοιχειοῦντος κατάστασιν.

Ἀλλὰ γὰρ σκόπει μοι νῦν καὶ τὸν περιώνυμον τοῦτον
 ναὸν καὶ τῆς θεοῦ σοφίας ἐπώνυμον οἷά τινα ἔμψυχον
 πανδοχέα καὶ μεγαλόψυχον σκιρτῶντά τε καὶ γηθόμενον
 τῇ τοῦ παναγίου τούτου θησαυρίσματος ἐπεισόδῳ, ὡς ἀλη-
 10 θῶς τε τῷ τοῦ ἀφ' οὗ παρωνόμασται φίλῳ συναγαλλό-
 μενον καὶ τοὺς ἀπανταχόθεν αὐτῷ φοιτῶντας τῇ τελετῇ
 τῷ κύτει τῶν ἑαυτοῦ χωρίων ἐγκολπιζόμενον, χαίροντα
 τοῖς ὁρωμένοις, τοῖς ὕμνοις ἀντηχοῦντα χαρμονικώτερον,
 ὡς ἄστροις ἡμεροφανέσι τῇ φρυκτωρίᾳ ἐλλαμπρυνόμενον,
 15 ὡς ἄλλον Μωϋσέα τὸν αὐτοκράτορα τὰ τοῦ ἡγαπημένου
 ὁστὰ εἰς τὴν ἀληθῶς ἀγίαν κομίζοντα γῆν εἰσδεχόμενον.
 τοῦτό σου τὸ ἐξαίρετον, θεόστεπτε, κατόρθωμα λαληθή-
 σεται | ἀπὸ γενεᾶς μετ' ἐγκωμίων εἰς γενεάν. αὕτη σου 123^v
 ἡ θεόσοφος προᾶξις τὰς τῶν παλαιῶν ἀποκρύφεται ἀνδρα-
 20 γαθίας. καὶ τί γὰρ εἰς κατόρθωμα μεῖζον τοῦ φιλόθεον
 ὡς φιλάγιον εἶναί τε καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα πιστεύεσθαι;
 τούτῳ νικήσεις ἐχθροὺς εὐχερῶς, τούτῳ τροπώσῃ ἄλλο-
 φύλους. ἐπὶ ἀσπίδα ἐπιβήσῃ, πολέμιον κωφῶς πρὸς εἰρή-
 νην διατιθέμενον, καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα,
 25 βάρβαρον τῇ ἑαυτοῦ ἀποθρασυνόμενον ἰσχύϊ καὶ τῷ σκολιῷ
 τῶν βουλευμάτων ὡς οἷα προμήκει ὀλκῷ τὰς γαληνίους
 συμβάσεις παρέλκοντα. τοῦτο καὶ πρὸς τὰς ἐκεῖσε μονὰς
 ἐφόδιον εὐρήσεις δεξιὸν εἰς τὸ Λαζάρου σε τοῦ οὕτω
 παρ' ὧν τετιμημένου παραπέμπον ἀξίωμα, εἶπερ φίλος
 30 μὲν οὗτος Χριστοῦ, φίλος δὲ τούτου σύ, 'κοινὰ' δὲ 'τὰ
 φίλων' καὶ 'φίλος ἄλλος ἐγὼ' τίς ἀμφιβάλοι; λέγεται γὰρ

15–16 Ex. 13, 19; cf. Gen. 37, 3 || 18 cf. Ps. 9, 27; 76, 9; 84,
 6 || 22–23 2 Reg. 8, 1 || 23–24 Ps. 90, 13; 57, 5 || 30–31 CPG I 106;
 II 76 || 31 Aristot., Eth. Nic. IX 4, 1166a31–32; Hermias, In
 Phaedr. 192, 10–11 Couvreur

2–3 fort. (τὸ φιλοῦν) τῷ φιλοῦντι || 20 τοῦ Wk: τὸ V

ARETHAE

τοῦτο καὶ νῦν καὶ τοῖς πάλαι σοφοῖς, καὶ πίστιν παρέχει
τοῖς λόγοις ἢ τῶν πραγμάτων ἐνάργεια, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Τοῦ αὐτοῦ ἔκφρασις πομπῆς ἱερᾶς ἦν Λέων ὁ
εὐσεβῆς βασιλεὺς ἐπὶ τοῖς τιμίοις λειψάνοις πε-
ποίηται Λαζάρου τοῦ Χριστοῦ φίλου, ὅτε πρῶτως
αὐτὰ ἐκ Κύπρου μετήνεγκεν

Est oratio sollemnis habita in festo consecrationis ecclesiae S. Lazari (d. 4 Mai, anni ut videtur 902). cum Arethas de ipsa aede vix uno alterove verbo mentionem faciat, totus in describenda translatione priore anno facta versetur, crediderim ecclesiam ipsam iam a. 899 absolutam esse (quo aedificatam traditum est), illo demum die reliquias in sedem destinatam perlatas esse, quamobrem hanc veram propriamque consecrationem esse perorans dicit. Bulgaros, quos in Op. 58 indutias. usque prolatare questus erat, nunc supplices pacem petere ait

- 5 Τὸν ἱερὸν τοῦτον σύλλογον καθορῶν καὶ τὴν πολυ-
άνθρωπον ταύτην πανήγυριν, ζητῶ τίς ὁ κινήσας, τίς ὁ
συναθροίσας, τίς ὁ καθάπερ πολύστομόν τινα ποταμὸν καὶ
νῦν τὴν πόλιν ἡμῖν <εἰς> ἓνα τοῦτον χῶρον ταῖς παν-
τοδαπαῖς ἀγνιαῖς ἀπερεύγεσθαι ἀναγκάσας, καὶ πέλαγος
10 τοσοῦτον ἀνθρωπέιον συστήματος οὕτω πρότερον τοιοῦτον
ἑωραμένον ὅτι μὴ πέρυσιν ὑπὸ τῷ πρὸς θάλασσαν ἑφῶ
τείχει ἀναδείξας, τίς ὁ τύπῳ ἐμπροθέσμον ἐορτῆς τὴν
πάνδημον ταύτην εὐφροσύνην καινοτομήσας; ἢ δῆλον ὡς
Λάζαρος ὁ Χριστοῦ φίλος σαλπίσας τῇ ἐαυτοῦ παρουσίᾳ
15 τορὸν τι καὶ διαπρύσιον, πάλιν δημαγωγεῖ καὶ συγκαλεῖται
λαὸν φιλόθεον καὶ φιλάγιον, οὐχ ἵνα τῷ καθ' ἑαυτὸν θαύ-

59 V — Jk-Ld-Mn pp. 22—25 || 3 ὅτε] ὅτι, -i ex -e, V || 5 τὸν
Mn: ὃν V || 8 εἰς Mn: om. V || 12 ἐμπροθέσμον Mn: ἐμπροσθέσμον
(sic) V || 16 φιλάγιον] -ιον εκ -αον V

ματι εἰς ἐκπληξιν τοὺς παρόντας ἐμβάλοι οὐδ' ὅπως νεο-
θαλέσι κλάδοις οἷά τινα ἱκετηρίαν ὥς πρὶν τοῖς πλήθεσι
πλέξῃ τῷ διδασκάλῳ, ἀλλ' ἵν' ἐκ Κύπρου τῇ βασιλέως
συνέσει ἐπιστὰς αὐτὸς μὲν ἐμπομπέοι θαυμάσιον οἶον
τοῖς πλήθεσιν, ἀγιάζοι δὲ τοὺς συνειλεγμένους τῆς προ- 5
θυμίας τοῦτο δῶρον ἀντιλαμβάνοντας.

Ἀλλὰ γὰρ καλὸν ἂν εἴη καὶ τῶν ἐκεῖ τελεσθέντων τὴν
124r χάριν τῷ λόγῳ διεξελθεῖν. | ἔσται γὰρ τοῦτο τοῖς μὲν
εἰδόσιν ὑπόμνησις, τοῖς δ' ἀγνοοῦσι καλὸν δίδαγμα, μᾶλλον
δὲ κοινὸν ἑκατέροις ἐντροφήμα πρὸς τὰ τερπνὰ πάλιν ἐπ- 10
αναγομένοις τῷ λόγῳ διὰ τῆς ἀκοῆς καὶ ἅμα τῆς ἀπὸ τοῦ
χρόνου λώβης δραστικώτατον φάρμακον. ἡμέρα μὲν οὖν
ὑπεχαράσσετο ἤδη, καὶ βασιλεὺς ὁ τὰ θεῖα πολλὸς ἀπὸ τῶν
ἀνακτόρων ἀκάταν διήρη ἀναβάς τὸν κατὰ Χρυσόπολιν
πορθμὸν ὑπ' εἰρεσία διέβαλε, τοῦ θεοῦ Λαζάρου τῶν 15
ὄστων ἄρτι Χρυσόπολιν καταλαβόντων ἐπήβολος γενησό-
μενος. εἰστήκει δὲ τὴν ἀντίπορθμον ἄπασαν τὸ ὑπήκοον
ἀπολαβόν, ὥς Ἀαρὼν τινα ἱερὸν ὑπὸ παραπετάσματι τῇ
θαλάττῃ τὸν αὐτοκράτορα τὸ τοῦ πορθμοῦ ὑποδύντα διά-
στημα προσδεχόμενον. εἶχε καὶ θάλασσαν αὐτὴν ἀγαλλίαμα 20
τοῖς τελουμένοις συνασμενίζουσιν. οὐ γὰρ ὑπτίῳ τῷ ῥο-
θίῳ καὶ ἡρεμαίῳ λειοκύμων δεικνυμένη οὐδέν τι τοῖς δρω-
μένοις συμπροθυμεισθαι ἡνίττετο, κωφῷ δὲ τῷ κύματι
ἐξοιδαίνουσα οὐ πρὸς ἀφρόν τὴν ὄψιν τραχύνοντι, ἀλλ' οἶον
πολλῷ τῷ περιόντι σκιρτῶσά τε καὶ γελῶσα παντί τε 25
τῷ ἑαυτῆς ῥείθρῳ τὸν βασιλῆιον ἀκάταν προσπτύξασθαι
κατεπειγομένη ἀνιόντα τε καὶ κατιόντα μεθ' ὧν ἄλλων
σκαφῶν ἢ διαπόντιος τῷ ἀγίῳ πομπῇ ἐτελεῖτο παρέπεμπεν.
εἶδες ἂν καὶ τοὺς ἰχθύας ἄλλομένους τότε καὶ ἀναθρώ-
σκοντας καὶ ὥσπερ εἰ χορείαν, ἡδὺ θέαμα, κατ' ἔθνη καὶ 30
συστήματα ἑαυτῶν συγκροτοῦντας καὶ φωνὴν εὐοκίας
προέσθαι τάχα τὸ γινόμενον ἀνυμνεῖν τοὺς ἀφώνους βιαζο-
μένους τὸν φυσικὸν δεσμὸν ῥήξαντας. ἦν ἰδεῖν ἐκεῖ καὶ

ἄλλο παράδοξον, τὴν ὑγρὰν πυρὸς εὐποροῦσαν ἀφθόνον,
καὶ οἷς ἡ φύσις ἐπίμαχον τὴν συνέλευσιν ἀπεθέσπισε,
τούτοις ἡ βασιλέως φιλοτιμία εὐμενῇ καὶ προσήγορον ἐμη-
χανᾶτο τὴν συνδρομὴν. πυρσοῖς γὰρ κηροῦ πλείστοις ὅσοις
5 κάλλει τε καὶ μεγέθει τοὺς πώποτε παρελαύνουσι καὶ τὴν
κατὰ θάλασσαν πομπὴν βασιλεὺς καταποικίλας ἐμπυρί-
ζεσθαι τὴν ὑγρὰν τῇ δαδονχίᾳ ἐμφάσεις παρείχετο.

Ἐπεὶ δὲ πρὸς τὴν ἀπόβασιν ὁ ἀκάτας μετὰ τοῦ ἱεροῦ
προσωρμίζετο φόρτον, οὐδεὶς ὅστις ἐνταῦθα τῶν τε ἐξ
10 ὑπερδεξίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔρχους κατασκο-
πούντων, τῶν τε ἐκ τοῦ πρανεστέρου ἀνανευόντων, ἤδη δὲ
καὶ τῶν ἐξ ἴσου τῆς ἀποβάθρας ἐνατενιζόντων οὐχὶ τῇ
ᾧ σὺ συναπηνέχθη καὶ τὴν ψυχὴν περὶ τὴν μακαρίαν τῷ
ὄντι λάρνακα ἐμφιλοχωρῶν καὶ τὴν ἐναποκειμένην Λαζάρου
15 κόνιν ποθῶν περιπτύξασθαι. κάτεισι μὲν οὖν βασιλεὺς
αὐτός, | ἐνθεὸς μὲν ἰδεῖν, ἐνθεέστερος δὲ τὴν τῶν δρωμέ- 124^v
νων διάθεσιν. προῦχέοντο δακρύων λιβάδες αὐτῷ τῶν
ὀφθαλμῶν, ὥς χοὰς οἶμαι τῶν ὀφθαλμῶν μεγαλοπρεπεῖς
ἐπισπένδοντι. ἐπεδαψιλεύετο τὴν φρυκτωρίαν, λαμπάσι τοὺς
20 ἐντυγχάνοντας δεξιούμενος. εἶπες ἂν αὐτὸν Μωσέα ὥσπερ
ἀπ' ὄρους ἄρτι τῆς νεῶς καταβαίνοντα καὶ θεόγραφα πύξια
τῷ παρεστῶτι τὴν ἱερὰν σορὸν προκομίζοντα, ἢ καὶ τὸν
ἐμὸν Ἰησοῦν λιτῶς πᾶσιν ἀναμιγνόμενον καὶ τῷ πιεσμῷ
τοῦ ἀμυθῆτου συνθλιβόμενον ὄχλον. ὁ δορυφόρος ἀργός,
25 ὁ πεζέταιρος ἡσυχός, ὁ προπέμπων περιττός, ὁ παρα-
πέμπων μάταιος τὸ σοβαρὸν ἐπιδείκνυσθαι· ὅτε καὶ πρῶτον
εἶδομεν βασιλέα τὸ τῆς τιμῆς μὲν ἀνακεχωρηκὸς τοῖς
βουλομένοις ἀποπεμπόμενον, αὐτὸν δὲ τοῖς ὑπηκόοις ἀγα-
πῶντα συναγελάζεσθαι καὶ τὴν τοῦ δι' ἡμᾶς ἄνωθεν τῆς
30 αὐτοῦ δόξης κενωθέντος ταπείνωσιν τοῦ βασιλείου τύφου
ἐπίπροσθεν ἄγοντα.

20–22 Ex. 32, 15–16 || 22–24 Mc. 5, 24 || 29–30 Phil. 2, 7

5 παρελαύνουσι Jk: -νοντας V || 22 fort. παρεστῶτι (Ἰσραήλ)

Ἄλλὰ τί τὸ ἐντεῦθεν; εἶχεν ἡ πόλις τὸν αὐτοκράτορα
μετὰ τοῦ πρὶν γενέσθαι ἀπίστου τοῖς πολλοῖς πράγματος·
ἤρετο χερσὶν ἢ σορὸς ὁσίαις· διηνθίζετο φύλλοις ὡς ἔθος
φυτῶν καὶ κορύμβοις οἷς τοῦτο ἐπιμελὲς ἢ πρὸς τὸ τῆς
θείας σοφίας ἐνδιαίτημα φέρουσα· προῆγε βασιλεύς· εἴπετο 5
τὸ ὑπήκοον· εὐμολποὶ τινες καὶ καλλίμολποι τὸ νεότευκτον
ᾄσμα ἐπῆδον οὗ βασιλεὺς αὐτουργὸς ἐχρημάτιζεν· ὑπέστε-
νεν ἢ γῇ τῷ βάρει τῶν ἐρχομένων ἀχθομένη τὴν λεωφόρον.
οὐκ ἦν τινὰ τῶν παρόντων ὑπαλλάττοντα τὴν πορείαν θεά-
σασθαι, ἐδόκει δὲ πλήρωμα παντοδαπῶν ἀνθρώπων ὡς 10
ὕψ' ἐνὶ τόπῳ κατεστηλωμένον ὄρᾱν. ταύτῃ τοι σχολῇ καὶ
βάδην καὶ ὡς ἐξ ἀρχῆς ἐτέτακτο ἕκαστος τὴν ὁδὸν δια-
νύοντες, ὅψ' καὶ μόλις τὸν περιώνυμον ναὸν ὑπεισῆρ-
χοντο, ἔνθα τῷ ἱερῷ τούτῳ ἀθροίσματι, καθάπερ ἀπὸ τινος
συμμέτρου πορθμοῦ εἰς ἀχανές τι κύτος εἰσχεομένῳ, ὑπο- 15
λωφᾶν τε παρεχωρεῖτο τοῦ ὠθισμοῦ καὶ πρὸς ἀνετωτέραν
γενομένῳ κατάστασιν θεάματος αὐθις ἑτέρου ἦν ἀναπίμ-
πλασθαι. φρυκτοὶ γὰρ μετέωροι ἐφ' ὑψηλοῖς τοῖς ἱκρίοις
αἰρόμενοι καὶ τῇδε κάκεισε εἰς ἔμπροσθέν τε καὶ ὀπισθεν
τὸν ἱερὸν ἀπολαβόντες ὀκρίβαντα, καὶ σύμβολον τοῦ σω- 20
τηρίου πάθους τῷ σχήματι διαγράφοντες, θάμβος ὁμοῦ καὶ
κατάπληξιν τοῖς ὄρῳσι παρείχοντο. φῶς γὰρ ἄκρατον ὑπο-
λγαζομένῳ τῷ ἱερῷ τεμενίσματι ταῖς τῶν ὀμμάτων
ἀθρόως προσπίπτον τῶν εἰσιόντων βολαῖς καὶ οἶονεὶ ἀμύσ-
σον τὰς κόρας τῷ δραστηρίῳ τοῦ φέγγους ἀπήμβλυνέ τε 25
τὰς ὄψεις καὶ συνετάραττε, καὶ πρὸς ἀνάληψιν τοῦ οἰκείου
τῷ ἐθισμῷ τοῦ ὀρωμένου σχολάζειν ἐπέτρεπεν. ἐπεκρότει
125τ τοῖς ὕμνοις τὸ ἱερὸν | σύστημα, ἐπατάγει κάτωθεν ἐξαί-
σιον ὑπηχοῦν ταῖς ὑποβεβλημέναις σανίσι τὸ ἔδαφος. ἦδη
γὰρ ἦδη τὰς βορείους πορείας ὁ ἥλιος παρημείβετο καὶ 30
πρὸς δύσιν Πλειάδων τὰ τῆς ὥρας μετερρυνθίμζετο, ὅτε
καὶ κρύους ἀποφυγὴν ἀνθρωποὶ μηχανώμενοι, δ ταῖς
ὑπεστρωμέναις πλαξὶ φύσις παρέχεσθαι, ἐδωλιάζειν τὰ

20 ἀπολαβόντες Mn: -τα V || 22-23 fort. ὑπὸ λυγαζομένῳ

πρὸς τοὺς πόδας διὰ σπουδῆς ἄγουσιν. ἐπεὶ δὲ τῇ θείᾳ
 τραπέζῃ τὸ οὕτως ἀξίως δορυφορηθὲν ἀπετέθη, ἐώκει μὲν
 τι βασιλεὺς προθυμεῖσθαι τῶν εἰωθότων ἐρεῖν οἷς αἱ
 πᾶσαν πανήγυριν σεμνοτέραν ἀπέφηνεν, ἐπεῖχε δὲ τὴν προ-
 5 θυμίαν τῶν συνελθόντων ὁ θροῦς ταῖς ἀκοαῖς ἐνοχλῶν·
 ὅθεν ἐπεὶ τούτου καιρὸς οὐ παρῆν, αὐτὸν μὲν εἰς τὸν ἐπι-
 τήδειον ταμιεύσασθαι κρίνας καλόν, δόξαν δ' οὕτω τοὺς
 ἱεράρχας τὴν ἐνυπάρχουσαν περιπτύξασθαι κόριν ἐφ' ᾧ τε
 καθαγιασάι τὰ χεῖλη, ἐνταῦθά μοι σκόπει τῶν συνειλεγ-
 10 μένων τὸ πρὸς τὴν πίστιν διάπυρον. ἤρετο μὲν γὰρ ἡ
 καλύπτρα τῆς σεβασμίας θήκης, αὐτουργοῦντος καὶ τοῦτο
 τοῦ αὐτοκράτορος, εἰσέρρει δὲ παρενθὺς ὁ προσλιπαρῶν
 ὁμιλος τὰς ἱερὰς βιασάμενος κυγκλίδας, οὐδὲν ἢ καὶ παρὰ
 φαῦλον τὸ τοῖς ἀδύτοις ἐπιχωριάζειν τοὺς ἀνιέρους ποιού-
 15 μενος. ἐδόκει γὰρ Λάζαρον ὡς ἀληθῶς ἔμπνον ἐκεῖνον
 ἰδεῖν ἄρτι τοῦ λίθου περιαιρεθέντος τοῦ μνήματος καὶ
 πάλιν εἰς βίον προστάγματι τοῦ καλοῦντος ἐπαναγόμενον.
 ἐντεῦθεν εἰς ἀριθμόν τινα συσταλέντων βραχὺν τῶν ὅσοι
 τὴν μακαρίαν ταύτην ἡσπάσαντο κόριν, αὐθις τῇ καλύπτρᾳ
 20 ὁ θησαυρὸς ἡσφαλίζετο. καὶ γὰρ ἐδεδίει βασιλεὺς μή τι
 καὶ πάθοι τῶν ὀχλῶν ἐπὶ διαρπαγὴν τῶν τιμίων ἀνηρε-
 θισμένων λειψάνων καὶ πρὸς τὴν τόλμαν λοιπὸν παρακιν-
 δυνευόντων τὰς χεῖρας ὀπλίζεσθαι. αὐτοῦ δὲ πον τῆς ἱερᾶς
 ἐξόπισθε τραπέζης Δαυὶδ ὁ ἐμὸς ὡς πρὸς τὸν οἶκον
 25 Ἀβεδδαῤᾶ τὴν ἄλλην τέως καταθέμενος κιβωτόν, πρὸς
 γῆν τε κλιθεὶς καὶ ταύτῃ ὄλωσ, ὡς πίστεως ἀνυπερβλήτου,
 περιχυνθεὶς, ὁμμάτων τε θερμοτάταις ῥοαῖς αὐτῷ καὶ (τῷ)
 ὑπηκόῳ παντὶ παραιτησάμενος τὰ συμφέροντα, τὸ λοιπὸν
 ἤδη τῇ μυσταγωγίᾳ παρεχώρει. οὐ μέντοι γε τῷ ἐφεξῆς
 30 τῶν πρὸς θεὸν χαριστηρίων ὕμνων ἀπέληγεν, ἀλλ' ἐπειδὴ

28–25 2Reg. 6, 10

7 ἀποταμιεύσασθαι, ἀπο- punctis del., V || 11 σεβασμίας]
 compend. cod. V a Darrouzès solutum || 27 θερμοτάταις Mn:
 -ων V | τῷ Wk: om. V

ARETHAE

περὶ λύχνων ἀφὰς προὔβαινε τὰ τῆς ἡμέρας, δευτέρων
 ὕμνωδιῶν ἄχρι πρὸς τὴν ἕω ἀρχὴ τοῦτο καθίστατο, τοῦ
 πλήθους μὲν ὥσπερ ἐν τοῖς τοιούτοις φιλεῖ τῶν ὕμνων
 ἁμιλλαν ἐπιδεικνυμένων, ἀγωνοθετοῦντος δ' ἄνωθεν ἀπὸ
 τῶν ἱερῶν ὑπερώων αὐτοῦ καὶ τὴν νικῶσαν τοῖς καθ- 5
 ὑπερτεροῦσι βραβεύοντος.

Ἄλλ' ὦ τοσαύτην μὲν θυμηδίαν τῇ σῇ πόλει, τοσοῦτων
 δὲ θησανρὸν ἀγαθῶν πορισάμενος, ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τοῖς
 θείοις ταύτην ἐπάρας ἀνχήμασιν, εἴης ἡμῖν εὐδαιμόνως εἰς
 μακρότητα διαρκῶν ἡμερῶν, πατήσῃς ἐχθροὺς δυσμενεῖς, 10
 σκυλεύσῃς πολεμίους, λαφυραγωγῇσῃς ὑπεναντίους. ἦκοι-
 125^v ἐν σοὶ καὶ τῶν ἄλλων | ἀνηκόων πρέσβεις ἐθνῶν, τὴν σὴν
 ὥς καὶ νῦν Βούλγαροι ἅμαχον ῥώμην ἐπεγνωκότες καὶ
 χοῦν ταῖς Λαζάρου πρεσβείαις τῶν ποδῶν ὑμῶν λείχοντες·
 ἰδοιμέν σε καὶ κατὰ ταύτην τὴν κυρίαν τῶν ἐγκαινίων 15
 ἡμέραν, οὗ τῷ θεῷ τούτῳ κάλλιστόν τε καὶ μεγαλο-
 πρεπέστατον ἐτεμενίσω ναόν, φαιδρῶς μὲν ἐορτάζοντα,
 χαρμόσυνον δὲ διακείμενον, ἱεροτελεστικῶς τε τὴν ὄντως
 τοῦ θεοῦ κιβωτὸν τῷ ἑαυτῆς καταπαύοντα οἴκῳ καὶ τοὺς
 ἀξιόους ἀπὸ τῶν οὕτω παρὰ τοῦ κράτους ὑμῶν τετιμη- 20
 μένων μισθοὺς κομιζόμενον νῦν τε καὶ εἰς τὴν ἐκεῖθεν
 βασιλείαν· γένοιτο, ἀμήν.

9—10 cf. Ps. 22, 6; 92, 5 || 14 Ps. 71,9 || 18—19 Ps. 131, 8;
 2Par. 6, 41

Σύμβολον πίστεως ἐπιδοθὲν ἐπὶ τῇ τῆς ἐπισκοπῆς
αὐτοῦ προχειρίσει

Archiepiscopus Caesariensis electus Arethas ex more hanc scriptam professionem fidei suae synodo tradidit. id exeunte a. 902 aut non multo post factum esse arguit Jenkins.

Καὶ τὸν ἐκκλησιαστικὸν ἀξιέπαινον νόμον εἰδὼς τὸν
ἄνω χρόνον τοῦ καθ' ἡμᾶς ἄχρι πρὸς τόδε καθήκοντα, δς
5 ταῖς ἱεραῖς ἀρχαιρεσίαις λόγον διδόναι τῆς κατ' αὐτὸν ἐλπί-
δος τὸν ἐκλεγόμενον βούλεται, καὶ τῆς ἐμῆς οὐδενείας
βάσανόν τινα καὶ δοκιμὴν ὑμῖν τῆς πίστεως παρεχόμενος,
ἐν ᾗ καὶ γεγέννημαι καὶ ἐκτέθραμμαι καὶ θεοῦ χάριτι
ἔστηκα, ἥ καὶ συναπελθεῖν εὐχομαι τοῦ μοχθηροῦ τοῦδε
10 σαρκίου λυθεῖς, ἐπὶ τὴν παροῦσαν, ᾧ ἱερέων θεοῦ καὶ
ἀρχιερέων ἀγιώτατον σύνταγμα, ἐγγραφον ἀφώρμηται
ὁμολογίαν, οὐκ ἀπὸ καρδίας λαλῶν οὐδὲ φωνῶν ἀπὸ γῆς,
ὅπερ ὁ τὰ χεῖλη τῶ μυστικῶ καθαρθεὶς ἄνθρωποι προφήτης
τισὶν ἐπιμέμφεται (μανία γὰρ ἄντικρυς περὶ μεγάλων οὕτω
15 καὶ τηλικούτων οὐδ' ἔστιν ὅσον εἰπεῖν αὐτῷ χρήσασθαι
διδασκάλῳ καὶ καθ' ἑαυτοῦ, τὸ ἀδόμενον, παίζειν ἄγαν
ἐπισφαλῶς τε καὶ ὀλεθρῶς), ἀ δὲ παρὰ τῶν εἰδόντων μεμά-
θηκα ὑπὸ γε τῶ θείῳ τῆς ἀληθείας πνεύματι διδασκάλῳ,
ὧν ἄλλοι τε μυρίοι τῶν θεοφόρων πατέρων καὶ προσέτι
1: οὓς ὁ ἐπὶ διαφόροις ἀγίαις συνόδοις ἀριθμὸς ἐπιγινώσκει
λογάδας. ὧν καὶ θαρρήσας ταῖς ἀγνοτάταις εὐχαῖς ἡνοιξα

5-6 1Petr. 3, 15 || 8-9 cf. Rom. 5, 2; 1Cor. 15, 1 || 12 Jer.
23, 16 | Is. 8, 19 || 13 Is. 6, 6-7

60 V — Jk-Ld-Mn pp.25-28 || 15 αὐτῷ Ld: αὐτῶ V

στόμα καὶ εἴλκυσα πνεῦμα, εἰ καὶ μὴ κατ' ἐκείνους, ἀλλ' οὖν καθόσον ὁ τῷ εὐχομένῳ διδοὺς εὐχὴν ἔγνω με· δύναται γὰρ οὗτος, ὥς γε πιστεύων παρ' ἑμαυτῷ κέκρικα, καὶ σοφὸν θεῖναι τὸν ἄσοφον καὶ λόγοις συνέσεως τῷ τοῦ ἀσυνέτου ἐπιδαφιλεύσασθαι στόματι. ὅθεν ἀρξάμενοι λέγομεν, 5 ἀρχὴν ἐκείνην καλλίστην τοῦ ἡμετέρου προστησάμενοι λόγον.

Θεὸς ἡμῖν πατὴρ παντοκράτωρ, πάντων ἀρχὴ καὶ αἰτία, ἡ μακαρία ὁμολογία, μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀχρόνως τε καὶ ἀμερῶς καὶ ἀνεκφοιτήτως ἐνυποστάτως προϊόντων λόγου 10 καὶ πνεύματος, τοῦ μὲν γεννητῶς, τοῦ δὲ ἐκπορευτῶς, ἦντινα δεῖ ποτὲ ταύτην τὴν γέννησιν ἢ τὴν ἐκπόρευσιν ἐννοεῖν, πάσης ἐμπαθοῦς τε καὶ αἰσθητῆς ὑπερκειμένην κινήσεως τε καὶ σχέσεως, ὃ δὴ τριάδα ἐν μονάδι καὶ μονάδα ἐν τριάδι ὁ εὐσεβὴς ἄνωθεν λόγος ἀπηκριβώσατο, οὔτε 15 τῷ τριττῷ εἰς διαφόρους φύσεις μανιωδῶς κατατέμνων, οὔτε τῷ ἐνιαίῳ εἰς μίαν Ἰουδαϊκῶς συναλείφων ὑπόστασιν, ἀλλὰ τὸ μὲν τριττὸν ἀπονέμων ταῖς ὑποστάσεσι, τὸ ἐνιαῖον δὲ 126^ε τῇ τῆς οὐσίας ἀποκληρῶν ἁγιότητι. | ἔδει γὰρ ἔδει μὴ μόνον πολλοποιοῦ τινὸς ἐξηρτησθαι τὰ μετ' ἐκεῖνο διὰ 20 τοῦτο διάφορα, ἀλλὰ δὴ καὶ πρὸς μίαν ἀρχὴν συνάγεσθαι τε καὶ ἀνατείνεσθαι, τοῦ σκεδασμοῦ καὶ τῆς ἀπειρίας ἐλευθερούμενα. πατὴρ οὖν καὶ λόγος εἴτουν υἱός (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως, τῷ μὲν τὸ ἀπαθὲς τῆς προόδου, τῷ δὲ τὸ πρὸς τὴν πρώτην αἰτίαν κατὰ τὴν φύσιν ἐπιδεικνύμενον 25 ἀπαράλλακτον) καὶ πνεῦμα ἅγιον ταῖς ὑποστάσεσιν ὄνομα, συνἀναρχά τε καὶ συναῖδια καὶ αἰώνια καὶ μηδενὶ τῶν τῇ πρώτῃ καὶ πάντων ἀρχῇ καὶ αἰτίᾳ προσόντων αὐτὴν δὴ ταύτην τὴν οἰκείαν ἀρχὴν ὑποβαίνοντα, οὐ χρόνῳ, οὐκ ἄλλῳ τινὶ διαστήματι, οὐκ οὐσίᾳ τοῦ ἀφ' οὗ προῆλθε μει- 30 ονεκτούμενα, οὐ δυνάμει τὸ πρὸς τὸν πατέρα ἔλαττον ὑποφαίνοντα, οὐ τῷ ἐξ οὐκ ὄντων μετὰ τῆς κτίσεως κατασπώμενα. οὔτε γὰρ νόθος υἱὸς ὁ υἱὸς οὔτε τὸ πνεῦμα τῆς τοῦ προάγοντος οὐσίας ἐξίτηλον· ὕβρις γὰρ ἀντικρυς τοῦτο τοῦ φύοντος, ἢ φθόνῳ ἐκφύλοις προόδοις τὰ ἐξ αὐτοῦ ἀτι- 35 μοῦντος ἢ ἀσθενείᾳ πρὸς τὸ τῆς χρείας καλὸν ἐνδεῶς ἔχον-

τος, εἴτα πρὸς τὸ τῆς ἰσότητος ἦττον τοῖς ἀτίμοις συν-
 υποβαίνοντος, οὗ τί ἂν ἄλλο γένοιτο ἐμπληκτότερον; ταύτη
 τοι ὀρθῇ γνώμῃ καὶ ἀκαπηλεύτῳ φρονήματι μονάδα μὲν
 πάντων ἀρχὴν σέβομεν, διττὴν ἀκινήτως, τὴν μὲν γεννη-
 5 τῶς, τὴν δὲ ἐκπορευτῶς, ὥσπερ ἔφαμεν, ἐξ ἑαυτῆς προ-
 βαλλομένην ὑπόστασιν, μεθ' ὧν τὸ τριττὸν ὑπαγορεύει τῶν
 ὑποστάσεων, μένουσαν δηλαδὴ τοῦτο τῇ φύσει ὅπερ ἐνὰς
 ἐστὶ τε καὶ λέγεται, καὶ μήτε τὰς διττὰς ὑποστάσεις θα-
 τέρα τῶν προόδων προάγουσαν (ἐλλιπὴς γὰρ ἂν οὕτως ἦν
 10 τῷ ὑστεροῦντι τῶν θεοπρεπῶν προόδων ἀτιμουμένη) μήθ'
 ἐκατέραν πληθύνουσαν ταῖς τῆς προαγωγῆς ἐπιδόσεις, ὅτι
 μηδ' αἰσθηταὶ αὐταί, μηδ' οὐκ αὐτάρκως ἑαυταῖς ἔχουσαι
 πρὸς τελείωσιν· ὅλῳ δὲ τῷ εἶναι τὰ ἐξ αὐτῆς προβαλλο-
 μένη καὶ οὐδενὶ ἄλλῳ ἢ τῷ γε τρόπῳ τῆς προαγωγῆς τὸ
 15 πρὸς ἑαυτὰ καταδεδεγμένα διάφορον ἀσύγχυτον ἐκάστῳ
 καὶ μένουσαν τὴν προαγωγὴν συντηρεῖ, οὔτε τὴν εἰς ἀλλή-
 λας τῶν ὑποστάσεων μεταβολὴν ὑφισταμένων ἢ τῷ γονίμῳ
 πάλιν τὸ πρὸς τὸν πατέρα δῆθεν ἀπαράλλακτον ἐπιδεικνυ-
 μένων (πόρρω γὰρ τοῦτο τῆς ἀτρέπτου καὶ μακαρίας
 20 ἀπέρριπται φύσεως), οὐ τῷ συναριθμείσθαι πρὸς δῆμον
 ἀθροισζομένων θεῶν (πῶς γὰρ ἂν συναριθμηθεῖν, οἷς μὴ
 τόπος, μὴ χρόνος, μὴ φυσικαὶ ιδιότητες ἀπομεριζόμεναι
 τὴν πρὸς ἀλλήλα τούτων εἰσηγεῖται ὑπαλλαγήν;), οὐδ' αὖ
 γε φυρμόν τῷ τοῦ παντός ἢ καὶ ὑπὲρ τὸ πᾶν ἐκάστης
 25 πληρωτικῷ τῆς δι' ἀλλήλων ἐπεισαγωγούσης περιχωρήσεως·
 μένει γὰρ ἐκάστη καὶ μετὰ τοῦτο (ὦ θαῦμα) παρ' ἑαυτῇ
 καὶ τῆς ἑαυτῆς ιδιότητος οὐκ ἐξίσταται. μονὰς οὖν ἀτρέπτός
 τε καὶ ἀναλλοίωτος ἢ ἐν τριάδι προσκυνουμένη θεότης,
 τοῦτο μετὰ τὴν πρόοδον μένουσα δὲ πρόεισιν ἐν αὐτῇ, καὶ
 30 τοῦτο προῖοῦσα δὲ μένει παρ' ἑαυτῇ· τὸ γὰρ ἐνὶ | τινὶ μόνῳ 126^v
 ἀλλὰ μὴ ποικίλαις ταῖς ιδιότησι τοῦ ἐνὸς ἐξιστάμενον
 ἀνεπηρέαστον δῆπον τὴν πρὸς τὸ ἐν ἔχει ἐπιστροφὴν, οἷς

4—5 supra p. 18,11

20 τῷ Wk: τὸ V

μὴ πάντα σκεδάννυται πρὸς ἓν κορυφούμενον, καὶ οἷς τὸ
 ὑπαλλάττον κεκλήρωται τοῦ ἐνὸς σκεδαννόμενον· ἐκάτερον
 γὰρ μὴ χηρεῦον θατέρον τῶν τε περὶ τὴν θείαν φύσιν
 ἀπεμφαινόντων τὰς ὑπολήψεις ἐκτρέπεται καὶ αὐθις ταῖς
 αὐταῖς ὑπολήψεσι τὸ ἀπεμφαίνειν δοκοῦν ὑποδύεται. 5

Ἄλλ' ὁ μὲν περὶ τῆς ἄνω θεολογίας λόγος ἐν τούτοις
 ἀναπεπαύσθω, φόβῳ τε τῶν ἀνεφίκτων τὸ πάντα περιττὸν
 εὐλαβούμενος καὶ ἅμα τῆς ἐκ τοῦ κόρου ἀπανιστάμενος
 ὕβρεως· τῆς κάτω δὲ καὶ περὶ ἡμᾶς τοῦτο ἀρχὴ γέγονεν,
 ὁ τοῦ θεοῦ υἱὸς ἄνθρωπος δι' ἡμᾶς σάρκα προσλαβὼν ἐκ 10
 τῆς παρθένου, ἀλλ' οὐκ εἰς σάρκα παγείς· ἢ πῶς ἂν μετα-
 δοίῃ τοῦ κρείττονος αὐτὸς τὸ χεῖρον γενόμενος, πῶς δ' ἂν
 σώσῃ τὸ πρόσλημμα τὸ κατὰ φύσιν αὐτὸς ἀπολωλεκώς;
 σὰρξ οὖν ἐκ τῆς παρθένου τὸ πρόσλημμα, τοῦ ἡμετέρου
 σκήνους τῆς συμπήξεως ἡ ἀρχή· ἔδει γὰρ τὸν ἐκ τῆς ἄνω 15
 λαμπρότητος μετὰ τῆς ἡμετέρας εὐτελείας γινόμενον ἐν
 ἑαυτῷ τε πρῶτον ὑποστῆσαι τὸ πρόσλημμα, ὥς ἂν μὴ
 διασπῶτο μετὰ τὴν καθ' ἡμᾶς οἰκονομίαν θεοῦ τὸ ἀνθρώ-
 πινον μηδ' ἔμπνευσις ψιλὴ νομίζοιτο τὸ τελούμενον, ἀλλὰ
 καὶ διὰ πάσης ὁδεῦσαι τῆς ἐμῆς φύσεως, τὰ διαπεπτωκότα 20
 ταύτης ἐπανορθούμενον καὶ τελεώτατα τὸ ἡμέτερον ἀνα-
 πλάττοντα τῷ φυράματι. διὰ τοῦτο σὰρξ ὁ λόγος σκηνῶν ἐν
 ἡμῖν γίνεται, ἐν τῷ παρθενικῷ τῆς φύσεως ἐργαστηρίῳ
 τὸν ἑαυτοῦ ναὸν συμπηξάμενος· οἷς γὰρ τὴν ἀρχὴν οὐδένα
 τῶν κτισμάτων τῷ πλάσματι προσήκατο συνεργόν, καὶ 25
 αὐθις τῇ παραβάσει τοῦτο τῆς ἐντολῆς σαθρωθὲν ἀναπλά-
 σαι βουλόμενος πάντα μὲν τινὰ τοῦ ἔργου συλλήπτορα
 παραπέμπεται, μόνος δὲ τὸν ἀνακαινισμόν τῆς φύσεως
 αὐτουργῶν, δεύτερον τοῦ προτέρου κρείττω Ἀδὰμ ἐκ τῆς
 παρθένου εἰς ἑαυτῷ ὑφίστησιν οἰκητήριον, οὐκ ἄνουν, οὐκ 30
 ἄψυχον, οὐκ ἀνεργές, οὐκ ἀθέλητον. τὸ γὰρ ἡμαρτηκὸς
 ἐδεῖτο ἐπανορθώσεως καὶ ὄλον, ἀλλ' οὐκ ἐξ ἡμισείας, μῶ-

8—9 Theognis 153 || 22—23 Io. 1, 14 || 29 1Cor. 15, 45

17 πρῶτον] ex πρότερον (?) V

5 μος γὰρ ἂν τοῦτο τοῦ σώζοντος· ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἱατρεῦσον
 ἐχρῆν εἰς τὴν τοῦ σωζομένου τάξιν ἀντικαθίστασθαι, ἥ
 γὰρ ἂν οὐχὶ τοῦ πεπτωκότος ἀλλὰ τοῦ ἀνιστῶντος ἢ ἐπανά-
 κλησις. ὅλος οὖν θεὸς ὅλω τῷ ἡμετέρῳ φυράματι μίγνυται,
 10 ἐντελεστέραν ἐργαζόμενος τὴν ἀντίδοσιν καὶ οὔτε τῇ συν-
 ὁδῷ τῶν συνελθόντων φύρων τὰ ἰδιώματα οὐδ' αὖ τῇ
 τῶν συναφθέντων ὁλοκληρίᾳ διάστασιν ἐκ προσώπων τῇ
 συναφῇ μηχανώμενος, ἀλλὰ καὶ ταύτην εἰς μίαν ὑπόστασιν
 συγχέων καινοπρεπῶς καὶ τὴν σύγχυσιν ἀδιδίς ἀφύρτως
 15 ἐπιδεικνύμενος. αὕτη καὶ τοῦ καθ' ἡμᾶς προσλήμματος ἡ
 ὁρθὴ καὶ οὐ διάστροφος θεολογία· εἰς νῖος καὶ μετὰ τὴν
 σάρκωσιν θεὸς τέλειος καὶ ἄνθρωπος τέλειος ἐν ὑποστάσει
 μιᾷ γνωριζόμενος, οὔτε τῷ ἐνιαίῳ τῆς ὑποστάσεως συγχέας
 τὰ ἠνωμένα οὔτε τῷ διττῷ καὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶν φύσεων
 20 τῇ μιᾷ τι λυμηνάμενος ὑποστάσει, παθὼν ἀληθῶς τῷ ἡμε-
 τέρῳ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ θανὼν καὶ τριήμερον ἀναστήσας τὸ
 πρόσλημμα καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀναγαγὼν καὶ τῷ πατρὶ
 συγκαθιδρύσας καὶ πνεύματι, ἥξων τε πάλιν ὁ αὐτὸς κατὰ
 τὴν κοινὴν τοῦ γένους ἡμῶν ἀναβίωσιν κριτῆς ἀδέκαστος
 τῶν ἡμετέρων γενόμενος.

Ταῦτα, ὡ θεόλεκτον καὶ ἱερώτατον σύστημα, τὰ τῆς 127^ε
 ἡμετέρας ὁμολογίας ἄνωθεν καὶ ἐκ πατέρων θεοπαράδοτα
 λόγια· τῶν ἐν Νικαίᾳ ὀκτὼ καὶ δέκα καὶ τριακοσίων τὴν
 Ἀρείου κατὰ τῆς δόξης τοῦ μονογενοῦς μανίαν ἀπελεγ-
 25 ξάντων· τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πενήκοντα καὶ ἑκατὸν
 τὸ λυσσωδέστατον κατὰ τοῦ θείου πνεύματος δόγμα Μακε-
 δονίου δραπετευσάντων· τῶν ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον δια-
 κοσίων Νεστόριον τῆς Ἰουδαϊκῆς φρενοβλαβείας βδελυ-
 ξαμένων καὶ θεοτόκον τὴν ἀειπάρθενον τοῦ λόγου ἀνακη-
 30 ρυξάντων μητέρα· τῶν ἐν Χαλκηδόνι τριάκοντα καὶ ἑξα-
 κοσίων τὸ τῆς μιᾶς τερατολόγημα φύσεως ἐπὶ τοῦ δι' ἐμὲ
 κατ' ἐμὲ πλήν τῆς τοῦ κρείττονος γεγονότος παρατροπῆς

31–32 Heb. 4, 15

20 fort. ἐσόμενος || 32 γεγονότος Hansen: -τα V

Διοσκόρου καὶ Εὐτυχοῦς ἐκφανλισάντων· τῶν αὖθις ἐν
 Κωνσταντινουπόλει πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ ἑκατὸν καὶ
 αὖθις ἑβδομήκοντα καὶ ἑκατόν, τῶν μὲν Ὁριγένους καὶ
 Διδύμου καὶ Εὐαγρίου τὴν ληρώδη προὔπαρξιν τῶν ἡμε- 5
 τέρων ψυχῶν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν τῆς ἄνω δόξης ἐκ-
 πεπτωκότων μεμισηκότων, τῶν δὲ τὸ ἀνούστατον καὶ τοῖς
 εὐσεβέσιν ἀθέλητον ἐν ἐπὶ τοῦ θεανθρώπου θέλημα Σερ-
 γίου καὶ Πύρρου καὶ Κύρου ὅσους τε ἄλλους τὸ πονηρὸν
 συνεκρότησεν ἐργαστήριον ἀθετησάντων· καὶ τῶν ἐν Νι-
 καίᾳ τὸ δεύτερον αὐτοῦ τε Χριστοῦ καὶ τῆς ἐκείνου θεοτό- 10
 κου μητρὸς τῶν τ' ἄλλων οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο
 βασιλείας τὰς ἱερὰς εἰκονουργίας Μανιχαϊκῶ καθαιρεθεί-
 σας φρονήματι αὖθις ἀναστηλωσάντων καὶ τὸν θεοπρεπῆ
 κόσμον τοῖς τοῦ θεοῦ ἀνακτόροις ἀποδεδωκότων. τούτων
 ἀκουστής τε καὶ μύστης κατευμεγεθῆσας γενέσθαι τὰ μετὰ 15
 χεῖρας γράφω τε καὶ ὁμολογῶ καὶ κηρύσσω, θαρρῶ δὲ
 εἰπεῖν καὶ πεπίστευκα ὅτι καὶ γράφω τε καὶ κηρύξω, οὐδὲν
 μὲν τῶν ἀποχρώντως τὸν ἐγκείμενον νοῦν ἐξαγγέλλειν
 εἰωθότων τυχὸν ἔχοντα, ἀλλ' οἷον ὑποπελλιζομένη φωνῇ
 τὰ τελεώτερα τῶν μαθημάτων παραδηλοῦντα. πλὴν τί χρὴ 20
 δοῦναι, εἰ μὴδὲν πλεον τοῦ θείου κατηξιώμεθα ταλάντου,
 τῇ δὲ ὑπόψει δυνάμει τὴν δόσιν ἐπεμετρήθημεν παρὰ τοῦ
 πάντα σοφῶς καὶ ὥς οὐκ ἂν τις εἴποι τὰ ἡμέτερα ἀκρι-
 βοῦντος, ἀλλὰ μὴ πέρα τῆς τοῦ λαμβάνοντος ἰσχύος ἐπι-
 φορτίζοντος; ἐμοὶ δὲ εἴ τις μὴ θρύψιν ἐπιμέμφοιτο καὶ 25
 βλακείαν, κακῶς οὗτος εἰδώς, εἵποίμ' ἂν ὥς καὶ ὑπὲρ τὴν
 δύναμιν δέδοται ταῦτα εἰπεῖν, τῆς τῶν πνευματοφόρων,
 ὥς φθάνομεν εἰπόντες, πατέρων εὐχῆς τῇ τοῦ προκαθη-
 μένου ἀρχιποιέμενος πρὸς τὸ κρεῖττον ἐντεύξει μεθ' ὧν
 ἄλλων, τῶν ὑμετέρων φημί, πρὸς τοῦτο δεήσεων συνεργοῖς 30
 χρησαμένης καὶ παρὰ τὴν ἀξίαν ἡμῶν ἐπιχορηγησάσης τὰ
 κρεῖττονα.

11–12 Heb. 11, 33 || 21 Mt. 25, 14–30 || 24–25 cf. 1Cor. 10,
 13 || 28 supra p. 17,21

*Δημηγορία ἐπιτραπέζιος ὑπὸ παρουσία Λέοντος
τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως*

Eodem die hanc orationem habitam esse quo altera quae sub numero 65 infra editur, ostendunt illius titulus et exordium; dies igitur est d. 20 m. Iulii, in festo S. Eliae, quo et annua memoria celebrabatur Leonis imperatoris morti erepti; annus, ut e rebus gestis in hoc opusculo commemoratis efficitur, A. D. 902. est panegyricus in Leonem, quem exemplar regis philosophi a Platone requisiti appellat cuiusque virtutem et fortunam summis laudibus prosequitur. inter virtutes maxime sapientiam elucere, fortunam conspici in victoriis quas ex Turcis et Saracenis Romani reportaverint, Afris superiore anno repulsis, classe Saracena paulo ante in Euripo procellis vexata, Theodosiopoli et Attica a vi hostili vindicatis. non iam fortunam, sed diviniorem quandam dispensationem in eo apparere quod nuper Eliam ipsum mirabili potestate superaverit pluviam de caelo suis precibus detrahens. in amicitiiis vero iungendis et meliorem et feliciorem fuisse quam magnum illum Alexandrum; in quibus primum locum obtinere Nicolaum patriarcham.

“Ὅπερ πολλοῖς τῶν συμπαρόντων οἶδα πραττόμενον καὶ
μέχρι τοῦ δεῦρο τολμώμενον, | ὥς καὶ εἰς ἔθνος ἤδη χωρεῖν, 127^v
5 βούλομαι μὲν καὶ αὐτός, ὁκνῶ δέ, τὸ τοῦ πράγματος
δυσχερὲς καὶ τὸ τῆς ἀποτυχίας κακὸν εὐλαβούμενος. πρό-
θυμος μὲν γὰρ ἐγὼ τὰ παρόντα σεμνολογεῖν καὶ πρό γε
τούτων σὲ τὸν οἶά τινα τοῦ λόγου ταμίαν λόγον ζωῆς
ἐπέχοντα, τὸν ἀπείρῳ συγκαταβάσεως τρόπῳ τοῖς ταπει-
10 νοῖς ἡμῖν συνεστιᾶσθαι καταξιώσαντα, δέδοικα δὲ μὴ καὶ
ἀμαθίας ἀποίσω γραφὴν ἀγροίκους λόγους εἰς ὧτα συν-
έσεως προβαλλόμενος, μᾶλλον δὲ μὴ καὶ τὴν τοῦ λέγειν

ARETHAE

ἐπισχεθείην φορὰν ὑπὸ μεγάλῃ τῆς σοφίας ἀβύσσῳ ἀφανισθείς, ὅπερ πρὸς τὸν ἡλιακὸν δίσκον πάσχειν αἱ θρυαλλίδες πεφύκασιν. ἐγὼ δ' ἂν ἐνδίκως ἐπιτιμήσαιμι καὶ τοῖς ἄλλοις, ἀποσχέσθαι τὸ λοιπὸν τῆς τοιαύτης τόλμης παρεγγυῶν καὶ τὸ 'γνῶθι σαυτὸν' περιφέρειν αἰεὶ, ἐπὶ 5 σοφωτέρων ἀσχοῦντας σιγῇ, ἐπὶ συνετωτέρων ἐπιδεικνυμένων ἀκρόασιν, μὴδὲ νεωτέρους λόγους κατὰ πρόσωπον σοφῶν Νεστόρων ἐρεῦνγεσθαι.

Ἄ μὲν οὖν οἶδε τὴν εὐλάβειαν τοῦ λέγειν ἐμοὶ καὶ τοῖς ἄλλοις περιποιεῖν, τοιαῦτά τε καὶ τοσαῦτα λόγος τε ὁ 10 ἡμέτερος αἰρεῖ κάκεινοις τὸ αἰρεθὲν ἐπιδείκνυται. ἀλλ' οὐτοι μὲν ὥς ἂν ἐθέλοιεν διαγινέσθωσαν τοῖς λεχθεῖσιν, ἐγὼ δὲ τί πάθω; εἴτε γὰρ θρασύτητι τοῖς ὑπὲρ δυνάμιν ἐγχειροῖν τὸ ἥττον εὖ οἶδα πρὸς τὴν ἐγχείρησιν ἀπενέγκασθαι, εἴτε τῷ ἀνεφίκτῳ σωφρονιζόμενος τῶν προκειμένων ἡμῖν 15 εἰς ὑπόθεσιν ἐπίσχω τὴν τοῦ λέγειν φορὰν, τῷ ἀτελεῖ τῆς προθυμίας τὴν Ἡσιόδου κορώνην ἐνδίκως ἂν ὑποβλέψομαι, μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ ἐμοῦ Χριστοῦ ἄροτρον, ᾧ τὴν χεῖρα ἐπιβαλὼν εἶτα ὀπίσω στραφεὶς ἀνεύθετον ἑμαυτὸν τῷ λοιπῷ καταστήσομαι. ἢ δῆλον ὥς εἴ τι καὶ γένοιτο, μᾶλλον 20 ἂν ἐλοίμην καὶ γέλωτα ὀφλῆσαι παρὰ γε σοφοῖς ἢ τῶν δι' ἐπιθυμίας ἐμοὶ ἁμαρτεῖν. διὰ τοι δὴ τοῦτο, ὥς ἂν οἷός τε ὦ, τῶν τε προκειμένων καὶ τῶν σῶν ἐπαίνων, θεόσοφε βασιλεῦ, ἤδη ἐφάψομαι. ὀργᾶ μοι γὰρ ἡ γνώμη πρὸς τοῦτο, ὀργῶσαν δὲ γνώμην κατασχεῖν ἢ τῶν πάνυ χαλεπῶν ἢ καὶ 25 τῶν ἀδυνάτων.

Ὁ μὲν οὖν Ἀρίστωνος Πλάτων δξύτητι διανοίας τὸ κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις λυσιτελοῦν ἀναθεωρῶν ἕξειν ἄριστα τὸν βίον ἀπεφαίνετο τότε, ἐπειδὴν ἢ οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι. κάκεῖνος μὲν οὕτως 30 σοφῶς ἄγαν καὶ καταλλήλως ἐφθέγγετο, ἐφθάσαμεν δὲ τὴν πείραν τῶν εἰρημένων ἡμεῖς· καὶ νῦν ὀρῶμέν σε βασιλέα φιλοσοφίαν κεράσαντα βασιλείᾳ, πρᾶγμα οὐκ εὐκόλον

5 CPG I 391; II 19 || 16–17 Hes., Op. 746–747 || 18–20 Lc. 9, 62 || 27–30 Plat., Resp. V 473 c11–d2

- τοῖς πολλοῖς, καὶ τῷ παρ' ἑκατέρου καλῶ τὸ ἔλλειπες
θατέρου ἐπανορθούμενον, ὥς μήτε βασιλείαν διὰ τὴν ἐξου-
σίαν κινεῖσθαι πλημμελῶς, μήτε φιλοσοφίαν ἀπραγμοσύνη
πιεζομένην ἐν εὐτελεῖ τε καὶ ἀπόρῳ περιορᾶσθαι καθημένην
5 τῷ σχήματι. οὕτως σὺ βασιλεύων φιλοσοφεῖς, μᾶλλον δὲ
βασιλεύεις φιλοσοφῶν, τόσοῦτον καὶ πάντας τοὺς πρὸ σοῦ
βασιλέας καὶ καθ' ἓνα τοῖς καλλίστοις ὑπερβαλλόμενος
ὅσον ἐκείνοις τὸ πρὸς τοὺς ὑπηκόους καὶ τῷ πλούτῳ
διάφορον.
- 10 Ἄλλων μὲν γάρ, πανάγαθε βασιλεῦ, ὅσοι τὴν αὐτὴν
ὑμῖν ἀνυπεύθυνον ἀναβεβήκασιν ἀρχήν, ἄλλα γνωρίσματα·
οἱ μὲν γὰρ ἐχθρῶν καταπτώσει συνεφαπτομένης | τούτοις 128:
καὶ τύχης τὸ αἰόδιμον ἑαυτοῖς προσκτήσασθαι περισπού-
δαστον ἔθεντο, οἱ δὲ πολέμων ἐμφυλίων ἀνδραγαθήμασι
15 κατοφρυωθέντες γαύρῳ φρονήματι τὸ πρὸς τοὺς ὁμοίους
ἐνάμιλλον ἀπηξίωσαν, ἄλλοι δὲ πάλιν ἐθνῶν ἡγεμονίαις
ἢ καὶ συμμάχων ἀμάχων τῇ δυνάμει ἐπαρθέντες τὸ πᾶν
διὰ τούτου κατορθοῦν ᾔοντο, ἕτεροι ναῶν ἢ πόλεων καὶ
λιμένων τῶν μηκέτι ὄντων δομήσει μεγαλαυχούμενοι
20 ἀείμνηστον ἑαυτῶν ἐναποθέσθαι τῷ μακρῷ χρόνῳ τὴν
κλῆσιν πεφιλοτίμηνται. γνώμης γὰρ ὥς ἔοικεν ἀσθενείᾳ
περὶ τὴν ἐκλογὴν τε τούτων καὶ κτήσιν ἀποσφαλέντες ἃ
τὸν εὐδαίμονα καὶ μακάριον οἶδε βίον περιποιεῖν, περὶ τὰ
κελύφη φασὶ τὸ πᾶν τῆς σπουδῆς κατηνάλωσαν, τῶν ἐδω-
25 δίμων καταμελήσαντες. καὶ κεῖνοι μὲν οὕτως· σοῦ δὲ εὐσέ-
βεια μὲν καὶ ἡ πρὸς τὸ κρεῖττον τιμὴ τὸ ἐξαίρετον, ᾧ τὰς
ἐτησίους ταύτας ἐξαννόμενος πανηγύρεις καὶ τράπεζαν
ταύτην μητέρα σωφροσύνης καὶ τίνος γὰρ οὐκ ἄλλου τῶν
καλῶν πρόξενον ἐτοιμάζων, ὅτι καὶ οὕτως ἢ τοῦ τοσούτου
30 σοῦ τὴν ἀρετὴν ἐτοιμασία, ἡμᾶς ἐστιᾷς, θύμασι τὸ πλεον
σωτηρίων τρέφων δογμάτων, κρατῆρι σοφίας μεθύσκων
καὶ τοῖς τῆς εὐσεβείας διδάγμασιν πρὸς τοῖς ἡδίστοις

32—p. 26,1 Prov. 24, 13

24 κελύφη] τὸ ἔλντρον τῶν ὀστεωδῶν καὶ καρνωδῶν ὠραίων περι-
βλημα V mg.

ώραίοις καὶ τὸν μυστικὸν ἡμῶν φάρυγγα ἐγγλυκαίνων,
 πρᾶγμα πολλοῖς μὲν τυχὸν σπουδασθὲν ἅτε διαιωνίζον καὶ
 τὰς ἀγήρως τιμὰς παρεχόμενον, οὐδενὶ δὲ οὕτως ὅτι μὴ
 σοὶ μόνῳ κατορθωθέν.

ᾧ γε δὴ, ὥσπερ εἰκός, ὁ θεῖος τῶν ἀρετῶν χορὸς 5
 ἐπακολουθῶν τε καὶ τελειούμενος τὸν ὡς ἀληθῶς μακα-
 ριώτατον καὶ εὐδαιμονέστατον ἄνδρα σε ἀναδείκνυσιν. φρό-
 νησις μὲν γὰρ καὶ ἀγχίνοια, αἱ καὶ τῶν ἄλλων ἀγαθῶν
 συνεπάγεσθαι φιλεῖ τὸν ἐσμὸν, αὐτόθεν ὑμῖν ἐπιφαίνεται·
 πρὸς ἣν γὰρ ἂν τις βλέπειν τὰ τοιαῦτα εἰδὼς τῶν ὑμετέρων 10
 πράξεων ἐναπερείσῃ τὸν νοῦν, ὄψεται παρενθὺς τῶν μὲν
 ἐφ' ἐκάτερα ταύτης ὀλίσθων ἀπεχομένην, τοῦ μέσου δὲ
 καὶ τοῦ μετρίου τυγχάνουσαν. ἐντεῦθεν αἱ τῶν εἰς ὑμᾶς
 ἐξαμαρτανομένων παιδαγωγίαι, τοσούτου μὲν γέμουσαι τοῦ
 αὐστηροῦ τε καὶ δραστηρίου, τοσαύτης δ' ἔμπλεοι τῆς 15
 συμπαθείας ὡς μικροῦ δεῖν τοὺς ὀρῶντας ἐξαπορεῖν πό-
 τερον ποιῆναι τὸ πρᾶγμα καὶ τιμωρία ἢ συγγνώμη τε καὶ
 συμπάθεια· οὔτε γὰρ τῷ ἀπηνεῖ πρὸς θηριώδη μανίαν τε
 καὶ ὁμότητα παραχωρεῖς ἀποχρήσασθαι, οὐδ' τῷ ἀνειμένῳ
 τε καὶ ἀφέντῳ πολλοὺς ἐπὶ τὰ τοιαῦτα παρακαλεῖν, ἀλλὰ 20
 καὶ μαστίξεις ἐλέῳ συγχέας τὴν μάστιγα καὶ συγγινώσκεις
 φόβῳ ἐγκαταμίξας τὸ σύγγνωστον.

Ἄλλ' ὅσα μὲν τῶν ἐπαινετῶν καὶ τιμίῳ τῷ ἐφ' ἡμῖν
 σεμνυνόμενα τὸν τῷ ὄντι εὐδαίμονα χαρακτηρίζειν ἐπίστα-
 ται, τοῦτον ὑμῖν ἢ καὶ κρείττονως προσπεφυκότα κατα- 25
 λαμβάνεται τὸν τρόπον. οὐχ ὅτι δέ, ὡς ἂν τις οἰηθείη
 ἐπισφαλῶς, μηδὲν προσανατίθεσθαι τῶν λοιπῶν ὑμῖν ἔχο-
 μεν οἷς ὁ μακάριος συναθροίζεται βίος, ῥώμης φημὶ καὶ
 κάλλους τῶν τ' ἄλλων ὅσα κατὰ τὸν Σταγειρίτην τὴν
 ἔξωθεν εὐετηρίαν κρατύνεται, τῶν τῇ ψυχῇ μόνον προσ- 30
 ὄντων καλῶν ἐπεμνήσθημεν· ἔχω γὰρ καὶ περὶ τούτων
 εἰπεῖν ὅσα γε, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ἅμαξα φέρει βοῶν |
 128^v καὶ ξειδωρὸς ἄρουρα. ἀλλὰ πρῶτον μὲν σοφὸν δοκιμά-
 ζοντες τὸ κρεῖττον νέμειν τῷ κρείττονι καὶ τῶν σὺν λόγῳ

κατορθοιμένων τοῦ λόγου ἀπάρχεσθαι, κατὰ δεύτερον,
ὥς οἱ παροιμιαζόμενοι φασί, πλοῦν τὰ ἐξῆς μετελεύσομαι,
ἄλλως τε δὲ καὶ οὗ ταῦτα ὑπεῖναι σοὶ προσμαρτυρεῖται,
οὐ περισπούδαστα ταῦτα εἰδώς, καλῶς γε ποιοῦντι, κατὰ
5 δὲ τὸ πάρεργον τὴν τούτων φορὰν τε καὶ κτῆσιν ἡγουμένῳ.

Τὰ μὲν οὖν ἐκ φύσεως ἀγαθὰ ὥς ἀμήχανον ὄν τῷ λόγῳ
διεξελεῖν αἰσθήσει παραχωρήσαντες, τῶν ὅσα τύχῃ τὸν
τῶν καλῶν ἔρανον συνεισφέρουσα τῇ ἀταράχῃ ζωῇ λει-
τουργεῖν ἐξεπίσταται τὸν λόγον ἐπαφέντες τῷ λειμῶνι
10 δρέπεσθαι, κατὰ Πίνδαρον, τῶν σῶν ἀρετῶν τοὺς κορύμ-
βους ἐπισχεδιάσομεν. οὕτως γὰρ ἂν ὑμῖν μὲν ὁ ἐξ ἀπάντων
ἀνελλιπῶς πλέκοιτο στέφανος, τοῖς πρὶν δὲ τὸ μακάριον
ἐνδεία περιστοιχούμενον τὸ πρὸς ὑμᾶς ἐκείνους ἀντεξετά-
ζεσθαι παραιτήσεται. ὥς μὲν ἅλις ὑμῖν ἔχει πλοῦτός τε
15 καὶ ἀρχή, οὐδὲν δέον ἀνασκοπεῖν· οὐκ ἂν γὰρ οἶμαί τινα
ἀγνοεῖν ἢ ὅστις αἰσθήσεως ἀμοιρεῖ ἀρχὴν τὴν ἀνωτάτῳ
λογοπραγῶν καὶ πλοῦτον βασιλέως ἐκλογιζόμενος. τῆς
τύχης δὲ τοσοῦτον ὑμῖν πρόσσεστι τὸ εὖρον καὶ εὐμαρές,
αἰεὶ κατὰ πρῶμναν τῶν ὑμετέρων πραγμάτων τῆς τοιαύτης
20 αἰῶνος ῥεούσης, ὥστε πολλῶν πολλὰκις ἐν ἀπόρῳ κατ-
ειλημμένων τοσαύτην εὐπορίαν ὑπάρξαι ὅσην τις καὶ ἐκ
μακρᾶς προνοίας εἰς τὸν ἐπιτήδειον καιροφυλακῶν ἐναπέ-
θετο. Τοῦρκοι τῷ λόγῳ, λαὸς ὄν οὕτω πρότερον τῆς
χρείας ἐγνώκειμεν, τὴν πίστιν παρέξουσιν. τί δ' ἂν τις
25 εἴποι Σαρακηνῶν ὀλέθρους, τῷ τε πέρουσιν ἐπὶ τῷ Ἄφρω
παραλόγῳ τὸν λογισμὸν ἐκβαθύνων, ὃς καταλήψεσθαι τὴν
καθ' ἡμᾶς ὥς νοσσιὰν καὶ ὥς καταλελειμμένα ἡπεῖλει ὥά,
εἰ μὴ τὴν μέγαν χον ἔφθησαν γλῶσσαν αἰ σαὶ καταβα-
λοῦσαι κρειττόνων εὐτυχίαι ῥοπή, τῷ τε μικρὸν ἔμπροσθεν
30 τούτου, γῆς καὶ θαλάσσης τὴν τούτων ἀπώλειαν μεριζο-

1—2 CPG I 359; II 24 || 9—10 Pind., Ol. 1, 13 || 26—27 Is.
10, 14

20 ῥεούσης] πνεούσης Jk || 21 εὐπορίαν Wk: ἀπορίαν V

ARETHAE

μένων, τῆς μὲν πνεύμασιν ἐξαισίοις τραχυνομένης καὶ τὰς
ἐκείνων ὀλκάδας αὐτάνδρους τῷ κατ' Εὐβοίαν ῥείθρῳ ῥοιβ-
δούσης, τῆς γῆς δὲ ὀλίγοις καὶ εὐαριθμήτοις ὀπλίταις
πόλεις ὅλας καὶ στρατόπεδα τῷ ἀνικῆτῳ σου κράτει δουλ-
αγωγούσης; οἶδε Θεοδοσιόπολις τὸ λεγόμενον, οἶδε τὸ 5
κατὰ τὴν Ἀττικὴν ἅμα τῷ σῶ κράτει ἀριστεῖον ἀναφανέν.
ἔῳ λέγειν θησαυρῶν ἀνευρέσεις πολυταλάντων καὶ ὧν τὸ
πλήθος μόγις ἂν ἑτέροις εἰς μακροτάτους ἐξεγένετο χρό-
νους.

Ἀλλὰ γὰρ ἐνταῦθα γενόμενος εἰς ἀμήχανόν τι τὸν λόγον 10
δοκῶ μοι ἐμπίπτειν· ἔχει γὰρ ἀνθολοκὴν τινα καὶ τῶν ἐφ'
ἐκάτερα μεταχειρίσεων τὸ πρὸ βραχείος γεγενημένον παρὰ-
δοξον. κατεῖχε μὲν γὰρ αὐχμὸς τὰς ἀρούρας, ἐδεδίει δὲ
πᾶς ὁρῶν ὅσον οὐπω τὰ λήϊα ξηραίνόμενα καὶ γῆν ἄδικον
περὶ τοὺς οἰκείους καθισταμένην θεραπευτάς, δ δακρύων 15
ἀμυθῆτοις ῥοαῖς καὶ σταγόσι τῶν ὑμετέρων συμπαθεστά-
των ὀμμάτων θεὸς ἐξιώμενος ψεκάδας ἡμῖν ἐπεμέτρησεν
ὑετοῦ καὶ διψῶσαν τὴν ἑαυτοῦ γῆν καὶ τὸ πλήρωμα |
129^ε αὐτῆς ἀνεκτῆσατο. πότερον γὰρ εὐτυχίας ἔργον τοῦτο θε-
τέον ἢ τῶν περὶ ψυχὴν ἀγαθῶν; οὔτε γὰρ ψυχὴν αἰτιάσαιτο 20
τὰ οὐκ ἐφ' ἡμῖν οὔτε τύχην καὶ τὸ αὐτόματον. ἢ προφανὲς
ὥς τὸ μὲν αἰτῆσαι φιλοθέου ἔργον ψυχῆς, τὸ δὲ καὶ τυ-
χεῖν εὐμενείας τοῦ κρείττονος, ὅπερ εἴ τις εὐτυχίαν ἐθε-
λήσει καλεῖν, οὐ πόρρω πον τοῦ σκοποῦ καταστήσεται.
Ἡλιάς μὲν οὖν ὁ πύρινος ἐκεῖνος ἀνὴρ πολλῷ τῷ θάρρει 25
πεπαρηρησιασμένος τοῦ κτίσαντος, σφίγγων ὁπότε δεήσει
τῷ παρανόμῳ λαῷ τοὺς ἀερίους ἀσκούς, ἐχάνον πάλιν τῇ
πανελκεῖ γλώσση τὰ δι' αὐτὰ προβαίνειν ἐπραγματεύετο
κατὰ νοῦν αὐτῷ χωροῦντα θεώμενος· σὺ δὲ δεσμεῖς μὲν
οὐδαμῶς οὐρανόν, ὅτι μηδὲ τοῖς ἴσοις ἑώρας κακοῖς τὸ 30
ὑπήκοον ἐκλυόμενον, λύεις δ' ἄερος κατήφειαν καὶ στυγα-
ζούσας ἀρούρας πιαίνεις σταγόσιν ὀμβρῶν, ἥδη τὰς ὠδῖνας

18—19 Ps. 23, 1 || 25—29 3Reg. 17

2 Εὐβοίαν Wk: εὐοίαν V || 5 θεοδοσιόπολις V || 10 τι] τί ex μοι V ||
26 fort. δεήσεις

ὀργώσας εἰς ἄσταχυν ἀπολύεσθαι, εἰ καὶ μὴ κατ' ἐκεῖνον
 κελεύσματος (ταῦτα γὰρ ἐκείνῳ μόνῳ τῷ ἐκ τῆς Θέσβης
 ἐξαίρετα καὶ εἴ τις κατ' αὐτὸν τὸν ζῆλον διάπυρος), ἀλλ'
 οὖν εὐχαῖς τε καὶ ταῖς πρὸς τὸ θεῖον ἐντεύξεσιν, οἷς ἢ τε
 5 περὶ τοῦτο σου εὐσέβεια ἡλικία δεδήλωται καὶ τῶν ὑπὸ
 χεῖρα ὁπόσῃν ἔχεις τὴν πρόνοιαν, οὐχ ἀπλῶς βασιλεὺς ἀλλ'
 ὥς βάσις ἐλέους τῷ ὑπηκόῳ καὶ ὢν καὶ καλούμενος.

Τί ἐτι; φίλους ἡμῖν ἢ τῶν ἐκτὸς ἀγαθῶν εἰσηγεῖται σειρά.
 ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν καὶ κατὰ τοῦτο τὸ Μακεδονικὸν μειράκιον
 10 παρενδοκιμεῖς καὶ πεζὸς ἐκεῖνος, τοῦτο δὴ τὸ ἠδόμενον,
 παρὰ Λύδιον ἄρμα τὰ σὰ παραθέει καλά, οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι
 λέγειν. ὁ γὰρ Ἀδρόνους Πέτρας χειρούμενος ἀποτόμους,
 τοῖς φίλοις ὅσα καὶ ἀκενώτῳ χρώμενος θησαυρῷ, καὶ τοῖς
 Ὁξυδράκαις ἄγαν γενναίως ἐπιχειρῶν, καὶ Νύσσαν ὑπερ-
 15 βαίνων τὴν Ἰνδικήν, καθὼ καὶ πλέον ἔχειν τοῦ ἐκ Σεμέλης
 ἐδόκει τῇ στρατιᾷ, οὗτος κακῶς ὕστερον ἐάλω χρησάμενος
 φιλίᾳ. Κλεῖτος ἐκεῖνος τοῦ λόγου παράδειγμα ἐναργές, ὃν
 μεταξὺ πίνων τῷ δόρατι διαπείρας σφαγαῖς τῶν ἐταίρων
 ἐμόλυνε τὸ συμπόσιον. σοὶ δὲ φίλοι μὲν ἄλλοι καλοί τε
 20 καὶ ἀγαθοὶ καὶ τιμῆς ὅσαι ἡμέραι τῆς προσηκούσης παρὰ
 τῆς σῆς ἀνυπερβλήτου χρηστότητος ἀξιούμενοι, εἰς δὲ το-
 σοῦτον ἀπάντων τὸν φίλον κατὰ τὸν Σάμιον Πυθαγόραν
 ἐπιδεικνύμενος καὶ οὕτω σοῦ τῷ φίλτρῳ περικαόμενος
 ὥστε καὶ εἰς πατέρα σὸν καὶ τῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκου-
 25 μένην ἀγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ἐγγραφεῖναι καὶ μηδὲν
 ἐλλείπειν ὢν τοὺς πατέρας εἰκός, πρᾶος, ἀόργητος, συμ-
 παθής, προκαταλύων τῆς ἐκδικήσεως τὴν ὀργήν, προ-
 αναιρῶν ἐπιεικείᾳ τῆς τιμωρίας τὸ ἐνδικόν. ἀλλὰ γὰρ τί
 μοι λόγων ἐπισωρεύειν ὄχλον; πάνθ' οὗτος τοῖς ὑπὸ χεῖρα
 30 ὅσα τοῖς ὑπηκόοις αὐτός, ὑπὸ γε γὰρ σοὶ καλλίστῳ παρα-
 δείγματι καὶ ἀρχετύπῳ ἐν ἀτρεκέστατον κάλλος τὸ ἑαυτοῦ
 ἠκριβώσατο· τὴν Ἰησοῦ νέκρωσιν ἐν τῷ σώματι περι-

10–11 CPG I 274; II 38 || 22–23 Aristot., Eth. Nic. IX
 4, 1166a31–32; Hermias, In Phaedr. 192, 10–11 Couvreur ||
 32–p. 30, 1 2Cor. 4, 10

ARETHAE

φέρων, κόσμῳ σταυρώσας ἑαυτὸν καὶ κόσμον αὐτῷ, οὕτω
τὸν μέγαν ἀρχιερέα καὶ διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς ἐκμι-
μούμενος μεσίτης θεοῦ καὶ ἀνθρώπων ἀναδείκνυται ἡμᾶς
τε καταλλάττων θεῷ καὶ θεὸν ἡμῖν ἰλεων παρεχόμενος.

Τοιαῦτά σου καὶ τοσαῦτα, πανάγαθε βασιλεῦ, τὰ κατ' 5
ἀνθρώπους ἐξαίρετα, ἃ τὸ μὲν ἡμέτερον περὶ σὲ τετόλμηκε
φίλτρον· οὐκ οἶδα δὲ εἰ καὶ λόγον εὐπόρησε τῷ τῶν πραγ-
129^v μάτων παρισυνμένον | μεγαλείῳ. ἀλλ' ὁ ζωῆς καὶ θανάτου
ταμίας, ὁ πρὸς τὰ κρείττω μεταβιβάζων ἀεὶ τὰ τοῦ σοῦ
κράτους, πλατύναι σοι τὰ κατ' αὐτὸν διαβήματα καὶ θεΐη 10
σοι τοὺς ἐχθρούς, ὅσοι τε ὄρατοὶ καὶ ὅσοι νοοῦμενοι, ὑπο-
πόδιον καὶ περιζῶσαι σε δύναμιν ἑκατέροις ἀποχρῶσαν
ἐχθροῖς εἰς ταπείνωσιν, χαριζόμενος καὶ τῶν ἐκεῖθεν ὑμῖν
ἀγαθῶν τὰ ἐξαίρετα, πρεσβείαις τῆς ἀειπαρθένου καὶ θεο-
τόκου αὐτοῦ μητρὸς καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἁγίων· γέ- 15
νοιτο, ἀμήν.

1 Gal. 6, 14 || 2 Heb. 4, 14 || 3 1Tim. 2, 5 || 10 Ps. 17,
37 || 10-12 Ps. 109, 1 || 12 Ps. 17, 33; 40

*Δημηγορία ἐπιτραπέζιος ὑπὸ παρουσία
Λέοντος βασιλέως*

Oratio celebrans victoriam ex Saracenis Euphratis accolis partam; anno 901 exeunte habita, nam dicit res secundas in Or. 58 (d. 17 Oct. 901) a se praedictas iam nunc, brevi post, evenisse. maiorem Leonem probat Alexandro, cui aliquando et fortunam et virtutem defuisse dicit.

Οὐ μάτην, ὥς ἔοικε, πανάγαθε βασιλεῦ, τοῖς πρὸ βρα-
χέος ὥσπερ ἀπεφοίβαζον λόγοις τὴν πρὸς τὸ θεῖον τοῦ
5 σοῦ κράτους εὐσέβειαν πολλῶν ὑμῖν ἀγαθῶν μητέρα καθ-
ίστασθαι, ἣ δὴ καὶ μόνη εὐμενιζόμενον τὴν ὄντως εὐτυ-
χίαν τοῖς ὑμετέροις ἐκπορίζειν αἰεὶ πράγμασιν οὐ διαλεί-
πει. οἷον δὴ τι καὶ τὸ παρὸν ὑμῶν κηρύττει κατόρθωμα.
Σαρακηνοῖς γὰρ τοῖς κατὰ ποταμὸν Εὐφράτην ἄγειν καὶ
10 φέρειν εἰωθόσι τὴν καθ' ἡμᾶς καὶ λύττης ὑπερβολῇ τοῖς
οὐδὲν ἡδικοῦσι λυμαίνεσθαι, ὅπῃ μὲν καὶ μόλις (χρηστό-
τητος γὰρ ὑπερβολή ὅτι μηδὲ χαίρεις, τοῦτο δὴ τὸ θεσ-
πέσιον, ἐπ' ἀπωλείαις ἀνθρώπων, οὐ λύθρῳ τῶν ὁμοφυῶν
τὴν γῆν καταχραίνειν καὶ αἵμασιν) ὁμῶς τοῖς ἀλαζόσι τὸ
15 σὸν στρατόπεδον ἐπαφείς, ἔδρασας οἷα μὲν εἰκὸς ἐκείνους
παθεῖν, πολλῶ δὲ τῶν εἰς ἡμᾶς αὐτοῖς τολμηθέντων ἐλε-
εινότερα· ἀφ' ὧν λεία μὲν πολλή, λάφυρα δὲ τῷ ὑμετέρῳ
στρατεύματι εἰς ὅλον ἔχοντα διαρκεῖν βίον εὐδαίμονα, καὶ
θρίαμβος πάλιν ὑμῖν τῶν πώποτε καταχθέντων περι-
20 φανέστατος.

3-4 cf. supra p. 9, 22-27 || 12-13 Sap. 1, 13

62 V - Jk-Ld-Mn pp. 32-34

Ἄλεξανδρον μὲν οὖν ἐκεῖνον τὸν τὴν Ἀσίαν δορίκτητον
 ἐλόντα εἶχεν εὐτυχίας φιλοτιμία, τὸ ἐμποδὼν ἅπαν κατα-
 στρεφόμενον, ὃς καὶ Διὸς ἑαυτὸν κατονομάζειν ἐβάκχευεν.
 οὐκ ἂν γὰρ ἔφθη τι ἐπινοηθὲν τὴν τῶν πραγμάτων συντέ-
 λειαν, πλὴν ἀλλὰ παρόντι καὶ πολλὰ πονουμένῳ, εἰ καὶ 5
 καθεύδειν μὲν τοῦτον τὴν δὲ τούτου τύχην ἐγρηγορέναι
 τῶν εὐφυῶς βωμολοχεῖν αὐτὸν ἐγνωκότων τις ἀπεφήνατο·
 ποῦ γὰρ αὐτῷ καθεύδειν, ὅποταν τοσοῦτον ὑπὴν πονεῖσθαι
 τοῖς ἄνω κάτω πολέμοις καὶ κόπτεσθαι ὥς καὶ τραυμάτων
 πείραν λαμβάνειν καὶ μικροῦ δεῖν τῇ περὶ τοὺς Ὀξυδράκας 10
 ἀποίχεσθαι παραβόλῳ φιλοτιμία; ποῦ δὲ τὴν τύχην ἐγρη-
 γορέναι, ἐπειδὴν πρὸς τοὺς Σκύθας αὐτῷ μάχης κατερρω-
 γυίας αἰσχροῦς ἀπηλλάττετο, οὐκ ἂν τοῦτο συμβὰν εἴ τι
 τῶν ἀνυσίμων αὐτῷ καὶ κατὰ νοῦν προχωροῦν ἤλπιζεν,
 οὐδ' οὕτω παρὰ δόξαν ἀτελεντήτῳ, καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν, 15
 ἐπὶ ἔργῳ τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἀνεβάλετο. ἀφ' οὗ δὴ
 τι ἐκείνῳ μὲν πρὸς χάριν ἐκπεπτωκέναι τὸ λόγιον φήσο-
 μεν, τοσοῦτον δ' ὑμῖν καὶ τῷ ὑμετέρῳ κράτει προσφύεσθαι
 ὅσον μηδὲν πονουμένῳ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα ὣν τοῖς ἑναγχος
 130^τ λόγοις ἐμνήσθημεν ἐξα|ναστῆσαί σοι τρόπαια, καὶ σὺν γε 20
 τούτοις τὰ νῦν παρόντα τε καὶ βλεπόμενα ἃ τοῖς σοῖς στρα-
 τηγοῖς ἤνυσας. ταῦτα τῆς σῆς ἀληθοῦς εὐτυχίας δωρή-
 ματα, ταῦτα τῆς φιλοθέου ψυχῆς ὑμῶν σύμβολα, ταῦτα
 τῆς ὑπὲρ λόγον ὑμῶν ταπεινώσεως καὶ τῶν ἀγρύπνων πρὸς
 τὸ κρεῖττον ἐντεύξεων, αἷς αἱ τῶν θείων ὑμῶν ὀμμάτων 25
 προχύσεις μαργάρων δίκην τὰ πρὸς τοὺς πόδας ποικίλλουσι.
 τὰ ἐπίχειρα ταῦτα οὐχ ὥσπερ Ἀλεξάνδρῳ πλεονεκτικῆς
 ψυχῆς δείγματα, ἀλλὰ βασιλικῆς ἐξουσίας καὶ δυνάμεως
 χάριτες. καὶ πῶς γὰρ οὐ πλεονεκτικῆς, ὃς προκατάρχειν
 ἔγνω ἀδικημάτων, μηδὲ τὸν φυσικὸν ὄρον, τὸν Ἑλλήσ- 30
 ποντον λέγω, τὴν ὁρμὴν αὐτοῦ ἐπισχεῖν ἔχοντα; οὐδὲ γὰρ
 Ξέρξην ἀποχρῶν λέγειν τὸν ὑπερήφανον ἀμυνόμενον ταῦτα

15–16 Hom. Δ 175

32 — p. 33, 1 .. ταῦτα ἐκεῖνον.. (i. e. ἐκεῖνον ταῦτα?) V

- ἐκεῖνον ἐργάσασθαι· καὶ τί γὰρ ἔδει ζηλοῦν τὸν Ἑλληνα
 βάρβαρον; τί δὲ τὴν τῶν ἡττημένων ἀκρᾶσίαν τὸν κατὰ
 κράτος νενικηκότα ἐν τοῖς ἐκείνων καλοῖς ἐπιδείκνυσθαι;
 ἀλλὰ γὰρ κἀνδρὸν ὑπέδν καὶ τιάραν ὀρθὴν καὶ προσκυ-
 5 νεῖσθαι κατὰ θεὸν ὑπὸ τῶν φίλων ἡνείχετο καὶ ὅσα θρύπ-
 τεσθαι Πέρσαις ἐξῆν ἐνησέλγαιεν ὁ πόνοις Ἑλληνικοῖς
 καὶ βίῳ λιτῷ τε καὶ σώφροσι τῇ τῶν ὅλων ἀρχῇ ἐπιστάς·
 οὐκ οὐκ εὐτυχίας ταῦτα δωρήματα, πλεονεκτικῆς δὲ φιλο-
 τιμίας γνωρίσματα. ὑμῖν δέ, πανάγαθε βασιλεῦ, τοσοῦτον
 10 ἀφιλοτίμως ἔχει τὰ δρώμενα ὅσον καὶ πλεονεξίας ὥς πορ-
 ρωτάτω καθέστηκεν. οὐτε γὰρ τοῖς ἐκείνων ἀγαθοῖς τὸ
 σεμνὸν ὑμῖν διὰ σπουδῆς περιγίνεσθαι — τίς γὰρ μετουσία
 φωτὶ πρὸς σκότος, ἢ πρὸς Χριστὸν τοῦ Βελιάρ συμφώ-
 νησις; — οὐδὲ τοῖς οὐδὲν ὅλως προσήκουσιν ἐπάγειν κε-
 15 λεύεις τὴν στρατιάν, ἀλλὰ τοῖς ἦν ὅτε τῷ Ῥωμαίων ὑπ-
 αγομένοις ζυγῷ καὶ τῇ σιδηρᾷ ῥάβδῳ ἀνεχομένοις ποιμαί-
 νεσθαι, εἰ καὶ ῥαστώνῃ ποιμένων τοῖς λύκοις ἐκδοτα κατ-
 ἔστη τὰ ποίμνια, ὥσπερ ἂν εἴ τις καὶ κλῆρον πατρῷου
 μεταποιούμενος.
- 20 Ταύτῃ τοι σκευὴ κεραμέως τῇ ὑμετέρᾳ βασιλείᾳ τὰ πρὶν
 στερεὰ τε καὶ φοβερά ὑπόκειται συντριβόμενα, καὶ τῷ γε
 περιόντι τῆς πρὸς τὸ θεῖον ὑμῶν θεραπείας καὶ ταῖς τοῦ
 σοῦ κατὰ πνεῦμα θείου πατρός τε καὶ ἀρχιποιέμενος πρὸς
 τοῦτο ἐντεύξεσιν ἐπὶ ἀσπίδα εὖ οἶδ' ὅτι καὶ βασιλίσκον
 25 τὰ τῶν ἐχθρῶν ἐπιβήσῃ συστήματα, καὶ τῇ ὑπὲρ Εὐφράτην
 Συρία κατὰ τὸν ἐκ Βηθλεὲμ ψάλλοντα ἐπιβαλεῖς τὸ ὑπό-
 δημα, ἀλλόφυλον ἀνχένα τῷ σῷ λαμβάνων ποδὶ συμπα-
 τούμενον. ἐξανέστησε γὰρ σε κέρας σωτηρίας θεὸς τῷ
 οἰκείῳ λαῷ τοῦ δοῦναι τὴν αὐτοῦ γνῶσιν ἔθνεσιν ἀπει-
 30 θοῦσιν ὥσπερ αὐτῷ καὶ ὑμῖν, καὶ καταφυτευθῆναι πάλιν

12–14 2Cor. 6, 14–15 || 16–17 Ps. 2, 9 || 20 ib. || 24–25 Ps. 90,
 13 || 26–27 Ps. 107, 10 || 27–28 cf. Iosue 10, 24 || 28 Lc. 1, 69 ||
 29 ib. 77 || 30 – p. 34, 1 Ex. 15, 17

16 ῥάβδῳ Ld: ῥάμβῳ V

ARETHAE

εἰς ὄρος κληρονομίας αὐτῶν τὰ φύλα Χριστιανῶν, καὶ πό-
λεις ὅλας καὶ θεοῦ ναοὺς ὥσπερ ἀναβιῶναι εἰς ἔπαινον
δόξης αὐτοῦ, εἰς καύχημα τῆς εἰρηνοποιουῦ βασιλείας ὑμῶν,
ἣν καὶ προβιβάζοι πρὸς τὰ ἀμείνω ἀεὶ ὁ πάντα συμφε-
ρόντως διεξάγων θεός, πρεσβείαις τῆς ἀειπαρθένου καὶ ἡ
θεοτόκου αὐτοῦ μητρὸς καὶ πάντων αὐτοῦ τῶν ἁγίων.

2—3 Eph. 1, 6; 12

Δημηγορία ἐπιτραπέζιος τῇ ἡμέρᾳ τῶν ἁγίων
φώτων, ἐν τοῖς ὑπ' ἀκουβίτοις

In festo Luminum (d. 6 Ian.) praesentibus imperatore et patriarcha laudat sobriam simplicitatem eius cenae cum mensa Domini comparandae, laudat virtutes imperatoris et fortunam eius in clade Saracenorum a Cappadocibus fusorum manifestam, Leonis pietate et patriarchae precibus quaesitam. eam victoriam a. 900 attribuit Jenkins, orationem Epiphaniae a. 901.

Ἐπαινῶ μετὰ τῶν ἄλλων τῆς βασιλικῆς εὐταξίας καὶ 130^v
τὴν παροῦσαν ἱερὰν πανδαισίαν· καὶ γὰρ ἔστιν ὡς ἀληθῶς
5 ἱερὰ καὶ βασιλείου λαμπρότητος ἔμπλεως, ὑφ' ἣ τοσοῦτος
μὲν ἱερέων θεοῦ καὶ ἀρχιερέων θεσπέσιος σύλλογος καὶ
πολιᾷ σεμνῇ καὶ φρονήσει πολιᾷ προσηκούσῃ τετιμημένος,
τοσοῦτος δὲ τὸν τῆς ψυχῆς πλοῦτον ὁ τούτων καθηγεμὼν
καὶ πατριάρχης τῷ ὄντι, πατέρων πνευματικῶν καὶ ποι-
10 μένων προβεβλημένος, μᾶλλον δὲ γνησιώτερον φθέγγε-
σθαι, ἱερῷ Χριστοῦ σώματι ἱερωτέρα κεφαλὴ συναρμολο-
γούμενος, προκαθήμενος δὲ βασιλεύς, τίνος μὲν οὐκ ἀποστίλ-
βων τῆς σωματικῆς ὡραιότητος χάριτος, τίνος δ' οὐκ
ἀποστάζων σταγόνας γλώσσης ἡδίστας καὶ διαχέαι ἀπο-
15 χρώσας πᾶν εὐαγὲς θέατρον, εἴτε τὸ χαῖρον ὡς νῦν
ἐπιτεινούσας καὶ πρὸς εὐθυμοτέραν προβιβαζούσας κατά-
στασιν, εἴτε τῶν σκυθρωπῶν ἄγαν καὶ στυγνοτέρων πᾶσαν
ὑπεκλυούσας κατήφειαν;

Καί μοι δοκῶ τοὺς ταῦτα διαθεμένους ἀρχὴν καὶ τῷ
20 μετ' αὐτοὺς παραδόντας αἰῶνι μηδὲν εἰκῇ μηδέ τι τῶν
ἄλλως βασιλέως ἐνυπάρχον ὁρᾶται βίῳ καὶ διεξάγεται· οἷς

63 V — Jk-Ld-Mn pp. 34–36 || 15 εἴτε Ld: εἰς τε V || 20 post εἰκῇ] fort. suppl. πρᾶξαι, ἐπεὶ | τῶν] fort. τὴν

δὲ τὸ κράτος λαβόντες ἀφ' οὗ λαβεῖν ἐστὶν ἀνθρώποις ἀνό-
 θευτον εἰκόνες ἐν γῇ τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος κατεστά-
 θησαν, εἰκότως γε δὴ αὐτῷ τοῦτο τὸ προκείμενον ἔργον
 ἀνακαθαιρόμενοι εἰς κοινὸν ἡμῖν ἅπασι τὴν ἱερὰν ταύτην
 προὔθεσαν πανδαισίαν. ἐπεὶ καὶ ἐκεῖνος ὁ ὑπερπλήρης, ὁ 5
 ὑπερούσιος, ὁ καθαρὸς καὶ πάσης ὑπερανεστηκῶς ἁγίό-
 τητος, ὃς μὴδὲν τῆς νοερᾶς πλησίον θειότητος — τί γὰρ
 ἂν τῷ ποιητῇ τῶν ἑαυτοῦ κτισμάτων τὴν φύσιν ὁμοτίμον; —
 ὥς οὖν ἐκεῖνος, ἄνωθεν τῶν πατέρων ἀκενώτως ἑαυτὸν
 κόλπων κενώσας καὶ τὴν ἐμὴν τοῦ προβάτου δορὰν δέλεαρ 10
 τῷ διώκοντι ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς περιθήμενος, τῷ βαπτιστῇ
 σήμερον μετὰ τῶν ἄλλων παρῇν Ἰωάννη, τῷ ὑπ' ἐκείνου
 βαπτίσματι φιλοσοφῶν τὴν ταπείνωσιν, οὕτω καὶ νῦν
 ὁρᾶτε, ὧ παρόντες, ὁ τῶν κάτω καὶ καθ' ἡμᾶς ὑπ' ἐκείνου
 τὸ ἄρχειν λαχὼν καὶ οὗ τὸ κράτος ἀνακεχώρηκε πᾶσαν 15
 τὴν ἀνθρωπίνην εὐγένειαν, βαβαί, συνέστιος ἡμῖν ἀνδράσι
 πένησι καὶ πτωχοῖς ὅσον εἰς σώματος χρεῖαν τελεῖ καὶ
 ὁμοτράπεζος δείκνυται. τί τούτου βασιλικώτερον ἴδοι τις
 ἂν ἢ μεγαλοπρεπέστερον; τραπέζης, εἰ μὴ τολμηρόν, θείας
 ἐνάμιλλον τὸ βλέπόμενον. ὅπου γὰρ σύνοδος ἱερέων θεοῦ 20
 καὶ συνεδρεία, ταῖς τῆς μυσταγωγίας στολαῖς ἄλλοθεν
 ἄλλου τὴν σωφρονεστιάτην καταστράπτοντος στιβάδα, καὶ
 κόρος μὲν καὶ τρυφή τῶν ἐδεσμάτων ἐξώρισται, μακρὰν δὲ
 καὶ ἡ τούτων ἔκγονος ὕβρις ἐλήλαται, νῆψις δὲ ψυχῆς καὶ
 μνήμη τοῦ πεποιηκότος διηνεκῆς τοὺς δαιτυμόνας εὐφραΐ- 25
 νουσα ἀντεισάγεται, ἐκεῖθεν τῶν ὕμνων τὰ τῆς ἡμέρας
 σεμνολογούντων, ἐντεῦθεν πάλιν ἄλλων τοῖς θεοτερπέσιν
 ἄσμασιν ἀντηχούντων, μικρὸν οἶμαι τῆς θείας ὑπαλλάττον
 τοῦτο τραπέζης καὶ ὅσον ὅτι μὴ θῦμα τῆς καινῆς ἡμῶν
 τελετῆς ὁ εὐλογούμενος ἄρτος ψυχὰς τρέφων καὶ τελειῶν 30
 καὶ πρὸς μέτρον ὅλως πνευματικῆς ἡλικίας ἀναδιδόμενος,
 131^r ἀλλὰ πρὸς ἔκκρισιν | φυσικὴν τὸ περιττὸν τούτου καὶ τὸ
 τῇ φύσει ἀποικονομούμενον παραπέμπεται. νῦν ἡμῶν πᾶσα

1 *πραῖς, πᾶν ἐπιτήδευμα Παύλῳ τῷ σοφῷ ῥυθμιζόμενα εἰς*
δόξαν τοῦ πεποιοηκότος μετὰγεται. οὐκέτι ψυχὴ διὰ τῶν
αἰσθητηρίων τοῖς ἔξω διαρρεῖ καὶ σκεδάννυται, ἀλλ' ἔλκει
πρὸς ἑαυτὴν πᾶν ὃ τι τίμιον καὶ τερπνότατον εἰς τὴν ὑπ-
 5 *ακοὴν αἰχμαλωτίζειν Χριστοῦ ἐπισπεύδουσα. ἤδη καὶ σοί,*
σοφώτατε βασιλεῦ, τὰ παράσημα τῆς ἀρχῆς θεῷ μετα-
νέμεται καὶ τελευτᾷ σοι ἡ πολυτελής αὕτη καὶ πολυήμερος
εὐωχία εἰς δόξαν θεοῦ καὶ συγκαθαίρη τὴν προλαβοῦσαν
εὐπάθειαν τῷ σήμερον ἡμῖν καθαιρομένῳ Χριστῷ, ὃν
 10 *οὐρανόθεν θεὸς μὲν πατὴρ υἱὸν ἀγαπητὸν μαρτυρεῖ, πνεῦμα*
δὲ θεῖον ἐν εἵδει περιστερᾶς καταπτάμενον τῷ συμφυεῖ
αὐτῷ τε καὶ πατρὶ ἐπαγάζεται.

Ἀλλὰ τὰ μὲν κοινὰ σοι καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους οὕς ἡμῖν
 ἡ αὕτη ἀνυπεύθυνος ἀρχὴ ἔγνωκεν. τίνα δὲ τῶν σῶν τὰ
 15 *ἐξαίρετα, βραδὺς μὲν ἅπας λόγος εἰπεῖν, ἄπορος δὲ καὶ*
ῥήτωρ γλώσση διατρανώσαι, καὶ νοῦς ἀμηχανεῖ καὶ ὁ
θεωρητικώτατος, καὶ διάνοια τοῖς ἀνεφίκτοις ἐγχειροῦσα
κενεμβατεῖ καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἀποπάλλεται, τρόπον ἄλλον
ἐλεγχόμενη ὃν οἱ πρὸς ἀβάτους ἀναρριχᾶσθαι κρημνούς
 20 *προθυμούμενοι. οὔτε γάρ σου τὸ συμπαθὲς καὶ μειλίχιον*
φθάνει τις ἐξαγγεῖλαι, οὐ τὸ λιτόν τε καὶ ταπεινὸν ἐκλα-
λῆσαι, οὐ τὸ προμηθὲς ὑπογράψαι, οὐ παραστῆσαι τὸ
οἰκονομικόν, ὃ πᾶσα πραῖς καὶ κίνησις ἀνθρωπίνη λαμ-
βάνει τὸ κράτος καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον τέλος καὶ τὸν σκοπὸν
 25 *ἀπενθύνεται. τὸ γάρ τοι πέλαγος τῆς σοφίας καὶ τὸ τοῦ*
νοῦ περιδέξιον καὶ ἀγχίστροφον, καθ' ὃ μνήμη τε καὶ ὀξύ-
της ἐντρέχειά τε καὶ σύνεσις ἐνστρεφόμενα τέχναις καὶ
ἐπιστήμαις τὰς ἀφορμὰς ἐνδεδώκασιν, οὐδὲ κἂν ἐπινοία
λαβεῖν ῥάδιον, μὴ ὅτι γε καὶ εἰπεῖν.

30 *Τοσοῦτος σὺ καὶ τηλικούτος, παγγάληνε βασιλεῦ, τὸ*

1—2 1Cor. 10, 31 || 4—5 2Cor. 10, 5 || 9—12 Mt. 3, 16—17; Mc.
 1, 10—11; Lc. 3, 21—22

ARETHAE

καθ' ἡμᾶς εὐδαιμον καὶ μακάριον· εἰ δέ τι καὶ τύχης ἡμῖν
 πρὸς τοῦτο δεῖ καὶ τῆς ἄλλης ἔξωθεν εὐετηρίας, ἐπεὶ γε
 καὶ δεῖ δοκοῦν τοῦτο τοῖς θύραθεν ἐστῶσι σοφοῖς, ἔστι
 καὶ τούτων ἀμύνητος ὅσος ἐσμός. Καππαδόκαι τῷ λόγῳ
 παρέξουσιν τὸ πιστὸν καὶ τὰ κατὰ Σαρακηνῶν αὐτῶν ἕναγ- 5
 χος τρόπαια, τοιαῦτα γεγονότα καὶ οὕτω τὸ μεγαλουργὸν
 ἐπιφαίνοντα οἷα βραχέα ὁ μακρὸς αἰὼν ἐκολπώσατο. ἐξὸν
 γάρ σοι θελήσαντι μόνον καὶ πᾶν τὸ ἐμποδὼν καταστρέ-
 φεται καὶ πᾶν τὸ ἀνθεστηκὸς ὥς ἐκ προσώπου πυρὸς
 ἀφανίζεται καὶ πᾶν ἡττᾶται τὸ ἀπειθοῦν καὶ πάντα φόβου 10
 μεστὰ καὶ πάντα τὴν σὴν ἄμαχον ὑποπτήσσονται ῥώμην.
 τὸ γὰρ τὰ ὑπόσαθρα καὶ ὀστράκινα σκεύη τῇ σιδηρᾷ
 ῥάβδῳ ὑποτιθέμενα, αὐταὶ σου τῆς εἰς θεὸν πίστεως αἱ
 ἀμοιβαί, τοῦτο ἢ πρὸς τοὺς αὐτοῦ ἱερέας αἰδῶς καὶ ὑπό-
 πτωσις, τοῦτο τῶν πολλῶν σου δακρύων ἃ ταῖς συντόνοις 15
 προσευχαῖς ἀπορραίνων τὰ πρὸς τοὺς πόδας ἀφθόνως πη-
 γάζεις τὸ ἀναφαίρετον κέρδος, τοῦτο τοῦ πνευματικοῦ σου
 τοῦδε πατρὸς ἢ διὰ προσευχῶν συνεργία· εἰ γὰρ τι τῷ
 παλαιῷ λόγῳ πιστέον ἄνδρ' ἰφάσκοντι ἄδελφὸς παρῇ,
 ἐπιτευκτικώτερον οἶμαι πονεῖν πατέρα παρεῖναι καὶ συμ- 20
 πονεῖσθαι καὶ συνευφραίνεσθαι. τούτῳ γὰρ ἔδρασας καὶ
 ταῖς αὐτοῦ πρὸς τὸ θεῖον ἐντεύξεις, ἀλλὰ καὶ δρώης πᾶν
 131^v εἴ τι τῷ βίῳ καλὸν καὶ τοῖς ὑπὸ χεῖρα | τὰ καταθύμια,
 τεύξαιο δὲ καὶ τῶν ἐκεῖθεν νικητηρίων στεφάνων, ἐνθεν
 φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ ἤχος ἑορταζόντων χαρὰν ἀκατά- 25
 λυτον, ὧν καὶ ταῦτα τὰ κατὰ γῆν σκιαὶ τινες ἀμυδραὶ καὶ
 ἀπηχήματα καθεστήκασιν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
 ἡμῶν.

21 mg. τούτῳ] ἀντὶ τοῦ 'διὰ ταῦτα' V

1-3 Aristot., Eth. Nic. I 9, 1099a 31-b7 || 9-10 cf. Ps.
 67, 3 || 12-13 Ps. 2, 9 || 19 CPG I 219; II 16 || 25 Ps. 41, 5

12 fort. γὰρ (συντερίβεσθαι) (γὰρ in fine lin. V)

*Δημηγορία ἐπιτραπέζιος ὑπὸ παρουσία Λέοντος
 βασιλέως τῇ ἀναμνήσει τῆς πατριαρχικῆς
 ἀναβάσεως Νικολάου πατριάρχου*

Nicolaum patriarcham alloquitur in festo Orthodoxiae eodem-
 que primo anniversario patriarchatus eius (d. 14 Febr. 902).
 dicit eum a Leone imperatore alterum monumentum ecclesiae
 in concordiam redactae constitutum esse, praeter prius illud
 quod paulo ante in adyto templi illustris posuerit auro et lapi-
 dibus pretiosis et gemmis decorum.

Καὶ τοῦ καιροῦ τὴν ἐνεστῶσαν ἀγάμενος ἑορτήν, καὶ
 5 σὲ πάλιν τὸν δι' ὃν ἡ πανήγυρις ἐκπεπληγμένος τῆς ἀρετῆς,
 μέσος ἀμηχανίας καθίσταμαι, οὐκ ἔχων ὁποτέρῳ προσ-
 νείμω τὴν τῶν προαιρουμένων ῥοπήν, ἴσως ἐφ' ἑκατέρῳ
 τὴν γνώμην μετακλινόμενος, τοῦ μὲν λύειν τὴν γλῶτταν
 τῷ καιριωτάτῳ τῆς ἡμέρας ἐπείγοντος, τοῦ δὲ ἐπέχειν
 10 παρεγγυῶντος καὶ μὴ τοῖς ὑπὲρ δύναμιν ἐπεκτείνεσθαι,
 ὅτι μηδὲ τοῦ καθ' ἡμᾶς λόγου τηλικαύτην ἀρετὴν ἐξυμνεῖν.
 ἀλλὰ γὰρ νικάτω, κἂν εἴ τι συμβαίῃ, τὰ τοῦ καιροῦ, πάντας
 οἶμαι τοῖς προκειμένοις ἐρεῖν τι τοὺς καλῶν φιλοθεάμονας
 ἐφελκόμενα καὶ βασκανίας αἷσχος τῇ σιωπῇ ἐντριβόμενα·
 15 τὸ γὰρ τοι τῶν καλλίστων ἀπέχεσθαι καὶ ὣν ἡ μετουσία
 φάυλην ἐλέγχειν ἐπίσταται τὴν ἐγκράτειαν, φθόνου γραφὴν
 ἐνδίκως ἂν τῷ μὴ κατὰ καιρὸν φιλοσοφοῦντι πορίζοιτο.

Οἶδε γὰρ ἅπας οἷα τὰ τοῦ καιροῦ καὶ ὅσα τὰ τὴν πανή-
 γυριν φαιδροτέραν ἡμῖν ἐργαζόμενα. κρηπιδι καὶ ὑποβάθρῳ
 20 ταύτῃ γε δὴ κέχρηται τῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἑβδο-
 ματικὸν δίαυλον τῶν καθαρσίων τε καὶ ἀναγωγῶν ἡμερῶν

διαπερανάμενοι τῇ προθυμίᾳ τοῦ δρόμου τὴν τῶν βραβείων
 δόσιν ἐπιμετρούμεθα· καὶ γὰρ ἴσταται βραβεὺς τῶν ἡμε-
 τέρων ἀκριβῆς καὶ ἀτάλαντος ὁ κατ' αὐτὴν ἐκ νεκρῶν
 ἀναστὰς θεάνθρωπος Ἰησοῦς καὶ φιλόανθρωπος, ὃς οἷς τῷ
 ἡμετέρῳ νενέκρωται νεκροῦν ἡμῖν τὰ μέλη τὰ ἐπὶ γῆς 5
 εἰσηγούμενος, οἷς τῆς φθορᾶς ἐξανίσταται πρὸς ἀφθαρ-
 σίαν μεταστοιχειοῦσθαι χαρίζεται. ἐν ταύτῃ καὶ προφη-
 τῶν ἐκτελεῖσθαι μνημόσυνα θεῖοι καὶ παλαιοὶ διηγόρευσαν
 νόμοι καὶ σύνοδος ἐκείνη ἢ ταῖς Χριστοῦ ἐκκλησίαις τῶν
 ἱερῶν μορφωμάτων ἀναστηλοῦσθαι τοὺς τύπους ἐθέσπισεν. 10
 ἀκμάζει τε ἤδη καὶ ἀνηβᾶ ταῖς ἐπεισόδοις τῆς καινῆς ὑμῶν
 ταύτης πομπῆς τε καὶ πανηγύρεως, καὶ νεαρὰν αὖθις τὴν
 ἡδονὴν ἐπιδείκνυται τῷ συγκραθῆναι τοῖς παλαιοῖς τὰ νεώ-
 τερα, εἰς τὴν αὐτὴν ἡμᾶς χάριν τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἐπανάγουσα.

Τοιαύταις καὶ τοσαύταις ἱεροτάταις καλλυνομένη βαθ- 15
 μίσιν ἢ θεοτελῆς ὑμῶν αὕτη πανήγυρις ἡδρασται, ἐν ᾗ
 καὶ ἐχρίσθης ἐλαίῳ ἀρχιερατικῷ τῆς ἀγαλλιάσεως καὶ
 τὸν ὑψηλὸν τοῦτον ἀναβάς καὶ ἐπίφθονον θρόνον, εἰ μὴ τι
 μέγα εἰπεῖν, θεὸς ἐν μέσῳ θεῶν ἐγκαθίδρυσαι καὶ λύχνος
 φωτὸς ἔμπλεως ἀκηράτου ἐπὶ τὴν ἱερὰν ἀνατέθεισαι λυχ- 20
 νίαν, πυρσεύειν ἐντεῦθεν καὶ καταλάμπειν τὸ ἱερὸν ἅπαν
 Χριστοῦ πλήρωμα, οὐ συντυχία τοῦτο συμβὰν ἀλογίστῳ,
 οὐκ αὐτομάτῳ φορᾷ πραγμάτων συννεχθέν, οἷα πολλὰ τὰ
 ἡμέτερα καὶ ἀνθρώπινα, ἀλλ' οἷς ἄνωθεν ἔγνω μὲν καὶ
 προώρισεν ὁ ἐκ μήτρας ἱεροτελεῖν ἐπιστάμενος καὶ ἐκ 25
 132^τ σπαργάνων προφήτας ἐθνῶν προχειρίζεσθαι, ἐπὶ νοῦν
 δὲ καὶ νῦν τὰ κεκριμένα βασιλεῖ θέμενος, οἷς ὁ λοιπὸς
 τῶν ἐκκρίτων συνέπαινος ὁμιλος κυροῦν τὰ δεδογμένα
 παρασκευάζει τοῖς πράγμασι, τοῦ μὲν τὴν ἀρχὴν ἐνδι-
 δόντος οἷς αἱ τῶν τοιούτων ἀρχαὶ φιλοῦσι καθίστασθαι, 30
 τοῦ δὲ τὸ πέρας ἐπάγοντος καὶ τῆς τοῦ διδόντος θεοῦ
 χρηστότητος ἄξιον καὶ τῆς τοῦ καθυπουργοῦντος ἐπαινου-
 μένης θερμότητος. ἔδει γὰρ ἔδει τὸ πάσης σεμνότητος

4—6 Col. 3, 5 || 17 Ps. 44, 8 || 19 Ps. 81, 1 || 19—21 Mt.
 5, 14—15 || 24—26 Jer. 1, 5

καταγώγιον τῷ καταλλήλῳ καιρῷ δοθῆναι θεῷ, ἢ θῦμα
καθάπερ τῶν ἡμετέρων ἐξαίρετόν τι καλλιερούμενον, ἢ καὶ
τῶν πολυτελῶν ἀρωμάτων εἰς ὁσμὴν εὐωδίας ἐκθυμιώ-
μενον. τὰ μὲν οὖν ὅσα τῇ πανιέρῳ ταύτῃ τετέλεσται παν-
5 ηγύρει χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης γνωρίσματα χαίρειν ἐῷμεν,
ὥς οὔτε λόγου τοῦ μεγαλείου τῶν πεπραγμένων ἐφικνου-
μένου καὶ ἅμα τῷ πάντα διατάττοντι μέτρῳ τὸ πάντῃ διο-
χλοῦν ἀποσκευαζόμενοι· ἀφ' οὗ γε δὴ καὶ τοσοῦτον ἐπειπὼν
μόνον τὸ ἀπὸ τοῦδε καταπαύσω τὸν λόγον. πολλῶν ἐπε-
10 γνωσμένων τῇ ἱερᾷ ταύτῃ καθέδρᾳ καὶ τρόπων εὐθύτητι
καὶ σοφίας πληρώματι καὶ δογμάτων ὀρθότητι πολλῷ τῷ
περιόντι τοὺς ἄλλους πλεονεκτούντων, εἰ τούτοις δεήσει
τὸν καθ' ἡμᾶς ἱεράρχην ἀντεξετάζεσθαι, ὁ χρόνος ἴσως τὸ
ὑστεροῦν ἐπιδαφιλεύσοιτο· ἐπεὶ κατὰ γε τᾶλλα, ὅσα γε
15 κρίνειν ὀρθῶς, ἐκείνος τούτῳ τὰ δευτερεῖα προσνέμειν
ἀνάσχοιτο ὃς τῆς αἰσθητῆς φύσεως καὶ ἐμφύχου τὰ δευτε-
ρεῖα δίκαιος ἀποφέρεισθαι.

Τοιοῦτον ὁ μεγαλόφρων σὺ καὶ σοφώτατος βασιλεύς,
μηδὲν βλέπων μικρόν, μηδὲν ταπεινὸν καὶ τῶν χαμαὶ ἐρχο-
20 μένων, τῇ καθ' ἡμᾶς πράγμα γενεᾷ διακλήσω, ὁ κρείττων
τὸ κρεῖττον ἐξεργασάμενος. τοιαῦτα τῆς πόνῳ πολλῷ καὶ
μόχθῳ κατορθωθείσης σοι ταῖς ἐκκλησίαις γαλήνης ὑπέ-
στησας τρόπαια, τὸ μὲν μικρὸν ἔμπροσθεν, χρυσοῦ τι θαν-
μάσιον χρῆμα ἰδεῖν ψήφοις τιμίους καὶ σφραγῖσι κατα-
25 λαμπρόμενον τοῖς τοῦ περιωνύμου ἀδύτοις νεῷ ἰδρυσάμενος,
τὸ δὲ μετὰ ταῦτα, τὸν σεμνότατον τοῦτον ἄνδρα φημί καὶ
θεόληπτον τοῖς τῆς ἱεραρχίας ἀπαύστοις ἐναποθέμενος,
ὥς ἂν ἢ τούτοις ἡμῖν καὶ τῷ μετέπειτα βίῳ τὸ μέγα τῆς
εἰρήνης τοῦτο καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον ἔργον καταφανὲς καὶ
30 ἁδόμενον καὶ γλώσσαις ἀπάσαις εὐφήμοις καὶ στόμασιν
ἀπὸ γενεᾶς, τὸ τοῦ ψάλλοντος, εἰς γενεὰν ἐγκαλούμενον.

19—20 cf. Hom. E 441 || 31 Ps. 9, 27; 76, 9; 84, 6

4 τετέλεσται Jk: -το V || 24 ante ψήφοις] καὶ eras. aut evan. V ||
28 ἡμῖν] ἢ- ex ὑ- V

ARETHAE

καὶ ὄναιο τῆς σπουδῆς ἀμφοτέρωθεν, ὧν μὲν τὸ θεῖον
σεμνόνεις τῷ ἀναθήματι τῶν ἀκηράτων ἐκεῖθεν μονῶν τὴν
ἀπόλαυσιν ἐκδεχόμενος, ὧν δὲ τὰ Χριστιανῶν ἐξαίρεις τε
καὶ μεγαλύνεις τῇ τοῦ σοφοῦ διδασκάλου καὶ πατριάρχου
ἐπιστάσι τῶν τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας οἰάκων ἀκνυμόνως 5
τε καὶ ἀστασιάστως τὴν κυβέρνησιν εὐδοούμενος, ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων, ἀμήν.

Δημηγορία ἐπιτραπέζιος τῇ ἐορτῇ Ἑλίου τοῦ
προφήτου, Λέοντος ἐστιῶντος ἡμᾶς τοῖς ἑαυτοῦ
σώστροις· δεύτερος οὗτος ὁ λόγος τῆς κατ' ἀρχὰς
δημηγορίας ἐλέχθη, ἐτάγη δὲ ὧδε

Ut ex titulo et initio apparet, altera haec est oratio ab
Aretha eodem die quo prima δημηγορία (Op. 61) habita, h. e.
20 Iul. 902. post exordium miracula Eliae et Elisei percurrit;
quae omnia tamen obscurari memoria illius diei qui imperatoris
vitam in melius mutaverit, quo cum patre in gratiam redierit
calumniatoresque confutati sint (a. 886).

- 5 "Οτι μὲν εὐνοίας οἱ φθάσαντες λόγοι καὶ φιλικῆς ἔργον
πίστεως καὶ θερμότητος ἂν τῷ σῶ παρ' ἡμῶν ἐπωφείλετο
κράτει, παντί που δῆλον καὶ ἀναντίρρητον· σὺ γοῦν τί φῆς,
πανάγαθε βασιλεῦ; ἄρά σοι ἱκανῶς καὶ τῆς ἐμῆς προθυ-
μίας οὐκ ἐνδεέστερον τοῖς τοιούτοις ἐνήνεγμαι | λόγοις, ὥς 132^v
10 καὶ πρὸς δεύτερον αὐθις ὑπαλειφθῆναι ἀγῶνα; ἢ κινδυνεύω
σκαιός τις ἀναφανῆναι καὶ οἷς ἄλλοις ἔχω ἐπιτιμᾶν ἀλίσκό-
μενος; ἀλλ' ἐμὲ πάλιν φίλτρον τὸ περὶ σέ, οὐκ οἶδ' ὅ τι καὶ
δρᾶσαν, τὴν μὲν περὶ ταῦτα αἰδῶ, τάχα καὶ Ὀμήρῳ πει-
θόμενον τῷ σοφῷ, κατηνάγκασεν ἀποσείσασθαι, λαλίστε-
15 ρον δέ φασι τοῦ ἐν Δωδώνῃ χαλκείου τοῖς ὑμετέροισι σεμνο-
λογήμασιν εἰργασται, εἰ καὶ μὴ κατὰ χαλκὸν ἐμοὶ τὸ εὐηχόν
ὑπεστι. καὶ ὥσπερ οὐκ ἐνι τοῖς τὸν ἀέρα σπᾶν πεφυκόσι
μὴ ἀναπνέουσι ζῆν, οὕτως οὐδ' ἔμοιγε σιωπῇ τὰ σὰ παρα-

3-4 supra Op. 61 || 13-14 Hom. ε 347 || 14-15 CPG I 162;
II 774

65 V — Jk-Ld-Mn pp. 38-39 || 3 ἀρχ(ας) compend. V || 11
σκαιός τις (vel εἰκαῖός τις) Wk: καὶ ὥσπερ Ld: καὶ ὅστις V

τρέχοντι, οὐχ ὅπως τὰ νῦν ἐφ' ὑμῖν ἐορταζόμενα καὶ τῇ αὐτῶν ἡδονῇ πολλῶ τῷ μέσῳ τὴν πάλαι τῆς προκειμένης πανηγύρεως χάριν ἀποκρυπτόμενα (ταῦτα γὰρ ἤδη λαλεῖται καὶ τοῖς ἀνὰ πᾶσαν εὐφρόνως τὴν γῆν, πόσῳ γε μᾶλλον ἡμῖν τοῖς οὕτως ἐξηρητημένοις τῶν σῶν), ἀλλ' εἴ τις καὶ 5 φαύλη τούτων ἀφορμὴ παρεμπέσοι· τοῦτο γὰρ οἶμαι πάθος τῶν πρὸς τι δυσέως ἐχόντων ἢ φύσις ἐπίσταται.

Ἄλλ' ἄγε δὴ, τῶν τελουμένων γινόμενοι ἐχώμεθα τῷ λόγῳ ὥνπερ εἰκὸς ἐπιμνησθῆναι πανηγυρίζοντας· καὶ γὰρ ἄτοπον εἰ μόνοι τῶν ἄλλων ἡμεῖς, οἳ γε τοσοῦτον τῶν 10 ὑμετέρων ἡττήμεθα, ἀργοὶ καὶ ἀσυντελεῖς ὤμεν τοῦ δέοντος. ἔχει μὲν οὖν τινὰ καὶ καθ' ἑαυτὴν ἢ τῆς παρούσης ἡμέρας λαμπροφροῖα τῶν ἡδονῇ ἐμποιεῖν εἰωθότων, προφητῶν γὰρ μύστου καὶ διδασκάλου ἢ τοῦ θεοῦ περιήγγειλε κατὰ ταύτην μνημόσυνον ἐκκλησίαν, καὶ προφητῶν ἐκεῖ 15 νων ὧν ζῆλος τῆς θεραπείας τοῦ κρείττονος καὶ πνεῦμα τοῦ διδασκάλου διπλάσιον τῷ μὲν τυράννου γνώμην ἐπέχειν παρῆχε παράφορον· ἄνικμον οὐρανὸν τῇ γείτονι γῇ δι' ἀσέβειαν τῶν ἐνοικούντων καὶ αὐθις εἰς τὸ κατὰ φύσιν ἐπάνοδον· κόρακας, οὐ καθαρὸς μὲν τῷ νόμῳ, καθαρὸς 20 δὲ τῷ πάντα κάλλιστα παραγαγόντι καὶ διατάξαντι λόγῳ, τροφῆς ὑπουργούς, ἵνα τραφῇ δίκαιος· χήραις γυναῖοις μικρὰς καὶ βραχείας ψεκάδας ζωῆς ῥείθροις ἀενάοις καὶ ποταμοῖς ὅλοις ἀμιλλωμένας εἰς χορηγίαν ἀνέκλειπτον· υἱὸν τῆς Σαραφθίας ἀπεσβηκότα τοῦ ζῆν τριττῷ ζωπυρού- 25 μενον ἐμφυσήματι· πυρὸς ἀπ' οὐρανοῦ ξένην καὶ παρὰ φύσιν ἐπίρροιν πῆ μὲν ἐχθροῖς εἰς ἀπώλειαν, πῆ δὲ θυσίαις εἰς ὀλοκάρπωσιν· ἄσιτον ἡμέραις πολλαῖς ἰσχυρὸν διαρκοῦντα μιᾶς βρώσεως· τέθριππον ἐκ πυρὸς τῇ κατὰ φύσιν φορᾷ

15–18 4Reg. 2, 9 || 18–20 3Reg. 17–18 || 20–22 3Reg. 17, 2–6 || 20 Lev. 11, 15; Deut. 14, 14 || 22–24 3Reg. 17, 7–16 || 25–26 ib. 17, 17–24 || 26–28 4Reg. 1, 9–12; 3Reg. 18, 17–40 || 28–29 3Reg. 19, 5–8 || 29 – p. 45,2 4Reg. 2,11–12

αὐτῷ δίφρῳ καὶ ἡνιόχῳ καὶ ἵπποις ὥς εἰς τὸν οὐρανὸν
 ἀναθυμιάμενον. Ἐλισσαίῳ δὲ μελωτῇ, σκύτει μικρῷ τε
 καὶ εὐτελεῖ, ἀλλ' οὐκ διπλῷ τοῦ διδασκάλου χαρίσματος,
 Ἰορδάνης δίστατό τε καὶ ἀνεκόπτετο· λέπρας ὁ Σύρος
 5 μὲν Νεεμὰν ἐκαθαίρετο, Γιεζὴ δὲ κληρονόμος ταύτης καθ-
 ίστατο, μισθὸν τοῦτον φιλαργυρίας καὶ γλώσσης προ-
 φήτου παρακοῆς ἀνευρόμενος· ἀξίνη ταῖς Ἰορδάνου ῥοαῖς
 ὑποβρύχιος τῷ ἑαυτῆς στελεῶ ἀνελκομένην τρόπον μαγνή-
 τιδος· τροφῆς θανατηφόρου μικρὸν ἄλευρον ἀπημαύρου τὸ
 10 δηλητήριον· υἱὸς μητρὶ Σωμανίτιδι καὶ παρ' ἐλπίδα γενό-
 μενος καὶ παρὰ δόξαν ἀπογενόμενος εἰς δεύτερον αὐθις
 βίον ἐπιγενόμενος· ναμάτων Ἰεριχοῦντος τὸ ἄγονον ἄλσι 133^r
 καὶ ὕδρῳ καινῇ ἐξιώμενον.

Καὶ τί δεῖ με πάντα τὰ ἐκείνων καταλέγειν τεράστια;
 15 ἀλλὰ γὰρ καίτοι τοσούτοις ἀνδράσι καὶ τηλικούτοις
 τὴν ἀρετὴν σεμνυνομένη (ἢ) πανήγυρις λαμπροτέρῳ τῷ
 κάλλει οὐδ' ἔστιν ὅσον εἰπεῖν καταστράπτεται οἷς
 ἀνάμνησιν φέρει τῆς ἀπὸ τῶν χειρόνων ἐπὶ τὰ κρείττω
 τοῦ σοῦ κράτους μεταγωγῆς καὶ τῶν σκυνθρωποτέρων ἐπὶ
 20 τὰ φαιδρότερα τε καὶ θυμηρέστερα. αὕτη ἡ ἡμέρα, μετὰ
 τοῦ ψάλλοντος ἀναφθέγγασθαι, ἦν ἐποίησε κύριος, λύσας
 τὰ δυσχερῆ, τὸ νέφος τῆς κατηφείας εἰς εὐφροσύνην ἀπο-
 σταλάξας καὶ ἀγαλλίασιν. οὐκ ἂν τις ἀμάρτοι πάσχα τὴν
 ἡμέραν ταύτην κατονομάσας, εἴτε τὴν ἐξ Αἰγύπτου εἰς τὴν
 25 τῆς ἐπαγγελίας κατάπανσιν, εἴτε τὴν ἐκ φθορᾶς εἰς ἀφθαρ-
 σίαν μετάβασιν, ἐν ᾗ τὸ σκότος τῆς ἀθυμίας ἡμῶν λύεται
 καὶ φῶς ἀναλάμπει χαρμόσυνον, θάλασσα συμφορῶν διαρ-
 ρήγνυται καὶ πεζεύει μὲν πνυθμένα πελάγιον ὁ ἑμὸς Ἰσ-
 ραήλ, κατάστασιν φημι βίου ἀδόκητον, ὁ τῶν ὑπεναντίων
 30 δὲ λαὸς ἐπικλύζεται· ἔρημος ἡμεροῦται καὶ τιθασσεύεται,

2—4 ib. 2, 14; 9 || 4—7 ib. 5, 1—27 || 7—9 ib. 6, 4—7 || 9—10
 ib. 4, 38—41 || 10—12 ib. 4, 8—37 || 12—13 ib. 2, 19—22 || 20—21
 Ps. 117, 24 || 24—25 Ps. 94, 11; Heb. 3, 11

13 ὕδρῳ Wk: ὕδρεῖα V || 16 ἡ Wk: om. V

ARETHAE

καρδίαι τὸ πρὸς τὴν σὴν δεσποτείαν σκληρὸν ἑαυτῶν καὶ
 δυσήνιον εἰς εὐπειθὲς καὶ εὐάγωγον τῷ ἡνιοχεῖν τεταγμένῳ
 μεταρρυνθίμизουσαι· γῇ τῆς ἐπαγγελίας κληροδοτεῖται, θρό-
 νος βασιλείος τε καὶ πατρικὸς ἐκ καρποῦ τῆς τοῦ προ-
 κατασχόντος ὁσφύος κληρονομούμενος· ἄρτος ὕεται, ζωῆς 5
 ῥήματα οἷς ψυχαὶ τρέφονται θεοῦ προχεόμενα στόματος·
 λόγων ἀναστομοῦνται πηγαί, τὰ τέως μεμνκότα τῆς σο-
 φίας καὶ οὐποτ' ἂν ἐλπίδα τῷ κεκηνέναι ὑποτεινόμενα ἐν-
 τεῦθεν ἀνερρώγασιν ὕδατα· τὰ πάλαι τεθνηκότα τῶν λό-
 γων ἀνίσταται ὄργια, καὶ πρὸς δεύτερον εὐσταθῇ βίον 10
 πάντα μετὰγεται καὶ τῇ κρείττονι διαθέσει τὸν τῆς ἀ-
 φθάρτου τρόπον ζωῆς ὑποδύεται (τὸ γὰρ λογικῶς διαιτᾶ-
 σθαι καὶ λόγον ἡγεῖσθαι παντὸς ἔργου καὶ πράγματος εἰκὼν
 οἶμαι τῆς ἀφθάρτου μακαριότητος)· τοῖς μαθηταῖς ὁ λόγος
 παρρησιάζεται, καὶ βασιλεὺς οὗτος, θεοῦ σοφίας καὶ χά- 15
 ριτος ἔμπλεως, πόσαις ἤδη πολυτελέσι καὶ ἱεραῖς πανδαι-
 σίαις προκαθεζόμενος τῆς μὲν τῶν ἐδεσμάτων ἡμᾶς πεῖθει
 κατολιγωρεῖν ἀπολαύσεως, τὴν δὲ τῆς θεοπνεύστου γρα-
 φῆς ὑπανοιχθεῖσαν τοῖς πάλαι πλευρὰν ταῖς τρανοτέραις
 τῶν ἐννοιῶν ἐπαφαῖς ἀνευρύνειν προῖσχεται, αὐτὸς προ- 20
 καθήμενος, αὐτὸς κατάρχων τῶν σοφῶν ἐγχειρήσεων,
 αὐτὸς παραβύων τοὺς νωθεστέρους ἡμᾶς τῇ τῆς στενῆς
 τῷ ὄντι καὶ τεθλιμμένης εἰσόδῳ γραφῆς. οὐκέτι μοι συν-
 ωνεῖσθαι βιβλία φροντίς, τὴν τῶν βιβλίων δίψαν ἀπεσκο-
 ράκισμαι· σοῦ γὰρ ἡμῖν ἀπάντων ἀγαθῶν καταβαλλομένου 25
 τὰ σπέρματα καὶ ἡ ἡμετέρα δίδωσι γῇ ἀνάλογον τῷ σπορεῖ
 τε καὶ σπέρματι τὸ γεώργιον.

Τοσοῦτων ἢ παροῦσα κρειττόνων μαιεύτρια, τοσοῦτων
 χαρίτων παραίτιος· αὕτη τεθέαται ἡ ἡμέρα, τὸ ποθεινὸν
 ἅπαντι τῷ ὑπηκόῳ προᾶγμά τε καὶ ἐράσμιον, τὰς παν- 30
 ηγύρεις τῶν ἀγαθῶν τὸ κεφάλαιον κατευμεγεθυούσας, τὰς
 βασιλείους προόδους τῇ τῆς τριάδος λαμπρότητι φαιδρυνο-

3 Heb. 11, 9 || 4-5 Act. 2, 30 || 5-6 Io. 6, 68 || 22-23
 Mt. 7, 14

9 ὕδατα Wk: ἄδντα V || 16 πόσαις Wk: πάσαις V

- μένας, οὐκέτι | δυνάδι τὴν διαίρεσιν ὑπεμφαινούσας ἀλλὰ 133^v
 τριάδι τὴν ἔνωσιν εἰσηγουμένας, νῖδον ἀγαθὸν ἀγαθῷ πατρὶ
 παραθέοντα, νῖδον δὲ πατρὶ στόμασι διεβέβλητο ἀχαλίνους
 καὶ ὅσον εἰς τὴν ἐκείνων ἦκεν συκοφαντίαν τοῖς τεθνεῶσιν
 5 ἐξεταζόμενον, αὖθις ὥσπερ ἀναβιοῦντα καὶ τῷ ἀρχαίῳ
 κάλλει καὶ ἀξιώματι περιανθιζόμενον, εὐγενῇ κλάδον καὶ
 βλάστημα χερσὶ μαιφόνους καὶ παλαμναίαις ὅσον οὐπω
 τοῦ οἰκείου καὶ κραταιοῦ στελέχους ἀποδρυπτόμενον, οὐ
 μέντοι καὶ κατὰ κράτος τῶν πονηρῶν ἐκνευκτικῶν, ἀλλ'
 10 ὅσον, εἰ μὴ μέγα τὸν τοῦ θεανθρώπου τρόπον εἰπεῖν, τῶν
 δυσχερεστέρων ἀπογευσάμενον τῇ κατ' αὐτὸν πείρᾳ μετρεῖν
 τοῖς ὑπὸ χεῖρα τὸ σύγγνωστον, εἰ καὶ πολὺ τὸ ὑπόδειγμα
 κατόπιν, οὐ μένον ὅσον σταθμήσασθαι ῥάδιον, τῆς νῦν
 ὑπόουσης ὑμῖν εὐμενείας καὶ ἡμερότητος.
 15 Ὡ πόση τοῦ πλήθους βοή τότε χαρμόσυτος, πόσος τῶν
 συνεληλυθότων κρότος εὐφρόσυτος, ἡλικὸς ἡχὸς ἀγαλλιά-
 σεώς τε καὶ ἐξομολογήσεως. συνεκεράννυτο καὶ δάκρυον
 τῇ χαρᾷ καὶ κατηφείας ἐκτὸς τὰ ῥεῖθρα τῶν ὀφθαλμῶν
 ἀπελείβετο. οἶδε γὰρ οἶδε καὶ τὸ κατ' ἄκρας ἡδὺ τὰ τῆς
 20 ἀνίας ὑφίστασθαι, οὐ πεφνυκίας εἰς ἅπαν ἀτρεμεῖν τῆς
 θνητῆς φύσεως οὐδ' ἀμιγῆς τῶν ἐναντίων τὸ ἀντίπαλον
 διασώσασθαι, τῷ δὲ μηδὲν ἄγαν ὑφαιρουμένης τὴν ἀμε-
 τρίαν αἰεὶ τὰ γινόμενα. ὑπεθερμαίνεται μὲν νεότης καὶ πω-
 λικὸν ἐφρυνάττετο, τὸν ἡλικία βλέπουσα τῷ πατρικῷ κράτει
 25 συνεμπομπεύοντα, ἔχαιρε δὲ καὶ ἀνδρῶν καὶ τῶν καθεστη-
 κῶν συστήματα τὸν εὐφρανοῦντα τούτους ἀπολαμβάνοντα·
 ὑπεκίνει καὶ γῆρας τὸ θέαμα καὶ σκιρτᾶν ἡρέμα
 πως ὑπετίθετο καὶ τοὺς ὄρους ὑπερπηδῆσαι τῆς φύσεως,
 τὸν ἐν φρονήσει τὴν πολιὰν ἐξανθεῖν ἐγνωκότα τὸ ἀλουργές
 30 κράτος προφαῖνον ἀναβαλλόμενον. θάλασσαν ἦν ὄρᾶν τὸ
 πλῆθος, ἄλλον ἐπ' ἄλλον ἐγειρόμενον καὶ διανιστάμενον
 καὶ τοῦ κατόπιν αἰεὶ τὸν προεστῶτα ἐπίβασιν καὶ ὄλον τῆς
 θεάς τῶν τελουμένων γινόμενον καὶ τῇ τῆς χαρᾶς ἕκαστον
 διαχύσει ἐκεῖνα σπεύδοντα τῶν κυμάτων μιμεῖσθαι τὰ ἐξ-

3 Eurip., Bacch. 386 || 9–12 Heb. 4, 15

14 ὑμῖν] fort. ἡμῖν

ARETHAE

αφρίζοντα ἄπερ τῷ γείτονι σκοπέλῳ νότος κινήσας προσ-
ρήγνυσι καὶ τῆς ὀρμῆς ἱστησιν. ἅμα τε γὰρ ἦν ἰδεῖν τὸν
ποθοῦμενον καὶ πέρασ τὸ κατεπεῖγον ἐλάμβανεν.

Ἡ μὲν οὖν ἡμέρα ἐν τούτοις συνετελεῖτο καὶ κατελύετο.
ἐμὲ δὲ τί ἂν αὐτῆς ἀφέλοιτο τοιοῦτο τὴν ἡδονήν, οὐκ ἔχω 5
εἰπεῖν, εἰ μὴ ποῦ τις ἄρα τῷ μέτρον ἐπάγειν τῷ λόγῳ τῇ
χρεία συστέλλεσθαι πεφυκότι καὶ παρεκτείνεσθαι ἐξημ-
βλωκέναι με ταύτης νομίσοι τὴν χάριν, κακῶς οὗτος εἰδώς.
ἀλλὰ τὸν μὲν λόγον ἐν τούτοις ἀναπαντέον τοῖς πράγμασιν
ἀπολήγοντα· καὶ εἷς ἡμῖν, πανάγαθε βασιλεῦ, τῆς ἐορτῆς 10
τὸ κεφάλαιον, εὐχαῖς τοῦ συμπαρεδρεύοντος ὑμῖν πνευμα-
τικοῦ πατρός τε καὶ ἀρχιποίμενος εἰς μακρότητα διαρκῶν
ἡμερῶν, πραότητι καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ περιστεφό-
μενος, καὶ πᾶσι τοῖς κρατίστοις ἐνευπαθῶν τε καὶ εὐθη-
νούμενος· τὴν χάριν δὲ τῶν ἐκεῖ τελεσθέντων οὐδεὶς πάν- 15
τως φθόνος τῇ ἡμετέρᾳ συμπαραπέμπειν ζωῇ, καὶ τότε
ἀπολήγειν εἰδέναι ὅπηνίκα καὶ τὰς περὶ τοῦ σοῦ κράτους
134^r καταπαύσωμεν | προσευχάς, ἀνάγκη φύσεως καὶ χρέει πᾶ-
σιν ἀπαραιτήτως ὀφειλομένῳ ὑπεύκοντες, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας 20
τῶν αἰώνων, ἀμήν.

10 fort. (συν)απολήγοντα

Νικολάῳ πατριάρχῃ ἔτι διάκονος ὢν, ἀνθ' ὧν
 Νικολάου τοῦ Ξυλομαχαιρίου ἐπὶ κλῆν ψεύδους
 ἀλόντος ἐφ' οἷς κατεῖπεν οὐ τῆς ἀξίας τετίμητο
 διὰ τὴν συκοφαντίαν

Anno priore quam haec epistula scripta est, Arethas apud iudicium ecclesiasticum a Nicolao quodam Xylomachaerio impietatis accusatus defendentibus Christophoro Cyziceno episcopo et Ioanne Rhabducho absolutus erat; de qua re brevius et planius exponit infra Op. 72 p. 109,12–110,8 Nicolaus iam tum patriarcha iudicio praesederat (p. 50,3–4, 51,20–22), unde efficitur ea facta esse magno sabbato (d. 11 Apr.) a. 901; nunc eum Arethas precibus et opprobriis aggreditur, querens delatorem, infimum hominem, cum se nobilem locupletem bene meritum vanis criminibus calumniatus esset, nimis indulgenter habitum incolumem evasisse, poscensque ut tandem merita caecitatis poena affectus exemplum aliis edat.

- 5 Λύσιν ἐκείνην εἰδὼς τοῖς τῶν ἀρρωστημάτων ἀφανεστέ-
 ροις, ἐπειδὴν τοὺς ἔχοντας ἴδωμεν ἐν ἀδήλῳ φυλάττειν τὸ
 βλάπτον κατερραθυμηκότας, οὐκ ἐπὶ μετρίῳ ἔτι τὴν νόσον
 ἰστᾶν βουλομένην, ἀλλ' ἐπ' αὐτὰ τὰ καίρια διαβιβάζειν
 ἐπείγασθαι τὸ κακὸν καὶ ἐπὶ τὸ ἀνήκεστον προάγειν τὸ
 10 ἀλγεινόν· — τοῦτο συμβαῖνον ἐπὶ τῶν νοθεστέρων εἰδὼς,
 ἵνα μὴ ταῦτόν ἐκείνοις σφαλῶ, ἐξαγορεύω τὸ πάθος ἐγώ,
 ὃ χθὲς καὶ πρόην τὸν ἔσω κατειληφὸς ἄνθρωπον οὐκ ἐπὶ
 μικροῖς δοκῶ μοι τὴν νόσον περιστήσῃν ἀλλὰ καὶ τοῖς
 μεγίστοις τὸν ὀλεθρον ἀνατείνασθαι, ὥς ἂν ἦτοι θεραπευ-
 15 θείην τὸ διοχλοῦν ἢ τὸ ἀπευκτότατον βεβαιωθείην. εἰ δέ
 τι καὶ δριμυτέροις σὺν τόλμῃ τε καὶ τραχύτητι χρήσαιτο

66 V — Jk-Ld pp. 294–298 || 13 μικροῖς Wk: νεκροῖς V || 14
 ἦτοι] ἦ- ex εἰ- V

τὸ ἀλγοῦν ῥήμασι, συγγνώμη τῷ πάθει, οὐ κακονοία, μνήμη δὲ τῶν πεπραγμένων τὸ ἔλκος προχεῖν βιαζόμενον.

Λόγων γὰρ συκοφαντίας κατ' ἐμοῦ στρατευσαμένων ὑπὸ σοὶ δικαστῇ καὶ τῷ ἱερωτάτῳ συλλόγῳ, καὶ οὕτως δυσ-
έλεγκτον ὥς ἔδοξα τότε καὶ παράβολον τῶν πλασαμένων 5
τὸ ἀναιδὲς ἐπιδεδειγμένων ὥστε μικροῦ δεῖν κάμοι τὸ
ἀμφίδοξον ἐμποιῆσαι μή πού τι καὶ ὄναρ ἡμάρτηταί τί μοι
τοιοῦτον ὅπερ ὁ ἐκείνων ἐβούλετο λῆρος, ὅψ' ἐμὲ μὲν ἀλλ' οὐκ
ἤγαγεν εἰς μέσον ὁ τοῦ σοφοῦς τῇ αὐτῶν πανουργία δρασ-
σόμενος τὸ ἀπόρητον, συνέσει βαθείας φρενὸς καὶ γράμ- 10
μασι δικαίας χειρὸς αὐτὴν κατασεύσας τὴν τῆς γλωσσοαλ-
γίας ἀκρόπολιν, καὶ τῷ τοῦ στόματος αὐτοῦ πνεύματι ὥς
ἄχυρον ἐκφυσήσας καὶ τῆς ἀληθείας παραπέμψας τοῖς ἄν-
θραξι. καὶ γὰρ μὲν μετέωρος ἦν τὸ ἀπὸ τοῦδε εἰς τόνδε, τὸ
'Αττικὸν βάραθρον, τὸν Λακωνικὸν κατὰ τοῦ συκοφάντου 15
κεάταν ἢ τι τῶν ἀπηνεστέρων τε καὶ φοβερωτέρων ἐλπίζων
ἀναρραγῆναι· οὐδὲ γὰρ ἂν ἄλλως τὴν ἀξίαν τὸ πονηρὸν
οὕτω θηρίον ὑποσχεῖν καὶ ἀλλόκοτον. ἔλαθον δέ, τοῦτό
γε δὴ τὸ πολὺ, λύκος εἰς μάτην χανὼν καὶ σκιὰν ὄνειρο-
πολήσας καπνοῦ· οὐδὲν γὰρ οὐδὲν πλεον τοῦ γνώσει τὸ 20
ψεῦδος ἡμπόληκα παραδοθῆναι· ἔνθα με καὶ πολλοὶ κατ-
ωκτίσαντο τῶν ἐπιεικείᾳ βιοῦν προελομένων, κατηλέησαν
δὲ καὶ οἷς εὐγνωμοσύνη ἐπιμελές, καὶ μετ' ἐμοῦ τὸ ἀγα-
νακτεῖν καὶ τῆς πρὸς σέ μου φιλίας καὶ πίστεως συνηρί-
θυσαν τὴν ἀπόγνωσιν. τί δ' ἂν τις εἴποι τῶν φιλαιτίων 25
τὰ σκώμματα, οὐκ ἀλόγως οἶμαι δακνόντων οἷς ἐπιτωθιά-
ζειν ἐβούλοντο, καλὸν τὸ ἔπαθλον φασκόντων τῶν πόνων,
καλὸν τὸ βραβεῖον; πρόσθετες καὶ ἄλλο, τῇ περὶ τοῦτον
πίστει τε καὶ φιλίᾳ οὐδὲ νῦν ἢ βασκανία κατάφωρος,
οὐδ' ὅτι φθόνος, οὐκ εὐνοια τὸ τῆς ἐγχειρήσεως. καὶ τί 30
ἂν λέγοιμι τὸν ἄλλον ὄχλον τῶν λόγων ᾧ καὶ γενναία

4—8 cf. Plat., Apol. 17a2—3 || 9—10 1Cor. 3, 19 || 10 cf. Pind., Nem. 4, 8 || 12 Ps. 32, 6 || 12—13 cf. Iob 21, 18 || 13—14 cf. Is. 5, 24 || 18—19 CPG I 273; II 121 || 19—20 CPG I 425; II 177

2 προχεῖν] -χ- potius quam -σχ- V || 11 αὐτὴν Ld: αὐτήν V

ψυχὴ ἔκαμεν ἂν βαλλομένη, πρὸς δὲ καὶ | προσανυζόντων 134^v
 αἰὲ τὴν ὑπόνοιαν τῶν πραγμάτων;

Ἄλλ' ὅτι μὲν λῆρος ταῦτα μακρὸς καὶ τῆς κατ' ἐμοῦ
 συκοφαντίας οὐδὲν τι φανλότερον ἐξεργασμένος, καὶ νῦν
 5 μὲν ἴσως οὐδὲν δεῖ με μαθεῖν, τρανότερον δ' οὖν καὶ ἀσφα-
 λέστερον εἰδείην, ἐπειδὴν οὗτος ὁ μιαρὸς καὶ ἀλάστωρ τῶν
 ἀπαισίων τόκων πατήρ τοῦ ψεύδους ἀποτίσῃ ποινὴν· ἕως
 ἂν μηδὲν ἢ τοιοῦτον ἐμοί, ὅκνω μὴ καὶ προσθήκη ταῦτα
 τῶν πέρυσιν ἀπηγγεγμένων μεῖζω τὴν ὑπόληψιν κατα-
 10 στήσῃ· ἐπεὶ καὶ ἀπηγγέλη (τίς γὰρ ἔτι αἰδώς;) πρὸς ἡδο-
 νῆς γίνεσθαι τῇ ὑμῶν δεσποτείᾳ πᾶσαν τοῦ συκοφάντου
 κατ' ἐμοῦ βλασφημίαν διεξιόντος. τεκμήριον δέ· ὑπὸ σοὶ
 γὰρ ἀκροατῇ τὸν ἄθεον ἀποκαλοῦντός με καὶ εἴ τι τοι-
 οῦτον ἄξιον ἑαυτοῦ (ἡμύνατο γὰρ με δικαιοσύνης συνήγορον
 15 ὅσα καὶ δικαιοπραγίαν αὐτὴν) μηδαμῶς ἀνακοπῆναι τὴν
 τόλμαν, ἀλλ' ἐντροφᾶν τούτῳ ἐφίεσθαι, ἀνθρώπῳ ἀφανεῖ τε
 καὶ καταπτύστῳ, ταῖς κατ' ἐμοῦ λοιδορίαις, ἀνδρός, ὥς ἂν
 ἴσως ἄλλος ἐρεῖ, πρὶν ἢ πιστεῦσαι φιλίᾳ καὶ πλούτῳ καὶ
 γένει, τᾶλλα ὅσα τὴν κάτω εὐετηρίαν κρατύνεται, ἐπὶ τοῖς
 20 καλλίστοις γνωριμωτάτου. εἰς τοῦτο γὰρ με τυχόν' Ἀδρα-
 στεῖα Νεμέσει τὸ τῆς τύχης μετάρροπον ἐξεκύλισεν καὶ
 ἢ πρὸς τὸν ὑψηλὸν σοὶ θρόνον ἀνάβασις, εἰ καὶ μηδὲν
 τούτων ἐχρῆν τὸν ἐμὸν ἡγεμόνα, τὸν γνώστην καὶ τῇ θείᾳ
 τραπέζῃ καὶ μυστικῇ γλυκάναντά μοι τὸν φάρυγγα, παρ-
 25 ορᾶν, μηδ' ὄνειδος ἄφρονι δίδοσθαί με μηδ' ἐπ' ἐμοὶ σαλεύ-
 εῖν αὐτῷ κεκριμένον τὸ τῆς δίκης ἀτάλαντον καθυβρίζε-
 σθαι, ὅτι μηδ' εἶχέ τι τῶν εἰς τοῦτο φερόντων καταιτιά-
 σασθαι. εἰ δὲ καὶ παρορώη καλῶς γε ποιῶν — τί γὰρ οὐκ
 οἰμώζων ἡσύχαζον; τί δ' οὐχὶ τοῦ καιροῦ ὑπέστελλον ἑμαν-
 30 τόν, ἀλλ' ἐθάρρον φιλίᾳ, τῶν ἀφροδισίων φασὶ κατ' οὐδὲν
 ὀρκῶν ἀμείνονι; — ἀλλὰ γὰρ εἰ τοῦτό μοι ἀγώνισμα τῆς
 εἰς σὲ πίστεως καὶ ἀνυποκρίτου ἀπέκειτο φιλίας, ἀγωνο-
 θετοῦντος ὥς ἔοικε τοῦ τῶν πολλῶν φθόνου ἐν βασκανίας
 θεάτρῳ (ὃ καὶ ἄλλος ἐπιχειροίη, ἐχρῆν τὴν ὁρμὴν ὑφ' ὑμῶν

ὑποτέμενεσθαι), ἐγὼ μὲν ἀπέχω τὴν χάριν. καὶ τί γὰρ
 πέρα τούτων ἐπιζητεῖν, ὀπηνίκα, κατὰ τὴν τοῦ κυρίου
 φωνήν, ἢ τῶν πολλῶν μὲν ἀγάπη ψυγῇ, τὸ δὲ τῶν ἀνταπο-
 διδόντων ἀγαθῶν ἀντεισενεχθῇ τὰ κακὰ πλήρωμα, μά-
 λιστα δὲ καὶ χάριν εἰδέναι καὶ ἀγαπᾶν ὅτι μὴ καὶ χεῖροσι, 5
 καὶ εἰ μηδὲν τούτων ἐστίν, ὑποβληθείην; τί γὰρ ἂν καὶ
 χεῖρον, τιμῆς ἐμοὶ τῆς ὅλῃ βίῃ συναυξηθείσης ὑπὸ γε
 βασιλεῦσι καὶ πατριάρχαις ἀγίοις ἑῷα τε λήξει καὶ ἐσπε-
 ρίῃ, αἱ τὰ τῶν ἐμῶν πόνων ἀνεμερίσαντο ἔργα καὶ ἀρι-
 στεῖα, νῦν ἀπροφασίστως διολωλίας, ἐνὸς μόνου τοῦ βού- 10
 λεσθαι τοὺς μοχθηροτάτους κρατήσαντος; θέλει γὰρ οὕτως
 (καὶ τί γὰρ ἄλλο εἰπεῖν;) ὁ προκαθεζόμενος. καὶ τίς λόγος
 οὕτω δραστήριος, τί δαὶ παραμύθιον ὅσα καὶ σπόγγος
 ἐκπίνειν εἰδὸς τὸ λυποῦν, τὰς περὶ τούτων ἐμοὶ προλήψεις
 τοῖς ἀντικαθημένοις μεταρρεῖν ἀναγκάσοντα; καὶ πῶς γάρ, 15
 οὐκ οὔσης λοιπὸν ῥιτίνης ἐν Γαλαάδ, τὸ τοῦ ἱεροῦ γράμ-
 135^r ματος, οὐκ ὄντος ἱατροῦ, λόγου φημὶ φαρμάκοις | δικαιο-
 σύνης καθαρτικοῖς τε καὶ ἀπουλωτικοῖς τὰ τῶν ἀδίκως
 πασχόντων δεσμοῦντος συντρίμματα;

Σκοπεῖν γὰρ εἴ μοι τὴν ἄλλως καὶ τούτοις δυσφορεῖν 20
 περιγίνεται. λέγεται κατ' ἐμοῦ καὶ συντίθεται τι τοῖς συκο-
 φάνταις; ἐστῶσιν ὁ λόγος ὡσὶν ἀληθέστερος τῶν ἐπὶ Σά-
 γρα, κρατεῖται ὅλαις ὁ δῆμος ὁ ἱερός, ποινὰ καὶ τιμωρίαι
 τὰ τέλη καὶ ἡ Φαλάριδος ἐπὶ τούτοις ἀρχή. πεφώραται τι
 τῶν κατ' ἐμοῦ ψεῦδος καὶ τῆς τῶν συκοφαντούντων ἐπά- 25
 ξιον ἐργολαβίας; πολὺς ὁ περὶ συγγνώμης λόγος τοῖς κρί-
 νουσιν καὶ ἡ τοῦ ἐμοῦ Ἰησοῦ μακροθυμία, τὰ πρόχειρα
 ταῦτα καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις φιλοσοφήματα πάθουσιν, ἐπεὶ
 κάθηνται πικροὶ τῶν καθ' ἑαυτῶν λογισταί, ἐλαίῳ τότε,
 τὸ παροιμιῶδες, τὴν Ἰησοῦ μακροθυμίαν ἀλείφαντες καὶ 30
 πρὸς τῇ καταπόσει τῆς καμῆλον τὸν κώνωπα διωλίζοντες.
 καίτοι γε οὐδ' οὗτος πάνν ὁ φιλανθρωπότατος Ἰησοῦς τοῖς

2–3 Mt. 24, 12 || 16–17 Jer. 8, 22 || 22–23 CPG I 36; II 142 ||
 29–30 cf. Plat., Resp. III 398a7 || 31 Mt. 23, 24

22 post ὡσὶν sign. interr. V

ἄγαν κακοῖς εὐμενίζεται, ἀλλὰ καὶ νέοις καὶ παλαιοῖς κο-
λάζειν ἀποθεσπίζει τοὺς ἁμαρτάνοντας καὶ λόγοις καὶ ὑπο-
δείγμασι, καὶ μὴ τὴν τούτων συγγνώμην ἑτέροις κατα-
λιπεῖν ἄσυνέτοις παράκλησιν, θεοῦ δὲ ἀρετὴν ὑπερβαλέ-
5 σθαι, τοῦτο δὴ τὸ σοφώτατον τοῖς πολλοῖς, οὐκ ἔχω λέγειν
ὅποι τε φέρον καὶ πῶς.

Τοιοῦτοι μὲν οὖν ἐπ' ἐμοὶ κριταὶ καὶ τοῖς ἐμοῖς ἀτυχή-
μασι· καὶ τὸ ἐντεῦθεν σκηνὴ τὰ πάντα καὶ εἰρωνεία καὶ
δορυφόρημα καί, ἔν' ἐπιτετευγμένως ἔρῳ, ἡ Πλάτωνος
10 τοῦ Ἀρίστωνος πόλις. ἀλλὰ γὰρ ἢ μὴ τέκταινε ἐπὶ
σὸν φίλον παροικοῦντά σοι καὶ πεποιθότα, τοῦτο
ἐκεῖνο τὸ φορτικόν, μὴδ' οἷς ἡ τύχη, μᾶλλον δ' ἡ τὸ πᾶν
ὑπέστησε πρόνοια, πεφιλοφρόνηται τὸν ἀνεύθυνον, αὐτὸς
ἡ μόνη ἐλπίς ἐμποδὼν ἤδη καθίστασο. ἀνερθεθίζειν γὰρ
15 κατὰ μισοῦντα, ἀλλ' οὐκ ἐπιστομίζειν τοὺς διαβόλους, ἢ
θέμις δικαία φιλία, τοῦτό ἐστιν, οὐδὲ τοῖς φίλοις προ-
θύεσθαι, ὅπερ ὁ καὶ φίλοις καὶ κόσμῳ παντὶ προτυθεὶς
εἰσηγήσατο, ἀλλ' οὐ τοὺς φίλους τοῖς μαιφόνους προίεσθαι
σφάγιον. δότω ποινὴν ὁ συκοφάντης, μαθέτωσαν δι' ἐνὸς
20 ὑποδείγματος οἱ λοιποὶ πλανώμενοι σύνεσιν, δεσμοῦντες
τὴν γλῶσσαν οἷς οὐχὶ χρή, ἀλλὰ μὴ λύοντες. οὐκ ἀμώ-
μητος ἡ τοσαύτη συγγνώμη παρὰ γε κριταῖς ἐπιστήμοσιν,
εἰ μὴ καὶ πολὺ τὸ ἀσύγνωστον τίκτουσα. ἀπόνιφαί μοι
τὰς χεῖρας, εἰ καὶ μὴ κατὰ Πιλάτον, ἀλλ' οὖν τὰς ὑποψίας
25 δικαίῳ ἐξαθροφούμενος ὕδατι. μὴ συγχείσθωσαν ἐφ' ἡμῖν
παλαιοὶ νόμοι καὶ καλῶς ἔχοντες, μὴδ' ἀμβλυώττοι δικαιο-
σύνη περὶ τὸν σπουδαῖον καὶ ἄδικον· ὥς ἔστιν ἄτοπον
τῷ μὲν οἰκέτῃ μικρόν τι τῆς περὶ ἡμᾶς ὀλιγορήσαντι θε-
ραπείας ἀμέλειαν ἐγκαλεῖν καὶ πον καὶ μάστιξιν αὐτοῦ
30 πειραῖσθαι τὸ νωθρὸν τῆς ψυχῆς ἀποξέειν, ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς
οἶεσθαι δικαιοσύνην ἀνχμηρὰν καὶ ῥυπῶσαν περιορῶντας
τῇ ῥαθυμίᾳ τὸ περιδέξιον ἡμῖν περιποιεῖν ἀρετῆς καὶ τὸ
τοῖς πᾶσιν ἀπόβλεπτον, ἀλλ' οὐκ αἰσχίστους ἑαυτοὺς καὶ

στρυγητοὺς ἀποφαίνειν, καὶ πρό γε τῶν ἄλλων θεῶ τῷ τοῖς οἰκεῖοις ἐναποθνήσκειν ἕκαστον ἀπειλοῦντι κακοῖς καὶ τοῖς
 135^v ἔργοις ἀντιμε|τροῦντι τὴν ἀνταπόδοσιν, καὶ τῶν ἐκεῖθεν πολλῶν δεομένοις πληγῶν ἀνθ' ὧν ἐπιγνώμονες τοῦ δεσπο-
 τικοῦ καταστάντες θελήματος ἀγνώμονες περὶ τὸ ποιεῖν 5
 ὥφθημεν.

Οὐκ ἔστι τῶν ἐλλογίμων οὐδ' οἷς αἰδῶς τὸ προσκρούειν παρομαρτεῖ ἢ καινὴ τοῦ παρόντος παρεύρεσις. ἄνθρωπος μιαιρός, ἀνώνυμος, ἀνωνύμων, ὀλεθρος τῶν ἐκ τριόδων, μὴ κατορχήσαιτο τοῦ ἀγνοτάτου ὑμῶν κριτηρίου, μηδὲ 10 τοῖς ἐσομένοις οὗτος ὑπολειπέσθω τῶν σῶν κατορθωμάτων προστησόμενον λάλημα. εἰ δέ τις ταῖς ἐμαῖς συμφοραῖς τὸ εὐσταθὲς τοῦ ἥθους καὶ ἄτρωτον ἐπιδείκνυται, σοφὸν μὲν οὗτός τι δρᾷ, δεδόσθω γὰρ καὶ φθόνος οὐδεὶς· ἔμοιγ' οὖν ἄπορον εἰ καὶ σὺν λόγῳ καὶ ὅσον οἶεται, ἀντε- 15 στραμμένων αὐτῷ τῶν πραγμάτων ἐκ τοῦ μηδ' οἷς μηδ' ὧν προσῆκε χαρίζεσθαι, εἴπερ ἀφιέναι τοῖς ἐαυτῶν ἄλλ' οὐ τοῖς ἄλλοις ὀφειλέταις ἢ προσευχῇ· πλεονεξία γὰρ ἄντικρυς ἀφ' ὧν οὐκ ἐξὸν λαμβάνειν χρηστεύεσθαι καὶ τοῖς ἄλλοις ἐντρύφῃ ἀγαθοῖς τῷ ἑτέρῳ ἀποκειμένῳ 20 φιλοτιμούμενον κατορθώματι. ἐγὼ μὲν οὖν, ἀπαρακαλύπτως εἰπεῖν, δευσοποιῶ τῇ αὐτοῦ πονηρίᾳ βαφεὶς σοῦ βουλομένου, ἂν μὴ τὴν ἐντρέχουσαν ἀπαλείψῃς τῇ δικαιοῦσαι ὑπόνοιαν, καθάπερ ἠτέκνωμαι ἀφ' ὑμῶν, τὸ τοῦ Ἰακώβ φάναι, ἠτέκνωμαι καὶ ἀνέκπλυτος ἔσομαι τὸ εἰσέπειτα. 25 εὖ δ' ἴστω ἢ ἱερὰ ὑμῶν κορυφή, οἷς ἕνα με τῶν μικρῶν ἐσκανδάλισας, ἐζημίωσαι, εἰ μὲν τι καὶ ἄλλο, λέγειν ὀκνῶ φειδοῖ τῶν βλασφημοτέρων, δ' οὖν τοῖς νῦν διὰ σπουδῆς, περισαίνουσι τὸ τῆς φιλίας ἔαρ, εἰς πρόσωπον δούς με λοιμοῦ καὶ τοὺς ὅσοι τῶν ἄλλων τοῖς ἐμοῖς συναλγύνονται 30 πάθεσιν. δς γὰρ ἂν ἡσυχάσειν καιροῦ δραττομένους τῶν

1—2 Io. 8, 21; 24 || 2—3 Ps. 61, 13; Prov. 24, 12; Rom. 2, 6; Apoc. 2, 23; 22, 12 || 3—6 Lc. 12, 47 || 17—18 Mt. 6, 12 || 22 cf. Plat., Resp. IV 429e1—2 || 24—25 Gen. 43, 14 || 26—27 Mt. 18, 6; Mc. 9, 42; Lc. 17, 1—2 || 27—28 cf. Mt. 16, 26

κατὰ σοῦ τούτους δοκῇ, οἷς ἔργον νενόμισται κυκᾶν ἅπαντα
καὶ κακοῦν τὸ ἀκρότατον, ἐπιχειρήσεται δὲ καὶ τῇ ἀρχαι-
ρεσίᾳ τῇ σῇ (οἶδε θεός, ἐπίσταται καὶ ὁ ἠτιμωμένος), καὶ
μηδὲ τὸν καθεστῶτα πρὸς τοῦτο τῆς εὐδαιμονίας ὑμῶν
5 ὄγκον εὐλαβουμένους ὅση γε δύναμις ὅς τούτων βουλῆς
ἐστὶ τὸ πιστὸν παραιεῖσθαι, γνώμης ἀμαρτάνει βελτίστης,
ὥς ἢ τε πείρα καὶ προᾶξις τὴν τῶν παρόντων ἐλέγξει λόγων
ἀλήθειαν, γυμνὸν προμάχων ἀπολαβοῦσα τὸ θήραμα. καὶ γὰρ
μὲν τοῦτο δέομαι καὶ παρίεμαι πρὸς οἷς οὐ τετίμημαι,
10 δέον τὸν φίλον καὶ ἀγαθὸν οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν ὅσον ἀξιώτερον
ἄλλων, ἀλλ' ἠτιμῶμαι, ὃ καὶ ληστὰι λοχῶντες οὐχ ἥττον
διέθηκαν, ἐκχειρίας ἤδη τυχεῖν μηδὲ περαιτέρω με τοῖς
ἀνισροτέροις ὠθεῖν ἀλλ' ἐπὶ χώρας μένειν ἐᾶσθαι, κἂν
τούτῳ μοι τὸ φιλόσοφον ὑμῶν ἐπιδεικνυμένων τοῦ ἥθους
15 καὶ ἄτρωτον. εἰ δ' ἄρα, μισθὸν ἀποτίνοντα τοῦτον τῆς
ἐλευθερίας καὶ παρησίας, ἃ καὶ ὑμῖν ἦν ὅτε περὶ πολλοῦ,
οὐδὲν οἶμαι δεινὸν ἅπαξ ἀπομματαθέντι τυφλῷ ἐν σκότῳ
διαφέρειν τὸ τοῦ βίου ὑπόλοιπον καὶ δεῖγμα προκεῖσθαι
τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις φιλίας ἀκραιφνοῦς τε καὶ πίστεως.

6 ἐστὶ] leg. vid. (μή) ἐστι

136^r Λέοντι βασιλεῖ ἐναρχομένης τῆς διὰ τὸν τέταρτον
αὐτοῦ γάμον παρασχεθείσης ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας
ἀπροβούλως ἀταξίας

Epistula ad Leonem VI data quarto matrimonio iam contracto (post Pascha a. 906), cum Arethas propter eam rem ex aula secessisset. rogat ut Leo bene monenti sibi oboediat; fallere enim eos qui dicant rem minoris momenti esse, in qua non de dogmate sed de vita agatur. si ea compares, dogmate falso nemini noceri, vitae macula totam ecclesiam funditus corrumpi. nec se curare quod in hac re paucos secum stantes inventurus sit, semper enim bonos numero inferiores fuisse; respiciendos Ioannem Baptistam, Maccabaeos, Chrysostomum, qui non pro dogmate aliquo, sed pro vitae puritate occiderint. haec neminem latere, istos tamen scientes conivere. gravissimum autem malum fore quod deterimus quisque imperatoris exemplo ad similia impune committenda abusurus sit.

‘Λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς’, ὁ σοφώτατος παρεγγυᾷ
Σολομών, καὶ ‘λόγοις σοφῶν παράβαλε σὸν οὖς’· ἐμοὶ 5
δὲ τῆς αὐτῆς ἔργον εὐχῆς ἀκοῦσαί τε λόγον σοφὸν καὶ
σώφροσιν ἀκοαῖς καὶ εὐγνώμοσι παραθέσθαι τὰ λεχθησό-
μενα· οὔτε γὰρ κυβερνήτῃ, καὶ ὅση δὴ χρήσαιτο τῇ τέχνῃ,
κέρδος οὐδὲν ἐπειδὴν διαρρέοντι τῷ πλοίῳ τὴν ἐμπειρίαν
ἀπασχολῇ, οὔτε διδασκάλῳ σοφῷ περιγενήσεται τις ὄνησις 10
κατὰ πετρῶν, τὸ τοῦ ἐμοῦ φάναι θεοῦ, σπεύροντι καὶ εἰς
ἀνέμους, τὸ παροιμιῶδες, τὸ τοῦ λόγου φιλοπονοῦντι γε-
ώργιον. ὣν μὲν οὖν τυχεῖν ἢ εὐχή, τοῦτο, καὶ πάλαι καὶ

4 Prov. 25, 12 || 5 Prov. 22, 17 || 11 Lc. 8, 6; cf. CPG II 48 ||
11–13 CPG I 31; II 9

67 V – Jk-Ld pp. 298–303

·νῦν· ἃ δὲ τοῖς ἀνεπιστάτως ἢ καὶ ἄλλως κακεντρεχεῖα
 τρόπων ληροῦσιν ὥς ἂν πολλοὺς συναρπάσαντες τῶν ἀκε-
 ραιοτέρων ἔχοιεν συλλήπτορας τοῦ κακοῦ καὶ συνασπισ-
 μὸς αὐτοῖς συγκλύδων ἀνθρώπων ἀλλ' οὐκ ὀρθὴ κρίσις καὶ
 15 δόγμα σεμνὸν τὸ κράτος περιποιῇ, ὃ καὶ μείζω τὴν κατα-
 δίκην πορίζειν ἐπίσταται τυφλοῖς ὁδηγοῦσι τυφλοὺς καὶ
 πρὸς τὸν ὁμοίον τε καὶ ὅσιον ἐπισπεύδουσιν ὄλεθρον — ἃ
 πρὸς τούτους εἰπεῖν ὃ τοῦ θεοῦ ζῆλος παρώρμησε καὶ τὸ
 τοῖς νωθεστέροις ὑπ' αὐτῶν τῷ τῆς ἀγνοίας καθιέμενον
 10 πελάγει θανάτου πρόξενον δέλεαρ φωρᾶσαι καὶ διελέγξαι,
 τοῦτο δὴ μόνον ἐπιπνοία κατανύσας κρειττόνων πρὸς ἑαν-
 τὸν τὸ λοιπὸν ἐπανάξομαι.

Πυνθάνομαι γάρ τοι τοὺς πάντα περὶ τῶν ἐνεστώτων
 σοφοὺς τὴν ἀγορὰν τε περινοστοῦντας καὶ ὁποῖουσδήτινας
 15 τόπους ἑτέρους διδάσκειν ἀπηρυνθριακότης τολμᾶν μηδὲν
 τῶν προκειμένων, μηδ' ὧν αὐτοὶ σοφῇ προμηθεῖα πάντας
 ἀνθρώπους σκανδάλων ἀνέπλησαν, ἐλέγχους τε περιτροπῆς
 ἀλίσκόμενοι καὶ χαμαιλέοντος τρόπον πρὸς τοὺς παρα-
 τυχόντας μεταχρωννύμενοι, μηδὲν τούτων μηδαμῶς εἰς
 20 σκάνδαλον ἀναφέρειν μηδὲ τὴν ἀπὸ τῆς κατ' αὐτοὺς ἐκκλη-
 σίας ὑποστολὴν κατὰ τὸ εὐλογον αἰτιώμενον· οὐδὲ γὰρ
 αἵρεσις τοῦτο, φασίν, οὐδ' ὅσα τῶν ἀνηκέστως τῶν πιστῶν
 τοῦ πληρώματος τὴν κατατομὴν ἐπαγγέλλεται, τὸ δ' ὑπὲρ
 τοιούτων ἀποπηδᾶν τῆς αὐλῆς καὶ τῷ καθ' ἑαυτὸν ὑπο-
 25 δείγματι καὶ ἄλλους ἀποκρίνειν εἰς μοῖραν ἀντίπαλον, ἄλο-
 γον. τοιαῦτα γὰρ ἀπύλωτα φθέγγονται στόματα μήθ' ἑαν-
 τοὺς εἰδότην μήτε περὶ ὧν διαβεβαιοῦνται ἐχόντων τι
 παριστᾶν εὐλογον. ἔγωγ' οὖν οἶμαι λέγειν μὲν τι αὐτούς,
 οὐ μέντοι γε καὶ ὅσον βούλονται· τοσοῦτον γὰρ αἵρεσις
 30 κατόπιν τοῦ ἐνεστώτος κακοῦ, ὥς ἔστι καὶ ἐκ τῶν ἱερῶν
 ὑποτιμημάτων τεκμήρασθαι, ὅσον ὃ πάντα ἐξακριβῶν λόγος

6–7 Mt. 15, 14; Lc. 6, 39 || 26 Aristoph., Ran. 838 || 28–29 cf.
 Plat., Reip. I 329e6–7

14 ὁποῖουσδήτινας Wk: ὁποιδήτινας V || 22 φασίν Wk: φησιν V
 | ὅσα τῶν = τῶν ὅσα

136^v σταθμοῖς ἀπαρεγκλίτοις | καὶ μέτρων δικαίοις ἡμῖν ἐπι-
 δείξεται. ἀλλὰ μοι πρὸ τούτου δοκῶ τὸ τοῦ μακαρίου
 Δαυὶδ προσφόρως αὐτοῖς ἐπιφθέγξασθαι· ὅτι οἱ ἀνθρώ-
 πων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι; ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα
 καὶ ζητεῖτε ψεῦδος; ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν;¹ καὶ εἴ τι 5
 λοιπὸν ὁ λόγος αἰδοῖ τῶν βλασφημῶν ὑποστελλόμενος,
 μέχρι τίνος ἐπὶ τὸ χεῖρον προκόψετε πλανῶντές τε καὶ
 πλανώμενοι;

Διττῶν γὰρ ὄντων ἀνθρώποις ἅπασιν τῶν δογμάτων,
 λογικῶν τέ φημι καὶ προσέτι πραγματικῶν, καὶ τῶν μὲν 10
 δόξαν ὄνομα λαχόντων, ὅσα δὴ περὶ τὰ θεῖά τε καὶ αἰδία
 ἔσθ' ὅπη καὶ τὰ ἀνθρώπινα ἐνστρεφόμενα ἀμηχάνῳ τινὶ
 λόγῳ δυνάμει τὸ ὑπὸν ἐκμαστεύοντες προτίθενται τοῦτο
 καταφανές, τῶν δὲ τῇ πολιτείᾳ τὸ ἐαυτῶν γνῶρισμα κλη-
 ρωσαμένων (πρακτὰ ταῦτα οἱ τῶν πρεσβυτέρων σοφοὶ 15
 κατεφήμεσαν, λόγου μὲν καὶ αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν ἐνιδιδόντος,
 πράξει γε μὴν καὶ διαπονήσει τοῦ τελείου εἶναι κατορθου-
 μένου), καὶ καθ' ἑκάτερον αὐτῶν τριῶν ἐνορωμένων, δόξης
 καὶ δοξαζόντων καὶ δοξαστοῦ, οἷς δὴ τὸ κρεῖττον τε καὶ
 μὴ συμπαρομαρτεῖν ἀγαπᾷ, ἃ μὲν λόγος ἐπίσταται πολυ- 20
 πραγμονεῖν καὶ μέχρι μόνον θεωρίας προβαίνειν ταῖς ἐαν-
 τοῦ τεχνικαῖς ἀνάγκαις τὸ πῶς εἶναι τούτοις θηρώμενος,
 οὐδὲν οἶμαι δεινὸν ἀποσφαλέντι τῷ λόγῳ τῆς περὶ ταῦτα
 ἐγκρίτου προλήψεως τὴν ἐναντίαν τραπέσθαι τε καὶ ἀσπά-
 σασθαι· ἔβλαψε γὰρ ὁ μὲν ἐλεῖν ἐπειράσατο οὐδὲν οὐδαμῶς 25
 (τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τὰ θεῖά τε καὶ αἰδία, εἰ βούλει δὲ
 καὶ ὅσα κατ' ἀνθρώπους, ταῖς μὴ προσηκούσαις περὶ αὐτῶν
 ὑπολήψεσιν;) αὐτῷ μέντοι τὸ πᾶν ἐλυμήνατο, καὶ πρὸ γε
 τούτου τῷ φύσαντι, οὐχ ἥττον αὐτοῦ ἢ περ ἐκείνου κατασκε-
 δάσας τὸ βλάσφημον. ὣν δὲ γε πείρα καὶ πρᾶξις τὸ κατ- 30
 ορθοῦν εἰς ἐξαίρετον, μικρὰ προσδεομένων τῆς ἀπὸ τῶν
 λόγων συνηγορίας καὶ βοηθείας, ἅτε δὴ μὴδὲ τὴν ἀρχὴν

2—5 Ps. 4, 3 || 5 Ps. 81, 2 || 7—8 2 Tim. 3, 13 || 15—16 Aristot.,
 Eth. Nic. I 1, 1094a19 etc.

1 μέτροις Ld

καθ' αὐτὰ ὑφ' ἐστῶτων, ἀλλὰ λόγῳ μὲν ὅσα καὶ κανόνι
σοφῶ προσχρωμένων, πράξει γε μὴν μηδὲν ἰδιαζούσῃ τοῦ
τέλους ἀπαρτίζεσθαι πεφυκότων, τούτων ταῖς μοχθηραῖς
δόξαις μεθελκομένων τε τοῦ κρείττονος λόγου καὶ τῷ
5 αἰσχίστῳ τῶν ἔργων πρὸς τὸ ἀκόλουθον τυπουμένων καὶ
πλαττομένων, αὐτὰ μὲν διόλωλέ τε καὶ ἀνατέτραπται αὐ-
τοῖς ἐπιτηδεύουσι τὰ ἐπιτηδεύματα· εἰ δέ τι τὸ περὶ ταῦτα
τοῦ λόγου χρηστόν τε καὶ δεξιὸν τείνει πρὸς ὄνησιν ἀποικο-
μένων ἤδη καὶ διερρηγμένων οἷς τούτῳ τὸ κατορθοῦν
10 ὑπελείπετο, ἄλλος μὲν ἴσως ἔρεϊ, ἐμοὶ γὰρ οὐ γε σχολή.
ὁ τοιγαροῦν τῷ καιριωτέρῳ λυμαίνεται καὶ ὁ τὸ εἶναι
παραίρεται τῶν ἄλλων, μᾶλλον δὲ πρὸς ἑαυτὸ μεθαρμόζειν
κἀκεῖνα φιλεῖ (ἅμα τε γάρ, ἴν' ἐκεῖνο δὴ κἀνταῦθα τὸ τοῦ
Σταγειρίτου φῶμεν, εἰδῆσαι τε τὰ τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ εἶναι
15 τοιοῦτοι βουλόμεθα), τοῦτο μὴ ὅτι γε μὴ γνόντα κατὰ τὸ
ἄμεινον αὐτόν (ἢ γὰρ ἂν ἦν φορητόν), ἀλλὰ καὶ γνόντα
καὶ ἀδιαφοροῦντα | περὶ αὐτὸ οὕτω καὶ τοὺς ἄλλους ἐκδέ- 137^r
ξασθαι πείθειν ἐπιχειρεῖν καὶ πρὸς βάρβαρον ἐμπλήκτω
γνώμῃ συνωθεῖν ἀπωλείας, οὐ πολλῶ χειρὸν τῆς περὶ τὰ
20 θεῖα διαμαρτίας, ὥς ὁ λόγος ὑπέστησε; τίς νοῦν ἔχων
ἀντίποι, καὶ μάλιστα ὅταν καὶ πίστεως ἀγιότης, ὥσπερ
ἢ καθ' ἡμᾶς οὗς Χριστιανούς ηὐδόκησεν ὁ θεός, ἐνάμιλλον
τῇ περὶ τὸ σέβας θειότητι τὸν βίον τηρεῖν βούλεται καὶ
πίστιν ἡγεῖσθαι χωρὶς τῶν ἔργων νεκράν; οὐ γὰρ μοι τῶν
25 βελτιόνων καταφαίνεται καὶ ἀκαταγνώστων εἴ τις τὴν ἐν
δόγμασι μεταδιώκων ὀρθότητα τὸ τῶν ἔργων ἀποδιοπομ-
πήσεται δεξιόν, ὅντων τε τῇ ῥαστώνῃ τοῦ βίου τὸ ἄχραν-
τον καὶ τῷ διακένῳ τῆς ὑπολήψεως τὴν ἥττω δόξαν περι-
ποιούμενος ἑαυτῷ αἰσχρῶς ἄγαν καὶ ὀλεθρῶς, δέον ἀγι-
30 ασμῶ πολιτείας τὸ ὑπεράγιον ὑποφαίνειν καὶ καθαρότητι
βίου ὑποδεικνύναι τὸ ὑπεράμωμον. εἰ γὰρ τοῖς συντρόφοις

13–15 Aristot., Magna mor. I 1, 1182a5–6 || 24 Iac.
2, 14–17

ARETHAE

ἡμῖν καὶ οἷς ἐκ γενεᾶς εὐθὺς ἔχομεν θηρᾶσθαι πέφυκε
 τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἀναλόγως, αἰσθησις δὲ τοῦτο, περὶ ἣν καὶ
 πρὸς ἣν ἔθος τε καὶ βελτίστη ἐνστρέφεται ἀγωγή καὶ πᾶν
 τὸ δι' ἐνέργειαν ἀναπόδεικτον, χραίνοιτο δ' ἡμῖν ταῦτα καὶ
 κιβδηλεύοιτο τῇ βδελυρίᾳ τῶν ἔργων οἷς ὁρᾶν ἐστὶν ὡς 5
 δι' ἐσόπτρου τὸ ὑπερκείμενον κάλλος, τίς ἐτι ἀπόδειξις
 διαρκῆς τὸ ἐπαινετὸν παριστᾶν καὶ μακάριον, ἀντιφθεγγο-
 μένων τῶν ἔργων τοῖς δόγμασι καὶ λόγον ἄλλως ἀποφαι-
 νόντων τὸ τῆς δόξης σεμνὸν καὶ ὑπέρογκον; πῶς δὲ καὶ
 ἀκαθάρτῳ καθαροῦ προσαφόμεθα, καὶ τί τὸ διαπορθμεῦον 10
 ἔσται πρὸς τοῦτο, σαπεῶ μὲν κεχρημένους τῷ ἀκατίῳ,
 αἰσχροῖς δὲ τοῖς ἐρέταις πρὸς τε τὰ ἐαυτῶν φιλυποστρόφως
 ἔχουσιν αἴσχη καὶ πρὸς τὸ πέλαγος ἀποναρκῶσι τῆς καθα-
 ρότητος; ταύτη μοι δοκεῖν καὶ τὸν ἐκ παρθένου γεννη-
 θέντα θεάνθρωπον τῆς μὲν τῶν λόγων εὐρημοσύνης μικρὸν 15
 ἢ καὶ οὐδὲν ἐπιστρέφεσθαι, τοῖς δὲ τὸ πατρικὸν αὐτῷ
 θέλημα ἐκτελοῦσι τὴν βασιλείαν ὑπανόγειν βουλόμενον.
 τί δὲ καὶ πρὸς τὴν Σαμαρεῖτιν αὐτὸς οὐτός φησιν; οὐχ
 ὅτι πνεῦμα ὁ θεός; ἀλλὰ τῇ κατὰ πνεῦμα λατρείᾳ καὶ τὴν
 ἀλήθειαν προσεῖναι παρηγγνήσατο, ὡς τοῦ μὲν κατὰ πνεῦ- 20
 μα λατρεύοντος δρῶντος μὲν τι γενναῖον τῇ ὀρθῇ περὶ τοῦ
 κρείττονος ὑπολήψει, ἀλλ' οὐπω τὸ ἀνενδεές ἔχοντος μέχρις
 ἂν καὶ ἡ τῶν ἔργων ἀλήθεια τὸ σεμνόν τε καὶ ἅγιον τοῦ
 δόγματος ἐμπεδώσῃται. οὐδὲν γὰρ τὸ τῶν δογμάτων ὀνί-
 νησιν ἄμεμπτον μὴ τῇ τοῦ βίου σεμνότητι ἐπισφραγιζό- 25
 μενον.

Εἰ δὲ καλὰ μὲν ταῦτα πᾶς τις ἐρεῖ, ἐπεὶ καὶ τῷ ὄντι
 καλὰ, οὐπω μέντοι τοσοῦτον ὡς καὶ ὑπὲρ αὐτῶν πρόθυμον

14—17 ὁπόταν λ(έ)γ(ει) 'οὐχὶ πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε, ἀλλ' ὁ
 ποιῶν' V mg.

2—4 Aristot., Eth. Nic. VI 9, 1142a23—30 || 9—10 lat.,
 Phaedo 67b2 || 14—17 Mt. 7, 21 || 18—20 Io. 4, 24

2 ἀναλόγως] ἀν- s. l. ins. V || 7—8 ἀντιφθεγγομένων Ld: ἀντι-
 φλεγγομένων V

παντὶ τῷ λυποῦντι ποιεῖν ἑαυτὸν ἑκδοτον, ἄμισθον γὰρ
 τὸ τοιοῦτον καὶ οὐδὲ πολλοὺς ἔχον οἱ τοῦ πόνου συν-
 ἄρουντο, ἐμοὶ μὲν καὶ διὰ τοῦτο πρᾶγμα περὶ πολλοῦ τε
 καὶ περισπούδαστον, ἐπεὶ καὶ βραχεῖς οἶδα τοὺς ἀγαθοὺς
 5 τε καὶ τοῦ θεοῦ, καὶ εἰ πάντας πλάσματα· οὕτως Ἐνὼς
 ἓνα τὸν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ θεὸν ἡλπικότα ἐπικαλεῖσθαι 137^v
 καὶ σέβασθαι, οὕτως τέλειον Νῶε τῇ καθ' αὐτὸν γενεᾷ καὶ
 σπέρματα βίου δευτέρου ἐν λάρνακι ξυλίνῃ διατηρεῖν πισ-
 τευόμενον· τί δ' Ἀβραάμ, τί Λώτ, τί Μελχισεδέκ, τί παῖ-
 10 δες τρεῖς, ἄλλοι τε πάλιν οὓς τῶν ὑποδειγμάτων τὸ πλῆθος
 ὑπερεκπαίειν τὴν ὑπερορρωμένην ὑμῖν παρέχεται ὀλιγότητα;
 ἄρα τοῦ ἀριθμοῦ τῇ βραχύτητι παρεθεωροῦντο θεῶ; πολ-
 λοῦ γε καὶ δεῖ. ἀλλ' ὦ τοῖς πλήθεσι γαυριῶν καὶ τῷ χυ-
 δαίῳ ὀχλῷ κατεπαιρόμενος, ὥρα σοι καὶ πλοῦτον ἀθροίζειν
 15 μὴ τὸν ἐκ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων πολυτελῶν, ὧν
 σπάνις πολλή καὶ κόπος καὶ μόχθος ἀνθρώποις τὴν κτῆσιν
 πορίσασθαι, ἀλλ' ἐκ πηλοῦ καὶ καχλήκων εἰ βούλει καὶ
 φορυντοῦ, ὧν πλήρης ἅπανα γῆ καὶ οὐδὲ πόνος συλλέξα-
 σθαι. ἀλλ' ὅ γε τοῦ φωτὸς λύχνος καὶ πρόδρομος, ὁ ἐν
 20 γεννητοῖς ὑπὲρ ἅπαντας, καὶ πρό γε τούτου ὁ κατ' Ἰούδαν
 τὸν Μακκαβαῖον ἱερὸς Ἐλεάζαρ, εἶτα γυνή καὶ παῖδες
 ἑπτὰ, τί τοσοῦτον ὑμῖν εἰς κατάγνωσιν φέροιεν, μὴ πίστε-
 ως δόγμασι πολιτείας δὲ παραχαρᾶττομένης μὴ ἀνασχό-
 μενοι, ἀλλ' ἐναποθανεῖν ἡδέως ἐλόμενοι; ἢ γάρ τοι τοῦ
 25 θεσπεσίου ἐνστασις Ἰωάννου, ὃ τὸ χρυσοῦν τῷ ὄντι στό-
 μα ἐπώνυμον, ὀλίγον δεῖν πολλὴν τοῖς μικροψύχοις αἰτίαν
 παρέχεται καὶ οὐδὲ μέμψεως ἀφιέμενον, οὐκ εἰδότος, φασί,
 τὰ καθ' ἑαυτὸν ἐν καλῷ διατίθασθαι, γυναιὸν δὲ παρα-
 φροσύνη τε καὶ ὀλιγωρία τοῖς κακοῦν βουληθεῖσιν ἑαυτὸν
 30 ὑπεκθέμενον, ἄγαν ἀσυμφόρως ἐαυτῷ καὶ τοῖς θλίψασιν,

5-7 Gen. 4, 26 || 7-9 Gen. 6, 9 || 9 Heb. 11, 8-10 | 2Petr.
 2, 7-8 | Gen. 14, 18-20 || 9-10 Dan. 3 || 19 Io. 1, 6-8 || 19-24 Mt.
 14, 3-4; Mc. 6, 17-18 || 19-20 Mt. 11, 11 || 20-21 4Macc. 5-7 ||
 21 ib. 8-18

3 leg. (τὸ) πρᾶγμα? || 27 φασί Wk: φησί V

ὅτι μηδὲ κυριακῇ παραινέσει τὸ παθεῖν ἑαυτῷ ἐκρατύνετο μήτε τινὶ ἄλλῃ σοφῇ εἰσηγήσει πρὸς θείους νόμους τὸ τῆς ψυχῆς ἀναφερούση παράστημα. ἄρ' οὖν ματαία μὲν ἢ τούτων ἐλπίς, πεπλάνηται δὲ τοῦ σκοποῦ, καὶ γνώμης ἁμαρτόντες τοῖς νῦν ἀναφανείσιν ὑμῖν γνώμοσι χρήσαιντο τῶν 5 κρείττωνων, οἳ καὶ τὰ βάθη τοῦ πνεύματος ὡς ἔοικε κατοπτεύετε καὶ τοὺς σοφοὺς ἐπανορθοῦσθαι ὑπερφνεῖ τῶν βεβιωμένων μισθῷ κατευμεγεθήσατε; πολλή γε χάρις ὑμῖν ὑπερβάθμιον μὲν αἴρουνσι πόδα, τρυφῇ δὲ σοφίας καὶ τοῖς ὑπὲρ ἑαυτοὺς εἰσηγήσασθαι πεπαρορησιασμένοις τὸ δέον, 10 οἳ γε μὴ ὅτι βλέπειν τὰ ἔργα κυρίου ἀλλ' οὐδὲ τὰ ἑαυτῶν κατανοεῖν ἂν ἐξισχύσητε εἰς νοῦν παραδοθέντες ἀδόκιμον πράττειν τὰ μὴ καθήκοντα.

Ἀλλὰ γὰρ μελαγχολίας ἀκράτου ὅτι πρὸς οἷς τῇ ἐναργείᾳ μαχέσασθαι ἠνθαδίσαντο, ἔτι καὶ πρὸς ἀναντίρρητον 15 ἐκόντες ἀλήθειαν ἀπομύνουσι καὶ δόξαν τῷ ὄντι ματαίαν τῆς ἀληθοῦς ἀντηλλάξαντο· οὐ γὰρ με λέληθε τοῦτο, ὡς οὐ τοῖς αὐτῶν λόγοις αἱ γνώμαι συνέπαινοι· οἶδασι μὲν 138^ε γὰρ κακῶς δογματίζοντες καὶ λίαν ἐπι|σφαλῶς καὶ ἄσυνέτως, οἳ καὶ τῇ πλήξει τῆς τῶν ἀδελφῶν συνειδήσεως εἰς 20 Χριστὸν ἁμαρτάνοντες. ἀλλὰ τί πάθοιεν φιλῖα μεριζόμενοι καὶ ἀπεχθεῖα καὶ τῷ τινὲς εἶναι δοκεῖν τοῦ ὄντως ἀποσπώμενοι; τὸ δὲ καὶ πλεον ἥπερ αὐτοῖς ὁ σκοπὸς ἐπιμαρτυρεῖ τὸ ἀσύγνωστον καὶ τὸ τῶν αἵρετιζόντων ὀλεθριώτερον. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ἴσως καὶ ἀσθενεῖα γνώμης δ 25 κράτιστον ἔγνωσαν τῶν δογμάτων ἀντείχοντό τε τούτου καὶ διὰ βίου ἡσπάσαντο, ἀμέλει μεταμαθόντες τὸ κρεῖττον τῆς ὀφὲ τάχιστα γεγόνασι διορθώσεως· οἳ δὲ καὶ τὸ καλὸν δοκιμάζοντες καὶ τοῖς κατεγνωσμένοις ἀδιαφόρως ἐναπομένοντες οὐκ ἔστιν ὄντινα ἑαυτοῖς θεῖον ἔλεον οὐκ ἀπ- 30 ἐκλείσαν. τίς γὰρ ἔτι, κατὰ Παῦλον τὸν μέγαν φάναι διδάσκαλον, περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία τοῖς αὐθαιρέτῳ γνώμῃ τὸ ἁμαρτάνειν πεποιηκόσιν ἐπίσπαστον;

6—7 cf. 1Cor. 2, 10 || 11 Ps. 45, 9; 65, 5 || 12—13 Rom. 1, 28 || 31—33 Heb. 10, 26

Ἄλλα γὰρ εἰς τί μοι λέγειν πολλὰ καὶ μακρά, ἐνὸν τὸ τοῦ λόγου κεφάλαιον παραθέμενον πραγμάτων τὸ λοιπὸν ἀπηλλάχθαι, ἀλλ' οὐ τῇ περὶ αὐτῶν μνήμῃ τὸν λόγον ἐπὶ πλεον δολοῦν καλὸν ἀνακρινάντα κακῶ, καὶ πρᾶγμα καπη-
 5 λεύειν χρηστόν, βεβήλων παρειαφθορᾷ τὸ ἱερὸν τοῦ λόγου νοθεύοντα; ποθεῖς τὴν ἀπόνοιαν τούτων ἥτις ἀκοῦσαι καὶ ὅπως ὀνομαζόμενοι ἱερεῖς τούτοις ἐάλωσαν; ἀλλὰ φθόνος οὐδεὶς τοῖς ἐπιτηδεύμασι τούτων προσσχόντα τὸν νοῦν ἔτι περὶ τῶν τοιούτων ἀμφιγνοεῖν. οἱ γὰρ τὰ αἰσχιστα ἑαυτοῖς
 10 μοχθηρᾷ περιποιησάμενοι γνώμῃ καὶ τὴν χεῖρῳ περὶ ἑαυτῶν δόξαν οἷς ἐτόλμησαν βεβαιώσαντες τοῖς ὑπὸ χεῖρα, τί οὐκ ἂν δράσαιεν τῶν ὁμοίων τῆς ἐξουσίας πρὸς ταῦτα παρακαλούσης; ὁ γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ σκολιὸς σχολή γ' ἂν εἰ τοῦ κρείττονος εἰσηγουμένου τῶν κατεγνωσμένων ἀπό-
 15 σχοιτο· καὶ ὁ μηδεμιᾷ χάριτι εἰ μὴ καὶ μέμψει τῶν κρατούντων κακός, πῶς οὐκ ἄτοπος ἔσται τοῦ κρείττονος οἰόμενος θεραπείαν τὸ δρώμενον; καὶ ὁ μηδὲν εἰς ἀπολογίαν τῆς ἑαυτοῦ κακοπραγίας παριστᾶν ἔχων, ὅμως τοῖς ἀπαισίοις ἐπιχειρῶν, τίς ἂν γένοιτο περὶ ταῦτα ἐπὶ καὶ
 20 τὸ δεσπόζον ἐλπίσῃ συνηγοροῦν κατακτῆσασθαι; ἐγὼ μοι δοκῶ καὶ χάριν αὐτοῦς προσοφλήσειν τοῖς ἐπείγουσι τῶν σπουδαζομένων, ὥς ἂν ἔχοιεν τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἐγκαλούμενοι εἰς τὴν ὁμοίαν ἀναφέρειν τῶν κυριευόντων κατάστα-
 25 σιν. πέρας τὸ προτεθὲν ἅπαν ἀπείληφε δεξιὸν καὶ κατ' ἐλπίδα· ἀνάγκη τὸ ἀπὸ τοῦδε, ὥς ἢ ἐπαγγελία, πρὸς ἑαυτὸν ἐπανάγεσθαι.

25—26 supra p. 57,11—12

8 προσσχόντα Wk: προσχόντα V

Τῷ αὐτῷ περὶ τῶν αὐτῶν

Libellus potius quam epistula de tetragamia, a. 906 editus; et in hac quidem priore parte rem secundum civiles et morales rationes tractat, in altera (Op. 69) canones interpretatur. ait duplex certamen sibi proponi, aliis furorem sibi obicientibus, aliis nequitiam. imperator autem si verum discere cupiat, haec audiat: regi quae civibus prosint cordi esse debere, morum igitur publicorum causa hoc matrimonium reiciendum esse. si initum sit filii suscipiendi causa, primo talia providentiae relinquenda esse, deinde cur nunc voti compotem non dimittere mulierculam? cupiditati imperandum esse, sicut irae imperare didicerit. id etiam in regiae luxuria fieri posse, documento esse quod plerique imperatores unico matrimonio contenti fuerint, ceteri ultra alterum fere non processerint. de privata eorum vita sese fidem dare nolle, praestare vero talia, si fieri necesse sit, in occulto fieri, matrimonii certe nomine nullo modo digna esse. accusat patriarcham quod dispensationem et indulgentiam iactans donis et gratia veniam vendat. nam patres poenis constitutis peccatum sanare et compescere, non augere studuisse, nec decere eos prohibentes contemnere, ignoscentibus animum advertere. quod Tarasius Constantino VI alterum permiserit matrimonium, id nihil ad rem esse; quod etiam adulterium praeivium venia prosecutus sit, patrum dedecora silentio potius premenda quam revelanda esse. nam et Pauli Timotheum circumcidentis non exemplo, sed praeceptis obsequendum esse. leges et canones quarti matrimonii nullam mentionem fecisse, tertium reicientes; eius rei ergo nostrum imperatorem auctorem esse non debere, nec veros amicos id suasuros. si patres vetuerint — vetuisse autem — dispensationi locum non esse. huic consilio utinam oboediat Leo; sin aliter, se tamen quae debuerit monuisse.

Πολὺς ὁ λόγος, χρηστότατε βασιλεῦ, πειρώμενος ἡμᾶς
 θορυβεῖν, εἰ καὶ μηδὲν προσποιούμεθα, ἐπὶ τῇ ἐνούσῃ ἡμῖν
 περὶ τῶν προκειμένων ἐνστάσει, διχῇ τε διαιρούμενος |
 οὗτος, καθ' ὅσον οἱ τῆς ὑπονοίας πατέρες ταῖς περὶ ἡμῶν 138^v
 5 ἐπέστησαν ὑπολήψεσι, καὶ δὴ καὶ τὸ θεοφιλὲς ὑμῶν σα-
 λευόμενον κράτος, οἷς οὗτοι κνκᾶν ἔγνωσαν, τὴν χεῖρνα
 βραβεύειν ἡμῖν γνώμην ἴσως οὐ κατοκνεῖ· δεινὸς γὰρ ὁ
 παρὰ τοῦ ἀντιδίκου λόγος λόγος ἐλεῖν τὸν ἀκροατὴν, ἂν
 μόνον ὑπῇ τι τῶν θέλγειν εἰδόντων τὸν ἐπαῖοντα. ἐμοὶ δὲ
 10 πόθεν εὐμοιρῆσαι τοσοῦτον ὥστε μὴ μόνον τὸ καθ' ἡδονήν
 τισιν ἐξελεῖν τῆς ψυχῆς καὶ πρὸς εὐγνώμονα ἐπαναγαγεῖν
 ἀκοήν, ᾧ τὸ πᾶν κατορθοῦται τῷ λέγοντι, ἀλλὰ γε καὶ
 θείοις ὥς ἔοικε καὶ ὑψιβρεμέταις ἀνδράσιν ἱκανοῖς τε τὰ
 βάθη κατοπτεύειν τοῦ πνεύματος ἐαυτὸν εἰς ἀγῶνα καθ-
 15 εῖναι ῥάθυμον καὶ ἀπλοῦν καθεστῶτα καὶ τοῦ δέοντος
 ἀσυλλόγιστον; πλὴν οὐκ ἀποκητέον πρὸς τὴν ἐγχείρησιν·
 δώσει γὰρ εὖ οἶδα λόγον ἐκεῖνος οὗτος δς οἶδε καὶ πέτρην
 ἀκρότομον εἰς λίμνας ὑδάτων ἀναστομοῦν ἵνα διψῶντα κο-
 ρέσῃ λαόν, κωφόν τε καὶ δύσκωφον λαλίστατον τίθεσθαι,
 20 καὶ μαθητὰς ἀγραμμάτους ῥητόρων δεινῶν ἐνγλωττοτέ-
 ρους ἐργάζεσθαι, καὶ μάλιστα εἰ γνώμης εὐλάβεια τὴν
 προθυμίαν περικροτεῖ ἀλλὰ μὴ πάθος ἀνθρώπινον τὸν λο-
 γισμὸν ὑποτρέχον τῆς ἀληθείας ὑποκινῇ.
 Αἷς μὲν οὖν αἰτίαις οἱ φιλάδελφοι τῷ ὄντι ὅσαι ἡμέραι
 25 συχναῖς ἡμᾶς βάλλουσι καὶ δὴ πείθουσι καὶ τοὺς ἄλλους
 ὅσοις ἀρέσκειν σπουδὴ, οὐδεὶς ἐστὶ σχεδὸν τῶν τῆς Χριστοῦ
 μερίδος δς ἀγνοεῖ. διχῇ γὰρ οὗτοι, ἧ καὶ φθάνομεν εἰρη-
 κότες, σχιζόμενοι, οἱ μὲν ἀλογίαν ἡμῶν καὶ φρενῶν παρα-
 κοπὴν κατεσκέδασαν, ὅσοις τὰ χρηστότερα περὶ ἡμῶν ἔδο-
 30 ξεν, οἷδὲ καὶ τρόπων κακεντρεχεῖα καὶ πανουργία κεχρη-

12–13 εἰρωνεία V mg.

13–14 cf. 1Cor. 2, 10 || 17–19 Ps. 113, 8 (Ex. 17, 6) || 20–21
Act. 4, 13

26 ὅσοις Ld: ὅσους V

σθαι ἡμᾶς ἐνδιέβαλλον, ὅσους ἐνήγεν ἡ καθ' ἑαυτοὺς σκαι-
 ότης καὶ τὰ τῶν πλησίον ἦθη τεκμαίρεσθαι. ἀλλ' εἰ μὲν
 παρανοίας ὑπέχω γραφήν, τίς οὕτω πρὸς τὴν ὁμοίαν νόσον
 αὐθαίρετος ὥς μὴ ἐλέω τὸ κακὸν ἐποικτίσασθαι, ἀλλ' ἐπὶ
 δίκην καλεῖν καὶ τούτων εὐθύνας εἰσπράττειν ὧν οὐκ αὐτός 5
 τις κακοδαιμονία δ' ἐστὶ κύριος; πανουργίας δὲ καὶ τρό-
 πων σκαιότητος κατὰ τοσοῦτον (θεὸς ἔφορος τοῦ λόγου)
 τὸ ὑπαλλάττον ἡμῖν, καθ' ὅσον αὐτός τε τὸ τοῦ ἡθους
 ἀπλοῦν τε καὶ ἄδολον περιπεποιήμαι ἐμαντῶ καὶ τούτους
 αἰεὶ προκρίνω τῶν ἄλλων καὶ εἰς φιλίαν ἀρμόζομαι οἷς οὐ 10
 καρδία σκαμβή, τὸ τοῦ ψάλλοντος, ψυχὴ δὲ πᾶσιν εὐλο-
 γουμένη ἀπλῇ· τεκμήριον τοῦ λόγου τὸ πᾶσιν ἐκκεχυ-
 μένως καὶ ἀνεπαχθῶς ἔχειν εὐπρόσοδόν τε τοῖς σωφρο-
 νοῦσι παρέχεσθαι ἑαυτὸν καὶ τοὺς τραχεῖς καὶ ἀκανθώ-
 δεις καὶ δυσπροσίτους ὥς ἄγος ἐκτρέπεσθαι. 15

Ἐπεὶ δὲ ταῦτα, φέρε λόγον ὑπόσχωμεν ἤδη, ἐφ' ὅπερ
 ὁ λόγος ἀφώρμηται, περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐλπίδος τοῖς ἐξ
 ἐπηρείας ἡμῖν ἐπεμβαίνουσιν, ὥς ἂν εἰδεῖεν οἱ τε τῶ πνεύ-
 ματι πλανώμενοι σύνεσιν καὶ οἷς ἀπάτη παράγεσθαι τοῦ
 ὀρθοῦ μεμηχάνηται εἰρηνικὸν ἐπιβλέψειαν οὗτοι καὶ φίλιον, 20
 ἂν ἄρα καὶ βούλωνται, τοῖς ἐνδιαβαλλομένοις, ἐπεὶ περ ἀγα-
 139^r θωσύνην διώκουσιν. | εἰ δὲ μὴ τοῦτο, ἔτοιμος ὑπομένειν
 πᾶσαν κακότητα οὗτος ἐκεῖνος, ὃς ἡδρασμαι καὶ πέποιθα
 τοῖς ἐμοῖς λόγοις καὶ οὕτως ὥς καὶ συναπελθεῖν τούτοις
 εὐχῆς ἔργον εἰδέναι, καλὸν ἐντάφιον τὸ ὑπὲρ ἀληθείας πα- 25
 θεῖν ἑαυτῷ μνώμενος. ἀλλὰ γὰρ ὁ σοφὸν ἔγνωκα, κράτιστε
 βασιλεῦ, κράτιστον ὑμῖν πρὸ ὁδοῦ, φασίν, εἰσηγήσασθαι,
 καὶ τολμηρῶς μὲν, ἀλλ' οὖν ἐπανερέσθαι· πότερα τῆς ἀλη-
 θείας ἐχόμενον ὑποτείνειν κελεύεις τὸν λόγον ἢ τοῦ ἡδέος
 γινόμενον; καὶ μοι δοκεῖν, ὃς ἀλήθειαν καλεῖσθαι τὸν θεὸν 30
 ἔγνωκας καὶ ἐπ' αὐτῷ μόνῳ τὰς τῆς ζωῆς ἀποσαλεύεις

10—11 Ps. 100, 4 || 11—12 Prov. 11, 25 || 16—17 1Petr. 3, 15
 || 18—19 Is. 29, 24 || 25 Isocr. 6, 45 || 27 Lucian., Gall. 1 c. schol.;
 Hierocl., In aur. carm. 480a1 ed. Didot. c. schol. (Ελληνικά
 17, 1960, 125) || 30 cf. Io. 14, 6; 1Io. 5, 6

1 ἢ Ld: οἱ V || 17 τοῖς Ld: τῆς V

ἐλπίδας, τῆς ἀληθείας ἐρεῖν. διὸ δὴ καὶ αὐτὸς προθύμως
τὰ ἐξῆς μετελεύσομαι, μηδὲν ταπεινὸν ἢ δοῦλον ἢ βωμο-
λόχον ὑποδνόμενος, ἀλλ' ὅπερ ἀρχιερεῖ θεοῦ τε προσῆκεν
εἰπεῖν καὶ βασιλέα που ἐπακοῦσαι· ὁμοίως γὰρ ἄτοπον
5 ἀρχιερεῖ θεοῦ λόγοι πολλοῦ τὸ πρὸς χάριν τιμώμενοι καὶ
βασιλεῖ πάλιν τὸ πρὸς κολακείαν ἀποκλῖνον ἐκλέγεσθαι.

Αἱ μὲν οὖν τυραννίδες τῷ τρόπῳ καὶ τῷ ἡδεῖ ἐανταῖς
τοὺς ὑπὸ χεῖρα διάγουσαι δουλικῇ τῇ λατρείᾳ τὸ ἐλεύθερον
καθυβρίζουσιν, αἷς δὲ τὸ ὑπήκοον τῇ τῶν γνησίων παιδῶν
10 ἀνείληπται τάξει καὶ ἀναφέρεται, βασιλείας ταύτας καλεῖν
ἀνθρώποις νενόμισται καὶ τοῦ ἡδέος αὐτῶν τὸ τῶν ὑπ-
εξουσίῳ συμφέρον προκρίνειν πεπίστευται. εἰ μὲν οὖν
εὐκοσμίας τοῦ ὑπηκόου τῷ σεμνοτάτῳ βασιλεῖ μέλει, σι-
γασθῶ τὰ τῶν ὑπερορίων γάμων καὶ παντελεῖ λήθῃ παρα-
15 διδόσθῳ, ὥς ἂν ἡδονή τε παρευδοκιμοῖτο καὶ τῷ ὑπηκόῳ
μὴ τῶν αἰσχίστων ἢ τοῦτο παράκλησις εἰς τὴν ὁμοίαν τῶν
κυριευόντων κατάστασιν τὴν μίμησιν ἀναφέροντι. εἰ δ' ἄ-
σθενεῖ τὸ ἐπίταγμα, πάλιν ἐγὼ πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων
πορεύσομαι καὶ τῷ λυπεῖν βουλομένῳ ἐκκείσομαι. εἰ δὲ
20 καὶ πρόφασις τὸ πρᾶγμα παιδοποιίας, ὅθι θρόνος τε βασι-
λειος κοσμηθεὶς καὶ κληρὸς πατρικὸς ἀναδεχθεῖη, πρῶτον
μὲν οὐχ ὁρῶ τίς ὁ λόγος μὴ τοῖς τῷ κρείττονι δεδογμένοις
ἀγαπᾶν στέργειν, ἀλλὰ βιάζεσθαι τὸν ἀβίαστον, καὶ ταῦτα
οὐκ ὄντος ἐν τοῖς ἀνθρωπίνους καὶ καθ' ἡμᾶς πιστόν τι
25 καὶ ἀμετάπτωτον κατιδεῖν, ἐν μέσοις δὲ πολλάκις τοῖς
χρηστοτέροις τὸ τῶν συμφορῶν παραβνόμενον σκυθρωπόν,
ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ φθάνον τὴν εὐημερίαν τὸ ἀνιῶν, ἐφ' οἷς
μετάνοια μὲν τῶν προδιωκημένων, ἀνήνυτος δὲ ὁ τῆς ὑστε-
ροβουλίας μετάμελος, οὐκέθ' οἷον τέ τινος ὄντος τὸ γεγε-
30 νημένον ἀνακαλέσασθαι. ἔπειτα δὲ τίς ἀνάγκη μὴ χάριν
εἰδότα τῷ παρασχόντι τὴν ὧν ἐπεθυμήσαμεν κτῆσιν ἀντιγ
τὸ ὑπηρετησάμενον ἀποπέμψασθαι, καθάπερ τὸ πλοῖον ὁ

18–19 Ps. 34, 14; cf. 37, 7; 41, 10; 42, 2

3 fort. προσῆκον || 15 παρευδοκιμοῖτο Wk: -οίη V || 21 ἀναδεχ-
θείη] -ε- ex -ει- V || 24 ἀνθρωπίνους] -ιν- s. l. ins. V

τὸν πλοῦτον ἡμῖν ἀπὸ τῆς ἀλλοδαπῆς διεπόρθημεν, εἰ
 βούλει καὶ τῶν καρπῶν ὅσα τέως αὐτοὺς ἐμαυεύσατο καὶ
 πρὸς ἀκμὴν ἐπανήγαγε περιβλήματα, παρακατέχοντα δὲ
 αὐτὸν μὲν ἀχαριστίας καὶ φιληδονίας ὑπέχειν ἐπὶ κλημα καὶ
 139^v δεδιέναι περὶ τῇ δωρεᾷ, κατηγοροῦντα δὲ Ἀβραάμ τῷ 5
 ἐπὶ Ἀγαρ καὶ Ἰσαὰκ παλαιῷ ὑποδείγματι, τὴν μὲν ἀπο-
 πεμπόμενον μετὰ τέκνωσιν, τὸν δὲ τυθῆναι μὴ ἀπειπά-
 μενον; δέον κρατεῖν ἡδονῆς καὶ μὴ τὸ κρεῖττον καθυβρίζειν
 τῷ χεῖρονι, ἀλλ' ὥσπερ θυμοῦ κυριεύων, πάθους οὐ ῥάστου
 πρὸς κατοχὴν οὐδ' εὐκόλως τῷ τοῦ λόγου σφιγγόμενον 10
 χαλινῷ, τὰς ἀγῆρως κεκλήρωσαι παρὰ πάντων τιμάς, οὕτω
 γε καὶ θατέρας τῶν περὶ ἀφῆν κρατῶν ἡδονῶν τὸν αὐτοκρά-
 τορα λογισμὸν ἐπιφαίνειν αὐτῇ τῇ ψυχῇ καθάπερ ὀχήματι
 κεχρημένον καὶ τοῖς ἀνδραποδώδεσι πάθεσι δεσποτικῶς
 ἄγαν καὶ ἐμβριθῶς ἐπιτάττοντα· οὐ τί ἂν εἴη εὐδαιμονέστε- 15
 ρον; οὕτω με πείσεις εὐμενῶς ἐπιβλέπειν τῷ χρήζοντι καὶ
 ὁ τούτῳ φίλον προχειρότατον κατανύειν, οὕτω θεοῦ τοῖς
 σκηνώμασιν ἐναντίζειν, ὧν οἱ λεπρῶντες πόρρω πον ἀπ-
 ελαύνονται. ὅς γὰρ τῶν βιαιοτέρων κρατῶν ἡττᾶται τοῖς
 χείροσιν, οὐκ ἔστιν οὗτος ἥντινα μέμψιν οὐχ ὑποδύσεται, 20
 μαλακίας φημί καὶ ἐθελοκακίας καὶ εἴ τι ἄλλο τῶν περὶ
 ἀνανδρίαν καὶ ἔκλυσιν ἐνστρεφομένων. ὅτι δὲ θυμὸς δυσ-
 αγωγότερον ἡδονῆς παντὶ τῷ δῆλον τῷ καὶ μικρὸν ἐπιστή-
 σαντι· οἷς γὰρ οὐκ ἐν τῷ ποιοῦντι καθίσταται τὸ ὑπάρξαν,
 ἀλλ' ἐπεισοδιώδη καὶ ἔξωθεν τὴν αἰτίαν ἐπάγεται, τοῦτο 25
 τὸ δυσπείθεστερον ἀναντιρρήτως κεκλήρωται· οὐδὲ γὰρ
 ὡσαύτως τῶν ἐφ' ἡμῖν καὶ οὐκ ἐφ' ἡμῖν κρατεῖν περιγί-
 νεται. ταύτῃ τοι καὶ τις τῶν θύραθεν σοφιστῶν τὰ καθ'
 ἡδονὴν τῶν κατὰ θυμὸν ἀμαρτανομένων ἀσυγγνωστότερα
 ἀπεφαίνετο, τῷ τὰ μὲν τὸν λελυπηκότα, τὸν δ' ἡδονῇ κλα- 30
 πέντα οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἢ ῥαστώνην ἔχειν καὶ μαλακίαν
 κατατιτάσασθαι.

5–8 Gen. 21, 8–14; 22, 1–19 || 17–18 Ps. 64, 5; cf. 14, 1;
 42, 3; 60, 5 || 18–19 cf. Lev. 13, 46; 14, 10–32; Num. 5, 2;
 2 Par. 26, 20–21 || 28–32 Aristot., Eth. Nic. VII 7, 1149b 20–21

24 καθίσταται Wk: -ανται V

Ἄλλα τὸ τῆς ἡλικίας σφριγῶν ἐμποδὼν τοῦ ὀρθοῦ κατα-
 στήσεται λόγον, τρυφή τε καὶ ἀβρότης ἢ τοῖς βασιλείοις
 φιλεῖ ἐναυλίζεσθαι; ἐγὼ δ' ἂν εἰ μὲν μηδένα βασιλέων
 ἐώρων καὶ νέον καὶ τρυφῇ διαρρέοντα, ὅμως τὸν μὲν ἐφ'
 5 ἐνὶ μόνῳ τῷ χαλινῷ τοῦ λόγου τὸ τῆς νεότητος σφριγῶν
 εὐδείκτως κατάγξαντα, τὸν δὲ καὶ ἐφέντα μὲν, μέχρι δὲ
 δευτέρου λέχους τὴν γαμικὴν ἀπειπάμενον ὁμιλίαν, ἡξίουν
 ἂν λόγου τὴν ἀνθυποφοράν· ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ μὲν οἱ τῷ
 ἐνὶ ἀπολήξαντες γάμῳ, ὧν Ἀρκαδίος τε καὶ ὁ τούτου
 10 ἐκφύς Θεοδόσιος, ὀλίγοι δὲ μάλα ὅσοι τῷ δευτέρῳ μόνῳ
 τοὺς τῆς ζωῆς περιέστειλαν ὄρους, τί ἂν ἔτι δρώμεν καὶ
 τίς ὁ λόγος ἡμῖν εὐπρόσωπος εἰς ἀποφυγὴν ὑπολείπεται;
 οὐδὲ γὰρ οὐδὲ μὴ τρυφᾶν τούτους παριστᾶν ἔχομεν, πολλῷ
 μέντοι τῷ περιόντι τοῦ κοσμοῦ ἀντέχεσθαι καὶ τοῦ τῷ ὑπὸ
 15 χεῖρα μηδαμῶς ἐπιμώμους καθίστασθαι. τί δαί; κρυφίας
 αὐτοῦς οὐ τις καθαρεύειν διατείνεται ἀκρασίας; τοῦτο μὲν
 οὐκ ἂν πάνυ διατειναίμην, οὐδὲ γὰρ ἱερεῦσι θεοῦ γε σχολή
 τοῖς τῶν κατὰ ψυχὴν τραυμάτων ἔλκεσι προσκαθῆσθαι,
 μυιῶν γὰρ ἔργα μετερχομένους, ἀλλ' ὅτινι τούτων μέλει
 20 μελέτω· ἐμοὶ γὰρ οὐ τι | καταφαίνεται τῶν βελτιόνων 104^ε
 οὐδ' ἄλλον ἀνθρώπων, μή τί γε δὴ βασιλέας, κατὰ τὰ
 αἰσχίῳ φυλοκρινεῖν. ὥς δ' ἂν ἔχω περὶ τούτου, καὶ οὐδὲ
 φανύλως οἶμαι, δηλώσω τῷ λόγῳ. κράτιστον μὲν πάντα
 τινὰ ὄρους περιβαλλόμενον ταῖς ὀρέξεσι μηδὲν ὅλως ταύ-
 25 ταις ἐφεῖναι ὅτι μὴ πᾶσα ἀνάγκη, τὸ δὲ περιττὸν ἀπο-
 πέμπεσθαι· οὐδὲ γὰρ ὥσπερ τι τῶν τῆς ἀρχῆς παρασῆμων
 ἦδη καὶ τρυφή καὶ ἀβρότης ἐξαίρετα βασιλεῖ· τοῦναντίον
 μὲν οὖν, εἰ μέλλει μὴ διακένῳ σεμνύνεσθαι τῷ ὀνόματι,
 πόνοις καὶ ἀγρυπνίαις προσδαπανήσεται καὶ φροντίσιν
 30 ἐφ' ᾧ τὸ λυσιτελέστατον τῇ ἀρχῇ ἀνευρήσειν. εἰ δέ ποτε
 καὶ ὑπερόριον ἐξενεχθείη — δεδόσθω γὰρ ἀνθρώπῳ γε
 ὄντι καὶ τὸ τῆς ζωῆς ἔντονον ὅποι παρείκοι καταλύοντι,
 ὥς ἂν μὴ τῇ ἄγαν ἐντάσει ὥσπερ τῶν τόξων τὰ διηνεκῶς
 ἐντεινόμενα χωρῇ πρὸς τὸ ἄχρηστον, —, αὐτῷ μόνῳ περι-

ιστᾶν τὸ κακὸν τῷ τῆς αἰσχύνῃς λανθάνοντι, ἀλλ' οὐ τῷ
 πᾶσι τὸ ἄτοπον ἐξορχήσασθαι διπλῶ τῶν αἰτιαμάτων
 περιστοιχίζεσθαι, ὥς τε αὐτὸς ἐπλημμέλησε καὶ ὥς τοὺς
 ἄλλους πρὸς ζῆλον ἠρέθισε. σωφρόνων δὲ οἶμαι τῶν τ' ἀγα-
 θῶν ἐκλέγεσθαι τὰ πλείω τε καὶ βαρύτερα καὶ τοῖς κακοῖς 5
 τὰ μείονα καὶ κουφότερα. ἀλλ' εἰ γάμον φήσει τις τοῦτο
 φημίσαντα καὶ καινίσαντα τοῦ αἵσχους ἀπαλλάξαι τε καὶ
 καθᾶραι, ἦν ἂν, ἐγὼ φαίην, τῷ ἔργῳ τὸ βούλημα σύνδρο-
 μον, εἰ καὶ τοῖς ὀνόμασι μετεστοιχειοῦτο τὰ πράγματα·
 νῦν δὲ δέδοικα μὴ καὶ κενοσπουδίας ἀλῶμεν. μέχρις γὰρ 10
 ἂν ἦ τὰ πράγματα πάγια, μηδὲν συντελούντων εἰς ἀλλοί-
 ωσιν τῶν ὀνομάτων τῇ φύσει, μάταιον ἢ σπουδῇ· οὐδὲ
 γὰρ εἴ τις πίθηκον εἰς λέοντα μετακαλέσει, ἀποχρῶσαν
 εὖρεν αὐτίκα τῇ προθέσει τὴν βούλησιν, ἀλλ' ὁ μὲν οὐκ
 ἐξέστη τῆς ὕπερ ἦν φύσεως, τὸ δὲ ὥσπερ κἀνταῦθα αὖραι, 15
 τὸ τοῦ λόγου, ὑπολαβοῦσαι εἰς τὸ μὴ ὄν ἐξεφύσησαν, οὐδὲν
 ἀπολιποῦσαι τῷ πράγματι ἢ τὸ ἀναίδην καὶ ἀπηρυθρια-
 κότως τῷ βίῳ ἐμπολιτεύεσθαι.

Τί ἔτι; οἱ φιλόανθρωποι τῷ ὄντι καὶ συμπαθεῖς ἡμῖν
 ἤξουσιν οἰκονόμοι, τῆς Ἰησοῦ μακροθυμίας τὸ ἀνεξίκακον 20
 πνέοντες καὶ τὸ ἀπηνὲς ἡμῖν καὶ αὐθαδὲς καὶ σκληρὸν
 ὀνειδίζοντες. τὸ γοῦν εὐδαιμονεῖν ἐν τούτοις περίεστι, πρὸς
 γὰρ τὴν ἁμαρτίαν. ἀλλ' ἦσαν ἂν οἰκονομικοὶ καὶ φιλόαν-
 θρωποι εἰ τῷ οἰκείῳ ἐνέμειναν ὕψει, μηδὲν τῶν χαμαὶ ἐρχο-
 μένων ὑποποιούμενοι καὶ τοῖς οἰκονομουμένοις τὸ συμ- 25
 φέρον ἐκλέγοντες· νῦν δὲ καὶ πρὸς ἐκεῖνο ἀπεγνωσμένως
 διαγενόμενοι καὶ πρὸς τὰ τίμια τῶν κατ' ἀνθρώπους ἐπι-
 σφαλῶς λιχνευόμενοι καὶ τῇ Σίμωνος δωροδοκίᾳ οὕτω γε
 δὴ ἀλισκόμενοι τῆς συμπαθείας γεγόνασιν, οὐχ ἵνα τινὰς
 σώσωσιν — πῶς γάρ, οἳ γε ἑαυτοὺς ἐξωλέκασιν τὸ τῆς 30
 ἀρχιερωσύνης ἀκριβὲς διαφθείραντες καὶ τὰ τῶν ἁγίων
 ἅδυστα βουλομένῳ ἀναπετάσαντες; — ἀλλ' ἵνα τὸ τοῦ γάμου
 ἀνύβριστον χράναντες πάντα σχεδὸν βλάβωσιν, εἴ γε τὸ
 κρεῖττον τοῦ χείρονος διδασκάλιον εἰς τὸν τοῦ προεστῶτος

15–16 cf. Procop. Gaz., Ep. 105, 8 Garzya-Loenertz || 24–
 25 Hom. *E* 442 || 28 Act. 8, 18–24

ζῆλον ἀεὶ καταφεύγοντες· οὐδ' ὅπως αὐτοῖς μὲν τοῖς οἰκο-
νόμοις μικρά τις ἴσως | καὶ οὐ καιρία προσγένειτο βλάβη 140^v
τῇ καινοτομίᾳ, ὅς λόγος οἰκονομίας, μεγίστη δὲ τῷ οἰκο-
νομουμένῳ ἢ σωτηρία καὶ τὸ τοῖς πᾶσι ζηλωτὸν καὶ ἀπό-
5 δεκτον, ἀλλ' ἢν' αὐτοῖς μὲν τὰ αἰσχίῳ περιποιηθείη, ὅσα
τε κατὰ σῶμα, ὅσα περὶ ψυχὴν, ὅρια πατέρων μετακινου-
σιν αἰῶνια καὶ τῇ πλήξει τῆς τῶν ἀδελφῶν συνειδήσεως
εἰς Χριστὸν ἁμαρτάνουσι, τῷ δ' οἰκονομουμένῳ ψυχῆς
ὀλεθρος τῆς πολιτείας μετατιθέντι θεσμόν, τοῖς δ' ἄλλοις
10 ἀνθρώποις ἀπιστία καὶ καταφρόνησις οὐ καθ' ἱερέας ὁρῶσι
διαγενομένους τῷ πράγματι, βωμολόχῳ δὲ χάριτι καὶ φιλία
τὰ τοῦ θεοῦ κατηλεύοντας, οὔτε Καίσαρι τὰ τοῦ Καίσαρος
εἰδότες ἀποδιδόναι, οὐ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ, ἀλλὰ θεὸν
μὲν παρὰ φαῦλον θεμένους, τὸ πᾶν δὲ μετακλιθέντας εἰς
15 Καίσαρα. ἐξ οὗ τί γίνεται; ἔπεσθαι μὲν οὐκέτι τοὺς ἀν-
θρώπους θεῷ, ἀνθρώποις δὲ διδαχθῆναι θεόν, καὶ ἡδονὴν
μὲν νικᾶν, ἡττᾶσθαι δὲ ἀρετὴν. καὶ ταῦτα πότε; ὀπηνίκα
τῇ θαυμασίᾳ καὶ οὐρανόφρονι αὐτῶν ἐνστάσει καὶ διατάσει
μέχρι ῥημάτων ψιλῶν τὸ σεμνὸν ἐπιδεδειγμένη καὶ μετὰ
20 τὸ ὅσον τὸ ἄγος καὶ οἶον ἅπασιν ὑπογράψαι τὸν ὀνικὸν
μύλον ἑαυτοῖς προσπορίζοντας, κίνας τε ἐπὶ τὸ ἴδιον ἀπέ-
ραμα ἀναστρέψαι καὶ συλληφθῆναι τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν
αὐτοῦ τὸν ἁμαρτωλόν, ὥσπερ ἀνέγνωμεν.

Ἀλλὰ πατέρες τῷ πράγματι συνηγορήσουσι τοὺς οὕτω
25 σφαλέντας ὑποτιμώμενοι, οἷς καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς ἔψονται
πατέρες τῷ ἀμείνονι μεταχρωννύμενοι καὶ πλαττόμενοι;
ἀπλοῦς ὁ λόγος· εἰ μὲν παράκλησιν οἶσθα πρὸς ἁμαρτίαν
τοὺς θεοφόρους τὸ ἐπιτίμιον γράφοντας, οὐδὲν μὲν ἐγὼ
λέγων κατείλημμαι, λευκὴν δὲ τὴν ψῆφον ὁ ταῦτα πρεσ-
30 βεύων ἀπολίσσεται. εἰ δ' ὅπερ φόβος, ὁ κόλασις καὶ ἀπο-
τροπὴ τοῦ κακοῦ καὶ πᾶν δὲ σωφροσύνης χαλινὸς βούλεται,

6—7 Prov. 22, 28 || 7—8 1Cor. 8, 12 || 12—13 Mt. 22, 21; Mc.
12, 17; Lc. 20, 25 || 20—21 Mt. 18, 6; Mc. 9, 42; Lc. 17, 2 || 21—
22 2Petr. 2, 22 || 22—23 Ps. 9, 17

τίς οὕτω τὸ ἀναιδὲς ἐπησκήσατο ὡς ταῦτα μὴ ἐρυθριᾶν,
 οὐχ ὅπως φημί προτείνειν, ἀλλ', ὃ μετριώτερον, κἂν ἐπὶ
 νοῦν ἵεναι παραχωρεῖν; εἰ γὰρ ὅτι γεγράφασι τοῖς ἀπλότητι
 καὶ ἀπροσεξίᾳ, μᾶλλον δὲ μαλακίᾳ καὶ ἀνοίᾳ τὴν ψυχὴν
 τετρωμένοις ἀπουλωτικὸν φάρμακον, ἀξιοῖς ὁ μέγας δι- 5
 δάσκαλος τούτῳ θαρροῦντας μὴ ἀνακρούειν τῷ τοῦ λόγου
 χαλινῷ μηδ' ἀναχαιτίζειν τὰς ἀλόγους ὁρμάς, ἀλλ' ὡς ἐφ'
 ἔτοιμον ἀκεσώδυνον ἀποβλέποντας ἀφειδεῖν τῶν κακῶν
 καὶ ἐκ προνοίας ἐπισπᾶσθαι τὸ ἀμαρτάνειν, ἔρμαιον μὲν
 τοῖς ῥαστώνευουσιν τὸν βίον τὰ τῶν κανόνων, αὐτοὶ δ' οἱ 10
 πατέρες κακοπολιτείας εἰσηγηταὶ καὶ τὸ σεμνὸν τῆς ἀμω-
 μήτου πίστεως ἀνατρέποντες· οὐ τί ἂν ἐμπληκτότερον;
 ἐπεὶ οὕτω γε καὶ ἱατρικὴν αἰτιάσασαί τις τῶν νόσων.
 ἀλλ' οὐδὲ μετὰ γινῶσιν τοῖς ἐπιτιμωμένοις τοῦ σφάλματος,
 οὐδὲ πολλῷ πλέον ἐναπομένονσι τῷ μιάσματι, οὐ μετ' ἀπ- 15
 141^τ αγόρευσιν τῶν ἐπιτιμᾶν τεταγμένων καὶ παρακοὴν τῶν
 θεοφιλῶν εἰσηγήσεων (ὃ καὶ νῦν ἐφ' ἡμῶν διαπέπρακται,
 κἂν ἐκόντες αὐτοὶ ἐπιλέλθουσιν) τὰ θεία καὶ ἱερὰ προστέ-
 ται φάρμακα, εἰ μὴ πού γε προαισθανομένους μὲν ἡμᾶς
 πραχθῆναι ἐξοργιεῖ τὸ κακόν, πραχθὲν δὲ συνηγόρους καὶ 20
 ἐπαινέτας προσλήφεται. ἀλλ' οὐδὲν πλέον Εὐρύβατος ἔξει
 καὶ Κιλικῶν εἰς τρόπων φανλότητα. δι' ἃ γε δὴ πρὸς οἷς
 μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἐθνικῶν ἀπωσθήσεται τῇ τοῦ κυ-
 ρίου φρικτῇ ἀποφάσει, ἔτι καὶ τοῦ σοφοῦ Βασιλείου ὁ
 καταφρονητῆς ἐπακούσεται ὡς τῶν προτιμώντων τὰς τῆς 25
 σαρκὸς ἡδονὰς τοῦ κυρίου καὶ τὴν κατὰ τὸ εὐαγγέλιον μὴ
 καταδεχομένων ζωὴν οὐδεὶς ἐστὶ λόγος.

Πῶς δ' ἂν τις καὶ ἔτι θαρρήσῃ τοῦτον παρακαλεῖν ἱατρὸν
 καὶ χρῆσθαι τούτῳ ὑγείας ψυχῆς συνεργῷ, ὃ μένειν ἐξὸν
 ἀλωβήτῳ τοῖς ἱεροῖς εἰκοντα δόγμασιν, ὁ δὲ τὴν ἐναντίαν 30
 ἐτρέπετο, αὐτῷ μὲν πραγματευόμενος τὸ ἀσύγγνωστον τῇ

21–22 CPG I 243; II 427 | CPG I 2; II 93 || 23–24 Mt. 18,
 17 || 24–27 Bas., Ep. 218, can. 84, PG 32, 808B10–14

παροράσει (οὐκέτι γὰρ κατὰ Παῦλον περὶ ἁμαρτιῶν ἀπο-
λείπεται θυσία τοῖς τὸ ἁμαρτάνειν πεποιηκόσιν ἐπίσπασ-
τον), ἀφαιρούμενος δὲ τὸν θεραπεύσοντα τὴν ἰσχὺν καὶ
τὸ τινὰ εἶναι πιστεύεσθαι; καὶ τῷ μὲν τοῖς λεαίνουσι παρα-
5 χρωμένῳ χρησόμεθα ἰατρῷ, τὸν δὲ τοῖς στύφουσι καὶ τὰς
ὀρμὰς ἀποτέμνουσι τῶν αἰσχίστων ἀποδιοπομπησόμεθα;
καὶ τῷ αὐτῷ νῦν μὲν τὰ σωτήρια συμβουλεύοντι τὸν νοῦν
οὐ προσέξομεν, συντρέχοντι δὲ τοῖς ἀτόποις τῶν ἔργων
ὡς ἀγγέλω κυρίου πεισόμεθα; καὶ μὴν καὶ διὰ ταῦτα μὲν
10 δίκαιος ἀπιστεῖσθαι καὶ ὡς οὔτε δὲ πολιτικῷ νόμῳ οὔτε
πνευματικῷ τὸ δύνασθαι ποριζόμενος· ὁ μὲν γὰρ οὐκέτι
τὸν ὑπὸ κριτηρίῳ τὴν αὐτοῦ γνώμην φανεράν καταστή-
σαντα μεταγινώσκειν καὶ μεταβάλλεσθαι παραδέχεται, ὁ
δὲ τοῦ πνεύματος νόμος καὶ αὐστηροτέrais ὑπάγει ποιναῖς
15 ὃν οὐκ ἐλέγχῳ φωρῶντα τὸν ἁμαρτάνοντα καταλάβοι,
συγκρούποντα δὲ τῷ πάντως συνήδεσθαι καὶ συνηγορεῖν
τῷ κακῷ καὶ ἐνοχῆς ἀπολύεσθαι.

“Ἄλλ’ οὐ συντρέχοντος ταῦτα, μεταμαθόντος δὲ τὸ δέον”.
ἡδὺς ὁ ταῦτα προτείνων, ἂν μόνον εὐρήσῃ τὸν παραγόμενον.
20 καὶ γὰρ δέος ἀστάθμητοι ὄντες καὶ εὐριποίτινες καὶ ἀμπ-
ώτιδες μὴ πάλιν ἐτέρως ὑπαναγνώσκονται τοὺς νόμους τοῖς
παρατυχοῦσι μεταλλοιούμενοι, καὶ Στησιχόρειον ἄσωσι
μέλος πολλὰ τὴν ἀπλότητα κατακερτομήσαντες.

Ἐπὶ τούτοις Ταράσιον ἡμῖν ἐπιστήσουσι φέροντες καὶ
25 τὸ κατ’ αὐτὸν ἐπὶ Κωνσταντίνῳ ἀναμοχλεύσουσιν ἔργον,
οὐδὲν οἶμαι τῷ μετὰ χεῖρα συμβαλλόμενον πράγματι, εἴ
γε τὸ μὲν δεύτερον ὑπισχνεῖτο γάμον, ὃ καὶ τισιν ἄλλοις
εἰ καὶ βραχέσιν ἄγαν αὐτοκράτορσι προδιήνυστο, καὶ νόμῳ
βοηθουμένοις πολιτικῷ καὶ τοῦ πνεύματος, κατὰ δεύτερόν
30 φασὶ πλοῦν τῷ ἀσθενεῖ | τῆς φύσεως συγγιγνώσκουσι· τὸ 141^v
δὲ τέταρτον οὐ κατὰ παροιμίαν οὔτ’ ἄλλῳ τινὶ λόγῳ προσ-

1–3 Heb. 10, 26 || 22–23 CPG II 210 || 24–25 cf. Theophan.
470, 24–28 de Boor || 29–30 CPG I 359; II 24

ευπορούμενον. εἰ μὲν οὖν ἀπεγίνωσκον μηδὲν με πλεον τὴν
κατ' αὐτὸ ἱστορίαν συνεπισχύουσιν, ἔφερον ἂν πράως τὸν
λόγον· ἕως δ' ἂν κάκεῖνον ὁρῶ τὸν καιρὸν πολλὰ πράγματα
τοῖς εὐσεβοῦσι ταύτῃ γε δὴ παρασχόμενον τῇ περιπετεῖα
καὶ οὐπω πανσάμενον πρότερον τὸ κακὸν μέχρις ἂν εὐλόγῳ 5
τὸ προσυνοικοῦν αἰτιάματι ἐκβεβλήσθαι τῷ φαρμακείαις
ὑπορύττειν τὸν γάμον ἐλήλεγτο, εἰς ἀέρα, τὸ παροιμιῶδες,
δέρειν φημὶ τὸν τὰ τοιαῦτα συλλέγοντα. ἀλλὰ μοιχείαν
ἀναιδεύσαιτό τις τῷ πράγματι παρομαρτεῖν καὶ τούτου
Ταράσιον τοῖς προκειμένοις φωρᾶσαι, δ καὶ συγγνώμη ἡ 10
καθ' ἡμᾶς τετίμηκεν ἐκκλησία. παρήμι τὰς ἀπεχθείας
ὑποβλεπόμενος· ἀλλὰ γὰρ τί δεῖ πατέρων αἰσχύνῃ ἀνα-
καλύπτειν καὶ ἀτιμία πατρὸς ἐναβρύνεσθαι, μήτε τῷ Χάμ
σωφρονίζόμενον ἀτοπήματι, μὴ τοὺς θεῖους θεσμοὺς εὐλα-
βούμενον, καὶ ταῦτα εἰς νόμους ἀνάγειν πειρᾶσθαι ἃ καὶ 15
μόνον ὑποτρέχοντα τῇ μνήμῃ ἐχρῆν ἐγκαλύπτεσθαι καὶ
ἀμνηστία σεμνύνειν οὐχ ἦττον ἢ τὰ πρὸ Εὐκλείδου τοῖς
"Ελλήσιν; οὐδὲ γὰρ εἴ τις ἐμπήρῳ πατὴρ ἐχρήσατο σώ-
ματι, ἥδη καὶ τὸν υἱὸν οὕτως ἔχειν νοῦν ἔχων τις ἀξιῶν,
ὅτι μηδὲ πρὸς τοὺς παραγομένους ἢ τοῦ αἰτίου μεταβαίνειν 20
πέφυκε λώβη· ἀλλὰ τὸ μὲν ἔστηκε μέχρις ἐκείνου, τοῖς
δὲ οὐχ ἡ τυχοῦσα φυλακὴ μὴ τοῖς ὁμοίοις ἀλῶναι πηρώ-
μασιν, ἄλλως τε καὶ εἰ μόνον ὑπείδοιντο ὥς ἄφικτον τὸ
κακὸν καὶ ἅπαξ ἀλόντες τῷ ἐκ προγόνων πηρώματι ἀνάγκη
τοῦτο πολλή καὶ τοῖς ἀπ' ἐκείνων λυμαίνεσθαι. ἐγὼ μὲν 25
οὖν εἴ τι καλὸν τῶν πατέρων ζηλῶν τὸ περιττὸν ἐγκαλύπ-
τομαι εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν θεῷ τοῦτο ὑπερτιθέμενος·
ἐπεὶ καὶ Παῦλον τὸν μέγαν ἀκούω μιμεῖσθαι παρεγγυῶντα
ἑαυτὸν οὐ κατὰ τὴν Τιμοθέου περιτομὴν οὐδ' εἴ τι φρονῶν
ἄλλο ἀνθρώπινον ἐξηγύσατο, ἀλλ' ὁ Χριστὸν αὐτὸς μιμη- 30
σάμενος πεπραγμάτευται.

26 περιττόν] ἔξωθεν τὸ ζηλοῦν V mg.

7—8 CPG II 111 adn.; 1Cor. 9, 26 || 13—14 Gen. 9, 27 || 14—
15 Lev. 18, 7 || 17—18 cf. Lucian., Catapl. 5; Hermot. 76 || 28—
31 1Cor. 11, 1 || 29 Act. 16, 3

27 τοῦτο Ld: τούτω V

Ἀλλὰ γὰρ ἀκριβῶς σκοποῦντι, ὁ μόνον λοιπόν, οὐδὲ
περὶ τῶν προκειμένων καταληφθεῖεν οὐχ ἱεροὶ πατέρες,
οὐ νόμοι πολιτικοὶ διατάγματα γράφοντες. ποῦ γάρ τις
τούτων ῥητῶς τέταρτον κατωνόμασε γάμον; εἰ μὴ πού
5 τις γελοίως δέος ἐπιφημίση τοῖς νομοθέταις τοῦ ἀριθμοῦ
τούτου, καθάπερ φασὶ τῆς τριάδος τοῖς δαίμοσι. τοῦναντίον
μὲν οὖν οἱ τοὺς παλαιούς ἀνακαθάραντες τῇ τοῦ τρίτου
διαβολῇ τὸ ἐχόμενον πάμπαν ἀπεσκοράκισαν, Βασιλείῳ
δὲ τῷ σοφῷ τὸν ὑπερεκπεσόντα τὸ μέτρον τῆς διγαμίας
10 οὐκ ἐτι τῷ τοῦ γάμου προσρήματι σεμνύνειν δοκεῖ. ὁ τοιγαρ-
οὖν καὶ πολιτικῶν ἀνακάθαρσις νόμων τῇ τοῦ προηγου-
μένου γάμου ὕβρει καὶ ἀποτρίβει ἀτοπώτατον ἀνεδίδαξε
καὶ πολλῷ πρότερον πατέρων στόματα θεολόγων τὸ μὲν
τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ὡς ῥύπασμά τε εἶδε καὶ ἐλογίσατο,
15 τὸ δὲ ὡς γένους ὑπερόριον ἀνθρωπίνου καὶ τῷ συμφεῶν 142^r
συναγόμενον λήθη παντελεῖ ἐμωμήσατο, τούτου κατ[άρ]ξαι
σοί, τῷ καθ' ἡμᾶς αὐτοκράτορι, κακοδαιμόνως προσνεῖμαι
ἄγαν εὐλαβῶς διακείμενος, ἐπέχω καὶ μέχρι θανάτου τὴν
τοιαύτην ψῆφόν τε καὶ ἔνστασιν ἐαυτῷ κρατυνόμενος.
20 Κἀγὼ μὲν οὕτως· εἰ δέ τις κατὰ τοσοῦτον φιλῶν μὲν
βασιλέα ὥστε τὰ πρὸς ἡδονὴν συνεργεῖν, διαβέβληται δὲ
τοῖς θεοφόροις πατράσι, δικάσει τῇ ἀνυπερβλήτῳ ταύτῃ
φιλίᾳ εὖ οἶδα καὶ σύ, βασιλεῦ, τῆς χρείας ἀπολνόμενος·
καὶ τὸ πρὸ προσώπου κυρίου διαπορευόμενον πῦρ, ὃ καὶ
25 τὰς τῶν διδασκάλων οἰκοδομὰς δοκιμάσει καὶ τὰς τοῦ
θεμελίου Χριστοῦ ἀναξίας ἐκδαπανήσει, καὶ μὲν τὸν κατά-
πτυστον ἴσως τῇ φωτιστικῇ αὐτοῦ καταστράψει δυνάμει
μέχρις αἵματος ἀντικαταστάντα πρὸς τὰ νῦν ἀνεπι-
στάτως καινοτομούμενα. ἐνὶ δὲ λόγῳ, σοφώτατε βασι-
30 λεῦ, εἰ τοὺς ἱεροὺς ἡγῆνται πατέρας τὸ προκείμενον ὑπο-
τιμωμένους, χρήσθωσαν τῇ τούτων ὑποτιμήσει μηδὲν ὅλως

6—8 Rhalles-Potles 5, 253 || 8—10 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673A9—11 || 13—14 Bas., Ep. 199, can. 50, PG 32, 732C4—5 || 15—16 Ep. 217, can. 80, PG 32, 805A14—B1 || 24 Ps. 96, 3 || 24—26 1Cor. 3, 11—13 || 28 Heb. 12, 4

16 κατάρξαι] suppl. Ld

ARETHAE

ὑποβλεπόμενοι, καὶ οἰκονομία μηκέτι τὸ πρᾶγμα καλείσθω
εἰς τὴν τῶν πατέρων κρίσιν ἀναπεμπόμενον. εἰ δ' ὅπερ οὐκ
ἔστιν οὐδὲ αὐτοῖς συνδοκεῖ, σχολαζέτωσαν οἰκονομαίαι ὡς
οὐδὲν μᾶλλον οἰκονομαίαι ἢ οἰκοφθοραίαι καὶ οὐσαί τε καὶ
ὀνομαζόμεναι. οἱ γὰρ μὴ κρίσει λελογισμένη ἐξανυόμενοι 5
τὰ σωτήρια ἀλλ' ἀρεσκέια, τὰς ἐξ ἀνθρώπων ἀποσκο-
ποῦντες τιμάς, τοῦ φόβου λαθόντες κυρίου, παίζουσι μὲν
πολὺν πρότερον ἑαυτοὺς ὀλέθριον παιδιάν, εἰς μάτην δὲ τὸ
διδόμενον τῷ λαμβάνοντι ψιλῇ γλώσσει καὶ ἀραιοῖς τοῖς
χείλεσιν ἐκπτύόμενον. 10

Ἐχεις τὴν ἡμετέραν, κράτιστε βασιλεῦ, περὶ τῶν προ-
κειμένων ἀπολογίαν, καὶ οὐδὲ φαύλην οἶμαι ἢ τῶν ἀντι-
λεγόντων τὸ ἥττον ἔχουσιν ἀποφέρεσθαι, εἰ μὴ καὶ δρᾶσαι
οἶαν τε πᾶν ὅ τι καὶ βούλοιο ψυχὴν μηδὲν ταπεινὸν ἢ κατα-
βεβλημένον ἐννοουμένην μηδ' ὅπερ βασιλικῆς μεγαλοφρο- 15
σύνης καὶ κράτους τοῦ ἀνωθεν συνεισῆς ἀνάξιον. ἀλλ' εἰ
μὲν κατ' εὐχῆς ἔργον χωροῖ τὰ πράγματα, τῇ γνώμῃ
σύνδρομος ὁ λόγος καὶ χάρις θεῶν· εἰ δ' ὁ πᾶς τις τῶν
βελτιόνων ἀπεύξαιτο, ἐμοὶ μὲν κατὰ τὴν ἐμᾶυτοῦ τάξιν
ὅση δύναμις ἀφωσίωται καὶ πρὸς ἀνθρώπων ἀφορᾷ τὰ τῆς 20
πράξεως, ὁ θεῖος χρησμὸς ὑποβάλλεται· εἴ τι δ' ἀντιπαῖον
τῷ λόγῳ, τῇ τῶν ἀκροατῶν εὐγνωμοσύνῃ τοῦτο προσ-
ανακείσεται.

21 εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον
V mg.

21 Io. 15, 22

5 λελογισμένη Wk: -οι V

Τῷ αὐτῷ περὶ τῶν αὐτῶν

Reliqua pars Op. 68. etsi haec quoque speciem epistolae ad Leonem datae prae se fert, passim per apostrophen Nicolaus eiusque socii adpellantur. »Quae dixi sufficerent, nisi novi quidam theologi legibus obscuris et aut falsis aut antiquatis fideles confundere conarentur et Basilii canones in suam sententiam detorquere. dicunt Basilium can. 4 polygamiam non multo severius quam secundas nuptias coercuisse, sua profecto luxuria et avaritia digna proferentes. Basilius enim cum de 'trigamis et polygamis' loquitur, procul dubio 'trigamos sive polygamos' significat (secus quam in can. 80, ubi patres tacuisse de polygamia dicens haud magis ambigue quartum matrimonium et ultra indicat), idque e forma singulari τὸ τοιοῦτον qua paulo inferius usus est patet. secundum arithmeticos numerus ternarius est principium pluralitatis, unde efficitur trigamos id ipsum polygamos esse; tamen cave colligas, cum eidem generi subiungantur et hic et sequentes numeri, nihil inter eos interesse. Basilius ergo, trigamia polygamiae nomine diffamata, statim ad propositum revertitur nec nisi de tertiis nuptiis hoc quidem canone tractat; nam ex iis quae deinde de Samaritide dixit, apparet longius procedentes longius a bono aberrare. eodem pertinent paenitentiarum gradus (can. 4): quod enim in can. 50 dicit trigamiam publicis poenis non subigi (quod vos improbe de discidio non exigendo intellegi vultis), nihil aliud nisi poenam leviolem imponit quam quae fornicationem solutam insequitur. quae eodem genere, scilicet pluralitate, circumscribuntur, non ideo et cetera communia habent, neque enim elephantus et formica; quamobrem trigamos in ecclesiam recipiens tetragamos excludit eademque poena qua fornicatores perditos castigat, itaque sine correctione morum, id est sine discidio, licet disertis verbis non imponatur, talis medicina adhiberi non potest. eodem pertinet quod, cum inter matrimonium et fornicationem nihil medii sit, coniugii nomen tali consuetudini negatur, quamquam id lippis hominibus non apparet. ipsa porro vocabula quibus utitur

69 V — Jk-Ld pp. 312–322

ARETHAE

Basilii in can. 80 hoc significant; nam quid aliud sibi volunt illud 'aequum est' et 'nimirum'? neque voces 'et talia' in can. 50 obviae aliter intellegendae sunt, ut ex aliis locis Basilii efficitur. etiam si res ipsa in dubio esset, honestioribus potius accedere deceret quam sententiae temporari servientium. bonum simplex est, vitia multifaria et infinita, pessimique amici sunt qui iis imperatorem dedere parati sint. utinam cum ecclesia in gratiam redire malit!*

[¹A] μὲν οὖν προσῆκε, χρηστότατε βασιλεῦ, κράτει το-
 σούτῳ ἡμᾶς τε καθ' ἱερέας εἰπεῖν καὶ σὲ βασιλείῳ φαιδρ-
 νόμενον ἀρετῇ ἐπακοῦσαι τοῖς τε φιλανθρώποις καὶ συμ-
 παθέσιν ἡμῶν ἀδελφοῖς εὐγνώμονι τρόπῳ καὶ φιλαδέλφῳ
 γνωρίσαι, τοιαῦτά τε καὶ τοσαῦτα, οὔτε περιττῶ καὶ παρ- 5
 142^v ἔλκοντι τῷ πλήθει τὸ περικορές τε | καὶ ὀχληρὸν ὑπερ-
 χόμενα, οὐ τῷ ἀκαίρῳ τε καὶ ἀχρήστῳ πρὸς ματαιότητος
 ὕβριν μετανιστάμενα, εἴ τι δ' ἐκατέρῳ καλὸν προσλαβό-
 μενα, καὶ πλήθει τὸ μέτριον καὶ χρεῖα τὸ ἐπιτευκτικόν τε
 καὶ καίριον. ἐπεὶ δέ τινας ὁρῶ οὐ μόνον οὐκ ἐγκαλυπτο- 10
 μένους οἷς τὸ τῆς Χριστοῦ μερίδος σεμνόν τε καὶ ἅγιον
 νόμοις οὐδὲν σαφές ἔχουσι καὶ παραγράφτοις ἢ καὶ πάσαι
 τεθνηκόσι τῇ ἀχρηστίᾳ διαφθείρειν βουλεύουσιν, ἀλλ' ἤδη
 καὶ τὴν καθ' ἑαυτοὺς ἐλᾶν, τὸ τοῦ λόγου, παρωσαμένους
 ἐξ αὐθαδείας καὶ ἀμαθίας, μήπω τῆς ἀπὸ τῆς κώπης, δ 15
 δὴ φασι, τάλαιπωρίας ἀπηλλαγμένους, ἔτι πνέοντας ἄντλου
 καὶ τῆς ἀπὸ τῆς νεῶς ἀηδίας, εἰς τὰ τῶν ἀγίων ἄδυντα
 παρεισφθιέροντας ἑαυτοὺς πλήρει στόματι κακίας ἀμαρ-
 τωλοὺς τὴν τοῦ θεοῦ διαθήκην ἀναλαμβάνοντας, μισοῦντας
 παιδείαν, διώκοντας μάταια, χαλινὸν σωφροσύνης ἀπο- 20
 σειομένους, λόγους τῷ ὄντι βασιλείου φρενός, οὐδ' εἴ γέ
 τις ὑπὴν σωφροσύνη πόρρωθεν ἐχρῆν ἀκούοντας ἀγαπᾶν,
 οἱ δὲ καὶ πελάζουσιν ἀναιδῶς καὶ στρεβλοῦν οὐ παύονται
 τολμηρῶς καὶ εἰς τὰ ὀπίσω ἐκβάλλοντες συνηγορεῖν ἐαυτῶν

14 CPG I 314; II 217 || 15–16 CPG I 195; II 12 || 18–19
 Ps. 49, 16 || 19–20 ib. 17

1 ¹A suppl. Ld: V evan. || 22 ὑπὴν Jk: εἰπεῖν V

τῇ αἰσχίῳ γνῶμη βιάζονται· — φέρε δὴ φέρε εἴ πως δυναί-
 μην (δυνήσομαι δ' εὖ οἶδα, καὶ θρόνον διάδοχος ὢν καὶ
 ταῖς εὐχαῖς τούτου τὸ δύνασθαι ποριζόμενος) καὶ τούτων
 φωρᾶσαι τὸ ἄλογον κἀκείνου τὸ ἐρήμην καταδαιτηθῆναι
 5 προσαφελεῖν.

Φασὶ γάρ τοι οἱ πάντα καὶ τὰ ἀκίνητα θράσει πολλῶ
 κινεῖν ῥέοντες ἐπιμελὲς ὑπάρξαι Βασιλείῳ τῷ θεῷ γρά-
 φοντι Ἀμφιλοχίῳ, ἀνδρὶ μὲν ἐκ γειτόνων, εἰς τὸν Ἰκονίου
 δὲ παραγγέλλοντι θρόνον, — μάλα καὶ αὐτῷ τὸ σεμνό-
 10 ταν τοῖς λογικοῖς θρέμμασι σπουδαζόμενον, — τὴν τε
 πολυγαμίαν τῇ καθ' ἡμᾶς πολιτείᾳ εἰσκριῖναι βραχεῖ τινὶ
 πλέονι τοῦ δευτέρου περιβαλλομένην εὐθύνη, καὶ τῇ τοῦ
 τρίτου ὑφέσει πρὸς δέκατον γάμον καὶ εἰκοστὸν καὶ ὅποι δ'
 ἂν τις καὶ βούλοιο παρεκτείνειν, κατὰ τὴν Σολομώντειον
 15 βδέλλαν ἢ τὴν μυθικὴν ὕδραν τοῦ κόρου καὶ τῆς πονηρᾶς
 βλάστης οὐκ ἀπολήγουσαν. ἐγὼ δέ, εἰ μὲν Ἑρακλέα τὸν
 Ἀλκμήνης {ἦ} τῷ Χαλδαίῳ προῦκετο Σαρδαναπάλῳ γρά-
 φειν καὶ ταῦτα ἵπποις καὶ ἡμιόνοις νομοθετοῦντα, εἶχον
 ἂν οὐκ ἀηδῶς τῷ ληρήματι· ἐπειδὴ δὲ ἄνδρες μὲν οἱ
 20 θεσμοθέται κατὰ πνεῦμα φθεγγόμενοι ἀγιωσύνης, Χρισ-
 τοῦ δὲ τάττοντες μερίδι τὸν νόμον καὶ ταύτην ἀσφαλῶς
 διατάττοντες, ἄρ' οὐχὶ τὸ βλάσφημον ὑπερπετὲς καὶ τῆς
 κατὰ τοῦ θείου πνεύματος ὕβρεως; ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἴ γε
 τὸ εἰς αὐτὴν τὴν ἐνέργειαν δύσφημον τῆς περὶ τὸ ἐνεργοῦν
 25 πονηρᾶς ὑπολήψεως ἦττον νενόμισται. ἀλλ' ὅτι μὲν οὗτοι
 ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται, τὸ ἠδόμενον, ἐν συν-
 τελείᾳ, μὴ τὸ μηδὲν ἄγαν εὐλαβηθέντες, μὴ τὸ ταῖς ἡδο-
 ναῖς ἀκολάστως ἐφεῖναι, ἀμέτρῳ δέ τινι λύσσει τῇ περὶ
 τὸν πλοῦτον πλεονεξία καὶ τὰ σαρκὸς πάθη | ἐξομοιού- 143^τ
 30 μενοι, ἐκεῖνος ἂν ἀγνοῇ ὃς οὐκ ἐφορᾷ τὰ τῶν ἀνθρώπων
 θεὸν ἄγ[ιο]ν ἡγεῖται καὶ καθαρώτατον, καὶ τοσοῦτον αὐτῷ
 μέλον τοῦ καθαροῦ βίου καὶ τοῦτον ἡμῖν βραβεῦσαι καὶ

6—7 CPG I 22; II 5 || 8—12 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673
 A1—5 || 14—16 Prov. 30, 15 || 22—23 Mt. 12, 31 || 26—27 Ps. 58, 13

17 ἦ V: del. Ld || 31 ἄγιον] suppl. Wk

ARETHAE

εἰσηγήσασθαι ὡς καὶ παρθένου τόκῳ τὴν μετ' ἐμοῦ και-
νίσαι ἀναστροφὴν, καὶ τὸν καιρὸν εἶναι συνεσταλμένον
τρυφῆς ἐνδεᾶ καὶ τῆς ἄλλης περιπαθοῦς ἀπολαύσεως ἀνειρ-
γόμενον αὐτὸν τε παιδεύειν τῷ καθ' ἑαυτὸν ὑποδείγματι
καὶ δὴ καὶ Παῦλον τὸν θεῖον τούτου προστήσασθαι κή- 5
ρυκα.

Ἄλλ' οὗτοι μὲν οὕτως, κακοὶ κακῶς. τίς δ' ἡ παράνοια,
ἡ λῆρον μακρὸν ὠδίνησέ τε καὶ ἔτεκεν ἐξ ἀπονοίας τῶν
μήθ' ἑαυτοὺς εἰδότων, μὴ περὶ ὧν διαβεβαιοῦνται ἐχόντων
τι παριστᾶν εὐλογον, ἐντεῦθεν ἐστὶν ἐλεῖν καὶ προθυμία 10
καταβαλεῖν μέλζονι. ἡ γάρ τοι 'περὶ τριγάμων' μελαγ-
χολῶσα διάτασις 'καὶ πολυγάμων', ὥπερ εὐθὺς ἰσχυρί-
ζονται, τῷ συνδέσμῳ φάσκοντες τὸ πάντῃ διάφορον ὑπείσ-
έρχεσθαι τῶν συναπτομένων, ὡς καὶ τὸ δεύτερον τῇ αὐτῇ
τῷ προτέρῳ ὑποτιμήσει ὑπάγεσθαι, οὐ χαλεπὴ πρὸς καθ- 15
αῖρεσιν τῷ μὴ παρέργως τῆς γραφῆς ἐπακούοντι· πολλὰ
γὰρ ἐκεῖ τῷ τοιούτῳ συνδέσμῳ δοκεῖ μὲν ὑπαλλάττειν τὸ
λῆγον πρὸς τὸ ἡγούμενον, μένει δ' οὐδὲν ἥττον κατὰ χώραν
τὰ τῆς ἐννοίας, ὡς τὸ 'οἱ γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώ-
πων' καὶ 'ἐγκατέλιπε θεὸς τὸν ποιήσαντα αὐτὸν καὶ 20
ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ' ἐκδιδάσκει με· εἰ γάρ
τοι καὶ πλεόν εἰσφέρει τὸ ἐπαγόμενον, ἀλλ' οὐδ' οὐχὶ καὶ
τοῦ προκειμένου ἀπορρηγνύμενον, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ 'οἱ οὐρα-
νοὶ τῶν οὐρανῶν καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν'.
φημὶ γὰρ κἀγὼ ἐπάγειν μὲν τι διάφορον ἐνταῦθα τὸ τῶν 25
πολυγάμων ὄνομα, ὄνειδος δέ· οὐ μέντοι γε διὰ τοῦτο
ἐφ' ἐτέρων πάντῃ φῶμεν ἤδη καὶ πάντως ἐξωθεῖσθαι τὸ
διὰ τούτων δηλούμενον. οὐ γὰρ τοσοῦτον γνώμης ὁ το-
σοῦτος ἀνὴρ διημάρτανεν, εἴ γε καθ' ὑμᾶς ἐτέροις, οὐ τοῖς
τριγάμοις νῦν μόνοις, ὁ λόγος ἀρμόζοιτο, ὡς ἄρτι μὲν 30
λόγῳ φάσκειν τῶν πατέρων τούτους ἐπιτιμᾶσθαι, ἔτι
δ' ἐναύλων τῶν ῥημάτων ὑπόντων καὶ τῶν χειλέων ῥεόντων

2-6 1Cor. 7, 29 || 11-12 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673
A1 || 19-20 Ps. 48, 3 || 20-21 Deut. 32, 15 || 23-24 Ps. 148,
4 || 30-31 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673A1-7 || 31-p. 81,3
ib. A12-B5

τὸν λόγον αὐθις εἰσάγειν αὐτοὺς τοῖς μὲν πατράσιν ἀμνη-
 στουμένους ἐπιτιμᾶσθαι μηδ' ὅλως, γνώμης δ' οἰκείας τὴν
 περὶ τούτων κρίσιν καὶ διάγνωσιν ἔχεισθαι. Κοροΐβου,
 βέλτιστε, ταῦτα καὶ Μαργίτου ἢ καὶ τῆς ἀνὰ πάντων στό-
 5 μασιν Ἀκκοῦς, ἀλλ' οὐκ ἀνδρὸς ὧς τά τε ἄλλα προσεῖναι
 καλὰ καὶ τὸ ἐμφρονέστατον πᾶσιν ἀοίδιμον. πίστις τοῦ
 λόγου τὸ μηδ' ὥς κατὰ πολλῶν τὴν κατὰ ποιότητα τοῦ
 πράγματος κλῆσιν προΐοντα ἐπενεγκεῖν· τί γὰρ φησιν;
 'ὀνομάζουσι δὲ τὸ τοιοῦτον'· καίτοι γε ἐχρῆν οἶμαι, εἰ
 10 παραλλάττουσαν εἰσῆγεν ἐνταῦθα πολυ|γαμίας τὴν τριγα- 143^v
 μίαν, ὥσπερ μετὰ ταῦτα προθυμηθείη, καὶ τοῦτ' ἐκ παν-
 τὸς ὤετο, μὴ καθ' ἐνὸς τῶν ὀνομάτων τῇ ἐπιφορᾷ, περι-
 ληπτικῇ δὲ καὶ τοῦ λοιποῦ τῇ φωνῇ μεγίστην ὑμῖν ταύτην
 προσνέμοντα ῥοπήν χρήσασθαι· ὅπου γε μικρὸν τοῦ λόγου
 15 προβάς καὶ καθ' ἐνὸς τοῦ τριγᾶμου 'τὰ τοιαῦτα' ἐπαγα-
 γών (ὁ λόγος, κριτῆς ἀληθείας, μετὰ βραχὺ δοκιμάσει) τῷ
 μερισμῷ τῆς ἐννοίας πολλὰ παρέσχευεν ὑμῖν πράγματα κατὰ
 πολλῶν εἰληφθαι τοῦτο βιάζεσθαι. νῦν δὲ οὕτω τοῦ προ-
 κειμένου μνησθεὶς δῆλός ἐστιν ὥς οὐχ ὑμῖν τῇ δ' ἡμετέρα
 20 γνώμη συνέπαινος.

Ἄλλ' ἕτερον καὶ οὕτω διατείναντο κακοδαιμόνως τὸν
 τριγᾶμον ἐνταῦθα σημαίνειν τοῦ πολυγάμου; εἰ κωφοῦ
 θύραν ἐλάθομεν κόψαντες τοῖς προεφωδευμένοις, βοήσω-
 μεν γεγωνότερον· ἐκεῖνο τοῦτο τὸ καὶ κατὰ παῖδας μά-
 25 θημα, ὡς ὁ τρεῖς ἀρχὴ πλήθους ἐστίν, ἐκ γὰρ αὐτοῦ πρώ-
 του τὸ πλῆθος ἀφωρμημένον πρὸς τοὺς ἐξῆς παραπέμπε-
 ται. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον, πῶς δαὶ μᾶλλον οὐκ ἄλογον,
 τὸ μὲν ἐτέρωθεν προσλαμβάνον τι ἔχειν ἐπ' ἀδείας τὸ προσ-
 ληφθέν, αὐτὸ δὲ τὸ τῆς ἀρχῆς ὑπάρξαν στέρεσθαι τοῦ οἰκείου
 30 καὶ οὐπερ ἀρχή· ἢ καὶ πηγὴν εἰς πολλὰ ῥεύματα σχιζο-
 μένην αὐτὴν μὲν ἐνδεῶς ἔχειν ναμάτων, τὰς δ' ἀπὸ ταύτης
 ἀφέσεις πλημμυρεῖν τοῖς ῥεῖθροις, σοφώτατοι, ἀξιῶντε;

3-4 CPG I 101; II 483 | ib. II 517 || 4-5 ib. I 21; II 5 ||
 9 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673A5-6 || 14-16 Ep. 199,
 can. 50, PG 32, 732C3-7 || 16 infra p. 89, 28-90,9 || 22-23 CPG I
 370 adn. || 24-25 {Iambl.}, Theologum. 17, 15-16 de Falco

ἀλλ' οὐ σὺν λόγῳ τὸ ἀξιούμενον· πρώτη γὰρ ἡ ἀρχὴ τῶν
κατ' αὐτὴν ἀπολαύουσα οὕτω καὶ τοῖς ἀπὸ ταύτης ἐνδί-
δωσι· διὸ δὴ καὶ τῷ τρία ἐν δίκῃ τὸ πολὺ πρότερον ἐνυπ-
άρχον ἀπ' ἐκείνου πρὸς τὰ μετ' ἐκεῖνο παραπεμφθήσεται.
καὶ μοι μηδὲν ἐπηρεάσης πικρῶς ἐναλλόμενος, εἰ τῆς ἀρχῆς 5
ἐξηρτησθαι τὰ μετ' αὐτὴν ὁ λόγος ὑπέστησε, μᾶλλον δὲ
τῷ πρώτῳ τῆς τοῦ πλήθους ιδιότητος μετεσχηκότι
συνέπεσθαι τὰ ἐφεξῆς, σὺ δὲ βιάσῃ τῶν αὐτῶν διὰ τοῦτο
τυγχάνειν κακεῖνα οἷς τε ἡ τάξις ἐφυστερρίζουσά πως κατα-
λαμβάνεται καὶ οἷς ἔμπαλιν τὸ προτερεύειν ἀποκεκλήρωται, 10
τῷ σχέσει τινὶ συνδεῖσθαι τὰ κατ' ἐκβεβηκυῖαν εἰδούς ἑτε-
ρότητα θεωρούμενα, κακῶς οὕτως καὶ ἀφιλοσόφως εἰδὼς
καὶ ἀνατροπὴν θολερὰν τὸν πλησίον ποτίζειν αἰρούμενος
καὶ οὐδ' ἐκεῖνο δυσωπηθεὶς ὥς οὐδ' οἷς πρὸς τί πως ἔχειν
συμβέβηκεν ἔνεστι τὸ καινὸν τοῦτο κατιδεῖν μάθημα. ἐν 15
γὰρ ἐκεῖ καὶ ταῦτό πως τὸ συνδέον, ὃ δὴ φασὶ σχέσιν,
κατείληπται, οὐ μέντοι ταῦτά διὰ τοῦτο οὐ τὸ συνδέον,
οὐ πολὺ πρότερον ἢ τῷ συνδέσμῳ συνάπτεται. ἡ γὰρ ἂν
οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν κατεδεῖτό τε καὶ συνήγετο, μηδενὶ τῷ
ὑπαλλάττοντι τὸ ἰδιάζον ἐμφαίνοντα. εἰ γὰρ τι δεῖ καὶ τῶν 20
ἄλλων ἀνώτερον φιλοσοφῆσαι, ἐν οἷς τὸ ταῦτόν, ἐν τούτοις
πῇ καὶ θάτερον ἀναντιρρήτως ἐστὶν ὄραν, καὶ οἷς οὐ θά-
τερον, οὐδὲ τὸ ταῦτόν. τίνι γὰρ ἂν τινα καὶ διενέγκοι καὶ
κοινωνοίῃ ἅπερ ἡ παντελεῖ τῇ ἐξειδιώσει ὄραται διάφορα
ἢ τῇ ἀπαρἀλλάκτῳ ταυτότητι πρὸς ἀδιάκριτον ἔνωσιν 25
πιεζόμενα, πλὴν εἰ μὴ πού τις ἀνάλογος ὁμοιότης ἐνθεω-
144^α ρεῖται | ἢ κοινοτέρῳ τινὶ ταῦτα συνάπτοντο πρὸς αὐτὸ τὴν
ἀναφορὰν ἔχοντα, ὃ γένος καλεῖν τοῖς περὶ ταῦτα κομποῖς
ἔδοξε; τάχα δὲ χωρὶς τοῦ πρὸς τί πως ἔχοντος οὐσίας,
εἰ μὴ τις ἄλλως τοῖς ὑπὸ Πλάτωνος ἐπαιρόμενος πρὸς τι 30

13 Hab. 2, 15 || 28–29 cf. Aristot., Top. I 5, 102a31–b5; I 18, 108b22–23 || 30–p. 83,1 cf. Plat., Soph. 255c8–e7; Resp. IV 438c8–e7; Simpl., Categ. (CAG VIII) 159, 9–22; Olympiod., Categ. (CAG XII 1) 112, 19–113,6; Elias, Categ. (CAG XVIII 1) 205, 17–31; 215, 21–216, 31

2 ^{οι} τῆς V || 17 ταῦτα Jk: ταῦτα V

πάντα φιλονεικίῃ, τρόπον ἄλλον ὃν κὰν τοῖς ἐναντίοις
 πᾶσι τὴν πρὸς τὰ ἄκρα μεταχωροῦσαν μεσότητα, δεινῶς
 σπαράσσων τὸν λόγον καὶ τὴν τῶν ὄντων ἐνάργειαν καὶ
 γνῶσιν συγγέων καὶ ἀφαιρούμενος, ἐν μηδενὶ ταῦτα τῶν
 5 ἐαυτῶν ὄρων ἐστάναι φιλοσοφεῖν ἀνεχόμενος. ἐπεὶ δὲ ταῦ-
 τα, τίς ὁ καταναγκάζων ἔτι ἢ τὰ τῇ τάξει δεύτερα τοῖς
 πρώτοις εἰς ταῦτόν ἄγειν κατὰ τὴν φύσιν καὶ τῇ τοῦ πλή-
 θους μεθέξει καὶ τᾶλλα κοινοῦν, ἢ τὰ πρῶτα συνείρειν
 τοῖς ἐφεξῆς καὶ πάντα τὸ ταῦτόν αὐτοῖς ἐπιμαρτυρεῖν ἀπὸ
 10 τούτων ἀδιδίς ἐνωτικῶς ἐκδεχομένοις ἃ τὸ διάφορον ἐκα-
 τέρων πρὸς ἑαυτὰ πλεῖστον ὅσον ἐνδείκνυται; εἴη γὰρ ἂν
 οὕτω πάντῃ ταῦτά, ὃ μηδὲ τοῖς πρὸς ἄλλο τὴν ὑπαρξιν
 ἔχουσιν, ἥπερ ἔφθημεν εἰρηκότες, καὶ δι' αὐτὸ πρὸς τι
 λαχοῦσι τὴν κλήσιν, οὐχ ὅτι γε δὴ τοῖς κατὰ ποσὸν ἀνίστοις,
 15 ἐπορευθήσεται· ἐνὶ γὰρ μόνῳ, εἰ καὶ ταῦτῳ κἀκεῖνῳ καὶ
 διαφόρῳ, τῇ διαγοῦσῃ πρὸς ἄλληλα σχέσει καὶ ταῦτα χαρακ-
 τηρίζεται. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, οὐδεὶς λόγος λοιπὸς καὶ τρεῖς
 τοὺς ἐξῆς καλεῖν ἀριθμοὺς καὶ πάντα τὸν τρίον ὅσα μετ'
 ἐκεῖνον ἢ κατὰ πλήθος ἀοριστία σωρεύειν ἐπείγεται.
 20 Ἄλλὰ τὰ μὲν καὶ ὑπὲρ τὴν τῶν πολλῶν ἀκοὴν ὁ λόγος
 ἐβάθυνε· διὸ δὴ τούτων ἀπαλλαγέντες καὶ τῶν εὐχερεστέ-
 ρων γενόμενοι τὸ ἀνωτέρω παρειμένον ἡμῖν ἀποπλήσομεν.
 καὶ γὰρ ἔφαμεν τὰ συνδεόμενα οὕτως ἐπάγειν μὲν τι τοῖς
 ἐξ ἀρχῆς καθ' ἑτέραν διάνοιαν περιττόν, μὴ μέντοι καὶ
 25 πρὸς διάστασιν παντελῇ λυμαινόμενον, ἀλλ' ὅτε τοῦτο σκο-
 πός, ἀποκληροῦν αὐτίκα τῇ προθέσει τὸν λόγον· καὶ ὅτι
 τοῦτο, προϊὼν οὗτος σαφέστατον καταστήσεται. τοῦ μὲν
 γὰρ τάχιστα ἀπαλλάσσεται, οὐκέτι πολυγαμίας ἐπιμνησ-
 θεὶς ἢ ὅσον, φασίν, ἐπιπαῦσαι τῷ λόγῳ οὐ χάριν πολυ-
 30 γαμίαν τὸν τρίτον ἐκάλεσεν (ὀνειδίζει γὰρ καὶ τῷ διασύρειν
 ὥς καὶ πορνείαν κεκολασμένην), τὸν πάντα δὲ λόγον τῷ
 τρίτῳ τέως καταναλώσει.

29 ex. gr. Herod. 2, 65 || 29–32 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673A5–7

14 ποσὸν Ld: ποσὶν V

Οὐχ ἥττον εἰς ἀπόδειξιν τοῦ κατὰ φύγον πολυγαμίαν
κατωνομάσθαι τὴν τριγαμίαν καὶ τὸ κατὰ τὴν Σαμαρεΐτιν
τοῦ κυριακοῦ ἐλέγχου ἐπεισόδιον· δι' ὧν τε γὰρ τοὺς ὑπερ-
εκπεσόντας οὐκέτι τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῆς γυναικὸς ὁ τὸ
ῥητὸν ἀναπτύσσων ἀξιοῖ σεμνύνειν προσρῆματι δίδωσι νο- 5
εἶν κατὰ τὸ τῆς ἐννοίας ἀκόλουθον, οὐκ ἂν ἄλλως ἐπ' ἄλλου
λαμβανομένον, ὥς ἀκαταγνωστότερον τριγαμία πολυγα-
μίας· τὸ μὲν γὰρ ἐκπέπτωκε μόνον, ὑπερεκπέπτωκε δὲ
144^v πολυ|γαμία· οὐδὲ γὰρ μάτην τῷ ῥήματι προσκείμενον ἢ
ἐπίτασις, εἴ γε κατὰ τὴν τοῦ κυρίου φωνὴν ἰῶτα ἐν ἡ μία 10
κεραία οὐ κατὰ πάρεργον τοῖς θεσμοθέταις παρείληπται.
εἰ δὲ μέσον τὸ ἐκπεπτωκὸς ἐστώτων καὶ ὑπερεκπεπτω-
κότης, εἰκότως καὶ τριγαμία τῷ κρείττονι τῶν μετ' αὐτὸ
καθυπερτεροῦσα τῆς τάξεως καὶ εἴ τι πρόσσεστι τοῖς μεσου-
μένοις τούτων παραπολαύσεται, καλῶν μὲν τῶν καλλιόνων, 15
κακῶν δὲ τῶν κακιόνων· ἀφ' ὧν καὶ ταύτῃ γάμου μὲν
ὄνομα ποσῶς ἐφεῖται τῷ τοῦ ἀγαθοῦ γειτονήματι, πορ-
νείας δέ, εἰ καὶ κεκολασμένης, τῷ προσπελάζειν τοῖς ἐνευ-
θηνουμένοις τῷ ἀκολάστῳ τοῦ ἐπιτηδεύματος καὶ ἀφέτῳ·
ἐξ οὗ γε δὴ καὶ τὸ κατ' αἰτίαν παραλαβεῖν τὸ ὑπόδειγμα 20
οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἢ λόγον παρεχομένον, ὥς καὶ μικρὸν ἄνω
ὄλοσχερέστερον προδιείληπται, καθ' ὃν τὸ μὲν πολὺ τοῦ
γάμου ἀπεσκοράκισται, τὸ δὲ τῆς πορνείας κεκολασμένον
ἐπανορθωτικῶς τῷ τρίτῳ ἐπιφημίζουσιν. οὐδὲ γὰρ οὐδ'
ἄλλως ὅσιον κατεφαίνετο πρᾶγμα μήπω γε παντάπασι τῶν 25
ἀκαταγνωστοτέρων ἀπηρτημένον τοῖς δυσφημοτάτοις συν-
τάττεσθαι καὶ ὧν ἡ βδελυρία, ἥπερ αὐτῷ τούτῳ δοκεῖ
Βασιλείῳ, ὥς πορρωτάτῳ τοῦ ἀνθρωπείου γένους ἀπώ-
κισται.

Καὶ οὐχὶ τούτοις μόνοις τὸ διάφορον ἤδη κατοπτεύεται 30
καὶ γνωρίζεται, ἀλλὰ γε δὴ καὶ τάξει βαθμῶν τε καὶ ἀριθμῶν
τοῦ ὑποτιμῶντος χρόνον καὶ ὅσοις ἄλλοις ἐξάντη φανῆναι

1-5 ib. A7-11 || 2-3 Io. 4, 17-18 || 10-11 Mt. 5, 18 ||
21-22 supra p. 83, 27-32 || 27-29 Bas., Ep. 217, can. 80, PG 32,
805A14-B1

27 ἥπερ Ld: ἡ περὶ V

τῶν οὕτω κακῶν περιγίνεται. τὸ μὲν γὰρ ἐντὸς ἱσθησι τῶν
 ἁγίων, δημοσιεύων τῇ ἐκβολῇ τὸ ἁμάρτημα κατὰ τὴν μοι-
 χεῖαν συνεγνωκυῖαν ἑαυτῇ καὶ μετανοία μὲν ἀποτριβομένην
 τὸ ἄγος, οὐχὶ δὲ καὶ τῇ στάσει τὸν ἄνδρα τοῦ κακοῦ συν-
 5 ιέντα πρὸς φόνον ἐξοπλιζούσῃ· τοῦτο γὰρ, σοφώτατε, βού-
 λεται τὸ σοὶ παρανοοῦμενον κακοσχόλως ἐπὶ τοῦ ἡμο-
 σίας δὲ καταδίκαις οὐχ ὑποβάλλομεν, εἴ γε τὸν λόγον
 ἱκανὸς ὁ πρεσβύτερος Βιάνωρ πιστώσασθαι, αὐτὸς μὲν μὴ
 δημοσία, μὴ ἰδίᾳ ἱερᾶσθαι παραχωρούμενος, οἱ δὲ τὴν
 10 Ἀντιόχου καταλιπόντες πρεσβύτεροι δημοσία μὲν οὐ, ἰδίᾳ
 δὲ μεθιέμενοι. αὐτοὶ γε μὴν τὴν δημοσίαν καταδίκην τῇ
 διαστάσει τοῦ συζυγίου παρεξηγούμενοι οἰκονομεῖσθε μὲν
 τι τῷ κακῷ τὸ ἀνήκεστον, πόρον τοῖς ἀμηχάνοις οὔτε γῆς,
 φασίν, οὔτ' οὐρανοῦ ἀπτόμενον ἀνευρίσκοντες. ἀλλ' οὖν
 15 οὐκ ἐπιτεύξεταί δόλιος θήρας· πόθεν γὰρ ἔξεις τῶν ἱερῶν
 τοῦτο κανόνων λαβεῖν; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, καίτοι γε τοῖς
 φθάσαι πλέον ἢ κατὰ βαλανέα, τὸ τοῦ Πλάτωνος φθέγ-
 ξασθαι, καταν|τληθέντες τὴν ἀκοήν. ἐξ οὗ γε τῷ ὄντι πρὸς 145^r
 τὸ εὖ ἐπαναχθῆναι περιγέγονεν ἂν [καὶ] γινῶναι, εἰ μὴ τι
 20 πάθος τῷ λόγῳ προσίστατο, ὥς τὸ πορνείαν πρὸς τῶν
 πατέρων ὠνομάσθαι κεκολασμένην τὸν τρίτον καὶ τὸ μὴ
 πάντῃ ἀπειργεῖν τοὺς τοῦτον μετερχομένους τῆς ἐκκλή-
 σίας οὐκ ἂν τινι διαφέροιεν, τὸ μὲν τοῦ τῆς ἀνειμένης πορ-
 νείας αἰρετωτέρου, τὸ δὲ τοῦ μὴ δημοσίαις ὑποβαλλομένου
 25 καταδίκαις, ἐπεὶ μηδὲ καθ' ἑτέρον ταῦτα, τοῦ τρίτου
 δ' ἐπισκῆπτεται γάμου, ὃν οὐδὲ νόμῳ τῷ παρ' ἡμῖν ἄγε-
 σθαι ἢ ἱερὰ γλῶσσα ἀπέφηνε. κάμοι οὕτω καὶ τήμερον
 ἑτέρως γινώσκειν κατὰ τὸ ἄμεινον κέκριται· εἰ δέ τις ἄλλος

1–5 Ep. 199, can. 34, PG 32, 728A11–B1 || 6–7 Ep. 199, can. 50, PG 32, 732C5–6 || 7–11 Ep. 199, can. 17, PG 32, 716 D2–717A9 || 13–14 CPG I 444 || 14–15 Prov. 12, 27 || 17–18 Plat., Resp. I 344d1–3 || 20–21 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673 A7 || 21–23 ib. A14–15 || 23–24 Ep. 199, can. 50, PG 32, 732C6–7 24–25 ib. C5–6 || 26–27 ib. C3–4

2 leg. vid. {οὐ} δημοσιεύων || 4 ἄγος] -γ- ex -χθ- V || 14 ἀπ-τόμενον Jk: ἀπτομένην V || 18 πρὸς Wk: καὶ V (cf. 95,18) || 19 ἂν [καὶ] Wk: ἂν aut ἄν, seq. 3 litt. evan. V

ARETHAE

τὰ τοιαῦτα σοφώτερος, οὐδεὶς φθόνος αὐτῷ τῆς τοσαύτης
σοφίας οὐδὲ φροντὶς Ἰπποκλείδῃ, τὸ παροιμιαζόμενον.

Εἰ δ' ὅτι τῷ τοῦ πλήθους ὀνόματι κοινωνεῖ τοῖς ἐξῆς
ὁ τρίτος, κατ' αὐτὸ καὶ τᾶλλα ἔτ' ἀμαθῶς τούτοις ἐνίστατό
τις προσνέμεσθαι ὅσα προσεῖναι τῷ προηγουμένῳ ληφθείη, 5
οὐ σωφρονοῦντος ὁ λόγος· πρὸς οἷς γὰρ οὗτος ἀναποδείκτω
φάσει ἐκδίδωσιν ἑαυτόν, ἔτι καὶ τεχνικοῖς λόγοις τὸ ἥττον
ἀποίσεται. εἰ γάρ τι δεῖ πάλιν τὰς διαλεκτικὰς ἐφόδους
ἕτερον τρόπον κινεῖν, εὐρήσομεν πολλὴν τὸ πρᾶγμα τὴν
ἀτοπίαν προσενποροῦν· καὶ γὰρ ἐπὶ τούτων ἃ γένη τοῖς 10
κατὰ ταῦτα περιδεξίους ἔθος καλεῖν, ὀνόματος μὲν κοινω-
νίαν οὐκ ἂν ποτ' ἴδοις κατὰ τὸ πλεῖον καὶ ἔλαττον, οὐ
προφορᾷ, οὐ τῷ πράγματι, ἀλλὰ τὸ μὲν ἰσότητι πᾶσι τοῖς
ὑπ' αὐτὸ ἐνδιδόμενον, ἃ δὲ τούτου τετύχηκεν οὐκ ἂν ἀλλή-
λοις ἀντιδιδόντα τῶν πολλὰ ταῦτα παρεσχηκότων καθί- 15
στασθαι. οὔτε γὰρ μύρμηξ εἰς ἐλέφαντα τῇ καινῇ ταύτῃ
χάριτι μεταβάλοι, οὐκ ἐλέφας εἰς μύρμηκα, τῷ πρὸς ἑν
ἀνάγεσθαι γένος καὶ ζῶον ἐκότερον καὶ εἶναι καὶ λέγε-
σθαι· οὐ χρεμετιστικὸν ἄνθρωπος, οὐ γελαστικὸν ἵππος
ὀφθῆσεται. οὐκὼν ἀντιδοίῃ ταῦτα ἀλλήλοις τῶν καθ' αὐτό· 20
διόπερ οὐδὲ γάμος ὁ τρίτος τοῖς μετ' αὐτόν, ὃν ἀπο-
κεκρίσθαι τῶν ὁμογενῶν πατέρων ἱερῶν στόματα ἱερὰ
ἀπεθέσπισε τῇ φύσει τῶν πραγμάτων τὴν περὶ ταῦτα ἀπό-
δειξιν καταδούμενα, ἀλλ' ὄνομα μὲν τοῦ πολλοῦ καὶ οὐσίαν
τοῖς ἄλλοις κοινώσεται, τὰ δ' ἀποτεταγμένα ἑαυτῷ ταμι- 25
εύσοιτο. διὰ τοι ταῦτα τοῦτον μὲν ἐντὸς πυλῶν ἵστησι καὶ
τοῖς ἄλλοις ἀκεσωδύνοις καταιονᾷ ὁπόσοις καὶ τὸν ἄπαξ
ἀλόντα πορνείας ἐπὰν τῶν ἱερῶν ἐντὸς γένηται θυρῶν
(ὕφειται γὰρ οὗτος ὁ γάμος τῆς τοιαύτης πορνείας τῷ μὴ
τελέως τῇ κατ' αὐτὸν αἰσχροτήτι ἐξετάζεσθαι), τὸν δὲ ὑπερ- 30
όριον τῶν ἄγνων περιβόλων ἀπολαμβάνει τὸ ὑπερόριον
ἐκλεξάμενον τοῦ γάμου καὶ ἡδονὴν μετὰ πολλὴν ὥς ἀσύμ-

2 CPG I 132; II 594 || 8–14 Aristot., Top. II 2, 109b4–7

13 πᾶσι Wk: πάση V

φορον πεῖ|ραν τῆς λογικῆς τε καὶ ἔμφρονος προτιμήσαντα, 145^v
 χρόνῳ τε τῷ ἴσῳ τοῦ πολλάκις τῇ παραχρῆσει τοῦ θήλεος
 τὴν χρεῖαν ἡτιμωκότος καταδικάζει, τῇ κοινωνίᾳ τοῦ
 ἔργου ἀφομοιωῶν καὶ τὸ φάρμακον καὶ χωρισμῶ τοῦ
 5 μιάσματος καὶ ἀλλοτριώσκει τὸ τὴν λώβην παρειαχῆς σο-
 φῶς ἄγαν καὶ προμηθῶς ἀποικονομούμενος. οὐδὲ γὰρ
 οὐδ' ἄλλως μεθήσει τὰ φάρμακα ὁ τὴν ἰατρειάν πεπιστευ-
 μένος, εἰ μὴ πρότερον αὐτῷ τὸ διαζύγιον πραγματεύσεται.
 ἀλλ' οὐ προσὸν τῷ κανόνι, ἔρεῖς; ἀλλ' οὐδὲ τούτοις οἷς
 10 ὑπερβάλλοντι τῷ κακῷ σαφῆς τε καὶ πρόχειρος ἡ δικαίω-
 σις. ἢ σὺ μοι δοκεῖς καὶ ἀδελφομιξίαν, ὅτι μὴ τῷ κανόνι
 τοῖς τὸ χαλεπώτατον ἐργασαμένοις ἢ ἀλλοτριώσις ἐγκείται,
 οὕτως ἔαν οἰκοδομοῦσαν μὲν τῇ μετανοίᾳ, καθαιρουσαν
 δὲ τῇ ἐπιμόνῳ λύσσει τὸ τῆς σωτηρίας ἀνάκτορον. ἀλλ' οὐτε
 15 τὸ πάντῃ δῆλον ὑπομνήσεως ἔχρηξεν, ὅτι μηδ' ἄλλῳ τῶν
 ἱερῶν ἐξωθουμένῳ συνήφθαι παραχωρεῖται τὸ αἷσχος, καὶ
 τοῖς ὧδε μαρεῖσιν ἢ τῆς αἰσθήσεως χρεῖα προσμαρτυρή-
 σεται.

Ἀλλὰ γὰρ εἴ τις κατ' ἄνδρα φιλοπονώτερον τοῖς παροῦ-
 20 σιν ἐνασχολήσει τὸν νοῦν, οὐδὲ τοῦτο τῇ παντελεῖ κατα-
 λήπεται ἀμνηστία εἰς ἀναντίρρητον ἡμῖν τὸ κράτος περι-
 ποιούμενον. τί γὰρ ἂν τις νοῦν ἔχων τὸ λοιπὸν ἐνοχλοίῃ,
 ἐπὰν τοῦ θεσμοθέτου τῶν καθ' ἡμᾶς ἐπακούσῃ μηκέτι
 τοὺς πολυγάμους τῷ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῆς γυναικὸς ἀνεχο-
 25 μένου σεμνόνειν ὀνόματι, σαφέστερον ἄλλο μαρτύριον ἐρευνώ-
 μένος, ἐκείνου προδήλον καὶ παιδὶ καθεστῶτος ὥς τῷ
 γε ἀναξίῳ καὶ τὸ εἶναι ὅπερ ἂν ἄξιος φιλεῖ πάντως παρ-
 ἔπεσθαι, καὶ ὅ γε τοῦ κρείττονος ὀλισθήσαντι τοῦ γάμου
 καὶ σεμνοτάτου οὐδεὶς λόγος μὴ τῷ χείρονι τῆς πορνείας
 30 ἐνσχεθῆναι καὶ πράγματι καὶ ὀνόματι. οὐδὲν γὰρ οὐδὲν
 μεταξὺ γάμου τε καὶ πορνείας ὄνομα ὅσον συνάφειαν ἀνδρὸς

13 cf. Gal. 2, 18 || 17–18 Aristot., Top. I 10, 105a3–7 ||
 23–25 Bas., Ep. 188, can. 4, PG 32, 673A9–11 || 26 cf.
 Plat., Symp. 204b1

21 ἡμῖν Wk: ὑμῖν V || 27 ἂν ἄξιος Wk: ἀνάξιος V

πρὸς γυναῖκα μετακαλέσομεν. σὺ δὲ τῷ μὴ προχειρῶς προσκεῖσθαι τῷ περὶ τούτου λόγῳ ὃν τρόπον ἢ θεραπεία προβαίη, ἀνάγωγον διὰ τοῦτο πρὸς σωτηρίαν παρασκευάσαις τὸν κάμνοντα; ἀλλ' οὐκ ἂν πείσης καὶ πᾶν διαπραγείης· ἀλλὰ λημώντων, βέλτιστε, καὶ παρακοπτόντων 5 τὸ πάθος, οἳ καὶ τὸ παρὰ πόδας ἀγνοοῦσι χρυσίον ὅτι μὴ κόλπῳ τοῦτο μὴδὲ χερσὶ φέρουσι, καὶ οὐκ ἀνδρὸς ὥς τὰ τῆς πολιτείας ἀποσαλεύειν πεπίστευται, καὶ διὰ τοῦτο Ἄργον πανόπτην αὐτὸν τὸν τοῦ μύθου εἰ οἶόν τε δεῖν γίνεσθαι, ὥστε μὴδὲ τιτῶν φανλοτάτων λανθάνειν καὶ δὲ μεγάλην 10 κατὰ καιρὸν τὴν βλάβην παρέξεται.

Ἔμοι δὲ δοκεῖν εἰ φιλαντίας ἀπαλλαγήμεν καὶ ἀπαθῶς ἐπιβάλοιμεν τοῖς λεγομένοις, ἀδεκάστῳ κριτῇ τῷ ἑαυτῶν χρώμενοι συνειδότη, οὐδὲ πολλοῦ δεήσει τοῖς πόρρωθεν θηρᾶν τὸ ποθούμενον, ἀλλὰ καὶ ντεῦθεν κατίδοιμεν 15 τάχιστα ὅπερ ἀπέγνωμεν, πολλὰ τῆς ῥαθυμίας ἑαυτοῖς 146^ε προσμεμψάμενοι· τὸ γὰρ τοι σεσιωπῆσθαι | τὸ προκείμενον τοῖς πατράσι καὶ τὸ δοκεῖν μετ' αἰτίας τῷ θεῷ ἀνδρὶ εὐλογον τοῖς κανόσιν αὐτοὺς ὑποβάλλειν καὶ προσέτι προεγνωσμένῳ τινὶ παραπέμπειν (ὃ τῷ ὁδηλον ὅτι ἤνι- 20 ξατο), τί ἂν ἄλλο ἢ τῷ ζητουμένῳ ταῦτα ἐνθυβόλως ἐφίστησι; σεσίγηται γάρ, ὅσον ἐμὲ εἰδέναι, τὰ μήτε γάμου ἀρχὴν εἰσηγούμενα μὴθ' ὅσα γε τὰνθρώπινα ἑξαμαρτανόμενα, ἐπεὶ καὶ πατροκτονία τῷ Ἐξηκεστίδου Σόλωνι, ὑποβέβληται δὲ κατὰ τὸ εὐλογον τοῖς κανόσιν ἤδη τοῦ 25 κακοῦ τῷ Χριστοῦ κλήρῳ ἐπηρεάζοντος, ὥς ἂν μὴ τῷ ἀφέντῳ δεσμοῦ καὶ ἀνέντῳ κινούμενα πλημμελῶς τῷ τε μὴδὲν ἀπεσκευάσθαι τοῦ πονηροῦ ἄχθους ἀκάθαρτα διὰ βίου περιορῶτο, τῷ μιᾶρῳ συντηκόμενα καὶ τῷ χείρονι πορνείας μιάσματι ἐνεχόμενα. ἢ τίνι γε ἄλλῳ προσνειμίς 30 τὸ ἑὐλογον, εἴπερ τὸ ἀθεράπευτον τοῦ θεραπευομένου

17–21 Bas., Ep. 217, can. 80, PG 32, 805A14–B5 || 22–24 Diog. Laert. 1, 59

2 τούτου Ld: -ω V || 13 ἐπιβάλοιμεν Wk: -οιεν V || 30 μιάσματι Wk: -τα V

χειρόν γινώσκεται; καὶ τί τὸ σμῆχον; οὐχ ὁ τοὺς ἐκπτώ-
 τους περικαθαίρει τοῦ γάμου (τοῦτο μὲν γὰρ οἱ κατὰ Νεο-
 καισάρειαν πατέρες ἀφώρισαν), ἀλλ' ὁ καὶ τοὺς κατὰ τὸ
 ἀκόλαστον ἀσελγαίνοντας, ὁ τῆς Βασιλείου φιλανθρω-
 5 πίας τεκμήριον. καὶ ὅτι τοῦτο, τῷ ὁδηλον ὅτι καθίστησιν
 ἐναργὲς τοῖς μὴ κατ' Ἰουδαίους βύειν εἰδόσι τὰ ὦτα καὶ
 πρὸς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας ἀπειθῶς καταμύουσιν. εἰ μὲν
 οὖν ἐχομένους καλὸν ὑμῖν καταφαίνεται τοὺς πόρονους τῆς
 ἐαυτῶν βδελυρίας τῇ μετανοίᾳ προσάγεσθαι, δεδόσθω καὶ
 10 τούτοις· εἰ δ' οὐ κάκεινο, κἂν εἰ μὴ γέγραπται (καίπερ
 ὑμῖν εἰωθὸς τῷ ἀγράφῳ κατοχυροῦσθαι καὶ ἰσχυρίζεσθαι),
 πῶς τοῦτο ὑμεῖς, οἷς τὰ χεῖλη παρ' ἐαυτοῖς, ὑπ' οὐδενὸς
 τῶν κρείττωνων κυριευόμενοι τὸ ἐπελθὼν φθέγγεσθαι;
 ἔμοι γὰρ οὐ γε σχολὴ πρὸς τὴν ἐνάργειαν ἀπομάχεσθαι.
 15 Ἀλλοτριούσθωσαν τοιγαροῦν, ὧ σοφώτατοι, καθ' ἡμᾶς
 ἐπιγνώμονας, ὅτι καὶ ἰδιώτου κρείττον ῥήτωρ τοῖς καθ'
 ἐαυτὸν χρῆσαιτο, καὶ ψυχικοῦ ἀνδρὸς ὁ τοῦ πνεύματος.
 οὐδὲ γὰρ ἐατέον, κατὰ Παῦλον εἰπεῖν τὸν μέγαν διδάσκα-
 λον, ῥίζαν πικρίας ἄνω φύουσας ἀκαθαίρετον, ἥ καὶ τοὺς
 20 παρόντας οὐ τῷ τυχόντι μίανει καὶ τῷ ἐξῆς βίῳ μεγάλην
 κακίας παράκλησιν ἐπιδείξεται. οὐχ οὕτως σοφὸς σὺ τὰ
 θεῖά τε καὶ τὰ ἀνθρώπινα ὡς ἐκ προστάγματος αἰρήσειν
 ἡμᾶς μόνῳ τῷ βούλεσθαι συνεργῶ χρώμενος. οὐδὲ γὰρ
 ἔτι τὸ ὅτι πορνείας ἀμάρτημα τῇ κεκολασμένῃ πορ-
 25 νεῖᾳ συναριθμηθήσεται, πλείστης ὅσης κἂν τούτῳ συγ-
 γνώμης τυχόν, εἰ μὴ τῷ βάρει ἀντίρροπον, φειδοῖ | δὲ τῇ 146^v
 παρ' ἀξίαν (ἡ) παιδεία κατάγχεται.

Οὐδὲ τὸ ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐξούλης γραφῆς ὑμᾶς ἀθωώσεται,
 ἔστ' ἂν κάλλους ὁρῶμεν ἰδέαν τῷ μοναδικῷ τῆς ἐννοίας
 30 τὸ κατὰ πλῆθος τῆς ἐκφορᾶς συναρμόζουσας καὶ τὸν σοφὸν

2-3 Can. Neocaes. 3 (Lauchert p. 35, 13-15) || 6 cf. Act. 7, 57 || 12-13 Ps. 11, 5 || 17 1Cor. 2, 14 || 18-19 Heb. 12, 15 || 24 Bas., Ep. 217, can. 80, PG 32, 805B1-2 || 28 Ep. 199, can. 50, PG 32, 732C4

ἡ
 15 ὑμᾶς V || 16 κρείττον Wk: κρείττων V || 27 ἡ add. Wk

καὶ μέγαν Βασίλειον ἀποχρῶντα τὰ οἰκεῖα κρατύνασθαι. οὐδὲν γὰρ οἷον αὐτοῦ ἀκούειν· ὃς ἐν προσιμίῳ τῆς κατὰ ταῦτα δευτέρας ἐπιστολῆς οὕτω πρὸς Ἀμφιλόχιον γράφει, τὸν χρόνον ἴσως τῆς σιωπῆς αἰτιώμενον, ὀλίγοι γὰρ παρ' ἡμῖν καὶ ὁδοῦ ἔμπειροι καὶ παρεσκευασμένοι πρὸς 5 τὰς τοιαύτας ὑπηρεσίας· εἰ γὰρ τι δυνάμενον ἐνορῶτο καὶ ἐπ' ἄλλων τινῶν μεταληφθῆναι τῇ μιᾷ καὶ αὐτῇ τῶν τὰς ἐπιστολὰς διαγόντων ὑπηρεσία, τῆς ὑμετέρας τερθρείας, σοφώτατοι, ἀναπτύξαι.

Ἀλλὰ γὰρ τί τις καὶ δρώη λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντι- 10 λέγοντα τῇ πίστει; καὶ τῷ συνιέναι παρομαρτεῖ καὶ τῷ διελέσθαι ὀρθῶς τὸ προενεγκεῖν λογισμὸν ἀνεπίληπτον· τῷ δὲ ῥαθύμῳ καὶ ἐθελοκωφοῦντι οὐδὲν ἴαμα. καίτοι καὶ εἰ μηδεὶς λόγος τῷ ἀντιλέγοντι ἢ καὶ εἰ πρὸς ἀγχώμαλον προὔβαινε τὰ τῆς μάχης, οὐδ' οὕτως ἔδει τῇ χεῖρονι δόξῃ 15 προστιθεμένους αἰσχύνειν μὲν ἑαυτούς, τὴν πολιτείαν δὲ μυρίας βδελυρίας ἀναπιμπλάναι, τοιοῦτον τῇ θρεψαμένη καὶ μέχρι τοσούτου προαγαγούσῃ τὸ γηρωκόμιον ἀποτίνοντας. χρῆναι γὰρ οἶμαι, ἐν οἷς λόγων ἰσοσθενία, τὸ κρείττον τῷ ἀκαταγνωστοτέρῳ βραβεύεσθαι· εἰ δὲ καὶ 20 πολλῷ τῷ περιόντι τῇ ἀληθείᾳ τὸ τρόπαιον ἐξανίσταται, ὑμῖν καταλείπομεν σοφοῖς τὸ ἐντεῦθεν κριταῖς, εἰ μὴ κἀνταῦθα ταῖς ἐναντίαις ῥοπαῖς μεταρρεῖτε καὶ ἐπικλίνεσθε. αἰδέσθητε, εἰ καὶ μὴ τὴν πρὸ ὑμῶν ἀνακάθαρσιν τῆς πολιτικῆς θεσμοθεσίας, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑμέτερον ἔργον 25 καὶ τὰς κατ' ἐκεῖνο περὶ τῶν προκειμένων γενναίας ἀποφάσεις καὶ σώφρονας. ἀλλ' ἐκεῖ μὲν ἀγαθοὶ καὶ τῷ τοῖς πατράσιν ἀκολουθεῖν σεμνοὶ καὶ φιλότιμοι, ἐνταῦθα δὲ τῶν πρὶν ἐπιλελησμένοι κακοὶ καὶ τοῖς τῶν πατέρων κατὰ τῶν πατέρων ἐπ' ἀνατροπῇ τῆς καθαρᾶς πολιτείας κεχρησθαι 30 γινώσκοντες, τῇ χρεῖα πάντως τό τε φιλοσοφεῖν ἀρμοζό-

2-6 Ep. 199, PG 716C6-8 || 11-12 cf. Gen. 4, 7 || 24-25 Rhallès-Potlès 5, 253 || 25-27 Leonis VI Nov. 90 (PG 107, 604A-C)

1 κρατύνασθαι] -ασ- ex corr. V || 11 τῷ¹ Wk: τὸ V || 15 ἔδει Wk: ἔχει V || 29 τοῖς Ld: τῆς V

μενοι καὶ τὸ βέβαιον καὶ πιστὸν οὐδαμῶθεν ἑαυτοῖς δι-
 οικούμενοι, ἀλλὰ κἀντεῦθεν κόνις τοῖς ἄλλοις ῥαδίως τοῖς
 προστυχοῦσι μεταβαλλομένη δεικνύμενοι, ἃ μὲν ἐνεγρά-
 φητε καιρῷ καὶ περιστάσει μετακινούμενοί τε καὶ συγχεό-
 5 μενοι, ἐκεῖνα δὲ πάλιν μεταγραφόμενοι ὅσα καὶ τοῖς προ-
 τέροις ἀνατίθεται καὶ ὑμῖν μείζω τὴν αἰσχύνην περι-
 ποιούμενα ὥς οὐχ ἐστῶση κρίσει τὴν γνώμην ἐρείδουσι,
 τύχης δὲ μείζονος ἐφέσει σκοτοδινῶντες τὸν νοῦν, ἥ πάντα
 ῥαδίως παίζειν ἐπίσταται, κύβων φασὶ καὶ ἀστραγάλων |
 10 μετὰπτωσιν τὰ ἡμέτερα ἀποφαίνουσα, ἄλλην Ἀντιφῶντος 147^τ
 τοῦ Ῥαμνουσίου τετραλογία τὸς νόμους ἐργάζεσθε, τὸ
 σεμνὸν τῆς πολιτείας καὶ ἀμετάθετον αἰσχυρῶς ὅτι μάλιστα
 καὶ ὀλεθρῶς σαλεύοντες. καίτοι γε κἀκεῖνο συνιδόντας,
 ὥς ἡ μὲν τοῦ καλοῦ φύσις σώφροσι λόγῳ κρατυνομένη καὶ
 15 ἐκ μυρίας τῆς ἀποφάσεως προῖοῦσα, ἐπεὶ καὶ πλατεῖα ἡ
 τοῦ θεοῦ ἐντολή, τὸ τοῦ ψάλλοντος, πρὸς ἓν τι πέρας τὸ
 ἐξ ἀμείνωνος συντελείας καὶ μίαν κορυφὴν ἀνατείνεσθαι,
 ἣν δὴ καὶ Σολομὼν αἰνιττόμενος εἰς μίαν περιστεράν τὸ
 τοῦ ἄσματος κάλλος ὑπελιγῆνατο, τὸ δὲ κακὸν ἀστάθμητον
 20 καὶ ἀπέραντον τῷ αὐτονόμῳ τῆς ἀλογίας ὥς ἀπὸ μιᾶς
 τῆς ἀρχῆς πρὸς πολυσχιδές τι καὶ ἀόριστον αἰσχος χεό-
 μενον, καὶ δεῖν τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα τὸ μὲν αἰεὶ τῇ τοῦ
 κρείττονος ἀνευρύνει φιλοπονίᾳ μηδὲν ὑπερόριον ἐννο-
 ούμενον, τοῦ δὲ τὸ ἄπειρον ὑποτέμνεσθαι, ἐχρῆν καὶ αὐτοὺς
 25 ἀγαθοὺς χρηματίζοντας πολίτας μὴ τὴν φύσιν ὑβρίζειν,
 μὴ τὴν πολιτείαν ἀλάστορι γνώμῃ δολοῦν νόθοις καὶ κιβδή-
 λοις ἐπιχειρήμασιν, ἀλλὰ τῶν καθ' ἑαυτοὺς γινομένων
 πάσῃ προθυμίᾳ ὅση δυνατῇ τὸ μὲν τῆς σωφροσύνης πλει-
 στηριάζειν ἐφόδιον, εἴ τι δ' ἀκραςίας ἐχόμενον μειοῦν κατε-
 30 πείγεσθαι καὶ πρὸς ἀνυπαρξίαν εἰ οἶόν τε χωρεῖν ἐκβιά-
 ζεσθαι. ἀλλ' ἵνα πάντα ἀφείς τοὺς φανλισμοὺς ὑπολογί-
 σωμαι καὶ τὰ αἰσχρὰ οἷς ὑποβέβληται μὲν ταῦτα, ὑμεῖς

10–11 Antiphon, Orr. 2–4 || 15–16 Ps. 118, 96 || 18–19
 Cant. 6, 9

17 ἀμείνωνος Wk: ἀμύμωνος Ld: ἀμύνωνος V

δ' οἱ φιλεῖν βασιλέα διαρρηγνύμενοι οὐ καταδύετέ ποι γῆς,
 ἀλλ' ἔτι ζῆν ἀνέχεσθε ταύτας χάριτας δεσπότη τινόντες
 καὶ φίλῳ, θεῖόν τε καὶ ἀνύβριστον τοσούτῳ συρφετῷ ταῖς
 συμβουλαῖς ὑμῶν χραίνοντες κράτος καὶ νοῦν αὐτοκρά- 5
 τορα τῶν ἀφροδισίων ἀκράτορα παρασκευάζοντες ἐρεθισ-
 μάτων, οὐκ ἔχω τίς γένωμαι οὐδ' ὅ τι καὶ χρήσομαι ἐμαν-
 τῷ τοιούτοις ἀνδράσι συζῶν καὶ συναριθμούμενος. ἀλλὰ
 θεὲ τῶν ὅλων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους, ὃς ζῶν κοινωνικὸν
 ἐπλασας ἄνθρωπον τὸ τῆς φύσεως ἐνδεὲς τῇ παρ' ἀλλήλων
 εὐπορίᾳ ἀναπληροῦσθαι μηχανησάμενος, μή μοι δοίης, οὐχ 10
 ὅπως φημί φίλῳ, ἀλλὰ μηδὲ κατ' ἐχθρῶν οὕτω διαγενέ-
 σθαι καὶ ταῦτα σπουδάζειν αὐτοῖς ἃ πᾶσιν ἐπίσταμαι βδε-
 λυκτά τε καὶ ἀποτρόπαια.

Κἀγὼ μὲν οὕτως· εἰ δέ σοι φίλον, φιλανθρωπότατε
 βασιλεῦ (πάλιν γὰρ πρὸς σέ τείνω τὸν λόγον), τοῖς τοῦ 15
 θεοῦ παραρριπτεῖσθαι σκηνώμασιν, εἴκε τῷ λόγῳ λοιπόν·
 καὶ τούτων μισήσας τὴν ψυχοβλαβῇ καὶ κατάπτυστον συν-
 ηγορίαν, οὗς καὶ μικρῶν ἂν τις εἴλε λημμάτων, μή τί
 γε δὴ βασιλικῆς ἀρεσκείας καὶ παρρησίας (οὐ σὺ γάρ, ἂν
 θεῷ καὶ ἡμῖν πείθῃ, σοφώτατε βασιλέων καὶ προμη- 20
 θέστατε, τούτοις ἐποιο ὁ μέχρι τοῦ δεῦρο βασιλικῶς καὶ
 147^v πατρικῶς κατακτησάμενος τὸ ὑπήκοον), καὶ ἡμῶν | ἀγα-
 πήσας τὰ τῆς χρηστῆς συμβουλῆς, ἢ λόγῳ τοσούτῳ τὸ
 κράτος ἀνεδήσατο, τῶν μὲν ἐκ μέσου γενοῦ ὡς ἀκαθάρτων
 καὶ ἀσυμφόρων πρὸς τὴν παραίνεσιν, ἡμῖν δὲ κολλήθητι, 25
 μᾶλλον δὲ θεῷ οὐπερ ἡμεῖς, ἐν ᾧ καὶ δι' οὗ σοι ἡ σωτηρία,
 καὶ ἄνεξ ἡμῖν ἵνα ἀναψύξωμεν πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν ὑμῖν τὰ
 συμφέροντα ἐπενχόμενοι· καὶ δὴ δεῦρό γε οὕτω καὶ τοῖς
 θεοῦ σκηνώμασιν ἐναυλίσθητι, τῶν ἐν αὐτοῖς ἀγαθῶν
 ἐμπιπλάμενος καὶ τῷ χειμάρρῳ τῆς τούτου τρυφῆς ποτι- 30

15–16 Ps. 83, 11 || 27 Ps. 38, 14 || 28–29 Ps. 64, 5; cf. 14,
 1; 42, 3; 60, 5 || 30—p. 93,1 Ps. 35, 9

12 ἃ πᾶσιν Ld: ἅπασιν V || 16 εἴκε Ld: εἴτε V || 23 ἢ Ld: ἢ V

ζόμενός τε καὶ μεθυσκόμενος. ὥς εἰ μὴ τοῦτο, οὐδὲν εὖ
ἴσθι τῆς τοῦ θεοῦ προτιμῆσομεν ἀγάπης, πάντα δὲ παρ'
οὐδὲν λογιούμεθα, σκύβαλα μὲν τὰ κατὰ γῆν τιμιώτατα,
νηπίων δὲ βέβλη τὰ δεινότατα ἡγησάμενοι.

3 Phil. 3, 8 || 4 Ps. 63, 8

Στεφάνῳ ὑπογραφεῖ βασιλέως τῶν ἀπορορήτων
φίλῳ ἀνδρί

Litterae ad Stephanum a secretis datae, Samonae et Leonis ipsius auribus destinatae; scriptae Nicolao adhuc patriarcha sub principium a. 907, cum renovaretur crimen impietatis Arethae pridem illatum. Samonam de se questum esse ex litteris Stephani apparere; se vero non durum esse neque obstinatum, sed contra potentiam sibi indulgentem severitate vere evangelica uti. quorum autem pertinere hanc contumeliam potius quam accusationem ab homine perditissimo prolatam? si ira incensus eam admiserit imperator, at Deo teste pollicitum esse se quicquid constituissent sacerdotes perlaturum. ista remedia ficta et simulata Leonis bonitate et sapientia indigna esse. Basilii sedem occupanti sibi Basilio obloqui fas non esse. si sibi foedus de hac re cum episcopis initum deserenti tantae irae sequantur, quanto maiori irae obnoxium se futurum hoc officium neglegentem? quod ipse Basilium virtute aequare non possit, nihil ad rem. at certe imperatoris ministros simoniae criminis reos esse. iudicio suae conscientiae incorruptae oboediat imperator, amicos istos scelere imbutos ei mederi non posse. sed suam constantiam etiam in electione manifestam factam esse, cum talia futura praesentiret. Basilii denique auctoritatem non impune diminui posse, nec Dionysii sententiam contra eum quicquam valere. nihil nisi honestum sibi cordi fuisse, idque sensurum esse imperatorem cum cupidinis ardor resederit. Xylomachaeris crimina quibus se petant irrita esse.

Μέμφεται μοι ὁ περιφανέστατος, ὅποι δὴ πυνθάνομαι,
πατρίκιος Σαμωνᾶς, καὶ δὴ καὶ αὐτὸς ἀπαγγέλλεις, ἀφί-
λους ἡμᾶς καὶ ἀχαρίστους ἀποκαλῶν, κἂν μηδεὶς λόγος 5

τούτων ἡμῖν, οἷς καὶ τὸν δεξιὸν ὀφθαλμὸν ἐκκόπτειν τῆς
 εὐσεβείας παράγοντα διατέτακται. ἀλλὰ καινὸν τοῦτο ὑπὸ
 τὸν ἥλιον ἴσως, ὅτι τῆς ἐξουσίας, ἥ καὶ τὸ ξενοχαρὲς περι-
 σπούδαστον καὶ τὸ φιλόκαινον ἀγαπώμενον καὶ οὐπω εἰς
 5 τὴν παροῦσαν ἐγνωσμένον ἀνθρώποις, ὧν αὐτός τις ἐστὶν
 αἴτιος, ἐτέροις τοὺς ψόγους ἀνατιθέναι καὶ τὸν διδάσκαλον
 τῷ μαθητῇ μέμφεσθαι ὥς οὐχ ἑτέρως κατ' αὐτὸν δ' ἐκεῖ-
 νον διαγενομένῳ ἢ καὶ τῷ φίλῳ τυχὸν ζηλοῦντι τὸν φίλον
 καὶ ἄλλον ἑαυτὸν ἐπισπεύδοντα τοῦτον δεικνύναι, ὃ καὶ
 10 τὸ εἶναι ἐν τούτῳ ἐστίν, εἴπερ τὸν φίλον ἄλλον αὐτὸν ὁ
 Σάμιος σοφὸς ἀφωρίσατο. τὸ δὲ καὶ συνέσεως ἐπιμαρ-
 τυρία τε καὶ ἐπαίνου ἀλλ' οὐχὶ μέμφεως καὶ διαβολῆς, ὥς
 αὐτοὶ βούλονται· ἐπεὶ καὶ γραφεὺς καὶ πᾶς τις ἄλλος τῶν
 περὶ τὰ τοιαῦτα σοφὸς τὸν προεστῶτα μιμούμενος καὶ τῶν
 15 ἀρχετύπων καὶ προκειμένων εἰς τὴν τῆς τέχνης ἀνάληψιν
 τὴν μίμησιν μεταχειριζόμενος, ἐπαίνων οὐ ψόγων ἐπάξιος.
 "Ἰνα γὰρ τὰ ἄλλα ἀφείας θεϊά τε καθεστῶτα καὶ κρείττω
 ἢ κατὰ ἀνθρώπον, οἷς ὥς ἔοικε φιλῶν με θεὸς πρὸς τὸ
 εὐθὲς ἐπανήγαγε, δι' ἃ καὶ τὸ σκληρόν τε καὶ αὐθαδὲς
 20 καὶ ἀμείλικτον ἐγκαλοῦμαι· — καίτοι γε οὐ τοιοῦτος τοῖς
 διὰ πείρας ἐγὼ γνωριζόμενος ἢ ὅσον ἐν τούτοις ἐν οἷς καὶ
 τὸ ἔμμονον καὶ ἀσάλευτον ἐπαινετὸν καὶ μακάριον καὶ τῶν
 ἐπὶ κύριον πεποιθότων δείγμα καὶ γνώρισμα, | ὥς ὅρος 148^r
 Σιών ἀμεταθέτως ἡδρασμένων τε καὶ παγίως καὶ τῇ τῶν
 25 καλῶν κρίσει τὸν πόδα ἐρείδειν εἰδότων ἀκλόνητον, καὶ
 οὕτως ὥς καὶ μέχρι θανάτου τούτων προκινδυνεύειν σκο-
 πὸν τίθεσθαι, καὶ τὸ ἐκστατικόν τε καὶ εὐπερίτρεπτον
 καταγέλαστον, λαγὼ βίον, τὸ τοῦ λόγον, τὸ ζῆν ἡμῖν ἐκ-
 πορίζον καὶ τοῦ προσδοκωμένου ταρτάρου τοῖς μὴ βεβαίοις
 30 τῷ κρείττονι πρόξενον· οἷς γὰρ δέον ἀκλονήτως ἐστάναι
 τὸν τοῦ θεοῦ φίλον ἐν μηδενὶ τινασσόμενον, ὁ δὲ κάλαμον
 ἑαυτὸν κατεστήσατο ἀνέμῳ παντὶ μετακλινόμενον καὶ

1—2Mt. 5, 29 || 2—8 cf. Eccl. 1, 9 || 10—11 Aristot., Eth. Nic.
 IX 4, 1166a31—32; Hermias, In Phaedr. 192, 10—11 Couvreur ||
 21—24 Ps. 124, 1 || 28 cf. Dem. 18, 263; Lucian., Vita 9 ||
 31—32 Mt. 11, 7

σφαῖραν ἀσάτω βάσει κυλιομένην ὁρώμενον, ἀγόμενος μὲν
καὶ περιφερόμενος ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων, πλανῶν
δὲ καὶ πλανώμενος καὶ πονηρῶν δόξαν ἀνθρώπων καὶ
γοήτων ἀποφερόμενος· ἀλλ' οὐχ αὕτη μερίς Ἰακώβ, οὐδ'
οὗτος κλῆρος τοῖς υἱοῖς Λευὶ ἐν μέσῳ δοθήσεται τῶν 5
ἐαυτῶν ἀδελφῶν, ὁ τοὺς ἐμούς φησι κατανέμων κλήρους
ἐν πνεύματι· — ἵνα γὰρ πάντα καταλιπὼν, ἧ καὶ δεδή-
λωται, ἐπεὶ πολλοῖς δοκῶ, τὸ τοῦ παλαιοῦ Λώτ, γελοιό-
ζειν, τὸν ἐμπρησμὸν Σοδόμων προαγορεύοντος, ἂν μόνον
ἐνός τούτου τῶν καλῶν φίλων μνησθῶ καὶ ταῖς αὐτῶν μὲν 10
ὁμολογίαις βεβαίων, φιλεγκλημόνων δὲ καὶ μεμψιμοίρων
οἷς οὐκ εἰκός, ἐμοὶ μὲν οὐκ ἔστι τόπος λοιπὸς οἱ παρα-
βύσω ἐμμαντόν, 'πάτον ἀνθρώπων' κατὰ τὸν σὸν εἰπεῖν
"Ομηρον 'ἀλεείνων'· αὐτοὶ δ' εἰ οὐκ ἐγκαλύπτονται οἷς
ἐπέστησαν πρὸς μίμησιν φέροντες ποιούμενοι ἐγκλημα, τῇ 15
δυναστείᾳ τὴν ἀπόνοιαν λογιστέον, ἧ τῷ τῆς τύχης ὄγκῳ
ἐπαιρομένη τε καὶ φλεγμαίνουσα οὐκ ἄγει σχολὴν τοῖς
δικαίοις τε καὶ ἀμώμοις ἐμφιλοχωρεῖν καὶ περὶ αὐτὰ κατ-
ευθύνεσθαι. εἰ γὰρ καλὸν τὸ τοῖς κεκριμένοις ἐμμένειν
(πῶς γὰρ οὐ;) καὶ τοῖς τὸ δέον εἰσηγουμένοις μισθοὺς 20
διαπραγματεύειν ἀξίους, τί οὐκ ἐνέμειναν οὗτοι χάριν εἰ-
δότες τοῖς παρ' ἡμῶν (παρίημι γὰρ τὰ τούτων ἔτι ἀνώτερα
καὶ ἃ θεὸς ἐν δίκῃ κρινεῖ); τί μὴ καὶ μισθῷ τετιμήκασι
καταλλήλῳ τῆς σοφῆς αὐτοῖς συμβουλῆς καὶ καταθυμίου,
ἀλλὰ κακὰ ἀγαθῶν ἀνταποδεδώκασι; δίκαιά γε μόνον ἐνὶ 25
τούτῳ ποιοῦντες (χρῆναι γὰρ οἷμαι τάληθῇ λέγειν), ὧν
ὕμεῖς ἄξιοι, ἐπεὶ καὶ τοιαῦτα πάντως ἐγνώρισαν τὰ τῆς
ὑποθέσεως· οὐδὲ γὰρ ἂν τοιούτοις ἐδεξιοῦντο τὸν σύμβου-
λον, οἷς εἰ μὴ μεθαρμοζόμενοι τοῖς ἐναντίοις τῶν νῦν πραγ-
μάτων συμβαίνοιεν, οὐκ ἔχω τίνα δικαιότεραν ἄλλην ὁρί- 30

1—2 Eph. 4, 14 || 2—4 2Tim. 3, 13 || 4Jer. 10, 16; 28, 19 ||
4—6 cf. Num. 26, 62 || 8—9 Gen. 19, 14 || 13—14 Hom. Z 202 ||
25 Ps. 37, 21

7 ἧ Ld: ἧ V || 9 προαγορεύοντος Wk: προσαγ. V || 13 πάτον
Ld: πάντων V || 16 ἧ Ld: ἧ V || 23 τί μὴ Ld: τιμή V || 27 ὕμεῖς
Wk: ἡμεῖς V

σομαι κατ' αὐτῶν τιμωρίαν ἢ ταύτην ἧς αὐτοὶ τῆς τοιαύτης γνώμης ὑπῆρξαν τοῖς ἀγαθοῖς συμβούλοις παραίτιοι. καὶ τί τοῦτο; τῆς τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίας ἐκβολήν τε καὶ ἀλλοτριώσιν, ὥσπερ ἐκείνοις οὗτοι τῶν αὐτῶν κατα-
 5 γωγίων τὴν στέρησιν. ἀλλὰ τῆς εὐαγγελικῆς | διαγωγῆς 148^v
 ἀλλότρια ταῦτα; ἀλλὰ Παύλῳ τῷ συνεργῷ τοῦ εὐαγγελίου τοῦτο βουλόμενον, ἀλλὰ καὶ Χριστῷ πάλιν αὐτῷ. ὁ μὲν γὰρ ὧ κρίματι τὸν ὑπόδικον κρίνομεν ἀποθεσπίζει κριθήσεσθαι, ὁ δὲ τὸν οἷς αὐτός τις πράττει τὸν ἕτερον κατα-
 10 κρίνοντα τοῖς τῶν πονηρῶν θησαυροῖς εἰς τὴν ἐσχάτην ἡμέραν περιπτωτικῶς παραπέμπεται. εἰ δὲ ἑτέρῳ ἀνατιθέασι τὰ τοιαῦτα, οὐδὲν μὲν εἰς ἀπολογίαν οἶμαι τούτῳ σοφὸν παρὰ πάντας αὐτὸν ἐγνωκότι καὶ κρείττονα καὶ γνώμην ἑτέροις ὑποθέσθαι δραστηρίαν, ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνον
 15 παρ' ἄλλου λαβεῖν, καὶ ὅτι μὴ τῷ Ἀδάμ, μὴ τῇ Εὐὰ συνήνεγκεν ἀλλήλοις ἐπανατιθεμένοις τὸ τῆς ἀπάτης κακὸν οὐδὲ τῆς καταδίκης ἐξείλετο. εἰ δέ τι δεῖ καὶ ἀκριβέστερον ἐπιβαλεῖν τοῖς προκειμένοις, καὶ πλείονος τυγχάνειν τῆς κατακρίσεως ἔγνωμεν τοὺς τῷ κακῷ
 20 συνεργοῦντάς τισι καὶ τούτους συνεπισχρόντας, εἰ τῷ πιστώσασθαι τὸν λόγον οὐκ ἄνθρωπος ἰκανός, ἀλλ' ὃς τὸ κράτος ἀπάσης κτίσεως ἀποφέρεται, θεοῦ υἱὸς καὶ θεός, ὃς τῷ Πιλάτῳ μέγα τῆς εἰς αὐτὸν ὕβρεως τὸ κατάκριμα σωρευόμενον ἐπιστάμενος τὸν παραδιδόντα μείζονι καθ-
 25 υπέβαλεν ἁμαρτία.

Ἀλλὰ τὰ μὲν οὕτω ψυχρᾶς καὶ ἀνυποστάτου εἴληχεν ἀπολογίας, ὥσπερ ὁ λόγος ὑπέστησεν. τί δὲ φαῖεν τοῖς ἔναγχος τετολμημένοις, τίνα τ' αὖ πάλιν τῆς ὑπογύου κακώσεως (αἰτιάσεως οὐκ ἔχω εἰπεῖν); τί δὲ καὶ κατεργά-
 30 σασθαι ταύτην σκοπός; αἰρήσειν οὕτως ἡμᾶς; βαβαὶ τῆς

6—7 cf. Rom. 15, 16; 1Cor. 3, 9 || 7—9 Mt. 7, 2 || 9—11 Rom. 2, 1—5 || 15—17 Gen. 3, 12—13 || 22—25 Io. 19, 11

5 εὐαγγελικῆς] εὐ- s. l. add. V || 13 αὐτὸν Wk: αὐτὸν V || 20 scr. εἰ τῷ? || 27 τί] fort. τίνα (scil. ἀπολογίαν) | fort. τῆς . . . τετολμημένης || 28 τ' αὖ Wk: ταῦτα V

εὐκολίας· δέλαιος τῆς προσδοκίας καὶ ἔκπτωτος, αὐτὸς
 αὐτῷ τὸ ἀνήνυτον διοικούμενος, εἰ στιγματῖα καὶ κατα-
 δίκῳ καὶ ἀνδραπόδῳ καὶ τοιούτων ἀξίῳ τὴν ἑαυτοῦ ἀπο-
 λύτρωσιν ἐσπούδακε πραγματεύσασθαι. εἰ δ' οὐκ ἀξίῳ μὲν,
 θυμὸς δὲ πρὸς τοῦτο παρέθηξε, τίς λόγος ἡμῖν θυμῷ καὶ 5
 ἐπιθυμίᾳ δουλεύοντος καὶ πᾶν δ' ἐπὶ νοῦν ἴοι ὀρθὸν λογι-
 ζομένου καὶ οὐδ' ἂν κρειττόνως θεῷ ἐννοούμενον καὶ οὕτω
 τιμᾶν θεοῦ ἱερέας εἰδότος, ὧν ὑποίσειν ἀρχόμενος τοῦ κα-
 κοῦ τὴν καταδίκην, ἥτις ποτ' ἂν ἦ, ὑπὸ θεῷ μάρτυρι δι-
 ετείνετο; καὶ εἰ ἐκ προστάγματος καὶ βίας τοῦτο λαβεῖν 10
 ἤλπικεν ὁ μὲν πολλοῖς στεναγμοῖς τε καὶ δάκρυσιν ἔρχε-
 ται καὶ ἐπειδὴν ἀποτρίψεται τὸ ἄγος, ἀλλ' οὐ συζῶντος
 τούτῳ καὶ προσκολλώμενος· εἰ δὲ βίᾳ, τί μὴ καὶ θεῷ οὕτω
 προσφερόμεθα, ἅπλοστα ἅπ' ἐμοῦ φάσκοντες, ὁδοὺς γάρ
 σου εἰδέναι οὐδ' ὅλως βουλόμεθα, ὁ τοῖς πάλαι ἀπεγνωσ- 15
 μένοις τεθρύλλεται; ἢ φαινομένην ἀλλ' οὐκ οὔσαν τὴν τοῦ
 δεινοῦ λύσιν ἐπιζητοῦμεν, καὶ ἐπιπόλαιον οὐδὲ τοῖ βάνους
 ἀπτομένην ἀλλ' ἔξωθεν ἐπιχρωννυμένην, αὐτῷ τῷ πράγ-
 ματι ἔοικυῖαν πορνικῶν τρόπον ὑπογραφῶν τε καὶ ἐντριμ-
 μάτων καὶ τοὺς πολλοὺς συναρπάζουσιν; ἀλλ' οὐ σοφὸν 20
 τοῦτο οὐδὲ Λέοντος τοῦ πάνυ, εἰ μὴ γε λημῶ, οὐ πολὺ
 149^c μὲν τέως τὸ περὶ τὸ θεῖον καὶ τοὺς αὐτοῦ θεράποντας
 εὐλαβές, ἀμύθητος δ' ἢ πρὸς τὸ ὑπήκοον χρηστότης καὶ
 γνῶσις τὰ βάθῃ τῆς γραφῆς ἐρευνωμένη, βουλῆς τε θεοῦ
 καλλυνομένου· οὐκ οὐκ ἐκεῖνον τὰ νῦν, ἀλλὰ καθ' ἑαυτοῦ 25
 παίζοντος. εἰ γάρ τι καὶ συγγνωστόν, ἀλλὰ μήποτε το-
 σοῦτον μαυρίμεν ὥς τῶν τε νόμων ἐπιλαθέσθαι κυρίου
 καὶ ἀνθρωπίνους εἶξαι προστάγμασι. πῶς ὁ ζητῶν (εἰρή-
 σεται γάρ) εὐρήσει τὸ καταθύμιον, οὐ θεραπείᾳ τοῦ κρείτ-
 τονος μεταδιώκων τὸ σύγγνωστον (ποῦ γὰρ ἢ δι' ἐξαγο- 30
 ρεύσεως ἐπαινουμένη ταπείνωσις;) ἀλλ' ἐξουσία τοῦ κρά-

14–15 Iob 21, 14 || 24 cf. 1Cor. 2, 10 || 28–29 Mt. 7, 8

2 αὐτῷ Ld: αὐτῷ V || 12 συζῶντος] συζῶν Ld

τους ὀργῶσαν ἔτι τὴν νόσον ἰστᾶν παρακελευόμενος, οὔτε κυρίου τὸν τῆς σωτηρίας οἶκον οἰκοδομοῦντος, οὐκ ἐπὶ πέτρας τῶν θεμελίων καταβαλλομένων, ψάμμῳ δ' ἐρειδομένων καὶ πηγνυμένων, ἀνέμοις καὶ λαίλαπι εὐχερῶς κατα-
 5 σύρεσθαι; εἰ δὲ καὶ διακένῳ συγγνώμῃ σπουδὴ τὸ ἁμάρτημα ἐξαλείφειν, τὸ μὲν ἔργον ἴσως προβήσεται ὅσον τοῖς πολλοῖς δόξαι, θεὸς δὲ οὐ παρολογοισθήσεται, ἀλλ' ἐαυτοὺς ἐπισφαλῶς παίξομεν· παραμενεῖ γὰρ πάντως τὰ στίγματα τῇ ψυχῇ εἰς τὸ πολλὰς δαρῆσαι πρὸς ἔλεγχον συντηρού-
 10 μενα. οὐδὲ γὰρ θῆσανρῶ τις ἀμόχθως ἂν ποτε, βέλτιστε, περιτύχοι, οὐ τὸ ἱμάτιον ἀπαλλάξει τῶν σπύλων μὴ πολλὰ πρὸς τὴν ἐκπλυσιν πραγματευσάμενος πρότερον καὶ τὸν καθαίρειν οἷόν τε τιμῇ προσλαβόμενος. τί γὰρ φησιν ὁ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ὑπὲρ ἅπαντας; 'ποιήσατε καρπὸν
 15 ἀξίους τῆς μετανοίας'.

Τί δαὶ καὶ τῆς τοῦ ὀρθοῦ λόγου μεταστήσει γνώμης; τίς χεὶρ βαρεῖα σαλεύει με ταύτης; οὐχ οὕτω τι φρικτόν, οὐχ οὕτω φαιδρὸν δὲ τῆς τοῦ κυρίου μου προτιμήσω ἀγάπης, οὐδὲ τὴν τοῦ κόσμου φιλίαν ἔχειν τι πλεον κατα-
 20 φρονάττεσθαι ταύτης ἐμὴν γε γνώμην ἐάσω ὥς οὐ τοσοῦτον θεοῦ φίλτρον ὅσον αὐτῇ δύναται διαθεῖναι φόβῳ θορυβοῦσα καὶ ἡδονῇ κλέπτουσα, μικροῖς καὶ ἐφημέροις, τῶν αἰωνίων καὶ ἀνεκλείπτων ἐξαπατῶσά τε καὶ παράγουσα, καὶ ταῦτα ἐπὶ γήρως οὐδῶ βεβηκώς, ὀπηνίκα καὶ τῷ ἐκεῖ
 25 κριτηρίῳ ἀπασχολεῖν τὴν διάνοιαν κράτιστον καὶ τοὺς μισθοὺς κατὰ πόδας τῶν βεβιωμένων προσδέχεσθαι· ὅπου γε καὶ εἰ μὴ τοῦτο, προσῆκε γοῦν ἀμετάθετον εἶναι τοῦ κρείττονος τοῦτον ἐκεῖνον ὃν καὶ λόγος ἀργὸς καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ὑπόδικον πυρὸς καταστήσεται καὶ λύσις
 30 ἐντολῆς ἐλαχίστης μεγίστου ζημιώματος αἰτιάσεται, μὴ ὅτι γε ταῦτα ὧν οὐχ ἕτερός τις ἢ Βασίλειος δὲ θεσμο-

1—2 Ps. 126, 1 || 2—5 Mt. 7, 24—27 || 9 Lc. 12, 47 || 13—14 Mt. 11, 11 || 14—15 Mt. 3, 8; Lc. 3, 8 || 17 Ps. 35, 12 || 24 Hom. X 60 || 27—29 Mt. 12, 36 || 29—30 Mt. 5, 19

5 συγγνώμη σπουδῇ Wk: συγγνώμη σπουδῇ V || 31 ἢ del.?

θέτης, οὗτος οὐ καὶ τῆς ἱερᾶς καθέδρας ἡξίωμαι. πῶς οὖν
 αντιφθέγξομαι, οὐ λόγῳ, πράγματι δέ, τῷ σοφῷ καθηγή-
 τορι; εἰ γὰρ αὐτοὶ χαλεπῶς φέρετε, ἄνθρωποι μηδὲν εἰς
 φύσιν ἡμῶν ἔχοντες πλέον, ὅτι τὰς πρὸς ὑμᾶς ὁμολογίας
 διέφθειρα, καίτοι αὐτοὶ με πρότερον ἐπὶ τοῦτο παιδοτρι- 5
 βήσαντες, τί ἂν ἐρῇ κύριος, καὶ τίνας ἀπαιτήσῃ δίκας
 Βασίλειος ὑπ' αὐτῷ τούτῳ δικαίῳ κριτῇ, φιλίας καὶ χάριτι
 ἀνθρωπίνῃ τῆς τῶν δοθέντων εἰς τήρησιν θεσμῶν φυλακῆς
 ἀμελήσαντα;

Ἄλλ' οὐ κατὰ Βασίλειον ἐμοὶ τὰ τῆς ἀρετῆς; ἀλλὰ καλὸς 10
 149^v ὁ νόμος καὶ τηρητέος, οἷόν ποτ' ἂν ἔξει τὸν | κήρυκα, ὅτι
 καὶ δῶρον οὐκ ἀτιμάσομεν πολυτελές τε καὶ κάλλιστον
 τῇ τοῦ διακονουμένου σικχαίνοντες αἰσχύρῳ. τί γάρ;
 διὰ τοῦτο καὶ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων παρὰ φαῦλον ἂν ἡγοῖο
 τὸ κήρυγμα ὅτι μὴ κατὰ τὸν διδάσκαλον θεῖοι καὶ οὗτοι, 15
 ἀλλὰ ληστὰι καὶ τελῶναι καὶ ἀλιεῖς καὶ ἀγράμματοι καὶ
 πάντων ἀνθρώπων, εἴ γε Παύλῳ πιστέον, εἰς ἁμαρτίαν
 πλεονεκτοῦντες καὶ περικάθαρμα καὶ περήνημα; ἀλλ' οὐ
 τῷ βίῳ τῶν διδασκάλων καὶ τὸ χρηστὸν μάθημα ἐκπτυσ-
 θήσεται. τὸ μὲν γὰρ προφάσεις πλουτούντων ἐν ἁμαρτίαις, 20
 θεοῦ δ' αὕτη φωνὴ ἢ λέγουσα ἃ λέγουσιν ὑμῖν οἱ ἱερεῖς
 ποιεῖν ποιεῖτε καὶ τὰ ἐξῆς· ἀλλὰ τὸ μὲν δράσει πᾶν ὃ τι
 βούλοιο τὸν μανθάνοντα, αὐτὸς δὲ τῷ τελευταίῳ ταμι-
 ευθήσεται κριτηρίῳ, ἥπερ Παύλῳ δοκεῖ, ἢ πυρπολούμενος
 μετὰ τῶν ἔργων καὶ ζημιούμενος ἢ καὶ μισθὸν λαμβάνων 25
 τῆς ἱερᾶς κακοπαθείας ἀντίδοσιν. οὐκ οὐκ κρινεῖς τὸν δι-
 δάσκαλον νῦν, οὐ πρότερον τοῦτο ποιῶν, ὅτε καὶ ὑγιῆς καὶ
 διαβλέπειν σοι ταῦτα ἀλγυμάντως ἐξῆν μηδὲν ὑποπτον ἐκ
 προπαθείας ἐκφέροντι, ὅτι μηδ' ἐπὶ τοῖς νοσοῦσιν ὁ ἰατρὸς
 μηδ' ἐπὶ τοῖς θηρίοις ὁ τῶν θρεμμάτων φύλαξ μηδ' ἄρεσ- 30
 κόμενος· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ κύναι τις ἐπιστήσῃ τῇ ποιμνῇ
 καλὸν καὶ γενναῖον τοῖς λύκοις ἰδεῖν, ἂν μὴ τῷ κεκτημένῳ

3-5 cf. infra p. 107, 1-5 || 16 Act. 4, 13 || 17-18 1Tim.
 1, 15 || 18 1Cor. 4, 13 || 21-22 Mt. 23, 3 || 23-26 1Cor. 3,
 14-15

τοῦ ποιμνίου προκινδυνεύων φανῇ καὶ ὑλακῇ τῆς ἀσφα-
 λείας τὸ νόθον τε καὶ μὴ διακρίνη τῶν ἐπιβούλων ἀπτό-
 μενος, ἀλλ' ἐκεῖνον ὃς εἰ καὶ αἰσχροὺς τὸ φαινόμενον καὶ
 γνώμην ἐκείνου φανλότερος, εἰδὼς δέ γε τὴν μάνδραν ἀκρι-
 5 βῶς περιέρχεσθαι καὶ τοὺς θῆρας ἀμύνεσθαι. ἀλλ' ἴσως
 ἐγὼ τοιοῦτος οἶον ὑπειλῆφθαι βούλει καὶ φῆς· τί δαί σοι
 οἱ συμπνέοντες, οἱ καλοὶ καὶ μεγάλοι καὶ πλούτῳ καὶ
 τροφῇ διαρρέοντες, οἱ τὰς τῆς βασιλείας ὑμῶν ὀλίγον δεῖν
 ἀξιώσεις κενώσαντες καὶ τούτων τὸ τῆς ἐκκλησίας σεμνὸν
 10 αἰσχροῶς ἄγαν καὶ ἐπιβούλως ἐμπορευσάμενοι καὶ πρὸς
 τὴν Σίμωνος δωροδοκίαν ἑαυτοὺς ἐξωσάμενοι, καὶ ταύτη
 γε δὴ οἰκονομοῦντες μὲν, ἀλλ' ἑαυτούς, τῆς τοῦ κυρίου
 καταφρονήσαντας διδασκαλίας καὶ τῆς τοῦ θυσιαστηρίου
 αὐτοῦ ὀλιγωρήσαντας ἀγιότητος; ἐξ ὧν τί δῆ; εἰς τὴν τῶν
 15 λαϊκῶν τε καὶ ἐθνικῶν ἀπερριφθαι δοξομανίαν καὶ τάξιν,
 μισθὸν τοῦτον ὑπερφυῇ τῆς ἑαυτῶν οἰκονομίας ἔρωτι κοσ-
 μικῆς δόξης λαμβάνοντας.

Εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖον τῆς ψυχῆς, προκάθισον τὸν ἀνό-
 θευτον δικαστήν, τὸ συνειδὸς αὐτὸ λέγω. τίνα περὶ τούτων,
 20 οὐχ ὑπόληψίν φημι, πληροφορίαν δὲ φέρεις, ἥς πολλάκις
 κάμοι κεκοινώνηκας λόγῳ, τῶν Νικάνων, τῶν Πέτρων,
 τῶν Σαβῶν, τῶν ἄλλων οἱ ταῖς σειραῖς τῶν ἑαυτῶν ἁμαρ-
 τημάτων σφιγγόμενοι τὸν καλὸν σοι τοῦτον συνεκρότησαν
 χορὸν τε καὶ ἔρανον (οὐδέπω γὰρ ἐκεῖνό φημι, ὡς καὶ
 25 γνώμης τῶν μετὰ χεῖρα χρηστῆς ἁμαρτάνοντες· οὐδὲ γὰρ
 Ἄννας, | οὐ Καϊάφας τὸν Χριστὸν ἀτιμάζοντες); εἶτα διὰ 150^α
 τοιούτων ἔλκεις ἀπὸ κυρίου τὸν ἔλεον; ἀπὸ τούτων θερίζεις
 τὸ τῆς μετανοίας γεώργιον; ἐκ τούτων ἐπισπᾶ τῶν κατ-
 εγνωσμένων τὸ σύγγνωστον; ἀπὸ νεκρῶν ἐξανίστασαι;
 30 ἀπὸ βροντῶν σαπροῖς ἔλκεσι θεραπείαν ἐλπίζεις τοῦ
 τραύματος; ἀλλὰ τυφλοί, τὸ παροιμιῶδες, τυφλοὺς. ἢ
 πάλιν τὸν τοῦ κυρίου ὑπαναγνώσῃ θεσμόν, καὶ εἰ περι-

10—11 Act. 8, 18—24 || 22—23 Prov. 5, 22 || 25—26 Io. 18,
 12—24; 11, 49—52 || 31 Mt. 15, 14 || 32—p. 102,2 Mt. 23, 3

22 Σαβῶν Laurent: σαυῶν V

τροπῆς ἐλέγχω ἀλίσκοιο μηδὲν εὐλαβούμενος, οὐχὶ τοῖς
 ἔργοις τῶν ἱερέων τῷ λόγῳ δὲ παρεγγυῶντα πείθεσθαι;
 καὶ πῶς πρὸς μὲν τοὺς τὰ κρείττω διδάσκοντας οὐ τούτων
 ἦσθα μνημονικός, ἀλλὰ τότε πρὸς θάτερον ἐθελοκωφῶν
 τῷ βίῳ, συκοφαντῶν τοὺς καθαίροντας καὶ τὴν ἰατρείαν 5
 ἀπεσκοράκιζες, νῦν δ' οὕτως ὀξὺς ἀναπέφηνας καὶ εὐμαθῆς
 τῷ λοιπῷ καὶ τῶν ἐκ μηχανῆς, φασί, σχεδιώτερος; εἰ δὲ
 καὶ τοῖς αὐτοῖς βιάσῃ βρόχοις ἀλίσκεσθαι, ἐγὼ μὲν καὶ
 τούτων ὑμῶν ἐπιεικῶς θαυμάσω τὸ διάφορον, πρὸς τὸ
 αὐτὸ βλέπων τὸ σωτήριον καταντῶν ἄτοπον. τεκμήριον 10
 δ' οὖν ὥς τῶν ἐλπίδων διέψευσθε, τὸ μηδὲν τῶν ἐν ὑπο
 λήφει ὑμῖν δεδιότας μετακλιθῆναι τοῖς χείροσι· τοῦτο μαρ-
 τύριον, ἔλεγχος τοῦτο τῆς ἡμῶν ἀκαταγνώστου πολιτείας.
 ἀλλὰ πρὸς τούτοις καὶ αὐτὸς ταύτης συνίστωρ, πολλὰ τῇ
 ἀρχαιρεσίᾳ ἡμῶν μεμηχανημένος, ἐλεῖν ἐκθύμως τὸν νῦν 15
 εἰλκωμένον τε καὶ κατὰπτυστον· εἰ μή που κάκεῖνο σκηνὴ
 καὶ τοῖς ἐναντίοις ἡμᾶς τοὺς ἐπαινέτας ἤδη καταισχύνοντας
 ἀλίσκειν σπουδῇ. καὶ γὰρ δέος οὐκ ἀδεές, ὃ δὴ φασιν,
 εἶχεν, οὐχ οὕτω τοῦ φορικτοῦ ἐγχειρήματος, ὥς ταῦτα προ-
 ορωμένους, οἷς τὸ καθ' αὐτὸν βιοτεύειν τοῦ μετὰ θορύβου 20
 βασιλεύειν ἤρεσκε μάλιστα· τί γὰρ ἡμῖν οὐδὲν δέον κυρί-
 τειν τε καὶ κυρίτεσθαι καὶ τὸ ἐκ φιλοσοφίας συναυξηθὲν
 ἄπραγμον καπηλεύειν πονηρῶν ἀνθρώπων γνώμας ἀντεξ-
 αγόμενον; ἀλλὰ γὰρ πρὸς θεοῦ τότε μὲν τοιοῦτος, νῦν δὲ
 κακός, ἁμαρτωλός; ἂν δὲ καταθύμιος ἔσομαι, τίς; οὐρά- 25
 νιος, ὄσιος, ἀμίαντος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν
 καὶ εἴ τι ἕτερον Παύλῳ δοκεῖ τὸν μέγαν ἀρχιερέα σημαί-
 νοντι; ἀλλὰ καὶ ταῦτα τῶν ὀπίσω χωρεῖν ὑμῶν καὶ ἀπ'
 ἐναντίας καταναγκάζόντων ἐστάναι. πολλὴ γὰρ χάρις
 ἁμαρτωλοῖς τοῖς ὁμοίοις δανείζουσι. 30

Κεφάλαιον δὲ τοῦ λόγου· τί καθ' ἡμῶν ἀκονῶσιν ὁδόν-
 τας, οἳ μηδὲν ἡμῶν τῶν κατ' ἐλπίδας ἀπώναντο, ἐνὸν τοῖς

7 CPG I 210; II 12 || 18 CPG I 183; II 4 || 25–28
 Heb. 7, 26 || 28–29 cf. Ps. 37, 12 || 29–30 cf. Lc. 6, 34

16 scr. ἡλκωμένον? || 18 σπουδῇ Wk: -ῇ V

πάντα τολμῶσι καὶ τὸ δυσῶδες τῆς συκοφαντίας μετα-
 διώκουσι τῷ ταῦτα διατάξαντι Βασιλείῳ τὴν ὑπαρχον ἐκεί-
 νην βλασφημίαν ἐπι|φημίσαντας πραγμάτων ἀπηλλάχθαι; 150^v
 τοῦτο γὰρ μόνον τοῖς εἰς ἅπαντα προχείροις περίλοιπον.
 5 τίς γὰρ ἂν τοῦ τὰ τοιαῦτα εὐκόλου ἀνέξεται; ἕως δ' ἂν
 ἐκεῖνος μὲν ὁ ταύτης πατὴρ αὐτῇ βλασφημία ἀπόλωλε,
 μηδὲν ἐκ ταύτης Βασιλείου λυμηνάμενος τῇ δόξῃ, ἡ δὲ τοῦ
 θεοῦ ἐκκλησία τῷ τούτου καλλωπίζεται δόγματι, οὐδὲν
 ὑπολογιζομένη τῆς Διονυσίου ἀρχαῖζούσης τῶν ἐκκλησιῶν
 10 διατυπώσεως, ὅτι μὴ νόμος τοῦτο, καὶ ἱερὰν ταύτην οἱ
 αἰεὶ τῷ πνεύματι πλανώμενοι ἀπάγωνται ἄγκυραν, λεπτῇ
 τινὶ ταύτῃ μηρίνθῳ ἀποσαλεύοντες· — τί γὰρ μὴ καὶ τὴν
 Ἰωάννου τοῦ ἡγαπημένου περὶ τοῦ σωτηρίου πάθους παρά-
 δοσιν συνετήρησαν, ἀλλ' ἐκεῖ μὲν τοῖς θεοφόροις κράτιστον
 15 πείθεσθαι, ἐνταῦθα δὲ Βασιλείου τοῦ ὀλη συνόδῳ τὰ τοι-
 αῦτα παρισυμένον καταναδίζονται, καὶ οὐκ ἀνεκτὸν
 τοῦτο τοῖς σώφροσι; — μέχρις ἂν οὖν οὗτοι μὲν τοῖς
 παροῦσιν αἰσχύνῃ ἐνδύονται, τὰ Βασιλείου δὲ ἀνθῇ καὶ
 κρατύνῃται καὶ τὸ Χριστοῦ ποίμνιον συγκροτῇται τούτοις
 20 καὶ ἐπαγάλληται, μικρὰ καὶ ἡμεῖς τῆς τε πονηρᾶς ὑπο-
 λήψεως τῶν πάθει ἐνοχλουμένων καὶ τῆς βασιλείας φροντί-
 σομεν ἢ τοῦ μακροῦ τούτων ἀνεξόμεθα λήρου, ἐφ' οἷς αὐτοὶ
 βούλονται· ἀλλὰ καὶ λοιδορούμενοι εὐλογήσομεν καὶ διω-
 κόμενοι ἀνεξόμεθα καὶ βλασφημούμενοι παρακαλέσομεν
 25 καὶ πάντα ποιήσομεν καὶ οὐδὲν παραλείψομεν ὅσα τῶν ὅσα
 μάλιστα φιλοῦντων εἰκός. φιλοῦντος γὰρ τοῦτο τὸ παρ' ἐμοῦ
 νῦν πραττόμενον, καὶ μηδεμία τοῦ καλοῦ αἴσθησις· τὸ γὰρ
 τοι τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦς κεκριέναι ἀποτελεῖν οὐ δίδωσι
 ταῦτα νοεῖν, συνήσουσι δὲ ἐπειδὴ τὸ τῆς ἐπιθυμίας κατα-
 30 μαρανθῇ πῦρ καὶ λόγος ὁ πάντα κρίνειν εἰδὼς ἐπιστῇ· καὶ γὰρ
 τότε τῶν φιλοκρινούντων ἀνέξομαι ὥς τά γε νῦν λόγος
 ἄλλως καὶ κόμπος ὁδόντων τοῖς μισοῦσιν ἐπίχαρις. ὁ δὲ

10–11 CPG I 256; II 118 || 11 Is. 29, 24 || 11–12 cf. Lucian.,
 Iupp. trag. 51 || 12–14 Io. 20, 1 (cf. Dionys. Alex., Ep. ad
 Basilidem pp. 91–102 Feltoe = Rhalles-Potles 4, 1–4) || 14–15
 Can. Trull. 89 (Lauchert p. 134, 18–23) || 23–24 1Cor. 4, 12–13 ||
 32 cf. Hom. A 417; M 149

πάλιν επιχειροῦσι διὰ τοῦ μιαιροῦ Ξυλομαχαίρη, ἀνθρώπων
ἐπιτιθέμενοι ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ τὴν τούτου τιμὴν ἐν
δίψῃ ἀπώσασθαι σπεύδοντες, ἐντείνοντες ὡς γε οἴονται
τόξον αὐτῶν, πρᾶγμα πικρόν, κραταιούμενοι ἑαυτοῖς λόγον
πονηρόν, κρύπτοντες παγίδα ὡς ἂν ἐν ἀποκρύφῳ κατα- 5
τοξεύσωσιν ἄμωμον ἐξ ἀφανοῦς βάλλοντες, ὃ καὶ τὴν βολὴν
αὐτοῖς δῆθεν καιρίαν ἐργάσεται, ἄρα ἢ ἐμοί τι πλεόν καὶ
αὐθις τὸ κράτος ἢ τοῖς ὑποβεβληκόσι τὴν ἄκρατον αἰσχύνην
περιποιήσεται; οὐκ ἔχω λέγειν. βέλος νηπίων ἡγήμαι
ταῦτα· συμπληροῦτόω γάρ μοι τὸν ἐπινίκιον ὁ Δαυίδ, ὅτι 10
καὶ ἐξασθενήσουσιν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν καὶ ὄνει-
δος αἰώνιον λήφονται.

Ταῦτα εἰ φιλεῖς λάλησον τῷ πατρικίῳ ἀπολογίαν ὣν
ἡμῖν μέμφεται, εἰ μὴ τί σοι ἄλλο τὴν φιλίαν ἡμῶν παρ-
ευδοκιμεῖ, ὅτι μηδ' ἀληθῶς ἤδρασται, ἀλλ' ἐπὶ τῆς χρείας 15
151^r ὡς ἔοικεν ὅλως τε | καὶ τοῦ καιροῦ. οὐχ ὅτι ἢ τῆς σῆς
δεόμεθα συνηγορίας ἢ τῆς ἐκείνου βοήθειας (τότε γάρ μοι
χάνοι εὐρεῖα χθών), ἀλλ' ἵνα ἴσως τὸ ἀμάρτημα ἐγνωκότες
μέμφωνται ἑαυτοῖς ἢ τὸ πᾶν ἢ τὸ πλεόν, ἀλλ' οὐχ ἡμῖν.
εἰ δὲ καὶ ἄγαν φιλεῖς καὶ αὐτόν, ὥσπερ διατείνῃ, φιλεῖς 20
δὲ καὶ τὸν χρηστὸν βασιλέα, ὅρκον σοι τοῦτον προτείνω,
ὃν σὺ δοκεῖς μέγιστον· καὶ ταύτην ὑπόδειξον αὐτῷ τὴν
ἐπιστολήν. ὅρκῳ δὲ ταῦτα προτείνω τὸν πρὸς αὐτὸν ὑμῶν
δοκιμάζων πόθον· δέδοικα γὰρ μὴ καὶ αὐτὸς εἰ τοῦ καιροῦ
τούτῳ τὰ πρὸς φιλίαν, χήτει, φασί, τοῦ βίου τὴν φιλίαν 25
αὐτοῦ ἐξωνούμενος.

1—3 Ps. 61, 4—5 || 3—6 Ps. 63, 4—6 || 9—11 ib. 8—9 || 11—12
Ps. 77, 66 || 17—18 Hom. *Δ* 182 || 25—26 cf. Sir. 37, 5

8 ἀκρα ≡ τον V (scr. ἀκραντον?) || 15 ἐπὶ] fort. ἔστι

*Λέοντι βασιλεῖ περὶ τῶν κατὰ πολυγαμίαν εἰς
συνηγορίαν παλαιούς προκομιζόντων πατέρας*

Circa idem tempus Leoni ipsi scribit Dionysii Alexandrini sententiam de matrimoniis obsoletam esse nec plus valere quam plurima talia in ecclesiis Alexandrina et Romana eo usque obtinentia.

Ναί, Διονύσιον ἐπιγινώσκω, θεόσοφε βασιλεῦ, καὶ οἷς
ἐπέστησάς με οὐ κατὰ πάρεργον ἐντετύχηκα, οὐδὲ τοσοῦτον
5 ἡγνόηκα ἀγνόημα ὥς καὶ τοῦ παντός ἁμαρτεῖν καὶ τῷ
ἀξιοῦντι πλατὺν γέλωτα προσοφλῆσαι· πῶς γάρ, ὅς γε
Μάρκῳ πειθόμενος τῷ σοφῷ, φερούσης τάχα πρὸς τοῦτο
καὶ φύσεως δεξιότητος, τὸ ἄκριβῶς ἀναγινώσκειν ποι-
οῦμαι περὶ πολλοῦ; ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖνο τίθεμαι περισπού-
10 δαστον, οὕτω καὶ τὸ λοιπὸν τῆς σοφῆς εἰσηγήσεως, τὸ
'τοῖς περιλαλοῦσι μὴ ταχέως συγκατατίθεσθαι'.

Ἄλλ' εἰ μὲν ἡγνόησαν οἱ τοὺς κανόνας διαθέμενοι μα-
κάριοι πατέρες τὰ τοῦ θείου Διονυσίου, οὕπῳ λέγειν εἰμὶ
πρόθυμος ἔστ' ἂν καὶ τοὺς ὁμολογουμένως ἐντετυχηκότας
15 τῷ βιβλίῳ αὐτοῦ μὲν ἡφειδηκότας ὁρῶ, τοῖς κανόσι δὲ
τοὺς ἡμαρτηκότας ἔπεσθαι παντὶ σθένει κεκρικότας, ὅτι

7 τὸν αὐτοκράτορα Ῥωμαίων λέγει· αὐτὸν γὰρ ἐν τῷ πρώτῳ
τῶν Ἠθικῶν αὐτοῦ μὴ ταχέως ἀναγινώσκειν φησί. C mg.

6—11 Antonin. 1, 7, 7

71 VC — Jk-Ld pp. 329—330; Pk pp. 267—268 || 1 Λέοντι V:
τοῦ αὐτοῦ Λέοντι τῷ C | κατὰ πολυγαμίαν V: πολυγαμίας C || 2 προ-
κομιζόντων V: προσκομιζόντων C || 3 Ναί V: Καί C || 11 συγκατατί-
θεσθαι Pk, Ld: συγκατίθεσθαι VC || 15—16 ὁρῶ — ἡμαρτηκότας V:
om. C || 17—18 post p. 107, 18 habet C || 17 αὐτὸν] fort. αὐτός

καὶ Παῦλον ἑώρων τὸν ἕως τρίτου οὐρανοῦ ἀναπτάντα καὶ
τὸν ἀθεάτων ἐπόπτην καὶ ἀκουστήν γεγονότα πολλῶ τῷ
ἀποτόμῳ κατὰ τῶν οὕτως ἀμαρτανόντων χρώμενον. ἢ εἰ
μὴ τούτῳ, ἀλλὰ Διονυσίῳ δεῖ πεῖθεσθαι, ἀφανιζέσθωσαν
μὲν κανόνες καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν γραμμάτων ἃ καὶ μόνα 5
λοιπά, ἀντεισαγέσθω δὲ ἡ ἀνετος καὶ ἀπαιδαγώγητος πολι-
τεία Χριστιανοῖς, οὐκ ὄντος δραστηρίου φαρμάκου ὅ τὸ
τῶν ἐμῶν μωλώπων προσόζον ἀποστυφθείη σαπρότατον,
οὐκ οὔσης ῥιτίνης ἐν Γαλαάδ, τὸ τοῦ ἱεροῦ γράμματος, οὐδὲ
τόπου τῆς δεξιᾶς χειρός τε καὶ στάσεως. 10

Ἄλλως τε δὲ καὶ οὐδὲ νόμος, ὅς γε κατάστασιν ἀρχαῖ-
ζουσιν διατυποῖ ἐκκλησίας, πολλῶν καὶ ἄλλων καὶ τότε
μὲν, εἰσέτι δὲ καὶ νῦν παρὰ τισιν ἐκκλησίαις ἐθῶν κεκρατη-
κότων οἷς οὐκ ἀκολουθεῖν τὴν γείτονα δεδοκίμασται. ἐπεὶ
οὕτω γε κατὰ μὲν τοὺς πάλαι ἐξειθικότας καὶ γυναιξὶ 15
συνέσονται οἱ ἐπίσκοποι καὶ τοῖς ἀπίστοις ἀδιαφόρως τὰ
γαμικὰ ἐπαφευθείη συζύγια· εἰ βούλει δὲ καὶ τοὺς ἐνεργου-
μένους τῶν θείων ἀξιόσομεν μυστηρίων, ἐπεὶ καὶ τοῦτό
τινες ἀξιοῦσι τῶν ἀπλοϊκῶν καὶ ἀρχαίων, καὶ τὰ τῆς θείας
151^v μυσταγωγίας ὥς ἐκείνοις ἡμῖν | ἐπιτελεσθείη οὐ τῷ ἐπι- 20
τυχόντι διαφόρῳ τῶν νῦν ἐπιτελουμένων διεννηχότα.
ἀκούω δὲ καὶ Ἀλεξανδρέας τῶν κυριακῶν ὑπαναγινωσκο-
μένων λογίων τοὺς προέδρους μὴ ἐπανίστασθαι, ἡμῶν ὥς
τι τῶν ἑξαγίστων λογιζομένων τὸ καθέδρα προσανέχειν
τούτου γινομένου. ἐπικρατεῖ δὲ καὶ τοῦτο παρὰ τοῖς Ἰτα- 25
λοις, συνεισάκτους ἐπάγεσθαι (ἴσως ἀποστολικῶ ἔθει, οἱ
καὶ αὐτοὶ γυναικας ἀδελφὰς περιῆγον), καὶ πολέμοις τοὺς
ιεραῖσθαι λαχόντας ἐγκρίνεσθαι. ἀλλ' οὔτε νόμος, ἢ φθά-
νομεν εἰρηκότες, τὸ ἰδιάζον, καὶ νέον καὶ παλαιὸν ἢ, οὔτε

1—2 2Cor. 12, 2—4 || 7—8 Ps. 37, 6 || 9 Jer. 8, 22 || 9—10 Mt.
25, 33 || 22—23 Sozom., Hist. eccl. 7, 19 || 26—27 1Cor. 9, 5

2 τὸν V: τῶν C || 4 δεῖ C: δὲ V || 9 ῥιτίνης C || 10 τόπου C: τρόπου
V || 11 ὅς γε V: ὅτε C || 21 διεννηχότα C || 22 Ἀλεξανδρείας Ld || 25
τούτου V: τοῦ C || 29 ἢ V: ἦν C

τὸ μέχρι δεῦρο σεσιγημένον ἀνανεοῦν δίκαιον, παλαιούς
 δὴ τινὰς νεκροὺς ἀναμοχλεύειν πειρώμενον καὶ κινεῖν τὰ
 ἀκίνητα. ἐνὶ δὲ λόγῳ, μὴ τοσοῦτον λογισμοῦ ἀποσφαλεῖν,
 θεὸς τῶν ὅλων καὶ κύριε, ὃς δίδως ἀνθρώπῳ σοφίαν καὶ
 5 σύνεσιν, ὥς τοῖς ἐνεργουμένοις συντάττειν κράτος θεο-
 φιλὲς καὶ τῶν πιστῶν ἐγκαλλώπισμα, μεθ' ὧν οἱ τοῖς
 ἑαυτῶν συνηγορεῖν ἐνθυμήμασιν ἀκράτῳ φιλοτιμία ἐχό-
 μενοι τοὺς σωφρονοῦντας συνάγουσι, μαχαίρᾳ πῦρ σκάλ-
 λοντες, τὸ τοῦ λόγου, καὶ καπνὸν φεύγοντες εἰς τὸ πῦρ
 10 ἐναλλόμενοι, Διονυσίῳ δῆθεν πειθόμενοι. ἀλλ' εἴη μοι
 μετὰ Παύλου καὶ τῶν πατέρων ἐκείνων τετάχθαι οἱ Διο-
 νύσιον ἀγνοήσαντες σώφροσι τοὺς ἡμαρτηκότας κατέλεξαν
 καὶ χώρα τῇ προσηκούσῃ, τῶν ἐνεργουμένων ὥς θέμις
 πάντῃ τούτους ἀλλοτριώσαντες.

15 5 ἐνεργουμένοις] ἔφασκον ὅτι καὶ τοῖς δαιμονῶσιν ἐφεῖται μετά-
 ληψις τῶν θείων μυστηρίων. C mg.

14 ζήτηι τὴν Διονυσίου γραφὴν εἰς τὸν ιγ' κανόνα τῆς ε' οἰκου-
 μενικῆς συνόδου. C mg.

1-2 cf. CPG II 526 || 2-3 CPG I 22; II 5 || 4-5 cf. 1Par.
 22, 12 || 8-9 CPG II 516 || 9-10 CPG I 314; II 220 || 17
 -18 cf. Can. Trull. 13 (Lauchert p. 107, 13-108, 18)

2 πειρώμενον V: -οι C || 8 μαχαίρα V: μέχρι C || 9 τὸ¹ V: καὶ τὸ
 C || 10 δῆθεν πειθόμενοι V: πεθόμενοι δῆθεν C || 17 1 ε' Ld: α' C

Λέοντι βασιλεῖ κακοῦν ἐναρχομένῳ

Euthymio iam ad patriarchatum provecto (ergo post init. m. Febr. 907) defendit se de crimine a Xylomachaere olim illato (cf. Op. 66), nunc post multos annos repetito, eo consilio ut quarto Leonis matrimonio resistere tandem desineret. queritur crimen iamdudum falsum repertum esse iudicibus ipso Euthymio, Christophoro Cyziceno episcopo, aliis; reum defatigatum assidua contentione pro iure canonico; imperatorem delatori publicis subsidiis adfuisse; iudicum partibus suos inimicos fungi; accusatorem ipsum multis sceleribus obstrictum, partim quae Constantinopoli commisisset, partim quae in Graecia, quorum sibi poenas luisse cum a Leone in Graeciam missus esset ut a talibus maculis ecclesias purgaret (clericum fuisse ex hoc colligendum est), et etiam tunc iudicio obnoxium. hunc meritas poenas dare, se absolvi postulat.

Σοὶ μὲν, πανάγαθε βασιλεῦ, πολλὴ χάρις τῆς εἰς ἡμᾶς
ὥς ἔοικε κηδεμονίας, ὧν γε παρὸν τὸ προτεθὲν ῥᾶστα πᾶν
ἐκτελεῖν (οὐδὲν γὰρ τῇ βασιλείᾳ ἐμποδῶν) οὐ κατακέχρη-
σαι τῇ ἐξουσίᾳ, ἀλλ' ἐπὶ δίκην καλεῖς καὶ λόγου μεταδίδως
δικαιολογίας. ἀνθ' ὧν καὶ μοι περιγέγονε τὸ θαρρεῖν καὶ
πρὸς γενναίαν ἀπολογίαν διαναστῆναι· οἷς γὰρ ὁ ἐγχειρῶν
νόμος ἀργός, ἐπὶ τὸ πείθειν πάντως ἢ καὶ πεισθῆναι λοι-
πὸν ἢ ὁρμή. ἀλλὰ γὰρ σκόπει, χρηστότατε, εἰ σοί τι
μέλλω καὶ τοῦτο δίκαιον περὶ τῶν προκειμένων ἐρεῖν· εἰ
γὰρ μὴ τοῦτο, τίς ἔτι λόγος μὴ τῷ ἡττοني λόγῳ με ὑπ-
αγόμενον αἰσχύνῃν τε προσόφλιν καὶ πᾶν ὃ τι ἄλλο τὸ
τῆς δίκης ἐνδίδωσιν αὐστηρόν; καὶ μοι μὴδὲν δυσχερές,

72 V — Jk-Ld pp. 331—333 || 2 Σοὶ Lb, Ld: Ποι V 7 ἐγχειρῶν]
fort. scr. (vitiose sane) ἐν χειρῶν, cf. I p. 10,14

γαληνότετε, πάθοις, ὅς κρίσιν ἀγαπῶν, ἢ τοῖς ἀεὶ βασι-
λεύουσι τιμὴν περιτίθησιν, ἐπὶ τὰ παρόντα κατέστησας,
εἰ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀντιλογίας λόγοις σκοπὸν τὴν ἀλήθειαν
ποιουμένοις ἡμῖν συναναφαίνοιτό τι πικρίας ἐχόμενον, ἐπεὶ
5 τοι καὶ τὸ ἀληθὲς εἶναι πικρὸν ἢ σοφὴ παροιμία κρατύ-
νεται, ἄλλως τε καὶ τὸν περὶ τοῦ παντός ἀγῶνα προκει-
μένου μοι θεῖν, ὅπηνίκα μηδενὸς κήδεσθαι τῶν ψυχὴν
παραιτουμένων ἐπάναγκες.

Καλεῖς ἐπὶ δίκην, φιλανθρωπότατε· ποίαν ταύτην καὶ
10 τίνα καὶ τίς καὶ παρὰ τίσι καὶ πότε κεχρημένην καὶ τίνι
διώκοντι;

Δίκην τε γὰρ ἐλαύνεις ἢ πάλαι ὑπὸ πολλοῖς ἀρχιερεῦσι
τοῦ τότε καιροῦ συκοφαντία ἐλήλεγτο, καὶ ἔτισεν ἂν τὴν
ἀξίαν ὁ συκοφάντης, εἰ μὴ τίς με λόγος τῆς τοῦ | κυρίου 152^r
15 μακροθυμίας ὑποδραμὼν τὸ πᾶν τῆς δικαίας ὀργῆς προ-
κατέλυσεν. μάρτυρες τούτων ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ δὴ γε
καὶ νῦν ὅς τὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπάσης μεταχειρίζει πηδά-
λιον εἰς τοὺς συγκέλλους τηρικᾶδε τελῶν, καὶ Χριστοφόρος
ὁ βέλτιστος σύγκελλος, Κυζίκου τότε τὴν ἐκκλησίαν ἰθύ-
20 νων, ὅς παραχρῆμα καὶ τὴν ἐμὴν χρηστότητα ἐμακάρισε
καὶ τὴν τοῦ συκοφάντου κακοήθειαν ἐβδελύξατο καὶ οὕτως
ὥς μὴ ἂν αὐτῷ δίκαιον τῷ συκοφάντη ἀποφυγῆς τόπον
περιλειφθῆναι ἐμβριθῶς ἀποφήνασθαι. σάββατον ἦν τὸ
μέγα καὶ θεῖον καθ' ὃ ταῦτα συνεκροτεῖτο καὶ τόπος τῆς
25 ἀγωνίας τὸ ἱερὸν μιτατώριον.

Ἐπιβάλλεις δὲ κρίσιν, σοφώτατε, ἀνδρὶ τῷ βάρει τῆς
φυλακῆς τῶν ἱερῶν κάμνοντι κανόνων καὶ ταύτῃ γε δὴ
κεκλιμένῳ ὥς τοίχῳ καὶ ὥς φραγμῷ ἀπεωσμένῳ, ὃν κἂν
ᾧς, τὸ τοῦ λόγου, δάκοι· αὐτὸς ὢν τῶν τοιούτων ἡμῶν
30 παθῶν τὸ κεφάλαιον, βασιλεὺς οὐδὲν τῶν ἐπὶ νοῦν ἡκόν-
των εἰς ἀνήνυτον περαινόμενος (ἅπαν γὰρ ὑποπτήσσει τὴν
δυναστείαν), ὅς καὶ δημοσίοις ἱπποστασίαις, οὐ κατὰ βασι-

1—2 Ps. 98, 4 || 28 Ps. 61, 4 || 28—29 cf. CPG I 268 adn.

1 ἢ Ld: ἢ V

λέα τοῦτο ποιῶν, κατάγεις τὸν σνκοφάντην τὸ ψεῦδος
 συλλέξασθαι καὶ πάλιν ἀνάγεις τὴν ἡθροισμένην αὐτῷ
 τερατεύσασθαι μιαρίαν, καὶ ταῦτα προστάγματι καὶ λό-
 γοις ὑπηνεμίους τε καὶ φιλοῖς, οὐ πράγμασιν ἀληθέσι καὶ
 βεβαίοις, οἷς καὶ δοθεῖσι μόγις ἀρχιερεὺς θεοῦ ἀλίσκεσθαι 5
 πέφυκε· τίς γὰρ καὶ πράγματος βεβαιότης οὐ μὴδὲ τὴν
 ἀρχὴν ὑπόστασιν ἐγνωμεν, ὥς ὃ γε Ἰωάννης ὁ τὸ ἐπώ-
 νυμον Ῥαβδοῦχος ἀληθείας συνηγορούσης παρέστησε;

Προκαλῇ δέ, δικαιοτάτε, τοῖς διαφόροις ἐμοὶ κριταῖς
 χρήσασθαι· ἀλλ' οὐπω τοῦτο καὶ τήμερον ὅσα κριτὰς 10
 Ῥωμαίων εἰδέναι εἰς νόμους ἀνθρώπων ἀναφερόμενον·
 κατηγορεῖ δὲ ἀνθρώπιον μιαρόν τε καὶ δύσχρηστον, οὐδ'
 ἄξιον ζῆν μὴ ὅτι γε βασιλεῖ ἐμφανίζεσθαι, καὶ μυρίαίς
 ταῖς πλημμελείαις ἐνισχημένον, οἷς τέ τισιν ἐνταῦθα ἐάλω
 ἐργολαβοῦν, ἥπερ δεδήλωται, καὶ οἷς ἀνὰ Ἑλλάδα πεφώ- 15
 ραται καὶ δίκην τούτων, εἰ καὶ μὴ πασῶν, ἀποτίσαν, ὀπη-
 νίκα με ἢ θεοφροῦρητος ὑμῶν βασιλεία Ἑλλάδι ἀπέστειλε
 πολλῶν τοιούτων ἐκκλησιαστικῶν ὑπασμάτων τὴν ἀνα-
 κάθαρσιν ἐκπονήσαι καὶ διανύσασθαι, καὶ εἰσέτι καὶ νῦν
 ὑπόδικον· ὁ τοῦ ἐξήκοντος χειμῶνος πολλοῖς μὲν ἀρχι- 20
 ερεῦσι λυθῆναι τῆς καταδίκης ἡμᾶς ἐβιάσατο, τυχεῖν δ' οὐ-
 δαμῶς δεδύνηται τοῦ σκοποῦ. ἀλλ' ὃ γε τῶν ἑκατὸν πεν-
 τήκοντα πατέρων ἔκτος κανῶν, δς ταυτηνὶ τὴν βασιλίδα
 τῶν πόλεων ἱερὸν δικαστήριον ἐκληρώσατο, πόρρω πόρρω
 ποιεῖται τῆς τῶν ἱερῶν διαγνώσεων κιγκλίδος τοὺς ταῖς 25
 152^v ποιότησι ταύταις περιστοιχουμένους | καὶ τοιοῦτον τὸ
 ἐαυτῶν παρέχοντας γνώρισμα.

Καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἐν δίκῃ, οὐδὲ θείων θεσμῶν, οὐ πολι-
 τικῶν νόμων ἐχόμενα τὰ μετὰ χειρὸς καθ' ἡμῶν ἐγχειρού-
 μενα, σαφῶς ταῦτα ὑπέστησε. κἂν μὲν, συμπαθέστατε 30
 βασιλεῦ, τῇ ἐξ ἀρχῆς χρώμενος δικαιοσύνη ἀποκλείσης
 τοῖς ἡμῖν ἐφεδρεύουσι τὰ ὦτα, καὶ τὸν θρασὺν καὶ αὐθάδη

22–27 Can. Constantinop. (a. 381) 6 (Lauchert p. 86, 5–9)

21 ἡμᾶς] ὑμᾶς Jk

καὶ ἀλαζόνα καὶ διὰ ταῦτα λοιμὸν Ξυλομαχαίρην τῆς δικαίας τιμῆς ζημίας, δίκαιον ὄντα πολλῶν ἔνεκεν ἀπολωλέναι, ὃς οὐκ ἔδεισεν ἀναιδεστάτῃ γνώμῃ σκινδαφὸνς ἡμῖν ἐγκλημάτων ἀναπλάσασθαι καὶ τραγελάφους καὶ τοῦτ' 5 ἐκεῖνο τὸ καὶ κατὰ Ἀθανασίου τοῦ θείου ἀοίδιμον τὴν Ἀρσενίου περιφερομένην ἀνανεώσασθαι χεῖρα, — εἰ ταῦθ' οὕτω προβαίῃ, χάρις θεῷ ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπέστησας σεαυτὸν ἐφ' αἵματι ἀθώῳ, ὃ μέχρι τοῦ νῦν ὥς γε οἶομαι ἐγκαυχᾶ, ἀλλ' ἐξείλουν τὴν ψυχὴν σου ἐκ θανάτου, τοὺς ὀφθαλμούς 10 σου ἀπὸ δακρῶν, καὶ τοὺς πόδας σου ἀπὸ ὀλισθήματος· οὗ τί ἂν ἐμοὶ κερδαλεώτερον ἄλλο τῷ μὴ κατὰ σάρκα διαγινομένῳ ὑμῖν καὶ τῆς ἐμαντοῦ χάριν εὐποτησίας καί, ὃ φασιν οἱ σοφοί, γαστροδὸς ἕκατι; τυχὸν δέ τι καὶ πλεον τοῖς κρείττοσιν ἔξεις ὅτι μὴ τοιούτῳ καθάρματι διεπαίχθης 15 τῷ κρείττονι προσνεμόμενος. εἰ δέ με τὰ χεῖρῳ νικῶν, τῆς δίκης μὲν ἀσθενούσης ἀντιδιδόμενων δ' ἡμῶν τοῖς ὀργῶσι τοῦμοῦ πιεῖν αἵματος, ἐμοὶ μὲν τὸ ἐκεῖ κριτήριον ἀποκρίσεται εἰς δικαίωσιν, ὃ μὴ πρόσωπον οἶδε θαυμάζειν μηδὲ δυνάστην ἐντρέπεσθαι, τῇ δ' ὑμετέρῃ βασιλείᾳ εὖ 20 οἶδα μεταμελήσει κἂν τούτῳ ὥσπερ ἐφ' οἷς ἄλλοις μετέγνωκας καθ' ἡμῶν ἐπιχειρήσας πονηρῶν ἀνθρώπων καὶ ἀλαστόρων γνώμαις πειθόμενος, εἰ καὶ μηδὲν πλεον ὑμῖν τῷ μεταμέλῳ συνήνεγκε· λογισθήσεται δὲ καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις παιδιὰ τὰ παρόντα καὶ τῶν ἐπὶ ψάμμου οἰκο- 25 δομῶν κατ' οὐδὲν ἄμεινον, καὶ γε τοιούτους αἰεὶ πολέμους ἡμᾶς διώκειν εὐξόμεθα.

4–6 Athan., Apol. 63, PG 25, 364B6–10; Socr., Hist. eccl. 1, 27–29 || 7–8 cf. Lev. 19, 16 || 9–10 Ps. 114, 8 || 12–13 Sir. 37, 5 || 24–25 Mt. 7, 26

11–12 διαγινομένῳ] -ι- ex -ε- V || 15 δέ με τὰ Ld: δὲ μετὰ V

*Τῷ αὐτῷ μετὰ ἐστίασιν τραχέσιν ἐφορμήσαντι
λόγοις*

Hanc epistulam, qua (si sententiam mutilam recte supplevi) crimen officii neglecti purgat, Kougeas d. 2 Febr. 907 conscriptam esse putat, Jenkins post reditum, ut temporum ordo servetur.

Οὔτε καθέδρας, φιλανθρωπότατε βασιλεῦ, ἐφιέμενος ἐπισκόπων (πῶς γάρ, ὃς μόγις ἐπένευσα αἰδοῖ καὶ βία μεταπεισθεὶς πατρὸς καὶ δεσπότου; ἴσασι σχεδὸν ἅπαντες, ἐπίσταται καὶ χρόνος ἐπὶ τοσοῦτον παραταθείς)· οὔτε οὖν θρόνων ἐπιθυμία, οὐ δόξης κενῆς ἔρωτι καὶ τῷ τίς εἶναι νομίζεσθαι παρὰ βασιλεῖ ἐπὶ τὴν παροῦσαν κατέστην ἀπολογία (τί γάρ μοι καὶ δόξης τῆς ὄντως ἀλλοτριούσης καὶ θᾶττον δραπετενούσης;)· ἀλλὰ κατέστην ὅτι μοι τὸ ὑμέ- 10
τερον κράτος τῇ προτεραίᾳ ὑπὲρ καπνοῦ . . .

10—11 cf. Hes., Op. 45; 629 (an Aristoph., Nub. 320?)

73 V — Jk-Ld p. 333 || 11 suppleas τὸ πηδάλιον κρεμάσασθα. (καταθέσθαι) ἐνεκάλεσεν (cf. Hes.)

Ἐρέθα ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας 254
γνώμη, πρὸς τὴν σύνοδον μὴ δυνηθέντος ἀπαντῆσαι

Extrema pars epistolae m. Aug. 931 ad synodum datae, cui propter solitam inflationem interesse non potuit. de Aetio sententiam sibi constare; Tryphonem vero patriarcham, quia Theophylacto locum dare pollicitus in fide non steterit, conversatione etiam parum sancta sit, sacerdotio demovendum esse. Deum interim (nempe donec Theophylactus ad aetatem maturiorem pervenisset) heredem digniorem provisurum.

Περὶ μὲν Ἀετίου, τιμιώτατοι ἀδελφοὶ καὶ συλλειτουργοί, οὕτως ἀδαμαντίνως ἔχω καὶ οὐκ ἄλλως· ὁ δὲ ἄλλοίως
5 ἔχοντας ἡμᾶς οἰόμενος ταῦτα ληρεῖν ἐχέσθω ταύτη· οὐ νέ-
μεσις Τρωᾶς καὶ ἐυκνήμιδας Ἀχαιοὺς τοιῶδ' ἐπ' ἀνδρὶ
ἀντίξοα τούτων φρονεῖν. τῷ δὲ εὐλαβεστάτῳ κυρίῳ Τρύ-
φωνι τὴν ἐμὴν γνώμην καὶ τὴν πρώτην ἐπὶ τῆς ἀρχαιρεσίας
αὐτοῦ γραμματίῳ ἀθετήσαντι πίστιν, ὅρους φημὶ πατέρων
10 συγκεχνηκότι, πρὸς τούτοις καὶ μηδὲ τῷ πρὸς θεοσέβειαν
στοιχειώδει βίῳ τὸ ἀνενδεές ἐν ἑαυτῷ ἐπιδεδειχότι, οἷος
ἐπὶ τῇ τοῦ Μιχαὴλ μονῇ ἀπηλέγχθη, τούτῳ καλὸν τὴν
καθ' ἑαυτὸν ἐλῶντα κοπάσαι τῶν ἐκκλησιαστικῶν πόνων,
τῶν τοῦ θεοῦ μὲν ἀποσχόμενον φρικτῶν καὶ ἐνανεπηρεάστων
15 ὀργίων, πρὸς δὲ τὴν ἀποκειμένην αὐτῷ τῶν ἱερῶν μετα-
φοιτῆσαι τόπων, μηδὲ | τὸν τόπον κατὰ τὴν ἐν εὐαγγελίοις 255
ἄκαρπον συκὴν καταργεῖν, ἐτώσιον ἄχθος ἐναποκείμενον
ἀρούρης. εἰ δὲ τὸ ὅπως ἀπὸ τοῦδε τὰ ἱερὰ διεξάγοιτό τις

5-7 Hom. Γ 156-157 || 9-10 cf. Prov. 22, 28 || 12-13 CPG
I 314 adn.; II 217 || 16-17 Lc. 13, 6-9 || 17-18 Hom. Σ 104

74 C - Pk pp. 254-255 || 5 ληρεῖν Kurtz: -ῶν C || 7 φρονεῖν
Wk: -ῶν C || 11 στοιχειώδει] fort. στοιχοῦντι || 13 ἐλῶντα Wk: ἐλόντα
C || 17 καταργεῖν Pk: καταρῶν C

ARETHAE

ζητοίη, ὥς ὁ θεοσυνέργητος βασιλεὺς κύρις Ῥωμανὸς τῇ
 προτεραίᾳ διηπόρησεν, οὐχ ὑστερήσει κύριος τὰ ἀγαθὰ
 ἐπιβραβεῦσαι τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ. ὁ γὰρ
 εἰς πάντα συνεργήσας θεὸς τῷ ἀγαθῷ βασιλεῖ δώσει ῥῆμα
 δυνάμει πολλῇ, ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων, τῇ ὠραιότητι 5
 τῆς ἐαυτοῦ κατοικίας διελέσθαι τὸν κληρονόμον. ταῦτα,
 τιμιώτατοι ἀδελφοί, μὴ δυνηθεῖς αὐτοπροσώπως ὑμῖν
 χρηματίσαι διὰ τὸ σύντροφον κακὸν τῆς ἐμπνευματώσεως,
 ἐγγράφως ὑμῖν ἐξεθέμεν, ἴσως δὲ καὶ ἐναργέστερον τού-
 των τοῖς βουλομένοις τὴν περὶ τῶν προκειμένων γνώμην 10
 ἡμῶν ἀναμαθεῖν.

2—3 Ps. 83, 12 || 3 Ps. 144, 18 (cf. Ps. 30, 24) || 4—6 Ps. 67,
 12—13

7 ὑμῖν Pk: ἡμῖν C

*Νικολάου πατριάρχου τὰ κατ' αὐτὸν καὶ τοὺς τότε
ἀρχιερεῖς διὰ τὴν τετραγαμίαν*

Nicolaus patriarcha post reditum (d. 15 Mai 912) sententiam fert de episcopis Euthymianis; quibus obicit quod matrem ecclesiam in periculis prodiderint, quod a se rectore eius defecerint, secreto primum, deinde palam, cum imperatoris minis perterriti pactum obliti sint quo se obligassent nihil incepturos ad dispensationem imperatori defuncto tribuendam nisi patriarcha consentiente. deinde cum iussu imperatoris ex urbe abducerentur obsecravissetque ipse aeternam damnationem minitans ne quis privatim quicquam in hac re agere auderet, ex factis eorum apparuisse eos nec temporale neque aeternum iudicium curare. depositum se esse specie ab imperatore, revera ab episcopis; quos, cum Leo conscientia sceleris agitatus de se revocando cogitaret, omnibus modis obnisos esse ne inceptum ad finem perduceret, quin etiam abdicationem scriptam poposcisse. quam tunc ediderit, non abdicationem esse, sed abdicationis ludibrium, praesertim cum exsul, captivus, fame maceratus, algens eam composuerit. subiunguntur ipsa verba abdicationis, quibus profitetur sedem se abdicare, sacerdotii ubicumque sit muneribus functurum, quandoquidem ea deponere canonum rigidissima lex vetuerit (m. Febr. 907). haec ita nunc interpretatur, quolibet loco plenam potentiam sacerdotalem sibi relictam esse. quae deinde commiserint flagitia silentio se velaturum, ne auditorum iram nimis iustam in eos commoveat. quamobrem canonibus citatis quibus ea sententia nititur, sollemnibus verbis dignitate demotos pronuntiat.

‘Υἱοὺς ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν’,
προεῖρηται πάλαι περὶ ὧν προεῖρηκεν ὁ θεός· νυνὶ δὲ
5 ὡσαύτως εἶποι ἂν ἡ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία εἰκότως περὶ τῶν

3 Is. 1, 2

75 C — Pk pp. 255–259; Kh pp. 748–757

ARETHAE

ἐπὶ κακῷ τῷ οἰκείῳ γεννηθέντων αὐτῇ· κακὰ γὰρ ἐπεσω-
 ρεύσατε ἑαυτοῖς, καθ' ἑτέρων ἐπισυναγαγεῖν ταῦτα σπου-
 δάσαντες, οἱ πῶς εἶπω οὐκ οἶδα, ἢ ποίοις κρίμασιν, ἀντὶ
 τέκνων ἐχθροὶ μέλλοντες ἔσεσθαι, ἐν τῇ μυστικῇ παστάδι
 ἀποτεχθέντες τῆς ἐκκλησίας. ἀλλὰ γὰρ τετοκυῖα ὑμᾶς, ὥς 5
 εἶθε μὴ ὥφελε, καὶ ὑφώσασα, τῶν ὠδίνων ἔσχευ ἀμοιβὴν
 παρ' ὑμῶν τὴν ἀθέτησιν· δέον γὰρ ὑπὲρ τῆς ἀκηράτου καὶ
 ἀχράντως τεκούσης προκινδυνεύειν ὑμᾶς καὶ πάσῃ δυνάμει
 τῆς δόξης καὶ τιμῆς ἀντέχεσθαι τῆς μητρός, ὑμεῖς δὲ τὴν
 ἐναντίαν μᾶλλον εἴλεσθε γνώμην, καὶ ἀντὶ τοῦ προκινδυ- 10
 νεύειν περιεστήσατε εἰς κινδύνους, καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς
 ὀφειλόμενον ἀγῶνα εἰς τὸν κατ' ἐκείνης μετεστρέψατε πό-
 λεμον, καὶ ἀντὶ τοῦ τιμᾶν ὑβρίζειν ἐγνώκατε, καὶ ὕβριν
 ἦν μήτε ὁ προλαβὼν ἀνθρώποις ὑπέδειξε χρόνος, εἰπόντες
 256 τοῦτο δὴ τοῖς πράγμασιν, εἰ καὶ μὴ λόγοις, τὸ | τοῖς 15
 πορευομένοις ὀπίσω τῶν οἰκείων θελημάτων εἰρημένον,
 'τὰ χεῖλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστί· τίς ἡμῶν κύριός ἐστι·'
 νομίσαντες πᾶσαν αἰδῶ καὶ δικαιοσύνην ἐξ ἀνθρώπων
 ἠφανίσθαι, μᾶλλον δέ, εἰ δεῖ τὴν πᾶσαν ὑμῶν διάνοιαν
 ἐξειπεῖν, μὴδ' ἐν τῷ μέλλοντι δοκοῦντες πολιτεύεσθαι δι- 20
 καιοσύνην αἰῶνι. πῶς γὰρ τοιούτων δραμάτων ἐγένεσθε
 ποιηταί, εἰ δίκης ἐν ὑμῖν ἀνέβαινε λογισμός, πρῶτον μὲν
 κατὰ τοῦ οἰκείου ἀρχιερέως καὶ διέπειν τὴν ἐκκλησίαν
 (εἰ καὶ ἀχρεῖον) λαχόντος καὶ τῆς ἰδίας κεφαλῆς ἀποστα-
 σίαν μελετήσαντες καὶ πολέμιοι ἀντὶ τέκνων γεγονότες; 25
 ἢ οὐχὶ τοῦτο καὶ πρὶν λανθάνοντες συνεσκευάσασθε καὶ
 κατ' ἐκείνην δὴ τὴν ἡμέραν ὅτε ἀναίδην καὶ δημοσίᾳ ἡμῶν
 ἀπέστητε δῆλην τὴν συσκευὴν ἐποιήσασθε; τοῦ γὰρ βασι-
 λέως συγκεκληκότος ἡμᾶς καὶ τοιαύτην ἀφιέντος φωνήν,
 'ὅσοι τῆς μερίδος, τῆς ἡμῶν χωρίσθητε βασιλείας', φα- 30
 νερῶς ἐξ ἡμῶν ἀπορραγέντες οἷόν τι πολέμιον στίφος
 ἐκείνῳ προσέθεσθε· καὶ τοῦτο οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πάλιν
 ἐν τοῖς βασιλείοις προσκεκλημένοι δις ἀπειργάσασθε. καὶ

15–16 cf. Sir. 18, 30 || 17 Ps. 11, 5

17 τὰ χεῖλη Pk: ταχίλη C

ἡ ἄρρησις δὲ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν, ἣν ἐνώπιον θεοῦ καὶ
 ἀγγέλων καὶ ἀνθρώπων ὁμολογήσατε, μηδὲν τῆς ἡμῶν
 ἔξω γνώμης πράττειν ἀλλὰ μᾶλλον ἀκολουθήσειν ἡμῖν, εἴ
 τι γινώμεν περὶ τοῦ ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθόντος βασιλέως
 5 οἰκονομεῖν, πρὸς τί ἄλλο ἢ πρὸς τοῦτο καταστρέφει, τὸ
 μὴ προσεῖναι ὑμῖν ἔννοιαν δικαιοτηρίου καὶ κρίσεως; τὸ
 δὲ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, ὅποτε τὸ σχῆμα τῆς βασι-
 λικῆς παρακελεύσεως ἅπαντας ἐξῆγε τῆς πόλεως, εἰρη-
 μένον ὑμῖν κοινῇ συνηθροισμένοις καὶ πρὸς τὴν ἔξοδον
 10 σύνταξιν ποιουμένοις, ὥς οὐδενὶ ἔξεστι χωρὶς τῆς πάντων
 συμφωνίας ἐπιτελεῖν τινὰ οἰκονομίαν, ἀλλ' εἴτε δοίη θεὸς
 ἐν βίῳ διαμένειν ἡμᾶς, εἴτε ἐξ ἀνθρώπων μεθίστησι, κοινῇ
 γνώμῃ καὶ ψήφῳ, εἴ τι γενέσθαι δεήσει, τοῦτο ἐπιτελεῖν,
 καὶ ὥς εἴ τις μὴ οὕτως φρονήσειεν ἀλλ' ἄνευ τῆς κοινῆς
 15 πάντων ἐπικρίσεως τολμήσει τι πράττειν, οὗτος ἀπαι-
 τήτως εἴη φέρον τὴν καταδίκην παρὰ τε πατρὸς καὶ υἱοῦ
 καὶ ἁγίου πνεύματος ἐν τε τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι
 καὶ παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, πῶς οὐκ ἐλέγχει ὑμᾶς
 μηδ' ὅλως | ἔννοιαν ἐσχηκότας ἢ ζωῆς μελλούσης ἢ τῆς 257
 20 τῶν βεβιωμένων ἐτάσεως;

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν τοιοῦτους ἀποφαίνει ὑμᾶς· σκοπῶμεν
 δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τούτοις προσεξεργασμένα. ἀπηλάσατε τοῦ
 ποιμνίου ἡμᾶς· εἰ γὰρ καὶ βασιλεὺς τοῦτο πράττειν ἐδόκει,
 ἀλλ' ὑπουργὸς ἦν ἐκεῖνος τῆς ὑμῶν ἐπιτροπῆς καὶ τοῦ
 25 βουλήματος· αὐτοὶ γὰρ καὶ πρὸ ἐκείνου καὶ σὺν αὐτῷ τὴν
 καθ' ἡμῶν ἐπιβουλήν ἐποιήσασθε. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν
 εἰρημένων καὶ ἐκ τούτου μᾶλλον. ἐν μεταγνώσει γὰρ τοῦ
 βασιλέως καταστάντος καὶ τοῦ μεγέθους τοῦ κακοῦ ταχέως
 αὐτὸν ἀναφρονῆσαι παρασκευάσαντος, ἐβουλεύσατο πάλιν
 30 ὅθεν κακῶς ἐξήλασεν ἐπαναγαγεῖν· καὶ γράμματι τοῦτο
 ἐδήλωσε καὶ ὅρκους ἐβεβαίον τὸ δόξαν, ἀποστόλῳ χρησά-
 μενος καὶ τοῦ γράμματος καὶ τῶν ὀρκίων διακόνῳ τῷ
 κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τὸ δύνασθαι παρ' αὐτῷ λαχόντι. καὶ
 ἐπεὶ κοινωνοὺς ὑμᾶς τοῦ δόξαντος προσελάβετο, μίαν

7 παρὰ Kh: περὶ C || 10 χωρὶς Kh: χάριν C || 22 προσεξεργασμένα
 Wk: προεξ. C || 34 ὑμᾶς Pk: ἡμᾶς C

ἐρρήξατε φωνὴν καὶ ἠπειλήσατε ἢ μὴν ἅπαντας ἔσεσθαι
 φυγάδας καὶ ἀντὶ μητροπόλεων τὰς ἐρήμους οἰκήσειν, εἰ
 πρὸς ὑμᾶς διαπράξει τὸν πατριάρχην ἐπανελεύσεσθαι.
 ἀλλὰ τοιούτοις καλοῖς προοιμίοις προσεθήκατε καὶ ἃ
 προσειρήσεται· παραίτησιν ἀπητήσατε, καὶ τοῦ θεοῦ τοὺς 5
 λογισμοὺς ὑμῶν ματαιώσαντος οὐ παραίτησιν ἀλλ' ἀγχόνην
 ἐλάβετε. ἡμῶν γὰρ εἰπόντων ὥς ἐπεὶ παρανομεῖν οὐ δεδν-
 νήμεθα (τίς γὰρ παρανομεῖν δυνατός, εἰ μὴ ἄθεος;) καὶ
 τὸ τοῦ Δαυὶδ ἐγγράφως ὁμολογησάντων, εἰ καὶ λέξεσιν
 ἐτέραις, 'ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων καὶ μετὰ 10
 ἄσεβῶν οὐ μὴ καθίσω', αὐτοὶ ὥς ὄντως παραίτησιν περι-
 χανόντες τοῖς γεγραμμένοις ἐπὶ μᾶλλον ἐξεβακχεύθητε
 πρὸς ἀπόνοιαν. καίτοι τίς παραίτησις ὑπερορίων ὄντων,
 κουστωδίας στρατιωτῶν φρουρούντων, ξιφῶν μικροῦ τοῖς
 αὐχέσιν ἡμῶν ἐπικειμένων, ἵνα τὴν ἄλλην συνοχὴν ἐάσω 15
 καὶ βίαν, ἐρημίαν τῶν συνόντων, συμπαλλόντων, συνομι-
 λούντων, τῶν ἄλλως ὑπηρετούντων, ἃ καὶ οἱ τῆς πίστεως
 ἀλλότριοι συνεχώρησαν, εἰ ταῖς χερσὶν ἐκείνων ἐγκρατεῖς
 ἐγεγόνειμεν, καὶ τὸν λιμόν, τὴν ὑπὸ κρυμοῦ πῆξιν; αἰσχύ-
 νομαι λέγειν περὶ τῶν οὕτω πρὸς ἀφιλάνθρωπον γνώμην 20
 ἀποκλινάντων καὶ μόνην παραμυθίαν ἡμῶν τὴν ἐκ τῶν
 ἀχύρων θάλψιν παραλελοιπότων. οὕτως συγκε|κρότηται
 258 ἡμῖν ἦν φατε κατέχειν παραίτησιν· πλὴν καλὸν ἐπιμνησ-
 θῆναι (τῶν) ῥημάτων ἡμῶν· ἔχει γὰρ οὕτως.

Παραίτησις. Ὅτι ἐπειδὴ πραγμάτων ἐναντιότητος καὶ 25
 δυσχερείας τὴν τοῦ θεοῦ καταλαβούσης ἐκκλησίαν εἰς τὸ

9-11 Ps. 25, 5 || 25-p. 119,13 Vita Euthymii 14, p. 98, 13-
 19 (Byzantion 25-27, 1955-57)

§ τίς Wk: καὶ C || 9 ὁμολογησάντων Pk: -ήσαντος C || 14 φρου-
 ρούντων] φρουρούσης Pk || 24 τῶν Wk: om. C || 25-p. 119,13 acce-
 dunt Monac. gr. 277 ff. 331^v-332^r (= Mon.); Vita Euthymii
 (= Euth.) || 25 παραίτησις C: (ἐ)γγραφος παραίτησις Νικολάου τοῦ
 ἀγιωτάτου πατριάρχου τοῦ Γαλακρινίτου μεθ' ἣν ἀποκατέστη αὐθις
 εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον. (Ν)ικόλαος ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταν-
 τινουπόλεως, μόνη χάριτι θείᾳ τὸ μέγα τοῦτο καὶ οὐράνιον δῶρημα
 λαβὼν καὶ παρ' ἑαυτοῦ μηδὲν τι προσεεγκάμενος ἄξιον Mon.: om.
 Euth. | ἐπειδὴ C, Mon.: ἐπειδήπερ Euth. || 26 καταλαβούσης C,
 Mon.: -βοῦσαν Euth.

ἀδύνατον περιέστη τοῦ οἰκονομεῖν τι περὶ τὸν φιλόχριστον
 βασιλέα, τὸν θρόνον παραιτοῦμαι, τὴν κατ' ἐμαυτὸν ἰδίαν
 καὶ ἀνακεχωρημένην προτιμήσας ζωὴν τῆς ἐν πράγμασιν
 ἀστατοῦσιν ἀναστροφῆς, μήτε θείας ἐξιστάμενος ἀρχιερω-
 5 σύνης μηδὲ τοῦ ἐπιτελεῖν πάντα ὅσα ἐνεργεῖν οἶδεν ἀρχ-
 ιερωσύνῃ, ἐν ᾧ ἂν τόπῳ τὴν ταπεινὴν ἡμῶν παρελκύ-
 σωμεν ζωὴν, εἰδότες ἀκίνδυνον οὐκ ὄν τὸ τὴν θείαν ὥσπερ
 ἀπαρεσκόμενον αὐτῇ ἀποπέμπεσθαι χάριν, ἄλλως τε δὲ
 καὶ τοῦ ἱεροῦ κανόνος τοὺς ἐξομοσαμένους τὴν ἐν ἧ ἐτάχ-
 10 θησαν ἱερὰν λειτουργίαν, κἂν φόβος ὁ ἐξ ἀνθρώπων ἢ ὁ
 πρὸς τοῦτο συνωθήσας, ἀπαιρητῶς καὶ συγγνώμης ἀπά-
 σης χωρὶς καθαιροῦντος καὶ εἰς τὴν τῶν λαϊκῶν ἀπορρίπ-
 τontos χώραν.

Ὁρᾶς, μᾶλλον ὁρᾶτε, οἷα ὑμῖν ἐκ τῆς παραιτήσεως
 15 ὑπάρχει ἀσφάλεια, οἷα ὑμῖν τὰ δίκαια τῆς χειροθεσίας ἦν
 ὡς τῆς ἐκκλησίας προεστῶτες πεποιήσθε; ἀλλ' ὄντως
 τυφλὸν ἢ μανία, ἦν οὐκ οἶδα πόθεν νενοσηκότες οὐδὲ τοῦτο
 ἐνιδεῖν ἠδυνήθητε, ὡς τῆς δοκούσης παραιτήσεως ἡμῖν
 πάντα φαιμένης πράττειν ὅσα θέμις πράττειν τοῖς τὸν
 20 ἀρχιερατικὸν διέπουσι θρόνον (ἐν ᾧ ἂν τόπῳ τὴν ταπεινὴν
 ἡμῶν ζωὴν παρελκύσωμεν), ὡς ἐν τῇ παραδοχῇ ταύτης,
 ἀνθ' ἧς ἀπελαύνειν ἐφορείας ἐγνώκετε, πάσης ἡμῖν ἐφο-
 ρείας τό γε ὑμέτερον μέρος τὴν κυριότητα ἐνεχειρίσατε,
 καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπερορίους ποιοῦντες πάσης

8–13 E. Schwartz, *Acta conciliorum oecumenicorum* 1, 1, 7
 pp. 123, 24–124, 25

1 περιέστη C, Mon.: -ην Euth. | τοῦ οἰκονομεῖν τι περὶ τὸν
 φιλόχριστον C, Euth.: τουτὶ περὶ τὸν φιλόχριστον οἰκονομῆσαι
 Mon. || 2 κατ' C, Mon.: καθ' Euth. | ἰδίαν C, Mon.: ἰδίᾳ Euth.
 || 4 ἀστατοῦσι(ν) de Boor: ἀναστατοῦσιν C: ἀστατούσης Mon.,
 Euth. | ἀναστροφῆς C, Mon.: συναναστροφῆς Euth. | μήτε C: μὴ
 τῆς Mon., Euth. || 4–5 ἀρχιερωσύνης C, Mon.: ἱερωσύνης Euth. ||
 5–6 μηδὲ–ἀρχιερωσύνῃ C, Mon.: om. Euth. || 5 πάντα C: om.
 Mon. | ἐνεργεῖν οἶδεν C: οἶδεν ἐνεργεῖν Mon. || 6 ταπεινὴν C,
 Euth.: om. Mon. || 7 εἰδότες–13 χώραν C, Mon.: om. Euth.
 || 8 δὲ C: om. Mon. || 10 ὁ C: om. Mon. || 18 ἡμῖν Wk: ὑμῖν C ||
 23 ὑμέτερον Wk: ἡμέτερον C

ἐδίδοτε πόλεως ἐπικράτειαν. καλὰ γε ὑμῶν τὰ τῆς παρ-
αιτήσεως δίκαια, ἣν ὡς ἀκρόπολιν τῆς ὑμῶν τυραννίδος
κατέχετε, ἐξ ἧς καὶ νομοθέται καὶ οἰκονόμοι πορνείας εἰς
ὑβριν, ἵνα μὴ λέγω τοῦ ἱερατικοῦ πληρώματος, ἀλλὰ καὶ
παντὸς τοῦ Χριστιανῶν γένους ἀναδειχθῆναι ἀπονενόησθε· 5
πορνείας εἶπον, οὐ τοσοῦτον μόνον, ἀλλὰ καὶ πλεον πορ-
νείας, ὡς τῷ θείῳ διδασκάλῳ καὶ τοῖς ἐκεῖνον μὴ παρα-
λογιζομένοις δοκεῖ.

Τὰ μὲν οὖν ὑμέτερα, ἵνα μὴ ἐπὶ πλεον ὅσα κατὰ θεοῦ
καὶ | τῶν νόμων αὐτοῦ κατωρχήσασθε διεξερχόμενος ὁ 10
λόγος τοῖς ἐπιεικεστέροις καὶ τὸ καθ' ὑμῶν ἀνάπτοι δί-
259 καιον μῖσος, μὴ πλείονος ἀξιούσθω μνήμης. καίτοι γε
τῶν εἰρημένων οὐκ ἐλάττω ἀλλὰ μείζονα τὰ ὑμῖν μὲν ἐφε-
ξῆς τετολμημένα, τῷ λόγῳ δὲ σιωπώμενα, ἔνεκα τοῦ μὴ
τὸ δίκαιον μῖσος παρὰ τῶν εὐσεβούντων καθ' ὑμῶν τῶν 15
ἀρίστων ἐξαφθῆναι δραματοποιῶν. τίς γὰρ τὴν ἄλλην πο-
νηρίαν καὶ τὸ ψεῦδος καὶ τὴν ἀναισχυντίαν καὶ τὸν ὄλον
ὑμῶν κατὰ τῆς ἐκκλησίας πολύτροπον καὶ ποικίλον τῆς
κακίας ἀκούων ἀγῶνα, οὐκ εἰς ἐκπληξιν καθιστάμενος
διὰ τὴν ὑπερβολὴν καὶ τὸ μηδέποτε τοιαῦτα κεκακουργῆ- 20
σθαι πόρρω τῆς ἀνθρωπίνης καὶ διανοίας καὶ πράξεως ὑπο-
λαμβάνει τὰ γεγενημένα ὑμῖν; ἵνα οὖν, ὅπερ ἔφην, μὴ διὰ
ταῦτα τὸν {διὰ} τῶν ἀκονόντων θυμὸν ἀναφλέγη καθ' ὑμῶν
ὁ λόγος ἐκδιηγούμενος, ἐκεῖνα παραλείψας τὴν τῶν ἱερῶν
κανόνων ἀπόφασιν ἐπιφέρει καθ' ὑμῶν, καθ' ὧν καὶ τὴν 25
τόλμαν καὶ τὸ θράσος ἀναλαβεῖν ἐνεανιεύσασθε.

Κανὼν τῇ τῶν ἐν Χαλκηδόνι, οὗ ἡ ἀρχὴ· Τὸ τῆς συν-
ωμοσίας'.

Κανὼν ἔ τῆς οἰκουμενικῆς (α) συνόδου, οὗ ἡ ἀρχὴ
'Περὶ τῶν ἀκοινωνήτων'. 30

6—8 Bas., Ep. 217, can. 80, PG 32, 805B1—2 || 27—28 Can.
Chalced. 18 (Lauchert pp. 93, 28—94, 2) || 29—30 Can. Nicae. 5
(Lauchert p. 38, 11—27)

1 καλὰ γε C mg.; ἀλλὰ γε C txt. || 10 αὐτοῦ Wk: -ῶν C || 23 διὰ
C: del. Wk || 29 α] πρώτης add. Pk: om. C

Κανὼν θ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου, οὗ ἡ ἀρχὴ
 'Τοῦτο ὁρίσαι καταξιώσατε'.

Κανὼν β' τῆς οἰκουμενικῆς δευτέρας συνόδου, οὗ ἡ
 ἀρχὴ 'Τοὺς ὑπὲρ διοίκησιν ἐπισκόπους'.

5 Ἡ δὲ περὶ πορνείας ὥριστα καὶ τῶν ἐν τῷ μύσει τούτῳ
 μολυνομένων, τίς τῶν πάντων ἡγνόμεναι, καὶ μὴ ὅτι τῶν
 λαχόντων ἱερᾶσθαι ἢ τῶν ὁπωσοῦν εἰς ἄνδρας τελούντων,
 ἀλλὰ καὶ τῶν ἔτι παιδικὴν σύνεσιν ἔχόντων;

Τοίνυν διὰ ταῦτα καὶ τὰ προειρημένα τοῖς θεοῖς καὶ ἱεροῖς
 10 ἐπόμενοι κανόνες, ἀλγοῦντες μὲν καὶ σπαρασσόμενοι τὴν
 ψυχὴν, ὅμως δὲ κατὰ τὴν ἱερὰν ψῆφον τὴν ἀπογυμνοῦσαν
 ὑμᾶς τῆς ἱερατικῆς τάξεως καὶ τιμῆς, ἧς φθάσαντες αὐτοὶ
 ἑαυτοὺς ἀπεγυμνώσατε, καὶ ἡ ἱερὰ αὕτη καὶ ὑπὲρ τῆς
 δόξης τῆς ἐκκλησίας τοὺς κινδύνους διενεγκοῦσα σύνοδος
 15 ποιεῖται τὴν ἀπόφασιν, καθαιροῦσα καὶ ἀλλοτριοῦσα ὑμᾶς
 πάσης ἀρχιερατικῆς καὶ ἐνεργείας καὶ δυνάμεως.

1—2 Can. Carthag. 9 (Rhalles-Potles 3, 316) || 3—4 Can. Con-
 stantinop. (a. 381) 2 (Lauchert p. 84, 16—25)

1 Καρθαγένῃ Pk: -ει C

260 Ἡ ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας
ἐλέγχος τῆς τῶν ἀρχιερέων μαιφονίας

Respondet Arethas criminibus Nicolai (Op. 75). Alexandro iam mortuo (d. 6 Iul. 913) hunc libellum scriptum esse ex contumeliis in patriarcham iactis patet.

‘Patriarcha, ut solent pessimi, culpam eorum quae ipse commisit in alios confert; nam procellam sua inscitia ortam fuga devitavit. ad solitam sibi luxuriam redeat, quandoquidem gubernator cuius culpa paene perierit navis, merito ab ea excludetur. ecclesiam quam in periculo dereliquerat nunc sua licentia conturbat. quippe patrum medicinam aspernatus, suis remediis nihil proficiens, temere saeviit in sacerdotes, iudicibus iis qui ipsi in ius vocari debebant, inter quos sedebat Aethiops turpi facie, turpi vita. sileo de ceteris iniuriis ex eo ortis, episcopis publicanorum arbitrio obnoxiiis factis. quaecumque adversa evenerunt ipsius ignaviae imputanda sunt, non nostrae quam dicit coniurationi. si quid imperatori indulgere conabatur Nicolaus, morem ei gerebamus, sed Leo ipse canonibus artius adhaerebat. cum vero patriarcha officium abdicavisset, quid nobis faciendum erat nisi ut ecclesiae pastorem praeficeremus praefectoque in eo consilio perstaremus? nam ubi sunt istae epistolae Leonis quibus sibi sedem reddi asseverat? una quidem et ea verissima exstat, qua imperator eum ludibriis insectatur totius mundi episcopatum sibi arrogantem. at in istis quas profert epistulis ipsius Nicolai manus nimis aperte deprehenditur; neque ut genuinae essent, quicquam Nicolao prodessent, quia episcopis officio semel abdicato nullus reditus patet, id quod docet Martyrii episcopi Antiocheni exemplum. quod denique laqueum se nobis, hoc est ecclesiae, iniecisce gloriatur, id a Pauli exemplo et doctrina plane alienum est; verius tamen sibi ipsi iniecit,

1–2 ἐλέγχος τοῦτο ἐφ’ οἷς ὁ τῆς Ἐνώσεως τόμος ἐφεξῆς συνετάγη
C mg.

76 C – Pk pp. 260–266; Kh pp. 756–771

ignorantiam canonum confessus et decreto concilii Ephesini ob relictam sedem damnatus. de sede Constantinopolitana decedens, apud quam ius et arbitrium est omnium sedum dicioni eius subditarum, nihil sibi reliquit, nedum totum mundum.'

"Εθος ἐστὶ τοῖς μοχθηροτάτοις ἀνθρώπων τὰ τῶν κα-
κῶς αὐτοῖς πεπραγματοευμένων ἐγκλήματα εἰς τοὺς πα-
θόντας περιτρέπειν ἐπείγεσθαι, ὥς ἂν αὐτοὶ τε μὴ δόξωσι
κατεγνωσμένως προσενηγέχθαι τοῖς πράγμασι καὶ τοῖς ἐκ
5 τούτων τῇ βλάβῃ περιπαρεῖσι τὸ σὺν δίκῃ παθεῖν ὑπὸ τῶν
ἄλλων προσνέμοιτο. τοιοῦτό τι καὶ νῦν ὁ ἀρχιερεὺς οὗτος ὁ
μέγας, ὁ τοὺς οὐρανὸς τῇ καθαριότητι παρεληλυθὼς καὶ
τῶν τοῦ θεοῦ ἀδύτων τὴν γνῶσιν μεμνημένος, βεβούλευται·
ἀσυνέτως γὰρ τοῖς προσπεσοῦσι τῶν πραγμάτων χρησά-
10 μενος καὶ σάλον καὶ κλύδωνα τῇ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ πραγ-
ματοευσάμενος οὐ μόνον οὐκ ἐγκαλύπτεται τούτοις καὶ τὴν
ἐκ μεταμελείας ὑπόπτωσιν ἐξαιτεῖ, ἀλλὰ γε δὴ καὶ δι-
καιολογίας ἐκ θράσους προβάλλεται, αἰ τοσοῦτον αὐτῷ τὸ
βούλημα κατανόουσιν ὅσον καὶ τοῖς πρὸς πέτρᾳ τῇ πέτρᾳ
15 μὲν οἰηθεῖσι λυμήνασθαι, παθοῦσι δ' ὅπερ εἰκὸς τοῖς πρὸς
πέτρᾳ κυρίττουσιν· οἱ δὲ τοῦ πάθους μικρὸν ἀνενεγκόντες
καὶ τὴν συμφορὰν ἐπεγνωκότες αὐτοῖς μὲν οὐκ ἂν ἠθέ-
λησαν μέμψασθαι, τοῖς περιεστηκόσι δὲ τὴν πέτρᾳ τὴν
σφῶν αὐτῶν ἐμπληξίαν ἀνέθεσαν. παρόμοιον τούτῳ καὶ
20 ὁ θαυμαστός οὗτος διειργασμένος ἀρχιερεὺς καὶ τούτοις τι
παραπλήσιον πεπονθὼς, ἀφείς τὸ ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι, ὁ δὲ
λαμπρᾷ νῦν εἰ καὶ τολμηρᾷ τραγωδεῖ τῇ φωνῇ 'υἱὸς
ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δὲ με ἠθέτησαν'. καὶ πρῶτον
μὲν τὴν ἐκκλησίαν τοῦτό φησιν ἐκβοᾶν, εἴτα κακεῖνον ἐξ-
25 ἰδιαζόμενον ὡς τῆς ἐκκλησίας δῆθεν κατάρχοντα συναγα-
νακτεῖν αὐτῇ καθ' ἡμῶν τὰ αὐτά, ἅτε δῆπουθεν ἡμῶν
οὕτως αὐτὸν μετελθόντων.

6—7 cf. Heb. 4, 14 || 22—23 Is. 1, 2; supra p. 115, 3

5 περιπαρεῖσι Kurtz: περισπαρεῖσι C || 16 ἀνενεγκόντες Pk:
ἀνεγκόντες C || 19 ἐμπληξίαν Wk: ἐκπληξίαν C

Ἄλλ' ὦ μακαριώτατε ἀρχιερέων καὶ τῶν πώποτε φα-
 νέντων ὁ συνετώτατος, κενὴν σοὶ φασὶ ψάλλειν περιγέγονε
 τούτοις. μάλιστα γὰρ ἂν δικαιότερον κατὰ σοῦ ταῦτα ἢ
 τοῦ θεοῦ ἀποδύraitο ἐκκλησία, γεννησαμένη σε μὲν οὐ
 (πόθεν γὰρ ἢ πῶς οἱ ἀρχηγέται σοι τῆς γονῆς καὶ πρὸς 5
 γε τούτοις ἢ γενεαίς, σιωπᾶν ἄμεινον), ὑψώσασα δέ, ὥς
 261 εἶθε μὴ | ὥφειλε, δαλόν σε μετάρσιον ἄρασα, οὐχὶ πυρ-
 σεύειν εἰδότα, τῷ δὲ περιλύπῳ καπνῷ τὰ τέκνα ταύτης
 συμπνίγοντα· καὶ βοῦν σε κτησαμένη, — καλὸν γὰρ ἅμα
 τὰ περὶ τούτων τῆς προφητείας ἀναπληροῦν, ὁμοιοτάτῳ σοι 10
 κεχρημένους τῷ ὑποδείγματι, — βοῦν σε τοιγαροῦν κτη-
 σαμένη, ἐφ' ᾧ τὰ πρὸς τροφήν τῷ ἑαυτοῦ κατεργάσασθαι
 κυρίῳ (θεὸς δὲ ζῶν οὗτος τὴν σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων
 σιτούμενος, ὁ καὶ τὴν ἐκκλησίαν τῷ ἑαυτοῦ συναγαγὼν
 αἵματι), οὐ μόνον οὐδέν σοι τούτων ἀπώνατο ὢν τοῖς τοῦ 15
 θεοῦ ἐποφείλεται ἀρχιερεῦσιν, ἀλλὰ καὶ σάλου μικροῦ καὶ
 χειμῶνος ἐνστάτος, οὐ (τὸ παραλογώτατον) οὐκ ἄλλος
 οὐδεὶς ὅτι μὴ σὺ ὁ δημιουργός, ἀσυνέτως μὲν τῶν ἱερῶν
 ἔχων κανόνων, ἀσυμβούλως δὲ μετακεχειρισμένος τὰ πράγ-
 ματα, οὐκ ἀπεδύσω πρὸς τὸν ἀγῶνα, οὐ πρὸς τὸν κλύδωνα 20
 παρεσκευάσω, οὐκ ἐννήξασθαι τοῖς κύμασιν ἐκαρτέρησας,
 οὐ τῶν ποιμέσιν ἀνακειμένων μόχθων μετέλαβες· φιλο-
 ψυχῆσας δὲ κατὰ τὸ καταγέλαστον ἄγαν ἡθέτησας μὲν
 τὴν γεννήσασαν, ἡγνόησας δὲ τὸν κτησάμενον, καὶ τὸν
 μὲν κύριον ἐγκατέλιπες, τὸν δὲ τοῦ νέου Ἰσραὴλ παρώρ- 25
 γισας ἅγιον.

Οὐκ ἀποφθερῇ τοιγαροῦν, πολυτίμητε, ἐπὶ τὰς συνήθεις
 σου διατριβάς, οὐ κροκωτοὶ μὲν καὶ μύρα καὶ ὁ ἄλλος σοι
 πᾶς τῶν τοιούτων εὐκατάγνωστος λῆρος καὶ τὸ τοῦ ἡθους
 θῆλυ μετὰ Σαρδαναπάλου καὶ Μινδυρίδου τὴν δίαιταν προῦ- 30
 μηθεύσατο, ἀλλ' ἐκκλησία θεοῦ ἐνοχλήσεις καὶ παρρησι-
 ἀσαι ἀπερυσθριάσεις αἱ σιγηθῆναι σοι συνήνεγκεν ἄν; εἰ μὴ

2 CPG II 178 || 9–12 Is. 1, 3 || 24–26 Is. 1, 4

19 ἔχων Kurtz: ἐχόντων C || 27 ἀποφθερῇ Kurtz: ἀποφθαρεῇ
 C || 28 οὐ Kurtz: οὐ C || 32 ἀπερυσθριάσεις Pk: ἀπερ ὑθριάσεις C

καὶ προσέτι ἐαντὸν δικαιώσας τὰς κατ' οὐδέν σοι προσ-
 ηκούσας φωνὰς διὰ στόματος ἀναλαμβάνεις καὶ τὰ τοῦ θεοῦ
 ἐκδιηγῇ δικαιώματα καὶ τὴν κανόνων παιδείαν οὐ μᾶλλον
 μισήσας ἢ ἀγνοήσας τοὺς θείους λόγους ἐκβάλλεις εἰς τὰ
 5 ὀπίσω. εἰ γὰρ ἀρχιερεὺς ἐχρημάτιζες, τί σοι μὴ στήναι
 ἱεροπρεπῶς καὶ γενναίως, ἀλλὰ μαλακισθέντι βεβήλως τε
 καὶ ἀπίστως ἐν τῷ καιρῷ τῶν πειρασμῶν ἀποστήναι
 αἰσχροῦς μάλα καὶ ἀλυσιτελῶς ἐαυτῷ, ἐὼ γὰρ λέγειν καὶ
 τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ εἰς σκάνδαλον; ἐπεὶ καὶ κυβερ-
 10 νήτην ἐκεῖνόν φαμεν ἄξιον τοῦ ὀνόματος, τὸν πρὸς τὴν
 ζάλην εὐρώστως ἐπαρκοῦντα καὶ τὴν ναῦν ὑψηλότεραν 262
 παρασκευάζοντα τοῦ κύματος φέρεσθαι, ὥς ὅς γε χειμῶνος
 ἐλπυζομένου προαποκαμῶν τοῦ κλύδωνος ὑπεκστῇ τῶν
 οἰάκων, ἐβάπτισέ τε τὸ μέρος τὴν ναῦν καὶ περιγενομένην
 15 οὐκέτι μετὸν αὐτῷ ταύτῃ πλωῖζεσθαι. ἀπειρηκῶς τοιγαρ-
 οῦν καὶ αὐτὸς καὶ ὑπεξαγαγὼν σεαυτὸν τῶν πνευματικῶν
 πόνων, ῥαστώνῃ πάντως καὶ τῇ δι' ἔθους ἡδυπαθείᾳ, τί
 νῦν ἐκείνων ἀντιποιῇ ὣν τό γε σὸν οὐδ' ὅλως πεφροντικῶς
 ἐσχάτῳ περιβέβληκας ὀλέθρῳ; οὐκ οἶδα πότερον τὴν ὑψώ-
 20 σασαν ἀμυνόμενος τῆς τιμῆς ἢ τὸν ἐξ ἀφανείας παρ-
 αγαγόντα βασιλέα πικρᾷ τε καὶ πονηρᾷ προπόσει ταύτῃ
 φιλοφρονούμενος.

Τί τοίνυν μέγανυχος γεγονῶς ἀναφθέγγῃ ἃ πολὺν
 δραστικώτερον κατὰ σοῦ ἢ καθ' ὧν ταῦτα τεχνάζῃ λεχ-
 25 θείῃ; ἢ πάντως ἐκεῖνο, ἵνα κὰν τούτοις τὸ σφαλερὸν ὑμῶν
 καὶ ἀνεπίγνωμον ἐκφανθείῃ οὐχ ἥττον ἢ περ ἐν οἷς τὸ
 δικαίωμα τῆς αἰοιδίμου (σοὶ φημι) πορνείας ἐαυτῷ κατα-
 σκευάζεις, μήτε περὶ ὧν εἰδὼς διαβεβαιοῖ μήθ' ἃ λέγεις
 ἀκαταγνώστως φθεγγόμενος· ἀνθ' ὧν οὐχ ὅπως ἢ ἐκκλη-
 30 σία σοι τὸ ὑἱὸν ἐγέννησα καὶ ὑψωσά' ἐπιτετενγμένως

2—5 Ps. 49, 16—17

5 τί σοι Pk: τίσι C || 12 ὅς γε Wk (cf. supra p. 106, 11): ὅτε C
 || 14 περιγενομένη Kurtz: -νην Pk: -νη C || 18 τό γε Pk: τότε C ||
 24 καθ' ὧν Pk: καθῶνος C || 26 ἥπερ Pk: εἵπερ C || 30 ἐπιτετενγμέ-
 νως Kurtz: ἐπιτεταγμένως C

ἐρεῖ, πολλῶ δὲ μᾶλλον τὸ Ἑ Δημᾶς με' καὶ νῦν καὶ πρότερον
 ἔγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα'. οὔτε γὰρ πρώην
 ὡς ποιμὴν ἀληθῆς τὴν ψυχὴν τῶν προβάτων προτέθεικας
 οὔτε νῦν ἀξίως τῆς ἱερᾶς ἀγιστείας προβέβλησαι, ἀλλὰ
 προκόψας ἐπὶ τὸ χεῖρον καὶ τῇ κοσμικῇ ἐνδυναμωθείς 5
 ματαιότητι πολὺν μὲν καὶ πικρὸν ἐπιβάλλεις τῇ ἐκκλησίᾳ
 τὸν σάλον, πράγματος δὲ ἀνευρέσει οὐ γῆς, τὸ ἀδόμενον,
 οὐκ οὐρανοῦ ἀπτομένου τὴν τραγωδίαν ὑπέθου· καὶ δια-
 δραματουργήσας σκαιῶ τινὶ καὶ κατὰ σαντοῦ τρόπῳ (ἐπί-
 στανται ταῦτα ὅσοι τε καὶ βασιλέως τῶν ἀπορρήτων μετ- 10
 έχοντες), εἶτα πρὸς τὸ πέρας τὰ τῆς σκηνῆς διαθέσθαι
 ἀμηχανήσας, ἔλαφος ἡμῖν, ὡς τὸ λόγιον, ἥκεις ἀντὶ παρ-
 θένου, τῶν πάλοι πατέρων μηδὲ τοῦτο καταλιπόντων τὸ
 ψυχικὸν ἔλκος ἀτημελές, ἀλλὰ καὶ τοῖς καταλλήλοις ἐμ-
 πλάστροις τῇ ἀσθενείᾳ τῆς φύσεως ἰατρειυσάντων, αὐτὸς 15
 οὗτος, ὦ μακάριε σύ, ὑπερβολῇ σοφίας, ὡς ἔοικεν, ἄνω
 263 τε χωρεῖς ποταμῶν (τὸ παροιμιῶδες) καὶ πλέον ἐκείνων
 καὶ τὸ πνευματικώτερον φέρῃ τὸν τοῦ κυρίου κλῆρον κατ-
 αρτιζόμενος. ἐντεῦθεν ἀδιάκριτοί τε καὶ ἄκριτοι τῶν ἱερέων
 ἐκβολαί τε καὶ καθαιρέσεις ὑπὸ κριταῖς (ὦ δίκη καὶ νόμοι 20
 καὶ ἱεραὶ σύνοδοι πατέρων) οἷς δίκην ἡμῖν λαγχάνουσι
 ταυτηνὴν ἄλλους δικάζειν ἔδει καὶ διαιτᾶν ἀμφοτέροις, οὐχὶ
 τοὺς διαφόρους τοῖς ἀντιδίκους τὰ Θέμιδος ζυγὰ ταλαντεύ-
 εσθαι· καὶ τό γε βαρύτερον καὶ ἀνύποιστον, Αἰθίοψ τοῖς
 παρανόμοις κριταῖς συνεδρεύων, Αἰθίοψ αἰσχροὺς μὲν τὸ 25
 εἶδος, αἰσχροτέρος δὲ τὸν βίον, ὡς οἷς ἐπιμελὲς τὰ τοιαῦτα
 διαγορεύουσιν. ἐντεῦθεν αἱ τῶν ἀνάγνωτων εἰς τὰ τῶν ἀγνῶτων
 τοῦ θεοῦ ἅδυντα ἐπιβάσεις, Σίμωνος αὐθις μυσταγωγούντος
 καὶ Πέτρου σιγῶντος, ὅτι παρησιαζομένην ἀκαθαρσίαν
 ὄρεῖ, παρ' ὅσον καὶ ὁ κατάπτυστος οὗτος Αἰθίοψ ἀδοκι- 30
 μάστως εἰς χάριν τῶν δεδιηκονημένων θεοῦ τῷ βήματι

1–2 2Tim. 4, 10 || 3 Io. 10, 11 || 5 2Tim. 3, 13 || 7–8 CPG
 I 444 || 16–17 CPG I 47; II 96

9 σαντοῦ] -όν Kurtz || 10 τε del.? γε Kurtz || 12 ἀμηχανήσας C ||
 20 ὑπὸ κριταῖς Pk: ὑποκριταῖς C

δίδοται. παρίημι τὰς τῶν ἄλλων κατὰ τῶν ἀγίων, ἀλη-
 θέστερόν σου φάναι, ὑμῶν κατορχήσεις, ὑφ' αἷς ἐξάρχων
 προαγωγαὶ τὴν ἱερωσύνην φορολογοῦσαι, ἄλλοι τε τούτοις
 ἐπιπεμπόμενοι μιαιοὶ καὶ δυσώδεις, μονονοὺ καὶ κινάβρας
 5 ἀπόζοντες, ὥς ἂν ἐκκαρπῶνται τὰ ἱερὰ καὶ τοῖς ἐκπέμ-
 πονσι δασμοφορῶνται εἰς πλήρωσιν οἴκων ἀνομιῶν τῶν
 ἐσκοτισμένων τῆς γῆς συμφορούμενα.

Τοιαῦτα αἱ μέχρι χειλέων καθαριότητες ἐκπαιδεύουσιν,
 αἱ σεμνύνεσθαι μὲν λόγῳ παντὸς μεγαληγορώταται, ἔργῳ
 10 δὲ ἐπιδείξασθαι τῶν πώποτε λαλουμένων αἱ ἀπορώταται,
 καὶ πόρρω μὲν τῶν δεινῶν καὶ προσδοκωμένων αἱ ἀνδρει-
 όταται, παρόντων δὲ καὶ ἀνερχομένων οὐκ ἔστιν εἰπεῖν
 οὐτινος οὐ δειλότεραι. οἷόν τι καὶ περὶ τὴν σὴν ἀγιότητα
 συνηνέχθη· στερρότατα πάντα γὰρ ὑποίσειν διατεινόμενος
 15 ἃ καὶ συγκρούσει τῷ ἐξ ἀπονοίας ὑμῖν κλύδωνι ἐκπεφυση-
 μένῳ καὶ τὸν κυκεῶ ἥδιον σπάσαι φιλοτησίας ὃν τοῦ
 ἄγγους τῆς ἀμαθίας ἐκχέας τὴν κύλικα τῆς ἐκκλησίας
 ἐπλήρωσας, τῆς πείρας ἐνστάσης φροῦδα μὲν ἅπαντα,
 λόγος δ' ἄλλως τὸ φρόνημα εὐπρεπής, τὰς τῶν ἀκροατῶν
 20 ἀκοὰς ὑπαγόμενος. δείσας οὖν περὶ σεαυτῷ καὶ τῇ τοῦ βίου
 τερπνότητι ἀφῆκας τῷ σάλῳ τὴν ἐκκλησίαν, ὥστε οὐ μόνον
 οὐ τὴν ψυχὴν τέθεικας ὑπὲρ τῶν προβάτων ποιμένος ἀλη-
 θινοῦ μετερχόμενος ἔργον, ἀλλὰ καὶ τὸν λύκον τυχόν θεω- 264
 ρήσας ἐρχόμενον μεθῆκας τὰ πρόβατα καὶ τό γε σὸν χρή-
 25 σασθαι τούτοις τῷ λύκῳ, ὅτανπερ καὶ βούλοιτο. οὕτως,
 ὦ γενναῖε σὺ καὶ μεγαλόφρον, ῥίψασπις καὶ φυγὰς ἀνα-
 πέφηνας, καὶ λειποστρατίου πνευματικοῦ ἀλίσκόμενος·
 ἀφ' οὗπερ εἴ τι καὶ γέγονε, σὸν τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἐκείνων
 ἀμάρτημα ὢν ἀλογίστως καταιτιᾷ, συνωμοσίας τούτων
 30 καθ' ἑαυτοῦ καὶ πατρίας τερατευόμενος, αὐτὸς τῷ ὄντι
 μετὰ τῶν ἀθλίων τοῦ τιμίου σώματος ἀπορρηγμάτων τῷ

1—2 supra p. 120, 9—10 || 6—7 Ps. 73, 20 || 21—25 Io. 10, 11—12

4 κινάβρας Pk: κινάβρας C || 14 post στερρότατα dist. C (cf.
 p. 160, 30; 171, 14) || 16 ἥδιον (sic) C (ἴδιον male Pk) || 19 ἄλλως
 Wk: -ος C || 24 καὶ del.?

τοιούτῳ κακῷ ἐνεχόμενος. οὐκ ἂν γὰρ ἀπροσίτους καθι-
 σιᾶτε ἑαυτοὺς τοῖς ἐλέγχοις καὶ τοῦ λαβεῖν τε καὶ δοῦναι
 λόγον ἐφ' ὧν μελαγχολᾶτε πρεσβεύειν ἐδραπέτεύτε, εἰ μὴ
 τὸν ἀπὸ τῆς συνωμοσίας τε καὶ πατρίας συνασπισμὸν ταύτῃ
 διαρραγῆναι ὑπετοπάζετε, λόγων ἀνανταγωνίστων δυνάμει 5
 τῆς φάλαγγος ὑμῖν διασπασθησομένης καὶ τῶν ὄρκων
 διαρρηγισμένων τῷ μηδένα λόγον ἔχειν ὑμᾶς τῇ μανιώδει
 ἐνστάσει συνήγορον. ἢ παράσχετε προσελθόντες, καὶ νει-
 κήκατε ὑμεῖς, ἐναντία δ' ἡμεῖς, καὶ τούτων καὶ οὐτινος
 ἄλλου δεινοῦ προτεθύμησθε. 10

Οὐκουν, πανάγαστε ἀρχιερεῦ, ἐνδίκως ὑμῖν ἐνδιαβαλλό-
 μεθα· οὐ γὰρ συνομωμόκαμεν καθ' ὑμῶν, οὐ καταλελοί-
 παμεν· ἀλλ' εἴ τι καταλιπεῖν λαιδορούμεθα, τὴν ὡς βασιλέα
 τραπέσθαι τείνουσαν διεγνωκότες, σοὶ τὸ πᾶν μεθιστά-
 μεθα· χρηστότερον γάρ τι διαγενέσθαι βασιλεῖ τοῖς πρὸς 15
 ὑμᾶς, ὡς οἶσθα, διωμολογημένοις τοῦ πάντῃ σκληροῦ τε
 καὶ ἀτεράμονος ὑποβάντες, ὅτι μηδὲ κανονικὴν τοῦτο
 ψῆφον κατελαμβάνομεν, μεθιστάμεθα, ὑμῖν δηλαδὴ φερό-
 μενοι κατὰ νοῦν, ἔτι σοι τότε τὰ πρὸς βασιλέα εὐμενέστερον
 ἔχοντι καὶ τὰς τῆς ἐκκλησίας αὐτῷ πύλας θερμότερον 20
 ὑπανοίγοντι, εἰ καὶ μὴ οὗτος ὑπέϊκε τῇ παρακλήσει κανο-
 νικωτέρως τὸ τελεσθὲν ἐπ' αὐτῷ μεταχειριζόμενος. ἐπεὶ
 <δ> οὐκ οἶδα τί παθὼν αὐτὸς αὐθις πρύμναν ἀνεκρούου
 καὶ μετεμάνθανες ἀντὶ τῶν τέως χρηστοτέρων τε καὶ
 εὐμενεστέρων τὰ ἀπηνέστερα καὶ ἀσυμπαθῆ, οὔτε κανόσι 25
 βουλόμενος ἐπεσθαι, οὐ Χριστιανῶν παραδόσει καὶ συνη-
 θείᾳ τῇ περὶ τῶν τοιούτων ὑπενδιδούς, ἡμῖν μὲν οὐκ
 ἐγκαταλιπεῖν ἐξεγένετο τὸν ποιμένα, αὐτὸς δ' ὁ ποιμὴν τὰ
 265 πρόβατα καταλέλοιπας, ἔλεεινὸν τοῦτο δοῶν καὶ | τῶν
 Χριστοῦ ἀρχιερέων ἀλλότριον, παραίτησιν (φεῦ τῆς ἀναλ- 30
 γησίας καὶ τοῦ πρὸς τὴν ποιμνὴν ἀσυμπαθοῦς) ἐπιδεδω-

23 CPG II 623

1—2 καθισιᾶτε Kurtz: -ῆτε C || 7 ἔχειν Pk: ἔχον C | ὑμᾶς
 Kurtz: ἡμᾶς C || 8 παρᾶσχετε Wk: παρέσχετε C (sign. interrog.
 post προτεθύμησθε) || 23 δ' Wk: om. C

κῶς. ἀλλ' οὕτως σοι τῶν πραγμάτων προκεχωρηκότων τί
 ποιεῖν ἡμᾶς ἔδει, ὥ πρὸς τῆς εἰρήνης αὐτῆς καὶ ἀληθείας;
 ἀποιμάντους οὕτω διάγειν καὶ ἡγεμόνος χηρεῦειν τὴν ἐκ-
 κλησίαν; ἀλλ' οὕτω τοῦτο καὶ νῦν συνοδικῶς κέκριται,
 5 οὐδὲ τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ Κυρίλλῳ συγκροτουμένῃ τῷ
 ἱερῷ, ὃς τὸ ποίμνιόν φησι τοῦ Χριστοῦ οὐκ εἶναι εἰκὸς
 ἐκτὸς προστάτου διατελεῖν.

Ἐπεὶ δὲ πάλιν τῷ ἀσταθμῆτῳ τοῦ ἡθους τῆς παραιτή-
 σεως κατολιγωρήσας ἀντεῖχον τοῦ θρόνου καὶ βασιλέα
 10 φάσκεis μετεγνωκότα πρόθυμον εἶναι τῇ ποίμνῃ σε αὐθις
 ἀποκαθιστᾶν, εἰ μὴ τὰ παρ' ἡμῶν σοι προσίστατο, οὐκ
 ἔχω τί τούτου ψευδέστερον διανοηθῆναι, καὶ εἰ μυρίαί
 ὑμῖν βασιλέως ἐπιστολαὶ διαπραγματεύοιντο τὸ ψεῦδος,
 ἐπὶ ἀληθεστάτῃ βασιλέως ἐπιστολῇ πρὸς ὑμᾶς φέρεται
 15 τὸ τελειότατον τῆς παραιτήσεως διαπαίζουσα, ὃ φησι
 μεγαλοφρόνως μὲν ἀφρονεστάτως δὲ μάλα τῇ παραιτήσῃ
 τοῦ θρόνου τῆς οἰκουμένης προκεχειρίσθαι ἀρχιερέα. ἐπι-
 τωθάζων σε γὰρ τοῦ τοσοῦτου παραλόγου (οὕτως ἐκεῖνος
 περιδέξις τὰ τοιαῦτα καὶ γνώμης ὀξύτητι διακωμωδεῖσθαι
 20 τὸ ἄτοπον) τί φησιν; ἔχεις τὴν ἐξουσίαν; οὐκ ἂν ἐμφρό-
 νως ἀλύοις ὥς δήπου παρητημένος. ἀλλὰ μὴν ἀλύεις, ἐπεὶ
 τοί γε παρητήσω· πῶς οὖν ἔχειν καὶ κυριώτερον ἤδη δια-
 νοῇ; οὕτως μὲν οὖν βασιλεύς· φωράσομεν δὲ καὶ ἡμεῖς
 λιπαρώτερον προϊόντες, κἂν νῦν βασιλεὺς ταῖς οὐδαμῶς
 25 προκεχωρηκυῖαις ἐπιστολαῖς συκοφαντῇται· τοῦτο γὰρ
 ὑποβάλλειν λέγεται τοῖς τὴν σύνεσιν νωθεστέροις τὰ τῆς
 χειρὸς ὑμῶν σύμβολα, οὕτως τοῖς ἐκείνου ἐκ τῶν γραμ-
 μάτων ἐπηρεάζειν, κλεπτούσης τῆς ὁμοιότητος τὸ σκευ-
 ώρημα. ἄλλως τε δὲ καὶ εἰ μετέμελε βασιλεύς, τίνος αὐτῷ
 30 οἷον τε ὄντος τὸν μετὰμελον ἀνασώσασθαι ἴσως ἐκεῖνος
 ἂν ἡγνόει ὃς ἡγνόει τὴν Μαρτυρίου τοῦ πάνυ ἐπὶ τῶν

5-7 E. Schwartz, *Acta conciliorum oecumenicorum* 1, 1, 7
 p. 124, 8-9 || 9-10 supra p. 117, 27-33 || 31-p. 130, 4 Theodorus
 Lector I 20, PG 86, 176 A5-177A5 Theophanes p. 113, 17-114, 4
 de Boor

2 ὥ Wk: τῷ C || 21 ἀλύοις Wk: -εις C || 22 ἔχειν Wk: -εις C

ἄρτι σοι πραγματευομένων ταυτότητα· δς Ἀντιοχείας τῆς
πρὸς Ὀρόντη ἐπίσκοπος καταστάς, εἶτα παραίτησιν ἐπι-
δούς, πολὺς μὲν ἐγεγόνει τοῦ ἀντικαταστάντος ἤδη ἀποι-
χομένου αὐθις ἐπανελθεῖν, τετύχηκε δ' οὐ τοῦ σκοποῦ.

266 Ταύτη μὲν οὖν ὁ | πεπλασμένος μετάμελος· τῷ ὄντι 5
γὰρ οὔτε μετεμέλησε βασιλεύς, ἐπεὶ μηδέ τινα ἤδει τὸν
ἱκανῶς ἔχοντα τούτῳ τὸν μετάμελον συμπεράνασθαι. ἐπεὶ
δὲ τοσούτοις συμπεριενεχθεῖς, σοφώτατε, τοῖς ἀτόποις οὐκ
ἀποκνεῖς ἔτι καὶ βρόχον ἡμῖν τεκτῆνασθαι τὴν παραίτησιν
βρενθυόμενος, ὦ μακάριος σὺ τῆς δολιογνωμοσύνης· ἀλλ' 10
οὖν ἐρήσομαί σε, ὦ βρόχον τῇ ἐκκλησίᾳ κατείργασαι;
καλῶς σὺ ποιῶν καὶ τῆς ἀποστολικῆς ἐγγύτατα προνοίας,
καὶ ταῦτα Παύλου, καίτοι παρθενίαν νομοθετοῦντος, τάδε
παρεγγυῶντος· ὅτι λέγω φησὶ πρὸς τὸ ὑμῶν
αὐτῶν συμφέρον, οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω. ὁ δ' ἀκρι- 15
βέστερος Παύλου τὰ θεῖα καὶ γνώμην αὐτοῦ συνετώτερος
βρόχον τῷ ἱερῷ διαπλέκεις ποιμνίῳ· τοῦ ἱερωτάτου καὶ
φιλοτέκνου κανχήματος. πλὴν φιλαλήθως εἰπεῖν βρόχον
μὲν ἀλλ' ἑαυτῷ κατειργάσω, ὅτι μηδ' ὁ τῶν ἀποστόλων
ἀποσκιρτήσας τοῖς ἀποστόλοις ἀλλ' ἑαυτῷ τὸν βρόχον εἰρ- 20
γάσατο, οὐχ ὁ τὴν παγίδα κρύψας τοῦ συλλαβεῖν πόδας
τῶν πέλας τοὺς ἑαυτοῦ δέ. τίνα δὲ καὶ βρόχον ἡμῖν ἢ
ἀοίδιμος αὕτη ὑμῶν προσπορίζει παραίτησις; τοῖς ἐπι-
βεβουλευμένοις μὲν πολλὰ διερευνησάμενος εἶδρον οὐδένα,
τῷ δὲ τεκτενημένῳ, πρῶτον μὲν ἀμάθειαν αὐτοῦ τῶν 25
ἱερῶν ἐμφανίζουσα κανόνων, πρὸς τούτῳ καὶ ἀντὶ παντός
ἐγκλήματος προῖοῦσα, εἴ γε πιστευτέον τῇ ἱερᾷ τρίτῃ καὶ
θεῖᾳ συνόδῳ αὐτὸ τοῦτο ἐπ' Εὐσταθίῳ δικαιωσάσῃ, παύει
κορύζης τὸν διαπλέξαντα.

Ἀλλὰ γὰρ ἐπαγομένῳ τὴν ἱερὰν ἄγκυραν, ἢ τῆς οἴκου- 30
μένης ἀπάσης σοι μνηστεύεται τὴν ἐξουσίαν, ἐκεῖνο εἰπεῖν

8–10 supra p. 118, 5–7 || 13–15 1Cor. 7, 35 || 19–21 Mt. 27,
5 || 21–22 cf. Ps. 9, 15 || 27–28 E. Schwartz, op. cit., pp. 123,
24–124, 25 || 30 CPG I 256; II 118

4 ἐπανελθεῖν Wk: -ών C || 18 φιλοτέκνου Wk: φιλοτέχνου C |
εἰπεῖν Wk: -ών C

ἀναγκαῖον· ἀγνόημα τοῦτο οἶον, σοφώτατε, ἀγνοεῖς, νέ-
 νους (φασί) παίζων τῇ συνετῇ ταύτῃ σου διατάξει καὶ
 γέλωτα τοῖς ἔμφροσιν ὀφλισκάνων, εἴπερ σοφὸς εἶναι τὰ
 θεῖα βουλόμενος καὶ τοῦτο μετὰ τῶν λοιπῶν ἀμαθαίνεις.
 5 οὐ δῆπου γάρ τις τῶν ἱερέων ἀγνοεῖ ὥς ὁ τῆς Κωνσταντι-
 νουπόλεως θρόνος ἐν τοῦτο προνόμιον κέκτηται, τὸ πάση
 τῇ κατ' αὐτὸν ἀρχιερατικῇ καθέδρᾳ χρῆσθαι κατ' ἐξουσίαν·
 ὃν θρόνον παρητημένος αὐτὸς καὶ διὰ τοῦτο τῆς ἐξουσίας
 ταύτης αὐτὸν παρελόμενος, θαυμάζω πῶς τοῦτό σοι
 10 σωφρονοῦντι ἐπὶ νοῦν ἔπεισι διατείνεσθαι καὶ τῇ τῆς
 ἐξουσίας φάσκειν ἀποβολῇ τὴν ἐξουσίαν ἀνειληφέναι.

4 ἀμαθαίνεις Wk: ἀνάθαίνεις C|| 5 ἱερέων Pk: ἱερῶν C|| 11 sequi-
 tur Op. 71 in C

Τοῦ αὐτοῦ τοῖς κατὰ Νικόλαον μητροπολίταις
τὸν πατριάρχην, παραιτήσασθαι βιαζομένοις

Nicolaitis poscentibus ut sede Caesariensi cedat respondet primo se ea re cedere non posse quae decreto patriarchae et manu imperatoris (Alexandri) iamdudum sibi erepta sit; secundo, si etiamnunc sedem obtinere eis videatur, se quidem invitis canonibus non abdicaturum, ne et sibi et illis crimini fiat. circa idem tempus scriptum ac praecedens opusculum.

‘Αἰτεῖτε’, φησὶν ὁ θεῖος ἀπόστολος ὁ Ἰάκωβος, ‘καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖτε’. τοὺς αὐτοῦ λόγους καὶ γὰρ δανεισάμενος παρ’ αὐτοῦ φημι πρὸς ὑμᾶς αἰτοῦντας 5 μὴ λαμβάνειν. ἄλογον γὰρ ὧν ἔφθη πατριάρχης χειρὶ βασιλέως ἀλλοτριώσας, τούτων ὑπεκστῆναι πάλιν ὑμᾶς προτρέπεσθαι· οὐ γὰρ σωφρόνων ἤδη τῶν οὐδὲν προσηκόντων ἀναχωρεῖν τινὰ παρακαλεῖν, ὅτι μὴδὲ τὸν πλοῦτον ἐκπεπωκότα τῆς ὧν ἐστέρηται κτήσεως. οὐκ ἂν οὖν λάβητε 10 παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. ἀλλὰ τὸ μὲν τοιοῦτον· ἑτέρῳ δὲ πάλιν λόγῳ, εἶπερ ὑμῖν ἔχειν τὸν θρόνον δοκῶ, οἷς εὐκόλα τὰ ἐπελθόντα καὶ ἀνύσιμα πάντα, καὶ τοῖς ἱεροῖς τοῦτο

2 οὐ διὰ τὴν τετραγαμίαν ἦν μόνον τῇ ἐκκλησίᾳ ὁ τάραχος, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ κατὰ Φώτιον καὶ Ἰγνάτιον· καὶ τοῦτο δῆλον ἀπὸ τοῦ 15 τῆς Ἐνώσεως τόμου, †ἀλλὰ καὶ ἐτι† τὸ ἐκκλησιαστικὸν κλυδώνιον δηλοῦντος. ἀπὸ δὲ τοῦ κῆρ Λέοντος, καθ’ ὃν ἡ τετραγαμία, ὀλίγα τὰ ἔτη. C mg.

3—4 Iac. 4, 3 || 13 — p. 133, 2 E. Schwartz, Acta conciliorum oecumenicorum 1, 1, 7 pp. 123, 24—124, 25 || 15—17 Tomus Unionis, Rhallès-Potles vol. 5, 9, 6—16?

77 C — Pk pp. 268—269 || 2 βιαζομένοις Pk: -όμενοι C || 4 αὐτοῦ] fort. αὐτοῦς || 16 fort. ἐπὶ πολλὰ ἔτη. si quid video, male intellexit scholiasta quae in appendice Tomi loc. cit. de 90 annis interiectis dicuntur

κανόσιν ὅσιον καταφαίνεται, ἐκ προστάγματος τοῦ θρόνου
 ἀναχωρεῖν καὶ ἐπὶ τοιούτοις, εἵχομεν καὶ ἡμεῖς· πῶς γὰρ
 οὐ; εἰ δὲ τούτων οὐδέν, οὐτ' ἂν ἡμεῖς πράξωμεν ἢ μὴ
 δεῖ, τῆς ἱερωσύνης ἐναντοὺς ἀπελαύνοντες, οὔτε τοὺς ἀξι-
 5 οῦντας ὑμᾶς καὶ τούτῳ μετὰ τῶν ἄλλων ἀτόπων ἀλῶναι
 τῷ κακῷ ἀνεξόμεθα, οὐ τῆς ἱερωσύνης τῇ παραβάσει κἂν
 τούτῳ τῶν θείων νόμων ἀπαμφιάζεσθαι· δι' οὗ μὴδὲ τὸ
 ἀξιούμενον δίκαιοι ὑποδέξασθαι, εἴπερ ἱερεῦσιν ἄλλ' οὐκ
 ἀνιέροις ἢ τῶν τοιούτων συμβολαίων παρακαταθήκη πισ-
 10 τεύεται. κήδομαι γὰρ ὑμῶν, ὥς γε θεῖος θεσμός, καὶ μετὰ
 τοσαύτην καθ' ἡμῶν ἀγριότητα, καὶ ἐποικτίζομαι τῆς
 ἀγνοίας, οὗς καὶ εἰς τόδε πολλὰ διετέλεσα διαβαστάζειν
 καὶ τό γε μέρος πρὸς τὸ εὐθὲς ἐπανάγειν. τοιγαροῦν
 κατ' ἄμφω διαμαρτάνουσιν ὑμῖν τῆς αἰτήσεως οὐδὲ τὸ
 15 λαβεῖν ὑπολέλειπται· πρὸς γὰρ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀνατρέχοντες
 εἰς ἀσφάλειαν κατακλείομεν τὸν λόγον, 'διότι κακῶς αἰ-
 τεῖτε' ἀποφαινόμενοι.

10 Lev. 19, 18; Mt. 22, 39; Mc. 12, 31; Lc. 10, 27; Iac.
 2, 8

5 τούτῳ Pk: τοῦτο C || 10 ὑμῶν Pk: ἡμῶν C || 12 διετέλεσα Kurtz:
 διατέλεσαν C || 15 ὑπολέλειπται Wk: ὑπολείπεται Pk: ὑπολείπται
 C || 16-17 αἰτεῖτε Pk: -ται C || 17 sequitur Op. 31 in C

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν σύνοδον

Exemplis Ozae et Oziae demonstrat quam grave sit delictum eorum qui sine ordinatione munera sacerdotis obeunt. ut ple-raeque huiusmodi sententiae (27, 37, 41, 74), post pacem ec-clesiae reparatam haec quoque videtur prodita esse.

Περὶ τῶν ἄνευ χειροθεσίας τῆς μυστικῆς καὶ θείας τῷ ὄντι κατατολμησάντων λατρείας οὕτω γινώσκω παλαιοῖς ἐπιρρωννύμενος ὑποδείγμασι, μετὰ καὶ τοῦ κρίνειν εἰδέναι ὅσον ἐκεῖνα τὸ ἥττον οὖμενον ὅσον εἰπεῖν τῶν καθ' ἡμᾶς 5 καὶ νέων ἀποφερόμενα. ἐκεῖ μὲν γὰρ λίθιναι πλάκες καὶ στάμνος πλήρης τοῦ μάννα καὶ ῥάβδος βλαστήσασα κα-ρυῖνη, 'μικρά', κατὰ τὸν εἰπόντα, 'καὶ μικρῶν ἐθνῶν γέρα'. ἐνταῦθα δὲ ἄρτος μὲν καὶ οἶνος, ἀλλ' ἐπισκιάσει πνεύματος θείου ὅσαι ἡμέραι τῆς λειτουργίας τὸν μονο- 10 γενῇ υἱὸν τῶν πατρικῶν κόλπων ἀπανιστᾶν οἰκονομοῦντος, δ καὶ τῇ συλλήψει τὴν θείαν διέπλαττε σάρκωσιν, καὶ τῇ τούτων ἐπιστασίᾳ τὸν οἶνον μὲν εἰς αἷμα μετακινῶν, τῶν εἰδωλικῶν αἱμάτων ἀποκαθαῖρον τὸ ἄγος, εἰς σάρκα δὲ θείαν τὸν ἄρτον μεταποιοῦν, τὸ τῆς σαρκὸς ὀλίσθημα τοῦ 15 271 προπάτορος Ἀδὰμ ἐξιώμενον καὶ κόσμῳ | παντὶ ἀλλ' οὐ γωνία τούτου παραπεμπόμενον. εἶπερ οὖν ἐπὶ τοῖς πολλῶ

6-8 Heb. 9, 4 || 8-9 Greg. Naz., Carm. I 2, 10, vs. 761, PG 37, 736A || 10-11 Io. 1, 18 || 13-14 cf. Greg. Naz., Or. 45, 12 || 14-15 Io. 6, 33; 51

78 C - Pk pp. 270-272 || 12 δ Pk: δκα C | διέπλαττε Pk: διέμπλαττε C || 13 τούτων] τούτου Kurtz || 16 ἐξιώμενον Pk: ἱξιώ-μενον C || 17 τούτου Wk: τοῦτο C

τῷ μέσῳ τούτων ἀπολειπομένοις, τῶν καθ' ἡμᾶς φημί καὶ
 τοῖς πολλοῖς ἀφανστουμένων φρικτῶν μυστηρίων, Ὅζ' ἂν
 μὲν, περισπασθείσης ὑπὸ τοῦ ἔλκοντος μόσχου τῆς ἀμάξης
 ἢς ἔποχος ἢ τὰ παλαιὰ μαρτύρια περιέχουσα, ὑφ' ᾧ παρ-
 5 εἶχετο εἰς γῆν τε ταύτην καταβληθῆναι καὶ συντριβῆναι, ὃ
 δὲ τὸ μέρος ἀνέσχε τε καὶ καταπεσεῖν οὐκ ἀφῆκεν, ἀλλ' οὖν
 τῷ μὴ τῆς ἱερατικῆς φατρίας τελεῖν διακοπῆς τὴν τόλμαν,
 καὶ εἰς σωτήρια τῇ λάρνακι, ἀντηλλάξατο· καὶ αὖθις
 Ὅζ' ἂν ὁ βασιλεὺς ἄτε βασιλεὺς θυμιᾷν ἐν τῷ τοῦ Σολο-
 10 μῶντος ναῷ ἀπανθαδισάμενος λέπραν τῆς αὐθαδεῖας ἐνε-
 πορήσατο, ἢ καὶ τῆς λοιπῆς συναυλίας τοῦ Ἰουδαίων
 ἔθνοντος ἀλλότριον αὐτὸν ἤλεγχε· πῶς ἂν καὶ τίνος ἄξιοι
 συγγνώμης, τὸ τῶν θύραθεν ἀκριβασμάτων ἐρεῖν, οἱ
 περιρραντηρίων χωρὶς, τῆς ἱερᾶς φημί χειροθεσίας, τῶν
 15 θείων κατατολμήσαντες τῆς μυσταγωγίας, ἀλλ' οὐχὶ
 πόρρω καὶ (τῆς) τῶν Χριστιανῶν ἐνδίκως ἀπορρι-
 φεῖν μερίδος, ἐκεῖνο καὶ παρ' ἡμῶν ἀκούοντες νῦν,
 ὅπερ καὶ Κάϊν, 'οὐκ ἂν ὀρθῶς μὲν προσενέγκης, εἰ μὴ
 καὶ ὀρθῶς διέλῃς', καὶ τὸ ἴδετε οἱ καταφρονηταὶ καὶ
 20 θανμάσατε, ὅτι θανμάσια ἔργα ἐγὼ ἐργάζομαι, λέγει κύ-
 ριος'; καὶ τίνα ταῦτα; ἅπερ ἐαυτῷ ἕκαστος προῶμνηστεύ-
 σατο· 'ἕκαστος' γάρ φησι 'κατὰ τὸν ἴδιον κόπον μισθὸν
 λήψεται'· καὶ ὁ θεοπάτωρ Δαυὶδ 'ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ
 ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται
 25 στῆναι'. ποίας γὰρ ἂν στάσεως ἀντιποιηθεῖεν οἱ τὸν υἱὸν
 τοῦ θεοῦ παραλελογισμένως καταπατήσαντες καὶ τὸ τῆς
 καινῆς διαθήκης ἀμβρόσιον αἷμα οὐδὲν ἔχειν πλέον οἰη-
 θέντες τῶν κοινῶν καὶ βεβήλων αἱμάτων, ἀνευλαβῶς ἄγαν
 καὶ μαγειρικῶς, ἵνα μὴ ἀθέως λέγω, τῇ ἐαυτῶν ἐπι-

2-8 2Reg. 6, 6-8 || 4 cf. Ex. 25, 16; 40, 20 || 8-12 2
 Par. 26, 16-21 || 18-19 Gen. 4, 7 || 19-21 Hab. 1, 5; Act. 13,
 41 || 22-23 1Cor. 3, 8 || 23-25 Ps. 35, 13 || 25-28 Heb. 10, 29

6 ἀνέσχε τε Pk: ἀνέχετε C || 8 εἰς σωτήρια] fort. εἰ σωτηρία
 || 14 χωρὶς Kurtz: χάριν C || 16 τῆς Pk: om. C || 29-p. 136,1
 ἐπιτρέφαντες Wk: ἐπιστρέφαντες C

τρέφαντες προπετεία ἱεροτελεστικῶς χρήσασθαι καὶ κατα-
καλεῖν τὴν ἄνωθεν ἐπιφοίτησιν τοῦ παρακλήτου εἰς τὸ
μετασκευάζειν τε καὶ ποιεῖν εἰς ἐκεῖνο εἰς ὅπερ αὐτοῦ
τοὺς μετόχους ἡμᾶς ἐπηγγείλατο γίνεσθαι; οἷς μὴδὲ τὸ
τυχὸν πνεῦμα, μὴ ὅτι γε θεῖον, δι' ἀναίδειαν ἄκραν αἰτοῦσι 5
παρουσιάσαι παρακεχώρηται.

- 272 Ἄλλ' ἀνάγκη οὕτω προβῆναι, ἔρεϊ τις, ἐπέ|τρεψεν. ἀλλ'
ἀκουέτω ὥς οὐδεμία ἀνάγκη τῶν ἑαυτοῦ ὄρων ἐξίστασθαι
καὶ ζῆν ἀνταλλάττεσθαι ἀθεότητος· οὐδὲ ἐκφεύξονται τι-
μωρίας καὶ τῆς ἐσχάτης οἱ τηλικαύτης ἀφειδήσαντες παρα- 10
νομίας, ὅτι μὴδ' ὅσοι τῶν ἀκαταπτύστων πρόσωπον ὑπο-
δύντες βασιλέως καὶ τὴν ἁλουργὸν ἐσθῆτα ἐπισπασά-
μενοι ἀνεύθυνοι τὸ παράπαν, οὐδ' οἱ ἐπιτεθυκότες Χριστι-
ανοὶ εἰδώλοις ἀνέγκλητοι, τέχνη πανουργοτάτῃ τὴν ἑαυτῶν
σωτηρίαν ἐμπορευσάμενοι. 15

Κἀγὼ μὲν ταῦτα· εἰ δέ τις περιουσία σοφίας τούτων
ὑπέρτερον ἔχει τι νοεῖν, μόνον εἰ τῶν ἀπροσκόπων ἐξ-
έχοιτο ταῦτα καὶ ἀκαταγνώστων συνεπιλήφει θείων πραγ-
μάτων, οὐχ οὕτως ἰδιογνώμων ἐγὼ καὶ σοφὸς παρ' ἑμαυτῷ
ὥς καὶ τὸ 'οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν 20
ἐπιστήμονες'.

3—4 Io. 6, 56 || 19 Prov. 28, 11 || 20—21 Is. 5, 21

Ἀρέθα διακόνου, γεγονότος δὲ καὶ ἀρχιεπισκόπου (40^ς)
 Καισαρείας Καππαδοκίας, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ ἀδελφῇ

Titulus inscriptus sepulcro Annae sororis Arethae in patrio monumento apud Patras conditae; ut et epigrammata duo sequentia Aretha diacono scriptus, ergo ante a. 902 utique, sed cum ambo parentes superstites essent, Anna vicesimo tertio aetatis anno obierit, verisimilius annis 880/890 assignandus.

Εἰ καὶ μοι λύχνον αἰῶνος ταχὺς ἔσβεσεν οἶτος
 λαμπάδος ἡμετέρης φέγγος ἀμερσάμενος,
 5 ἀλλὰ γὰρ ἤρκεσε λύσση ἐῆς κακότητος δαίμων
 πᾶσαν ἐμὴν τελέσαι στυγναλέην βιοτήν.
 θῆκέ με χήρην ἐγγὺς ἀειρομένου μοι μαζοῦ
 οὐδ' ἐπὶ τέκνον ἶδον καλὸν ἀθυρόμενον
 ἥδ' τοκεῦσιν ἄγαλμα παραγκάς· τῷ γέ με πένθος
 10 ἄτλητον μαλερῷ τηκεδόνοιο δάμασε
 πυρσῷ. τρεῖς πρὸς εἴκοσ' ἐποιχομένην ἐνιαυτοῦς
 ἔσχευε τύμβος ὅδε ξεινοδόκος γενέθλης
 ἡμετέρης· ἐνθ' ὕφηνον γενετῆρες ἅπασι
 γηραλέοι θρῆνον τειρόμενοι πολιὴν
 15 καὶ χορὸς εὐγενέων στενάχοντες ἀδελφῶν Ἄννης 40^ς
 μνώμενοι ἀσπασίως εἶδεος ἀγλαΐης.

79 P — Anth. Gr. 15, 32 || 1—2 γεγονότος — Καππαδοκίας] post ἀδελφῇ add. PJ || 5 γὰρ] γὰρ P, γ' ἄρ' Boissonade | δαίμων] ὁ δαίμων Jacobs || 9 γέ Boissonade: κε P || 14 τειρόμενοι] τιλλόμενοι Boissonade

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν αὐτὴν

Versus imagini eiusdem adscripti prope sepulcrum, credo in pariete ecclesiae.

Τὸ σεμνὸν ἦθος, τὴν φιλάνθρωπον χάριν,
τὸ πρὸς τεκόντας τοῦ τρόπου πειθήνιον
(αἰδῶς γὰρ ἦγεν ὡς διδάσκαλος μέγας)
παρ' ὧν τὰ λαμπρὰ τοῦ γένους γνωρίσματα, 5
καὶ τὰς φιλάνδρους ἐνστάσεις πρὸς τὴν φύσιν
κλονοῦσαν ἀστήρικτα χηρείας βία,
ἀντεμπλοκῇ δὲ κρειττόνων ἡττωμένην,
ἀφ' ὧν τὰ φαιδρὰ στέμματα πρὸς ἀξίαν
μόνανδρον ἐκλάμποντα τὴν παρρησίαν, 10
Ἄννης ἀμανροῦν οὐ δυνήσεται τάφος.
πάντων γὰρ αὐτῆς οὐδαμῶς λάθοι στόμα
καλὸν φερούσης νουθέτημα τῷ βίῳ·
εἰ δ' οὖν, λαλήσει καὶ γραφὴ πάντων πλέον
αὕτη παρ' αὐτὸν τὸν τάφον τεθειμένη. 15

80 P — Anth. Gr. 15, 33 || 5 παρ' ὧν] παρῶν ex παρῶν P (4 αἰδῶς — 5 παρῶν in parenthesi edd.) || 8 ἡττωμένην Boissonade: -ης P || 9 ἀφ' — 10 ἐκλάμποντα] in parenthesi edd.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς Φεβρωνίαν μοναχήν

Titulus sepulcralis Febroniae monachae, haud dubie ut superiores revera monumento inscriptus.

Δραῦσέ τί που καὶ νερτερίοις μετὰ πνεύμασιν ἀνδρῶν
 Φεβρωνία ἐῆς σύμβολα συμπαθίης,
 εἴ τις κἀνθάδε χρεῖῳ ἀφνειῶν ἦε πένησιν·
 5 οὐδὲ γὰρ οὐδ' αὐτοῦ τῆς σφετέρης ἐς ἅπαν
 ψυχὰι λήθονται μεγαθύμων εὐεργείης.
 ἔμπα γε μὴν αἰὼν ἡμετέρου βιότου
 ἄρκιος εἴη θεῖον ἐπὶ προέμεν θάλαμόν μιν
 Χριστοῦ, τόν ῥα νυὸν σεμνὸν ἔλ' ἀφθορίης,
 10 λαμπάδ' ἐλαίῳ φαιδρύνουσα φιλοπτωχείης.
 ἥς τόδε σῆμ' ὕπνου γνῶθι πολυχρονίου.

10 Mt. 25, 1—13

81 P — Anth. Gr. 15, 34 || 4 ἦε Jacobs: ἦε, ' ex ~ P

(100) Item de eodem per eundem Aretham
archiepiscopum, eodem quo supra interprete

Laudatio funebris in Euthymium praesente Eustathio proto-papa Ecclesiae Novae habita, cum reliquiae eius Constantino-polim translatae essent (post m. Iul. a. 920); nescio an eadem quam a quodam archiepiscopo in ecclesia S. Aemiliani habitam esse dicit vol. I p. 87,29–88,6.

Euthymio patri ac patriarchae sanctissimo orationis nostrae primitias dedicaturus commode videor mihi posse clamans in vocem illam erumpere, 'vere mirabilem 5 fecit Dominus sanctum suum'. quae enim ille discipulis suis eventura praedixerat quibusque viam quae ad vitam ferret ostendit, haec si quis consideret, in huius vitam abunde confluisse omnia animadvertet ab iisque divi- nam veluti eius statuam egregie ad pulchritudinem ex- 10 politam fuisse: nam et gravissime ipse quoque pressus est in mundo et per angustam et arctam viam in aeternas illas perennis vitae mansiones penetravit, unde una cum gemitu dolor aufugit, miserabiles vere huius saeculi notae, ubi vox gaudentium de rebus a se recte gestis 15 atque praeclare, et sonus festive acclamantium, quod confractus sit laqueus, quod sicut passer erepti sint de laqueo venantium, quod eorum quibus obtigerat ut sanguinem innocentem condemnarent supremi Dei ope iudi-

1 Est alia eiusdem oratio habita praesente Eustathio primo 20 papa novae Ecclesiae, id est Constantinopolitanae, simpliciter et apposite ad ingenium ipsius Eustathii. Lip. mg.

82 Lip. pp. 100–102 || 5–6 Ps. 4, 3 || 12 Mt. 7, 14 || 15–16 Ps. 41, 5 || 17–18 Ps. 123, 7 || 18–19 Ps. 93, 21

- cium evaserint; ut vere Salomonis illud queat usur-
 pari, 'iusti in saeculum vivent', futurum videlicet. quid
 est enim, quaeso, quamobrem vita haec, in qua nunc
 sumus, vita merito debeat appellari, quae ab nulla non
 5 sui parte ad interitum properat? hanc unam iste optabat,
 huius unius cupiditati totus deditus erat, quam qui
 tenent felices sunt in Domino, de quo uno spes suas
 aptas esse omnes voluerunt cuique ut hic ipse, cuius
 nunc laudes persequimur, vitam suam omnem dedica-
 10 runt. quo quidem fit ut meritis hinc etiam praemiis
 afficiatur, quippe cum eius gloria iam cum laudibus
 celebretur atque ex ea quam hic apud nos habet famae
 celebritate perpetuo permansurae illius signa initiaque
 ostendat.
- 15 'Et spes illorum apud altissimum'. euge rata perpetuo
 spes expectatioque certissima, siquidem in eo stabilita
 est qui vere est. caeterum quis alius sic quemadmodum
 hic ad iussa Dei exequenda expeditus Deoque penitus
 deditus vir in Dominum speravit? qui hac in re ne ipso
 20 quidem illo Enos longo intervallo inferior fuit, qui mi-
 randae huius ipse | virtutis primus author extitit. quippe 101
 assidue omni in re invictam spem veluti solidissimum
 quoddam scutum prae se ferre solitus erat. quamobrem
 etiam cum rebus undique asperis premeretur, auxiliis
 25 omnibus humanis contemptis omnique mortali spreto
 patrocínio in solo Deo spem suam collocavit, a quo vere
 etiam fuit adiutus, et protulit caro eius patientiae ger-
 men sanctum, cum qua confecta praesenti vita fidens
 ad Deum migravit, gaudio de parta victoria triumphans.
- 30 Exin etiam, iuxta ea quae de sacro eloquio sequuntur,
 'accepit regnum decoris et diadema pulchritudinis de
 manu Domini', quoniam ipse Dominus ait 'dignus est
 operarius mercede sua'. quid est, auditores, quod sana
 mente aliquis maiore studio velit adipisci quam haec?
 35 si enim quibus feliciter contigit ut brevi vitae huius

1-2 Sap. 5, 15 || 15 ib. || 19-21 Gen. 4, 26 || 31-32 Sap. 5,
 16 || 32-33 Mt. 10, 10

35 contigit Wk: contegit Lip.

ARETHAE

regno potirentur, ii, tametsi plerunque id sine animi
angoribus tenere non possunt sciuntque superiorum
exemplo in eo ad multum tempus se non permansuros,
nihilominus tamen tanquam magnum aliquod adepti
magna laetitia gestiunt, quanto tandem aequius est illos 5
gaudere qui regnum periculis vacuum aeternumque sunt
consequuti? cur porro non illud magis omni studio
quaerendum amplexandumque est, in quod etsi ingressio
non nisi per multas tribulationes datur, ubi tamen in-
gressus sis, omnium quos pro eo adipiscendo susceperis 10
laborum obliviscare? cum eiusmodi ea sit quae ibi habe-
tur beatitudo, ut maiorem in modum quam quis dicendo
assequi posset eam quae fuerit in illo parando difficul-
tatem exuperet.

Verum enim quoniam haec ita se habent atque in his 15
omnibus tu qui es athleta fortissimus assidue a teneris,
ut ita dicam, unguiculis versatus te ipsum exercuisti,
usque dum beatum istum tumultum subiisti, voluntariis
partim, partim iis etiam in quae inscrutabilis te illa
mens certaminum praeses coniecit forti animo obeundis, 20
et quemadmodum sane decretum divinitus erat, ita et
fortiter in iis te gessisti nihiloque minore fortitudine
quam celeberrimus Iob ille Ausites, cum quo etiam una
victor praedicaris gloriamque tuam longe lateque per
universum terrarum orbem propagas, vere beatus es 25
longeque beatissimus cum ob eam qua hic usus es pa-
tientiam tum ob eam etiam quam ibi adeptus es haere-
ditatem; quemadmodum contra miseri longeque miser-
rimi illi qui latam et spatiosam ingressi viam, cum
innumerabilibus te aerumnis oppresserint, simile viae 30
sibi imprudentes diversorium paravere. te igitur quis
non admiretur, quem Dominus in terris mirabilem fecit?
quis non mortalibus omnibus amabilem desiderabit, ob
vitae rectitudinem, ob morum simplicitatem resque rec-
tissime gestas? quis non te pleno ore laudibus in coelum 35
extulerit, virum optimum atque affabilitate plenissimum

8-9 Act. 14, 22 || 16-17 CPG II 407 || 18 Hes., Op. 289-
292 || 22-23 Iob 1, 1 || 29 Mt. 7, 13 || 32 Ps. 4, 4; cf. 15, 3

quique omnia factus es omnibus, ut, quemadmodum Paulus ait, prorsus aliquem invenires ex iis qui fierent salvi?

Multa me habentem horum similia quae memorarem
 5 de rebus abs te gestis praeclare, sane laudatorum ingens
 quidam me numerus circumssistit, quorum alii aliunde me
 urgent, ut aliquid ipsis quoque ad te laudandum spatii 102
 velim relinquere; siquidem soliti sunt | omnes in quibus
 aliqua inest dicendi facultas in eo gloriari, si dicendo
 10 aliquas vobis laudes tribuerint ac sacrosancto Dei velut
 altari de labiis suis vobis fructum attulerint. equidem ego
 quantum viribus consequi potui, vel potius quantum
 orationibus vestris inspiratus sum ut dicerem, postea-
 quam debitum desiderio meo iam officium persolvi,
 15 finem faciam dicendi ipsisque ut suo itidem fungantur
 concedam, illorumque in vobis laudandis laudes meas
 ipse sum existimaturus.

1-3 1Cor. 9, 22 || 10-11 Heb. 13, 15

APPENDIX I

Protothroni cuiusdam epistula ad Constantinum Porphyrogenetum

83

*Ἐπιστολὴ τοῦ πρωτοθρόνου πρὸς τὸν Πορφυρο- (176^v)
γέννητον Κωνσταντῖνον τὸν βασιλέα διὰ τὸ γῆρας
τοῦ θρόνου τῶν Καισαρέων ἐκβάλλεσθαι μέλλοντος*

Hanc epistulam protothroni propter aetatem ex sede Caesariensi expulsi Arethae tribuunt Lambros et eius editionis rationumque ignarus Diekamp; quibus oblocutus est Darrouzès (Épistoliers byzantins, Paris. 1960, p. 92, n. 44) arguens Constantinum circa a. 933 tantam potestatem non habuisse, ut contra synodale decretum auxilium eius invocari posset, quamobrem aut Basilio Minimo Arethae successori aut alii protothrono prorsus ignoto epistulam tribuit. sed fortasse in talibus rebus vestigium aliquod potentiae Constantino relictum erat; aut, quod Beck putat, Arethas restituto Constantino a. 944 etiam inter vivos erat. ego, cum senem leonem, aegrotantem sane et debilitatum, ex ungue tamen agnoscere mihi videar, hoc saltem loco inserendam putavi. cf. etiam locos ad p. 146, 19 citatos, quibus et Arethas et Nicetas (semper in verba magistri iurare solitus) eadem fere de Arethae morum simplicitate iactant quae de se protothronus anonymus.

*Θειότατε βασιλεῦ, τὸ σφοδρὸν τοῦ πάθους καὶ ἀλγεινὸν
ὀλοφυρομένῳ καὶ ἀποκλαίοντι, δάκρυσιν εἰ οἷόν τε ἦν καὶ
οὐ μέλανι τὰ τῆς γραφῆς ἐγχαράσσθαι καὶ καινότεραν*

APPENDIX I

τὴν τραγωδίαν ποιήσασθαι καὶ τὸν χαλεπὸν βρασμὸν τῆς
καρδίας ὅσος εἶπειν καὶ οἷος τῇ συμπαθεῖ ἐπιδείξασθαι
βασιλείᾳ σου καὶ τὴν ἀδικίαν γνωρίσαι τρανότερον τοῖς
αἰρουμένοις τὰ λυπηρὰ τῇ ἐμῇ ἀσθενείᾳ ἐπιτεχνάσασθαι
καὶ κατεργάσασθαι· — ἀλλ' ἐρωτῶ· τίς ἢ τοσαύτη περὶ 5
ἡμᾶς φημιζομένη καινοτομία, τί τὸ κινήσαν καὶ παρα-
θῆξαν τὴν ἄμετρον ὀργὴν καὶ ἀνύποιστον; ὦ νόμοι καὶ
ἱεροὶ κανόνες καὶ πατέρων ἱερὰ διδάγματα· τοῦ οἰκείου
θρόνου ἀπελαύνεσθαι διακούμεαι, ἐφ' οἷς ἐάλωκα μὴ εἰ-
δότα ἐγκλήμασιν, ἀλλ' ὅτι τῷ θρόνῳ πολλὰ πεπονήκαμεν 10
καὶ ἡμῶν προκεκρίσθαι παρὰ πάντα δίκαιον λόγον πειθό-
μεθα. οὐρανέ, εἴ τίς σοι πρόσσεστιν αἰσθησις, τὴν ἀτοπίαν
τοῦ πράγματος ἄκουε· γῆ, ἐνωτίζου τῆς ἀδίκου ψήφου τὴν
ἀποκλήρωσιν. οὓς ἐγέννησα, οὓς ἐφύτευσα, οὓς διὰ τῶν
177^τ τῆς σοφίας λόγων | ἐθήλασα, τὴν ἐμὴν πολιὰν ἀποδοκι- 15
μάζουσι καὶ ἀποστρεφόμενοι ἐγκλημά μοι τὸ γῆρας προσ-
άγουσι καὶ ὥς πρόσκομμα τὴν τοῦ σαρκίου ἀσθενείαν δια-
σύρουσι. τούτοις συγκατηγορεῖν καὶ συνδιαβάλλειν τολ-
μῶσι τὴν φίλην ἐμοὶ καὶ ἐκ πολλοῦ ποθηθεῖσαν ἀπλότητα
ἐκστασιν τοῦ νοῦς καὶ παραφορὰν ἀνοήτως ἀποκαλεῖν καὶ 20
ὀνομάζειν οὐκ ἐρυθριῶσιν οὐδὲ αἰσχύνονται.

Ταῦτα δὴ τὰ ἡμέτερα ἀτοπήματα καὶ ἐγκλήματα. σὺ
δὲ πῶς ποτὲ διακρίνεις ταῦτα καὶ ἐκλαμβάνεις, γενναιότατε
βασιλέων καὶ ἐνδοξότατε; πλουτῶν γὰρ μετὰ τῶν ἄλλων
καὶ τὸ καλῶς διακρίνειν τὰ πράγματα, εἶπε πρὸς αὐτῆς 25
τῆς τριάδος, ἣν πρεσβεύομεν ἅπαντες, διὰ γῆρας τοῦ θρό-
νου ἀποβληθήσομαι καὶ δι' ἀσθενείαν τοῦ βαθμοῦ τῆς
ἀρχιερωσύνης ἀποδοκιμασθήσομαι; ἢ καὶ κατὰ κρημνῶν
ὥς τις ἵππος γηράσκων ἀπορριφήσομαι καὶ τάφον ἔξω τὸν
χαραδρεῶνα, ἵνα τούτῳ δὴ τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐξομοιω- 30

12–14 Is. 1, 2 || 19 cf. vol. I p. 227, 13–14; vol. II 66,8–15;
infra p. 165, 22–23 || 28–30 CPG I 232

3–4 exp. τῶν αἰρουμένων || 6 κινήσαν Diekamp, Lb: -σα B || 11
προκεκρίσθαι Diekamp: προκέκρισθε B || 11–12 πειθόμεθα Lb:
πυθώμεθα (?) B

PROTOTHRONI CIVISDAM EPISTVLA

θήσεται τὰ ἡμέτερα; ἐγὼ μὲν οὖν, μὰ τὸν τὸ διάδημα τῆς
βασιλείας σοι περιθέμενον, πολλὰς βίβλους διεξελθὼν καὶ
πολλὰς ἱστορίας ἀναμαζάμενος οὐκ ἐνέτυχον οὐδ' ἀνέγνω
δι' ἀσθένειαν σώματος ἢ γήρους ἀνωμαλίαν τοῦ οἰκείου
5 θρόνου ἐκβάλλεσθαι.

4 ἀνωμαλίαν] fort. ἀδυναμίαν

APPENDIX II

Nicetae Paphlagonis epistulae

84

Τοῦ αὐτοῦ

21^r

Arethae monitis obsequens Nicetas iis argumentis quae ille contra Pharsalorum episcopum attulerat (Opp. 45—46) de suo quaedam addit. omnem actionem ad finem aliquem, id est bonum aliquod aut verum aut falsum pertinere, matrimonii autem finem esse propagationem generis humani, voluptatem vero accidentis locum obtinere, simili modo ut in nutriendo corpore. eorum ergo qui Deo se dediderint alios corporali commercio omnino abstinere maluisse, alios creationi sustentandae aliquid tribuendum putavisse, se ipsos voluptate non tangi existimantes; idque fortasse significare apostolum, cum dicat bonum esse 'mulierem non tangere' potius quam 'muliere non uti' (1Cor. 7, 1). cum vero plerique sola voluptate carnali capiantur, unico matrimonio eam lege divina circumscribi et regi. quod igitur cavillator iste ex eo colligat tale coniugium malum esse, contra rationem dialecticam facere, quae differre non bonum ab eo quod est malum doceat. posse etiam 'bonum', ut saepe fiat, pro 'optimo' accipi. scripta post Opp. 46 et 72, ergo non ante m. Febr. 907.

Κάλλιστα μὲν ὑμῖν, ὦ μακάριε, καὶ πολλῶ κάλλιστα
πρὸς τὸν κακότεχνον ἀντελεῖται σοφιστήν, καὶ τί γὰρ ἡ
τῆς ὑμετέρας μεγαλοφυΐας ἐπάξια; ἄγαμαί σε τοιγαροῦν,
5 ἄγαμαι τῆς πολυνοίας καὶ μεγαλονοίας, κόλακα τρόπον
παραπέμπων εἰς κόρακας, καὶ τὸ ὥς ἐν ἀπόροις εὖπορον

6 CPG I 52; II 18

84 W — Lb⁴ pp. 3—7

APPENDIX II

τοῦ λόγου καὶ εὐμήχανον τούτοις μᾶλλον ἢ πᾶσι τοῖς ἄλλοις τεθαύμακα ἐνορώμενον. ὅθεν οὐδ' ἀντιβλέπειν οἷός τ' εἶναι ὥοιμην πρὸς τηλικαύτην λόγων λαμπρότητα, μή τί γε δεῖν καὶ τοσοῦτον ὀξυωπεῖν οἶεσθαι, ὥς εἴ τι καὶ ἐμφωλεύοι τοῖς εἰρημένοις μὴ πάντῃ ἀληθείᾳ καταστραπ- 5 τόμενον εἰς φῶς ἄγειν καὶ διακαθαίρειν ἐπιχειρεῖν. πλὴν * * * προτεινομέναις ἐπιτάσεσι παρασκευάζειν, εἰκοντες ὑμῖν τοσοῦτον ἔχομεν λέγειν.

Δοκεῖ γάρ μοι, μακαριώτατε, τὸ ἑκαλὸν ἀνθρώπῳ μὴ ἄπτεσθαι γυναικός, διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος καὶ ἑκάστη 10 γινωσκέτω τὸ συνοικοῦν, ὃ δὴ λόγῳ τὸ τοῦ ᾧ γάμου σεμνὸν ἐνδιαβάλλειν ὁ σοφιστὴς ἰσχυρίζεται, ἔτι δεῖσθαι τινος ἐπικρίσεως εἰς λαμπροτέραν τοῦ ψεύδους περιτρο- 21^ν πῆν. | πᾶσαν μὲν γὰρ προᾶξιν καὶ πᾶν τὸ γινόμενον (δεῖ γὰρ ἴσως οὕτως τῷ λόγῳ διαλαβεῖν) πρὸς τι τέλος ὁρᾶν 15 πᾶσαν εἶναι ἀνάγκην· τὸ δὲ ἐστὶν ἢ ἀγαθὸν τῷ ὄντι καὶ τῆς πρώτης ἔκγονον ἀγαθότητος ἢ φαντασίαν ἀλλ' οὐκ ἀλήθειαν ὑποφαίνει τοῦ ἀγαθοῦ, ὃ παρατροπὴ πάντως καὶ ἀσθένεια τοῦ κρίνοντος γίνεται νοῦ, ὥς καλῶ τῷ μὴ τοι- οὔτῳ προσεχομένον. μιᾷ τοιγαροῦν τῶν κατ' ἀνθρώπους 20 πράξεων ὄντι τῷ γάμῳ, ἀλλὰ καὶ θεὸν αἰτιωμένῳ τῆς ἀρχῇθεν συστάσεως — ἐπεὶ τοῦ χάριν τὸ θῆλυ; μάτην γὰρ μήτε θεὸν τι ποιεῖν μήτε τὴν φύσιν τοῦ παντός ἀληθέστε- ρον — θεῷ δὲ τὴν αἰτίαν ἐπιγεγραφομένῳ καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἀγαθῷ, ἀκόλουθον ἀνάγκῃ τούτῳ καὶ τὸ τέλος ἰδεῖν, 25 οὗ δὴ χάριν καὶ παρελήφθη, μᾶλλον δὲ πολλῷ προέχον τῇ τιμιότητι· πᾶν γὰρ εἶναι τέλος τῆς πρὸς αὐτὸ φερούσης ὁδοῦ κρεῖσσόν τε καὶ ὑψηλότερον.

Εἰπάτωσαν οὖν ἡμῖν οἱ περιττῶς σοφοὶ τὸ ἀπὸ τοῦδε τί τῷ γάμῳ σκοπός, πότερον ἡδονὴ ψυχρὰ καὶ κατὰ- 30

6-7 cf. vol. I p. 314,12-22 || 9-11 1Cor. 7, 1-2 || 22-24
Aristot., De caelo I 4, 271a33

7 lac. indic. Wk, suppl. fere ἐπεὶ καὶ ἡμᾶς κελεύεις ἀντιλογίαν
τινά ταῖς || 11 ᾧ γάμου Grumel (cf. p. 135,7-8): ἀγάμου W

πτυστος τῷ γε νοῦν ἔχοντι ἢ γένεσις ἀνθρώπου καὶ βλάστη
 χρήματος | οὕτω ἀξιαγάστου, τῆς ὁρωμένης ὅλης δια- 22^r
 κοσμήσεως δεσποτεύοντος; εἰ γὰρ καὶ συμπέφυκὲ πως τῷ
 γάμῳ καὶ παραπλέκεται ἡδονή, οὐδὲν τοῦτο δι' ὅχλου τῷ
 5 λόγῳ, ἀλλὰ συναφρίζειν μὲν καὶ τὸν ἀπὸ τῆς πράξεως
 κάματος ὑποκλέπτειν, ὥσπερ δὴ καὶ ἄλλαις πάσαις παρ-
 υφισταμένην ἐνεργείαις ὁρῶμεν τὴν ἡδονὴν εὐροιάν τε ταύ-
 ταις καὶ εὐμάρειαν παρεχομένην, οὐκ ἂν ἀντειπεῖν ἔχοιμεν,
 ὑπὲρ δὲ τοῦ ἡδεσθαι μόνον τὴν κοινωνίαν ἐπινενοῆσθαι,
 10 τῆς ἀλογίας· ὥσπερ ἂν εἰ καὶ τὸ μεταλαγχάνειν τροφῆς
 ἡδονῆς ἀλλ' οὐ συντηρήσεως χάριν τοῦ ζώου παραλαμβά-
 νοιτο, ἐπεὶ καὶ δοκεῖ τυχόν τοῦτο τοῖς κόρον θεραπευταῖς.
 ἀλλ' ὥσπερ τὸ καθηκούσῃ χρῆσθαι τροφῇ ἀγαθόν (ἀγα-
 θοῦ γὰρ τῆς κατὰ τὸ εἶναι τῷ ζῳῳ συνοχῆς αἷτιον, εἰ καὶ
 15 ἄλλως ἡδύνεσθαι τῇ προσφορᾷ συμβαίνει τὴν αἴσθησιν),
 οὕτω δὴ καὶ γάμος τῷ τε τῆς ἀγαθουργοῦ καὶ γονίμου
 τῶν ὄντων αἰτίας εἰδωλόν τι καὶ ἴχνος ὑποφαίνειν ἐν ἑαυτῷ
 ἀγαθόν· καὶ τὸ οὗ ἕνεκα, φημὶ δὴ τὸ κατὰ διαδοχὴν πλη-
 20 θυσμῷ τῆς δημιουργίας, πάγκαλόν τι καταλαμβάνεται 22^v
 χρήμα καὶ ἀξέπαινον, μηδὲν ὅλως τῇ τῆς ἡδονῆς συζεύξει
 χραϊνόμενον, ὅπότ' ἂν ἡ μὲν ἄλλως παρέπηται, οὔμενον
 τοῦ μετιόντος πρὸς αὐτὴν ἐπιστρεφῶς ἔχοντος.

Ὅσοις μὲν οὖν σαρκὸς ἀπάσης ἐμέλησεν ἀπανίστασθαι,
 πρὸς δὲ τὸ πνεῦμα μεταχωρήσασιν τοῖς θείοις συγγίνεσθαι,
 25 τοῖς μὲν χρῆναι δοκεῖ τῆς πρὸς τὴν σάρκα συμπλοκῆς
 ἑαυτοὺς ἀπάγειν ὡς πορρωτάτῳ μηδέ γε τῇ ταύτης θίξει
 λαβόντας τι πάθους ἐμπύρευμα κατασυρῆναι πρὸς αἴσθησιν
 καὶ ταύτῃ γε δὴ τῇ εὐλαβείᾳ παρθενίαν ἐκλέξασθαι, μηδὲ
 γὰρ πιστεῦσαι τῇ τῆς σαρκὸς ἀσθενείᾳ ὡς οὐκ ἐμπαθῶς
 30 χρησομένη τοῦ γάμου τὴν μεταχείρισιν· τοῖς δὲ τὸ μὲν
 ὑψηλὸν τοῦ νοῦ καὶ πρὸς θεὸν ἀναφέρον τὴν μίμησιν οἷον
 τ' εἶναι τηρεῖν ἐδόκει, οὐδὲ βραχὺ γοῦν τοῦ τῆς ἀπαθείας
 ὑποβαῖνον καλοῦ διὰ τῆς πρὸς τὰ σώματα κοινωνίας, ὡς

9 τοῦ ἡδεσθαι Wk: τοῦ οἷεσθαι W (possis τούτου οἷεσθαι)
 || 18 τὸ (bis)] fort. scr. τῷ | οὗ Lb: οὗς W || 21 χραϊνόμενον Lb: -ος
 W || 25 δοκεῖ Lb: -εῖν W || 27 ἐμπύρευμα Lb: ἐμπόρευμα W

APPENDIX II

ἔχεσθαι μὲν ἀνυποκλίτως τοῦ κρείττονος, τῶν δὲ γενεσι-
 23^ι ουργῶν πρά|ξεων μὴ παντάπασι κατολιγωρεῖν οἷεσθαι
 δεῖν, σκοπῶ μὲν ἀγαθῷ κατανομένου τοῦ γάμου, τῆς
 ἡδονῆς δὲ τούτοις παρὰ φαῦλον λογιζομένης. τοῦτό μοι
 δοκῶ καὶ τὸν θεῖον αἰνίττεσθαι Παῦλον τῷ φάναι καλὸν 5
 εἶναι μὴ ἄπτεσθαι γυναικός. ὃ τε γὰρ πάντῃ τὴν πρὸς τὰ
 σώματα νεῦσιν τε διαδιδράσκων καὶ συμπλοκὴν, ὃ τε χρώ-
 μενος μὲν τῇ συνόδῳ, οὐχ ὥστε δὲ προσπερονᾶσθαι διὰ
 τῆς ἡδονῆς τῇ σαρκὶ ἢ τοσοῦτου τιμᾶσθαι τὴν συζυγίαν
 ὥς μεῖζον τοῦ ἔργου τὸ πάρεργον τίθεσθαι, πρὸς μόνην 10
 δὲ τοῦ γένους τὴν ἐπίδοσιν ἀφορῶν, τῆς ἀφῆς ἀπολέλυται.
 ὅρα γὰρ δὴ μοι καὶ τὴν λέξιν αὐτὴν· οὐκ εἶπε καλὸν εἶναι
 μὴ χρήσασθαι γυναικί, οὕτω γὰρ ἂν παρθενίαν μόνην ἐν-
 ἔκρινεν, ἀλλὰ μὴ ἄπτεσθαι παρηγγύησε, διὰ τῆς ἀφῆς τὸ
 σφοδρὸν παριστάς τοῦ πάθους καὶ τὴν οἶον συναφὴν τοῦ 15
 κρείττονος πρὸς τὸ χεῖρον καὶ κόλλησιν.

Ἐκατέρως μὲν οὖν τὸ μὴ ἄπτεσθαι τῷ θείῳ πνεύματι
 καλὸν μεμαρτύρηται. ἐπεὶ δὲ τινων, μᾶλλον δὲ τῶν πλεί-
 23^ι στων, τοσοῦτον ὁ τῆς σαρκὸς κατεκράτησεν ἔρωσ | ὥς φιλη-
 δονίαις αἰρεῖσθαι μόναις κακοδαιμόνως συζῆν καὶ πρὸς ἓν 20
 τουτὶ μόνον ἀποσκοπεῖν, ἀδιαφορίᾳ δὲ πρὸς τὸ θῆλυ κατα-
 κεχρησθᾶί τε καὶ πρὸς τὴν κτηνώδη εὐχέρειαν μεθαρμό-
 ζεσθαι, τὴν τοιαύτην ἐκπτωσιν ὁ θεῖος ἀνασηκῶν νόμος
 ἕκαστον καὶ ἐκάστην δηλαδὴ τῶν τοιούτων συντάττει πρὸς
 τὸν ὁμόζυγα, ὁμοῦ τό τε πλημμελὲς τῆς μίξεως καὶ ἀόρισ- 25
 τον ὄρω τινὶ καὶ τάξει διαλαμβάνων, ὁμοῦ δὲ καὶ πρὸς
 ὑπόμνησιν ἐπανάγων τοῦ κατὰ τὸν γάμον καλοῦ καὶ οὕτω
 τοῦ γένους τὸν πληθυσμὸν προμηθεύμενος, ὥς μηδὲ τὴν
 φύσιν αὐτὴν τὸ οἰκεῖον ἀγνοεῖν ἔχειν καλόν, φημὶ δὴ τὸ
 γόνιμον καὶ δημιουργικόν, ᾧ καὶ τῷ κρείττονι μάλιστα 30
 ἐξωμοίωται. ἔμοι τοίνυν δοκοῦν τὸν περιπαθῆ τουτονὶ γά-
 μον τοῦ μὴ πορνεύειν χάριν τὸν νομοθέτην εἰσκρίνεσθαι,
 ἀλλ' οὐ τὸν ἔρωτι ῥυπαρῷ μὴ χραινόμενον. ἐπεὶ γὰρ
 πρὸς τὴν βελτίστην ἅπαντας ἀγωγὴν ἐκκαλεῖσθαι δυνατόν

32 τὸν νομοθέτην] τῷ νομοθέτῃ Lb

οὐκ ἦν, ἐλάττονι | κακῶ τὸ πάμμεγα διακρούεται, μᾶλλον 24^τ
 δ' ἴσως οὐδὲ κακῶ, ἦττονι δ' ἀγαθῶ, καθ' ὅσον καὶ σαρκός
 τι φιλίας παρέξευκται, τὸ ἀκόλαστον σωφρονίζειν ὥρετο
 δεῖν.

- 5 Εἰ δὲ καλὸς οὕτοσι τῶ (μὴ) μόνον ὠρίσθαι, ἀλλὰ δὴ
 καὶ παρὰ τοῦ θείου νομοθέτου συγκεχωρησθαι, τῇ τῶν
 νομοθετουμένων ἀσθενείᾳ συνυποβάντος, πῶς ἂν τοῦ πρώ-
 του γάμου καὶ τῇ παρθενίᾳ συντρέχοντος ὁ συκοφάντης
 κατελείπει, πονηρὸν ἀποκαλῶν, ὁ πονηρὸς τῶ ὄντι καὶ τὴν
 10 γλῶτταν ἀκόλαστος; ὅτι γὰρ καὶ ταῖς διαλεκτικαῖς ἐφό-
 δοις κακούργως κατέληπται χρώμενος, ῥᾶστον ἰδεῖν. ὑπο-
 τίθενται γὰρ διαλεκτικῶν παιῖδες, εἴ τι φάσει φάσις ἀκο-
 λουθεῖ, καὶ τὴν ἀπόφασιν τῇ ἀποφάσει, καὶ ἐναλλάξ, εἰ
 τῇ ἀποφάσει τινὸς φάσις, καὶ τῇ ἐκείνης φάσει τὴν ταύτης
 15 ἀπόφασιν. λέγω γάρ, εἰ ὠφέλιμον τὸ πονεῖν, τὸ μὴ πονεῖν
 οὐκ ὠφέλιμον, καὶ εἰ τὸ μὴ μαλακίζεσθαι πρὸς τοὺς πό-
 νους ἀνδρεῖον, τὸ μαλακίζεσθαι οὐκ ἀνδρεῖον. οὕτως οὖν,
 εἰ τὸ μὴ ἄπτεσθαι γυναικὸς καλὸν δέδεικται, ἔπεται πάν-
 τως τὸ ἄπτεσθαι | μὴ καλὸν εἶναι, ἀλλ' οὐχὶ κακόν, ὥς 24^ν
 20 ὁ τοῦ ψεύδους συνήρπασε σοφιστής, εἰ μὴ πον τὸ μὴ καλὸν
 αὐτίκα κακὸν οἶεται εἶναι, ὃ καὶ παιῖδες κατ' ἀγορὰν καθ-
 ἤμενοι παίζουσιν, ἑαυτοὺς εἰς ἔλεγχον προτεινόμενοι ὥς
 μήτ' ἀγαθοὶ εἶεν (οὐπω γὰρ οὐδὲν αὐτοῖς τῶν ἐπαινου-
 μένων διαπεπραῆχται) μηδ' αὖ γε κακοὶ τῇ τοῦ κακύνοντος
 25 ἀπραξίᾳ. οὐκὸν διαλεκτικαῖς, σοφιστικαῖς δὲ παραγωγαῖς
 ὁ γεννάδας κρατύνεται· ὅσον γὰρ ἐπὶ τοῖσδε οὐ καλὸν μὲν
 ἴσως ὑποδείξει τὸν γάμον (γάμον δὲ τὸν χεῖρω καὶ τοῦ
 τῆς πορνείας ἀφέτου συναγωγόν), πολλοῦ δὲ δεῖ καὶ κακὸν
 τοῦτον ἀποδεικνύναι.

- 30 Εἰ δὲ γε καλὸν τὸ κάλλιστον ἐκδεξόμεθα λέγεσθαι, —
 μυρίος τε γὰρ ὄχλος παραδειγμάτων ἐν οἷς ἀπλαῖς ἀντὶ
 τῶν ἐπιτεταμένων κεχρήμεθα λέξεσιν, ὥσπερ καὶ ἔμπαλιν,

11–17 Aristot., De interpr. 14

ὁ οὕτοσι Wk: οὕτωσι W | μὴ Wk: om. W || 22 προτεινόμενοι
 Lb: προτεινομένοις W || 31 ὄχλος Wk: ὁ ἔσμος Lb: ὁ λιμός W

APPENDIX II

τάχα δὲ καὶ ἡμῖν ὁ λόγος τὸ μὴ ἄπτεσθαι γυναικὸς κάλ-
 λιστον, ἀλλ' οὐχ ἀπλῶς καλὸν ἀποδέδειχεν· — εἰ οὖν τοῦτο,
 κάλλιστον δὲ φῶμεν τὸ μὴ ἄπτεσθαι γυναικός, ἔψεται μὲν
 25^τ τὸ ἄπτεσθαι μὴ κάλλιστον | εἶναι, τοῦ ἀκροτάτου καλοῦ
 ὑφεθέν, οὐκ ἂν (δὲ) τούτου καὶ πάντῃ πόρρω πίπτειν 5.
 ἀνάσχοιτο.

Ὅρᾱς, ὦ μακάριε, οἷσις διωκόμεθα τοῖς πολεμίοις; καὶ
 αἰεὶ γε τοιοῦτοι διώκοιεν. τί ἂν καὶ δράσαι τὸ ψεῦδος κατὰ
 τῆς ἀληθείας διστάμενον ἢ πράσον φύλλῳ, τὸ παροιμιῶ-
 δες, δεσμεῖν ἐπιχειρήσειν τὸν λέοντα; 10.

7—8 cf. supra p. 111, 25—26 || 9—10 CPG I 447; II 47; cf.
 Lucian., De merc. cond. 30

5 δὲ Wk: om. W (post ἀκροτάτου ins. Lb) || 8 δράσαι τὸ Wk:
 δράσαιτο W

Νικολάω μητροπολίτη

Ad Nicolaum quendam metropolitam scribens, qui adversariis tetragamiae nuper se aggregaverat, dicit Christi providentia factum esse ut inter bonos sacerdotes et falsos discidium fieret. eo magis gaudendum esse quod Nicolaus bonorum partibus nunc se adiunxerit. quanto dolore ipse afficiatur videns gratiam Dei donis et honoribus venundari ab iis qui iudicium divinum non timentes, ut huius saeculi praemiis fruantur omnem ecclesiam corrumpere studeant. invehitur in patriarcham, cui vinolentiam obicit, cum Baccho orbem terrarum expugnante comparans. eo impensius metropolitae congratulandum esse, qui cum Dei populo pati elegerit quaecumque impendeant, usque ad ultima supplicia. nam qui minimum mandatorum contempserit, a Dei amore secedere. peiorem autem esse pravam consuetudinem quam pravam opinionem de rebus divinis; quippe contra illam pugnantes et Maccabaeos et Ioannem Baptistam perisse. exhortatur metropolitam ut iustorum poenas quam impiorum perpeti malit. ex Arethae Op. 67 nonnulla deprompsit Nicetas. scripsit m. Dec. 906 vel m. Ian. 907, cum iam in Aretham durius agebatur (p. 159,3; 160,8; 162,27-28).

Ὁσπν μὲν εὐλάβειαν ἔχων διατελεῖ παντὶ τῷ Χριστι-
νύμῳ πληρώματι ὁ τοῦτο τῷ ἰδίῳ κατακτησάμενος αἵματι
Ἰησοῦς, ἐπὶ πολλῶν μὲν ἐναργὲς ὄραν τῷ γε νοῦν ἔχοντι,
5 οὐχ ἥκιστα δ' ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι. τὸ γὰρ ὅσον μὲν
νόθον τε καὶ ἀλλότριον τῶν καλονμένων ἱερέων καὶ κόσμῳ
μᾶλλον ἢ θεῷ προσανακειμένων τῆς οἰκείας ἀποσκυβα-
λίσαι μερίδος ἐλέγξει τε καὶ φωρᾶσαι τὴν ἐνδομυχοῦσαν
κακίαν τῷ ἐφεῖναι τούτοις πάθεσιν ἀτιμίας καθ' ὃ φίλον
10 ἦν αὐτοῖς ἀναφύρασθαι, ἀντιτάξει δὲ καὶ ἀντιστρατεῦσαι |

3-4 Act. 20, 28 || 9 Rom. 1, 26

85 W - Lb⁴ pp. 7-14 || 3 τῷ ἰδίῳ Lb: τοῦ ἰδίου W

APPENDIX II

25^v τοὺς ὅσοις ἀξίως ἱεραῖσθαι μεμέλητο πρὸς τε τὴν νῦν δαιμονίᾳ τινὶ περινοίᾳ τῷ ἡμετέρῳ βίῳ ἐπιπολάσασαν μισορίαν καὶ πρὸς τοὺς ταύτης συνηγόρους τε καὶ συλλήπτορας, δεινούς μὲν τῷ τε κράτει τῆς ἐξουσίας καὶ τοῖς προτεινόμενοις δεξιῶς τε αὐτὸ καὶ τοῖς ἐναντίοις τὸ ἀντιβαῖνον ἅπαν 5 ὑποποιήσασθαι, δεινούς δὲ πιθανολογίαις συναρπάζειν πρὸς τὸν οἰκεῖον ὄλεθρον τὸ ἀντικαθήμενον, — τὸ γοῦν τοὺς πολεμήσοντας γεγενῆσθαι τῇ πονηρίᾳ καὶ ὥσπερ εἰς ἀντίπαλον μοῖραν συντεταγμένους ὑπὸ γε Χριστῷ στρατηγοῦντι τοῖς τῆς ἁμαρτίας προμάχοις ἀνταγωνίζεσθαι, πῶς 10 οὐκ ἂν εἴη θείας τὸ χρῆμα παντάπασιν εὐεργεσίας, βραχέσι μὲν ὀπλίταις αἰὲν συνασπιζομένης κατὰ τῶν πονηρῶν, λαμπρὰν δὲ τὴν νίκην κατ' αὐτῶν τούτοις παρεχομένης; μηδὲ γὰρ ἵππου δυναστείαις καὶ κνήμαις ἀνδρὸς γενναίου θεὸν εὐδοκεῖν, ἐν ἀσθενείᾳ δὲ καὶ καθαρᾷ τῇ πρὸς αὐτὸν πε- 15 ποιθήσει τὸ ἄμαχον αὐτοῦ καὶ δυνατόν ἐνδεικνύμενον. |

26^r Πόσης τοιγαροῦν οἶει, μακαριώτατε, τῆς ἡδονῆς ἡμᾶς ἀναπλίμπλασθαι, πόσης τῆς θυμηδίας, ὑπολογιζομένους τῶν τὴν ἱερὰν ἔνα σε φάλαγγα συγκροτούντων ὁραῖσθαι, τῷ Χριστοῦ συντάγματι καταλογιζόμενον καὶ κατὰ τῶν 20 λύκων ἱστάμενον, οἳ νῦν βαρεῖς τε καὶ ἄγριοι τὸ τούτου ποίμνιον σπαράξεσθαι ἐπιτίθενται, καὶ τοῦτο συῶν τρόπον οἱ αἰμοβόροι φιλονεικοῦσι λυμήνασθαι; ἀλλ' οὐκ ἐπιτεύξονται δόλιοι θήρας, ἀποπεσοῦνται δὲ τὸ τάχος τῶν διαβουλίων αὐτῶν, τῆς ἱερᾶς ἐξωθούμενοι παρεμβολῆς, καὶ 25 ταῖς ὑπερηφανίαις ἀλώσονται ἑαυτῶν καὶ ταῖς ἰδίαις ἐνσχεθήσονται αἷς κατὰ τῶν ἀνθρώπων ἐκρυψαν πάγαις, ὅτι οἶκος, τὸ τοῦ προφήτου, παραπικραίνων ἐστίν.

Εἰς ὅσον μὲν οὖν αὐτοῖς προκεχωρήκει τὸ ἄτοπον καὶ ὅπως θεοῦ καὶ τῶν θείων οἱ ἐναγεῖς κατωρχήσαντο νόμων, 30 μὴ διαστέλλοντες ἅγιον ἀπὸ βεβήλου μηδέ γε θείων καὶ ἀνθρωπίνων εἶναι τι κρίνοντες μέσον, ἀδιαφορία δὲ καθ-

13–15 Ps. 146, 10 || 20–22 Act. 20, 29 || 23–24 Prov. 12, 27 || 24–25 Ps. 5, 11 || 26 Ps. 58, 13 || 26–27 Ps. 9, 16 || 27–28 Ezech. 2, 5–7; 3, 9; 26–27; 12, 2–3 || 30 cf. supra p. 127, 1–2

1 μεμέλητο] με s. l. al. m. W || 1–2 δαιμονία Lb: διαμονία W

ἀπαξ καὶ ἀκρισίᾳ τοῖς πράγμασι διαγενόμενοι, τίς οὕτω
 ἡλίθιος, | τίς οὕτως ἀλόγιστος ὃς οὐ μακρὰ καταγινώσκει 26^v
 καὶ μωμᾶται καὶ γέλωτα ποιεῖται τοὺς ἀθεμίτους; ἔμοι
 δὲ δακρύων ὑπόπλεω συνεχῶς οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ δεινῶς
 15 ἀλύειν καὶ ὀδυνᾶσθαι καὶ κατατήκεσθαι τὴν ψυχὴν, λογι-
 ζομένῳ τοὺς ταλαιπώρους πρὸς τῇ λοιπῇ τῶν ἱερῶν ἀθετή-
 σει κανόνων καὶ τῇ πλήξει τοῦ συνειδότος ἑαυτῶν τε καὶ
 τῶν ὅσοι τούτοις προσέχουσιν, ἔτι καὶ μισθοῦ τὴν τοῦ
 θεοῦ χάριν προἰεμένους ἀδρῶν τε δώρων καὶ ἀξιώσεων
 10 (φεῦ τῆς αὐτῶν μαιφονίας) πιπράσκοντας τὰ ἀτίμητα,
 καὶ μὴ τοῦ Πέτρου, τοῦ κορυφαίου τῶν Ἰησοῦ μαθητῶν,
 τοῦ δ' Ἰσκαριώτου τὸν τρόπον δεικνύντας ἐπὶ τῶν ἔργων.
 οἱ τὸν καιρὸν ἔρμαιον ἡγησάμενοι πρὸς τὸ τὰς σφῶν αὐτῶν
 βδελυρὰς ἀναπλήσειν ἐπιθυμίας τῆς τοῦ κρατοῦντος εὐη-
 15 θείας ἀπλήστως κατατρυνῶσιν, ἐκείνῳ μὲν παντάπασιν
 ἐνδιδόντες θεοῦ ἀμνηστεῖν καὶ διὰ τῆς σοφῆς αὐτῶν οἰκο-
 νομίας ἀνενδότως ἐφιέντες ὑπηρετεῖσθαι τοῖς πάθεσιν,
 ἑαυτοῖς δὲ τὰ τίμια τῶν κατ' ἀνθρώπους οἰκονομούμενοι, 27^r
 τὸ δ' ὑψηλὸν τοῦ ἱερέως ἀξίωμα καπηλεύοντες. οἱ γὰρ τὰ
 20 αἰσχίστα διαπεπραγμένοις ἑαυτοῖς συνειδότες, τὴν δ'
 ἐνταῦθα τούτοις ἀπειλουμένην θεοῦ μῆνιν ὑποβλε-
 πόμενοι (τίς γὰρ αὐτοῖς τῆς ἐλπίζομένης φροντίς;) ἅπαντα
 δρῶσι καὶ πραγματεύονται κοινωνοὺς ἅπαντας συλλαβέ-
 σθαι τοῦ πτώματος, καὶ ταύτῃ γε δὴ τὴν δίκην οἱ μάταιοι
 25 φρεναπατῶμενοι παραλογισθῆσεσθαι, ὥς μή τις ὑπο-
 λειφθησομένον τοῦ τῆς ἀγέλης τούτους ἐξελάσοντος τοῦ
 Χριστοῦ, οὐδὲ τοσοῦτον γοῦν ἐννοηθῆναι οἰοί τε γενόμενοι
 ὅτι, καθάπερ Χριστὸν τὴν ἀλήθειαν ἀμήχανον διαφεύσα-
 σθαι, οὕτως οὐδὲ τὴν αὐτοῦ ποτ' ἐκκλησίαν διαπεσεῖσθαι,
 30 ἐπ' αὐτῷ τῇ πέτρᾳ τῇ ἀκλινεῖ ἀδαμαντίνως ἐρηρυσμένην
 καὶ ἀρρεπῶς. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο, μηδὲ τὸ τοῦ μέλλοντος

29–31 Mt. 7, 24–25; 16, 18

1 διαγενόμενοι Wk: -ομένοις W || 13 οἱ ≡ W | ἡγησάμενοι Lb:
 ἡγησάμενοις W || 18 οἰκονομούμενοι Lb: -ουμένοις W || 21–22 ὑπο-
 βλεπόμενοι Lb: -ομένοις W || 25 φρεναπατῶμενοι Lb: φρεναπατου-
 μένοις W || 27 γενόμενοι Lb: γενομένοις W

APPENDIX II

αὐτοῖς ἐπεισῇ δέος, τοῖς δ' ἐαυτῶν ἔργοις τὸ θαρρεῖν
εἶχον, τίς ἀνάγκη παρέχειν ἑαυτοῖς τυραννίδα κατὰ τῶν
μὴ τοῖς αὐτῶν στοιχοῦντων βουλήμασι συρρηγνυμένοις,
καὶ μὴ τὸ Ἰησοῦ φιλάνθρωπον καὶ ἀβίαστον ἐξηλωκόσι
27^v ταῖς | ἰδίαις ἕκαστον γνώμαις ἔαν ἐμφιλοχωρεῖν; ἀλλὰ 5
δῆλοί εἰσι πάντως ἀποπεπτωκότας τοῦ ὀρθοῦ λόγου πάν-
τας ἔχειν μεθ' ἐαυτῶν μηχανώμενοι, ὥς ἂν τὸν τῆς κακίας
διαδιδράσκωσιν ἔλεγχον.

Τίς οὖν οὕτω θεοῦ ὀλιγώρως ἔχων καὶ καταφρονητικῶς
τοῖς τοιούτοις συμφέροιτο, τῆς αὐτῶν μεθέξων βδελυρίας 10
παραπλησίως; τίς οὕτω σκαιός, οὕτω τὰ θεῖα ἀπαίδευτος,
μᾶλλον δὲ τίς οὕτω μεμίσηκεν ἑαυτὸν ὥς ὀλέθρῳ αἰσχίστῳ
περιπεῖραι καὶ προφανεῖ καὶ συγγνώμης ἀπάσης ἀπ-
αγαγεῖν τῷ τοῖς θεοκαπήλοις ἑαυτὸν ἀναμιῖσαι, θεοῦ ὥς
πορρωτάτῳ γενόμενον; πῶς γὰρ ἂν ἔτι πλησιάζοι θεῷ 15
εἰς τὴν ἐναντίαν αὐτῷ μοῖραν ἀντικατέστη, τοῖς κατ' αὐτοῦ
συναγελάζων ἐξυβρικόσι καὶ συνταττόμενος; τὸν γὰρ μὴ
μετ' αὐτοῦ κατ' αὐτοῦ πάντως εἶναι, αὐτοῦ τοῦ θεοῦ λόγου
φωνή. πῶς οὖν οὗτοι μετ' αὐτοῦ δύναντ' ἂν εἶναι λέγειν,
μᾶλλον δὲ πῶς οὐ κατ' αὐτοῦ πάντα δρᾶν καὶ προθυ- 20
μεῖσθαι συσκευάζεσθαι πικρῶς οὕτως καὶ σφοδρῶς πρὸς
28^r τοὺς αὐτοῦ | νόμους ἀπολακτίσαντες καὶ τὸ πάντιμον τῆς
ἱερωσύνης καὶ ἐξαίρετον ἀτιμώσαντες ἔργον, ἀπωσάμενοι
μὲν ἑαυτῶν οἷς ἐπιμελὲς ἀγιότητος νόμος καὶ Χριστιανοῖς
προσῆκουσα καθαρότης, ἑαυτοῖς δὲ περιποιησάμενοι κε- 25
φαλήν οὐ προηγουμένην ἐφ' ἧς δεῖ. τίς ἂν καὶ εἴη ταύτη
συνέσεως ἀρχικῆς λόγος, ἣν φιάλαι καὶ ψυκτῆρες συγ-
κροτοῦσι καὶ κώθωνες καὶ ὁ τούτοις ἐκχεόμενος ἀνθοσ-
μίας, οὕτως προσφερόμενος ἀνενδότως ὥς μηδὲ τὸ οὐδὲ
ἄγειν σχολὴν κνήσασθαι, φασίν, μὴ τί γε δὴ ἄλλο πράξειν 30
ἔχειν τῶν λόγων καὶ σπουδῆς ἐχομένων, ἐπικλινομένην δὲ

17–19 Mt. 12, 30 || 29–30 Lucian., Bis accus. 1 || 31–p. 159, 1
Mt. 11, 7; Lc. 7, 24

6 ἀποπεπτωκότας Wk: -ες W || 7 μηχανώμενοι Hansen: -ωμένοις
W || 10 μεθέξων Lb: -εων W || 16 ἀντικατέστη Lb: ἀντεκατέστη W || 23
ἀπωσάμενοι Lb: ἀπωσαμένοις W || 25 περιποιησάμενοι Lb: -σαμένοις W

καὶ μεταφερομένην κατὰ τοὺς καλάμους; οὐ γὰρ ἔχειν
στηρίξεσθαι ποι· πῶς γάρ, ὅλη γε τῇ μέθῃ παράφορος
οὔσα κάκει μεταρρέουσα ἔνθα προκαλοῦνται πόδες; πόδες
ὄξεῖς ἀθῶον ἐκχέαι αἷμα, οὐχ ὥραῖοι, ὅτι μηδ' εἰρήνην
5 μηδ' ἄλλο μηδὲν ἀγαθὸν εὐαγγελιζομένους, ἀλλὰ κατὰ
θεοῦ νόμων, ἴσον δὲ εἰπεῖν καὶ θεοῦ πόλεμον διὰ σπουδῆς
ἀναιρουμένους ἴδοις ἄν, ὦ μακάριε.

Καὶ γὰρ σπουδῆς μεταξὺ | παίζομαι περὶ Διόνυσον τὸν 28^v
Διὸς καὶ Σεμέλης πάλαι παισὶν Ἑλλήνων μυθολογούμενον
10 ἐπὶ τῶν πραγμάτων τούτοις παιζόμενον δρᾶμα. τὸν μὲν
γὰρ ἐπειδὴ φασιν ἄρτι τὴν τοῦ οἴνου χρῆσιν ἐξευρόντα τῷ
βίῳ παρεισαγαγεῖν ἐθελῆσαι, ὁπαδοὺς ἑαυτῷ καὶ θιασώ-
τας ἀξιόους τοῦ ἐπιτηδεύματος συνειλοχότα, οὓς σατύρους
τε καὶ σιληνοὺς ἐκείνοις ἔθος καλεῖν, καὶ τούτοις τὸν
15 οἰκεῖον χορὸν συνταξάμενον ἐκστρατεῦσαί τε (κατὰ) τῆς
οἰκουμένης καὶ ταύτην ἐλεῖν τε καὶ παραστήσασθαι, πλὴν
ὅσον οὐδὲν ἀνδρῶδες ἐπιδεδειγμένον ἢ γεννικόν, ἀβρότῃτι
δὲ πάσῃ καὶ θρόνῃ καὶ μαλακίᾳ, πρὸς δὲ μέθῃ καὶ παρα-
φορᾷ καὶ τοῖς ἀνδρογύνοις λυγίσμασιν ἑαυτοῦ τε καὶ τῶν
20 συννομιλητῶν ἅπαν τε χειροῦσθαι τὸ ἐμποδὼν καὶ μέχρι
τῆς Ἰνδικῆς προελθεῖν, οὕτως ὁ μανιώδης ἐκεῖνος ὅπλων
χωρὶς κατὰ πάντων εἶχε διὰ μέθης τὸ κράτος. τό τε νῦν
καθ' ἡμᾶς δρῶμενον οὐδὲν ἄλλ' ἢ τοῦθ' ὑποβάλλει λογί-
ζεσθαι, τὸν μὲν αὐτοῖς τῆς καλῆς ταυτησὶ προηγείσθαι
25 στρατηγίας ἢ στρατιᾶς | κατὰ τὸν ἐκ Σεμέλης πάντας 29^r
ὑπερβαλέσθαι τῇ κραιπάλῃ φιλοτιμούμενον, τοὺς δέ γε
καλοὺς ἡμῖν ἀγαθοὺς θιασώτας καὶ ὁπαδοὺς εἰς Βακχικὴν
φάλαγγα συντεταγμένους τὸ πομπικὸν σύνταγμα συμπλη-
ροῦν, ὥς καὶ ἐπ' Ὠκεανὸν ἢ τῶν Αἰθιοπῶν τοὺς ἀπω-
30 τέρω ὀξέως ἄγαν ἐφέπεσθαι, εἰ δεήσειε, μόνον ἔστω τις
ὁ πρὸς λαμπρὰν ἐστίασιν προσκαλούμενος. ἔχει δ' οὖν ὁμῶς
τι καὶ παραλλάττον ἢ παιδιά· τοῖς περὶ Διόνυσον μὲν γὰρ

3-4 Ps. 13, 3; Rom. 3, 15 || 4-5 Rom. 10, 15

2 ὅλη Wk: ὅλη W || 5 εὐαγγελιζομένους Lb: -οις W || 7 ἀναι-
ρουμένους Lb: -οις W || 15 κατὰ Lb: om. W || 16 παραστήσασθαι
Wk: περιστ. W || 25 Σεμέλης Lb: σελήνης W

APPENDIX II

τοῖς ἀγεύστοις μεταδοῦναι τοῦ πόματος ἢ πᾶσα σπουδὴ
καὶ ταύτῃ τοῦ τόπου παραλυθέντας ὑπὸ χεῖρα σφῶν ἄγειν·
οἱ δὲ καθ' ἡμᾶς οὗτοι μῖμοι καὶ βωμολόχοι καὶ Σαρδανά-
παλλοι πᾶσαν εἴ τις δύναμις ἦν τὴν τοῦ οἴνου ἀπόλανσιν
ὥς μὴ ἂν ἄλλω ὑπολειφθῇναι πρῶτον ἄθλον ἐκροφῆσαι 5
ποιούμενοι, δεύτερον οὐ φανλότερον τοῦ προτέρου θήρατρα
καὶ πάγας ἰστᾶν εἰς τὸ θηρεῦσαι καὶ συλλαβέσθαι ψυχὴν
καὶ ἀθῶον αἷμα καταδικάσεσθαι. οὕτω τὰ θεῖα πέπαικται,
29^v οὕτω γεγέλασται τὰ Χριστιανῶν, οὕτω τὰ ἱερὰ | καὶ τίμια
τοῖς ὑβρισταῖς περιύβρισται ὄργια. ταῦτα καὶ ἡμᾶς θέον 10
ἀπολοφύρεσθαι μὲν ὀρῶντας καθ' ἡσυχίαν, οἰκτεῖρειν δὲ
καὶ ἐπικλᾶσθαι ταῖς ἀνθρώπων παρατροπαῖς, κἂν εἰ μὴ
τινι ἄλλῃ διορθοῦσθαι δυνατόν περινοίᾳ, εὐχαῖς γοῦν ἡσυχῇ
τὸ θεῖον ὑπὲρ αὐτῶν ἰλεοῦσθαι κἂν τούτοις τὸ διαπίπτον
ἀνασηκοῦν. 15

Ὅμως εἰς τήνδε κατ' ἀνάγκην περιηρέχθημεν τὴν κατα-
δρομὴν, ὑμῖν ὑποδεικνύντες οἷας ἀπεσχίσθης διατριβῆς,
οἷας συναγωγῆς (οὐδὲ γὰρ ἐκκλησίαν ἔτι καθῆκεν οὕτω
καλεῖν τὴν οὕτω κατὰ τοῦ συγκροτήσαντος ἀναιδευσά-
μένην), οἷας συμμορίας πονηρίαν ἐργαζομένης, ἥς οὐκ ἔτι 20
μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν συνδυάσεις, εὐ οἶδα, εἰς θεοῦ παρά-
ταξιν ἀριθμούμενος καὶ βραχέσι μὲν ἴσως ὀπλίταις, πολλῶ
δὲ κρείττοσι μυριάδων καταλεγόμενος. σπάνιον γὰρ τὴν
τοῦ ἀγαθοῦ κτῆσιν καὶ τοῦ θεοῦ ὀλίγους εἶναι τῷ πλήθει,
30^r εἰ καὶ τῇ τιμότητι προὔχοντας καὶ τοσοῦτω μᾶλλον | ὅσω 25
τρυφῆς καὶ κολακείας καὶ τῆς ἐν ἀνθρώποις ἄλλης ἀπηλ-
λαγμένοι χλιδῆς σκληραγωγία τῇ πάσῃ καὶ φρυαδεῖα καὶ
σώματος ἀνεπιμελησία ζῆν διεγνώκεσαν, οἷς ἐν οἴκῳ θεοῦ
παραρριπτεῖσθαι μᾶλλον ἢ σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν ἀγα-
πᾶν ἐναυλίζεσθαι. οἷς οὐδὲ γὰρ ἔτι σαρκὶ ζῆν ἀνεκτόν, 30
πρὸς τὸ πνεῦμα μετατεθεῖσι, μὴ μόνον τοῦ καταπτύστου
δοξαρίον καὶ τῆς παιζούσης τιμῆς καὶ τῆς ψευδομένης

7–8 Ps. 93, 21 || 28–30 Ps. 83, 11

6 ποιούμενοι Lb: ποιουμένοις W || 16 et ante et post ὅμως dist.
W || 24 τοῦ?] leg. τοὺς? || 26–27 ἀπηλλαγμένοι Wk: -οις W

εὐημερίας φροντίζειν καταφρονεῖν, ἀλλὰ δὴ καὶ μᾶστιξ
 ὡμῶς ἐπανατεινομένη καὶ χρόνιος κάθειρξις καὶ θάνατος
 αὐτὸς ὁ βιαιότατος τρυφῆς ἀπάσης ἡδίων καὶ ποθεινότερα,
 ὑπὲρ γε Χριστοῦ καὶ τῆς ἐντολῆς προτεινόμενα. τίς γοῦν
 5 οὕτω μακάριος, οὕτω τρισόλβιος ὡς διὰ Χριστὸν πᾶσαν
 ὑπέχειν δίκην τοῖς τυραννεῖν ἐλομένοις, τίς δ' οὕτως αὐτῷ
 δι' ἀρετῆς προσωκείωται ὡς χάριτος κατευμεγεθῆσαι τοι-
 αύτης, κατὰ τὰς τοῦ Ἐπικούρου ἀτόμους, εἰ οἶόν τε, κατα-
 κερματισθῆναι τὰς σάρκας καὶ λικμηθῆναι ἢ θηρίοις ὑπὲρ
 10 αὐτοῦ δοθῆναι βορὰν ἢ ὅλως | τῶν παθῶν αὐτῷ κοινω- 30^v
 νῆσαι τῶν σωτηρίων; ἴσον δέ (τίς ἀντερεῖ λόγος;) ὑπὲρ τε
 θεοῦ ὑπὲρ τε τῶν τούτου νόμων τοῖς μισαιφόνοις συμπλέ-
 κεσθαι. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐντολῶν ἐκάστη, κἂν ἐλαχίστη δοκῇ,
 μεγίστην πρὸς τὴν ἀγάπην τοῦ κτίσαντος παρέχεται τὴν
 15 ὁπῆν, ὥσπερ αὖ ὅποιασούν ὑπεροραθείσης κινδυνεύει
 ταύτης ὁ σύνδεσμος διαρρηγνυσθαι. ὅθεν ὁ κύριος οὐ μόν-
 ον τὸν αὐτὸν ἐκείνον ἐνταῦθα ἐπαισχυνόμενον, ἀλλὰ καὶ
 τὸν τοὺς αὐτοῦ λόγους, ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ἐπαισχυν-
 θήσεσθαι διηπείλησεν. ἐνδεία γὰρ καὶ ὑφέσει τῆς ἀγάπης
 20 ἢ λύσις ἐκ τῆς ἐντολῆς παρυφίσταται· ἀσθενούσης δ' ἐν
 ἡμῖν ἐκείνης ἔκστασις τε καὶ μακρυσμὸς τοῦ καλοῦ παρ-
 ακολουθεῖ, ὡς ἐντεῦθεν κοινωνίας ἀπορρηγνυμένους τοῦ
 ἀγαθοῦ ῥᾶστα κατὰ πρᾶνους φέρεσθαι τῆς κακίας. οὔτε
 γὰρ ἐν λόγῳ διακένω τε καὶ ψιλῷ τὰ τῆς σωτηρίας ἡμῖν,
 25 ἀπεναντίας θεοῦ κεχωρηκόσι τοῖς πράγμασιν, οὔθ' οἶόν τε
 θεῷ συγγενέσθαι, τῷ ἀκραιφνεστάτῳ νῶ καὶ καθαρω-
 τάτῳ, μὴ τὸ | παχὺ καὶ φορτικὸν λεπτυναμένους φρόνημα 31^r
 τῆς σαρκὸς συχνοῖς τε πόνοις τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς καὶ ἰδρῶσι
 κακώσεσί τε καὶ θανάτοις αὐτοῖς, εἰ δεήσειεν.
 30 Εἰ δὲ καὶ αἰρέσεις ἐν ἡμῖν εἶναι δεῖ, κατὰ τὸ Χριστοῦ
 στόμα Παῦλον, ὡς ἂν οἱ δόκιμοι γένωνται φανεροί, πότ' ἂν
 μᾶλλον ἢ νῦν οἱ τοῦ Χριστοῦ δοκιμάζονται, ὅτε μὴ περὶ

13–16 cf. Mt. 5, 19 || 16–19 Mc. 8, 38; Lc. 9, 26 || 30–p.
 162, 11 cf. supra p. 58,9–60,26 || 30–31 1 Cor. 11, 19

APPENDIX II

λόγους καὶ δογμάτων ἀμφιβολίαν τὴν πάλιν συνίστασθαι,
ἐν οἷς καὶ ἄγνοια πολλάκις τοῖς ἁμαρτάνουσι τὸ σύγ-
γνωστον ἐνεποίησε, περὶ δὲ προᾶξιν ἄσεμνόν τε καὶ μιαρὰν
καί, τὸ τοῦ νομοθέτου δὴ φάναι, κτηνώδη καὶ πάντῃ τοῦ
τῶν ἀνθρώπων γένους ἀλλότριόν τε καὶ ὑπερόριον, ἥνίκα 5
καὶ ἄγνοια παρείσδυσιν οὐκ ἔχει τοῖς ἁμαρτάνουσι, καὶ
τοῖς ὑποσκελιζομένοις εἰς καταδοχὴν τοῦ ὑπάσματος τὸν
ἴσον τοῖς ἡμαρτηκόσι θεῖοι καὶ ἱεροὶ κανόνες ὀλεθρον ἐπι-
σείουσιν. δσω γοῦν προᾶξις ἐναργεστέρα λόγον, τοσούτῳ
χειρόν προᾶξως κοινωνῆσαι χωριζούσης θεοῦ ἢ δογμάτων 10
μὴ πρὸς ἀλήθειαν ἐξηγηγεμένων. Μακκαβαίοις δὲ τίς ἄρα
31^v πρόφασις τοῦ θανάτου, οὕτω βιαιὸν καὶ ὠμοτάτον; | ἄρα
οὐ φυλακὴ εὐτελῶν τινῶν καὶ μετρίων, πατρίων δὲ ὁμῶς
ἐθῶν; τί δαί καὶ ὁ ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ὑπὲρ ἅπαντας;
ἄρα οὐχὶ σεμνότητος χάριν καὶ σωφροσύνης ξίφει τῶν 15
σαρκίνων δεσμῶν ἀπελύετο; οὐκ ἂν γὰρ ** ἐκεῖνος καὶ
θανυμάσιος ἄγγελος μικρᾶς τινὸς ἀφορμῆς ἀλογίστως προ-
εἶτο τὸ ζῆν, ἀλλὰ τοῦ παρόντος καιροῦ φθάσας ἐν ἑαυτῷ
τὸ δρεᾶμα προετύπωσεν, ὁπόσῃν ὑπὲρ σωφροσύνης εἰσ-
φέρειν χρὴ τὴν ἔνστασιν καὶ τὴν παρρησίαν τῷ καθ' ἑαυτὸν 20
ὑποδεικνὺς παραδείγματι. τίς οὖν πρὸς ἐκεῖνον ὁρῶν οὐκ
ἂν ἀλογήσῃ τῆς παρούσης ζωῆς, ὅλος πρὸς τὴν μίμησιν
ἐγειρόμενος καὶ κατὰ τῆς καινοτομηθείσης ἀντιστρατεύ-
σαιτο παρανομίας; τίς δαὶ ἄνθρωπος ἀνάσχοιτ' ἂν Ἡρώδῃ
συμποσιάζειν καὶ τῶν παρ' ἐκείνου μετέχειν καλῶν, οὕτω 25
μιαρῶς ζῆν αἰρουμένῳ καὶ ψυχρᾶς ἡδονῆς ἑκατι εἰργμῶ
καὶ μάλιστα αἰκίζοντι βαπτιστήν (οὕτω γὰρ λέγω αἱμά-
των τούτου κατατρυφῶντι), ἢ ὅστις πρὸς τὸν ἐκείνου τρό-

4—5 Bas., Ep. 217, can. 80, PG 32, 805A14—B1 || 11—p. 163,
3 cf. supra p. 61, 19—24 || 11—14 4 Macc. 5—18 || 14 Mt. 11, 11;
Lc. 7, 28 || 15—16 Mt. 14, 3—11; Mc. 6, 17—28

16 lac. sign. Wk (in fine lin. W), suppl. ex. gr. ὁ μέγας || 25
συμποσιάζειν Wk: συμποδιάζειν W

πον ἑαυτὸν παρασκευασάμενος θεοῦ μὲν ἤκεν ἐς παντελῇ
λήθην, | μᾶλλον δὲ τὴν γαστέρα θεοποιῶν ταύτῃ διαπεπο- 32^τ
νημένως καὶ τὴν θεραπείαν ἀποπληροῖ;

Ἀλλ' οὐχ ὁ ἐμὸς οὕτω δεσπότης, θεοῦ δ' ἑαυτὸν ἐξα-
5 τήσας ἄγαν ἐπιμελῶς, ἐξ οὗ πᾶσα βούλησις καὶ ἐνέργεια
χορηγεῖται τῶν ἀγαθῶν, καὶ καθ' ὅσον οἶόν τέ ἐστι καὶ
αὐτὸς χαρίζεται ὅλος ἑαυτοῦ καὶ τοῦ δυναμοῦντος γεγενη-
μένος θεοῦ, τοῖς ἐπιπόνοις μᾶλλον τῆς σαρκὸς ἐμφιλοχω-
ρήσεις πρὸς διαρκεστέραν θεοῦ συντεινόμενος θεραπείαν,
10 τραύματα δὲ καὶ ξιφῶν ἀκμὰς καὶ ξεσμούς καὶ μάστιγας
καὶ πᾶσαν ἄλλην αἰκίαν καὶ φνγαδείαν, ἀλλὰ καὶ ζωῆς
αὐτῆς βιαίαν ἀσπᾶσιν ἀπόρρηξιν ὡς βασιλείας κρείττονος
πρόξενον καὶ ἀνωλέθρου ἢ τι καὶ ἐπ' ἐννοίας μὴ καθ' ἱερέα
λήψῃ θεοῦ· πρὸς δὲ τὸν ὑμέτερον πτερνιστὴν καὶ πρὸς
15 ἁμαρτίαν ὑμᾶς προκαλούμενον μέχρις αἵματος ἀντιστάτης
ὑπὸ γε Χριστῷ τῶν πόνων συλλήπτορι, ὀλέθριον τὴν ἡτταν
ἡγούμενος καὶ ὄντως θρήνων ἐπάξιον, καθ' ὅσον, τὸ πάν-
των ἐλεεινότατον, μακρύνει θεοῦ καὶ τῆς μελλούσης τὰς
ἐλπίδας μακαριότητος ὑποτέμνεται καί, τὸ δὴ μετριώτα- 32^ν
20 τον, οὐδὲ τῆς ἐνταῦθα δόξης ἀπόνασθαι συγχωρεῖ, ἀβίωτον
δὲ τὸν βίον ἡμῖν καὶ ἀτιμότατον ἀπεργάζεται καὶ τριωβόλοις
ἀνθρώποις διαπαιζόμενον καὶ καταγελώμενον. ἀτιμοῦσθαι
γὰρ τοὺς ἐξουθενοῦντας θεόν, ὥσπερ δοξάζεσθαι τοὺς δο-
ξάζοντας, ἵνα μὴ λέγω ὅτι καὶ κακίας μετὰ τῶν ἀγγέλων
25 — ἀλλ' ἀπεῖμ' μοι λέγειν — τοῖς ἐξῆς παράδειγμα γενησό-
μεθα, ὃ πάντων τῷ γε νοῦν ἔχοντι χεῖριστον. νικήσαντες
δὲ χρηστῷ πάντῳ καὶ πεπαρησιασμένῳ τῷ συνειδότι βιώ-
σομεν, ἐν ἑαυτοῖς τε τὸν θεὸν ἀγιάσαντες καὶ τὸ θεῖον
ἀξίωμα μὴ νοθεύσαντες ἀγιασθησόμεθα ὑπ' αὐτοῦ κρειτ-
30 τόνως ἢ νοῦς ἀνθρώπινος καταδράξασθαι δύναται.

2 Phil. 3, 19 || 5-6 Phil. 2, 13 || 7-8 Ps. 67, 29 || 14-15
Heb. 12, 4 || 22-24 1Reg. 2, 30 || 28 1Petr. 3, 15

Παύλῳ ἡγουμένῳ καὶ θείῳ

Cum Paulus patruus (vel avunculus) monuisset, ne propter tetragamiam manifesto periculo se obiceret, profitetur se neque ingratum neque contumacem esse; Aretham vero magistrum, virum omnibus virtutibus ornatum, unice sincerum, sapientem, pium, deserere fas sibi non esse, ea praesertim tempestate qua contra totum mundum temperantiae causam suscepit. eodem fere tempore scripta quo sequens epistula, id est circa Nativitatem Domini a. 906.

Σὺ μὲν, ὦ μακάριε πάτερ, σπλάγχνοις εὖ οἶδα πυρούμενος πατρικοῖς καὶ τῆς συνήθους περὶ ἡμᾶς προνοίας οὐκ ἐξιστάμενος (καὶ γὰρ ὡς ἀληθῶς εἰ φιλότεκνος ὡς οὐκ οἶδ' εἰ τις ἀνθρώπων) οὐκ ἀνίης ἐγκείμενος εἰσηγούμενός 5 τε ἡμῖν ἐν πᾶσί τε τὸ λυσιτελοῦν ὡς ἤκεν ἐς τὴν ὑμετέραν προμηθεύμενος κρίσιν τε καὶ σπουδὴν· ἐν δὲ καὶ τοῦτο τῶν καλῶν ὑμῶν παραινέσεων, μὴ ἐς προφανῇ κίνδυνον ἑαυτὸν καθιέναι μηδ' ἀλογίστῳ τινὶ καὶ ἀμέτρῳ κεχρημέ- 10 νον φίλῃ πρὸς τὸν διδάσκαλον λαθεῖν ἑαυτὸν κακοῖς 10 περιπείραντα τῷ τε συνεχῶς φοιτᾶν παρ' αὐτὸν καὶ τῷ δοκεῖν ὥσπερ τῆς ἐξουσίας ὀλιγωρεῖν τοῦ κινδύνου παραπολαύσαντα.

Ἐγὼ δὲ πῶς ἄρα πρὸς τὰς ὑμῶν διαγίνομαι συμβου- 15 λίας; ἄρα λῆρος ἐμοὶ παραίνεσις πατρική; ἄρα γελᾶν μοι 15 δοκῶ τὴν διάταξιν; οὐδαμῶς· οὐχ οὕτω σκαιός, οὐχ οὕτως εἰμί, φορτικῶς εἰπεῖν, ἀπαίδεντος ἐγώ, οὐδ' εἰς τοσαύτην

W 86 — Lb³ pp. 189—191 || 3 περὶ Lb: παρὰ W || 6 ὡς Lb: ὅς W | ὑμετέραν Wk: ἡμετέραν W || 9—10 κεχρημένον Lb: κεκτημένον W || 12—13 παραπολαύσαντα Lb: -λαύσαν W || 17 φορτικῶς Lb: -ῶν W | οὐδ' Wk: εἰ δ' W

χωρήσειν ἀπόνοιαν συγχωρήσει θεός, | ὥς τινος τῶν ὑμε- 111^v
 τέρων ἀλογίστως καταφρονεῖν ἐντολῶν, καὶ τῶν ἐλαχίστων
 οὐσα τύχη· οὐδὲ γὰρ οἶόν τε τοσούτων ἀμνηστεῖν εὐεργε-
 σιῶν, εἰ μὴ πάντα τὰς φρένας λοιπὸν παρακόπτοιμεν.
 5 Ἀλλὰ τί πάθω, τίς γένωμαι; ἀνάγκη γάρ τις ἐτέρωθεν
 ἀπαραίτητος καὶ δεσμὸς ἀδαμάντινος τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἐφέλ-
 κεται ἀρετῆς, συνδέων μὲν αὐτῷ καὶ συμπιέζων ἀσφαλῶς
 ἄγαν, τὴν δὲ λύσιν οὐκ ἐνδιδούς· καὶ ποτε πειραθέντα καὶ
 σώματι τοῦ ποθουμένου βραχὺ γοῦν διαστῆναι (βιάζῃ γὰρ
 10 ἐντελλόμενος) ἐτυράννησε μᾶλλον ὁ πόθος ἀντισπῶν καὶ
 μεθέλκων πρὸς ἑαυτὸν καὶ συνάγων πρὸς τὸν ἐρώμενον. οὐ
 βραχὺς ἐξ οὗ χρόνος γενναίας ἀρετῆς τοῦ ἀνδρὸς πεπειρά-
 μεθα. ἔδοξεν οὖν ὁμιλίᾳ συχνῇ καὶ συνουσίᾳ τελεωτέρᾳ
 τὸ ταύτης ἐν αὐτοῖς ἀπογράφεσθαι κάλλος. πολλῶν γὰρ
 15 ὄντων ἡμῖν καὶ μεγάλων ἂν τὸ πρὸς αὐτὸν συνεκρότησε
 φίλτρον, τό τε ταῖς ἀρχαῖς τῶν καλλίστων ἡμᾶς ἐπιστῆσαι
 ἐπιστημῶν | καὶ τὸν νοῦν τῆς παντελοῦς χαμαιζηλίας ἀνα- 112^r
 σηκοῦν, συντείνειν δὲ πρὸς τὴν τῆς ἀληθείας ἀνάληψιν,
 τεχνοῦν δὲ τὴν διάνοιαν, παιδεύειν δὲ φρόνησιν, πρὸς ἀν-
 20 δρίαν δὲ τὸ μαλθακὸν τῆς ψυχῆς καὶ νηπιῶδες διανιστᾶν,
 τοῦτο κράτιστόν τε καὶ περιφανέστατον ἔμοιγ' οὖν εἰς φι-
 λίαν, ἢ τοῦ ἀνδρὸς ἀρετή. ἀνὴρ γὰρ ὁ φιλούμενος ἀπλοῦς
 μὲν τὸν τρόπον καὶ ἀκατάσκευος, πολυειδὴς δὲ τὴν σοφίαν
 καὶ φρόνησιν· φρόνησιν οὐχ ὅσης δεῖ πρὸς τὸ τῷ φρο-
 25 νοῦντι μόνον περιποιήσασθαι τὸ λυσιτελοῦν, ἀλλὰ καὶ ὅση
 πρὸς τὴν τῶν ἐντυγχανόντων ὠφέλειαν ἀποτείνεται· πάσης
 δὲ διπλῆς ἐλεύθερος, πάσης δὲ ὑπόπλεως χάριτος, εὐσε-
 βείας, εὐλαβείας, ἀγχινοίας, ὀξύτητος, ἀληθείας, παρρη-
 σίας, πάσης συνελόντι φάναι μεστὸς καλοκάγαθίας. τού-
 30 τοις οὖν τοῦ συνδέσμου κατασκευαζομένου, ἄρα τι ἔσται
 τὸ διακόψαι δυνάμενον; ἐγὼ μὲν οὐκ οἶμαι. εἰ γὰρ ἀνθρω-

1-3 cf. Mt. 5, 19

3 τοσούτων] ex τούτων W || 14 αὐτοῖς Wk: αὐτοῖς W || 17
 παντελοῦς] εὐτελοῦς W || 20 δὲ τὸ Wk: δὲ τι W || 24 ὅσης Wk: ὅση
 W || 30 ἄρα τι Wk: ἄρα τί Lb: ἄρα τί W

APPENDIX II

- πίνη τις οὕτω δὴ τὸ πρὸς τὸν διδάσκαλον φίλτρον, ὥ
 πάτερ, ἐξέκαυσεν ἀφορμὴ ἢ χρεία ἐπείγουσα, καθ' ἣν ὡς
 112^v ἐπίπαν οἱ πολιτικοὶ φιλεῖν ἐπαγγέλλονται, | ἢ τὸ πρὸς τὰς
 αἰσθήσεις ἡδύ (καὶ γὰρ οἶδε καὶ τοῦτο συνδεῖν τοὺς ἀν-
 θρώπους, ἔστ' ἂν δηλονότι παρῇ), τίς ἂν δευτέρας ἡνέ- 5
 σχετο συμβουλῆς, ἐξὸν τοῦ καιροῦ γενόμενον καὶ αὐτὸν
 ὑποστεῖλαι τε ἑαυτὸν καὶ τὸν ἀπὸ τῆς ἐξουσίας ἐπανατει-
 νόμενον φόβον προφασισάμενον λῦσαι τε τὸ φίλτρον καὶ
 πόρρω τοῦ φιληθέντος καθίστασθαι; ἐπεὶ δὲ τούτων οὐδέν,
 ἀρετὴ δὲ καὶ τὸ καλὸν αὐτὸ τὸν δεσμὸν ἡμῖν ἐνεποίησε 10
 τοῦτον, δεσμὸν παντὸς ἀδάμαντος ἰσχυρότερον, πῶς οὐκ
 ἂν εἴη μόνιμά μοι τὰ τῆς φιλίας ταύτης καὶ ἅλντα καὶ
 πρὸς πᾶν τὸ διαιροῦν ἄγαν σκληρῶς ἀντιβαίνοντα; τίς δ' ἂν
 ἄλλη ταύτης διημαρτηκόσιν ἡμῖν καταλίποιο; οὐδὲ γὰρ
 ῥᾶον ἐντυχεῖν ἐστὶ φίλῳ μὴ πλάσμα μόνον φιλίας, ἀλλ' οὐκ 15
 ἀλήθειαν περιβεβλημένῳ. τοσοῦτῳ δὲ δυσχερὴς (εὖ γὰρ
 οἶδα, καὶ αὐτὸς συνομολογήσεις) εἰλικρινοῦς φιλίας ἐπί-
 τευξις, ὅσον καὶ κράτιστον τουτὶ τῶν ἄλλων ἐστὶν ἀγαθῶν
 καὶ τοῦ παντὸς ὑπὸ δικαζούσῃ ἀληθείᾳ τιμώμενον.
- 113^r Πῶς ἂν οὖν πρόωμαι τοσοῦτον | καλόν, τοσαύτην εὐδαι- 20
 μονίαν, ἣ με θεοῦ χρηστότης ἐδεξιώσατο, ἥς πολλοὶ μὲν
 ἐρῶσιν, ὀλίγοις δὲ μετεῖναι χρήματος οὕτως ἀξιαγάστου;
 μὴ ἐνόχλει οὖν, ὦ μακάριε πάτερ, μὴ τοσοῦτον περὶ ἡμᾶς
 διατίθεσο φιλοψύχως, ὥς καὶ ζωῆς ἐπιχειρεῖν ἀφιστᾶν
 εὐδαίμονος οὕτω καὶ μακαρίας. τοῦτο μόνον ἐγώ, τῶν 25
 ὑπερτέρων ἀλογῆσαι τολμήσας προστάξεων, ὥστε μὴ ζημι-
 ωθῆναι χρῆμα οὐδενὶ τῶν ὄντων ἀνταλλασσόμενον. τί δεῖ
 πλείονος τῆς διατάσεως; ἴσον ἐμοὶ θεοῦ τε παραινεῖν ἀπο-
 στῆναι καὶ τοῦδε τάνδρὸς ἐπιχειρεῖν ἀποσπᾶν. τρυφή μοι
 διὰ τοῦτον καὶ τὰ κολαστήρια, καὶ τοσοῦτῳ πλέον τοῖς 30
 ὑπὲρ αὐτοῦ κινδύνους ἐγκαλλωπίζομαι ὅσῳ καὶ οὗτος νῦν
 διὰ Χριστὸν καὶ τὴν τούτου νόμου συντήρησιν πρὸς ὅλον

4—5 ἀνθρώπους Wk: αὐτοὺς W || 7—8 ἐπανατεινόμενον Lb:
 -νάμενον W || 19 ὑπὸ δικαζούσῃ Lb: ὑποδικαζούσῃ W || 22 δέ] δέ
 ἐστὶ Lb || 26 post προστάξεων] δέομαι ins. Lb || 29 τοῦδ' W || 32
 τὴν τούτου νόμου Wk: τὴν τοῦ τούτου νόμου Lb: τὸν τούτου νόμον W

μικροῦ κόσμον καὶ βασιλείαν αὐτὴν ἀντιτάσσεται. πρὸς
 γὰρ αὐ τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ ἐξ ὑπογύου κατὰ τῆς ἁμαρτίας
 ἐνστασις τοῦ ἀνδρὸς οὕτως ἡμᾶς τῷ πρὸς αὐτὸν συνέδησεν
 ἔρωτι, ὥς ἄρρηκτά τε καὶ μονιμώτατα συνηνῶσθαι. ὥσπερ
 5 οὐκ ἂν ἑαυτοῦ ποτ' ἐκσταίην, οὕτως οὐκ ἂν δυναίμην
 ψυχῆς | οὕτω τιμίας καὶ θεοειδοῦς ἀποτέμνεσθαι, ὥς ἄλλω 113^v
 δέ τινι σύνειμι ἑαυτῷ, μᾶλλον δ' ὁ αὐτὸς εἶναι δοκῶ,
 μηδ' ἐνὸς οἴου τε ὄντος διατειχίσαι τὴν οἰκειότητα, ἔστ' ἂν
 οὗτος μὲν δικαιოსύνῃς προκινδυνεύει θεοῦ, ἐμοὶ δὲ πόθος
 10 εἰσέρχεται ἀρετῆς.

Ἀλλὰ δέδοικας πάντως μὴ τινι τῶν τυραννεῖν ἐλομένων
 περιπέσωμεν χαλεπότητι; ἀλλ' οὐκ ἂν ποτε τοῦτ' ἔσται,
 μὴ τὴν ἀρχὴν ἐνδιδόντος ἢ οἰκονομοῦντος ᾧ καὶ τῆς κεφα-
 λῆς ἡμῶν αἱ τρίχες ἡρίθμηνται, εἴπερ ἡ ἀλήθεια τοῦτ' ἀπ-
 15 εφῆνατο. ὁ δὲ ἐκεῖθεν παρὰ τῆς ἄνωθεν ἀγαθότητος εἰς
 ἡμᾶς ἐφήκει, πῶς οὐκ ἀσπαστὸν καὶ τριπόθητον καὶ τῆς
 ὄντως ζωῆς τοῖς ἀσπαζομένοις παραίτιον, εἰ καὶ βραχέα
 πλήσσει τὴν αἴσθησιν; τίς γὰρ ἢ τῷ πατρὶ τῆς τῶν τέκ-
 νων μελήσει παιδεύσεως; ὃς παῖσει μὲν ἴσως, ἰάσεται δέ,
 20 μέτρον ἐπιτιθεὶς τῇ παιδείᾳ, κατὰ τὴν ἡμετέραν πάντως
 ἰσχύν, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ὃ δυνάμεθα τῆς μάστιγος ἐπιβαλλο-
 μένης· ὃς ποιήσῃ σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν.

13—15 Mt. 10, 30 || 19 Iob 5, 18 || 21—22 1Cor. 10, 13

2 ὑπογύου Wk (-νί- Lb): ὑπογείου W || 9 προκινδυνεύει] -η Lb

Miserat Nicetas Arethae mures marinos; cui responderat Arethas tale donum velut pectinem calvo esse, simul in pectines marinos suamque calvitiam iocans, simul insinuans ascetae cum talibus deliciis nihil rei esse. exponit ergo Nicetas in principio epistulae huius, qui sensus multo reconditior subsit dono. deinde fuse narrat de colloquio quod cum patriarcha praesente propinquo suo Paulo abbate in festo Nativitatis Domini (a. 906) vespere habuerat, quibusque illecebris, quibus minis sibi persuadere conati sint ut Arethae partes desereret aut patriarchis Orientis se adiungeret ad animum ipsius flectendum; quos omnes impetus se divino auxilio sustentatum reppulisse victoremque abisse.

Οὐ φαλακρῷ κτεῖς, ὡς ἔφης, θαυμασιώτατε, ἀλλ' οὐδ' ἥρος, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγον, σταφυλὴ τὸ δῶρον, εἰ δὲ μὴ θρασὺν φάναι, κυβερνήτῃ πηδάλιον, καὶ ταῦτα χειμῶνος ὥρα· οὐχ ὡς ἀποροῦντι (τίνι γὰρ ἄλλῳ προσεῖη;) ἀλλ' ἵν' ἢ 5 τοῖς οὖσι προσκείτο ἢ τὸ πρόθυμον ἐπιτείνειε τῷ χρωμένῳ τῇ ὑπομνήσει, εἴπερ ἄρα καὶ δέοιτο τὸ ἄκρως ἐντεταμένον. τίς δὲ ὁ λόγος; οὔτε γὰρ τῶν ὀψοφάγων ὑπειληφότες τινὰ τούτοις σε δεξιούμεθα (πῶς γάρ; ὧ γὰρ κατὰ τοσοῦτον ὀλιγαρκίας καὶ διαίτης μέλον λιτότητος, ἐν ἅπαντι 10 μέν, οὐχ ὅπως ἐν τοιούτῳ καιρῷ, καθ' ὅσον οὐδὲ τῶν ἐναντίων τοῖς ἀνδραπόδοις τῆς ἡδονῆς) οὐθ' ὅλως πρὸς γαστρὸς θεραπείαν ἀποβλέπει τὸ δῶρον, ἀλλ' ἐπεὶ σοι τὸν ἀγῶνα δεινόν τε καὶ ἄμαχον συγκεκροτῆσθαι, χειμῶνι γὰρ προσ-

2 CPG I 459; II 50 || 4 cf. CPG I 460; II 50

87 W — Lb¹ pp. 301–306 || 9 τούτοις Wk: πύτοις W || 10 μέλον Lb: μέλλον W

- παλαίειν κύμασι καὶ σπιλάσιν ἀγρίοις τραχυνομένῳ καὶ
ταῖς ἀπανταχόθεν συρροαῖς τῶν προσβολῶν ἐπικλύσειν
μορμολυττομένῳ, λόγῳ μὲν οὐκ οἶεσθαι δεῖν | ἐπιστηριεῖν 114^v
ἀθλητήν (τίς γὰρ ἂν καὶ εἴη ὃ μὴ πρὸ πολλοῦ περι-
5 πέφρακτο;) συμβολικοῖς δὲ δώροις· τάχα μὲν περιττῶς καὶ
ταύτη· πλὴν ἔδοξε μύειν μὲν παρακαλεῖν διὰ τῶν μυῶν
τὰς αἰσθήσεις, μηδενὶ τῶν συμπνιζόντων παρείσδυσιν ἐνδι-
δόντα, μηδὲ τροφήν ἐθελῆσαι γενέσθαι τοῖς ἐπιβούλοις,
οἷς ἔργον λιθιδίοις ὑποκλέπτειν τοὺς ἀφυλάκτους, ἔρρι-
10 ζῶσθαι δ' ἀσφαλῶς ἄγαν καὶ προσπεφυκέναι τῇ πέτρᾳ τὸν
τῆς ἀληθείας ὑποτρέφοντα μαργαρίτην τῷ βασιλεῖ καὶ μη-
δενὶ παρασυρόμενον ῥεύματι. ταύτην μὲν οὖν ἡ τῶν μυῶν
δεξιώσεις ὑποβάλλει τὴν χρεῖαν· αὐτοὶ περικλινέσθων οἷς
ἂν ὁ λαμβάνων ἐθέλοι.
- 15 Εἶεν. ἃ δέ γε παρὰ τοῦ λημῶντος κολοκύνταις (οὐκ
ἀγνοεῖς τὸν φθορέα τῆς Χριστοῦ νόμφης) μεμηχάνητό τε
καθ' ἡμῶν καὶ βεβούλεντο, ἀκούοις ἂν. ἑορτὴ ἦν, ἀνάμνη-
σις δὲ Χριστιανῶν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως ἡ ἑορτή· ἐσπέρα
δὲ ἤδη βαθεῖα, καὶ ὑπὸ δαδὶ ἡμᾶς μεταπέμπεται· καὶ
20 ἐπειδὴ ἐφοίτων (οὐ γὰρ ἦν ἀντιβαίνειν χειρὶ τοσαύτη), τὰ
πρῶτα μὲν ὑπεξανίστατό τε καὶ πλέον ἢ ἔδει μετεδίδου
τῆς | δεξιώσεως. ἦν δέ οἱ τῆς πείρας συλλήπτωρ καὶ 115^c
{θεῖος} ὁ θεῖος, οἴμοι. πλὴν παρατίθεται τράπεζα·
παράκλησις ἐπὶ τούτοις μεταλαγχάνειν τῶν ἐδωδύμων. ἐπεὶ
25 δ' ἀνηνύτοις ἐπεχείρουν μήτε βρωτοῖς μηδ' αὖ γε ποτοῖς
συνόλως ἡμῶν ὀρεγόντων χεῖρα, καὶ ταῦτα συχνῶς ἐκεί-
νων δεξιουμένων, λύεται ἐπὶ τούτοις ὁ δεῖπνος, ἄρχεται
ὁ ἀγών. καὶ πρῶτον μὲν ἐνεκάλει τὴν ὑπεροψίαν, εἶτα δὲ
τῆς παλαιᾶς φιλίας ὀλιγωρίαν τό τ' ἀπρόετον αὐτῶν καὶ
30 ἀπρόσιτον ἄμικτόν τε καὶ ἀκοινώνητον ὥς μέγα τι κακὸν
ἐμοὶ προσωνείδιζεν, ἐφ' οἷς καὶ θεωθῆναι κατειρωνεύετο.

15 Aristoph., Nub. 327 || 31 cf. Vita Euthymii 16, pp. 110, 35–112, 4 Kh

21 μὲν Lb: μῶς W (an leg. μὲν εὐμενῶς?) || 22 δέ οἱ Lb: δέοι W || 23 θεῖος¹ del. Wk: βοηθός Lb || 30 κακὸν Lb: κοινὸν W

APPENDIX II

ἐγὼ δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχειν ὑπεκρινάμην· ὃν γὰρ θεωρή-
 ναι, σοφώτατε, ταπεινωθῆναι δ' ἡμῖν τῇ πρὸς τὸ ὑπερέχον
 ἑαυτῶν ἐξεγένετο παραθέσει, ἀπιδούσι μὲν τῷ τῆς ὑμε-
 τέρας ὕψει σοφίας συνέσεώς τε καὶ τῆς ἄλλης μεγαλο-
 νοίας, οἷς καὶ τοσαύτης ἀρχῆς κατεδράξω καὶ τῶν παρὰ 5
 βασιλεῦσι τιμῶν ἀπηνέγκω τὸ κράτιστον, ἀπιδούσι δὲ
 τῷ βάθει τῆς οἰκείας οὐδενείας καὶ ἀμαθίας. καὶ ἐπεὶ
 μὴ οἷόν τ' ἦν μηδενὶ συνεξισοῦσθαι τῷ πάντα προ-
 ἔχοντι, ἐλέγχεσθαι δὲ μᾶλλον τῇ πρὸς τοῦτο τὸ χειρὸν
 115^v ἀντεξετάσει καὶ | καταισχύνεσθαι, καὶ διὰ ταῦτά μοι δοκεῖ 10
 δεῖν ἑαυτοῦ γενέσθαι πρὸς μόνον ἐπιστρεφόμενον ἑαυτόν,
 τῆς δ' οἰκείας συναισθόμενον ἀσθενείας μηκέτι προπετῶς
 ἑαυτόν εἰς προσθήκην αἰσχύνης παραπλέκειν τοῖς κρείτ-
 τοσιν, ἐλῶ τοιγαροῦν τὴν κατ' ἑμαυτόν, ὥς ἢ παροιμία
 διακελεύεται, ἑαυτοῦ τε καθιστάμενος ἐπιγνώμων καὶ τοῖς 15
 κατ' ἐμὲ συμφερόμενος. ἐπεὶ δέ με τούτοις ἔγνω πρὸς
 εἰρωνείαν ἀπολελογῆσθαι, ὀργὴν τὸ ἐντεῦθεν ὑπερήφανος
 ἀνέφλεγε λογισμός, ὀργὴ δὲ (καὶ) πικρία πικρῶς ἀνα-
 ζέσαντα τοσαύτην ἡμῶν ἐδόκει τὴν ὕβριν καταχεῖν, ὥστε
 με μυρίας ὑποπιμπλάμενον ἔνδον τῆς εὐφροσύνης μακρὰ 20
 μακαρίζειν ἑαυτόν τοιαύτης ἐντεύξεως, ὅτι μοι τοσούτων
 εὐτυχεῖν ἐξεγένετο τῶν καλῶν· καλὰ γὰρ ἔμοι καὶ καλῶν
 κάλλιστα ὕβρεις, αἰκίαι, πληγαί, προπηλακισμοί, αὐτοὶ
 θάνατοι, καὶ οἱ βιαιότατοι, μόνον ὑπὲρ ἀρετῆς προσαγό-
 μενοι. 25

Ἐπεὶ δέ ποτε σχολάσαι τῶν τοιούτων ἀνάγκη, ἄλλο
 προτείνεται θήρατρον. ἔφη γὰρ αὐτοῦ τοῦτο δις τοῦ κρα-
 116^r τοῦντος ἀκοῦσαι, ὅτι σὺ (πρὸς ἐμὲ λέγων) | τὴν ἀμεί-
 λικτον τοῦ Καισαρείας ὑποχαλῶσαν ἤδη γνώμην πρὸς
 σταθερότητα περιέτρεψας· βουλῆς τ' εἶναί φησιν ὅσον 30
 οὐπω συλλαβεῖν τε καὶ αἰκίσασθαι κακούργων τρόπον καὶ

14–15 CPG I 314 adn.; II 217

1 οὕτως Lb: οὕτοις W || 5 παρὰ Lb: περὶ W || 8 συνεξισοῦσθαι
 Lb: συνεξιοῦσθαι W || 8–9 προέχοντι Lb: προσέχοντι W || 10 καί²
 del.? || 18 καὶ Lb: om. W || 19 καταχεῖν Wk: κατέχειν W

προσέτι ζημιούην φυγαδεῖα ὡς βασιλεῦσιν ἀντίπαλον. ἐμοῦ
 δὲ αὐτῷ μηδὲν ἐπίστασθαι ἀπολογουμένου (οὐ γὰρ δι-
 δάξων, μαθησόμενος δὲ παρ' αὐτὸν ἐφοίτων αἰεὶ· τίς γὰρ
 ἂν καὶ εἶην ἔγωγε πρεσβύτην χρόνῳ συνέσει τε καὶ σοφία,
 5 πρὸς δὲ καὶ ἀρχιερωσύνην συγκεκροτημένον τῆς δεδογμένης
 μεταρρυνμίζειν γνώμης;· ἐτοίμως δ' ἔχειν ἀδικεῖσθαι καὶ
 τὰς ἐσχάτας ὑπέχειν ζημίας, εἴπερ ὑμῖν δοκεῖ, μᾶλλον
 δ' εἴπερ τὸ ἐνδόσιμον ἄνωθεν, ὅθεν ἤρτηται τὰ ἡμέτερα,
 προσευποροῖτε), ἐκείνος αὖθις τὸ δέλεαρ ἐξηκόντιζε, τὸ
 10 μὲν ἐπηρητημένον διακρούσασθαι μέλλειν κακόν, τιμῆς δὲ
 (καὶ) δόξης οὐ τῆς φανλοτάτης κατευμεγεθεῖν (τοῖς ἀφ'
 ἡλίου ἀνατολῶν ἰοῦσι συνέρχασαι πατριάρχαις εἰς πειθῶ
 τῆς ἀτέγκτου γνώμης καὶ ἀτεράμονος, περὶ σοῦ τοῦτο
 γὰρ παρεγγυῶν), καὶ προσετίθη τὰς | ψυχρὰς αὐτοῦ καὶ 116^v
 15 καταπτύστους ὡς μέγα τι λέγων εὐεργεσίας, ἀσηκρήτις
 τε γίνεσθαι καὶ σπαθοφόροις ἐγκαταλέγεσθαι τέως, ἄθλον
 δηλαδὴ τῆς εὐσεβείας ἀποφερομένους. ἐμοῦ δὲ καὶ πρὸς
 ταῦτα ἡ χάρις λέγει· εἰπόντος, εἰ πατριαρχῶν μὲν ὑπερ-
 όφεται τηλικούτων, ἐπικλιθεῖ δ' ἐμοὶ καὶ ταῖς ἐμαῖς εἰς-
 20 ηγήσεσι· πῶς γὰρ ἔχοι τουτὶ λόγον τινά; ἀμήχανα δέ μοι
 καὶ ἄλλως τὰ (τῆς) ἐπιχειρήσεως φαίνεται· οὔτε γὰρ φιλία
 παραγαγεῖν ἐνι (πῶς γάρ, οἷ γε τοῖς ἐσχάτοις τῶν ὁμι-
 λητῶν αὐτῷ κατειλέγεμθα; ἰσότης δέ, οἶσθα καὶ αὐτός,
 ἡ φιλία καὶ ἴσαις κρατύνεται διαθέσεσιν) ἀλλ' οὔτε δικαιο-
 25 λογίαις μαλάσσειν, ἡμῖν γὰρ ἡ τούτων ἀνεῖται μελέτη τε
 καὶ φροντίς. παντοίως οὖν μοι δοκῶ διαμαρτήσεσθαι τοῦ
 σκοποῦ, φείδομαι δὲ μήποτε τοσοῦτον προσβαλὼν δρᾶσω
 ὅσον τὸ Πέτρον παθεῖν τοῦ κορυφαίου τῶν μαθητῶν, ἐπι-
 30 τιμῶντος τῷ διδασκάλῳ τῆς πρὸς τὸ πάθος ὁρμῆς. εἰ
 δ' ἄρα τι καὶ πλέον ἀνύτειν ἡλπίζετο, πῶς ἂν τις εἰδεῖν
 μὴ ταῖς τοιαύταις ἐπιχειρήσεσι θεομαχῶν καὶ θεοῦ | δια- 117^r
 ταγαῖς ἀντικαθιστάμενος; ἔστ' ἂν οὖν ὑπόνοιά τις ἡμῖν

23–24 CPG I 365; II 35 || 23–29 Mt. 16, 22–23 || 31 cf. Act.
 5, 39

10 μέλλειν Lb: μέλει W || 11 καὶ Lb: om. W || 14 προσετίθη] -ει Lb || 21 τῆς Lb: om. W || 25 μαλάσσειν Wk: -ει W

APPENDIX II

ὑπεισίη τοιαύτη, οὔποτε τούτοις συγκαταθολίμεθα. ἐμοὶ γὰρ οὐδὲ πάνυ τι δῆλον, ἔφην, ἑπόρρω τῆς ἱερᾶς καθιστα-
 μένῳ κυγκλίδος καὶ τῶν ἀφανιστομένων ἐκτὸς ἐπιγνώμονί
 τε τῆς ἑαυτοῦ ταπεινότητος· ὑμῖν δὲ πνευματικοῖς οὔσι
 συγκρίνειν πνευματικὰ καὶ τηλικούτων ἔχεσθαι μεμελέ- 5
 τηται σπουδασμάτων, πάντως εἰδόσιν ὡς εἰς καλὸν ὑμῖν
 τείνει τὸ σπούδασμα· — πρὸς ταῦτα ἀπορουμένῳ δὴ ὁ
 σοφὸς ἐφύκει. ὅθεν εὐλόγοις τισὶν ἀντεξαγωγαῖς οὐκ ἔχων
 ὑπάγεσθαι, τῆς κατ' αὐτὸν τιμῆς τε καὶ δόξης συχρῶς
 ὑπέβαλλε τὰ δελέατα, ἐγγνώμενος ἢ μὴν αὐτῷ τῶν δε- 10
 όντων μελήσειν ἄλλου τε μηδενὸς προσδεήσεσθαι. ἐγὼ δὲ
 ἑτί δεῖ πλειόνων ἔφην ἑλόγων, ἐπὶ σοὶ τοῦ παντός σαλεύ-
 οντος πράγματος; πείσαι γὰρ δεῖ πρότερον μηδὲν ἐπίμω-
 μον ἔχειν τὸ πρᾶγμα καὶ μακρῶνον θεοῦ ἐφ' ὃ παρακαλεῖν
 ἀξιοῖς, καὶ οὕτω πειράσομαι τὸν σίδηρον ἐρεῖν· ἔστ' ἂν δὲ 15
 μὴ τοῦτ' ἦ, τὴν πενίαν ἀσπάζομαι καὶ περιπτύσσομαι ὥς
 117^v τι χρῆμα | πάγκαλον καὶ ὑπέριμον, ὃ οὐκ ἂν ἀφέλοισθε
 οὐδ' ἂν τοῦ πατρῷου μοι κλήρου τῆς ἀδοξίας ἐκστήσητε,
 θεοῦ μοι πρὸς τοῦτο συνηγοροῦντος. τί δαί μοι καὶ πα-
 τέρων, ἔλεγον, ἑκηδεμονίαν ὡς θαυμαστὸν ἡλίκον προ- 20
 τείνετε; οὐ γὰρ τὸ προσκρούειν εἰς τὸν ἐν οὐρανοῖς καὶ
 πάντων ἀγαθῶν πατέρα (πρὸς τὸ) τοῖς κατὰ σάρκα χαρί-
 ζεσθαι θεμιτόν· τοῦναντίον μὲν οὖν τὸ τοιοῦτον ἅπαν ἐκ-
 τρέπεσθαι διδασκόμεθα συγγενές, ἵνα τῷ τῶν φώτων
 εἰσποιηθῶμεν πατρί· 25

Ἐπεὶ δ' ὁ μὲν πειραστῆς ἐσιώπα, πολλὰ δὲ δακρύσειν
 καὶ κλαύσεσθαι τῇ πείρᾳ τῶν δυσχερῶν ὁ φιλόψυχος θεῖος
 ὑπέκρουσε, τοὺς μὲν σπείροντας ἔφην ἐν δάκρυσιν ἐν
 ἀγαλλιάσει συλλέγειν τὰ δράγματα, Χριστῷ δὲ τῷ ἐμῷ

4—5 1Cor. 2, 13 || 15 CPG I 345, II 641; I 430, II 185 || 21
 —25 Iac. 1, 17 || 28—29 Ps. 125, 5—6 || 29—p. 173, 3 Lc. 6, 21; 24

12 δεῖ] -εἰ in ras. W || 16 περιπτύσσομαι Lb: περιπτύζομαι
 W || 19 δαί] ε s. l. W || 20—21 προτείνετε Lb: -ται W || 22
 ἀγαθῶν Wk: -όν W | πρὸς τὸ Wk: om. W

μακαρίους εἶναι τοὺς κλαίοντας, εἰς αἰώνια γελασεύοντας,
 ἀθλίους δὲ τοὺς εὐθνηοῦντας ὑμᾶς τοῖς παροῦσιν ὡς ἀπ-
 έχοντας ὑμῶν τὴν παράκλησιν. ἐπὶ τούτοις καὶ ἄλλων μυ-
 ρίων ὅσων ἀντιλογιῶν ἐκατέρωθεν ἀντικατατεθεισῶν (τίς
 5 ἂν ἕκαστα διεξίλοι;) παντοίως ὑπὸ γε θεῷ τοῦ ἀγῶνος
 συλλήπτορι τῶν | ἐλπίδων ἀπεβουκολήθησαν πάντοθεν ἰσχυ- 118^ε
 ραῖς καὶ ἀνελέγκτοις περιπίπτοντες ἀντιρρήσεσι, μάλιστα
 τοῦτο φυλαξαμένων ἡμῶν μήθ' ὁμόσε τοῖς τυράννοις χω-
 ρεῖν ὡς ἀνθαίρετον ἐπισπάσασθαι θρασύτητι τὸ κακόν,
 10 μήτ' οὖν ἀνανδρία καὶ λόγων χαννότητι ἐλπίδας αὐτοῖς
 ὑποτείνασθαι ὡς ὀχληροὺς ἑαυτοὺς εἰς τὸ ἔπειτα παρα-
 σκευάζειν. ἐντεῦθεν ὥσπερ μεταβαλλόμενοι οὕτως ἡ πράως
 καὶ γαληνῶς ἐπυνθάνοντο, τάχα κὰν τούτοις γνώμης ἀπο-
 πειρώμενοι τῆς ἐμῆς, τί ἂν αὐτοῖς καὶ δοῦσαι συμβουλευ-
 15 οῖμην· οἷς εἴ τι μέλον ὀρθῶς φρονήσῃν, ἀποσχέσθαι συν-
 εβούλευον τῶν τοιούτων. οὐδενὶ γὰρ τρόπῳ συνοίσειν τὸν
 κατὰ τῆς ἐκκλησίας αὐτοῖς πόλεμον διετεινόμην· εἴτε
 γὰρ ἐπὶ τῇ πέτρᾳ τεθεμελίωται, θεομαχεῖτε προσβάλ-
 λοντες, οὐδὲν δὲ πλεόν τοῦ πρὸς κέντρα λακτίζειν ὑμῖν
 20 περιγίνεται· εἴτε ψάμμον ὑποβέβληται βάσιν, αὐτὴ ὑφ' ἑαν-
 τῆς καὶ δίχα τῶν ὑμετέρων καταπεσεῖται μηχανημάτων,
 τῷ χρόνῳ κατὰ μικρὸν ὑπορρεύσασα. τί δ' ὑμεῖς τὰ δυσ-
 μενῶν καὶ τῆς ἀληθείας ἐχθρῶν παλαμᾶσθε | καὶ πραγμα- 118^ν
 τεύεσθε; ἐπὶ τούτοις τοῦ ἀγῶνος περαιωθέντος οἴκαδε
 25 ἐπανήειν, πλεῖστα βιασαμένων (μένειν) παρὰ αὐτοῖς μὴ
 πεισθεῖς. ἔκτη δ' ἦν ὥρα ἡλίου τὸν ὑπόγειον διεξανύοντος
 δρόμον.

Ἐκαστον οὖν ὧν εἶπεν πρὸς ἡμᾶς ὁ λημῶν, καὶ ὁ κρα-
 τῶν τοῖς περὶ Εὐθύμιον ἐξ ὑπογύου δεδήλωκεν. ὡς μὲν

17–18 Mt. 7, 25; 16, 18 || 19 Act. 26, 14 || 20–21 Mt. 7,
 26–27

4 ἀντικατατεθεισῶν Lb: ἀντικαταθεισῶν W || 12 μεταβαλλόμε-
 νοι] -βαλό- Lb || 15 μέλον Lb: μέλλον W || 25 μένειν add. Wk (post
 αὐτοῖς Lb): om. W || 26 ὑπόγειον] a ex e, ut vid., W || 28 Ἐκαστον]
 -ον in ras. W

APPENDIX II

αὐτοί φασι, πατριάρχαι συνέρχονται (φεῦ τοῦ γέλωτος)
συγκροτήσοντες ἑταιρίστριαν, ἵνα μὴ λέγω εἰς ταῦτό Σα-
ρακηνοῖς τὰ σεμνὰ Χριστιανῶν καθυβρίσοντες. ἐγὼ δὲ τε-
θαύμακα εἶ τινες ὅλως ἐκεῖθεν κἄν τῶν ὑπὸ χεῖρα τούτοις
ὥρμήθησαν· πλὴν οἵτινες ἂν εἶεν, ἡμῖν ἀποχρήσει Παύλῳ 5
πειθομένοις τοὺς καινὰ ἀξιοῦντας καὶ παρὰ τὴν ἐκείνου
διάταξιν ἀποκληροῦν ἀναθέματι.

5-7 Gal. 1, 8

Ἐπιστολὴ Νικήτα φιλοσόφου τοῦ Παφλαγόνο 68^v

Non sine acrimonia monet Arsenium abbatem, qui de peccato a Deo sive praecognito sive praedestinato mentionem iniecerat, ut suum negotium agat, a profundioribus abstineat; deinde peccati terminum non esse, igitur ne praedestinationem quidem, Areopagitam secutus exponit. ex ipsa asperitate epistulae coniectaveris non de quaestione philosophica imprimis disceptari, sed potius de eventu quodam tum maxime hominum animos movente. id Leonis quantum matrimonium fuisse nullo quidem modo apparet, etsi videmus ex iis quae disputat Nicolaus in Op. 14 (I p. 168,17–29), huius loci de termino vitae in illa controversia mentionem incidisse.

Ἀβᾶ Ἀρσένιε, εἰ ἀληθῶς μοναχὸς εἶ, ὥς λέγεις, φεῦγε 69^r
 τοὺς ἀνθρώπους, σιώπα, ἡσύχαζε· οἶδας πρὸς τίνα καὶ
 τίνος ἢ φωνή. καὶ ὃ μὴ κοινώνει ἁμαρτίαις, ὁ μέγας ἀπό-
 5 στολος παρακελεύεταί σοι, ἀλλὰ κάθου εἰς τὸ κελλίον σου
 καὶ κλαῖε τὰς ἁμαρτίας σου καὶ μὴ πολυπραγμόνει τὰ
 ἀλλότρια μηδὲ τὰ ἄρρητα· πατέρων ἀγίων αὐτὴ παραί-
 νεις. ὁ χαλεπώτερα δέ σου μὴ ζήτη καὶ βαθύτερα μὴ
 ἐρεῦνα, ἃ προσετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ, ἢ τοῦ θεοῦ
 10 παραγγέλλει σοι σοφία. ὅρους δὲ οὐκ ἐξ ἀρχῆς ἢ δικαία
 τοῦ θεοῦ ἔπηξε κρίσις περὶ ἕκαστον τῶν ἐν τῷ βίῳ γεννω-
 μένων ἢ ἀποικοινομένων μὴ περιεργάζου μηδ' ἀνατρέπειν
 πειρῶ, τῷ μεγάλῳ πατρὶ τῶν πατέρων καὶ ἡγουμένῳ τε-

2–3 cf. Nil., Ep. 4, 1, PG 79, 544C11–13 || 4–5 1 Tim. 5,22 ||
 6–8 Bas., In illud attende tibi ipsi 5, PG 31, 209A13–14 || 8–10
 Sira c. 3, 21 || 10–13 cf. Bas., Hom. quod mundanis adhaerendum
 non sit 12, PG 31, 561C14

88 Z – Loparev pp. 180–181 || 9 δ Wk (LXX): α Z || 10 οὐκ
 Wk: οὐκ compendio scr. (?) Z || 11–12 post γενωμένων (sic)]
 τελείων punctis del. Z || 12 ἀποικοινομένων Loparev: -ουμένων Z ||
 13 ἡγουμένῳ Wk: -ων Z.

APPENDIX II

λείω τῶν τελείων ἡγουμένων πειθόμενος καὶ ὑπείκων·
 Βασίλειος οὗτός ἐστι, περὶ οὗ ὁ ἱερός ἔφη θεολόγος Γρη-
 γόριος· 'πάντα μὲν ἐρευνᾶν, καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ, τῷ
 θεῷ πνεύματι μεμαρτύρηται, πάντα δὲ τούτῳ ἡρεύνεται
 τὰ τοῦ πνεύματος'. μὴ οὖν ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ τὰς τῶν 5
 ἀνθρώπων ἁμαρτίας κάτωθεν ἀντιτιθεῖς. οὐδὲ γὰρ περὶ
 ἁμαρτιῶν ὁρος ἐστί· μὴ γένοιτο· ἀνάθεμα τῷ οὕτως εἰ-
 πόντι ἢ λέγοντι· ἀλλ' οὐδὲ λέγει τοῦτο εὐσεβῆς καὶ νοῦν
 ἔχων οὐδεὶς. πρόγνωσις μὲν γὰρ περὶ πάντων ἀπλῶς, ὁρος
 δὲ οὐ περὶ πάντων, ἀλλὰ περὶ μόνων ὧν αὐτός ὁ θεός 10
 ποιεῖ κατ' εὐδοκίαν ἢ καὶ συγχωρήσει. ἢ τοίνυν ἁμαρτία
 καθὼς ἁμαρτία, ἔλλειψις ἢ στέρησις οὐσα καὶ ἀποτυχία τοῦ
 ἀγαθοῦ, οὔτε ὁρῶ ὑπόκειται οὔτε ἔργον αὐτοῦ ἐστίν· τὰ
 γὰρ ἔργα τοῦ θεοῦ, ἃ καὶ γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ εἶναι
 69^v φησιν ὁ θεῖος ἀπόστολος, ταῦτα καὶ | προεγνωσμένα καὶ 15
 προωρισμένα καὶ ἐν τῇ βουλῇ τοῦ θεοῦ κείμενα κατὰ τοὺς
 ἰδίους καιρούς, οὓς αὐτός ἐν τῇ ἰδίᾳ σοφίᾳ προδιέταξεν
 ἐκάστῳ, τὴν ἔκβασιν δέχεται. συνωδὰ τούτοις καὶ ὁ θεῖος
 Γρηγόριος ὁ Νυσσαεὺς ἔφη, ὅτι χρὴ τῷ θεῷ μηδὲν
 ἀόριστον ἐν τοῖς γεγενημένοις παρὰ αὐτοῦ νομίζειν, ἀλλ' 20
 ἐκάστου τῶν ὄντων εἶναι τι πέρας καὶ μέτρον τῇ τοῦ
 πεποιηκότος σοφίᾳ περιμετρούμενον. δὲ δὴ πρὸ τούτων καὶ
 ὁ θεῖος Δαυὶδ εὖ εἰδὼς ἐν τῷ πνεύματι καὶ παρὰ τοῦ
 ὀρίσαντος τὸ τῆς κατ' αὐτὸν ζωῆς μέτρον εὐχόμενος μα-
 θεῖν, 'γνώρισόν μοι', λέγει, 'κύριε, τὸ πέρας μου καὶ 25
 τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου, ἵνα γινῶ τί ὕστερῳ ἐγώ'.

2-5 Greg. Naz., Or. 43, 65, PG 36, 584B 3-7 || 3-4 1Cor.
 2, 10 || 11-13 cf. Dionys. Areop., De div. nom. 4, 32, PG 3,
 732D 3-5 || 13-15 Act. Ap. 15, 18 || 15-16 Rom. 8, 29 || 18-22
 Greg. Nyss., De hom. opif. 22, PG 44, 204D11-205A2 || 22-26
 Ps. 38, 5

1 ὑπείκων Wk: ὑπεῖμι Z || 2 ἐστι Wk: ἔσται Z || 4 δὲ Wk
 (Greg.): διὰ Z | ἡρεύνεται Wk (Greg.): ἐρευνάται (sic) Z ||
 6 οὐδὲ Wk: οὐδέν Z || 8 εὐσεβῆς Loparev: ἀσεβῆς Z || 10 ὧν Wk:
 ὄν Z || 11 ἢ Wk: εἰ Z || 13 ἔργον Loparev: -ων Z || 13-14 τὰ ...
 ἔργα Wk: τὸ ... ἔργον Z || 14 ἃ Wk: ἃ Z | αὐτῷ Wk: -ὁ Z ||
 21 ὄντων Wk: ὄντα Z || 22 περιμετρούμενον Wk: -ος Z || 23 παρὰ
 Hansen: περὶ Z

ὅτι δὲ μεμέτρηται εἴτ' οὖν ὥρισται παρὰ θεῶ τὸ τῆς ἐκάστου
 ζωῆς τέλος, ὥσπερ καὶ ἡ ἀρχή, δῆλον ἐκ τῶν ἐπιφερο-
 μένων· ἴδου' γάρ φησι 'παλαιστάς' (ὃ ἐστὶν μετρητάς)
 'ἔθου τὰς ἡμέρας μου'. ὁ γὰρ ἐφ' ἐνὸς τοῦ Δαβὶδ, τοῦτο
 5 καὶ ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων ἐξ ἀνάγκης ἀληθὲς εἶναι συν-
 ωμολόγηται. ἁμαρτία δὲ πᾶσα ἀόριστος, διὸ καὶ ἄτακτος
 καὶ ἀνίδρυτος καὶ ἀτελής καὶ ἄσκοπος καὶ ἀκαλλής. οὕτω
 μὲν περὶ τούτων πιστεύειν ἐπάναγκες· εἰ δέ σοι μὴ δια-
 κριναι δυνατόν ἀνὰ μέσον προγνώσεως (καὶ) προορισμοῦ
 10 καὶ ἀνὰ μέσον ἔργων θεοῦ καὶ ἀνθρωπίνης ἁμαρτίας, καὶ
 ὅπως τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ὁρῶμεν καὶ προνοία ἄνωθεν κρείτ-
 τονι, ἁμαρτία δὲ ἀνθρώπων ἢ πονηρία | . . .

3-4 Ps. 38, 6 || 6-7 Dionys. Areop., De div. nom. 4, 32,
 PG 3, 732D5-8

4 δ Wk: ὁ Z || 5-6 συνομολόγεται (sic) Z || 7 ἀνίδρυτος Wk:
 ἀνύδρυτος Z || 8 πιστεύειν Wk: -ον Z || 9 καὶ Wk: om. Z || 10
 ἔργων Wk: -ον Z || 12 ἢ Wk: ἡ (ut vid.) eras. Z

158^r

*Νικήτα φιλοσόφου ἥτοι τοῦ Παφλαγόνος
ἐπιστολὴ Νικολάῳ στρατηγῷ
περὶ τοῦ ξύλου τῆς βρώσεως*

Tractatus praecedenti non dissimilis, quo de ligno scientiae quaeritur; quod Gregorium Nazianzenum secutus contemplationem symbolice designare contendit. in fine de libris suis opportuniore tempore publici iuris faciendis loquitur.

Volumine iam absoluto hanc epistulam mihi indicavit J. Paramelle et qua est liberalitate schedas suas tradidit, ut simul cum ceteris et haec in lucem prodire posset.

Τὸ γράμμα τῆς ὑμετέρας μεγαλοπρεπείας δεξάμενος
λίαν ἡγάσθην καὶ ἐπήνεσα τὸ φιλόλογον καὶ πολυμαθές 5
σου τῆς διανοίας, ἐθαύμασα δὲ καὶ τὸ τῆς ἐρωτήσεως
μεγαλοφυῆς καὶ πᾶσαν σχεδὸν ἀνθρωπίνην δύναμιν ὑπερ-
βαῖνον. ἐπύθου γὰρ ἡμῶν τί τὸ ξύλον ὑπῆρχεν τῆς βρώ-
σεως καὶ τίνος χάριν αὐτὸ ἡ ἀγία ἀπέκρυπεν γραφή.

*Ἰσθι δὴ οὖν, ὧ εὐσεβέστατε, ὥς πᾶσα κεκανονισμένη 10
γραφὴ καὶ θεόπνευστος, ἅτε δὴ πνεύματι θεοῦ σοφίας
ὑπηγορευμένη καὶ πρὸς ἔθνη πάντα καὶ πάντας ἀνθρώπους,
Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας σοφούς τε καὶ ἀνοήτους ἀξίους
καὶ ἀναξίους ἀπίστους τε καὶ πιστούς, ἐκδιδόμενη, τινὰ
μὲν τῶν θείων πραγμάτων σαφεῇ λίαν καὶ εὐληπτα πρὸς 15
πάντας ἀνθρώπους φιλανθρώπως ὑφηγεῖται, ὅσα οἶδεν

89 SAO || 1-3 Νικήτα — βρώσεως S: Τοῦ ἐν ἀγίοις π(ατ)ρ(ό)ς
ἡμῶν ἰω(άννου) τοῦ χρυσοστόμου πρὸς νικόλ(αον) στρατηγόν A:
ἐπιστολὴ τοῦ ἀγί(ου) ἰω(άνν)ου τοῦ χρυσοστόμου· νικολάω στρα-
τηγῷ O || 5 πολυμαθές AO: φιλομαθές S || 6 σου S: om. AO ||
7 δύναμιν AO: διάνοιαν S || 8 ἐπύθου SO: ἐπόθου A || 12 ὑπηγο-
ρευμένη SA: ὑπαγορευομένη O || 14 ἀπίστους τε καὶ πιστούς
SA: π. τ. κ. ἀ. O || 15 μὲν SA: δὲ O || 16 οἶδεν Paramelle: εἶδεν
SA: εἶδη O

ὠφέλιμα καὶ ἀναγκαῖα πρὸς ἀληθογνωσίαν ἀπάσαις ἐσόμενα ψυχαῖς· τινὰ δὲ τελείως ἀπέκρυψεν ὡς παντελῶς τὸν ἀνθρώπινον ὑπερβαίνοντα νοῦν καὶ μόνον τοῦ μέλλοντος αἰῶνος ὄντα καὶ κατὰ τοῖς ἀγιωτάτοις τοῦ θεοῦ τέκνοις ὡς
 5 ἀξίοις ἀποκαλυφθησόμενα· ἄλλα δὲ μεταξὺ τῶν εἰρημένων ὑπάρχοντα οὔτε φανερώς ἀπαγγέλλειν ἢ σοφία ἔκρινε 158^v
 δεῖν διὰ τοὺς ἀναξίους, ἵνα μὴ τὰ ἅγια τοῖς κυσὶν μηδὲ οἱ μαργαρίται τοῖς χοίροις βαλλόμενοι τέλεον ἐξουθενῶνται καὶ ἀτιμάζωνται, οὔτε δὲ παντάπασι κατασεσίγηνται διὰ
 10 τοὺς ἀξίους, αἰνιγματωδῶς δὲ καὶ παραβολικῶς τὰ πολλὰ τῶν μυστηρίων τῶν θείων τῇ θείᾳ καὶ ἱερᾷ παραδηλοῦνται γραφῇ, ὡς ἂν οἱ γνήσιοι τῆς ἀληθείας συζητηταί, μελέτη πολλῇ καὶ ἀσκήσει βίου καὶ λόγου τῶν θείων ἐννοιῶν ἐν μνήσει γινόμενοι, αὐτοὶ τε νοερῶς μυσταγωγῶνται καὶ
 15 τοῖς ἄλλοις τὰς θεωρουγὰς ἐπιλάμπωσιν ἐκφαντορίας.

Τούτων ἐν δὴ μοι νόει, περιφανέστατε, καὶ τὸ ξύλον τῆς γνώσεως. οὔτε γὰρ τρανῶς αὐτὸ παρέδειξεν ἡ γραφή διὰ τοὺς ἀμνήτους οὔτε παντελῶς κατεσίγησεν διὰ τοὺς ἱεροὺς θεολόγους, οἱ τῇ συχνῇ περὶ τὰ θεία τριβῇ καὶ
 20 ταῖς τῶν θεαρχικῶν λογίων ἐξερευνήσεσιν ἱκανῶς ἐγγυμνασάμενοι καὶ πρὸς ἀληθογνωσίας χωροῦντες τελειότητα οὔτε εἶδος φυτοῦ αἰσθητοῦ τοῦτο τὸ ξύλον, ὥσπερ τινὲς τῶν τὴν γνῶσιν ἀτελεστέρων ὑπετόπασαν, οὔτε δὲ τὴν πρὸς τὴν γυναικα γαμικὴν ὁμιλίαν καὶ κοινωνίαν ξύλον
 25 γνώσεως διαρρήδην ἐτόλμησαν εἰπεῖν· εἰσὶ γὰρ οἱ καὶ

7—8 Mt. 7, 6

3 ὑπερβαίνοντα SA: ὑπεραίροντα O | μόνον AO: μόνον S || 4 τέκνοις AO: τεκνίοις S || 5 ἀξίοις SA: -ους O || 7 τοὺς ἀναξίους SO: τοῖς ἀναξίοις A || 8 ἐξουθενούνται S: -οῦνται A: -ῶνται O || 9 καὶ ἀτιμάζονται (sic) S: om. AO | δὲ SA: om. O || 10 δὲ S: τε O: om. A || 11 θεία καὶ S: om. AO | παραδηλοῦνται AO: -όνται S || 14 γινόμενοι S: γενόμενοι AO | αὐτοὶ τε SA: αὐτοῖς O | μυσταγωγῶνται S: μυσταγωγούνται AO || 15 ἐπιλάμπωσιν SO: -ουσιν A || 16 ἐν SA: om. O || 17 τρανῶς SA: -οῖς O | αὐτὸ S: -ὼ A: om. O || 19 τριβῇ S: διατριβῇ AO || 20 ἐγγυμνασάμενοι SA: ἐγγεγυμνασμένοι O || 22 αἰσθητοῦ τοῦτο SA: om. O || 23 ἀτελεστέρων AO: ἀσθενεστέρων S

APPENDIX II

τοῦτο μέχρι καὶ τήμερον βαθέως ταῖς καρδίαις ἑαυτῶν
ὑπολογιζόμενοι. θειότερον δὲ καὶ τελειότερον κατὰ τὸν
μέγαν Γρηγόριον θεωρίαν ἐκεῖνο ὑπονοεῖν τὸ φυτόν, ἧς
τοῖς τελείοις μόνοις καὶ ψυχὴν καὶ νοῦν ἡγνισμένοις καὶ
πρὸς θεοπτίαν διὰ πάσης θεοῦ ἐντολῆς ἐξησκημένοις ἐπι- 5
βαίνειν ἀσφαλὲς καὶ ἀκίνδυνον· σφαλερὸν δὲ καὶ κινδυν-
ώδες τοῖς νηπίοις καὶ ἀτελέσι τὸν νοῦν ἢ θεωρία τοῦ
ἀθεωρήτου καὶ ὑπερουσίον, ὥσπερ καὶ τοῦ ἡλίου ἢ ὄρασις
τοῖς ἀσθενικῶς πρὸς αὐτὸν ἀτενίζουσιν ὀφθαλμοῖς.

159^r Φησὶ τοίνυν ὁ ἱερός | τῆς δεσποτικῆς ἐντολῆς λόγος· 10
‘ἀπὸ παντὸς ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φάγη’,
τοντέστι ‘πᾶσα τῶν ὄντων, νοητῶν φημί καὶ λογικῶν τε
καὶ αἰσθητῶν, ἢ θεωρία καὶ γνῶσις πρόκειται σοι εἰς
ἀπόλαυσιν τῇ τε διανοίᾳ καὶ τῷ νοῦ’ (καὶ γὰρ νοητὴ βρω-
σις καὶ τροφή καὶ τρυφή ἀληθῆς τοῖς νόοις ἢ ἀληθογνωσία 15
ὁμολογουμένως ἐστίν), ‘ἀπὸ δὲ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν
καλὸν καὶ πονηρὸν οὐ φάγεσαι ἀπ’ αὐτοῦ’, ὅ ἐστιν ‘ἀπὸ
τῆς ἀκριβοῦς περὶ θεοῦ τοῦ ὑπεραγνώστου θεωρίας καὶ
γνώσεως, ἐξ ἧς τὸ ἀληθῶς καλὸν καὶ πονηρὸν τοῖς ὁδοῦ
καὶ τάξει διὰ τῆς τῶν ὄντων ἀπάντων γνώσεως τελει- 20
ομένοις καὶ θεοουμένοις διαγινώσκεται καὶ διακρίνεται, ἀπὸ
ταύτης φυλάττεσθαι σε τό γε νῦν ἔχον παρεγγυῶ, ὥς ἂν
μὴ ἀκαίρως καὶ ἀναξίως εἴτ’ οὖν ἀνεπιστημόνως τῶν
ὑπὲρ φύσιν ἀψάμενος καὶ θεὸς εἶναι μεγαλοφρονήσας καὶ
εἰκῇ φυσιωθεὶς καὶ ἀπονοηθεὶς ἀποθάνῃς τὸν ὀλέθριον 25

2–3 Greg. Naz., Or. 45, 8, PG 36, 632C15–D1 || 10–11 Gen.
2, 16 || 16–17 Gen. 2, 17

3 θεωρίαν SA: θεολογίας θεωρίαν O | ὑπονοεῖν SO: ὑπενοεῖν A ||
4 ψυχὴν AO: -ῇ S || 6 κινδυνώδες S: -ώδεις A: -ώδης O || 9 τοῖς S:
om. AO || 11 φάγη A: φάγεσαι O: φαγεῖν S || 12 ὄντων A: om. SO |
καὶ S: om. AO || 18 σοι S: σου AO || 14–15 νοητὴ βρωσις SA:
β. ν. O || 15 καὶ τρυφή SA: om. O || 16–17 γινώσκειν καλὸν καὶ πονηρὸν
S: γνωστοῦ καλοῦ καὶ πονηροῦ AO || 19 ἀληθῶς SA: ἀγαθὸν O ||
21 θεοουμένοις SA: θεωμένοις O || 21–22 ἀπὸ ταύτης SA: ἀπ’ αὐτῆς O ||
22 τό γε SA: τότε δὲ O | ἔχον S: -ων A: -ω O || 23 εἴτ’ οὖν A: ἤτουν
S: εἰτισοῦν O || 25 καὶ – p. 181, 1 ψυχῆς SA: om. O

θάνατον τῆς ψυχῆς· δὲ δὴ καὶ πέπονθεν τὴν ἐντολὴν παραβάς.

Ἐρεῖς οὖν ἴσως· ‘καὶ τίνος ἔνεκεν τοῦθ’ οὕτω παθεῖν τὸν ἄνθρωπον συνεχώρησεν ὁ θεός; καὶ γὰρ ἐδύνατο πρὸς 5 παράβασιν αὐθαιρέτως κινούμενον ἐπισχεῖν τῆς ὁρμῆς’. ἀλλ’ αὐτεξούσιον αὐτὸν καὶ κύριον τῆς ἐπ’ ἄμφω ῥοπῆς πεποιηκώς τὴν ἀρχήν, οὐκ ἐβούλετο τὴν οἰκείαν δημιουργίαν ἀνατρέφαι καὶ βία τοῦτον κατενθῆναι πρὸς τὸ εὐθές. καὶ γὰρ εἰ μὴ εἶχεν δυνάμεως πρὸς κακίαν ἀπονεῦσαι ὁ 10 Ἀδάμ, οὐκ ἂν ἐπαίνων ἄξιος ἦν ἀποκλίνων πρὸς ἀρετήν, ὥσπερ οὐδὲ κολάσεως εἰ μὴ κατὰ φύσιν ἐδύνατο ποιεῖν τὸ καλόν. εἰ δέ τι καὶ πλέον εἰδέναι περὶ τούτου βούλει, ἄκουε τοῦ μακαρίου Δαυὶδ ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἐξομολογούμενου καὶ λέγοντος· ‘σοὶ μόνῳ ἡμαρτον (ἀντὶ τοῦ ‘ἁμαρ- 15 τεῖν συνεχωρήθην’) καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ποιῆσαι’ οὐκ ἀνεκόπην· καὶ γὰρ οὐδ’ αὐτὴ ἡ τοῦ θεοῦ συγχώρησις ἄλογος, | σφόδρα δὲ τὸ εὐλογον ἔχουσα τοῖς γε νοῦν ἔχουσι 159^v πιστεύεται. τίς οὖν ἡ αἰτία τῆς τοῦ ἁμαρτάνειν τὸν ἄνθρωπον τοῦ θεοῦ παραχωρήσεως; ‘ὅπως ἂν’ φησι ‘δικαι- 20 ωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε’, τουτέστιν ‘ὅπως ἂν ἐν τῷ κρίνεσθαί σε πρὸς με καὶ διελέγγεσθαι σὺ μὲν δικαιωθῆς ὡς οὐδὲν ἐλλελοιπώς τοῦ δρᾶσαι τῶν πρὸς σωτηρίαν συντεινόντων ἐμήν, καὶ νικήσης τὴν ἀντιλογίαν καὶ σκληροκαρδίαν μου φιμώσας καὶ ἀν- 25 απολόγητον ἀποφήνας, ἐγὼ δὲ δηλαδὴ κατανικηθεὶς καὶ ταπεινωθεὶς καὶ διὰ μετανοίας εἰλικρινοῦς ὑποπεσὼν σοι σωθῶ’.

13–20 Ps. 50, 6

3 ἴσως καὶ S: om. A O | τοῦθ’ SA: τόθ’ O || 5 ὁρμῆς SA: ὁργῆς O || 7 πεποιηκώς SO: πεποίηκεν A | οἰκείαν SA: om. O || 8 ἀνατρέφαι] des. O | βία S: βίαν A || 9–10 ὁ ἀδάμ S: om. A || 12 τὸ A: om. S || 13 μακαρίου S: om. A | ἁγίῳ S: om. A || 16 ἀνεκόπην S: ἀνέκοπη A || 17 ἄλογος A: ἀλόγως S || 20–21 νικήσης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε· τουτέστιν S: τὰ ἐξῆς A || 21 ἂν S: om. A

APPENDIX II

Τοσαῦτά σοι πρὸς τὰ ἠρωτημένα κατ' ἐπιστολήν· ἡ δὲ
 τῶν ἡμετέρων βιβλίων ἔκδοσις, οὔτε καιρὸν ἔχουσα νῦν
 οὔτε τόπον οὔτε τοὺς ἀκροωμένους μετὰ συνέσεως, πρὸς
 τὸν ἴδιον καιρὸν <καὶ> τὴν βασιλίδά τῶν πόλεων καὶ πρὸς
 τοὺς ἐπ' αὐτῆς πνευματικούς καὶ σοφοὺς ἀφορᾷ. 5

1 ἐπιστολήν] des. A || 4 καὶ¹ Wk: om. S

INDICES

INDEX AVCTORVM

Asteriscis (*) notantur loci Nicetae, Nicolai, Stephani, Thomae

Acta conciliorum

- 1, 1, 7, pp. 123, 24-124, 25:
II 119. 8-13; 130. 27-28;
132. 13-133. 2
— p. 124, 8-9: II 129. 5-7

Aelianus

- Var. hist. 2, 2: I 190. 26-32
— 2, 13: I 302. 3-4
— 5, 8: ib.

Aeschylus

- fr. 233: I 208. 4

Alcoranus

- 2, 230: I 239. 28-240. 2
3, 15 (13): I 243. 19-22
3, 45-47 (40-42): I 235.
10-14
3, 59 (52): I 235. 4-6
4, 171 (169): I 235. 10-14
25, 1: I 234. 9
33, 37-38: I 239. 13-28
47, 15 (16-17): I 243. 22-24
56, 35-38 (34-37): I 243.
19-22

Anastasius quaestor

- epigr. in Hippodromo: I 322.
15-33

Anaxagoras

- fr. B 1: I 338. 23-24; 346.
26-27

Andreas Cretensis

- or. 8, PG 97, 960 A3: II 7.
4-5

Anonyma

- Ἐργὰ Βίβλος*: I 128. 12
Περὶ τῶν κατὰ Περσίδα χρησ-
μῶν: I 331. 12-13

Anthologia Graeca

- 10, 30: I 294. 11-15

Antiphon

- orr. 2-4: II 91. 10-11

Apocrypha:

- Acta Pauli et Theclae 34:
I 299. 21-23
Evang. Ps.-Matth. 23: I 286.
23-24
Martyr. Petri 2-3: I 287.
5-8; 299. 12-13

Arethas

- op. 9 (I p. 98. 2-100. 22): I
155. 1-9
— (I p. 99. 6-100. 6): I
159. 10-12
— (I p. 100. 23-101. 13):
I 157. 24-158. 15
— 11 (I p. 116. 8-12): I 172.
7-9
— 18: I 160. 30-161. 1
— 29: I 260. 2-10
— 67 (II p. 58. 9-60. 26): II
*161. 30-162. 11
— (II p. 61. 19-24): II
*162. 11-163. 3
— 72 (II p. 111. 25-26): II
*154. 7-8

- op. inc.: I 186. 4-6

- ethica: I 187. 4

- agonistica: I 187. 24

- hagiographica: I 199. 14-15

- exegetica: I 199. 15

Aristophanes

- Ach. 945: I 127. 17

- Eq. 181: I 119. 5

- Nub. 320(?): II 112. 11

- 327: II *169. 15

- Pax 153: I 127. 17

- 525-526: I 189. 15-17

- Ran. 838: II 57. 26

Aristoteles

- Cat. 1, 1 a 2-3: I 78. 10-12 De

- an. I 1, 403 b 4-5: I 131. 11-12

INDEX AVCTORVM

- Aristoteles
 De an. II 2, 413a14: I 111.
 22-23.
 De caelo I 4, 271a33: II 150.
 22-24
 De gener. an. II 3, 736b27-
 28: I 191. 13-14
 De interpr. 4; 7: I 325. 24-27
 -- 14: II 153. 11-17
 Eth. Nic. I 1, 1094a19: II
 58. 15-16
 -- I 1, 1094b20: I 167.
 27-28
 -- I 5, 1097b9: I 134. 4
 -- I 8, 1098b11-12: I 155.
 6-8
 -- I 9, 1099a31-b7: II
 26. 29-30; 38. 1-3
 -- I 13, 1102a32-b2: I
 342. 13-14; 352. 25-26
 -- III 11, 1116a15-b3: I
 316. 23-25
 -- VI 4: I 25. 1-4
 -- VI 9, 1142a23-30: II
 60. 2-4
 -- VII 7, 1149b20-21: II
 68. 28-32
 -- IX 4, 1166a31-32: I
 268. 1; 296. 16-17; 344. 27
 -- 345. 1; II 9. 31; 29. 22
 -- 23; 95. 10-11
 Magna mor. I 1, 1182a5-6:
 II 59. 13-15
 -- I 1, 1183b1-3; I 139.
 11-14
 -- I 33, 1195a27-b4: I
 263. 27-264. 2
 Met. α 1, 993b9-10: I 188.
 12-14
 -- H 3, 1043b31: I 111.
 22-23
 Meteor. II 4, 361a30-31: I
 25. 26-28
 Phys. I 2, 185a11-12: I 4.
 5-6
 -- I 3, 186b23: I 111. 22-23
 Rhet. III 18, 1419b3-4: I
 189. 29-31
 Rhet. ad Alex. 39,
 1446b6-7: I 203. 29-30
 Top. I 5, 102a31-b5: II
 82. 28-29
 -- I 10, 105a3-7: I 52. 30
 -- 53. 1; 146. 31-32; II 87.
 17-18
 -- I 18, 108b22-23: II 82.
 28-29
 -- II 2, 109b4-7: II 86. 8-14
 Aristoxenus
 1, 1-15; 18; 21-22: I 204.
 1-7; cf. 14
 Athanasius
 Apol. 63, PG 25, 364 B6-10:
 I 230. 30-231. 2; II 111.
 4-6
 De incarn.: I 211. 4-5
 -- 10, PG 26, 1000 B2-
 1001 B13: I 55. 13-15
 Athenaeus
 5, 217 C: I 298. 2-3
 Basilus
 Ep. 188, can. 4, PG 32,
 673 A1-B5: I 159. 27-28
 -- -- 673 A1-7: I 96.
 13-18; II 80. 30-31
 -- -- 673 A1-5: II 79.
 8-12
 -- -- 673 A1-3: I 152.
 13-14
 -- -- 673 A1: I 137. 8-9;
 II 80. 11-12
 -- -- 673 A5-7: II 83.
 29-32
 -- -- 673 A5-6: I 152.
 14-16; II 81. 8-9
 -- -- 673 A6-7: I 151.
 24-25
 -- -- 673 A7-11: I 96.
 28-97. 1; II 84. 1-5
 -- -- 673 A7-9: I 152.
 18-20
 -- -- 673 A7: II 85. 20-21
 -- -- 673 A9-11: I 152.
 20-21; II 75. 8-10; 87.
 23-25
 -- -- 673 A12-B5: I
 194. 9-11; II 80. 31-81. 3
 -- -- 673 A12-14: I 97.
 25-27

INDEX AVCTORVM

Basilius

Ep. 188, can. 4, 673 A 12:
I 153. 14-17
— — — — 673 A 14-15: II 85.
21-23
— — — — 673 B 3-5: I 195.
7-8
— — can. 8, 676 A 11-677 B
1: I 264. 3
— — — — 676 A 15-B 6: I
263. 11-14
— — — — 676 B 6-9: I 263.
15-22
— — — — 676 C 8-10: I 263.
24-27
— — can. 13, 681 B 12-C 2:
I 263. 1-4
Ep. 199, 716 C 6-8: II 90.
2-6
— — can. 17, 716 D 2-717 A
9: II 85. 7-11
— — can. 18, 717 A 10-720 C
4: I 310. 19
— — — — 717 A 10-B 7: I
195. 20-22
— — can. 26, 724 B 14-C 4:
I 100. 26-28; 158. 4-10;
162. 12-14; 180. 8-19; 195.
28-196. 1
— — — — 724 B 14-C 1: I
193. 23-25
— — — — 724 C 1-4: I 9.
8-12; 17. 22-26
— — can. 34, 728 A 11-B 1:
II 85. 1-5
— — can. 41, 729 A 4-8: I
310. 19-21
— — can. 50, 732 C 3-7: I
153. 25-30; II 81. 14-16
— — — — 732 C 3-4: II 85.
26-27
— — — — 732 C 4-7: I 98. 6-8
— — — — 732 C 4-5: II 75.
13-14
— — — — 732 C 4: I 154. 6;
II 89. 28
— — — — 732 C 5-7: I 137.
13-15
— — — — 732 C 5-6: II 85.
6-7, 24-25

— — — — 732 C 6-7: II 85.
23-24
Ep. 217, can. 59, 797 B 12
—15: I 159. 12-13
— — can. 69, 800 C 6: I 196.
31
— — can. 74, 804 A 4-13: I
195. 7-8
— — can. 80, 805 A 14-B 5:
II 88. 17-21
— — — — 805 A 14-B 1: II
75. 15-16; 84. 27-29; *162.
4-5
— — — — 805 A 14-15: I 192.
2-4
— — — — 805 A 14: I 97. 30
—98. 2; 160. 25-26
— — — — 805 A 15-B 1: I
158. 25
— — — — 805 A 15: I 98. 3
— — — — 805 B 1-5: I 97.
23-25
— — — — 805 B 1-2: I 98. 9;
111. 13-14; 151. 29-31;
154. 15; 158. 16; 169. 5;
193. 22-23; II 89. 24; *120.
6-8
— — — — 805 B 2-5: I 193.
15-18
— — can. 84, 808 B 7-10: I
195. 7-8
— — — — 808 B 10-14: II
72. 24-27
— — — — 808 B 14-C 6: I 6.
16-18
In hexaem. 8, 1, PG 29,
165 C 9-13: I 254. 24-25
Hom. in Ps. I, 6, PG 29,
228 B 1-7: I 19. 18-20.
1
Hom. II in Ps. XIV, 1 PG
29, 265 A 1-2: I 20. 9
Hom. de ieiunio 1, PG 31,
164 A 1-2: I 210. 7-9
Hom. in illud attendet tibi ipsi
5, PG 31, 209 A 13-14: II
*175. 6-8
Hom. quod Deus non est
auctor malorum 1, PG 31,
329 A 3-4: I 20. 24-25

INDEX AVCTORVM

- Basilii**
 Hom. quod mundanis ad-
 haerendum non sit 12, PG
 31, 561C14: II *175. 10-13
 ubi?: I 160. 19-24
- Canones conciliorum**
 Antioch. 21: I 301. 14-20
 - 23: I 292. 13-16
 apost. 14: I 300. 24-301. 3
 - 27: I 248. 26-27
 - 76: I 292. 13-16
 Carthag. 9: II *121. 1-2
 Chalced. 5: I 301. 21
 - 15: I 300. 1-2
 - 18: I 164. 14-16; II *120.
 27-28
 Constantinop. (a. 381) 2: II
 *121. 3-4
 - - 6: II 110. 22-27
 Neocaes. 3: I 95. 21-24;
 98. 1-2; 104. 1-3; 137. 7-8;
 159. 25-26; 162. 8-10; II
 89. 2-3
 Nic. 5: II *120. 29-30
 - 15: I 301. 4-13
 Sard. 1-2: I 250. 2-18;
 300. 13-14; 301. 21
 Trull. 2: I 248. 27-29
 - 3: I 165. 22-30; 172. 27
 - 173. 3
 - 13: II 107. 17-18
 - 40: I 299. 28-300. 2
 - 89: II 103. 14-15
- Chrysostomus**
 De poenitentia 8, 1, PG 49,
 337. 16-17: I 114. 12-13;
 168. 5-8; 181. 25-32
 De trinit., PG 48, 1087-
 1096 (?): I 211. 3
 In Ioann. hom. 32, PG 59,
 186, 24-25: I 152. 27-28;
 155. 15-18
- Clemens Alexandrinus**
 Paedag. 1,1: I 296. 9-11
- Cyrillus Alexandrinus**
 Glaph. in Ex., PG 69,
 528B6-D12: I 165. 6-7
 In Ioann. 11,6, PG 74,
 496A5-D11: I 359. 17-20
- Demetrius Phalereus: I 295.**
 2-3
- Democritus**
 fr. A 1: I 222. 29-30
 falso citatur: I 338. 23-24
- Demosthenes**
 or. 2,10: I 175. 19-21
 or. 18,263: II 95. 28
- Dionysius Alexandrinus: II**
 105. 3, 13; 106. 4; 107. 10,
 11, 17
 Ep. ad Basilidem: II 103.
 12-14
- Dionysius Areopagita**
 De div. nom. 4, 32, PG 3,
 732D3-5: II *176. 11-13
 - - - - 732D5-8: II *177.
 6-7
- Empedocles**
 fr. B 27-31: I 222. 30-
 223. 2; 346. 27
- Epicurus: II *161. 8**
- Euripides**
 Bacch. 386: II 47. 3
 Or. 2: I 203. 20-21
- Eusebius Pamphili**
 Adv. Porphyrium: I 198.
 15
- Fabulae Aesopicae**
 15a: I 161. 30-31
 103: I 117. 15-16
 315: I 207. 20
 alia: I 120. 21-121. 8
- Gregorius Nazianzenus**
 carm. 1, 2, 10, vs. 761, PG
 37, 736A: II 134. 8-9
 - 1, 2, 30, vs. 17, PG 37,
 910A: I 98. 30-31; 100. 14
 - 15
 orr. 4-5: I 198. 15-16
 or. 4, 2, PG 35, 532B7: I
 38. 13-14
 - 4,92, 624B1-2: I 187. 28
 - 30
 or. 5, 38; 41: I 212. 16-22
 or. 15, 9, 928C9-10: I 106.
 26-27

INDEX AVCTORVM

- Gregorius Nazianzenus
 or. 21, 21, 1105 B8-9: I 165. 26-27
 or. 26: I 198. 15-16
 orr. 27-31: I 210. 30-211.2
 or. 27, 3, PG 36 C10-11: I 206. 20-24
 or. 28, 2 28 B5-14: I 206. 28-207. 5
 or. 29, 9, 85 A5: I 325. 27-28
 - 29, 11, 88 B13-14: I 128. 9-11
 - 29, 19, 100 A7-8: I 353. 10-13
 or. 37, 8, 292 B9-10: I *158. 26; 193. 4-7, 30-31
 or. 38, 8, 320 B13-C2: I 55. 12-18
 - 38, 13, 325 C 2-3: I 57. 12-14
 - 38, 16, 329 C11-13: I 360. 6-8
 or. 39, 4, 337 B14-C1: I 128. 13-15
 or. 40, 26, 396 A10: I 299. 21
 or. 43, 6, 500 D2-5: I 8. 7-13; 16. 29-17. 2
 - 43, 38, 548 B12-C3: I 356. 11-16
 - 43, 65, 584 B3-7: II *176. 2-5
 or. 44: I 187. 5-12
 or. 45, 8, 632 C 15-D1: II *180. 2-3
 - 45, 9, 633 D6-7: I 57. 12-14
 - 45, 12: I 309. 1-7; II 134. 13-14
 ubi?: I 154. 8-9; 155. 25-27
- Gregorius Nyssenus
 De hom. opif. 22, PG 44, 204 D11-205 A2: II *176. 18-22
 In Cant., PG 44, 785 D12: I 118. 1-2; 256. 4-5
 Vit. Greg. Thaum., PG 46, 905 B2-C4: I 282. 1-18
 Vit. Moys., PG 44, 385 C7: I 299. 21
- Hagiographica
 Acta Guriae, Samonae et Abibi p. 105, 2-3: I 61. 7-62. 4
 - - - - - p. 149, 5-9: I 62. 14-20
 Historia de S. Sepulchro (BHG³ 1318n): I 240. 23-241. 2
 Hermogenes: I 270. 21
 Id. 1, 1 (220, 5-7): I 190. 8-22
 - 1, 4 (239, 14-20): I 188. 26-28; 269. 26-28
 - 1, 7 (257, 18-20): I 189. 3-4
 - 1, 11 (291, 11-16): I 188. 28-31
 - 1, 12 (296, 24-297, 9): I 188, 19-20
 - - (303, 4-5): I 187. 10-12
 - 2. 2 (320, 20-25): I 188. 18-19
 - 2, 11 (397, 23-24): I 187. 16
 Meth. 25 (441, 15-442, 21): I 190. 5
 - 30 (447, 4-448, 2): I 189. 26-27
 Prog. 10 (23, 12-13): I 189. 23-24
 Stat. 7 (78, 20-21): I 269. 5-7
- Herodotus: I 187. 29-30
 1, 27: I 120. 2-15
 1, 31: I 213. 12-214. 1
 1, 32, 1: I 333. 2
 1, 43: I 263. 8-10
 2, 65: II 83. 29
 6, 125, 4: I 204. 8
- Hesiodus
 Op. 4: I 317. 21
 - 45: II 112. 11
 - 289-292: II 142. 18
 - 289: I 21. 27-28
 - 614-617: I 11. 12-13
 - 629: II 112. 11
 - 746-747: II 24. 16-17

INDEX AVCTORVM

Hierocles

In aur. carm. 464a3-
465b15: I 137. 20-22
— — — 480a1: II 66. 25

Hippocrates

Aphor. 1, 22: I 214. 12-15
— 2, 46: I 4. 17-19

Homerus

Batrach. 202: I 300. 8
A 135-136: I 101. 29-30
A 251: I 199. 18
A 365: I 269. 17
A 410: I 329. 15-16
F 43-45: I 156. 8-10
F 51: I 156. 7-8
F 89: I 199. 17-18
F 156-157: I 199. 9-10;
II 113. 5-7
A 175: II 32. 15-16
A 182: II 104. 17-18
A 189: I 120. 17-18
A 308-309: I 198. 11-13
A 539: I 186. 12-13
E 442: I 95. 9; 345. 12; II
70. 24-25
Z 150: I 199. 12
Z 202: II 96. 13-14
Z 236: I 211. 6-7
Z 521-524: I 269. 17-20
Z 521-522: I 186. 12-13;
199. 7-8
H 157: I 197. 7
O 230: I 191. 21
K 561: I 198. 10-11
A 417: I 212. 3-4; 224. 9-
10; 328. 5-6; II 103. 32
A 654: I 307. 13-14; 321. 4
A 793: I 269. 21
M 149: I 212. 3-4; 224. 9
— 10; 328. 5-6; II 103. 32
O 203: I 254. 20
O 404: I 269. 21
II 817: I 162. 5-6
P 75: I 5. 17; 110. 19; 152. 8
Σ 104: I 267. 7; II 113. 17
— 18
Σ 554: I 176. 2
T 302: I 199. 5
Φ 114: I 121. 4
X 60: I 261. 7-8; II 99. 24

Ψ 47: I 197. 6-7

δ 220-221: I 214. 27-28

δ 723: I 199. 18

θ 378: I 199. 17-18

ι 82-104: I 325. 2-4

κ 19-26: I 295. 7-9

λ 305-316: I 127. 5-11

μ 165-200: I 326. 16-18

ο 330: I 254. 4-5

ρ 347: II 43. 13-14

Iosephus

Bell. Iud. 1, 527-529

I 229. 15-17

Isocrates

or. 6, 45: II 66. 25

Iulianus: I 198. 16; 212. 17

adv. Christ. p. 237N.:

I 168. 2-5; 180. 29-181. 2;

310. 6-7

— — fr. alia: I 221. 4-9;

224. 28-31

Leges civiles

Basilii I (Rhalles-Potles

5, 253): II 75. 6-8; 90. 24

— 25

Leonis VI nov. 90: I 143. 14

— 15; II 90. 25-27

Leo VI

ep. ad Nicolaum: II 129. 14

— 23

— — — falsa: II 129. 12-13,

23-29

hymnus in Lazarum: II 14.

6-7

Lucianus

Bis accus. 1: II *158. 29-30

Catapl. 1: I 186. 3

— 5: II 74. 17-18

Conviv. 19: I 198. 7

De merc. cond. 30: II *154.

9-10

Gall. 1: II 66. 27

Hermot. 76: II 74. 17-18

— 79: I 147. 15-16

Hist. conser. 33: I 174.

11-12

Iupp. trag. 38: I 337. 1

— — 47: I 333. 1-2

INDEX AVCTORVM

- Lucianus
Iupp. trag. 51: II 103. 11
-12
Rhet. praec. 11: I 141. 11
Vita 9: II 95. 28
- Marcus Antoninus: I 305. 2;
II 105. 18
1, 7, 7: II 105. 6-11
- Methodius
adv. Porphyrium: I 198.
14-15
- Nicephorus patriarcha
adv. Iconomachos (PG 100,
201-850): I 199. 1-2
- Nicetas Paphlago
epistulae: II *149-182
alia: I 318. 29-30
or. 20, PG 105, 439-488:
I 267-270
- Nicolaus I patriarcha
ep. ad episcopos: II
*115-121
libellus de tetragamia: I
120-121; 122-177
- Nicomachus
introd. arithm. 1, 16, 2:
I 97. 19
- 2, 18, 1: I 97. 17-18
- Nilus
ep. 4, 1, PG 79, 544C11-13:
II *175. 2-3
- Oracula Chaldaica (?): I 128.
11
- Origenes
contra Celsum: I 198. 14
- Orphica
fr. 247, 1: I 191. 2-3
- Petrus Alexandrinus
can. 10, PG 18, 488 B4-
490 A6: I 286. 1-3
- Phocylides
carmen Phocylideum 88:
I 186. 11-12
- Photius
contra Armenios: I 52.
21-28
- Pindarus
Nem. 4, 8: II 50. 10
Ol. 1, 13: II 27. 9-10
fr. 57: I 137. 21
fr. 105: I 320. 13
- Plato
Apol. 17a2-3: II 50. 4-8
- 17d2-3: I 227. 15-19
Crito 44c6-7: I 317. 5-6
- 46c2-48a10: ib.
- 46c3-6: I 316. 23-25
- 48a7: I 317. 6
Gorg. 509a1-2: I 184.
10-11
Leges I 631d5: I 298. 7;
336. 2
Phaedo 67b2: II 60. 9-
10
- 67e6-7: I 335. 21-22
- 69c8-d1: I 141. 9
- 77e5: I 41. 24
- 85d1-2: I 67. 20-22
- 107d6-7: I 201. 9-10
- 112e4-114b6: I 212.
19-22
- 114a5-7: I 224. 11-12
Phaedr. 237b7-c2: I 111.
25-27
- 243d4-5: I 211. 7-8
- 254d7: I 48. 10
- 274e9-275a2: I 261. 6-7
Phileb. 55c6-7: I 268. 4-5
Prot. 317b7: I 11. 27-28
- 337a8-b3: I 346. 13-14
Resp. I 329e6-7: I 9. 15-
16; 117. 10-11; 224. 31;
292. 17; 298. 5-6; 335. 2-3;
II 57. 28-29
- I 343a3-9: I 208. 19-20;
334. 12-13
- I 344d1-3: II 85. 17-18
- III 395b3-4: I 223. 5-10
- III 398a6-8: I 269. 5
- III 398a7: II 52. 29-30
- IV 429e1-2: II 54. 22
- IV 438c8-e7: II 82. 30
- 83. 1
- V 473c11-d2: II 24.
27-30
- VI 487a6: I 174. 11-12

INDEX AVCTORVM

- Plato**
 Soph. 255c8-e7: II 82. 30-83. 1
 Symp. 204b1: I 193. 3-4; II 87. 26
 Theaet. 150b9-c3: I 261. 11-13
 - 151b8-c5: I 261. 8-9
 - 151e5-6: I 261. 11-13
 - 179d3-4: I 268. 4-5
- Plutarchus**
 consol. ad Ap. 14, 109A: I 214. 1-4
 plac. 1, 29, 3: I 338. 24-25
- Poeta ignotus**
 fr. adesp. 12 Diehl: I 298. 2-3
- Porphyrus**
 adv. Christ.: I 180. 24-27; 198. 15; 212. 16-19
- Prolegomena philosophiae Platonicae**
 16, 19-27: I 183. 5-17
- Pythagorei**
 aur. carm. 7: I 254. 23-24; 296. 2-4
 dicta: I 164. 5-6 - I 296. 16-17; II 29. 22-23; 95. 10-11 (cf. I 268. 1; 344. 27-345. 1; II 9. 31; 167. 6-7)
- Socrates Scholasticus**
 hist. eccl. 1, 27-29: I 230. 30-231. 2; II 111. 4-6
 - 2, 31: I 250. 7-9; 300. 13-14
 - 4, 31: I 175. 12-19
 - 6, 21: I 114. 11-115. 5; 168. 5-8; 181. 25-32
 falso citatur: I 53. 27
- Sozomenus**
 hist. eccl. 5, 11, 7-8: I 300. 2-5
 - 7, 19: II 106. 22-23
- Symmachus interpretes V. T.**
 Ps. 35, 3: I 34. 3-5, 31-32
 - 35, 13: I 45. 5-6
 - 72, 4: I 44. 23
- Theodoretus**
 comm. in Ps., PG 80, 1433A1-12: I 331. 4-6
- Theodorus Lector**
 I 20, PG 86, 176A5-177A5: II 129. 31-130. 4
- Theodorus Mopsuestenus**
 In Mich. 5, 1, PG 66, 372B5-16: I 275. 2-3
- Theognis**
 153: II 20. 8-9
- Theophanes**
 chron. 93, 5-20: I 53. 26; 54. 8
 - 113, 17-114, 4: II 129. 31-130. 4
 - 470, 24-28: II 73. 24-25
- Theophrastus**
 char. 2, 3: I 209. 15
- Timotheus musicus: I 204. 14**
- Vita Pindari 2, 19-21: I 214. 1-4**
- Xenophon**
 Anab. 7, 6, 11: I 200. 2-4
- incerta**
 fr. com.?: I 45. 17 - II 126. 12-13
 fr. trag.?: I 141. 14

Sacra Scriptura

- Genesis**
 1, 27: I 21. 9-11
 1, 31: I 102. 14; 143. 27-28
 2, 18: I 102. 11-12, 16; *129. 7-8; *132. 1
 2, 19-20: I 102. 4-6; 351. 27-30
 2, 23: I 351. 30-32

INDEX AVCTORVM

Genesis

- 2, 24: I *134. 18-19; 135.
25; 351. 32-352. 4
3, 1-6: I *163. 9-11
3, 12-13: II 97. 15-17
3, 16: II *180. 10-11
3, 17: II *180. 16-17
3, 19: I 220. 5-6; 244. 16-17
3, 21: I 332. 11-13
4, 1-16: I 33. 14-18
4, 5-7: I 92. 22
4, 5: I 212. 2
4, 7: I 115. 8-10; 143.
31-32; 249. 25; II 90. 11-12
4, 26: II 61. 5-7; 141. 19-21
6, 9: II 61. 7-9
8, 22: I *143. 3-5
9, 20-27: I 247. 26-28
9, 27: II 74. 13-14
11, 1-4: I 163. 11-12
11, 1-3: I 127. 3-5
11, 1: I 272. 5
11, 6: ib.
14, 18-20: II 61. 9
18: I 273. 28-30
19, 14: II 96. 8-9
19, 17: I 6. 16-18
21, 8-14: II 68. 5-8
22, 1-19: ib.
25, 26-27: I 46. 5-6
25, 27-34: I 46. 7-9
27, 27: I 46. 20-21; 49.
11-15
27, 29: I 49. 11-15
27, 41: I 92. 22-23
29, 15-30: I 172. 21-23
31, 11-13: I 273. 25-28
37, 3: II 9. 15-16
37, 18-20: I 163. 12-14
38, 12-26: I 109. 20-22
39, 6-20: I 282. 1-18
39, 6-12: I 240. 9-11
43, 13: II 54. 24-25
49, 9: I 329. 2-4
49, 10: I 327. 6-10
50, 21: II 5. 1-2

Exodus

- 2, 11-15: I 109. 18-19
2, 21-22: I 172. 25-26
3, 2-6: I 273. 10-18

- 4, 22: I 274. 20
7-15: I 254. 2-3
8, 22: I 286. 23-24
13, 19: I 87. 19-21; II 9.
15-16
15, 1-21: I 92. 15-17
15, 17: II 33. 30-34. 1
17, 6: II 65. 17-19
18, 2-4: I 172. 25-26
19, 13: I 206. 28-207. 5
19, 16: I 206. 30
20, 4: I 80. 3-7
20, 12: I 224. 31-225. 3
22, 27: I 279. 16-18
25, 9: I 80. 21-23
25, 10-16: I 80. 23
25, 16: II 135. 4
25, 18-20: I 80. 23-24
29, 18: I 265. 18-19
32, 1-6: I *163. 20-21
32, 15-16: II 13. 20-22
32, 21: I *163. 21-22
32, 28: I *163. 22-23
34, 29-35: I 73. 30-74. 2
40, 20: II 135. 4

Leviticus

- 4, 3: I 68. 16-19, 22
11, 3: I 300. 16-20
11, 15: II 44. 20
13, 46: II 68. 18-19
14, 10-32: ib.
18, 5: I 43. 10; 224. 31-225.
3
18, 7: I 247. 31-248. 1; II
74. 14-15
18, 18: I 172. 20-21
19, 16: II 111. 7-8
19, 18: II 133. 10

Numeri

- 5, 2: II 68. 18-19
12: I 165. 9-11
12, 1: I 172. 25-26
12, 7: I 42. 18-19
15, 32-36: I 250. 28-30
16: I 206. 2-4
16, 5: I 28. 13-14; 53. 1
25, 6-8: I 201. 27-28
26, 62: II 96. 4-6
27, 15-23: I 327. 10-328. 1
35, 9-29: I 258. 2-4

INDEX AVCTORVM

Deuteronomium

- 1, 17: I 279. 10-11
- 4, 40: I 224. 31-225. 3
- 5, 8: I 80. 3-7
- 6, 4: I 271. 11-272. 1
- 7, 3: I 172. 26-27
- 11, 26-32: I 106. 7-10
- 13, 7: I 173. 13
- 14, 6: I 300. 16-20
- 14, 14: II 44. 20
- 16, 19-20: I 257. 9-11
- 23, 4: I 202. 7-10
- 23, 19: I 212. 5-6
- 25, 5-6: I 141. 4
- 27, 11-26: I 106. 7-10
- 32, 15: II 80. 20-21
- 34, 9: I 327. 10-328. 1

Iosue

- 5, 15: I 330. 20-23
- 7, 26: I *163. 26-28
- 8, 30-35: I 106. 7-10
- 10, 12-13: I 242. 11
- 10, 24: II 33. 27
- 24, 32: I 87. 19-21

Iudices

- 6, 36-38: I 332. 13-17
- 16, 4-21: I 135. 2-3

I Regum

- 2, 30: II *163. 22-24
- 3, 11-14: I 280. 10-12
- 8, 4-7: I 329. 7-9
- 9, 1-2: I 329. 13
- 15: I 280. 12-14
- 15, 32-33: I 109. 19-20
- 16, 14: I 208. 23-24
- 16, 15: ib.
- 17, 34-36: I 227. 26-29
- 17, 36: I 198. 8-9
- 17, 43: I 198. 7
- 17, 45: I 39. 10; 198. 8-9
- 17, 49: I 198. 5-6

II Regum

- 6, 6-8: I 206. 6-9; II 135. 2-8
- 6, 10: II 15. 23-25
- 8, 1: II 9. 22-23
- 13, 1-22: I 30. 7-8
- 13, 15: I 33. 32
- 19, 8: II 5. 1-2

III Regum

- 12, 24p-u: I 255. 22-23
- 15, 26: I 320. 17-18
- 15, 34: ib.
- 17-18: II 44. 18-20
- 17: II 28. 25-29
- 17, 2-6: II 44. 20-22
- 17, 7-16: II 44. 22-24
- 17, 8-16: I 85. 21-24
- 17, 17-24: II 44. 25-26
- 18, 17-40: II 44. 26-28
- 19, 5-8: II 44. 28-29
- 21, 30-43: I 280. 14-17

IV Regum

- 1, 9-12: II 44. 26-28
- 2, 1-14: I 287. 6-7
- 2, 9: II 44. 15-18; 45. 2-4
- 2, 11-12: II 44. 29-45. 2
- 2, 14: II 45. 2-4
- 2, 19-22: II 45. 12-13
- 4, 8-37: II 45. 10-12
- 4, 38-41: II 45. 9-10
- 5, 1-27: II 45. 4-7
- 6, 4-7: II 45. 7-9
- 19, 14-19: I 40. 18-21

I Paralipomenon

- 13, 9-11: I 206. 6-9
- 22, 12: II 107. 4-5

II Paralipomenon

- 6, 41: II 16. 18-19
- 24, 20-22: I 92. 23
- 26, 16-21: II 135. 8-12
- 26, 19-23: I 207. 5-6
- 26, 20-21: II 68. 18-19

IV Maccabaeorum

- 5-18: II *162. 11-14
- 5-7: II 61. 20-21
- 8-18: II 61. 21

Psalmi

- 1, 1: I 20. 24-31
- 1, 2: I 21. 5; 22. 6-7
- 1, 3: I 23. 10-13; 24. 26
- 1, 4: I 25. 18-19
- 1, 5: I 26. 9
- 1, 6: I 27. 21-22
- 2, 2: I 202. 24; 232. 20-21
- 2, 9: II 33. 16, 20; 38. 12-13
- 4, 3: II 58. 2-5; 140. 5-6
- 4, 4: II 142. 32

INDEX AVCTORVM

Psalmi

- 5, 10: I 50. 14-15
 5, 11: II *156. 24-25
 7, 3: I 64. 11-12
 8, 4: I 328. 14-16
 8, 6: I 148. 3
 9, 7: I 92. 12-13
 9, 15: II 130. 21-22
 9, 16: I 232. 24-25; II *156. 26-27
 9, 17: I 133. 24-26; II 71. 22-23
 9, 19: I 92. 13-14
 9, 27: II 9. 18; 41. 31
 9, 28: I 322. 14
 9, 36: I 29. 6-8
 10, 1: I 3. 17-19
 11, 5: II 89. 12-13; *116. 17
 11, 6: I 92. 13-14
 13, 1-2: I 63. 4-5
 13, 3: II *159. 3-4
 13, 5: I 114. 10; 232. 14; II 6. 7
 14, 1: II 68. 17-18; 92. 28-29
 15, 3: II 142. 32
 15, 7: I 137. 4-5
 16, 9: I 322. 10-13
 17, 12: I 38. 11-13
 17, 33: II 30. 12
 17, 34: I 3. 17-19
 17, 37: II 30. 10
 17, 40: II 30. 12
 22, 6: II 16. 9-10
 23, 1: II 28. 18-19
 23, 8: I 39. 10
 25, 1: I 26. 14
 25, 5: II *118. 9-11
 27, 3: I 33. 11-13
 27, 4: I 232. 26-28
 28, 2-3: I 227. 5-8
 29, 6: I 72. 25-27
 30, 24: II 114. 3
 32, 6: II 50. 12
 33, 2: I 22. 23-24
 34, 10: I 274. 17-18
 34, 14: II 67. 18-19
 34, 19: I 44. 1-2
 35, 1: I 30. 10
 35, 2: I 31. 20-21; 32. 9
 35, 3: I 32. 27-29
 35, 4-5: I 34. 12-14
 35, 6-7: I 36. 14-16
 35, 9: I 24. 8-9; 40. 30-31;
 43. 5-8; II 92. 30-93. 1
 35, 10: I 42. 3-4
 35, 11: I 43. 19-20
 35, 12-13: I 44. 4-6
 35, 12: I 228. 6-7; II 99. 17
 35, 13: II 135. 23-25
 36, 7: I 242. 28-30
 36, 30: I 250. 11-13
 37, 6: II 106. 7-8
 37, 7: I 321. 15-16; II 67. 18-19
 37, 12: I 87. 4-5; II 102. 28-29
 37, 21: I 228. 26-27; II 96. 25
 38, 5: II *176. 22-26
 38, 6: II *177. 3-4
 38, 9: I 228. 7; II 51. 25
 38, 14: II 92. 27
 41, 3: I 54. 15-18
 41, 5: II 38. 25; 140. 15-16
 41, 8: II 5. 3-4
 41, 10: II 67. 18-19
 42, 2: ib.
 42, 3: II 68. 17-18; 92. 28-29
 44, 7-8: I 277. 30-278. 1
 44, 8: II 40. 17
 45, 9: II 62. 11
 48, 3: II 80. 19-20
 48, 12-13: I 160. 16-19
 49, 16-17: II 125. 2-5
 49, 16: I 202. 29; 212. 7-9;
 II 78. 18-19
 49, 17: II 78. 19-20
 49, 18: I 228. 33-34
 50, 5: I 10. 27-28
 50, 6: II *181. 13-20
 50, 14: I 48. 14
 50, 18-19: I 258. 13-14
 57, 5-6: I 176. 25
 57, 5: II 9. 23-24
 57, 9-10: I 203. 17-22
 57, 11: I 44. 30-33
 58, 13: II 79. 26-27; *156. 26
 60, 5: II 68. 17-18; 92. 28-29

INDEX AVCTORVM

Psalmi

61, 4-5: II 104. 1-3
 61, 4: I 101. 25-26; II 109. 28
 61, 13: II 54. 2-3
 62, 2: I 38. 3-7
 63, 4-6: II 104. 3-6
 63, 8-9: II 104. 9-11
 63, 8: II 93. 4
 64, 5: II 68. 17-18; 92.
 28-29
 64, 10: I 37. 1-2
 65, 5: II 62. 11
 65, 6: I 40. 4-5
 67, 2: II 38. 9-10
 67, 3: I 181. 3
 67, 12-13: II 114. 4-6
 67, 26: I 92. 14-15
 67, 29: II *163. 7-8
 68, 5: I 44. 1-2
 68, 32: I 68. 16-19
 71, 6: I 331. 2-3
 71, 9: II 16. 14
 72, 2-4: I 44. 14-26
 72, 27: II 8. 11-12
 73, 20: I 86. 20; II 127. 6-7
 76, 9: II 9. 18; 41. 31
 76, 11: I 110. 11
 77, 23: I 36. 32
 77, 66: II 104. 11-12
 78, 1: I 205. 23-24
 81, 1: I 27. 18; 279. 14-15;
 II 40. 19
 81, 2: II 58. 5
 82, 14: I 26. 1-2
 83, 11: II 92. 15-16; *160.
 28-30
 83, 12: II 114. 2-3
 84, 6: II 9. 18; 41. 31
 84, 14: I 38. 23-25
 85, 8: I 274. 17-18
 88, 7: I 274. 14-15
 90, 13: I 176. 23-24; II 9.
 23-24; 33. 24-25
 91, 8: I 203. 13-15
 92, 5: II 16. 9-10
 93, 7: I 281. 9
 93, 21: II 140. 18-19; *160.
 7-8
 94, 1: I 59. 18-60. 1
 94, 11: II 45. 24-25

96, 3: II 75. 24
 97, 1: I 265. 5-6
 98, 4: II 109. 1-2
 98, 5: I 80. 29-81. 2
 100, 4: II 66. 10-11
 102, 17: I 319. 7-8
 103, 30: I 278. 7-10
 105, 18: I 140. 1-2
 105, 30: I 201. 27-30
 107, 10: II 33. 26-27
 109, 1: II 30. 10-12
 109, 3-4: I 275. 15-20
 111, 2: I 84. 27-28
 113, 8: II 65. 17-19
 113, 12-15: I 63. 9
 114, 8: II 111. 9-10
 117, 24: II 45. 20-21
 118, 6: I 25. 12-13
 118, 50: I 320. 17
 118, 70: I 106. 26-27
 118, 96: II 91. 15-16
 118, 133: II 3. 28
 119, 3: I 48. 32-33
 121, 3: I 37. 15-16
 121, 7: I 154. 12-14
 123, 7: I 60. 1-2; II 140.
 17-18
 124, 1: II 95. 21-24
 125, 6-5: II *172. 28-29
 125, 6: I 84. 2-4
 126, 1: II 99. 1-2
 128, 3: I 249. 9-11
 128, 6-8: I 175. 29-176. 4
 128, 6: I 203. 14-15
 131, 3-5: I 85. 10-12
 131, 8: II 16. 18-19
 137, 7: I 320. 16
 138, 3: I 34. 20-21
 138, 21-22: I 212. 23-26
 138, 22: I 36. 4-5
 139, 11: I 320. 9-10
 139, 13: I 28. 10-11
 140, 10: I 61. 20-21
 144, 9: I 215. 21-22
 144, 18: II 114. 3
 145, 9: I 215. 18
 146, 10: II *156. 13-15
 148, 4: II 80. 23-24
 148, 12: I 61. 28-62. 1
 151, 7: I 201. 30-31

INDEX AVCTORVM

Proverbia

- 1, 16: I 27. 9-10
- 1, 19: I 28. 7-8
- 3, 12: I 242. 25
- 3, 29: II 53. 10-12
- 3, 34: I 104. 31-32
- 4, 11: I 279. 4-5
- 4, 27: I 28. 5-8
- 5, 22: II 101. 22-23
- 9, 12a: I 166. 12-13
- 10, 7: I 83. 20
- 10, 8: I 252. 4
- 10, 9: I 255. 19-20
- 10, 17: I 127. 27
- 11, 25: II 66. 11-12
- 12, 5: I 26. 21-22; 253. 4
- 12, 15: I 152. 1-2; 252. 5
- 12, 17: I 64. 26; 210. 25
- 12, 20: I 33. 10-11
- 12, 27: I 71. 9-10; 174. 14;
- 203. 8; II 85. 14-15;
- *156. 23-24
- 12, 28: I 254. 28-29; 255.
- 13-15
- 13, 24: I 242. 26-27
- 16, 5: I 104. 32; 249. 32-
- 250. 2
- 19, 14: I 138. 18-20
- 21, 8: I 189. 6-8
- 21, 29: I 150. 27
- 22, 10: I 201. 21-22
- 22, 17: II 56. 5
- 22, 28: I 54. 24-25; 101.
- 11-12; II 71. 6-7;
- 113. 9-10
- 24, 13: II 25. 32-26. 1; 51.
- 24; 54. 2-3
- 25, 8-10 (?): I 183. 27-29
- 25, 12: II 56. 4
- 27, 6: I 267. 14-15
- 28, 11: II 136. 19
- 30, 15: II 79. 14-16
- 31, 4: I 319. 1-2

Ecclesiastes

- 1, 9: I 129. 15-16; II 95.
- 2-3
- 7, 16: I 16. 27; 318. 25-26

Canticum

- 1, 4: I 118. 1-2; 256. 4
- 2, 14: I 38. 5-10

- 2, 15: I 49. 10-11
- 6, 9: II 91. 18-19

Iob

- 1, 1: II 142. 22-23
- 5, 18: II *167. 19
- 7, 3: I 16. 8-10
- 15, 25: I 162. 29
- 21, 41: II 98. 14-15
- 21, 18: I 26. 1-2; II 50.
- 12-13
- 29, 2: I 346. 8-9
- 38, 4: I 144. 21-22
- 40, 4: I 137. 3-4
- 41, 16: I 45. 13-16; 179. 15

Sapientia

- 1, 4: I 224. 27
- 1, 13: I 242. 31-243. 2; II
- 31. 12-13
- 3, 1: I 218. 19-20
- 3, 2-7: I 84. 6-14
- 5, 1: I 84. 17-19; 203. 25-26
- 5, 15: II 141. 1-2, 15
- 5, 16: II 141. 31-32

Siracides

- 3, 21: II *175. 8-10
- 9, 13: I 8. 5-7; 16. 27-29
- 14, 17: I 220. 5-6
- 15, 9: I 203. 5-6
- 18, 30: II *116. 15-16
- 21, 26: I 253. 3-4
- 37, 5: II 104. 25-26; 111.
- 12-13

Osee

- 1, 2-9: I 39. 2-3
- 14, 10: I 255. 19-20

Michaeas

- 5, 1: I 274. 31-275. 2
- 6, 2: I 26. 18-19

Ioel

- 3, 1: I 61. 28
- 4, 18-19: I 24. 10-14

Ionas

- 1, 15: II 3. 32-4. 2
- 2, 1: II 4. 2-3
- 3, 4: I 253. 26-28

Habacuc

- 2, 15: II 82. 13

Aggaeus

- 2, 6: I 230. 17-19
- 2, 21: ib.

INDEX AVCTORVM

- Zacharias
14, 4: I 81. 7-9
- Malachias
1, 2-3: I 46. 6-7
2, 7: I 250. 11-13
- Isaias
1, 1: I 225. 3
1, 2: II *115. 3; 123. 22-23;
*146. 12-14
1, 3: II 124. 9-12
1, 4: II 124. 24-26
1, 9: I 90. 7-8; 316. 15-16
1, 19: I 225. 4-5
5, 1: I 38. 17-19
5, 6: ib.
5, 21: I 300. 8-10; II 136.
20-21
5, 24: II 50. 13-14
6, 1-3: I 55. 9-11; 276.
27-31
6, 1-2: I 76. 8-10
6, 1: I 56. 4; 77. 15-16
6, 6-7: II 17. 13
6, 9-10: I 55. 25-26
6, 9: I 101. 24-25
6, 10: I 277. 25-28
7, 6: I 320. 20-21
7, 16: I 343. 30; 353. 17-19
8, 18: I 74. 8
8, 19: I 156. 4; II 17. 12
9, 5: I 273. 20-22
10, 9: I 127. 5
10, 12: I 189. 8-9
10, 14: II 27. 26-27
11, 8: I 176. 22
29, 24: I 118. 6-8, 11; 330.
9; II 53. 19-20; 66. 18-19;
103. 11
37, 14-20: I 40. 18-21
40, 2: II 5. 1-2
40, 8: I 181. 2
40, 13: I 37. 17-19
40, 18: I 77. 21-22
40, 31: I 38. 13-17
49, 15: I 218. 21-22
50, 11: I 48. 31-32
53, 4: I 241. 13-14
53, 8: I 241. 11-13
53, 9: I 241. 9-11
53, 12: I 241. 13-14
60, 8: I 38. 13-17
64, 5: I 147. 25-26
- Ieremias
1, 5: II 40. 24-26
3, 1: I 150. 17-20
5, 8: I 160. 15-16; 192. 5-8
8, 22: I 15. 27; 217. 11-12;
II 52. 16-17; 106. 9
10, 16: I 46. 4-6; II 96. 4
13, 23: I 253. 25-26
23, 16: I 300. 21; II 17. 12
28, 19: I 46. 4-6; II 96. 4
38, 31-34: I 275. 25-276. 7
45, 19: I 317. 1-3
- Lamentationes
4, 7: I 106. 26-27
- Ezechiel
1: I 76. 19-24
2, 5-7: II *156. 27-28
3, 9: ib.
3, 26-27: ib.
12, 2-3: ib.
14, 12-20: I 262. 32-33
37, 11-13: I 236. 32-237.
4
- Daniel
3: I 163. 23-26; II 61. 9-10
7, 9-14: I 76. 27-31
7, 9: I 56. 7
- Matthaeus
2, 6: I 274. 31-275. 2
2, 13-15: I 286. 22-23
3, 8: II 99. 14-15
3, 10: I 280. 28-29
3, 16-17: II 37. 9-12
5, 8: I 73. 29-74. 1
5, 12: I 83. 32-84. 2
5, 13: I 48. 18-19
5, 14-15: II 40. 19-21
5, 14: I 85. 25-27
5, 18: II 84. 10-11
5, 19: II 99. 29-20; *161.
13-16; *165. 1-3
5, 30: II 95. 1-2
5, 44: I 234. 5-6; 302. 20-22
6, 12: I 253. 18-20; II 54.
17-18
6, 18: I 46. 26-27
6, 25: I 100. 10-11
7, 2: II 97. 7-9

INDEX AVCTORVM

Matthaeus

7, 3-5: I 104. 18-21
 7, 6: I 65. 16-17; 202.
 17-18; II *179. 7-8
 7, 7: I 180. 1-2
 7, 8: II 98. 28-29
 7, 10: I 303. 3
 7, 11: I 219. 7-9
 7, 13: II 142. 29
 7, 14: II 46. 22-23; 140.
 12
 7, 21: II 60. 14-17
 7, 24-27: II 99. 2-5
 7, 24-25: II *157. 29-31
 7, 25: II *173. 17-18
 7, 26: I 29. 14; II 111.
 24-25; *173. 20-21
 8, 28-34: I 205. 16-18
 9, 13: I 192. 17-18
 9, 37: I 3. 27-29
 10, 5-6: I 118. 26-27
 10, 5: I 254. 9-12
 10, 10: II 141. 32-33
 10, 13: I 112. 27-28
 10, 20: I 131. 32
 10, 30: II *167. 13-15
 10, 35: I 142. 5-8
 11, 7: II 95. 31-32; II *158.
 31-159. 1
 11, 11: II 61. 19-20; 99.
 13-14; *162. 14
 11, 29: I 46. 9-11
 12, 10: I 93. 8
 12, 30: II *158. 17-19
 12, 31: II 79. 22-23
 12, 33: I 32. 32-33
 12, 35: I 32. 33-33. 2
 12, 36: II 99. 27-29
 12, 42: I 100. 11-14
 13, 5: I 58. 30
 13, 7: I 315. 2
 13, 13-14: I 101. 24-25
 13, 20: I 58. 30
 13, 23: I 60. 18-20
 13, 25: I 49. 7-8; 165. 26-
 27
 13, 29-30: I 7. 15-19
 13, 30: I 52. 27-28
 13, 43: I 84. 14
 14, 3-11: II *162. 15-16

14, 3-4: II 61. 19-24
 14, 25-31: I 358. 4
 15, 14: II 57. 6-7; 101. 31
 15, 21-28: I 254. 3-9
 15, 24: I 118. 26-27
 16, 6: I 175. 26
 16, 18: I 298. 9; II *157.
 29-31; *173. 17-18
 16, 22-23: II *171. 28-29
 16, 26: II 54. 27-28
 17, 1-8: I 344. 7-8; 356.
 17-20
 18, 6: I 288. 26-27; II 54.
 26-27; 71. 20-21
 18, 17: II 72. 23-24
 18, 19-20: I 166. 4-7
 19, 3-9: I 150. 15-16
 19, 3: I 139. 5-9
 19, 6: I 102. 24-25; 138.
 11-12
 19, 7: I 86. 1
 19, 11: I 3. 11-12
 21, 13: I 49. 8-9
 21, 31: I 104. 25
 22, 21: I 143. 32-144. 2; II
 71. 12-13
 22, 24: I 141. 4
 22, 39: II 133. 10
 23, 3: II 100. 21-22; 101.
 32-102. 2
 23, 15: I 141. 20-22
 23, 24: I 251. 9-11
 23, 35: I 92. 23
 23, 38: I 280. 26
 24, 12: II 52. 2-3
 24, 14: I 118. 27
 24, 15: I 206. 13-14
 24, 36: I 178. 9-179. 2
 25, 1-13: II 139. 10
 25, 14-30: I 332. 8-9; II
 22. 21
 25, 33: I 84. 16-17; II 106.
 9-10
 26, 48-49: I 33. 13-14
 26, 63: I 161. 25-26
 27, 3-5: I 34. 1-2
 27, 5: II 130. 19-21
 27, 24: II 53. 23-24
 28, 19: I 118. 27; 254. 14-16;
 276. 19-23

INDEX AVCTORVM

Marcus

- 1, 10-11: II 37. 9-12
- 1, 24-25: I 207. 9-10
- 1, 34: ib.
- 2, 17: I 192. 17-18
- 3, 11-12: I 207. 9-10
- 4, 5: I 58. 30
- 4, 16: ib.
- 4, 20: I 60. 18-20
- 5, 1-19: I 205. 16-18
- 5, 24: II 13. 22-24
- 6, 17-28: II *162. 15-16
- 6, 17-18: II 61. 19-24
- 7, 27: I 118. 26-27
- 8, 38: II *161. 16-19
- 9, 2-8: I 344. 7-8; 356. 17-20
- 9, 42: I 288. 26-27; II 54. 26-27; 71. 20-21
- 10, 2-12: I 150. 15-16
- 10, 2: I 139. 5-9
- 10, 4: I 86. 1
- 10, 9: I 102. 24-25; 138. 11-12
- 11, 17: I 49. 8-9
- 12, 17: I 143. 32-144. 2; II 71. 12-13
- 12, 19: I 141. 4
- 12, 31: II 133. 10
- 14, 44-45: I 33. 13-14
- 14, 61: I 161. 25-26
- 16, 15: I 118. 27

Lucas

- 1, 26-38: I 331. 8-10
- 1, 69: II 33. 28
- 1, 77: II 33. 29
- 1, 79: I 38. 23-25
- 2, 41-52: I 344. 1-2; 354. 15-21
- 2, 52: I 356. 12-14
- 3, 8: II 99. 14-15
- 3, 9: I 280. 28-29
- 3, 21-22: II 37. 9-12
- 4, 23: I 104. 17-18
- 4, 41: I 207. 9-10
- 5, 32: I 192. 17-18
- 6, 21: II *172. 29-173. 3
- 6, 24: ib.
- 6, 27-28: I 302. 20-22
- 6, 27: I 234. 5-6

- 6, 34: II 102. 29-30
- 6, 39: II 57. 6-7
- 6, 41-42: I 104. 18-21
- 7, 24: II *158. 31-32
- 7, 28: II *162. 14
- 8, 6: I 58. 30; II 56. 11
- 8, 13: I 58. 30
- 8, 15: I 60. 18-20
- 8, 24-25: I 295. 9
- 8, 26-39: I 205. 16-18
- 9, 26: II *161. 16-19
- 9, 28-36: I 344. 7-8; 356. 17-20
- 9, 54-55: I 280. 18-21
- 9, 62: II 24. 18-20
- 10, 7: I 232. 23
- 10, 24: I 276. 9-10
- 10, 27: II 133. 10
- 11, 31: I 100. 11-14
- 11, 46: I 107. 3-5; 172. 1-2
- 12, 47: II 54. 3-6; 99. 9
- 13, 6-9: II 113. 16-17
- 13, 35: I 280. 26
- 14, 18-19: I 3. 15
- 14, 23: I 176. 20-21
- 14, 34: I 48. 18-19
- 15, 3-7: I 4. 26-5. 3
- 16, 9: I 71. 24
- 17, 1-2: I 101. 2-3; II 54. 26-27
- 17, 2: I 288. 26-27; II 71. 20-21
- 18, 13: I 201. 8-9
- 19, 46: I 49. 8-9
- 20, 25: I 143. 32-144. 2; II 71. 12-13
- 20, 28: I 141. 4
- 22, 47-48: I 33. 13-14
- 22, 67: I 161. 25-26
- 23, 6-12: I 286. 25-26
- 23, 31: I 155. 27-28
- 24, 47: I 254. 14-16

Ioannes

- 1, 1: I 51. 22
- 1, 5: I 353. 23-24
- 1, 6-8: II 61. 19
- 1, 14: I 51. 23-24; II 20. 22-23
- 1, 18: II 134. 10-11
- 1, 29: I 221. 4

INDEX AVCTORVM

Ioannes

- 2, 1-11: I 102. 22-24; 142.
10-13
2, 4: I 357. 12-13
4, 17-18: I 96. 29-31; 152.
23-27; II 84. 2-3
4, 24: II 60. 18-20
4, 40: I 254. 12-14
6, 33: II 134. 16-17
6, 44: I 56. 1-2
6, 51: II 134. 16-17
6, 56: II 136. 3-4
6, 68: II 46. 5-6
7, 30: I 357. 12-13
8, 21: II 54. 1-2
8, 24: ib.
8, 44: I 169. 27
10, 7-9: I 49. 9-10
10, 11-12: II 127. 21-25
10, 11: II 126. 3
10, 24: I 161. 25-26
11, 43: II 8. 23
11, 49-52: II 101. 25-26
12, 1-11: II 7. 5-8
12, 12-19: II 12. 1-3
12, 23: I 357. 17-18
12, 31: I 26. 15-16
12, 40: I 55. 25-26
12, 41: I 55. 19-21
13, 1-11: I 46. 14-15
13, 25: I 357. 12
13, 31-32: I 357. 17-18
13, 31: I 358. 16-18
14, 2: I 27. 17; 71. 24
14, 6: II 66. 30
15, 13: II 53. 16-18
15, 22: I 280. 25; II 76.
21
15, 25: I 44. 1-2
16, 33: I 242. 27-28
17, 1-5: I 357. 17-18
17, 1: I 358. 28-359. 2; 360.
26-361. 2
17, 4: I 359. 2
17, 5: I 359. 19-20
18, 12-14: II 101. 25-26
19, 11: II 97. 22-25
20, 1: II 103. 12-14
20, 17: I 241. 34-242. 1
21, 20: I 357. 12

Acta apostolorum

- 1, 25: I 212. 16
2, 22-36: I 361. 12
2, 30: II 46. 4-5
4, 13: II 65. 20-21; 100, 16
4, 27: I 286. 25-26
5, 15: II 8. 19-21
5, 39: II *171. 31
7, 57: II 89. 6
8, 9-24: I 198. 13
8, 18-24: II 70. 28; 101.
10-11
8, 27-39: I 299. 19-21
9, 1-18: I 179. 16
9, 1-4: I 110. 4-6
9, 15: I 286. 4-5
9, 23-25: I 286. 17-18
12, 1-23: I 91. 11-16
12, 1-3: I 92. 23-25
12, 3-19: I 286. 14-16
13, 1-3: II 4. 11-14
13, 6-12: I 198. 14
13, 18: I 280. 26-27
14, 22: II 142. 8-9
15, 10: I 107. 5-7
15, 18: II *176. 13-15
16, 3: I 116. 8-9; 138. 6;
172. 6-7; 309. 22-23; II
74. 29
16, 16-18: II 201. 31-202. 2
19, 12: II 8. 19-21
19, 30-31: I 286. 19-21
20, 28: II *155. 3-4
20, 29: II *156. 20-22
23, 8: I 211. 10-12
23, 12-35: I 182. 28-183. 2
26, 9-14: I 110. 4-6
26, 14: II *173. 19

Ad Romanos

- 1, 26: I 134. 11-12; II *155.
9
1, 28: II 62. 12-13
2, 1-5: II 97. 9-11
2, 6: II 54. 2-3
2, 15: I 262. 15-17
2, 29: I 302. 17-18
3, 3: I 12. 4-6
3, 11: I 201. 26
3, 15: II *159. 3-4
3, 19: I 128. 7-8

INDEX AVCTORVM

Ad Romanos

- 5, 2: II 17. 8-9
 - 5, 12: I 175. 6-7
 - 6, 9: I 244. 24-25
 - 7, 6: I 202. 12-13
 - 7, 18: I 21. 30-22. 1
 - 7, 22-23: I 21. 7-9
 - 7, 23: I 21. 11-12
 - 8, 18: I 64. 30-65. 2
 - 8, 20: I 352. 11-12
 - 8, 29-30: I 244. 29-31
 - 8, 29: II *176. 15-16
 - 8, 33: I 12. 15-16
 - 9, 3: I 4. 22-23; 317. 32-33
 - 9, 13: I 46. 6-7
 - 9, 16: I 11. 19-22
 - 10, 2-3: I 109. 32-110. 4;
 - 118. 20-21
 - 10, 5: I 43. 10
 - 10, 15: II *159. 4-5
 - 11, 29: I 352. 18-19
 - 11, 33: I 38. 29-30
 - 11, 34: I 37. 17-19
 - 13, 14: I 308. 24-26
 - 14, 7-8: II 5. 24
 - 15, 16: II 97. 6-7
- ## I ad Corinthios
- 1, 30: I 43. 25-26
 - 2, 10: II 62. 6-7; 65. 13-14;
 - 98. 24; *176. 3-4
 - 2, 13: II *172. 4-5
 - 2, 14: II 89. 17
 - 2, 16: I 78. 25-26; 131. 29;
 - 151. 16
 - 3, 1-2: I 299. 6-8
 - 3, 3: I 14. 17-22; 48. 33
 - 3, 7: I 11. 19-22
 - 3, 8: I 349. 5-6; II 135.
 - 22-23
 - 3, 9: II 97. 6-7
 - 3, 11-13: II 75. 24-26
 - 3, 13: I 25. 13-14
 - 3, 14-15: II 100. 23-26
 - 3, 19: II 50. 9-10
 - 4, 5: I 29. 24-25; 105. 10-12
 - 4, 7: I 39. 29-30
 - 4, 12-13: II 103. 23-24
 - 4, 13: II 100. 18
 - 5, 6: I 175. 22-23; 208. 2-3
 - 6, 16: I 136. 2-3

- 6, 18: I 154. 22-24
 - 7, 1-2: I 147. 6-7; 307.
 - 2-5; II *150. 9-11
 - 7, 1: I 102. 27-28; 145.
 - 26-27
 - 7, 2: I 103. 2-3, 30-31;
 - 111. 8-9; 113. 1-3; 180.
 - 20-21; 195. 26-28
 - 7, 5: I 103. 10-11, 17-21
 - 7, 8-9: I 132. 4-6; 146.
 - 17-20
 - 7, 8: I 132. 20-21
 - 7, 9: I 145. 30; 151. 19; 154.
 - 24-26; 169. 30-31; 307. 25;
 - 311. 1-2
 - 7, 10-11: I 132. 24-26; 150.
 - 10
 - 7, 10: I 142. 32-143. 1
 - 7, 13-14: I 142. 24-26
 - 7, 25: I 131. 31-32
 - 7, 27-28: I 133. 8-9
 - 7, 29: I 308. 22-24; II 80.
 - 2-6
 - 7, 35: I 101. 16-17; II 130.
 - 13-15
 - 7, 39: I 310. 19-21
 - 7, 40: I 131. 29-30
 - 8, 4: I 78. 27-28
 - 8, 6: I 49. 25
 - 8, 12: II 71. 7-8
 - 9, 5: II 106. 26-27
 - 9, 12: II 143. 1-3
 - 9, 24: I 46. 2
 - 9, 26: I 6. 13-14; II 74. 7-8
 - 10, 13: I 64. 29; II 22.
 - 24-25; *167. 21-22
 - 10, 31: II 37. 1-2
 - 11, 1: II 74. 28-31
 - 11, 4; 7: I 90. 22-25
 - 11, 16: I 53. 10-12
 - 11, 19: II *161. 30-31
 - 13, 12: I 28. 14-16; 42. 8
 - 15, 1: II 17. 8-9
 - 15, 32: I 313. 18-19
 - 15, 45: I 49. 25; II 20. 29
- ## II ad Corinthios
- 1, 22: I 303. 4-6
 - 2, 17: I 51. 2-3
 - 3, 6: I 40. 27; 258. 6-8
 - 3, 7: I 73. 30-74. 2

INDEX AVCTORVM

II ad Corinthios

- 3, 18: ib.
- 4, 10: II 29. 32-30. 1
- 6, 7: I 101. 20-22
- 6, 14-15: II 33. 12-14
- 10, 4-5: I 189. 10-13
- 10, 5: II 37. 4-5
- 11, 16-18: I 17. 32-33
- 11, 32-33: I 286. 17-18
- 12, 2-4: I 227. 29-31; II 106. 1-2
- 12, 2: I 43. 27-28
- 12, 9: I 39. 8-11
- 12, 10: I 308. 17-20
- 12, 11: I 227. 31-33

Ad Galatos

- 1, 8: I 112. 31-113. 1; II *174. 5-7
- 1, 10: I 317. 6-9
- 2, 6: I 247. 14-15
- 2, 11-14: I 299. 13-17
- 2, 18: I 2. 22-23; 232. 30; II 87. 13
- 3, 19 (?): I 172. 16-17
- 3, 22: I 37. 29-32; 316. 6
- 5, 2-6: I 172. 4-6
- 5, 2: I 309. 23-25
- 5, 4: I 212. 14
- 5, 9: I 208. 2-3
- 6, 8: I 28. 29-29. 3
- 6, 14: II 30. 1
- 6, 17: I 102. 26-27

Ad Ephesios

- 2, 2: I 154. 20-21
- 2, 19: I 61. 13
- 4, 5: I 49. 25
- 4, 6: I 29. 30-31
- 4, 13: I 20. 26-27; 105. 21-23; 156. 6; 299. 26-27; II 6. 16-17; 36. 31
- 4, 14: I 26. 5-6; II 96. 1-2
- 4, 15-16: I 18. 29-30
- 4, 16: I 268. 31
- 5, 2: I 265. 18-19
- 5, 5: I 104. 27-29
- 5, 12-13: I 155. 13-15
- 5, 28-29: I 148. 11-15
- 5, 32: I 148. 15-16
- 6, 12: I 71. 19

Ad Philippenses

- 2, 6-7: I 46. 11
- 2, 7: II 13. 29-30
- 2, 8: I 46. 16-17
- 2, 9: I 342. 10-12
- 2, 13: II *163. 5-6
- 2, 16: I 29. 24
- 3, 8: II 93. 3
- 3, 14: I 46. 2
- 3, 19: II *163. 2
- 4, 7: I 332. 1-2
- 4, 8: I 29. 21-23

Ad Colossenses

- 1, 24: I 102. 26
- 2, 9: I 355. 23-24
- 2, 10: I 265. 15-16
- 2, 17: I 43. 29-32
- 3, 5: I 73. 27-28; 104. 27-28; 160. 4-5; 249. 29-32; II 40. 4-6

I ad Thessalonicenses

- 2, 19: I 74. 6
- 4, 4: I 28. 3
- 4, 13-18: I 214. 30-31
- 4, 13: I 220. 6-10
- 5, 5: I 105. 23
- 5, 17: I 103. 8-10

I ad Timotheum

- 1, 15: II 100. 17-18
- 2, 5: II 30. 3
- 3, 2: I 143. 19-21
- 3, 6: I 45. 10-12; 179. 13-15
- 3, 15: II 4. 4
- 4, 1-3: I 140. 2-4
- 4, 3: I 129. 18
- 5, 9: I 299. 29-30
- 5, 14: I 136. 11-12; 176. 15-16
- 5, 18: I 232. 23
- 5, 21: I 176. 5-7
- 5, 22: II *175. 4-5
- 6, 10: I 104. 27
- 6, 11: I 315. 7

II ad Timotheum

- 2, 12: I 70. 22-23
- 2, 14: I 47. 5-7
- 2, 16: ib.
- 2, 19: I 28. 13-14; 53. 1
- 2, 23-24: I 293. 2-5

INDEX AVCTORVM

- II ad Timotheum
 3, 5: I 129. 20-22
 3, 8: I 205. 29-30
 3, 13: I 2. 24-3. 2; 45.
 31-32; II 58. 7-8; 96. 2-4;
 126. 5
 4, 8: I 64. 29-30
 4, 10: II 126. 1-2
 Ad Titum
 3, 1: I 292. 29-30
 Ad Hebraeos
 1, 1: I 51. 19
 1, 3: I 42. 28-29; 46. 12;
 55. 12
 2, 7: I 148. 3
 2, 9-10: I 56. 16-18; 357.
 19-21
 2, 10: I 344. 13-14; 346.
 10-11; 360. 22-23
 2, 13: I 74. 8
 2, 16-18: I 105. 13-18
 3, 1: I 3. 16-17
 3, 11: II 45. 24-25
 4, 14: II 30. 2; 123. 7
 4, 15: I 355. 13; II 21.
 31-32; 47. 9-12
 5, 2: I 104. 12-13
 7, 26: II 102. 25-28
 9, 4: II 134. 6-8
 9, 13: I 24. 19-21
 10, 26: I 115. 24-27; II 62.
 31-33; 73. 1-3
 10, 29: II 135. 25-28
 11, 8-10: II 61. 9
 11, 9: II 46. 3
 11, 13: I 61. 13
 11, 33: II 22. 11-12
 12, 4: I 15. 17-18; II 75.
 28; *163. 14-15
 12, 6: I 242. 25
 12, 14: I 73. 24-26
 12, 15-16: I 24. 14-16
 12, 15: II 89. 18-19
 12, 26: I 230. 17-19
 13, 4: I 251. 20-21
 13, 5: I 12. 14-15; 300. 7
 13, 15: II 143. 10-11
 Iacobi
 1, 2-3: I 46. 2-3
 1, 9: I 46. 21
 1, 17: I 23. 18-19; II *172.
 21-25
 2, 8: II 133. 10
 2, 14-17: II 59. 24
 2, 23: I 163. 17
 4, 3: II 132. 3-4
 4, 8: II 8. 10-11
 5, 20: I 105. 2-3
 I Petri
 1, 6-7: I 46. 2-3
 1, 21: I 361. 12
 2, 11: I 61. 13
 3, 7: I *132. 5; 133. 23
 3, 15: I 47. 3-4; II 17. 5-6;
 66. 16-17; *163. 28
 4, 8: I 105. 2-3
 4, 13: I 70. 22-23
 II Petri
 2, 7-8: II 61. 9
 2, 17: I 84. 16
 2, 22: II 71. 21-22
 I Ioannis
 4, 1: I 26. 4-5
 5, 6: II 66. 30
 Iudae
 13: I 84. 16
 Apocalypsis
 2, 23: II 54. 2-3
 22, 12: ib.

PROVERBIA ET LOCUTIONES

- ἐπαγομένῳ τὴν ἱερὰν ἄγκυραν II 130. 30. — I 117. 8–9; 290.
11–12; 351. 9–10; II 3. 23; 103. 10–11
τῶν ἐξ ἀγορᾶς τε καὶ μιλίων I 119. 5
εἰς ἄερα, τὸ παροιμιῶδες, δέρειν II 74. 7–8. — I 6. 13
τὰ ἀκίνητα . . . κινεῖν II 79. 6–7. — II 107. 2–3
τὰ ἀκίχνητα διωκόντων I 5. 17. — I 110. 18–19; 152. 8
τῆς ἀνὰ πάντων στόμασιν Ἀκκοῦς II 81. 4–5
τὸ ἀληθὲς εἶναι πικρὸν ἢ σοφὴ παροιμία κρατύνεται II 109. 5
ὁ Πυθαγόρειος λόγος ἄλλον αὐτὸν ὀριζόμενος τὸν φίλον I 296.
16–17. — I 268. 1; 344. 27–345. 1; II 9. 31; 95. 8–9, 10–11;
*167. 6–7; cf. II 29. 22–23
ὅσα γε, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, ἄμαξα φέρει βοῶν καὶ ζεῖδωρος
ἄροτρα II 26. 32–33
καθ' ἑαυτοῦ τὸν ἀνάγκυρον κινήσω I 313. 20–21
τάχα κεν καὶ ἀναίτιον αἰτιᾶσθαι I 307. 13–14. — I 321. 4
ἀνέμους ποιμαίνετε, κατὰ τὴν ἱερὰν παροιμίαν, καὶ πετόμενα διώ-
κετε ὄρνεα I 166. 12–13
εἰς ἀνέμους, τὸ παροιμιῶδες, τὸ τοῦ λόγου φιλοπονοῦντι γεώργιον
II 56. 11–13
καὶ τὴν παροιμίαν ἐπαληθεύουσιν, ἄνδρα γε τῷ κρατεῖν ἄφρονα ἐπὶ
τὰ χεῖρῳ προκόπτοντα I 89. 28–29
τῷ παλαιῷ λόγῳ . . . ἄνδρ' ἰφάσκοντι ἄδελφὸς παρῇ II 38. 18–19
ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται τὸ ἄδόμενον ἐν συντελείᾳ II 79.
26–27
ἐφ' ἐνὶ τῷ ἀτόπῳ λοιπόν, τὸ τοῦ λόγου, καὶ τᾶλλα συνεδραζόμενα
κατελάμβανον I 4. 5–6
τοῖς τὴν Αὐγέου κόπρον ἀποκαθαίρουσιν I 128. 26
αὔραι, τὸ τοῦ λόγου, ὑπολαβοῦσαι εἰς τὸ μὴ ὄν ἐξεφύσησαν II 70.
15–16
τοῦτο ἐκεῖνο τὸ Πυθαγορικὸν ἑαυτὸς ἔφα' I 164. 5–6
καθ' ἑαυτῶν βάλλοντες I 229. 13
κἂν εἰ βελόνη σιδηρεῖω παραβαλλοίμην, τὸ παροιμιῶδες, μοχλῶ
I 199. 3–4
αἱ ὀξύτεραι τῶν βουλῶν . . . ἐπισφαλέστεραι I *295. 4
περὶ βουλυτόν, δὲ δὴ φασιν I 186. 3
τὸ δημῶδες τοῦτο ἑραδεῖα δόσις, ματαία χάρις I 294. 16
τὸ τοῦ λόγου, ὑπὲρ γάλα τυρωθέντας I 106. 26–27
καὶ ὅ φασιν οἱ σοφοί, γαστρὸς ἑκατὶ II 111. 12–13
οὔτε γῆς, φασίν, οὔτ' οὐρανοῦ ἀπτόμενον II 85. 13–14. — II 126.
7–8
ἐπὶ γήραος οὐδῶ, τὸ τῶν θύραθεν σοφῶν φθέρεσθαι I 261. 7–8. —
II 99. 24

INDEX PROVERBIORVM

- τὸ 'γνώθι σαυτὸν' II 24. 5
οὐχ ἦττον ἢ γλαῦκες ἀμβλυώτων πρὸς ἥλιον I 321. 20—21
ἐπὶ γλώσσης ἄκρας I 141. 7
οὐδ' ὅσον ἐπὶ γλώσσαν ἦκειν . . . τὴν ἐμήν I 326. 8—9. — ὅτι κεν
ἐπὶ γλώσσαν ἔλθῃ (ἤδη cod.) I 298. 2—3
ψιλῇ γλώσσει καὶ ἀραιοῖς τοῖς χεῖλεσιν ἐκπνύμενον II 76. 9—10
μηδ' ἄκρῳ δακτύλῳ προσαιπτόμενος I 172. 2
δέος οὐκ ἀδεές, δὲ δὴ φασιν II 102. 18
πρὸς δύο . . . στείλασθαι τὸ ἀγώνισμα I 283. 10—11
λαλίστερον δέ φασιν τοῦ ἐν Δωδώνῃ χαλκείου II 43. 14—15
τὸ ἀδόκον πρὸς πέρας ἐνέγκαιεν ὡς κακοδαιμονοῦντες Χριστιανοὶ
Ἑβραῖω κεχρησμένοι προστᾶτη I 119. 1—3
ἐλαίῳ τότε, τὸ παροιμιώδες, . . . ἀλείφοντες II 52. 29—30
τὴν καθ' ἑαυτοὺς ἐλᾶν, τὸ τοῦ λόγου II 78. 14. — I 205. 5—6;
II 113. 12—13; *170. 14—15; cf. I 212. 16
ἐλαφος ἡμῖν, ὡς τὸ λόγιον, ἦκειν ἀντὶ παρθένου II 126. 12—13
ὅσον, φασίν, ἐπιψαῦσαι τῷ λόγῳ II 83. 29
ἐρίῳ . . . ἀνεδήσατο I 269. 5
ἀφ' ἐστίας, ὡς ἂν τις ἐρεῖ I 8. 27—28. — I 353. 23
ἀμνηστία σεμνύνειν οὐχ ἦττον ἢ τὰ πρὸ Εὐκλείδου τοῖς Ἑλλήσιν
II 74. 17—18
οὐδὲν πλέον Εὐρύβατος ἔξει καὶ Κιλικῶν εἰς τρόπων φανλότητα
II 72. 21—22
ἦρος, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, σταφυλή II *168. 3
τὰ Θέμιδος . . . τάλαντα I 261. 5—6. — τὰ Θέμιδος ζυγὰ τάλαν-
τεύεσθαι II 126. 23
οὐ φροντίς, τὸ παροιμιαζόμενον, Ἰπποκλείδῃ I 186. 16—17. —
II 86. 2
κατὰ κρημνῶν ὡς τις ἵππος γηράσκων ἀπορριφθήσομαι καὶ τάφον
ἔξω τὸν χαραδρεῶνα II 146. 28—30
ἰσότης . . . ἢ φιλία II *171. 23—24
ἴν' ἀπὸ τῶν ἐκείνου ἐρῶ, ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδιδόναι I 303. 2—3
εἰς Φρονώνδας ἀποδιοπομποῦνται καὶ Καλλικῶντας I 255. 5—6
τὴν Καμαρίναν κινήσας I 300. 12
οὐδὲ γὰρ ἡδὺ μύρον κανθάρω I 27. 8. — κανθάρων πόνῳ φιλο-
τιμείσθαι τοὺς μύρων ἀπόζοντας I 208. 4—5
ἀετῷ κἀνθάρος ἀναφαίρη I 206. 22
καπνὸν φεύγοντες εἰς τὸ πῦρ ἐναλλόμεθα I 116. 21—22. — II 107.
9—10
ὑπὲρ καπνοῦ (τὸ πηδάλιον κρεμάσασθαι?) II 112. 11
κάτω κάρα, τὸ τοῦ λόγου, καταβαλλόμενοι I 127. 17
περὶ τὰ κελύφη φασὶ τὸ πᾶν τῆς σπουδῆς κατηνάλωσαν II 25. 23—24
κενήν σοί φασιν ψάλλειν περιέγρονε II 124. 2
πρὸς κέντρα λακτίζειν II *173. 19
τὸ πολὺ τοῦτο περιφερόμενον 'τὰν κεφαλὰν καὶ μὴ τὰν γραμμάν'
I 247. 10—11
οὐδὲν πλέον . . . ἔξει . . . Κιλικῶν εἰς τρόπων φανλότητα II 72.
21—22. — εἰς Φρονώνδας . . . καὶ Κιλλικῶντας I 255. 5—6 app.
μονοῦ καὶ κινάβρας ἀπόζοντες II 127. 4—5
κοινὰ . . . τὰ φίλων II 9. 30—31

INDEX PROVERBIORVM

- εἰς κόμπον ἄλλως ὀδόντων I 224. 9-10. — I 212. 3-5; 328. 5-6;
 II 103. 31-32
 καθ' ἑαυτοῦ κόνιν ἀμᾶσθαι I 322. 6-7. — I 208. 8
 παραπέμπων εἰς κόρακας II *149. 6
 Κοροῖβον . . . ταῦτα καὶ Μαργίτου II 81. 3-4
 κρεῶν γὰρ μὴ παρόντων στέργομεν ταρίχῳ κατὰ τὴν παροιμίαν
 I 116. 20-21
 φαλακρῷ κτεῖς II *168. 2
 κύβος ἡμῖν ἀνερριπτεῖτο I 180. 13
 κύβων φασὶ καὶ ἀστραγάλων μετάπτωσιν τὰ ἡμέτερα ἀποφαίνουσα
 II 91. 9-10
 τὴν . . . Κύδωνος τοῦ Κορινθίου μεγαλοφυχίαν I 297. 23-24
 πρὸς Κυρόσαργες, τὸ πολὺ τοῦτο εἰπεῖν, ἀπορριπτειν I 144. 9-10
 τὰς . . . κύνας τυφλὰ τίττειν ἐπειγομένης I *295. 2
 τὸν μὲν κώνωπα διυλίζοντες, τὸ ἄδόμενον, . . . τὴν δὲ κάμηλον
 καταπίνοντες I 251. 9-11
 ἐκ τῆς κώπης, ὃ φασί, καὶ τῆς ἀσβόλου I 173. 25. — ἀπὸ τῆς
 κώπης, φασίν, ἀπὸ τῆς κεραμικῆς ἀσβόλου I 202. 15-16. —
 II 78. 15-16
 θύραν, φασί, κωφοῦ κόφομεν I 147. 15. — II 81. 22-23
 λαγὼ βίον, τὸ τοῦ λόγου II 95. 28
 κενότερος ὢν λεβηρίδος I 159. 14
 λίθους ἡγνοηκόσιν ὡς ἔφρουσι I 58. 31
 λίνον, φασί, λίνῳ συνάπτων I 134. 25
 τοῖς καὶ τῷ λιχάνῳ γευσάμενοις I 270. 20
 λύκους ἔαν, τὸ ἄδόμενον, διακενῆς κεχηρότας I 134. 5-6. — I 230.
 19-20; II 50. 18-19
 ταῦτα . . . Μαργίτου II 81. 4
 μαχαίρᾳ πῦρ σκάλλοντες, τὸ τοῦ λόγου II 107. 8-9
 Μελαμπύγῳ, τὸ παροιμιῶδες, περιτνχόντες I 120. 19-20
 μέσος ἀμχανίας . . . κατεστάθην I 47. 10. — II 39. 6
 μέτρῳ τῷ πάντων ἀρίστῳ I 268. 29
 μηδὲν ἄγαν I 16. 6-7. — I 110. 13; 118. 4; II 47. 22; 79. 27
 τῶν ἐκ μηχανῆς, φασί, σχεδιώτερος II 102. 7. — ὡς ἐκ μηχανῆς
 I 255. 28
 ἂ . . . οὐδ' ἂν τῷ Μώμῳ, φασί, παράσχοι πρόφασιν I 174. 11-12
 παλαιὸς δὴ τινὰς νεκροὺς ἀναμοχλεύειν II 107. 1-2
 νέννους (φασί) παίζων II 131. 1-2
 καθ' ἑαυτοῦ τὸ ξίφος . . . ἀκονᾶν I 111. 4
 ἐκ μέσης ὁδοῦ, τὸ ἄδόμενον, ἀναστρέψητε I 106. 14-15
 πρὸ ὁδοῦ, φασίν, εἰσηγήσασθαι II 66. 27
 συνάπτοντες ὅμοιον ὁμοίῳ I 119. 6-7
 οὐδ' ὄναρ . . . ἀνεχόμενος I 326. 8-9. — εἰ μὴ πού τι καὶ ὄναρ
 ἡμάρτηται τί μοι II 50. 7
 ὄνος, φασίν, ἐπακούωσι λύρας I 191. 27. — I 206. 25-26
 ἐξ ἀπαλῶν . . . ὀνύχων (a teneris . . . unguiculis) II 142. 16-17
 φιλία, τῶν ἀφροδισίων φασὶ κατ' οὐδὲν ὄρκων ἀμείνονι II 51. 30-31
 μηδ' ὀστράκον, τὸ παροιμιῶδες, μεταπεσόντος I 156. 30-31
 ὡσὶν ἐστῶσι κατήκουσαν I 248. 3. — II 52. 22
 ὡς μηδὲ τὸ οὐς ἄγειν σχολὴν κνήσασθαι, φασίν II *158. 29-30

INDEX PROVERBIORVM

- διάδηλον ἤδη καὶ παιδαρίῳ, φασὶν I 193. 4. — προδήλον καὶ παιδί
καθεστῶτος II 87. 26
λογισθῆσεται δὲ . . . ἡμῖν . . . παιδιὰ τὰ παρόντα II 111. 23—24
καθ' ἑαυτοῦ, τὸ ἄδόμενον, παίζειν II 17. 16. — I 53. 18—19; 268.
1—2; II 76. 7—8; 98. 25—26; 99. 7—8
παλινωδίαν ἄδων I 2. 2. — I 93. 10. — Στησιχόρειον ἄσσωσι μέλος
II 73. 22
Πάτροκλον μὲν πρόφασιν ποιουμένων, σφῶν δ' αὐτῶν αἵσχεα ὑπο-
βλεπομένων I 199. 5—6
κατὰ πεδίον ἀνέμον, τὸ παροιμιῶδες, τὰς τῆς καρδίας αὐλακας
ἀνετμήθη I 303. 8—9
πεζὸς ἐκεῖνος, τοῦτο τὸ ἄδόμενον, παρὰ Λύδιον ἄρμα . . . παραθέει
II 29. 10—11
περιρραντηρίων χωρὶς I 202. 15. — II 135. 14
ἀντὶ πέτρης σκορπίον φασὶν ὑπαλλάττειν I 303. 2
εἰς πέτρας, τὸ τοῦ ἑμοῦ Ἰησοῦ, σπείρουσι I 58. 30. — II 56. 11
τοῖς πρὸς πέτραν κυρίττουσιν II 123. 15—16
κυβερνήτῃ πηδάλιον II *168. 4
εἰς τετρημένον πίθον, τὸ τοῦ λόγου, ἀντλῶν I 29. 2
μηδὲ ταῖς κατὰ πίθου σκιὰν διαβλέποντες I 208. 22—23
κατὰ δεῦτερον, ὡς οἱ παροιμιῶδες φασὶν, πλοῦν II 27. 1—2. —
I 101. 20; 162. 16; 209. 2; II 73. 29—30
ἄνω . . . χωρεῖς ποταμῶν (τὸ παροιμιῶδες) II 126. 16—17
πράσου φύλλω, τὸ παροιμιῶδες, δεσμεῖν ἐπιχειρήσειν τὸν λέοντα
II *154. 9—10
τὸ τοῖς ἀπροβούλως τι διαγγέλλουσι γελοῖως ἐγκαλούμενον . . . , τοὺς
λόγους προοδοποιεῖν τῇ σκέψει I 297. 8—10
πρύμναν ἀνακρουόμενον, τὸ ἄδόμενον I 7. 22—23. — I 16. 13—14;
II 128. 23
τὸ θεῖον ὥσπερ κατὰ πρύμναν ἡμῶν ἴσταιται πνεῦμα II 3. 26—27.
— κατὰ πρύμναν . . . τῆς τοιαύτης αὔρας ῥεούσης II 27. 19—20
ὡς μηδὲ πυρφόρον, τὸ τοῦ λόγου, τῇ παρεμβολῇ διατηρηθῆναι
κυρίου I 316. 16—18
ῥιτίνης, τὸ ἄδόμενον, οὐχ ὑπόουσης ἐν Γαλαάδ I 15. 28. — I 217.
11—12; II 52. 16—17; 106. 9
ἀληθέστερος τῶν ἐπὶ Σάγρῃ II 52. 22—23
ἐφ' ἑαυτὸν τὴν σελήνην . . . , τὸ τοῦ λόγου, καθαιρῶν I 163. 29—30
τὸν σίδηρον ἐψεῖν II *172. 15
δεσμοῖς . . . σιδηροῖς, τὸ λεγόμενον, καὶ ἀδαμαντίνους ἐχόμενοι I *184.
10—11
σκιὰν ὀνειροπολήσας καπνοῦ II 50. 19—20
σμηῆνος κινῶν (τὸ τοῦ λόγου) II 4. 30
τὴν Τίμωνος . . . ἀπειροκαλίαν I 297. 22—23
καθ' ἑαυτῶν . . . τοξεύειν I 133. 14—15. — I 164. 1. — καθ' ἑαυ-
τῶν βάλλοντες I 229. 13
τυφλοί, τὸ παροιμιῶδες, τυφλούς II 101. 31. — II 57. 6
ὑδωρ ὄλμῳ πτίξομεν I 147. 15—16
ὑπὲρ ὑπονοίας, τὸ ἄδόμενον, φαντασιῶν I 227. 4—5
τῇ Βοιωτίᾳ ὑπὲρ παρισυνόμενῳ I 90. 29—30. — I 161. 8
ὃν κἂν ὕς, τὸ τοῦ λόγου, δάκοι II 109. 28—29

INDEX PROVERBIORVM

- πάλιν Φιλόξενος ταῖς λατομίαις ἀποπεμφθήσεται I 317. 24–25
 εἰς Φρυνώνδας ἀποδιοπομποῦνται I 255. 5–6
 χρυσείων ἀλλάζεται χάλκεα I 211. 6–7
 μηδὲ κατὰ χαλκοῦ ῥύπον I 211. 5
 χωρεῖν κατὰ τοῦ χάους ἐᾷ καὶ πρὸς τὸ πάντῃ μὴ ὄν καταδύεσθαι
 I 29. 11–12. — τί μὴ καταδύῃ πρὸς χάος . . . ; I 150. 26–27. —
 οἰχῆσθαι δὲ πρὸς χάος I 205. 15–16
 ἡμεῖς, τὸ τοῦ λόγου, χεῖρα ἐπὶ στόματι θείημεν I 137. 3–4
 καὶ χειρὶ καὶ ποδὶ ἐπήμυνες ὄν I 314. 19
 τὸ παροιμιῶδες, ὡς μία χελιδὼν ἔαρ οὐ ποιεῖ I 175. 16
 χήτει, φασί, βίον τὴν φιλίαν αὐτοῦ ἐξωνούμενος II 104. 25–26
 ὑπὲρ χιόνα λάμπαντας, τὸ τοῦ λόγου, ὑπὲρ γάλα τυρωθέντας I 106.
 26–27
 χύτραν ποικίλλουσι, τὸ τῆς θύραθεν παροιμίας I 58. 31–32
 τοῦ χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν διορίζοντος I 347. 2. — χωρὶς γάρ,
 τὸ παροιμιῶδες, τὰ τῆς ἀπάτης καὶ συμφωνίας ὁρίσματα I 164.
 30–31
 τοῦ ἐν φόφοις κειμένου καὶ λάρυγγι τελείου I 141. 33
 ὥδον, τὸ τοῦ λόγου, τίλλειν ἐπιχειρεῖ I 289. 4–5

INDEX NOMINVM

- Ἀσρών* I *163. 20, *21; 165. 3, 5, 8; 275. 23; II 12. 18
Ἀβεδδαρά II 15. 25
Ἀβειρώμ I 206. 2
Ἀβελ I 92. 22
Ἀβδηρίτης I 222. 29
Ἀβιβος I 59. 3; 61. 7; 62. 8; 70. 25; 71. 6, 9; 72. 5
Ἀβραάμ I 105. 14; *163. 15; 234. 21; 273. 17, 19, 29; 274. 6; II 61. 9; 68. 5
Ἀγαγ I 109. 19; 280. 13
Ἀγαρ I 142. 27; II 68. 6
Ἀδάμ I *129. 8, *10; 130. 16; *138. 13, 31, 32; *139. 18, *20; 235. 4, 6; 236. 16, 19, 24, 25; 244. 16; II 97. 15; 134. 16; *181. 10; νέος (δευτέρως) Ἀδάμ I 49. 25; II 20. 29
Ἀδράστεια Νέμεσις II 51. 20
Ἀδραστος (Lydus) I 263. 8
Ἀδριανούπολις I 285. 3
Ἀέτιος II 113. 3
Ἀθανάσιος (Alexandrinus) I 55. 13; 92. 25; 211. 4; II 111. 5
Ἀθηνᾶ I 204. 16
Ἀθηνόδωρος (frater Gregorii Thaumaturgi) I 95. 6
Αἴας (paradigma) I 191. 7
Αἴγινα I 335. 18
Αἰγύπτιος I 109. 18; 286. 24; *Αἰγυπτία βασιλὶς* I 304. 3
Αἰγυπτος I 24. 12; 273. 1; 275. 30; 286. 23; 297. 20; II 45. 24
Αἰδεσσα (Edessa) I 61. 8 bis; 62. 22; 63. 30
Ἀιδης I 335. 16
Αἰθιοπικός I 165. 10
Αἰθίοψ I 299. 21; II *159. 29; (in Euthymii iudicio assessor) II 126. 24, 25, 30
Αἰμυλιανός: ἡ τοῦ μάρτυρος Αἰ. θεία σκηνή I 87. 31
Αἰόλος I *295. 8; 297. 11
Ἄισμα II 91. 19; (plur.) I 118. 2; 256. 4
Ἀκκώ II 81. 5
Ἀλεξανδρεῖς II 106. 22
Ἀλέξανδρος (Macedo) I 322. 25, 33; II 32. 1, 27; cf. II 29. 9; ἡ Ἀλεξάνδρου I 359. 18
Ἀλέξανδρος (imp.) I 88. 31; 89. 13, 26; 91. 4; 118. 29; 119. 4
Ἀλέξανδρος (Alexandriae ep.) I 291. 5, 10
Ἀλέξανδρος (Byzantii ep.) I 291. 16
Ἀλκμήνη II 79. 17
Ἀλκεύς I 127. 6
Ἀμάσεια I 95. 14
Ἀμβρόσιος I 17. 27; 175. 14; 318. 4
Ἀμμανῖται I 202. 8
Ἀμμων (ὁ Αἰβύς) I 214. 2
Ἀμνών I 30. 7; 33. 32
Ἀμούλλιος (ὁ Λατῖνος Ἀ.) I 206. 1
Ἀμφιλόχιος (Iconii ep.) II 79. 8; 90. 3
Ἀμώς (Isaiae pater) I 225. 3
Ἀναστάσιος ὁ κοιταίστωρ, ᾧ τὸ Τραυλὸς γνῶρισμα I 322. 31; et fort. I 228. 7–20; 231. 3–12
Ἀνάστασις: ναὸς τῆς ἁγίας ἀ. (Hierosolymis) I 240. 32
Ἀνατόλιος (patriarcha) I 179. 5
Ἀνδρέας (apostolus) I 38. 26
Ἀνδρόνικος (Ducas) I 243. 12
Ἄννα (Arethae soror) II 137. 15; 138. 11
Ἄννας II 101. 26
Ἀντίλοχος (Nestoris f.) I 214. 5

INDEX NOMINVM

- Ἀντιόχεια* I 291. 18, 19; 298. 11; 299. 17; 301. 14; II 130. 1
Ἀντίοχος: ἡ *Ἀντιόχου* II 85. 10
Ἀντίπατρος (Herodis pater) I 229. 15
Ἀντιφῶν ὁ *Ραμνοῦσιος* II 91. 10
Ἀσχροί Πέτραι II 29. 12
Ἀπολινάριος ὁ *Σύρος* I 354. 2; 355. 17
Ἀργεῖος I 213. 13
Ἀργος πανόπτης II 88. 9
Ἀρέθας: I 256. 2; 292. 29; diaconus II 137. 1; (138. 1; 139. 1); cf. I 305. 21; II 49. 1; archiep. Caesareae Capadociae I 1. 3; 13. 1; 47. 1; 59. 1; 82. 1; 122. 1; *184. 1; 221. 3; 283. 1; 290. 1; 340. 1; II praef. p. XVII; 113. 1; 122. 1; (132. 1; 134. 1); 140. 1; *170. 29; *πρωτόθρονος* II *168. 1; cf. I 227. 20–21. — epistulae ad eum datae I *184. 1; *295. 1; II *149. 1; *168. 1. — obiter memorata: genus I 216. 14–17; II 51. 17–19; 137. 11–16; soror II 137–138; Leonis amicus paternus I 14. 28–31; rebus Cp. gestis a. 886 interfuit II 47. 15–48. 8; imperatorum et patriarcharum minister II 52. 6–10; a Leone in Graeciam missus II 110. 15–20; panegyrici in Leonem I 14. 31–15. 4; episcopus factus instantibus Leone et Nicolao II 102. 14–18; 112. 4–5; Basilii successor I 19. 7–9; 264. 3; II 79. 2–3; 100. 1; alloquitur gregem suum I 29. 13–24; 33. 22–23; 45. 29; 59. 4–61. 6; 73. 13–74. 8; Nicetam et alios discipulos habet I 340. 2; II *164. 10; *166. 1; *171. 2–3, *22–23; e palatio secedit propter tetragamiam II 57. 23–25; durius in eum agitur I 311. 5–7; 314. 16–22; 318. 27–28; 344. 16–17; II *159. 3–7; *160. 7–8; *162. 26–28; inflecti posse creditur II *170. 28–29; *171. 12–14; a Nicolao et Alexandro episcopatu demotus II 132. 6–7; senex I 261. 7–11; 297. 2; II 99. 24–26; annos 73 natus I 227. 19; vita et mores I 227. 21–24; II 51. 17–20; 66. 6–15; *165. 5–29; doctrina I 13. 6–7; 325. 13–15; II 46. 23–25; valetudo I 278. 16; II 114. 7–8
Ἀρειος (haereticus) II 21. 24
Ἀριστείδης (Atheniensis) I 335. 28
Ἀριστόξενος (musicus) I 204. 14
Ἀριστοτέλης I 155. 6; 167. 28; 316. 23; 325. 14; 326. 15; 340. 6; 342. 13; cf. *Σταγειρίτης*
Ἀριστοφάνης I 189. 17
Ἀρίστων (Platonis pater) I 111. 25; II 24. 27; 53. 10
Ἀρκάδιος (imp.) II 69. 9
Ἀρμένιος I 199. 2; (plur.) I 47. 2; 52. 23
Ἀρσένιος (Athanasii adversarius) I 231. 1; II 111. 6
Ἀρσένιος (abbas) II *175. 2
Ἀρχέλαος (rex Macedoniae) I 335. 30
Ἀσία II 32. 1
Ἀσίαρχοι I 286. 19
Ἀσκληπιάδαι I 69. 3; 214. 12
Ἀσσύριος I 189. 9
Ἀστακηνός κόλπος I 84. 31
Ἀττική II 28. 6
Ἀττικός: τὸ *Ἀ. βάραθρον* II 50. 15; *Ἀττικοί* I 326. 4
Ἀυγέας I 128. 26
Ἀυσίτης I 16. 9; II 142. 23
Ἄφρος II 27. 25
Ἀχαάμ I 280. 14
Ἀχαιοί I 101. 30; II 113. 6
Ἀχερονσία I 212. 20

INDEX NOMINVM

- Ἀγέρων* I 212. 21
Ἀγίλλας (Alexandriae ep.) I 291. 5, 10
Βαβέλ I 275. 4
Βαβυλωνγέννητος I 275. 8
Βαβυλών (antiqua) I 236. 31; 275. 4 bis, 7
Βαβυλών (Aegyptia) I 294. 2, 7; *295. 7
Βαχχικός II *159. 27
Βαρνάβας II 4. 11
Βασιλείαι I 255. 22; 320. 18
Βασίλειος (Magnus) I 9. 8; 19. 7; 20. 19; 96. 13; 97. 8; 98. 4, 6, 12, 19; 99. 20, 24; 111. 13; 112. 15; 137. 8; *151. 24; 152. 6, 10, 31; 153. 27; 158. 4; *159. 4, 13, 27; 160. 20; 162. 13; *169. 11; 175. 13; 180. 8, 15; 193. 13; 195. 12, 28; 196. 27; 210. 7; 263. 3; 264. 3; II 72. 24; 75. 8; 79. 7; 84. 28; 89. 4; 90. 1; 99. 31; 100. 7, 10; 103. 2, 7, 15, 18; *176. 2
Βασίλειος ὁ Ἀμασειάς I 95. 13
Βελιάρ II 33. 13
Βηθλεέμ I 274. 32; 275. 3; II 33. 26
Βιάνωρ (presbyter) II 85. 8
Βιθυνός I 84. 29
Βοιωτία ὡς I 90. 30; 161. 8
Βούλγαροι I 203. 9; 287. 20, 22, 27, 29; 289. 3; II 16. 13; cf. I 266. 6–8; II 9. 23–27
Βυζάντιον I 179. 5; 291. 16
Γαβριήλ (archangelus) I 331. 10
Γαβριήλ: v. *Νικόλαος ἁσικρή- τις ὁ τοῦ Γ.*
Γαλαυδ I 15. 28; 217. 11; II 52. 16; 106. 9
Γαλακρινίτης: v. *Νικόλαος (patriarcha)*
Γεδεών I 332. 14
Γεργήνιος γέρων I 214. 4
Γιεζή II 45. 5
Γνωστικοί I 140. 4; 209. 16
Γολιάθ I 227. 28
Γόμορρα I 316. 16
Γοργίνιος I 189. 28
Γουρίας I 59. 3; 61. 7, 22; 62. 3, 21; 64. 9, 15; 66. 23; 69. 27; 70. 24
Γρηγόριος (Nazianzenus) I 55. 13; 57. 12; 100. 14; 187. 5; 193. 5; 198. 16; 206. 21; 210. 30; 251. 2; 353. 11; 356. 11; II *176. 2; *180. 3; cf. I 269. 13–14; 270. 31–32; 360. 6
Γρηγόριος (Nysseus) I 282. 1; II *176. 19
Γρηγόριος (Thaumaturgus) I 95. 5; 282. 2; 283. 4, 7, 19, 24, 29; cf. I 84. 25
Γρηγόριος (Decapolita) I 84. 24
Γρηγόριος μητροπολίτης Ἐφέ- σου I 285. 1, 2; 290. 1
Δαθάν I 206. 3
Δαλιδά I 135. 3
Δαμασκός: τὸν ἐν Δ. ἀμηνῶν I 233. 1
Δανιήλ I 56. 8; 76. 31; 262. 32
Δανιδ I 20. 24; 30. 2; 80. 29; 81. 1; 85. 11; 160. 18; 198. 5; 227. 26; 232. 24; 242. 29; 274. 12; 275. 15; 277. 30; 329. 29; 331. 2; II 15. 24; 58. 3; 104. 10; *118. 9; 135. 23; *176. 23; *177. 4; *181. 13
Δάφνη I 346. 16
Δεκάπολοις ἢ τῶν Ἰσαύρων I 84. 27
Δημάδης (Atheniensis) I 210. 5
Δημᾶς II 126. 1
Δημήτριος μητροπολίτης Ἡρα- κλείας I 305. 1
(Δημήτριος) v. Φαληρεὺς
Δημόκοιτος ὁ Ἀβδηρίτης I 222. 29; 338. 24
(Δημοσθένης) v. Παιανιεύς
Δίδυμος (Alexandrinus) II 22. 4
Δίκη I 141. 14
Διοκλητιανός (imp.) I 62. 29; 70. 29
Διομήδης ὁ Θραξ I 208. 10
Διονύσια I 204. 31

INDEX NOMINVM

- Λιονύσιος* (tyrannus) I 317. 25
Λιονύσιος (Alexandrinus) II
 103. 9; 105. 3, 13; 106. 4;
 107. 10, 11, 17
Λιώνυσος II *159. 8, *32
Λιώσκορος (haereticus) I 50. 32;
 II 22. 1
Λόλων I 198. 11
Λωδώνη II 43. 15
Λωραλήτης: v. *Παῦλος*
Λωρίς (Herodis uxor) I 229. 16

Ἐβδομον πεδίον I 54. 1
Ἐβραῖος I 119. 2; (plur.) I 118.
 22; 241. 19; 271. 9; 275. 5
Ἐβραῖς (φωνή, γλῶσσα) I 40. 5;
 275. 6
Ἐζεκίας I 40. 18
Εἰρήνη (Aristophanis) I 189. 17
Ἐκάβη I 205. 6
Ἐκκλησία: ἡ νέα ἐ. II praef.
 p. XVII; 140. 21
Ἐλεάζαρ II 61. 21
Ἐλευσίς I 128. 14
Ἐλισσαῖος II 45. 2
Ἑλλάς II 110. 15, 17; (γλῶσσα)
 I 36. 15; 96. 12; 275. 6
Ἑλλην II 33. 1; (adi. fem.)
 I 224. 8; (plur.) I 78. 20;
 120. 2; 128. 11, 13; *168.
 18; 187. 31; 207. 8, 11, 13,
 17; 254. 19; 351. 24; II 74.
 18; 146. 30; *159. 9; *178.
 13
Ἑλληνικός I 203. 2; 277. 23;
 II 33. 6
Ἑλλησποντος II 32. 30
Ἑλύμας I 198. 13
Ἑμετ (Amida) I 234. 1
Ἑμπεδοκλῆς ὁ Σικελιώτης I
 222. 30; 346. 27
Ἐνός II 61. 5; 141. 20
Ἐνώσεως τόμος II *122. 3;
 *132. 16
Ἐξηκεστίδης II 88. 24
Ἐπικούρειος I 198. 14; 210. 28
Ἐπίκουρος II *161. 8
(Ἐπιφάνιος) (Laodiceae ep.) I
 318. 11–15, 27–28
Ἐρμῆς I 204. 23
Ἐρμιογένης I 270. 21
Ἐρυνθρά I 254. 2
Ἐῤῥα I *139. 18; *163. 10; 236.
 17, 19; II 97. 15
Ἐδάγριος II 22. 4
Ἐῤῥοια II 28. 2
Ἐκλείδης (Atheniensis) II 74.
 17
Ἐρρύβατος II 72. 21
Ἐνθύμιος (patriarcha) I 82. 2;
 83. 13; 91. 3; II 140. (1.) 3;
 *173. 29; cf. II 109. 17–18;
 119. 15–16
Ἐνθύμιος ὁ τοῦ Ῥουσίον ἀρχιε-
ρεὺς I 287. 18
Ἐνσέβιος ὁ Παμφίλου I 198. 15
Ἐνστάθιος (Attaliae Pamphy-
 liae ep.) II 130. 28
Ἐνστάθιος Σίδης I 298. 1
Ἐνστάθιος πρωτοπαπᾶς τῆς Νέ-
ας ἐκκλησίας II 140. 20, 22
Ἐντυχῆς (haereticus) I 49. 18;
 50. 32; II 22. 1
Ἐνφράτης I 61. 9; II 31. 9; 33.
 25
Ἐνφύχιος (martyr) I 300. 3
Ἐφεσος I 285. 1; 290. 1; *295.
 1; 313. 19; II 21. 27; 129. 5
Ἐφραθᾶ I 274. 32

Ζαχαρίας (propheta) I 92. 23
Ζεβεδαῖος I 91. 12; 92. 24; 280.
 19
Ζεῦξις I 190. 27
Ζεύς II 32. 3; *159. 9
Ζοροβάβελ I 275. 2, 5, 9, 11
(Ζωή) (Leonis VI uxor) I 90.
 5–7; 173. 34; 318. 13

Ἡθικά (M. Antonini) II 105.
 18
Ἡλί I 280. 10
Ἡλιάς ὁ Θεσβίτης I 287. 6; II
 28. 25; 43. 1
Ἡμέριος I 243. 15
Ἡράκλεια I 305. 1
Ἡρακλῆς II 79. 16
Ἡρόδοτος I 187. 29
Ἡρώδης I 91. 11; 229. 15; 286.
 25; II *162. 24

INDEX NOMINVM

- Ἡσαΐας* I 38. 14; 55. 11, 21;
 76. 8; 225. 3; 241. 10, 13;
 273. 20; 276. 27; 277. 25;
 320. 20; 343. 30; 353. 29
Ἡσαΐ I 24. 15; 46. 6
Ἡσίοδος II 24. 17

Θέκλα ἡ Παύλου μαθήτρια I
 299. 22
Θέμις I 261. 5; II 126. 23
Θεοδοσιόπολις II 28. 5
Θεοδόσιος (I imp.) I 17. 28;
 318. 1; II 69. 10
Θεοδόσιος (II imp.) I 53. 30;
 II 69. 10
Θεόφιλος κοιμιστῶν I 279. 1
Θεοφύλακτος (patriarcha) I 290.
 3; 292. 20
Θέσβη: ὁ ἐκ τῆς Θ. II 29. 2
Θεσβίτης I 85. 22; 175. 14;
 287. 7
Θεσσαλονίκη I 164. 10
Θετταλικός I 127. 6
Θήμαρ (Iudae nurus) I 109.
 21
Θήμαρ (Davidis filia) I 30. 8
Θουκυδίδης I 187. 29
Θραξ I 208. 10; II 6. 2
Θύμβρις I 298. 13
Θωμᾶς πατριάρχης I 178. 1; *184.
 1
Θωμᾶς ὁ ἐκ Τεγέας τῆς Πελο-
ποννήσου πρωτοσπαθάρης I
 230. 24

Ἰακώβ I 46. 6; 172. 22; 234.
 22; 273. 25; 327. 7; II 96. 4
Ἰάκωβος ὁ Ζεβεδαίου I 91. 12;
 92. 24
Ἰάκωβος (auctor epistulae) II
 132. 3
Ἰαμβρῆς I 205. 29
Ἰαννῆς I 205. 29
Ἰγνάτιος (patriarcha) II *132.
 15
Ἰδουμαία I 24. 12
Ἰεζεκιήλ I 76. 20; 236. 26, 28
Ἰερεμίας I 150. 17; 275. 26
Ἰεροβοάμ I 320. 18
Ἰεριχοῦς II 45. 12

Ἰεροσόλυμα I 179. 5
Ἰερουσαλήμ I 37. 16; 240. 26;
 241. 1; τοῦ κατὰ τὴν Ἰ. ἀμνηρᾶ
 240. 29
Ἰησοῦς I 3. 12; 18. 32; 29. 28;
 58. 30; 178. 9; 207. 27; 234.
 20; 235. 13; 238. 10; 254. 4;
 276. 25; 277. 6; 280. 18; 308.
 26; 330. 7, 18; 346. 11; 358.
 16; II 8. 22; 10. 2; 13. 23;
 29. 32; 42. 7; 48. 19; 52. 27,
 30, 32; 70. 20; *155. 4; *157.
 11; *158. 4
Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ I 242. 11,
 13; 327. 14; 330. 7, 15, 21
Ἰθακήσιος I 325. 3; 326. 17
Ἰκάριος (Bacchi comes) I 205. 5
Ἰκόνιον II 79. 8
Ἰνδική II 29. 15; *159. 21
Ἰορδάνης I 330. 10; II 45. 4, 7
Ἰουδαία I 254. 10; 317. 1
Ἰουδαϊκός I 277. 23; II 21. 28
Ἰουδαϊκῶς I 80. 31; II 18.
 17
Ἰουδαῖοι I 77. 18; 92. 24; 109.
 30; 118. 24; 138. 25; 150.
 16; 182. 28; 234. 28; 241.
 16; 244. 24; 271. 1; 276. 17;
 309. 13; 330. 16; II 7. 6; 89.
 6; 135. 11; *178. 13
Ἰούδας (f. Iacob) I 109. 21;
 274. 33; 275. 28; 276. 18;
 277. 17 bis; 327. 8, 9, 13;
 328. 26; 329. 2, 13
Ἰούδας ὁ Μακκαβαῖος II 61. 20
Ἰούδας (proditor) I 33. 13; cf.
 II *157. 12
Ἰουλιανός (imp.) I 168. 1, 2;
 180. 26; 198. 16; 208. 7;
 212. 17; 221. 1; 250. 31;
 310. 7
Ἰπποδρόμιον I 322. 29; cf. ὁ
 ἵππικὸς δίαυλος I 322. 17; ἡ
 ἵπποδρομία I 91. 7
Ἰπποκλείδης I 186. 17; II 86. 2
Ἰρις I 205. 9
Ἰσαάκ I 234. 21; 273. 17, 19;
 II 68. 6
Ἰσανροί I 84. 26
Ἰσκαριώτης II *157. 12

INDEX NOMINVM

- Ἰσαήλ* I 118. 26; 201. 30; 236. 33; 254. 8; 271. 11; 274. 20, 21; 275. 1, 27; 276. 1, 18; 277. 4, 15; 328. 28; 329. 30; 330. 1; II 45. 28; *ὁ νέος Ἰ.* I 277. 3; II 124. 25
Ἰταλοί II 106. 25
Ἰωάννης ὁ βαπτιστής II 36. 12; cf. *162. 27
Ἰωάννης (apostolus) II 103. 13; cf. I 357. 12; 358. 13
Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος I 53. 16; 54. 27; 92. 27; 114. 13; 152. 28; 155. 15; 168. 6; 181. 27; 211. 3; II 61. 25
Ἰωάννης ὁ ἀδελφόπαις Ὁρέστου τοῦ δομestίκου τῶν νονμέρων I 320. 1; (321. 1)
Ἰωάννης ῥαβδούχος II 110. 7; cf. 50. 10–11
Ἰώβ I 26. 2; 346. 9; II 142. 23
Ἰωήλ I 24. 14
Ἰωνᾶς I 253. 28; II 3. 32
Ἰωσήφ (f. Iacob) I 87. 20; *163. 13; 240. 8; 283. 3, 5, 17, 23, 30; 284. 22

Καΐαφας II 101. 26
Καΐν I 33. 15; 115. 9; 143. 31; 212. 2; II 135. 18
Καῖσαρ I 144. 1, 2; II 71. 12 bis, 15
Καισάρεια Καππαδοκίας I 1. 3; 13. 1; 47. 1; 59. 1; 82. 1; 95. 13; 122. 1; 283. 1; 290. 2; 298. 12; 340. 1; II 113. 1; 122. 1; 137. 2; *170. 29
Καισαρεῖς II 145. 3
Καλλίας I 334. 28
Καλλικῶν I 255. 6 (plur.); cf. II 72. 22
Καμαρίνα I 300. 12
Κανδάκης ὁ Αἰθίου I 299. 21
Καππαδόκαι II 38. 4
Καππαδοκία I 13. 1; 47. 1; 59. 2; 82. 2; 122. 1; 283. 1; 290. 2; 340. 1; II 113. 1; 122. 1; 137. 2
Καππάδοσσα I 95. 12; 298. 12
Καραμίτης I 243. 11

Καρθαγένη II 121. 1
Καρποκράτης (haereticus) I 129. 17 (plur.); 130. 21; 148. 20
Καρποκρατιανοί I 181. 23
Κέλσος ὁ Ἐπικούρειος I 198. 14
Κέρδων (haereticus) I 129. 18 (plur.); 148. 20
Κέρκωρ I 201. 6
Κιλικῶν II 72. 22; cf. *Κιλικῶντας* I 255. 6 app.
Κίρκη I 297. 15
Κλεῖτος II 29. 17
Κλήμης (Romanus) I 248. 28
Κλήμης ὁ Στρωματεύς I 296. 18, 19
Κορέ I 206. 3
Κορίνθιος I 297. 23; (plur.) I 78. 26; 113. 2
Κόρυμβος II 81. 3
Κοσμάς μάγιστρος I 213. 1; 260. 1
Κονδρούβη (Corduba) I 300. 13
Κρήτη I 335. 18
Κροῖσος I 120. 2, 5, 8, 11
Κύδων ὁ Κορίνθιος I 297. 23
Κύζικος II 109. 19
Κύνες I 141. 22; 223. 28; cf. 198. 16
Κυνόσαργες I 144. 9
Κυπριανός I 179. 16
Κύπρος II 7. 3; 8. 27; 11. 4; 12. 3
Κύριλλος (Alexandrinus) I 50. 25, 29, 30; 359. 17; II 129. 5
Κύριλλος ὁ Ἱεροσολύμων I 179. 5
Κῦρος (monotheleta) II 22. 8
Κωνυτός I 212. 20; 224. 11
Κωνσταντῖνος (I imp.) I 62. 18
Κωνσταντῖνος (VI imp.) II 73. 25
Κωνσταντῖνος (VII imp.) I 90. 9; II 145. 2; cf. I 15. 20, 22
Κωνσταντινούπολις I 82. 3; II 13. 10; 21. 25; 22. 2; 118. 25 app.; 119. 24; 131. 5; ἡ *Κωνσταντίνου* I 86. 8; 294. 7; cf. I 54. 28; II 4. 5–6; 7. 9; 110. 23–24

INDEX NOMINVM

- Λαερτιάδης* I 325. 3
Λάζαρος II 7. 1, 4; 8. 23; 9. 28; 11. 3, 14; 12. 15; 13. 14; 15. 15; 16. 14
Λακωνικός II 50. 15
Λατίνος I 206. 1
Λεβί II 96. 5
Λέων δ' Ἀρμένιος (imp.) I 199. 2
Λέων (VI imp.) I 89. 23; 90. 14; 257. 1; 260. 2; 304. 1; II praef. p. XVII; 1. 1; 7. 2; 11. 1; 23. 1; 31. 2; 39. 1; 43. 2; 56. 1; (64. 1; 77. 1); 98. 21; 105. 1; 108. 1; (112. 1); *132. 17. — memoratur etiam I 7. 20–27 (= 16. 11–18); 10. 25–28; 15. 20–23; 85. 27–29; 89. 14–23; 143. 13–18; 145. 20–21; 173. 3–7; 173. 26–174. 9; 317. 10; II 35–38; *117. 4–5; *23–33, *119. 1–2; 125. 20–22; 128. 13–22; 129. 9–29; *157. 14–15; *167. 11; *170. 27–171. 1; *173. 28–29
Λέων δ' θεοφιλέστατος διάκονος καὶ σακελλάριος II praef. p. XVII
Λίβυς I 214. 2
Λικίνιος (imp.) I 62. 17; 71. 1
Λουκᾶς I 344. 1; 354. 16, 32; 356. 13
Λουκιανός I 333. 2; 336. 12; (337. 1)
Λύδιος II 29. 11
Λυδός I 263. 8; (plur.) 120. 2, 13
Λώτ II 61. 9; 96. 8
Λωτοφαγία I 326. 12

Μαδιάμ I 172. 25
Μαδιανίτις (μαδινίτις cod.) I 201. 27
Μαιονίδης I 324. 6
Μακεδονικός II 29. 9
Μακεδόνης (Byzantii ep.) I 291. 17
Μακεδόνιος (haereticus) II 21. 26
Μακεδών I 322. 32

Μακκαβαῖος II 61. 21; (plur.) *162. 11
Μανιχαϊκός II 22. 12
Μανιχαῖοι I 128. 9
Μανιχαῖος (haereticus) I 57. 27; 79. 17
Μάξιμος ὁ κύων I 198. 16
Μάξιμος (Margunius) I *129. 26; *300. 28; *317. 33
Μαργίτης II 81. 4
Μαρία (Mosis soror) I 165. 9
Μαρία (ἡ ἁγία Μ.) I 235. 12, 15, 25, 33; 236. 9, 22
Μάρκος (imp.) I 305. 2; II praef. p. XVI; 105. 7
Μαρτύριος (Antiochiae ep.) II 129. 31
Μεγάβυζος I 190. 26
Μεθόδιος ὁ Πατάρων I 198. 14
Μελάμπυγος I 120. 19
Μελέτιος ὁ μέγας I 179. 4
Μελιταῖα κυνάρια I 198. 7
Μελχισεδέκ I 275. 20, 22, 24; II 61. 9
Μενέλαος I 120. 18
Μεσοποταμία I 273. 26
Μηλιάς (porticus) I 190. 30
Μινδυρίδης (Sybarita) II 124. 30
(Μιχαήλ) (archangelus) I 14. 2–4
Μιχαήλ: ἡ τοῦ Μ. μονή II 113. 12
Μιχαῖας I 274. 31
Μουχούμετ I 239. 3
Μυρέλεον I 297. 12
Μυσοί I 347. 2
Μωαβῖται I 202. 8
Μωάμετ I 234. 8
Μῶμος I 174. 12
Μωσαϊκός I 274. 10
Μωσῆς I 224. 28; 234. 22 bis; 258. 2; II 13. 20; *Μωϋσῆς* I 21. 10, 15; 41. 25; 42. 13, 18, 21; 43. 9; 74. 1; 80. 5, 22; 81. 14; 102. 32; 106. 7; 109. 18; 165. 10; 172. 21; 205. 30; 224. 32; 225. 11; 247. 31; 250. 29; 271. 10; 272. 31; 273. 9, 13 bis, 16, 23; 275. 25; 279. 17; 327. 2, 11; 330. 3, 6, 11; II 9. 15

INDEX NOMINVM

- Μωχούμετ* I 238. 31; 239. 4, 5, 13, 19, 26; 240. 11; 241. 2; 243. 3, 20. — *Μονχούμετ* I 239. 3; *Μωάμετ* I 234. 8
- Ναασηνοί* I 140. 4
Ναβουχοδονόσορ I *163. 24
Ναυατιανοί I 114. 11; 115. 3, 6; 168. 2, 5; 181. 21, 30
Ναυάτος I 137. 30
Νανή I 242. 11, 13; *Νανί* I 330. 7, 13
Νεεμάν II 45. 5
Νειλῶος I 205. 31; 297. 20
Νέμεσις II 51. 21
Νεοκαισάρεια I 95. 4, 16; 96. 19; 159. 25; 162. 9; II 89. 2
Νεστόριος I 49. 16; 51. 11, 12, 20, 25; 56. 31; II 21. 28
Νέστωρ II 24. 8 (plur.)
Νίκαια I 301. 4; II 21. 23; 22. 10
Νικήτας (σχολαστικός) I 267. 1; 306. 1; 307. 27, 33; (312. 1; 315. 1); 340. 2; (φιλόσοφος ὁ Παφλαγών) II *175. 1; *178. 1
Νικηφόρος (patriarcha) I 92. 28; 199. 1
Νικηφόρος μοναχός, οἰκείος Νικολάου πατριάρχου I 323. 1
Νικολαΐται I 140. 5
Νικόλαος (patriarcha) I 317. 20; 318. 8, 9; 323. 1; II 1. 2; 39. 3; 49. 1; *115. 1; 132. 1; ὁ Γαλακρινίτης II *118. 25 app. — genus infimum II 124. 5–6; 125. 20; Leonis tertio coniugio non adversatur I 145. 20–25; 173. 8–21; electio II 1–6; 51. 22; eius laudes II 29. 19–30. 4; 33. 22–24; 35. 8–12; 38. 17–18; 48. 11–13; Arethae aequalis et pater spiritualis I 108. 2–9; II 22. 28–29; 51. 22–24; Aretham accusatum deserit II 49–55; in quarto matrimonio dispensare conatur II *118. 25–119. 2; 128. 18–22; eius cum Niceta colloquium II *169. 15–173. 27; episcopi vitae eius insidiantes I 318. 21; abdicatio I 85. 32–86. 3; II *115–121; 122–131; Alexandri satellites I 87. 16–17; 89. 7–12; 92. 9–18; Aretham officio demovet II 132. 6–7; crudelitas in episcopos I 146. 8–10; II 122. 2; 126. 19–27; vivis episcopis alios sufficit I 150. 6–11; eorum avaritia et nequitia I 176. 18–177. 9; II 126. 27–127. 1; episcopos publicanis obnoxios facit II 127. 1–7; eius libellus de tetragamia I 120. 16–17; 122. 2–6; 127. 25–26; eius mores I 104. 26–105. 3; 110. 15–17; 131. 18–24; 141. 13–23; 144. 33–145. 9; 175. 1–3; II 124. 27–31; *158. 25–160. 8; Ippus II *169. 15; *173. 28
Νικόλαος ἀσκητής ὁ τοῦ Γαβριήλ I 75. 1, 4
Νικόλαος μητροπολίτης II *155. 1
Νικόλαος ὁ πρωτοσπαθάρης I 230. 24
Νικόλαος ὁ Ξυλομαχαίρης (-ιος) II 49. 2; 104. 1; 111. 1; cf. II 98. 2–3; 109. 12–16; 110. 12–22
Νικόλαος στρατηγός II *178. 2
Νίκων (episcopus?) II 101. 21 (plur.)
Νινενή II 4. 7; *Νινεμί* I 253. 27
Νύσσα (Cappadociae) I 282. 1
Νύσσα Ἰνδική II 29. 14
Νυσσαεύς II *176. 19
Νῶε I 262. 32; II 61. 7
- Ξέρξης* II 32. 32
Ξυλομαχαίρης (-ιος) v. *Νικόλαος*
Ὀδυσσεύς I 297. 15; cf. I 325. 3; 326. 17
Ὀζᾶς I 206. 6; II 135. 2

INDEX NOMINVM

- Ὀζίας* I 207. 6; II 135. 9
Ὀλυμπος (ὁ Βιθυνὸς Ὀ.) I 84. 29
Ὀμηρικὸς I 101. 29; 156. 7
Ὀμηρος I 297. 1; 324. 2, 13; 325. 3; 326. 11; II 32. 15; 43. 13; 96. 14
Ὀξυδράκαι II 29. 14; 32. 10
Ὀρέστης δομέστικος τῶν νομμένων I 320. 1
Ὀρόντης II 130. 2
Ὀρφεύς I 191. 2; cf. II 6. 2
Ὀσιος (Cordubae ep.) I 300. 13; cf. I 250. 4–18, 31–32
Ὀυαλεντινιανός (imp.) I 17. 27; 175. 13

Παιανιεύς I 175. 19; ὁ καθ' ἡμᾶς II. I 325. 16
Παιδαγωγός (Clementis) I 296. 10, 19
Πάμφιλος I 198. 15
Πάταρα I 198. 14
Πάτραι I 228. 14; 231. 7
Πάτροκλος I 199. 5
Παῦλος (apostolus) I 2. 22, 26; 4. 23; 12. 6; 21. 8; 28. 14; 37. 30; 38. 26; 39. 9; 43. 31; 45. 11; 47. 5; 48. 3, 12; 56. 17; 64. 30; 78. 25; 90. 24; 92. 26; 102. 25; 109. 32; 111. 9; 112. 31; 113. 1; 116. 8; 118. 9, 17, 21; 130. 24, 27; 131. 27; 132. 11, 18, 32; 133. 5, 6, 23; 134. 11; 136. 2, 10, 20; 138. 6; 139. 31; 142. 24, 26, 32; 146. 14, 25; *148. 5; 150. 10; 151. 16, 21; 154. 22, 26, 29; 155. 13; 157. 25; 170. 32; 171. 5; 172. 4; 176. 12, 15; 179. 16; 180. 20; 182. 29 bis, 33; 195. 26; 198. 13; 201. 31; 214. 30; 220. 7; 227. 29; 249. 31; 286. 4, 17; 293. 2; 299. 5, 16, 22, 29; 307. 2; 308. 14, 16, 17; 309. 9, 22; 311. 1; 312. 4, 10, 15; 313. 2, 3; 314. 2, 4; 317. 6; 342. 11; 349. 2; 357. 19; 358. 15; 360. 22; 361. 12; II 4. 11; 8. 19; 37. 1; 62. 31; 73. 1; 74. 28; 80. 5; 89. 19; 97. 6; 100. 17, 24; 102. 27; 106. 1; 107. 11; 130. 13, 16; 143. 2; *152. 5; *161. 31; *174. 5
Παῦλος (Byzantii ep.) I 291. 17
Παῦλος ὁ Δωραλήτης (vel Δωραχήτης) I 157. 27
Παῦλος ἡγούμενος (Nicetae θεῖος) II *164. 1; cf. *169. 23; *172. 27
Παφλαγόν II *175. 1; *178. 1
Πελοπόννησος I 227. 2; 228. 13, 14; 230. 25
Πέρσης I 190. 26; (plur.) I 335. 29; II 33. 6
Περσίς I 331. 13
Πέτρος (apostolus) I 38. 26; 198. 13; 286. 14; 299. 9, 16; 358. 30; 361. 12; II 8. 19; 126. 29; ὁ κορυφαῖος I 91. 13; II *157. 11; *171. 28; ὁ πρόκριτος I 286. 4; 298. 9
Πέτρος ὁ ἱερομάρτυς I 296. 1; 291. 4
Πέτρος Σάρδεων μητροπολίτης I 302. 1; an idem II 101. 21?
Πιλᾶτος II 53. 24; 97. 23
Πίνδαρος I 214. 1; II 27. 10
Πλάτων I 212. 22; 223. 7; 224. 11; II 82. 30; 85. 17; ὁ Ἀρίστωνος II. I 111. 25; II 24. 27; 53. 9
Πλειάδες II 14. 31; *Πληιάδες* I 11. 12
Πλωτῖνος ὁ Θεσσαλονίκης I 164. 10; 192. 1; 194. 1
Πορφύριος I 180. 27; 198. 15; cf. 212. 17
Πορφυρογέννητος II 145. 1
Πρόκλος (patriarcha) I 53. 31
Πυθαγόρας ὁ Σάμιος II 29. 22; cf. II 95. 11
Πυθαγόρειος I 296. 16
Πυθαγορικὸς I 164. 5
Πύθωνος πνεῦμα I 202. 1
Πυριφλεγέθων I 212. 21; 224. 12
Πύρρος (monotheleta) II 22. 8

INDEX NOMINVM

- Ράβδος οὕτω καλουμένη ἀκτὴ*
 I 87. 29
Ραβδοῦχος: v. Ἰωάννης
Ραμνούσιος II 91. 11
Ραυάκης I 40. 19
Ροβοάμ I 255. 23
Ρούσιον I 287. 19
Ρουσουλνέ (Mahometis amicus) I 239. 15, 17, 18, 24, 27; 240. 12
Ρωμαϊκός II 42. 5
Ρωμαῖοι I 62. 18; 63. 7; 90. 11; 287. 22, 27; II 33. 15; 105. 17; 110. 11
Ρωμανός (imp.) I 233. 2; 265. 1; 289. 6; 290. 4; II 114. 1; cf. I 229. 30—230. 5; eius neptis I 266. 1—4
Ρώμη I 62. 29; 298. 13; 318. 11
Σαβᾶς (episcopus?) II 101. 22 (plur.)
Σάγρα II 52. 22
Σαδδουκαῖοι I 211. 10
Σαλμωνεύς I 205. 32
Σαμάρεια I 254. 13
Σαμαρείται I 254. 11
Σαμαρείτις I 96. 30; 152. 23; 155. 16; II 60. 18; 84. 2
Σάμιος II 29. 22; 95. 11
Σαμονήλ I 109. 19; 329. 8
Σαμψών I 135. 2
Σαμωνᾶς (confessor) I 59. 3; 61. 7, 26; 62. 2, 21; 64. 9, 16; 66. 25; 68. 9, 19; 70. 4, 24
Σαμωνᾶς πατρίκιος II 94. 4; cf. 104. 13
Σαούλ I 30. 4; 280. 13
Σαρακηνοί I 86. 29; 203. 9; 233. 3; 234. 7; 237. 21; 238. 13, 17; 243. 14; 244. 1; II 27. 25; 31. 9; 38. 5; *174. 2
Σαραφθία I 85. 21; II 44. 25
Σαρδανάπαλος I 334. 28; 335. 5; II 79. 17; 124. 30; *Σαρδανάπαλλοι* II *160. 3
Σάρδεις I 302. 1
Σαρδική I 301. 21
Σεβήτης (haereticus) I 50. 14, 16
Σειρήνες I 297. 15
Σειρήνιος I 326. 18
Σελεύκεια I 84. 24
Σεμέλη II 29. 15; *159. 9, *25
Σέργιος (monotheleta) II 22. 7
Σίδη I 298. 1
Σικελιώτης I 222. 31
Σίλας I 201. 31
Σίμων ὁ μάγος I 198. 13; 287. 5; 299. 13; ἡ *Σίμωνος δωροδοκία* II 70. 28; 101. 11; 126. 28
Σιναιὸν I 21. 15
Σισίνιος (Novatianorum ep.) I 115. 2
Σιών II 95. 24
Σκλαβητὸν μειράκιον (Alexandri minister) I 90. 10
Σκύθαι II 32. 12
Σόδομα I 273. 28; 316. 16; II 96. 9
Σολομών I 8. 7; 100. 13 bis; 127. 27; 129. 15; 252. 5; 318. 26; 319. 2; II 56. 5; 91. 18; 135. 9; 141. 1
Σολομώντειος II 79. 14
Σόλων ὁ Ἐξηκαστίδου II 88. 24
Σοφία: ναὸς τῆς θεοῦ σοφίας ἐπώνυμος II 9. 7; 14. 5
Σταγειρίτης I 78. 10; 139. 12; 191. 14; 325. 26; 352. 26; II 26. 29; 59. 14
Στέφανος ὁ ἐπὶ τοῦ κανικλείου I 216. 1; 294. 1; 295. 1; (296. 1); idem fort. *Στέφανος ὑπογραφεὺς βασιλέως τῶν ἀπορρήτων* I 324. 1; II 94. 1
Στέφανος πατριάρχης ὁ εὐνοῦχος I 252. 1; 292. 19, 21
Στέφανος Ἀδριανουπόλεως ἀρχιερεὺς I 285. 3; 286. 12; 287. 1, 23
Στησιχόρειον μέλος II 73. 22
Στουδῖος: τὰ Στουδίου I 231. 4
Στρωματεὺς I 296. 18
Συμβάτιος I 229. 1, 18, 19; 230. 14, 25; 231. 25, 32; 232. 2, 15
Σύμμαχος (interpres V. T.) I 34. 3, 31; 44. 23; 45. 5

INDEX NOMINVM

- Συρία* I 62. 27; 291. 18; 298. 12; ἡ ὑπὲρ *Εὐφράτην* Σ. II 33. 26; cf. I 61. 8
Σύρος I 354. 2; II 45. 4; (plur.) I 280. 15
Σφαῖρος (Empedoclis) I 222. 31; 346. 27
Σωκράτης ὁ Σωφρονίσκου I 227. 15, 35; 302. 3; 317. 6; 335. 6, 29
Σωκράτης: ὁ σχολαστικός Σ. I 53. 27
Σωμανίτις II 45. 10
Σωφρονίσκος I 227. 15, 35; 302. 3

Ταβέηλ I 320. 21
Ταράσιος (patriarcha) II 73. 24; 74. 10
Ταρσός I 243. 12
Τάρταρος I 212. 20; 303. 4
Τεγέα I 230. 24
Τίγρις I 61. 9
Τιμόθεος I 116. 8; 138. 6; 172. 6; 176. 11; 309. 23; II 74. 29
Τιμόθεος (musicus) I 204. 14
Τίμων I 297. 22
Τοῦρκοι II 27. 23
Τρανλός: v. Ἀναστάσιος
Τρύφων (patriarcha) II 113. 7
Τρώες II 113. 6
Τύριος γέρων (Porphyrius) I 212. 17

Ὑαγρος = Οἶαγρος I 191. 2
Ὑμήτιος I 141. 11
Ὑπέροβλος (Atheniensis) I 210. 5

Φάλαρις I 208. 10; II 52. 24
Φαληρεὺς (Demetrius) I *295. 3
Φαραώ I 92. 16; 254. 2
Φαρισαϊκός I 175. 26
Φαρισαῖοι I 171. 33
Φαρσαλίτης I 307. 32
Φάρσαλα: ὁ Φαρσάλων I 307. 1, 28; cf. II *149. 3; *150. 12; *153. 8–10, *20, *26
Φεβρωνία (monacha) II 139. 1, 3

Φιλιππησίου I 342. 11
Φίλιππος (diaconus) I 299. 20
Φιλόξενος I 317. 25
Φινεές I 201. 27
Φιομιλιανός (Caesareae ep.) I 95. 12
Φλαβιανός (Antiochiae ep.) I 291. 18
Φρύγες I 347. 2
Φρυνώνας I 255. 5
Φωκίων I 335. 28
Φωκυλίδης I 186. 11
Φώτιος (patriarcha) I 52. 22; 92. 28; II praef. p. XVII; *132. 15; indic. I 214. 16

Χαλάνη I 127. 5
Χαλδαϊκόν: τὸ παρ' Ἑλλήσι X. I 128. 11
Χαλδαῖος II 79. 17
Χαλκηδών I 48. 26; 49. 4, 5, 20; 51. 7, 21; 164. 14; II 21. 30; 120. 27
Χάμ I 247. 27; II 74. 13
Χαναάν I 330. 20
Χαναναία I 254. 6
Χαναναῖοι I 77. 18; 329. 22
Χοιροσφάκτης I 200. 1; 205. 19; 210. 9, 23; cf. 198. 10–11
Χριστιανισμός I 81. 22
Χριστιανοί I 62. 24; 63. 1, 15, 17, 23; 64. 10; 65. 6; 71. 8; 90. 22, 23; 106. 23; 110. 5; 112. 24; 119. 2; 137. 11; 145. 7; 201. 7; 207. 7; 215. 5; 224. 8, 18, 25; 234. 3; 240. 27, 31; 247. 16; 271. 4, 7; 274. 9; 276. 20; 309. 32; II 34. 1; 42. 3; 59. 22; 106. 7; *120. 5; 128. 26; 135. 16; 136. 13; *158. 24; *160. 9; *169. 18; *174. 3
Χριστοκτονία I 286. 25
Χριστοκτόνος I 91. 12
Χριστός passim
Χριστοῦ γεννήσεως ἑορτή II *169. 18
Χριστοφόρος ὁ σύγκελλος, Κυζίκου τότε τὴν ἐκκλησίαν ἰθύνων II 109. 18; cf. II 50. 10–11

INDEX NOMINVM

Χριστώνυμος II *155. 2	Ὠκεανός II *159. 29
Χρυσᾶ ἔπη I 296. 2	Ὠριγένης I 198. 14; II 22. 3
Χρυσόπολις II 12. 14, 16	Ὠσηέ I 39. 2
Χρυσόστομος I 168. 6; v. Ἰω- άννης	
Χρυσοχόος (poeta) I 230. 28	

INDEX VERBORVM

- ἀβάλε I 199. 2
 ἀβᾶς I 243. 6; II *175. 2
 ἀβίαστος I 182. 24; II 67. 23;
 *158. 4
 ἀβουλήτως I 231. 21
 ἀβρότης (rhet.) I 190. 11
 ἀγαθοδότης I 215. 19; 268. 19
 ἀγαθός: τοῦ ἀγαθοῦ μετοχή
 'communio' I 262. 22
 ἀγαθουργός I 352. 18; 361. 17;
 II *151. 16
 ἀγαλλίαμα II 12. 20
 ἀγγελικός I 105. 29
 ἄγγελος I 211. 19; 273. 6, ss.
 ἀγέλη I 33. 23; 72. 1; 83. 24
 ἀγιασμός I 277. 1
 ἀγιαστικός I 55. 28; 56. 10
 ἀγιότης: τὴν σὴν ἁ. II 127. 13
 ἀγιστεία I 71. 14; 206. 16; 254.
 18; 359. 18; II 126. 4
 ἀγιωσύνη: τὴν πανίερρον ὑμῶν ἁ.
 I 305. 17
 ἀγκιτήρ I 85. 8
 ἀγκισμός I 309. 13
 ἄγνοια quadripartita I 183. 6
 ἀγνωμονεστάτως I 251. 9
 ἀγνωμοσύνη I 114. 8; 228. 17
 ἀγορά I 119. 5; II 57. 14
 ἄγραφος I 101. 10; 248. 11;
 292. 25; II 89. 11
 ἀγροικικῶς I 109. 31
 ἄγχειν I 309. 31; 325. 21
 ἀγχίστροφος I 285. 8; 292. 28;
 II 37. 26
 ἀγχόνη II *118. 6
 ἀγχώματος II 90. 14
 ἀγωγός II 8. 2
 ἀγωνία I 83. 27; II 109. 25
 ἀγώνισμα I 360. 1; II 51. 31
 ἀγωνοθετεῖν II 51. 32
 ἀγωνοθέτης I 64. 30; 71. 20;
 83. 25; 349. 8
 ἀδαμαντίνως II 113. 4; *157. 30
 ἀδελφογαμεῖν I 130. 34
 ἀδελφομυζία II 87. 11
 ἀδελφότητες I 320. 1
 ἀδελφότης I 3. 5
 ἀδηλοῦν I 358. 12
 ἀδιάδοχος I 25. 17
 ἀδιάδραστος I 189. 2
 ἀδιάκριτος II 82. 25; 126. 19
 ἀδιάλλακτος I 112. 25
 ἀδιάσπαστος I 266. 2
 ἀδιαστάτως I 111. 9
 ἀδιάστροφος I 152. 3
 ἀδιαφορεῖν II 59. 17
 ἀδιαφορομένως I 172. 21
 ἀδιάφενστος I 222. 16
 ἀδιέλεγκτος I 155. 15
 ἀδικοδοξεῖν I 5. 13; 112. 19; 192.
 16
 ἀδικοδοξία I 131. 26
 ἀδιόριστος I 138. 20
 ἀδοκιμάστας II 126. 30
 ἀδρανία I 355. 3
 ἀδρομερῶς I 147. 12
 ἀδυσωπήτως I 247. 18; 251. 6;
 261. 20
 ἄδντον I 52. 22; 105. 29; 247.
 8; II 41. 25; 46. 9 app.; 126.
 28
 ἀείζως I 149. 28
 ἀείμνηστος I 179. 23; 279. 6;
 II 25. 20
 ἀειπάρθενος II 21. 29; 30. 14;
 34. 5
 ἀζύγιον I 194. 11
 ἀηδίζεσθαι I 106. 14
 ἀθέατος I 76. 5; II 106. 2
 ἀθεῖα I 64. 1; 201. 15; 202. 31;
 207. 30
 ἀθέλητος II 20. 31; 22. 7
 ἄθεος I 78. 17; 207. 8; 208. 1;
 299. 12; II 51. 13

INDEX VERBORVM

- ἀθεότης I 205. 8; 207. 3; II 136. 9
 ἀθεράπεντος I 280. 28; II 88. 31
 ἄθεσμος I 195. 2; 196. 19, 25
 ἀθέτησις I 289. 10; II 116. 7; *157. 6
 ἀθεώρητος I 207. 1; II *180. 8
 ἀθέως II 135. 29
 ἀθιγής I 252. 8
 ἄθλησις I 71. 22
 ἀθλητής I 70. 10; 71. 23; II *169. 4
 ἀθλοφόρος I 59. 16; 60. 9; 87. 24
 ἀθόλωτος I 203. 4
 ἀθύρεσθαι II 137. 8
 ἀθυροῦσθαι I 257. 3; II 89. 28
 ἀθώωσις II 76. 20
 αἰθριάζειν I 14. 1
 αἰμοβόρος II *156. 23
 αἰνιγματωδὴς II *179. 10
 αἶρα I 7. 13
 αἰρετίζειν I 251. 5; II 62. 24
 αἰσθημα I 350. 12
 αἰσθησις I 24. 30; 52. 31; 59. 11; 76. 1; 137. 22; 146. 31; 222. 26; 224. 19; 333. 4; 345. 23; 348. 9; 356. 5; II 6. 3; 7. 14; 27. 7, 16; 60. 2; *169. 7
 αἰσθητήριον I 24. 18; 41. 6; 59. 10; 349. 28; II 37. 3
 αἰσθητικός I 39. 17
 αἰσθητός I 21. 24; 348. 17; 350. 29; II 18. 13; 19. 12; 41. 16; *179. 22; *180. 13
 αἰσθητῶς I 346. 1
 αἴσιος I 18. 24; 162. 17
 αἰσίως I 132. 15
 αἰσχροποιός I 89. 30
 αἰτιᾶσθαι (θεόν: 'Deum causam habere') II *150. 21
 αἰώρα I 85. 9
 ἀκαθαίρετος II 89. 19
 ἀκάθεκτος I 288. 33
 ἀκαινοτόμητος I 57. 8
 ἀκάματος I 338. 19
 ἀκαμψής I 45. 14; 92. 18
 ἀκαμπῶς I 195. 18
 ἀκανθοβόλος I 24. 12
 ἀκανόνιστος I 249. 2
 ἀκανονίστως I 249. 13
 ἀκαπήλεντος II 19. 3
 ἀκατάγνωστος I 66. 13; 141. 30; 180. 5; II 59. 25; 102. 13; 136. 18; (comp.) I 116. 23; II 84. 7, 26; 90. 20
 ἀκαταγνώστως II 125. 29
 ἀκαταίσχυντος II 3. 22
 ἀκατακάλυπτος I 90. 24
 ἀκατάληπτος I 78. 3
 ἀκατάλυτος I *163. 27; II 38. 25
 ἀκατανόητος I 244. 30
 ἀκατάπτυστος II 136. 11
 ἀκάτας I 87. 31; II 12. 14, 26; 13. 8
 ἀκατάσκενος II *165. 23
 ἀκατάσχετος I 310. 17
 ἀκατέργαστος I 294. 8
 ἀκάτιον II 60. 11
 ἀκατονόμαστος I 106. 1
 ἀκένωτος I 219. 9; II 29. 13
 ἀκεσώδυνος I 214. 10; 258. 12; 262. 6; II 72. 8; 86. 27
 ἀκηδεῖν I 218. 15
 ἀκήρυκτος II 2. 3
 ἀκλόνητος II 95. 25
 ἀκλονήτως II 95. 30
 ἄκοιτος I 157. 5
 ἀκούβιτος: ἐν τοῖς ἰθ' α'. II 35. 2
 ἄκρα: κατ' ἄκρας I 11. 8; 35. 18; 51. 26; 285. 7; II 47. 19
 ἀκράτωρ (ἀφροδισίων) I 146. 30; II 92. 5
 ἀκριβάειν I 299. 25
 ἀκρίβασμα I 107. 8; II 135. 13
 ἀκριβαστής I 325. 15
 ἀκριβοδίκαιος I 318. 25
 ἀκροθώραξ I 121. 7
 ἀκυμόνως II 42. 5
 ἀλαθὲς ὄμμα I 141. 14
 ἀλάθητος ὀφθαλμός I 55. 5
 ἀλάστως I 71. 18; 72. 20; 90. 19; 92. 9; 207. 8; II 51. 6; 91. 26; 111. 22
 ἀλήθεια: ἡ ἀ. = Christus II *167. 14
 ἀληθογνωσία II *179. 1, *21; *180. 15

INDEX VERBORVM

- ἀληπτος I 110. 22
 ἀλητεύειν I 328. 30
 ἀλισγεῖν I 144. 21
 ἀλίσκειν (act.) I 118. 5; 326. 20; II 102. 18
 ἀλλάγια I 245. 12
 ἀλληλοφθόρος I 338. 8
 ἀλλόκοτος I 57. 26; 249. 8
 ἀλλοπάθεια (gramm.) I 320. 11, 15; 321. 11, 21
 ἄλλως τε δέ I 255. 7; II 27. 3; 106. 11; *119. 8; 129. 29
 ἀλογεῖν II *162. 22; *166. 26
 ἀλογία II 91. 20
 ἄλογος I 39. 22; 222. 8; 339. 3; 347. 26, 29; 349. 13; 350. 23
 ἀλουργής I 91. 2; II 47. 29
 ἀλουργός II 136. 12
 ἄλυνει I 218. 17; II 129. 21 bis
 ἀμαλλοδετήρ I 176. 2
 ἀμαρτάνειν (caus.) I 320. 14
 ἀμάρτυρος I 97. 11; 173. 30
 ἀμασθαι I 211. 25
 ἀμανροῦν I 162. 7; 215. 3; 356. 19
 ἀμβλυνώττειν I 42. 32; 80. 31; 321. 20; 328. 17
 ἀμβλωμα I 156. 13
 ἀμβλωσις I 343. 19
 ἀμβρόσιον αἶμα II 135. 27
 ἀμέθοδος I 151. 20
 ἀμείλικτος I 45. 14; 87. 16; 92. 18; II 95. 20; *170. 28
 ἀμελλήτως I 291. 33
 ἀμέρδεσθαι II 137. 4
 ἀμερμονμηνή I 242. 4—7
 ἀμετάθετος II 99. 27
 ἀμεταθέτως II 95. 24
 ἀμετάπτωτος II 67. 25
 ἀμηρᾶς I 233. 1; 240. 29, 30
 ἀμηρύκιστος I 300. 18
 ἀμιγῆς τοῦ ἐναντίου I 35. 15; sim. II 47. 21
 ἀμνηστεῖν I 216. 9; II 81. 1; *157. 16; *165. 3
 ἀμνηστία II 87. 21
 ἀμοιρεῖν I 190. 5; II 27. 16
 ἄμυνα I 302. 13; 324. 10
 ἀμφήριστος I 206. 21
 ἀμφίδοξος II 50. 7
 ἀμφίκορημος I 58. 4; 138. 9; 325. 28
 ἀμφιλαφής I 189. 24
 ἀμφίστομος I 325. 27
 ἀναβάλλεσθαι I 93. 10; 109. 8; ἀναβεβλημένος 'supinus' 187. 16
 ἀνάβασις (in virtute) I 352. 6; 356. 11; (ad patriarchatum) II 39. 3; 51. 22
 ἀναβίωσις I 27. 16; II 21. 19
 ἀναβιώσκειν (caus.) I 354. 1
 ἀνάγκη: τεχνικαῖς ἀ. II 58. 22
 ἄναγνος II 126. 27
 ἀνάγνωρος I 313. 21
 ἀναγωγός II 39. 21
 ἀνάγωγος I 170. 30; *174. 26; 316. 7; II 88. 3
 ἀναγώγως I 141. 28
 ἀναδεῖσθαι I 71. 23
 ἀνάδελφος I 229. 16
 ἀναδομεῖν I 208. 7
 ἀναζυμοῦν I 175. 28
 ἀναζωπυρεῖν I 25. 25; II 9. 4
 ἀνάθεμα I 4. 22; 50. 17; 94. 2; 101. 8; 106. 2, 17; 112. 23, 30; 130. 1; 139. 30; II *174. 7; *176. 7
 ἀναθεωρεῖν I 98. 25
 ἀναθυμιάς II 45. 2
 ἀναθυμιάσις (ξηρά) I 25. 27
 ἀναιδεῖν I 160. 2
 ἀναιδέεσθαι I 193. 13; II *160. 19
 ἀναίδην II 70. 17; 116. 27 (ceteroquin ἀνέδην, ex. gr. I 86. 24; 250. 4)
 ἀναιρέτης (τῆς ἀμαρτίας) I 224. 30; 225. 12
 ἀναισθησία I *169. 21; 209. 5
 ἀναίσθητος I 39. 17; 71. 4; 78. 21; 224. 18; 346. 25
 ἀνακαθαίρειν I 20. 26; II 75. 7
 ἀνακάθαρσις (τῶν νόμων, sim.) I 251. 26; II 75. 11; 90. 24; (τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔντασμάτων) II 110. 18
 ἀνακαινισμός I 328. 13; II 20. 28
 ἀνάκρασις I 28. 13; 56. 28

INDEX VERBORVM

- ἀνάκτορον, -α II 1. 12; 12. 14;
 87. 14; (ecclesia) I 10. 27;
 15. 14; 90. 23; 162. 1; 201.
 2; 202. 4; 228. 20; 255. 11;
 262. 26; 317. 30; II 22. 14
 ἀνακνυκλίν I 129. 17
 ἀναλγησία II 128. 30
 ἀνάλλεσθαι 'recurrere' I 299. 1
 ἀναλλοίωτος I 36. 24; 51. 9; II
 19. 28
 ἀναμάσσεσθαι II 147. 3
 ἀναμοχλεύειν II 73. 25; 107. 2
 ἀναμφίλεκτος I 81. 15; 99. 16;
 147. 26; 158. 3; 159. 19;
 188. 15; 292. 18
 ἀναμφιλέκτως I 55. 30; 72. 14;
 250. 9; 309. 30
 ἀνανεοῦν II 107. 1; 111. 6
 ἀνανταγώνιστος I 52. 24; 65.
 18; II 128. 5
 ἀναντίρρητος I 46. 23; 131. 24;
 136. 5, 14; 254. 20; 307. 32;
 II 62. 15; 87. 21
 ἀναντιρρήτως I 23. 3; 35. 22;
 99. 19; 148. 20; 263. 23;
 320. 14; II 68. 26; 82. 22
 ἀναξιοπαθεῖν I 201. 19
 ἀναπεμπάξεσθαι I 191. 25; 255.
 23
 ἀναπεταννύναι: ἀναπεπτάσθαι I
 187. 17
 ἀνάπλασις I 353. 8
 ἀναπλάττειν II 20. 21, 26
 ἀναπόβλητος I 45. 15; 342. 2;
 344. 28; 345. 7
 ἀναπολόγητος II *181. 24
 ἀναπόλογος I 296. 5
 ἀναπτεροῦν I 42. 7; 60. 7; II
 3. 25
 ἀνάρρησις I 46. 27; 52. 18; 65.
 6; 349. 7
 ἀναρριχᾶσθαι II 37. 19
 ἀνάρρους I 156. 31
 ἀνασείειν I 255. 24
 ἀνασηκοῦν II *152. 23; *160.
 15
 ἀνασιμοῦν I 186. 14
 ἀνασοβεῖν I 215. 13; 270. 19;
 288. 32
 ἀνάστασις I 211. 13; 240. 32
 ἀναστηλοῦν I 77. 11; II 22. 13;
 40. 10
 ἀναστήλωσις I 77. 25; 109. 23
 ἀνάστημα I 62. 2
 ἀναστομοῦν II 7. 15; 46. 7; 65.
 18
 ἀναστροφή 'conversatio' I 95.
 23
 ἀνατροπή I 221. 2
 ἀναφαίρετος II 38. 17
 ἀναφής I 76. 11
 ἀναφρονεῖν I *178. 5
 ἀναφύρειν (med.) II *155. 10;
 (pass.) I 338. 23
 ἀναχαιτίζειν I 149. 24; 347. 3
 ἀναχεῖσθαι I 97. 5
 ἀνάχυσις I 356. 20
 ἀναχώνενσις I 361. 8, 31
 ἀναχωρεῖν I 3. 19; 14. 14; 38.
 29; 190. 16; II *119. 3; 'su-
 perare' II 36. 15
 ἀναχώρησις I 1. 2
 ἀναηλαφᾶν 'retractare' I 109.
 15
 ἀνδραγάθημα I 24. 2
 ἀνδραγαθίζεσθαι I 284. 11
 ἀνδριάς: τὸν εἰαυτοῦ ἀποξέοντος
 ἀνδριάντα I 20. 28
 ἀνδρόθηλυς I 136. 25
 ἀνδρώδης I 299. 27
 ἀνέγκλητος I *163. 22; II 136.
 14
 ἀνεγκλήτως I 299. 11
 ἀνεγχείρητος I 11. 11
 ἀνείδεος I 76. 10; ἀ. ὕλη 351. 24
 ἀνεκλάλητος I 232. 19
 ἀνέκπλυτος II 54. 25
 ἀνεκφοιτήτως II 18. 10
 ἀνέμβατος I 276. 9
 ἀνεμαιοῖς I 261. 12
 ἀνεμποδίσις I 88. 25
 ἀνένδοτος I 22. 15; 36. 11; 70.
 19; 87. 28; 104. 13; 168. 8;
 181. 31; 347. 16
 ἀνενδότης I 9. 4; 17. 18; 115.
 1; 181. 32; II *157. 17;
 *158. 29
 ἀνενεργής II 20. 31
 ἀνενόχλητος I 6. 1; 259. 16
 ἀνένοχος I 249. 19

INDEX VERBORVM

- ἀνεξάντλητος* I 42. 11; 57. 33; 355. 28
ἀνεξέλεγκτος I 332. 4
ἀνεξέταστος I 109. 22
ἀνεξέυρετος I 37. 20; 38. 30; 152. 4
ἀνεξίκακος I 90. 3; II 70. 20
ἀνεπαίσθητος I 39. 22; 46. 25; 63. 20; 151. 15; 331. 4
ἀνεπαισθήτως I 160. 22; 183. 11; 330. 15; 351. 31
ἀνεπαισχύντως I 150. 14; 193. 24
ἀνέπαφος I 146. 22; 202. 8
ἀνεπαχθής I 190. 5
ἀνεπαχθώς I 279. 4; II 66. 13
ἀνεπέρειστος I 207. 19
ἀνεπηρέαστος I 4. 24; 12. 22; 62. 7; 149. 14; 180. 24; 181. 2; 213. 6; 261. 5; II 19. 32
ἀνεπιγνώμων II 125. 26
ἀνεπιγνώστω I 147. 13
ἀνεπίδεκτος I 223. 20
ἀνεπίζηλος I 205. 12
ἀνεπιθολώτως I 50. 4
ἀνεπιμελησία II *160. 28
ἀνεπισημάντως I 138. 18
ἀνεπίσκεπτος I 318. 32
ἀνεπίσκοπος I 258. 20
ἀνεπίστατος I 22. 13
ἀνεπιστάτως I 165. 14; 166. 15; 224. 14; 310. 4; II 57. 1; 75. 28
ἀνεπιστρόφος I 223. 31
ἀνετος I 357. 9; II 3. 6; 88. 27; 106. 6; (comp.) 14. 16
ἀνεύθετος I 182. 25; II 24. 19
ἀνεύθυνος I 283. 13; 285. 2; II 53. 13
ἀνευλάβεια I 247. 24
ἀνευλαβώς II 135. 28
ἀνέφικτος I 37. 17; 146. 2; II 20. 7; 24. 15; 37. 17
ἀνηβᾶν II 40. 11
ἀνήνυτος I 15. 19; 127. 13; II 67. 28; 98. 2; 109. 31; *169. 25
ἀνθαιρείσθαι I 134. 5
ἀνθολκή I 97. 23; 180. 24; II 28. 11
ἀνθορίζειν I 248. 14
ἀνθοσμίας II *158. 28
ἀνθρώπιον II 110. 12
ἀνθυποφορά I 310. 1; II 69. 8
ἀνιάτρευτος I 138. 2
ἀνιδιάζειν I 157. 6
ἀνίδρυτος II *177. 7
ἀνίερος I 128. 11; 207. 1
ἀνιεροῦν II 1. 13
ἀνικμος I 7. 8; II 44. 18
ἀνόθεντος I 53. 22; II 101. 18
ἀνοικονομήτως I 156. 23
ἀνταναιρῆν I 223. 13
ἀνταναιρέσεις I 130. 24
ἀντανεκλᾶν I 361. 24
ἀντανίστασθαι I 261. 27
ἀνταπόδομα I 140. 18, 25
ἀνταπόδοσις I *139. 23; 228. 26; II 54. 3
ἀντεισάγειν I 149. 2, 32; II 106. 6
ἀντεισφέρειν II 52. 4
ἀντέκτισις I 213. 18
ἀντεμπλοκή II 138. 8
ἀντεξάγεσθαι 'se opponere' I 130. 24; 138. 3; 170. 20; 227. 9; II 102. 23; 'comparari' I 63. 18
ἀντεξαγωγή II *172. 8
ἀντεξετάζειν I 88. 30; II 27. 13; 41. 13
ἀντεξέτασις II *170. 10
ἀντεξεταστικός I 270. 18
ἀντευλογεῖν I 49. 15
ἀντεφορμᾶν I 230. 13; 288. 6
ἀντηχεῖν II 9. 13
ἀντιβλέπειν I 49. 3
ἀντιδεξιούσθαι I 39. 27; 220. 23
ἀντιδεξίωσις I 214. 3
ἀντιδοξάζειν I 361. 1
ἀντίδοξος I *184. 16
ἀντίδοσις (theol.) II 21. 5
ἀντικαθῆσθαι II 52. 15
ἀντιμετρῆν II 54. 3
ἀντινομοθετεῖν I 81. 5; 250. 4
ἀντίξοος II 113. 7
ἀντιπαθεῖν II 18. 27
ἀντιπαίειν II 76. 21
ἀντίπαις (adi.) I 354. 22
ἀντιπαρεξάγειν I 321. 2

INDEX VERBORVM

- ἀντιπεπόνθησις I 58. 11
 ἀντιπνέειν II 2. 13
 ἀντιροητικός I 122. 2
 ἀντισηκοῦν I 213. 17; 355. 18
 ἀντιστηρίζειν I 21. 18
 ἄντνξ: τῶν οὐρανίων ἄ. I 104. 31
 ἀνύπαρκτος I 29. 5
 ἀνυπαρξία I 26. 6; 211. 15; II 91. 30
 ἀνύπεικτος I 255. 1
 ἀνυπερθέτως I 21. 23; 34. 24; 92. 5
 ἀπύποιστος I 69. 4; 216. 21; II 126. 24; 146. 7
 ἀνυποκλίτως II *152. 1
 ἀνυπόστατος II 97. 26
 ἀνυποστόλως I 167. 16; 176. 16; 205. 2
 ἀνώτερος 'salvus ab aliquare' I 2. 16; (adv.) 14. 6
 ἀξιοπρεπής I 268. 16
 ἀόρητος II 29. 26
 ἀόριστος I 96. 9; II *176. 20
 ἀπαθής I 54. 29; 56. 13, 15; 58. 12, 14; II 18. 24
 ἀπαιδαγωγήτος II 106. 6
 ἀπαίσιος I 12. 3; 76. 19; 86. 12; 172. 19; 196. 10; 201. 4; 283. 24; II 51. 7; 63. 19
 ἀπαλγεῖν (perf.) I 183. 12; 208. 25
 ἀπαμανροῦν I 4. 18; II 45. 9
 ἀπαμβλύνειν I 191. 14
 ἀπαμφιάζειν II 133. 7
 ἀπαναίνεσθαι I 178. 10
 ἀπανθίζειν I 23. 24
 ἀπανιστᾶν I 78. 5; (refl.) II 20. 8; *151. 23
 ἀπανούργως I 102. 32
 ἀπαντλεῖν I 209. 29
 ἀπαράγραπτος I 67. 16; 85. 6; 131. 14; 250. 10; 262. 16
 ἀπαρακαλύπτως I 73. 30; 160. 18; 164. 11; II 54. 21
 ἀπαράκλητος I 219. 2
 ἀπαρακλήτως I 205. 21
 ἀπαράλλακτος II 18. 26; 19. 18; 82. 25
 ἀπαραλόγιστος I 222. 22
 ἀπαραπόδιστος I 63. 4
 ἀπαραποδίστως I 57. 15
 ἀπαρέγκλιτος II 58. 1
 ἀπαρηγόρητος I 217. 29
 ἀπαρησάστος I 152. 26; 249. 4
 ἀπαρησιάστως I 112. 2, 6
 ἀπαστράπτειν I 42. 15
 ἀπασχολεῖν I 10. 25; 18. 6; 36. 29; 95. 8; 268. 14; 350. 1; II 56. 10; 99. 25
 ἀπατεῶν I 68. 25
 ἀπανθαδίζεσθαι I 10. 26; 121. 2; 130. 22; 146. 4; 202. 25; 224. 26; 247. 25; 248. 31; II 135. 10
 ἀπεγνωσμένως II 70. 26
 ἀπεκκλίνειν I 286. 9
 ἀπεκλέγεσθαι I 52. 9, 10; 144. 8
 ἀπεμπολᾶν I 11. 23
 ἀπεμπόλησις I 86. 24
 ἀπεμφαίνειν I 140. 13; II 20. 4, 5
 ἀπέραμα II 71. 21
 ἀπέραντος II 91. 20; (= ἀσμπέραντος) I 152. 8
 ἀπερίγραπτος I 77. 32; 78. 4
 ἀπεριμεριμνότητα I 250. 27
 ἀπερινόητος I 223. 22
 ἀπεριόριστος I 37. 20
 ἀπεριπαθής I 216. 13
 ἀπεριπτωτικῶς I 2. 23
 ἀπερίσκεπτος I 109. 29, 31; 127. 2; 298. 2
 ἀπερισκέπτως I 202. 14
 ἀπερυνθριᾶν II 124. 32
 ἀπενκτός II 49. 15
 ἀπενυχή I 120. 22
 ἀπηρυνθριακότως I 34. 21; 77. 28; 155. 10; 205. 27; 228. 31; 313. 23; II 57. 15; 70. 17
 ἄπλετος I 42. 15
 ἀπλοϊκός I 227. 13; 317. 11
 ἀποβάθρα II 13. 12
 ἀποβίωσις I 217. 21; 218. 30; 219. 16
 ἀπόβλεπτος II 53. 33
 ἀπόβλητος I 51. 6; 317. 17
 ἀποβουκολεῖν II *173. 6
 ἀποβύειν I 326. 19
 ἀπογινώσκειν: ἀπεγνωσμένος I 176. 10; 187. 9; II 98. 15

INDEX VERBORVM

- ἀπογράφειν 'exprimere' II
 *165. 14
 ἀπογύμνωσις I 228. 23
 ἀποδεικτικός I 285. 12; (comp.
 adv.) 54. 12
 ἀποδιαλύειν I 195. 5
 ἀποδιαστέλλειν I 154. 3; 196. 1
 ἀποδιατρίβειν I 6. 12; 115. 29
 ἀποδιστάναι I 158. 2
 ἀποδιοπομπεύειν I 249. 30;
 255. 6; II 59. 26; 73. 6
 ἀποδιορίζειν I 167. 15
 ἀποδύπτειν II 47. 8
 ἀποθεσπίζειν I 138. 8; 292. 15;
 302. 22; II 13. 2; 53. 2; 86.
 23; 97. 8
 ἀποθρόνισκειν I 267. 13
 ἀποθύειν I 205. 2
 ἀποθύμιος I 270. 32
 ἀποικονομεῖσθαι I 154. 25; 251.
 22; II 36. 33; 87. 6
 ἀποιμάντος II 129. 3
 ἀποινί I 54. 32
 ἀποκαθιστάναι I 37. 4; (refl.)
 35. 17; 262. 5
 ἀποκαλυπτάριοι I 230. 9
 ἀποκατάστασις I 138. 10; 359.
 30; 360. 5; II 22. 5
 ἀποκληροῦν I 167. 19; II 18.
 19; 82. 10; 83. 26; *174. 7
 ἀποκλήρωσις I 135. 29; II 146.
 14; τίς ἢ ἄ.; I 79. 7; cf. 197. 4
 ἀποκναίνειν II 3. 11
 ἀποκοπρίζειν I 243. 29, 33; 244.
 2, 5
 ἀποκρύπτειν 'longe superare'
 I 130. 2; 209. 12
 ἀποκλύειν I 205. 1
 ἀπολακτίζειν II *158. 22
 ἀπολογητικός I 226. 1
 ἀπολογισμός I 18. 17; 182. 14;
 *184. 16
 ἀπόλογος I 183. 4
 ἀποματαιάζειν I 158. 5
 ἀπομματίζειν II 55. 17
 ἀπομματοῦν I 105. 5
 ἀπομνημόνευμα I 189. 26
 ἀπόμοιρα I 332. 11
 ἀπόμοργμα I 78. 16
 ἀπομύειν II 62. 16
 ἀποναρκᾶν I 77. 27; II 60. 13
 ἀποξείν I 20. 27; 190. 24
 ἀποπάλλεσθαι I 42. 30
 ἀποπηδᾶν I 211. 7; II 57. 24
 ἀποπλήκτως I 131. 32
 ἀποπνίγειν I 167. 13; 174. 6
 ἀποπτος I 248. 4
 ἀποπτύειν (τὸ ἄθλιον ψυχάριον)
 I 88. 35
 ἀπορραίνειν II 38. 16
 ἀπορραπίζειν I 351. 8
 ἀπορρεῖν (trans.) I 141. 11
 ἀπόρρηγμα II 127. 31
 ἀποσαλεύειν I 66. 25; 261. 5;
 351. 10; II 88. 8; 103. 12
 ἀποσημαίνειν I 322. 26
 ἀποσκενάζειν I 63. 29; (med.)
 16. 4; 31. 10; 298. 7; II 41.
 8; 88. 28; (pass.) I 50. 18
 ἀποσκορτᾶν I 32. 6; 50. 10; 172.
 28; II 130. 20
 ἀποσκοπεύειν I 47. 11
 ἀποσκορακίζειν I 14. 22; 22. 26;
 130. 28; 136. 31; 152. 27;
 191. 6; 308. 18; II 46. 24
 (med.); 75. 8; 84. 23; 102. 6
 ἀποσκυβαλίζειν I 48. 29; 60. 6;
 145. 7; 299. 26; II *155. 7
 ἀποσταλάζειν II 45. 22
 ἀποστάσιον I 86. 1; 139. 9; 150.
 12, 13, 15
 ἀπόστασις I 318. 7
 ἀποστατικὸν σχῆμα I 61. 30
 ἀποστέγειν I 131. 12
 ἀποστέφειν II 106. 8
 ἀποσχεδιάζειν II 1. 3
 ἀποτάττειν 'renuntiare' I
 314. 5; ἀποτεταγμένος 'pro-
 prius, specialis' I 359. 5; II
 86. 25; cf. -ως
 ἀποτεριχίζειν I 202. 10
 ἀποτελειοῦν I 141. 16
 ἀποτεμενίζειν I 131. 13
 ἀποτεταγμένως 'separatim' I
 55. 23
 ἀπότενγμα I 248. 12
 ἀπότιλσις I 287. 17
 ἀπότριψις II 75. 12
 ἀποτρόπαιος I 202. 22; 283. 13;
 II 92. 13

INDEX VERBORVM

- ἀπουλώσις I 262. 11
 ἀπουλωτικός I 217. 13; II 52. 18; 72. 5
 ἀπόφρασις I 251. 24, 30; 252. 2; 292. 25; II *153. 13–15
 ἀποφοιβάζειν II 31. 4
 ἀποφορά 'odor' I 91. 21
 ἀποφράς ἄνθρωπος I 89. 30; 202. 21
 ἀποφυγγάνειν I 158. 15
 ἀπραγμάτευτος I 73. 9; 83. 29; 131. 22; 136. 4; 357. 21
 ἀπραγμοσύνη II 1. 12; 4. 25; 25. 3
 ἀπράγμων II 1. 16
 ἀπρακτεῖν I 336. 10
 ἀπραξία I 224. 1
 ἀπροβούλως I 37. 7; 166. 15; 297. 8; 315. 4; II 56. 3
 ἀπρόιτος II *169. 29
 ἀπρομηθής I 334. 7
 ἀπροόπτως I 280. 8
 ἀπροσδιόριστος I 99. 17; 159. 11
 ἀπροσεξία II 72. 4
 ἀπρόσιτος I 50. 6; II 128. 1; *169. 30
 ἀπρόσκοπος I 14. 11; 19. 5; 142. 1; 260. 6; 279. 3; II 136. 17
 ἀπρόσμαχος I 353. 23
 ἀπροσπαθής I 183. 24; 246. 9
 ἀπροσπαθῶς I 315. 6
 ἀπροσωπόληπτος I 257. 9; 279. 3
 ἀπροφάσιςτος I 73. 2
 ἀπροφασίστως I 44. 17; 258. 5; II 52. 10
 ἄπτριον I 240. 28
 ἀπύλωτος II 57. 26
 ἄρδεια I 332. 19
 ἄρετή: φυσική I 23. 33; ἄνθρωπίνη I 147. 28; θειότητος I 253. 24; θεοῦ II 53. 4
 ἄρθρον (gramm.) I 99. 11; 152. 29
 ἄριστοτέλης I 137. 21
 ἄροτὴρ τῆς εὐσεβείας II 3. 13
 ἄρρετής I 86. 14
 ἄρριχος I 285. 5; 287. 14
 ἄρρυντιδος I 267. 12
 ἄρσις (log.) I 354. 12
 ἄρτιπαγής I 255. 17 (cf. νεοπαγής)
 ἀρχαῖζειν I 40. 6; 299. 1; II 106. 11
 ἀρχαῖον 'caput' I 11. 15; 20. 11
 ἀρχαιότης I 96. 1
 ἀρχαιρεσία I 255. 8; 292. 20; II 17. 5; 55. 2; 113. 8
 ἀρχέκακος (ὁ) I 360. 2
 ἀρχέτυπον I 78. 14; II 29. 31; 95. 15
 ἀρχηγέτης (generis) I 131. 11; 351. 19; II 124. 5
 ἀρχιεπίσκοπος I 1. 3; 13. 1; 47. 1; 59. 1; 82. 1; 122. 1; *184. 1; 221. 3; 283. 1; 290. 2; 340. 1; II 113. 1; 137. 1 (in titulis tantum)
 ἀρχιερατικός I 95. 14; 246. 6; 255. 18; II 40. 17; *119. 20; *121. 16; 131. 7
 ἀρχιερέυς: οἱ νομικοὶ ἄ. I 161. 25; cf. 280. 10; archiepiscopus I 9. 16; 11. 28; 86. 22; 88. 3; 92. 21; 93. 1; 178. 4; 228. 14; 252. 3; 285. 4; 287. 30; 298. 1; 318. 27; II 17. 11; 35. 6; 67. 3; 109. 12; 110. 5, 20; *115. 2; patriarcha I 258. 24; II 6. 13; *116. 23; 123. 20; 124. 1, 16; 125. 5; 129. 17; ὁ μέγας ἄ. = patriarcha I 83. 13; II 123. 6; = Christus II 30. 2; cf. 123. 6; = Basilus I *169. 16
 ἀρχιερωσύνη: (V. T.) I 165. 8; archiepiscopatus II 70. 31; *119. 4, *5; 146. 28; *171. 5; patriarchatus I 118. 31
 ἀρχιποίμην patriarcha II 22. 29; 33. 23; 48. 12
 ἀσάφεια I 186. 1, 5, 6; 187. 9; 191. 31
 ἀσέληγμα I 30. 8
 ἀσηκρήτις II *171. 15; ἀσηκρήτις I 75. 1
 ἀσθενικῶς II *180. 9

INDEX VERBORVM

- ἀσκήτης I 91. 19
 ἄσκησις I 72. 4
 ἀσκητής I 72. 12
 ἀσκητικός I 72. 1, 11
 ἀσπίς 'vipera' I 176. 22, 24, 25
 ἀστάθμητος I 97. 22; 116. 5;
 213. 7; II 73. 20; 91. 19; 129. 8
 ἀστασίαστος I 89. 22
 ἀστασιάζω II 42. 6
 ἀστειολογία I 190. 3
 ἀστήροικτος I 146. 8; 203. 28;
 230. 8; 292. 12; II 138. 7
 ἀστηρίκτως I 159. 14
 ἀστοχεῖν I 190. 11
 ἀστόχημα I 249. 7
 ἄστοχος I 32. 2
 ἀστόχως I 332. 9
 ἀσύγγνωστος I 181. 23; 258.
 28; II 53. 23; 62. 24; 68. 29
 (comp.); 72. 31
 ἀσύγχυτος I 49. 30; 57. 1; II
 19. 15
 ἀσυλία I 257. 4
 ἀσυμβούλως II 124. 19
 ἀσυμπαθεστάτως I 280. 1
 ἀσύμφυλος I 96. 25; 145. 13
 ἀσύναρθρος I 99. 17
 ἀσυνεσία I 242. 9
 ἀσυντελής II 44. 11
 ἀσύστατος I 249. 15
 ἀσχημάτιστος I 76. 5; 78. 22
 ἄσυχλος I 350. 8
 ἀσωφρόνιστος I 44. 11; 45. 28;
 175. 2
 ἀταλαίπωρος I 292. 10
 ἀτάλαντος 'aeque iudicans' II
 40. 3; 51. 26
 ἀταμίεντος I 298. 6
 ἀτάραχος ζωή II 27. 8
 ἀτέλεια I 22. 12
 ἀτεράμων: σκληρὸς καὶ ἀ. I 10.
 30; 195. 24; II 128. 17; cf.
 *171. 13
 ἀτημελής II 126. 14
 ἀτημελῶς I 160. 30
 ἀτίμητος II *157. 10
 ἄτομος (ή) I 222. 30; II *161. 8
 ἀτομοῦν (theol.) I 57. 10
 ἀτόπημα I 26. 1
 ἄτρεπτος I 26. 11; II 19. 19, 27
 ἀτρεπτότης I 224. 3; 254. 1
 ἄτροφος I 261. 12
 ἀνθαδίζεσθαι I 180. 29; II 62.
 15
 ἀνθαίρετος I 76. 20; 222. 2
 ἀνθέδραστος I 350. 20
 ἀνθεκάστω I 288. 4
 ἀνθημερινός I 191. 6
 ἀνθιγενής I 61. 7
 ἄνλος: ἄ. δύναμις κυρίου I 14. 2;
 ἄ. τάξις I 211. 19
 ἀντεξούσιος I 137. 11; *168.
 27; 222. 7; II *181. 6
 ἀντεξουσιότης I 161. 8
 ἀντεπάγγελτος I 305. 18
 ἀντοάνθρωπος I 223. 9
 ἀτογνώμων I 254. 21
 ἀντοθελής I 164. 3
 ἀντοκατάκριτος I 26. 28
 ἀντοκρατής I 225. 24
 ἀντοκρατορικός I 266. 5
 ἀντοκράτωρ I 17. 28; 92. 5;
 305. 2; II 9. 15; 12. 19; 14.
 1; 15. 12; 73. 28; 75. 17.
 (adi.) I 59. 9; 89. 25; 349;
 25; 353. 2; II 68. 12; 92. 4
 ἀντοματισμός I 346. 19
 ἀντόματος I 339. 3; II 40. 23;
 (τὸ) ἀν. I 45. 27; 337. 8;
 338. 14, 16, 24; II 28. 21;
 ἐξ ἀν. I 337. 6-8; 338. 21
 ἀντομολία I 284. 1
 ἀντόνομος I 291. 23; II 91. 20
 ἀντοπάθεια (gramm.) I 320. 19
 ἀντοπαθής (gramm.) I 320. 14
 ἀντοπροσώπως II 114. 7
 ἀντουργεῖν I 73. 1; II 15. 11;
 20. 29
 ἀντουργός II 7. 10; 14. 7
 ἀντοψία I 85. 6
 ἀφαγνίζειν I 24. 21; (med.)
 210. 15
 ἄφατος I 41. 5; 97. 23; 187. 8
 ἀφεδρών I 91. 24
 ἀφερέπονος I 187. 19
 ἀφέσεις (peccatorum) I 254.
 26; (aquarum) II 81. 32
 ἄφετος I 99. 27; 181. 7; II 26.
 20; 84. 19; 88. 27; *153. 28
 ἀφηνιάζειν I 109. 6

INDEX VERBORVM

- ἀφθάρτως I 361. 32
 ἀφθορή II 139. 9
 ἀφιλάνθρωπος II *118. 20
 ἀφιλόνηκος I 362. 9
 ἀφιλόσοφος I 111. 10; 217. 9
 ἀφιλοσόφως I 140. 9; 296. 6
 ἀφιλοτίμως II 33. 10
 ἀφορᾶν I 5. 12; 42. 1; 45. 19;
 132. 13; II 76. 20
 ἀφορισμός 'exclusio' I *157. 12
 ἀφοσιούσθαι I 65. 8; 219. 16;
 261. 1; II 76. 20
 ἀφροδίτη I 141. 19
 ἀφύρτως II 21. 9
 ἀχάλινος II 47. 3
 ἀχανής II 14. 15
 ἀχείμαστος I 70. 19
 ἀχρειοῦν I 87. 8; 135. 4; 214.
 29; 340. 3
 ἀχρόνως II 18. 9
 ἀχυρώδης I 52. 6
 ἀχώρητος I 353. 12
 ἀφανστεῖν: ἀφανστούμενος I 90.
 28; II 135. 2; *172. 3
 ἄφανστος I 202. 6; 288. 23; II
 41. 27
 ἄψυχος I 78. 21

 βαθμῖς II 40. 15
 βαθμός I 352. 21; II 146. 27;
 (paenitentiae) I 152. 14; 262.
 19; 318. 15
 βάθος: κατὰ βάθους (milit.) I
 333. 16
 βακχεία I 91. 9
 βακχεύειν I 345. 21; II 32. 3
 βάκχη I 205. 4
 βαλανεῖον: ἀπὸ τῶν β. καὶ τῶν
 τοιῶδων I 176. 20
 βαλάντιοτομεῖν I 86. 18
 βάπτισμα I 8. 25; 17. 16
 βαπτιστής II *162. 27
 βάραθρον I 35. 25; 51. 29; 335.
 8; II 50. 15; 59. 18
 βαρνήκοος I 300. 7
 βαρυνκάρδιος I 6. 28
 βαρυντήματος I 268. 28
 βαρύντονος: τοῦ β. χρωτός I 91.
 25
 βασανιστήριον I 63. 14
 βασιλείον (τὸ) II 8. 30
 βασιλείος I 15. 22; 85. 17; 91.
 15, 19, 32; 266. 1; II 35. 5;
 46. 32; 67. 20; 78. 2; allu-
 ditur ad Basilii nomen II
 78. 21 et fort. I 88. 34; 90.
 7; II 46. 4
 βασιλεύειν (caus.) I 320. 19, 20
 βασιλίσκος I 176. 23, 26
 βιοῦν: τὰ βεβιωμένα I 29. 26
 βίωσις I 172. 16
 βιωτικός I 85. 12
 βλακεία II 22. 26
 βορβοροδῶς I 115. 15
 βουλοκοπεῖν I 319. 2
 βουλντός I 186. 3
 βραβεῖον I 6. 11; 46. 1; II 40.
 1; 50. 28
 βραβεύειν I 50. 8; 93. 7; 223.
 14; 265. 9; 279. 7; 292. 7;
 336. 14; 361. 20; II 16. 6;
 65. 7; 79. 32; 90. 20
 βραβεύς I 71. 23; 83. 26; II
 40. 2
 βρενθύεσθαι II 130. 10
 βρουμάλια II praef. p. XVII
 βρούειν I 32. 31; 138. 1; II 101.
 30
 βρώσις: τὸ ξύλον τῆς β. II *178.
 3, 8
 βυθίζεσθαι I 254. 28
 βωμολοχεῖν I 67. 13; II 32. 7
 βωμολογία I 209. 11

 γαλήνιος I 33. 13; II 9. 26
 γαληνότης II 109. 1
 γαληνῶς II *173. 13
 γαμικῶς I 106. 19; 135. 22
 γάμος (πνευματικός) I 251. 21
 γάννυσθαι I 59. 12
 γανυῶν II 61. 13
 γεγωνότερον II 81. 24
 γειτόνημα II 84. 17
 γελοσεῖν II *173. 1
 γενέθλιος I 59. 14
 γενεσιουργικός I 140. 16
 γενεσιουργός I 41. 17; 136. 23;
 II *152. 1
 γενετήρες II 137. 13
 γενητός I 222. 28

INDEX VERBORVM

- γέννησις: πνευματική I 108. 9;
 (Filii) II 18. 12
 γεννήτωρ I 54. 30; 361. 1
 γεννητῶς II 18. 11; 19. 4
 γένος (mus.) I 204. 5; (log.) II
 86. 18
 γεώδης I 41. 31; 346. 24
 γεώργιον (λογικόν) I 24. 11
 γηρωκόμιον II 90. 18
 γλαύξ I 321. 20
 γλῶσσα 'glossa' I 190. 16
 γλωσσαλαγείν I 205. 27
 γλωσσαλγία II 50. 11
 γνωμολόγησις I 291. 32
 γνώρισμα 'nota' I 228. 10;
 'cognomen' 322. 31
 γνώσις duplex I 28. 9
 γνώστης II 51. 23
 γνωστικός 'cognitivus' I 76. 2;
 112. 9; 'Gnosticus' I 140. 4;
 209. 16
 γνωστός: τὸ γ. I 76. 15
 γοητικός I 2. 26; 284. 7
 γονγκλισία I 317. 30
 γοργότης (rhet.) I 187. 10; 269.
 12, 15
 γράμμα: ἱερὸν γ. = canon I 292.
 14
 γραμματίον I 231. 1, 7; 232. 16;
 II 113. 9
 γρυλλίζειν I 90. 29
 γυναικίζεσθαι I 316. 3

 δαδουχία II 13. 7
 δαιμονῶν I 137. 18; 211. 28
 δαιμονομανεῖν I 211. 27
 δαίμων I 31. 16; 40. 28; 71. 19;
 78. 28; 166. 27; 201. 10;
 204. 31; 207. 9; 210. 17, 29;
 II 2. 6; 107. 15
 δακτυλίδιν I 235. 24
 δαλός II 124. 7
 δειλός: οἱ τὰς κόρας δειλοὶ τῶν
 ὀμμάτων I 328. 18
 δεῖπρος II *169. 27
 δεισιθεΐα I 174. 10
 δεξίωσις II *169. 13, *22
 δεσμός: τῷ ἀλύτῳ τοῦ παναγίου
 δ. πνεύματος I 106. 21
 δεσποτεία: τῇ ὑμῶν δ. II 51. 11
 δεσποτεῦειν II *151. 3
 δευσοποιός II 54. 22
 δευτερεύειν I 133. 16
 δευτερογαμεῖν I 165. 28
 δευτερογαμία I *148. 17
 δευτερολογία I 20. 7
 δηλητήριος II 45. 10
 δημηγορία ἐπιτραπέζιος II 23. 1;
 31. 1; 35. 1; 39. 1; 43. 1, 4
 δημιουργεῖν: ὁ δημιουργῶν = -ός
 I 360. 9
 δημιούργημα I 36. 34
 δημιουργία I 37. 11; 39. 17; 41.
 15
 δημιουργικός II *152. 30
 δημιουργός I 45. 24; *129. 7;
 etc.; 339. 6; 'auctor' II 124.
 18 — (adi.) I 34. 11
 δημοκοπίον γράφεσθαι I 10. 4
 δηοῦν I 287. 16
 διαβαστάζειν II 133. 12
 διαβεβλημένως I 49. 21
 διαβούλιον I 27. 10; 92. 10;
 208. 3, 13; 288. 12
 διάγγελος II 2. 5
 διαγίνεσθαι I 8. 1; 16. 12, 22;
 135. 13; 146. 2; 157. 25;
 219. 12; 230. 5; 280. 2; 287.
 31; 307. 27; 336. 24; 350. 6;
 II 24. 12; 70. 27; 92. 11;
 95. 8; 111. 11; 128. 15;
 *157. 1; *164. 14
 διαγνώσεις: ἱεραὶ δ. 'iudicia ec-
 clesiastica' II 110. 25
 διαγογγυσμός I 199. 4
 διαγορεύειν I 38. 17; 227. 6;
 278. 16
 διαγράφειν I 76. 29; 77. 20
 διαδραματουργεῖν II 126. 8
 διάζευξις I *157. 9, 13; 196. 14
 διαζύγιον I 100. 30; 101. 4;
 153. 29; 158. 6; 160. 28;
 192. 11; 193. 3, 7, 11, 18;
 194. 4, 19; 195. 29; 196. 27;
 197. 2; 317. 15, 29; II 87. 8
 διαζωγραφεῖν I 52. 14; 60. 26
 διαθλεῖν I 52. 17
 διαίρεσθαι I 60. 7; 188. 5, 25;
 204. 6
 διαιωνίζειν I *184. 13; II 26. 3

INDEX VERBORVM

- διακατέχειν* I 137. 17; 349. 24
διάκονος I 70. 26; II praef. p. XVII; 49. 1; 137. 1
διακόσμησις I 78. 30; II *151. 2
διάκοσμος I 343. 21; 349. 19
διακούμεν I 13. 11; II 146. 9
διακριβούν I 331. 12
διακωδονίζειν I 268. 4
διακωμωδεῖν I 2. 2
διαλεκτικός I 80. 9; 99. 30; 189. 1; II 86. 8; *153. 10, *25; (subst.) I 196. 24; II *153. 12
διάληψις I 154. 3; 261. 18
διαλλακτή II 6. 13
διαμαρτία I 249. 3
διαμετρειν I 69. 17
διαμορφούν I 77. 14; 255. 30; 346. 1
διαμόρφωσις I 353. 10
διαμφισβητεῖν I 346. 13
διαμωκάσθαι I 156. 25
διανθίζειν I 190. 14; 360. 14; II 14. 3
διανίστασθαι II 47. 31; 108. 7
διαπεπονημένως II *163. 2
διαπεραίνεσθαι I 14. 12
διάπλασις I 41. 33
διαπληκτίζεσθαι I 54. 26; 136. 20; 170. 18
διαπνεῖν (pass.) I 214. 24; 'ex-pirare' 298. 4
διαπρόνησις II 58. 17
διαπρόντιος πομπή I 87. 24; II 12. 28
διαπορθμεύειν I 76. 26; II 60. 10; 68. 1
διαπραγματεύειν II 96. 21; (med.) 129. 13
διαπρύσιον I 77. 20; II 11. 15
διαρθερύν I 348. 22
διάρκεια I 26. 11
διαρκής (comp.) II *163. 9
διαρρεῖν I 305. 4; 310. 24; II 37. 3; 59. 9; 128. 7; πλοῖον
διαρρέον I 7. 7; II 56. 9; διεργήκε σοι τὸ σοφόν sim. I 135. 23; 283. 25; 336. 20; τρυφή δ. II 69. 4; 101. 8; cf. I 334. 29
διαρρήγνυσθαι: φιλεῖν βασιλέα
διαρρηγνύμενοι II 92. 1
διαρρηγνύσκεσθαι I 23. 32; 68. 8
διασκεδάειν I 15. 20; 43. 22; 87. 28; 292. 11
διασκευάζεσθαι I 51. 4
διασμιλεύειν (med.) I 202. 20; (pass.) 189. 25; 270. 15
διαστασιάζειν (pass.) I 287. 28
διάστασις 'divortium' I 9. 7; 17. 22; 193. 19; 195. 12; 196. 17, 18; 197. 1; II 85. 12
διάστημα (mus.) I 204. 5
διαστολή I 254. 13
διάστροφος II 21. 11
διασπέρμος I 189. 29; 190. 25; 302. 12
διατάξεις canones I 2. 11; 248. 28
διάτασις I 361. 19, 33; II 71. 18
διατεινίζειν I 344. 18
διατυπούν I 78. 23; II 106. 12
διανγής I 105. 25
διανλοδορμεῖν II 8. 31
διάνλος II 39. 21
διαχαράττειν I 60. 23; 73. 17; 264. 7
διαχεῖσθαι I 2. 17
διάχνσις I 59. 7
διαψηλαφᾶν (τάς χεῖρας) I 209. 16
διδασκαλικός: δ. ἀξίωμα (patriarchae) I 118. 31; 202. 28; δ. θρόνος 165. 15
διδασκάλιον I 79. 15
διδάσκαλος: ὁ σοφός τε καὶ μέγας δ. (patriarcha) I 144. 17
διεξάγειν I 284. 24; 352. 12; II 35. 21; 113. 18
διεξανύειν II *173. 26
διεξοδικῶς I 196. 22
διήρης II 12. 14
δικαιολογία II *171. 24
δικαιότης I 356. 9
δικαίωσις 'poena' II 87. 10
δικαιωτήριο I 86. 13; 251. 29; II *117. 6
διογκοῦν: τὸ διωγκωμένον I 191. 9
διοικονομεῖν I 79. 9; 260. 6

INDEX VERBORVM

- διορατικός: ὁ διορατικώτατος
τῶν προφητῶν I 55. 11
διπλόη II *165. 27
δόγματα (λογικά, πραγματικά)
II 58. 9; ἱερὰ δ. = canones
I 9. 12; 17. 26; II 72. 30
δογματιστής I 80. 30
δογματοποιᾶ I 224. 9
δοκησίσοφος I 191. 20
δοκίμιον I 46. 3; 292. 3
δολιογωμοσύνη II 130. 10
δολιχεύειν I 294. 3
δολογραφία I 232. 1
δολοπλοκεῖν (pass.) I 261. 22
δολοῦν I 145. 9; II 91. 26
δομέστικος τῶν νομέων I 320.
2
δόμησις II 25. 19
δόξα, δοξάζοντες, δοξαστόν II
58. 18
δοξάριον I 215. 3; II *160. 32
δοξοκόπος I 174. 2; 223. 29;
292. 19
δοξομανία I 292. 11; II 101. 15
δοξόπληκτος I 293. 2
δορίκτητος II 31. 21
δορυφορία I 91. 15
δορυφόρος II 13. 24
δοτήρ I 218. 24
δουλαγωγεῖν II 28. 4
δρακόντειος I 89. 8; 202. 7
δραματοποιός II *120. 16
δραματουργεῖν I 87. 1
δραπετεύειν II 21. 27; 112. 10
δριμύτης (rhet.) I 191. 17
δρυπετής: δρυπέπισιν ἐλαίαις I
223. 28
δυάς II 47. 1
δυσάγωγος I 348. 30; (comp.)
II 68. 22
δυσανάκλητος I 45. 12; 196. 11
δυσανασχετεῖν I 42. 31; II 3.
3
δυσάντητος I 91. 21
δυσασπόδραστος I 284. 1
δυσβάστακτος I 107. 4
δυσέφικτος I 187. 6
δυσήγιος I 349. 6; II 46. 2
δυσκίνητος I 292. 29
δυσμαχεῖν (pass.) I 69. 15
δυστυχεῖν c. accus. I 10. 23;
18. 4; 98. 24; 112. 9; 127.
29; 167. 17; 181. 12; 348.
25; 354. 2; c. dat. I 18. 7
δυσύποιστος I 131. 12
δωροδοκία II 101. 11
δωροληπτεῖν I 318. 20
δωροφορεῖν I 265. 15
δωροφορία I 304. 7
ἐβδοματικός διάυλος II 39. 20
ἐγγλυκαίνειν II 26. 1
ἐγγραφος I 95. 3; 96. 1; 248.
11; -ον 289. 3, 8
ἐγγράφος I 248. 24; II 114. 9;
*118. 9
ἐγγυητής I 262. 33
ἐγκαθεύδειν I 5. 23
ἐγκαθιδρύειν I 253. 9; II 40. 19
ἐγκαθορμίζεσθαι I 12. 24
ἐγκαίνια I 187. 8; II praef.
p. XVII; 16. 15
ἐγκανισμός I 328. 14
ἐγκαλλωπίζεσθαι I 72. 5; 133.
12; 262. 30; 291. 7; II *166.
31
ἐγκαλλώπισμα II 107. 6
ἐγκατάλειμμα I 309. 32; II 99.
28
ἐγκατασπεύρειν I 187. 9
ἐγκατοικίζειν I 12. 23; 52. 22;
71. 24
ἐγκέντρισμα I 266. 7
ἐγκολπιζεσθαι I 161. 1; 190.
13; 270. 23; II 9. 12
ἐγκοπή I 192. 8
ἐγκοπος I 29. 14
ἐγκόσμιος I 81. 11
ἐγκρατής 'captivus' II *118. 18
ἐγκριτος I 279. 16; 291. 28, 30;
II 58. 24
ἐγκυμονεῖν I 243. 27
ἐγχαράττεσθαι II 145. 6
ἐδάφιον I 177. 2
ἐδραιούν I 58. 3
ἐδωλιάζειν II 14. 33
ἐθελοθρησκεία I 131. 25
ἐθελοκακία I 10. 21; II 68. 21
ἐθελοκαφεῖν I 27. 7; II 90. 13;
102. 4

INDEX VERBORVM

- ἐθελόσοφος* I 188. 8
ἐθνικός II 101. 15
εἰδέναι: κακῶς οὗτος εἰδώς II 22. 26; 48. 8; κακῶς οὕτως εἰδώς I 88. 28; II 82. 12; κακῶς εἰδώς I 179. 10
εἰδοποιεῖν I 76. 25; 78. 3; 222. 7; 354. 3
εἰδοποιός I 350. 1
εἶδος (opp. ὕλη) I 350. 32
εἰδωλικός 'idolicus' II 134. 14
εἰδωλολατρεία I 101. 6; 104. 28; 109. 24; 160. 4; 249. 30; 329. 29
εἰδωλολάτρης I 160. 5
εἰδωλον I 78. 15, 18, 19, 23, 30; 114. 9; 219. 20; 356. 6; II *151. 17; 'idolum' I 63. 24; 77. 18; 78. 27; II 136. 14
εἰδωλοποιεῖν I 76. 26
εἰκαιολογεῖν I 52. 23
εἰκαιολογία I 169. 1; 175. 3
εἰκαῖος I 129. 25; 224. 15; 247. 9; 293. 3; 308. 8
εἰκονομάχος I 75. 2; 101. 6; 114. 9; 115. 6
εἰκονουργία II 22. 12
εἰκών (opp. εἰδωλον) I 78. 18; 114. 9
εἰρμός I 338. 17
εἰσῆγησις II 105. 10
εἰσηγητής I 254. 13
εἰσωθίεσθαι (trans.) I 111. 5; (intr.) 348. 8
ἐκβαθύνειν II 27. 26
ἐκβακχεύειν I 133. 6; 263. 30; II *118. 12
ἐκβασίς II 6. 18; *167. 22; *176. 18
ἐκβιβάζειν I 40. 23
ἐκβολή II 126. 20
ἐκδημεῖν πρὸς κύριον I 291. 5
ἐκδιηγείσθαι I 85. 4; II 120. 24
ἐκδικία I 262. 28
ἐκδοτος I 31. 15; 263. 31
ἐκείσε (post mortem) I 83. 32; 92. 7; 218. 19; 219. 13; 224. 10; 328. 12; II 9. 27
ἐκχειρία = ἀργία I 14. 6
ἐκξέσις I 91. 16
ἐκθεςμος I 355. 3
ἐκθεςπιζειν I 269. 28
ἐκθυμιᾶν II 41. 3
ἐκθύμως I 198. 4; 251. 14; 307. 13; II 102. 15; (sup.) I 287. 24
ἐκκαλυπτικός I 359. 14
ἐκκαρποῦσθαι II 127. 5
ἐκκεχυμένως II 66. 12
ἐκκλησιάζειν: τοῦ ἐκκλησιάζοντος Σολομώντος I 129. 15
ἐκκλησιαστικός I 230. 1; 249. 20; 262. 4; 299. 29; II 17. 3; *132. 16
ἐκκριτος II 40. 28
ἐκκυλίειν II 51. 21
ἐκκυμαίνειν II 2. 2
ἐκλήπτωρ I 359. 9
ἐκλογίζεσθαι II 27. 17
ἐκλογισμός I 262. 9
ἐκμαστεύειν I 188. 11; 268. 17; 297. 5; 317. 4; II 58. 13
ἐκμάττεσθαι I 189. 17
ἐκμειλίσσεσθαι (pass.) I 319. 7
ἐκμελῶς I 22. 2
ἐκμοχλεύειν I 27. 14; 154. 10
ἐκνικᾶν I 87. 17
ἐκπληκτικῶς I 55. 10
ἐκπλυσίς II 99. 12
ἐκπομπεύειν I 40. 21; 77. 8; 105. 12; 203. 27; 268. 13
ἐκπόρενσις II 18. 12
ἐκπορευτῶς II 18. 11; 19. 5
ἐκπορίζειν II 95. 28
ἐκπτωσις I 310. 27
ἐκπτωτος II 98. 1
ἐκροφεῖν II *160. 5
ἐκστατικός II 95. 27
ἐκτοπος I 27. 10; 324. 4
ἐκτόπως I 34. 5; 222. 30
ἐκτραγωδεῖν I 216. 21
ἐκφανσις I 357. 16; 361. 2
ἐκφραντορία I 358. 11; II *179. 15
ἐκφάντωρ I 268. 20
ἐκφανλίζειν II 22. 1
ἐκφορά II 89. 30
ἐκφορεῖν I 91. 24
ἐκφόρησις I 128. 25
ἐκφορος I 227. 30

INDEX VERBORVM

- ἐκφρασις* II 11. 1
ἐκφυλος I 22. 25; II 18. 35
ἐκφυσᾶν I 85. 31; 255. 9; II 50. 13; 70. 16
ἐκφώνησις I 275. 8; II 1. 1
ἐκχεῖν I 135. 17; 180. 22; 231. 23
ἐλάττωμα I 154. 25
ἐλεγκτικῶς I 296. 9
ἐλιξις I 201. 24
ἐλκειν (τὸν ἔλεον) I 231. 24; II 101. 27
ἐλκοῦν: *εἰλκωμένος* II 102. 16
ἐλλαμπρύνεσθαι II 9. 14
ἐλλαμψις I 28. 4; 344. 6
ἐλληνίζειν 'Graecorum religione uti' I 62. 25; 'Graece loqui' 96. 26
ἐλντρον I 91. 1; 350. 15; II 25. 33
ἐμβαθύνειν I 309. 11
ἐμβριθῶς I 191. 3; II 68. 15; 109. 23
ἐμβροντησία I 42. 25; 143. 2; 231. 29
ἐμβρόντητος I 81. 21; 207. 18; 209. 16; (comp.) 132. 8
ἐμμεσος I 35. 12
ἐμπα II 139. 7
ἐμπάθεια I 54. 29; 359. 12
ἐμπαρέχειν I 8. 10
ἐμπαροινεῖν I 86. 26
ἐμπεδοῦν I 8. 9; 16. 31; 45. 9; 51. 20; 100. 20; 139. 28; 142. 31; 222. 21; 334. 27; (med.) II 60. 24
ἐμπηρος II 74. 18
ἐμπλαστον I 162. 9; 182. 8; II 126. 14
ἐμπλαστρος (ῆ) I 262. 18
ἐμπληκτος I 225. 27; II 59. 18; (comp.) II 72. 12; (sup.) I 145. 22
ἐμπλήκτως I 308. 2
ἐμπληξία I 4. 9; 81. 10; 99. 4; 136. 30; 167. 25; 183. 16; 207. 19; 300. 15; 336. 8; II 123. 19
ἐμπνευμάτως (medic.) II 114. 8
ἐμπνευσις II 20. 19
ἐμποδοστατεῖν I 297. 16
ἐμπολᾶν II 50. 21
ἐμπολιτεύεσθαι I 201. 1; 329. 31
ἐμπομπεύειν I 61. 11; 204. 31; II 12. 4; (pass.) I 18. 22
ἐμπορεύεσθαι II 101. 10; 136. 15
ἐμπόρευμα I 346. 2; 359. 23; II *151. 27 app.
ἐμπορπᾶν (med.) II 135. 10
ἐμπουσα I 316. 21
ἐμπρακτος I 283. 21
ἐμπρέπειν I 95. 15
ἐμπρόθεσμος II 11. 12
ἐμπτωσις I 344. 19
ἐμπύρευμα II *151. 27
ἐμπυρίζειν II 13. 6
ἐμπυρος I 41. 3
ἐμφάνεια I 56. 7; 346. 1; 358. 1
ἐμφανεστάτως I 270. 14
ἐμφανίζειν I 92. 31; 325. 8; 354. 20; 358. 1; II 130. 26; (pass.) I 191. 18; 219. 28; II 110. 13
ἐμφαντικώτερος I 300. 14; 302. 4
ἐμφάσεις (ἐννοιαι) I 78. 5
ἐμφιλόσοφος I 220. 22
ἐμφιλοχωρεῖν I 162. 27; 189. 20; 253. 25; 268. 12; 350. 5; II 13. 14; 96. 18; *158. 5
ἐμφιλοχώρησις II *163. 8
ἐμφρουρος I 230. 26
ἐμφύσημα II 44. 26
ἐμφωλεύειν II *150. 5
ἐμψυχος I 346. 26
ἐναβρύνεσθαι I 189. 24; II 74. 13
ἐναγής I 86. 32; 144. 16; II *156. 30
ἐναγλαΐζεσθαι I 68. 19; 85. 15; 189. 25
ἐναγωνίζεσθαι I 83. 30
ἐναγώνιοι λόγοι I 187. 24; 325. 28
ἐναθλεῖν I 65. 4; 72. 3; 262. 19; 287. 25
ἐνασθμαίνειν I 83. 28
ἐναλήθης I 49. 29

INDEX VERBORVM

- ἐναλήθως* I 71. 29
ἐνάλλεσθαι II 82. 5; 107. 10
ἐνάμιλλος I 23. 28; 38. 23; 50. 28; 71. 28; 121. 2; 218. 10; 225. 11; 227. 14; 253. 18; 268. 20; 283. 19; 287. 13; II 3. 32; 25. 16; 36. 20; 59. 22
ἐναμίλλως I 212. 21
ἐνανθρωπεῖν I 79. 18, 28; 105. 15; 192. 17; 238. 10; 244. 15; 274. 30; 275. 16; 276. 21; 361. 27
ἐνανθρώπησις I 49. 28; 77. 31; 79. 22; 355. 12
ἐναντιότης I 50. 11; II 118. 25
ἐναπερεΐδω I 38. 16; II 26. 11; (pass.) I 71. 7; 329. 4
ἐναπόθετος I 22. 19; 215. 11; 357. 28
ἐναποθνήσκειν I 179. 10; II 54. 2; 61. 24
ἐναποκαθῆσθαι I 110. 10; 173. 26; 179. 14; 345. 19
ἐναποκεῖσθαι I 38. 13; 167. 24; 357. 26; II 13. 14; 113. 17
ἐναποκρύπτεσθαι I 105. 2; 177. 1
ἐναπολαμβάνειν I 37. 21; 173. 4
ἐναπολείπειν I 345. 16
ἐναπομένειν I 20. 30; 138. 26; II 62. 29; 72. 15
ἐναπομοργνῶναι I 151. 3
ἐναποσκήπτειν I 71. 3
ἐναποσωρεύειν I 128. 24
ἐναποτιθέναι I 305. 14; (med.) II 25. 20; 27. 22; 41. 27
ἐναποψύχειν I 330. 12
ἐνάρετος I 274. 27
ἐναριθμεῖν I 89. 32; 212. 19
ἐναριστεύειν I 66. 14; 205. 19
ἐναρμόνιος I 190. 21
ἐνάρχεσθαι I 83. 32; 203. 19; 211. 10; 262. 13; II 56. 1; 108. 1
ἐνάς II 19. 7
ἐνασελγαίνειν II 33. 6
ἐνασχημονεῖν I 141. 23
ἐνασχολεῖν I 135. 8; II 87. 20; (pass.) I 68. 5; 181. 17; 247. 10
ἐνατενίζειν I 48. 30; 284. 24
ἐναυλίζειν I 106. 25; 160. 29; II 68. 18; (med.) I 34. 30; 52. 28; 162. 1; 202. 23; 254. 14; 360. 20; II 69. 3; *160. 30; (pass.) II 92. 29
ἐναυλος I 46. 19; II 80. 32
ἐναφανίζειν I 249. 2
ἐναφέναι I 7. 16; II 3. 32; 4. 23
ἐνδιαβάλλειν I 52. 9; 68. 22; 109. 24; 114. 10; 144. 15; 147. 22; 227. 19; 230. 27; 351. 11; II 66. 1, 21; 128. 11; *150. 12
ἐνδιαίτημα I 84. 30; 352. 15; II 1. 12; 14. 5
ἐνδομυχεῖν I 14. 24; 34. 17; 212. 12; II *155. 8
ἐνδόσιμον (τό) I 40. 12; 167. 3; 288. 18; II *171. 8
ἐνδυναμοῦν II 126. 5
ἐνεῖναι: τὸ ἐνόν I 14. 24; 98. 4; 179. 31; 216. 15; 217. 15
ἐνεξουσιάζειν I 131. 2; 154. 5; (pass.) 194. 21
ἐνεορτάζειν I 87. 23
ἐνεργάζεσθαι I 218. 6
ἐνεργεῖσθαι (a daemone) I 162. 26; II 106. 17; 107. 5, 13
ἐνευδοκιμεῖν I 135. 16; 187. 16; 203. 12; 205. 12
ἐνευθηνεῖσθαι I 63. 31; 335. 20; II 84. 18
ἐνευπαθεῖν I 145. 6; 169. 26; II 48. 14
ἐνέχεσθαι I 317. 8; II 88. 30; (aor. med.) I 318. 18; (aor. pass.) II 87. 30
ἐνήδωσθαι I 84. 3
ἐνηλλαγμένως I 40. 4
ἐνηχεῖν I 201. 13; 325. 11
ἐνθεάζειν (intr.) I 59. 14; (trans.) 361. 11
ἐνιαῖος I 43. 8; 139. 3; 276. 34; II 18. 17, 18; 21. 13
ἐνιέναι I 357. 23
ἐνόδιοι λιταί I 54. 2
ἐνοειδής I 345. 8
ἐνολισθαίνειν I 289. 14
ἐνοποιεῖν I 49. 24

INDEX VERBORVM

- ἐνοῦν I 344. 3; 355. 20
 ἐνούσιος I 78. 30
 ἐνοχή I 12. 6; 160. 26; 163. 30; 286. 9
 ἐνοχος I 263. 23; 281. 9
 ἐνημαίνειν I 21. 7
 ἐνσκευάζειν I 141. 10; (med.) 164. 32; 179. 30; 232. 4
 ἐνσκοροῦν I 196. 10; 222. 18
 ἐνσπείρειν I 32. 3
 ἐνστασις I 1. 1; 13. 9; 18. 2, 16; 118. 13; 144. 5; 156. 3; 253. 15; 353. 31; II 65. 3; 71. 18; 75. 19; *162. 20; *167. 3
 ἐνστρέφειν II 37. 27; 60. 3
 ἐντασις I 69. 16; II 69. 33
 ἐνταυθοῖ = ἐνταῦθα I 156. 23
 ἐντάφιον II 66. 25
 ἐντείνειν I 190. 22; II 69. 34
 ἐντέλεια I 353. 14
 ἐντελής (comp.) I 358. 23; (sup.) 355. 6
 ἐντευξίς 'preces' II 22. 29; 29. 4; 32. 25
 ἐντεχνία I 25. 3
 ἐντονος I 35. 32; 65. 32
 ἐντραγεῖν I 210. 14
 ἐντρέπεται I 55. 6; 253. 30; II 111. 19
 ἐντρέχεια I 19. 15; 324. 10; II 37. 27
 ἐντρέχειν II 54. 23
 ἐντρεχής (comp.) I 328. 17; (sup.) 362. 11
 ἐντρίβεται II 39. 14
 ἐντροιμα I 201. 28; II 98. 19
 ἐντροπή I 78. 10
 ἐντρούφημα II 12. 10
 ἐνυβρίζειν I 118. 14
 ἐνυλος I 78. 5; 251. 8
 ἐνυπνίαι I 67. 3; 348. 2; 356. 23
 ἐνυπόστατος I 42. 28; 78. 19, 31
 ἐνωσις I 18. 25; II 47. 2; ἀδιάκριτος ἔ. II 82. 25; (Christol.) I 56. 31; 57. 12; καθ' ὑπόστασιν ἔ. I 340. 8; 342. 9; 343. 28; 344. 10; 346. 28; 352. 24, 30; 354. 15; 360. 29
 ἐνωτικῶς II 83. 10
 ἐνωτίζεσθαι I 320. 21
 ἐνώτιον I 235. 24
 ἐξάγιστος I 71. 2; 86. 32; 134. 10; 208. 1; II 106. 24
 ἐξαγορεύειν II 49. 11
 ἐξαγόρευσις II 98. 30
 ἐξαθωοῦσθαι I 280. 24, 32; II 53. 25
 ἐξαίρεσθαι I 190. 14
 ἐξάισιος I 83. 10; II 28. 1
 ἐξαμβλοῦν (τὴν χάριν) II 48. 7
 ἐξανεμοῦσθαι I 26. 3
 ἐξάντης I 255. 25; 316. 28; II 84. 32
 ἐξανύειν (med.) I 85. 4
 ἐξαπτεργος I 76. 10; 276. 30; 277. 2, 9
 ἐξαπωθεῖν I 144. 16
 ἐξαποθροῦν I 69. 8
 ἐξαργτάν: ἐξηρησθαι II 18. 20
 ἐξαργύειν I 203. 11
 ἐξαρχος II 127. 2
 ἐξαφρίζειν II 4. 2; 47. 34
 ἐξαχρεῖον I 269. 1; 270. 29; (pass.) 144. 3; 183. 22; 222. 3
 ἐξεθίζειν II 106. 15
 ἐξετάζεσθαι 'coargui' I 109. 7; II 86. 30; 'adnumerari' II 47. 5
 ἐξειδιάζεσθαι I 130. 17; II 123. 24
 ἐξειδίωσις II 82. 24
 ἐξιμαάζειν I 41. 10; 348. 10
 ἐξιλεοῦσθαι (τοὺς εἰσιόντας) I 317. 31
 ἐξις I 61. 24; 354. 11
 ἐξουδαίνειν II 12. 24
 ἐξουδενοῦν I 275. 22, 25; II *179. 8
 ἐξουδένωσις I 280. 13
 ἐξουθενοῦν II *163. 23
 ἐξούλης γραφή II 89. 28
 ἐπαγάλλεσθαι I 14. 18; 84. 4; 145. 14; 169. 28; 269. 2; II 37. 12; 103. 20
 ἐπαθλον I 72. 17; II 50. 27
 ἐπαινετῶς I 4. 20; 78. 9
 ἐπαίσθημα I 41. 8; 79. 14

INDEX VERBORVM

- ἐπαίσθησις* I 69. 2
ἐπακτός I 22. 25
ἐπαληθεύειν I 210. 22
ἐπαμβλύνειν I 355. 4
ἐπαμφοτερίζειν I 146. 20
ἐπανάγειν I 45. 9; 141. 28; 183. 9; 217. 6; 224. 29; 332. 23; 338. 12; II 4. 8; 5. 19; 12. 10; 15. 17; 40. 14; 57. 12; 63. 26; 65. 11; 68. 3; 95. 19; 133. 13; *152. 27; *ἐπανάγεσθαι* = *ἐπιστρέφειν* 'cura-re' I 127. 9
ἐπανάγκης II 109. 8
ἐπανάγκος I 227. 25 (cf. *κατάναγκος*)
ἐπαναγωγή I 15. 16
ἐπαναιρείσθαι I 2. 11; 14. 15; 23. 4; 31. 29; 44. 15; 128. 21; 135. 5; 140. 11; 150. 21; 172. 5; 173. 6; 206. 1; 222. 12
ἐπανάκλησις II 21. 3
ἐπαναλαμβάνειν I 89. 33; 153. 14, 18
ἐπανάληψις I 153. 14; 160. 10; 188. 27; 269. 26
ἐπαναπαύεσθαι I 138. 27
ἐπανθύνειν I 109. 17; 214. 16
ἐπανορθωτικῶς II 84. 24
ἐπαπειλεῖν I 38. 19; 41. 4
ἐπαπολαύειν I 84. 1; 134. 17; *295. 7
ἐπαπορεῖν I 35. 26; 178. 1
ἐπαποστέλλειν I 230. 28
ἐπαρσιάζειν I 333. 14
ἐπαράτως I 230. 11
ἐπαρσις I 28. 2
ἐπαρτῶν (*ὀλεθρον*) I 73. 8
ἐπαρχία I 65. 7
ἐπαρχική καθέδρα (in Hippodromo) I 322. 30
ἐπασκείσθαι II 72. 1
ἐπαύρησις I 329. 15
ἐπαφιέναι II 27. 9; 31. 15; 106. 17
ἐπεισάγειν II 19. 25
ἐπείσακτος I 190. 12
ἐπεισκρίνειν I 352. 22
ἐπεισδίδωμι I 219. 10; II 84. 3
ἐπεισοδιώδης I 350. 20; II 68. 25
ἐπείσοδος I 22. 27; II 40. 11
ἐπεισεῖν I 348. 8; 350. 21
ἐπεισοπορία I 22. 27; 49. 7
ἐπεκκλητεύειν I 322. 9
ἐπεκτείνειν (caus.) I 222. 16
ἐπεμβαίνειν I 346. 23; II 66. 18
ἐπεξούσιος I 258. 18
ἐπεργάζεσθαι I 27. 20
ἐπέχειν (*λόγον ζωῆς*) II 23. 9
ἐπήβολος I 199. 16; 208. 6; 222. 15; II 3. 19; 12. 16; *ἐπίβολος* I 58. 13
ἐπηλυγάζειν I 187. 12; 268. 22; *ἐπιλυγάζειν* I 147. 4
ἐπηλυσ I 304. 2
ἐπιβατήριος II 7. 1, 8, 10
ἐπιβολαί (*νοεραί*) I 219. 27
ἐπίβολος v. *ἐπήβολος*
ἐπιβούλως I 33. 28
ἐπιβραβεύειν I 26. 13; 28. 21; 64. 20; 218. 27; 262. 3; 270. 34; 349. 4; II 114. 3
ἐπίγειος I 89. 11; 171. 5; 265. 15; 279. 12
ἐπιγνώμων I 231. 17; II 89. 16; *170. 15; *172. 3
ἐπιγράφειν I 54. 11; 118. 31; II *150. 24
ἐπιδαφιεύεσθαι I 15. 3; 20. 12; 44. 14; 270. 24; 336. 11; II 1. 6; 13. 19; 18. 5; 41. 14
ἐπιδιδασκαλεῖν I 5. 20
ἐπίδοσις II 19. 11; *152. 11
ἐπιζήμιος I 58. 26
ἐπιζημίως I 88. 28
ἐπιθανάτιος I 281. 3
ἐπιθύνειν (*εἰδῶλοις*) II 136. 13
ἐπιτεκονομῶν I 273. 9
ἐπιτεκνῶν (comp.) I 219. 31
ἐπιτεκνοῦμαι I 160. 20; 186. 5
ἐπικήδειος I 88. 14, 35
ἐπικλᾶσθαι II *160. 12
ἐπικλήμα I 7. 28; 16. 20; 54. 23; 77. 28; 164. 19; 227. 25; 260. 4; II 68. 4
ἐπικρέκειν I 204. 27
ἐπικροτεῖν II 14. 27
ἐπικωμάζειν I 61. 5

INDEX VERBORVM

- ἐπιλάμπειν* II *179. 15
ἐπιλέγειν (ἐαντῶ) I 53. 10; 'eligerē' I 26. 29
ἐπιλησμοσύνη I 216. 8
ἐπίληψις (medic.) I 211. 29
ἐπιλυγάζειν v. *ἐπηλυγάζειν*
ἐπιλύχνιος I 186. 14
ἐπιμαίνεσθαι I 99. 28
ἐπιμανής I 177. 6
ἐπιμαρτυρεῖν I 128. 16
ἐπιμαρτυρία II 95. 11
ἐπίμετρον: ἐξ ἐ. I 101. 3
ἐπιμορφάζεσθαι I 201. 16
ἐπίμωμος I 29. 15; II 3. 12; 69. 15; *172. 13
ἐπίνοια (ψιλή) I 78. 19
ἐπίπληξις 'poena' I 100. 5
ἐπίπνοια I 81. 4; II 57. 11
ἐπιπολάζειν I 309. 27
ἐπιρράσσειν I 2. 14
ἐπίρρησις I 299. 19
ἐπίρρητος I 176. 27
ἐπιρροή (θεία) I 23. 16
ἐπίρρωσις I 48. 13
ἐπισάττειν I 255. 7; 283. 28
ἐπίσημος I 62. 21
ἐπισκίασις (πνεύματος) II 134. 9
ἐπισκοπή I 21. 28; *episcopatus* I 305. 21; II 17. 1
ἐπίσκοπος I 13. 2; 115. 3; 229. 21; II 106. 16; 112. 4
ἐπισπᾶσθαι II 72. 9; 101. 28
ἐπίσπαστος II 62. 33; 73. 2
ἐπισταθμᾶσθαι I 12. 21; 348. 26
ἐπισταθμίζειν I 88. 33
ἐπιστασία I 311. 5
ἐπιστηρίζειν II *169. 3
ἐπιστίλβειν I 214. 29
ἐπιστολίδιον I 160. 30; 232. 2
ἐπιστρέφεσθαι (πρὸς ἐαυτόν) II *170. 11
ἐπιστρεφῶς ἔχειν I 147. 2; II *151. 22
ἐπιστροφή: πρὸς ἐαυτό I 344. 24; πρὸς τὸ ἐν II 19. 32
ἐπισυμβαίνειν I 18. 20; 116. 7; 325. 2
ἐπισυνάγειν II 116. 2
ἐπισυνάπτειν I 22. 5
ἐπισυρρίζειν I 5. 25
ἐπισφαλῶς II 17. 17; 26. 27; 62. 19; 99. 8
ἐπισχεδιάζειν II 3. 17; 27. 11
ἐπισχύνειν I 49. 8
ἐπισωρεύειν I 33. 18; 97. 24; 109. 25; 213. 10; 224. 15; II 29. 29; 116. 1
ἐπίτασις II 84. 10; *150. 7
ἐπιταχύνειν (intr.) I 91. 18
ἐπιτείνειν: *ἐπιτεταμένη σύγκρισις* I 96. 8; cf. II *153. 32
ἐπιτετενγμένως I 111. 24; 204. 17; II 53. 9; 125. 30
ἐπιτενκτικός I 307. 14; II 78. 9; (comp.) I 190. 8; (sup.) 361. 30; (comp. adv.) I 6. 14; 98. 10; 268. 18; II 38. 20
ἐπιτεχνάζεσθαι II 146. 4
ἐπιτιμᾶν 'poena canonica afficere' I 104. 2; 196. 28; 287. 4; 318. 15, 16; II 72. 14, 16; 80. 31; 'increpare' I 207. 9
ἐπιτίμησις 'poena canonica' I 100. 3
ἐπιτίμιον 'poena' I 244. 22, 23; 'poena canonica' I 98. 2, 18, 27; 100. 23, 28; 158. 8; 180. 18; 193. 17; 194. 9, 19; 195. 13; 196. 17; 250. 23; II 71. 28
ἐπιτραπέζιος v. *δημηγορία*
ἐπιτυγχάνειν: *ἐπιτετενγμένος* I 32. 7; cf. -ως
ἐπιτωθάζειν II 50. 26; 129. 17
ἐπιψημίζειν I 228. 12; II 103. 3
ἐπιφοίτησις (τοῦ παρακλήτου) II 136. 2
ἐπιφορικός (gramm.) I 152. 20
ἐπιφορτίζειν II 22. 24
ἐπιφύεσθαι I 83. 6; 165. 18; 228. 20
ἐπίχειρα (τὰ) I 120. 9; II 32. 27
ἐπιχωριάζειν II 15. 14
ἐπίωγος I 182. 6
ἐποικοδομή I 299. 2
ἐπομένως I 37. 17
ἐποπτεία I 335. 1
ἐπόπτῃς τῶν ἀρρήτων (Paulus) I 64. 31; sim. II 106. 2

INDEX VERBORVM

- ἐπορέγειν* 'dare' (log.) II 83. 15
ἐποφείλειν (pass.) I 353. 3
ἐποφείλω I 277. 20
ἐποχος I 73. 1; 76. 21; II 135. 4
ἐπώνυμον I 205. 18
ἐπωφελής I 14. 5
ἐρασιλοίδορος I 231. 30
ἐργαστήριον 'officina' II 20. 23;
 'grex latronum' I 33. 25; II
 22. 9
ἐργολαβεῖν II 110. 15
ἐργολαβία II 52. 26
ἐργον: *ἐ. ἂν εἴη* I 128. 25; *εὐχῆς*
ἐ. I 33. 23; 43. 1; 53. 2; II
 56. 6; 76. 17
ἐρεσχελία I 48. 1
ἐρμαφρόδιτος I 136. 25
ἐρηνγγάνειν I 205. 26
ἐταιρίστρια I 134. 12; II *174. 2
ἐτασμός (νομικός) I 262. 12
ἐτεροίωσις I 57. 19
ἐτερομήκης I 97. 20
ἐτερορρεπής I 135. 24
ἐτερότης: *ἐν ἐ. τοῦ ὄντος* I 33. 6
εὐαγγελιστής I 254. 16
εὐαγής I 83. 7; 86. 32 app.;
 89. 15; 208. 27; II 35. 15
εὐαπόδεκτος I 28. 19
εὐαρεστεῖν I 244. 29; (pass.)
 106. 24; 135. 15; 316. 8
εὐαρεστος I 12. 23
εὐάριθμος I 3. 13
εὐαφής I 190. 18
εὐγένεια: *ἡ ἐκείθεν* *εὐ.* I 41.
 33
εὐδαιμονεῖν c. gen. I 350. 31
εὐδιάγνωστος I 97. 1
εὐδιάλλακτος: *ὁ εὐ. = Deus* I
 54. 3
εὐδινός I 70. 20
εὐδοκία II *176. 11
εὐδοκίμησις I 86. 10
εὐείκτως I 21. 13; II 69. 6
εὐέμπυτος I 182. 5
εὐεμπύτως I 289. 14
εὐεπίβολος I 276. 7
εὐεπιβούλευτος I 22. 19
εὐεπιχείρητος I 52. 29; 105.
 18
εὐεργεῖν II 139. 6
εὐετηρία I 89. 14; 209. 13; 218.
 12; 224. 33; II 26. 30; 38. 2;
 51. 19
εὐζήλωτος I 270. 31
εὐζωῖα I 24. 7
εὐζωνος I 67. 19
εὐημερία I 14. 33; II *161. 1
εὐηχος II 43. 16; (comp. adv.)
 I 204. 26
εὐθήκτως I 188. 30
εὐθυβόλως I 358. 20; II 88. 21
εὐθυδρομεῖν I 22. 20
εὐθύτης I 115. 7; 117. 18;
 (= Deus) 118. 2; 256. 5
εὐλατότερον I 183. 18
εὐκατάγνωστος I 283. 12; 313.
 26; II 124. 29
εὐκρινώς I 338. 13
εὐκταῖος (sup.) II 1. 9; 2. 22
εὐκτήριος (τόπος) I 131. 13
εὐμοιρεῖν II 65. 10; c. gen. I
 183. 9; 328. 28; II 1. 5; c.
 accus. I 84. 26; 119. 8; 357.
 8
εὐμολπος II 14. 6
εὐνουχίας I 90. 9
εὐόλισθος I 30. 18; 103. 1
εὐολίσθως I 250. 15
εὐοπτος (sup.) I 251. 15
εὐπαράγωγος I 284. 5
εὐπάρυφος I 251. 16
εὐπερίτρεπτος II 95. 27
εὐπλοεῖν I 297. 18
εὐπνοῖα (θνωμάτων) I 91. 22
εὐπορεῖν c. gen. II 30. 7; pass.
 I 20. 21; 61. 5; 131. 11;
 304. 5
εὐποτμία I 335. 13; II 111. 12
εὐπροσήγορος I 270. 5
εὐπρόσιτος I 187. 2
εὐπρόσοδος II 66. 13
εὐπρόσωπος I 353. 6; II 5. 25;
 69. 12
εὐρημοσύνη II 60. 15
εὐροια I 45. 31; 88. 25; II
 *151. 7
εὐρώστω II 125. 11
εὐσημος I 96. 13; 207. 18
εὐσταθῶς I 287. 20
εὐτελίζειν I 190. 15

INDEX VERBORVM

- εὐτυχεῖν c. gen. II *170. 22; c.
 dat. I 22. 18; II 7. 7; c.
 accus. I 219. 22
 εὐφρόσυνος II 47. 16
 εὐφώρατος I 270. 4; 284. 11
 εὐχαριστήριος I 265. 6
 ἐφάμαρτος I 173. 24
 ἐφαπλοῦν I 326. 22
 ἐφελκυσμός: ὁ πρὸς τὸ θῆλν ε.
 I 135. 18
 ἐφιστᾶν 'animadvertere' I 312.
 10
 ἐφόδιον I 14. 33; 67. 18; 311. 5;
 351. 9; II 9. 28; 91. 29
 ἔφοδος 'argumentum' I 80. 9;
 159. 11; 285. 12; II 86. 8;
 *153. 10
 ἐφόλκιον I 348. 27; 350. 10
 ἐφορεία 'episcopatus' I 291. 29;
 II *119. 22 bis; ἐφορία I 95.
 13
 ἔφορος τοῦ παντός I 2. 10; 25.
 30
 ἐφυστερεῖν I 213. 15
 ἐφυστερίζειν II 82. 9
 ἐχέγγυος I 38. 14; 166. 4; 250.
 29; 255. 30; 257. 6; 358. 13
 ἐχεμυθεῖν I *184. 7; 232. 7
 ἐχεμυθία I 128. 15

 ζημίωμα I 77. 3; 288. 27
 ζημίωσις I 259. 1
 ζῆν (caus.) I 320. 13
 ζητητικώτερον I 332. 7
 ζιζανιώδης I 49. 7
 ζοφώδης I 69. 24
 ζυγοστατεῖν I 88. 29; 134. 26;
 304. 6
 ζωογονεῖν I 40. 26; 238. 8
 ζωοθυσία I 309. 3
 ζωοποιεῖν I 258. 7
 ζωώδης I 138. 31; 351. 17

 ἡγεῖσθαι: ἡγούμενον, opp. λῆγον
 II 80. 18; ἡγούμενος (mona-
 sterii) II *164. 1
 ἡδη = πάλαι I 14. 17 app.;
 149. 31; 191. 10
 ἡθικός (scil. λόγος) I 187. 8
 ἡλέκτριος I 76. 20
 ἡλικιώτις (adi.) II 3. 20
 ἡμεροφανής II 9. 14
 ἡσυχάζειν II *175. 3
 ἡττημα I 183. 8, 11
 ἡττων (loco adv.): πλαστοὶ οὐχ
 ἡττονες I 231. 33

 θαλασσοπορεῖν I 358. 30
 θανατηφόρος II 45. 9
 θανμαστοῦν I 270. 9
 θανματοουργεῖν I 72. 19
 θανματοουργός I 84. 25
 θεανδρικός I 77. 24; 79. 21
 θεάνθρωπος I 49. 22; 57. 1, 25;
 114. 9; 118. 23; 138. 16; 144.
 1; 178. 9; 254. 4; 346. 11;
 358. 19; 359. 11; II 22. 7;
 40. 4; 60. 15; (adi.) I 7. 17;
 79. 26; 286. 5
 θεαρχία I 62. 5
 θεαρχικός II *179. 20
 θεατροῖζειν I 204. 30
 θεηγός I 84. 18
 θεηλατεῖσθαι I 127. 16
 θεήλατος I 203. 21
 θειάζειν I 327. 9; 332. 1
 θεϊκός I *168. 28
 θειότατε (βασιλεῦ) II 6. 5; 145. 4
 θειότης I 77. 4; 202. 2; 253. 25;
 359. 15; II 59. 23; νοερά θ.
 (= angeli) II 36. 7
 θέλγητρον I 326. 18
 θεοβλάβεια I 139. 11; 168. 1
 θεογνωσία I 42. 13; 332. 22
 θεόγραφα πνξία II 13. 21
 θεοειδής II *167. 6
 θεοκάπηλος II *158. 14
 θεοκλυτία I 327. 7
 θεόλεκτος II 21. 21
 θεοληπτειῖσθαι I 253. 27
 θεόληπτος I 88. 3; II 1. 4; 41.
 27
 θεολογεῖν I 56. 1; 155. 25; 207.
 7 ss.; 210. 29
 θεολογία: ἡ ἄνω θ. II 20. 6;
 opp. ἡ κάτω καὶ περὶ ἡμᾶς
 I 351. 5; II 20. 9
 θεολογικός = Gregorii Nazian-
 zenī I 154. 8; 270. 3
 θεολόγος (item) I 360. 6

INDEX VERBORVM

- θεομαχεῖν* II *171. 31; *173. 18
θεομαχία I *163. 12
θεομάχος I 139. 7; *163. 16
θεοπαράδοτος II 21. 22
θεοπάτωρ I 80. 29; 227. 5; 279. 14; 328. 16; II 135. 23
θεοπείθεια I 232. 33
θεοπειθής I 91. 29
θεοποιεῖν II *163. 2
θεοπρεπής I 50. 23; II 19. 10; 22. 13
θεοπρεπῶς I 272. 24; 274. 3
θεόπητης: *Μωϋσῆς ὁ θ.* I 279. 17
θεοπτία II *180. 5
θεόσοφος I 53. 5; 326. 5; (de Leone) II 4. 32; 6. 10; 9. 19; 24. 23; 105. 3
θεόστεπτος I 265. 7; II 9. 17
θεοστυγής I 91. 29
θεοσυνέργητος II 114. 1
θεοτελής II 40. 16
θεοτερπής II 36. 27; (sup.) I 60. 29; 73. 13
θεότης I 56. 20; 277. 14; 353. 13; 355. 24; 358. 13; II 19. 28
θεοῦν I 340. 9; 344. 10; 356. 24; 360. 29; II *169. 31; *170. 1; *180. 21
θεουργός (adi.) II *179. 15
θεοφορεῖν: *θεοφορούμενος* I 45. 13; 247. 5; 250. 1; 276. 10
θεοφόρος I 95. 1; 115. 32; 116. 13; II 17. 19; 71. 28; 75. 22; 103. 14
θεοφροσύνητος II 110. 17
θεοχόλωτος I 207. 17; 287. 2
θερμαντικός I 238. 23
θέσις (log.) I 325. 23; 354. 11
θεσμογράφος I 250. 16
θεσμοθεσία I 142. 24; *161. 14; 180. 16; 250. 17
θεσμοθετεῖν I 133. 30; 195. 22
θεσμοθέτης II 79. 20; 99. 31; *θεσμοθέται τῶν λόγων* I 270. 6
θεσπίζειν I 250. 10; 263. 3; 313. 14; 355. 20
θέσπισμα I 48. 23; 247. 16; 309. 28
θεωρητικός (comp.) I 37. 24; 75. 9; (sup.) II 37. 17
θέωσις I 344. 6, 12; 355. 32; 360. 30
θηλυμανῶς I 160. 15
θήρατρον II *170. 27
θησαύρισμα I 33. 2
θίασος I 351. 25
θιασώτης I 160. 6; 189. 22; 205. 3; II *159. 12; *27
θνητότης I 56. 15; *168. 21
θρέμματα (*Χριστοῦ* sim.) I 45. 30; 52. 29; 73. 19; 202. 2; II 79. 10; 100. 30
θρόνος *episcopalis* I 246. 3; 249. 28; 250. 15, 21; II 131. 8; 132. 12, 14; 145. 3; 146. 9, 10, 26; *διδασκαλικός θ.* I 165. 15
θρόνις I 89. 13; II 22. 25
θυμήρης (comp.) II 45. 20
θύραθεν 'paganus' I 58. 32; 261. 8; 349. 16; 353. 25; II 38. 3; 135. 13; *τοῦ θ.* (scil. *νοός*) I 191. 13
θυραυλεῖν I 52. 29; 158. 10, 11
θυσιάζειν I 313. 10
θύωμα I 91. 22
θωρακίζεσθαι I 188. 30
ιάλεμος I 128. 6
ιαμβογράφος I 322. 20
ιατρείον (*τῆς πνευματικῆς θεραπέας*) I 160. 29
ιδέα (*κάλλους*) II 89. 29
ιδιάζειν I 55. 26
ιδιογνωμούμενος I 140. 1; 147. 10
ιδιογνώμων II 136. 19
ιδιότης (theol.) I 55. 28; 57. 2, 18; II 19. 22, 27, 31
ιδιοτροπία I 223. 8; 272. 14; 351. 30
ιδιοχείρως I 228. 15
ιδίωμα I 58. 10, 15; II 21. 6
ιδιωτικός I 109. 26
ιδιωτικῶς I 104. 13; 233. 3
ιδιωτισμός I 191. 26
ιδρώτες (*τῆς ἀρετῆς*) I 21. 28; cf. II *161. 28

INDEX VERBORVM

- ιεράρχης* 'archiepiscopus' II 15. 8; 'patriarcha' I 87. 29; II 41. 13
ιεραρχία 'patriarchatus' I 292. 7; II 41. 27
ιεραῖσθαι I 144. 7; 248. 27; 288. 14; 299. 11; II 106. 28; *156. 1
ιερατικός I 8. 23; 17. 14; 72. 2; 95. 15; 291. 22; II 120. 4; 121. 12; 135. 7
ιερεύς 'episcopus' I 8. 18; 17. 7; 104. 10; 112. 24; 144. 3; 176. 18; 192. 12; II 17. 10; 35. 6; 69. 17; 71. 10; 126. 19
ιερογραφία 'sacra imago' I 77. 11
ιερομάρτυς I 286. 2; 291. 4
ιερομύστης I 127. 21
ιεροπρεπώς II 125. 6
ιερός: (ordo episcoporum) *ί.* πληθύνει I 15. 24; *ιερώτατον* πληρώμα I 15. 32; *ί.* σύνταγμα I 13. 4; 73. 13; 83. 1; *ί.* σύστημα I 291. 27; II 14. 28; 21. 21; *ί.* τάγμα I 86. 23; *ί.* τάξις I 11. 7; (Scriptura) *ί.* διδασκάλιον I 8. 12; 'I. Βίβλος Graecorum I 128. 12; (canones) *ί.* θεσπίσματα I 95. 17; *ί.* νόμοι I 3. 9; (bellum) *ί.* πόλεμος II 2. 3; *ί.* ἄμιλλα I *184. 20
ιεροτελεῖν II 40. 25
ιεροτελεστής I 144. 15; 262. 8
ιεροτελεστικῶς II 16. 18; 136. 1
ιεροῦν I 292. 5
ιεροφάντης (Salomon) I 84. 7
ιεροφάντης I 20. 24
ιερωσύνη I 72. 4, 13; 4II 133. 4, 6
ικετηρία II 12. 2
ίκνουμένως I 167. 29
ίκρια II 14. 18
ίλαστήριος I 255. 11; II 1. 13
ἱνδαλμα (τὸ θεῖον ἱ.) I 344. 24
ιουδαῖζειν I 271. 3
ἱπάρχιον I 243. 21
ἱπικός διανυλός I 322. 17
ἱπποδρομία I 91. 7
ἱπποστάσιον: δημόσια *ί.* II 109. 32
ισαρίθμως I 62. 6
ισοδυναμείν I 99. 18
ισοσθενία II 90. 19
ισοστάσιος I 270. 30
ισότιμος I 238. 28
ισχυρογνωμονικός I 109. 32
ισχυρογνώμων I 147. 2; 254. 21
ἰνγξ I 326. 22; II 6. 1
ἰγθύια I 145. 4
ἰχνηλατεῖν I 262. 23
καθαίρειν 'officio demovere' II *121. 15
καθαίρεσις II 126. 20
καθαριότης I 127. 20; II 127. 8
καθαριστής (apud Mahumetanos) I 239. 32; 240. 9
καθάρσις 'poena canonica' I 100. 29; 262. 21
καθάρσιος: *κ.* ἡμέραι II 39. 21
καθαριστικός (medic.) II 52. 18
καθέδρα episcopalis I 19. 9; 95. 15; II 131. 7
καθηγεμών I 122. 2; 138. 1
καθηγήτωρ II 100. 2
καθικνεῖσθαι: πείραν *καθικόμενος* I 96. 16
καθιστάναι: *καθεστώς* 'comprosentis' I 79. 15
καθότι I 278. 15
καθυπερετερεῖν I 71. 30; 101. 4; 171. 6; 258. 2; 283. 22; II 16. 5; 84. 14
καθυποβάλλειν I 18. 19; 76. 4; 94. 2; 98. 27; 112. 24; 145. 22; 159. 16; 181. 28; 247. 12; 267. 4; II 97. 24
καθυπονργεῖν II 40. 32
καθυφιέναι I 321. 9; (pass.) 51. 2; 140. 20
καινίζειν II 70. 7; 80. 1
καινοπρεπώς II 21. 9
καινοτομεῖν I 97. 11
καινονργεῖν I 292. 20
καιροφυλακεῖν II 27. 22
κακεντρέχεια I 167. 20; 209. 3; II 57. 1; 65. 30
κακεντρέχης I 228. 9

INDEX VERBORVM

- κακοβουλία I 4. 14
κακοβούλως I 110. 29
κακοδαιμονία 'diabolica possessio, furor' I 176. 15
κακοδαιμόνως 'furiose' II 81. 21
κακοθελής I 231. 21
κακοπολιτεία II 72. 11
κακοπραγία II 63. 18
κακόσχολος I 231. 30
κακόσχόλως II 85. 6
κακότηχης I 224. 27; II *149. 3
κακονχεῖσθαι I 64. 19
κακονχία I 64. 28
κακοφροσύνη I 203. 25
κάκωσις I 225. 16; 'poena' I 97. 25; 99. 10; 195. 6; 196. 27
κακωτικός I 254. 30
καλαῦρον I 5. 26
καλλιεργείν I 7. 11
καλλιεργία I 303. 10
καλλιερεῖσθαι (pass.) I 68. 17; II 41. 2
καλλίμολπος II 14. 6
καλλίτεκνος I 266. 3
καλλώπισμα I 62. 24
καλύπτρα 'tegumentum' II 15. 11, 19
κανάλιον I 171. 31
κανδήλα I 240. 28, 33
κάνδυς II 33. 4
κανίκλειον: ἐπὶ τοῦ κ. I 216. 1; 294. 1
κανονίζεῖν: κεκανονισμένη γραφή II *178. 10
κανονικός I 114. 6; 160. 3, 9; 164. 7; 167. 14; 286. 2; II 128. 17
κανονικωτέρας II 128. 21
κανόν I 257. 13 et saepe; ἱεροὶ κ. I 96. 20; 100. 30; 106. 32 etc.
κάρισμα I 73. 24
καρύινος II 134. 7
καρυκεύειν I 210. 12
καρυώδης II 25. 33
καταβραβεύειν I 4. 2
καταβροντᾶν (pass.) I 351. 9
κατάγνωστος (comp.) I 299. 24; (comp. adv.) 151. 8
κατάγχειν I 48. 2; 103. 32; 111. 11; 150. 3; 181. 11; 307. 19; 349. 7; 350. 15; II 5. 18; 69. 6; 89. 27
καταγώνιον I 79. 9; II 41. 1; 97. 4
καταδεῖν (med.) 'deligare' I 27. 22; II 86. 24
καταδευσιδαιμονεῖν I 316. 22
καταδιδαιτᾶν (pass.) II 79. 4
καταθύμιος II 96. 24; 102. 25
καταιγίς I 63. 10; 93. 6
καταιονᾶν I 262. 13; II 86. 27
καταισχύνῃ I 180. 30; 316. 20
κατακαλεῖν II 136. 1
κατακαπηλεύειν I 37. 6
κατακερματίζειν I 167. 20; 223. 9; 270. 13; II *161. 8
κατακερτομεῖν I 77. 17; II 73. 23
κατακηλεῖν I 5. 20
κατάκλειστος I 64. 17, 20; 262. 25
κατακληροῦν I 167. 1
κατάκλυσσις I 43. 18
κατακλυσμός I 131. 1
κατακνύειν I 4. 4; 292. 19; (pass.) 50. 16
καταλαμβάνειν 'evenire, contingere' I 227. 25; 314. 21
κατάληπτος I 230. 15; 249. 23
κατάληρις I 28. 10
καταλογίζεῖν 'conscribere' II *156. 20
κατάλυμα I 23. 2; 34. 29; 35. 14; II 9. 1
καταμαλακίζειν (pass.) I 316. 2
καταμαραίνειν I 219. 28
καταμύειν II 89. 7
καταμωκάσθαι I 10. 2
κατάναγκος I 132. 20 (cf. ἐπ-ἀναγκος)
καταντλεῖν I 325. 12
κατανύσσειν I 86. 16; 314. 5
καταπίνειν (τὸν Ὅμηρον ὄλον) I 297. 1
καταπλουτεῖν c. dat. I 190. 8; 212. 4; c. accus. I 14. 27; 28. 17; 40. 11; 49. 13; 77. 5; 344. 22; 362. 11

INDEX VERBORVM

- καταπονείν I 241. 26, 27
καταποντισμός I 210. 22
κατάποσις II 52. 31
καταπροΐσθαι I 7. 5
κατάπτυστος I 209. 13; II 51.
17; 75. 26; 92. 17; 102. 16;
126. 30; *150. 30; *160. 31;
*171. 15
καταρραθυμείν I 32. 4; 110. 21;
II 49. 7
καταρράχεται τοῦ νοῦ II 5. 3
κατάρρους (adi.) I 335. 3
καταρρυποῦν I 15. 12
καταρτίζειν I 14. 6; 33. 9; 202.
27; II 126. 18
καταρτισμός I 110. 24
κατάρχων (δ) imperator I 7. 28;
15. 5; 16. 20; patriarcha I
85. 31; 228. 18; II 123. 25
κατασαρκουῖσθαι I 356. 4
κατασκεδάζειν I 12. 2; 51. 17;
80. 14; 115. 4; 169. 1; 335.
25; 359. 12; II 58. 29; 65. 29
κατασκιάζειν I 80. 24
κατασμιλεύειν: κατεσμιλευμένος
I 322. 19
κατασπαταλῶν c. gen. I 281. 2
κατασπένδειν I 7. 27; 16. 19;
28. 25; 51. 6; 139. 28; 218.
28; 251. 23; 307. 13; 325.
21; 352. 23; (pass.) 261. 25
κατασπινδύζειν I 31. 27; 49. 19
καταστασιάζειν II 2. 5
καταστηλοῦσθαι II 14. 11
κατάστημα I 300. 4
καταστίζειν I 189. 27
καταστοιβάειν I 268. 32
καταστράπτειν II 75. 27; *150. 5
κατασύρειν (τοῦ δέοντος) II 2. 7
κατάσχετος I 214. 23
κατασχηματίζειν I 37. 1 app.
καταταχεῖν I 246. 8; 268. 23;
291. 15; 313. 9
κατατεμαχίζειν I 103. 23
κατατρύφειν II *162. 28
κατατρύχειν I 217. 1
κατανθαδίζεισθαι II 103. 16
καταφαιδρύνειν I 87. 27
καταφλυαρεῖν I 227. 12; 245.
12; 307. 2
κατάφρακτος I 334. 4
καταφρονητής II 72. 25
καταφρονάτεσθαι II 99. 19
καταχεῖν I 7. 9; 191. 30; II
*170. 19
καταχράνειν I 15. 13; 202. 30;
205. 27; 228. 10; II 31. 14
καταχρέμπεσθαι I 309. 20
κατεγνωσμένως II 123. 4
κατεντροφᾶν I 131. 19
κατεξανιστᾶν I 145. 17; (refl.)
77. 23; 224. 18
κατεπαγγέλλεσθαι I 43. 10; 63.
9
κατεπαίρεσθαι I 336. 26; II 61.
14
κατεπέγειν I 19. 3; 47. 4; 51.
13; 88. 12; 107. 5; 115. 22;
159. 18; 160. 2; 172. 9; 190.
10; 191. 18; 255. 20; 307.
17; 336. 4; 347. 20; II 48. 3;
(pass.) I 24. 32; 39. 27; 46.
23; 69. 8; 135. 5, 30; 148.
22; 189. 30; 251. 17; 357. 8;
II 5. 11; 12. 27; 91. 29
κατεργάζεσθαι (τὴν τροφήν) I
314. 14
κατεσχηματισμένως I 58. 20
κατενημερεῖσθαι I 24. 7
κατενθύνεσθαι I 203. 16; 205.
10; II 96. 18
κατευμεγεθεῖν I 25. 15; 218. 6;
361. 14; II 22. 15; 46. 31;
62. 8; *161. 7; *171. 11
κατευνάζειν I 217. 4
κατενοδοῦσθαι I 158. 13; 205.
10
κατευστοχεῖν I 315. 8
κατευφημίζειν I 78. 23
κατεύχεσθαι I 4. 23
κατηναγκασμένως I 313. 12
κατοπιτεύειν I 83. 30; 208. 21;
321. 18
κατορχεῖσθαι I 2. 6; II *120.
10; *156. 30
κατόρχησις (plur.) I 127. 2
κατοφρυνούσθαι II 25. 15
κατοχυροῦν I 152. 29; 175. 17;
250. 14; II 89. 11
καῦκος I 119. 6

INDEX VERBORVM

- κάληξ II 61. 17
 καάτας = καιάτας II 50. 16
 κελλίον II *175. 5
 κέλκρος II 25. 24
 κενεμπατείν II 37. 18
 κενολογεῖν I 250. 22; 267. 5
 κενοσπουδία I 28. 29; -ας ἀλῶναι
 I 129. 1; II 70. 10
 κένταυρος I 50. 13
 κερατάδες I 240. 13
 κέρμα I 223. 7
 κεφάλαιον 'caput' I 20. 10
 κηδεμονικός I 39. 18
 κηδεμονικῶς I 215. 19
 κηδεύειν 'condere' I 87. 21
 κημός I 115. 24
 κητῶς II 4. 2
 κηκλῖς: ἡ τῶν ἱερῶν διαγνώσεων
 κ. (iudicium ecclesiasticum)
 II 110. 25; cf. *172. 3
 κημικῶς I 297. 21
 κινάβρα II 127. 4
 κινεῖν: συγγνωμονικώτερον κη-
 νημένος I 98. 19; sim. 195.
 12; 332. 7
 κλεπτίστατος I 204. 24
 κληπίγαμος I 196. 31
 κληροδοσία I 330. 19
 κληροδοτεῖν II 46. 3
 κλήρος 'clerus' I 83. 1
 κλίσις (δακτύλων) I 204. 9
 κλύδων I 85. 13, 30; 93. 6; II
 123. 10; 124. 20; 125. 13;
 127. 15
 κλυδάνιον II *132. 16
 κοιαιστωρ I 279. 1, 2; 322. 31
 κοινωνικός I 34. 8, 9; II 92.
 8
 κοιτών I 91. 10
 κόλλησις (rhet.) I 189. 27
 κόλλω I 204. 25
 κολοκύντη: λημῶν κολοκύνταις
 II *169. 15
 κολποῦσθαι II 38. 7
 κόμπος ὁδόντων I 212. 3; 224.
 9; 328. 5; II 103. 32
 κομπώδης (comp.) I 188. 24
 κομπεύειν (pass.) I 179. 29
 κοπάζειν (τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 πόνων) II 113. 13
 κόρυς I 157. 28; 179. 22; 208.
 19; 321. 10; 334. 12; II 130.
 29
 κόρυμβος: τῶν σῶν ἀρετῶν τοῦς
 κ. II 27. 10
 κορυφαῖος (Petrus) I 91. 13;
 II *157. 11; *171. 28
 κορυφή: ἡ ἱερὰ ὑμῶν κ. II 54. 26
 κορυφοῦσθαι II 20. 1
 κοσμήτωρ (τῶν ὄντων) I 351. 23
 κοσμοποιία I 102. 32
 κοτύλη I 70. 10
 κουράν 'Alcoranus' I 234. 9;
 243. 3
 κουστωδία I 87. 6; II *118. 14
 κράββατος I 240. 1
 κρᾶσις (theol.) I 57. 13, 19
 κρατεῖν: ὁ κρατῶν 'imperator'
 II *157. 14; *170. 27; *173.
 28; (plur.) I 16. 1; 209. 4
 κράτος 'imperator' I 18. 19; τὸ
 ἐπὶ γῆς (ἐπίγειον) κ. I 16. 3;
 89. 11; τὸ σὸν κ. II 31. 4;
 48. 17; τὸ θεοφιλές ὑμῶν κ.
 65. 6; κ. θεοφιλές 107. 5
 κρεβάτιον I 240. 7
 κρεῖττον (τὸ) = Deus I 21. 21;
 115. 10; 208. 6; 213. 18; 311.
 8; II 22. 29; 25. 26; 28. 23;
 32. 25; *152. 30; cf. ἐπιπνοία
 κρεῖττόνων 57. 11; sed τὸ κ.
 = 'melior ratio' II 99. 28
 κρεωφαγία I 145. 1
 κρίσις: κ. λελογισμένη I 127. 11;
 258. 25; II 76. 5
 κριτήριον I *295. 3; 325. 27;
 (= δικαστήριον) II 73. 12;
 100. 24; 111. 17
 κροκύς I 209. 15
 κροκωτός II 124. 28
 κροτεῖν 'conficere' I *295. 11;
 = συγκροτεῖν 232. 24
 κροτοῦν I *295. 11 app.
 κρυφιώτης I 128. 13; 249. 1
 κτηνώδης I 98. 3, 12, 17, 22;
 *158. 25; 192. 4, 5; II *152.
 22
 κτηνωδία I 98. 25
 κτίλος I 5. 4
 κυκᾶν II 55. 1; 65. 6

INDEX VERBORVM

- κυκεών* I 3. 14; 213. 4; 347. 1;
 II 127. 16
κυμνοκοπικῶς I 297. 21
κυνάριον I 198. 7
κυριακός II 62. 1; 84. 3; 106.
 22; *ὁ κ. ἄνθρωπος* I 344. 9;
 354. 3; 360. 28
κυριότης II *119. 23
κῦρις (Theophylactus) I 290. 3;
 (Romanus) II 114. 1
κυρτοῦν I 204. 19
κύτος II 9. 12; 14. 15
κώθων II *158. 28
κῶλον (rhet.) I 190. 17
κωφεύειν I 80. 32
κωφός 'mutus' I 13. 8; 346. 7;
 II 12. 23

λάθριος I 195. 5
λαϊκός II 101. 15; *119. 12
λαμπροφροία II 44. 13
λαμπτήρ εὐσεβείας I 227. 23
λανθάνειν: *λανθόντες* 'obliti' II
 76. 7
λαός I 45. 29
λάραξ II 13. 14; 61. 8
λαφυραγωγείν II 16. 11
λεαίνειν I 28. 27; II 73. 4
λειοκύμων II 3. 27; 12. 22
λειποστρατίου ἀλίσκεσθαι II
 127. 27
λειποταξίου γράφεσθαι I 323. 10
λειτουργία: *θείαν λ.* I *143. 21;
τὴν περὶ θεὸν λ. 144. 13; *τὴν*
περὶ θεὸν νοεράν λ. (angeli)
 211. 14
λείψανα (S. Lazari) II 7. 1, 8;
 11. 2; 15. 22
λεκτικὴ δύναμις I 34. 10
λεξειδίον I 322. 23
λέξις I 190. 11, 22; 191. 16
λεόντειος I 329. 3
λεπροῦσθαι I 165. 9
λεπτουργία I 80. 25
λεσχηνεύειν: *λελεσχηνευμένος* I
 186. 9; 326. 4
λεύκωμα I 73. 17
λέχος 'uxor' I 90. 6; 165. 10
λεωφόρος II 14. 8
λήϊον I 308. 10; II 28. 14

λήμα I 65. 12
λημᾶν I 10. 9; 42. 30; II 88. 5;
 98. 21; *169. 15; *173. 28
λήμμα (log.) I 152. 24; 347. 4;
 'donum' II 92. 18
λήξις 'sors' I 74. 7; 'hereditas'
 207. 32; 'regio' II 52. 8
ληρολέσχης I 307. 19
λήψις I 352. 1
λιβάς I 214. 7; 216. 19
λιγννώδης I 214. 24
λικμᾶν I 62. 18; II *161. 9
λίχανος (-ός) I 270. 20
λογάς I 87. 20
λογικός 'ratione praeditus' I
 24. 11; 29. 16; 39. 25; 222.
 6; 225. 25; 238. 11; 340. 4;
 343. 26; 347. 9; 348. 13, 23;
 351. 33; II *180. 12; 'logi-
 cus' I 159. 10; cf. II 58.
 10
λογικῶς II 46. 12; (comp.) I
 99. 6
λογιστής: *πικροὶ λ.* II 52. 29
λογολέσχης I 77. 2; 102. 30
λογομαχία I 307. 2
λογομάχος I 250. 19
λογοποιός I 52. 7
λογοπραγεῖν 'rationes poscere'
 II 27. 17
λόγος 'ratio' I 347. 26, 29; 350.
 17; 352. 5, 21; 353. 2; (the-
 ol.) I 42. 15; 57. 10; 237. 26,
 31; II 18. 10, 23; *ὁ θεὸς λ.* I
 340. 7; 342. 9; 343. 31; 344.
 5; 352. 23; 353. 27; 359.
 25
λύθρος I 318. 1; II 31. 13
λύσις (medic.) II 49. 5
λυσσώδης I 308. 2; (sup.) II
 21. 26
λυτήριον I 43. 15
λυχνία II 40. 20

μαγὰς I 204. 25
μαγειρικῶς II 135. 29
μάγιστρος I 213. 1; 260. 1
μαιευτικός I 297. 3
μαιεύτρια I 261. 9
μαινάς I 205. 4

INDEX VERBORVM

- μακάριος: ἡ. μ. φύσις I 34. 11;
36. 24; 272. 24; 274. 3; 336.
17; II 19. 19; μακαριώτατε
I 127. 1
μακαρίτης I 260. 2
μακροπενθής I 215. 15
μαλερός II 137. 10
μανιώδης II 128. 7; *159. 21
μανιωδῶς I 166. 2; 206. 5; 287.
4; II 18. 16
μαντίον I 238. 31, 33; 239. 3
μαργαρώδης I 202. 17
μαρτυρία I 72. 11
μαρτυρικός I 60. 27; 65. 20;
73. 16
μαστούριον I 291. 4; ὁ τοῦ μ.
θεσμός I 8. 7; 16. 29
μαστεύειν I 179. 32
μασχαλιστήρ I 85. 9
ματαιάζειν I 230. 7
ματαιολογεῖν I 235. 3; 239. 8;
241. 32
ματαιοπονία I 25. 13
μεγάλανχος II *125. 23
μεγαλειότης II 36. 2
μεγαλόνοια II *149. 5; ἡ ὑμέτερα
μ. I 260. 10
μεγαλοφυΐα II *149. 4
μεγαλόφωνος (sup.) I 38. 14
μεγαλωφελής (sup.) I 207. 31;
305. 2
μεθαρμόζεσθαι II 96. 29
μεθέλκειν II 59. 4
μέθεξις II 83. 8
μέθη 'temeritas' I 2. 5
μεθοδεύειν I 217. 12
μέθοδος (rhet.) I 190. 9
μειλίχιος II 37. 20
μειονεκτεῖσθαι I 96. 24; II 18.
30
μελοποιία I 204. 7
μελοποιός (Psalmista) I 54. 16;
(Pindarus) 214. 2
μελωδός (Psalmista) I 38. 13
μεμψίμοιρος I 52. 8, 11; 174.
11; 182. 27; *184. 8; 270. 4;
321. 2; II 96. 11
μεμψιμοίρως I 225. 21
μερικός 'particularis' I 99. 18;
159. 12
μεριστῶς I 76. 13; 343. 17
μεσιτεύειν I 230. 13; 353. 13
μεσίτης πρὸς θεόν (patriarcha)
II 6. 11; sim. 30. 3
μεσολαβεῖν I 180. 6
μέσος ἀμηχανίας I 47. 10; II
39. 6
μεσότης I 269. 1
μεσοῦν: τοῖς μεσουμένοις II 84.
14
μεστός (rhet.) I 188. 29
μεστότης I 269. 1 app.
μεστοῦν I 176. 2; μεμεστωμένος
268. 32
μεταβατικὸς σύνδεσμος I 153.
15
μεταβολή (mus.) I 204. 6
μεταγρῖζειν I 135. 2; 251. 14
μεταγρῖσμός I 250. 21
μεταγίνεσθαι I 58. 17
μεταγωγή I 8. 20; 17. 11
μετάθεσις 'mutatio sedis' I 246.
2; 248. 8, 22, 24, 30; 249.
28; 250. 14; 251. 11; 298.
11; 300. 21
μετακινῶν II 134. 13
μετάληψις τῶν θείων μυστηρίων
II 107. 15
μεταλλοιοῦσθαι II 73. 22
μετάμελος I 34. 1; 323. 7; II
67. 29; 111. 23; 129. 30;
130. 5
μετανέμειν II 37. 6
μετανίστασθαι I 37. 25; II 78.
8
μεταπρέπειν I 9. 17
μεταρρεῖν II 52. 15; 90. 23;
*159. 3; (pass.) I 76. 30
μετάρροπος II 51. 21
μεταρρηθμίζειν II *171. 6
μετάρσιος I 21. 26; 45. 4; 48.
12; II 124. 7
μετασκευάζειν II 136. 3
μεταστοιχειοῦν I 253. 24; II
9. 4; 40. 7; 70. 9
μετάταξις (εἰς ἀγγέλους τῶν
ἁγίων) I 211. 19
μετατάττεσθαι (πρὸς τὰς ἐκεῖσε
μονάς) I 219. 13
μεταφοιτᾶν II 113. 15

INDEX VERBORVM

- μεταχρῶνναι* I 268. 25; (pass.)
 I 251. 32; II 71. 26
μεταχωρεῖν I 211. 20
μετενσωμάτωσις I 347. 3
μετεωροπορεῖν I 203. 18
μετοχετεύειν I 71. 1; 170. 28;
 325. 21
μετριοπαθεῖν I 104. 11; 110. 14
μετριότης: τῆς ἡμῶν μ. II
 *117. 7, *18
μηλωτή II 45. 2
μηρυκισμός I 300. 18
μητρόπολις II *118. 2
μητροπολίτης I 231. 7; 285. 1;
 302. 1; 305. 1; II 132. 1;
 *155. 1
μηχανουργία I 229. 11
μιαυφονεῖν I 146. 9
μιαυφονία I 91. 3; II 122. 2;
 *157. 10
μιαυφόνος I 183. 1; II 53. 18;
 *161. 12
μιαρία II 110. 3; *156. 2
μίλιον: τῶν ἐξ ἀγορᾶς τε καὶ μ.
 I 119. 5
μίξις (theol.) I 57. 12, 17
μισάδελφος I 89. 19
μισθαποδοσία I 46. 29; 91. 9
μισθαυρία I 361. 28
μισογότης I 200. 1
μιτατώριον: τὸ ἱερὸν μ. II 109.
 25
μῆσθαι 'petere' I 91. 2; 128.
 27; 291. 1; 296. 15; II 66. 26;
 'meminisse' II 137. 16
μνημονικός I 254. 25; II 102. 4
μνηστεύεσθαι I 214. 22; II
 130. 31
μοναδικός I 272. 2; II 89. 29
μονάζων I 145. 1
μόνανδρος II 138. 10
μονάς II 18. 14 bis; 19. 3,
 27
μοναχή II 139. 1
μοναχός I 230. 7; 323. 1; II
 *175. 2
μονήρης I 102. 1
μονογαμεῖν I 143. 12
μονογαμία I 116. 15; *134. 19;
 *139. 15
μονογενής I 40. 24; 50. 2; 356.
 17, 30; 359. 20; II 21. 24;
 134. 10
μονότης I 18. 13
μονοτονία I 253. 15
μονότονος I 104. 13
μονωδία I 83. 8
μόνωσις I *132. 3, 9; 133. 18;
 147. 20
μονώτης βίος I 134. 4
μορεῖν: μεμορήκασι I 186. 15
μορμολύκειον I 255. 26
μορμύσσεσθαι I 114. 10
μορμώνη I 316. 22
μόρφωμα (= εἰκὼν) I 79. 20;
 109. 23; II 40. 10
μόσχευμα I 24. 16
μοσχοποιεῖν I 165. 4
μόσχος 'moschus' I 244. 13
μότωσις (πνευματική) I 167. 18
μοῦσα I 186. 8, 13; 191. 10,
 25
μυδᾶν I 91. 25
μύησις II *179. 14
μυριοπλάσιος I 5. 8
μυσταγωγεῖν II 126. 28; *179.
 14
μυσταγωγία 'missa' I 299. 18;
 317. 30; II 15. 29; 36. 21;
 106. 20; 135. 15
μυστήρια I 70. 26; 263. 3; II
 107. 16; 135. 2
μύστης II 22. 15; 44. 14
μυστικός (adi.) II 26. 1; 51. 24;
 *116. 4; 134. 2
ναρθηκοφόρος I 141. 9
ναυτιᾶν I 106. 29
νεκροφόρος I 91. 19; 216. 17
νέκταρ I 319. 3
νέννος II 131. 1
νεοθαλής II 12. 1
νεόκτητος I 3. 15 bis
νεοπαγής I 288. 14
νεότευκτος II 14. 6
νευτέριος II 139. 2
νηπενθής I 214. 28
νηπιότης I 348. 14; 351. 17
νηπιωδῶς I 43. 12
νήρις II 36. 24

INDEX VERBORVM

- νοερός I 22. 24; 219. 27, 31;
345. 5; 346. 23; 353. 13, 14;
356. 8; (de angelis) ἡ περὶ
θεὸν ν. λειτουργία I 211. 14;
ἡ ν. οὐσίωσις 211. 17; ὅση
περὶ θεὸν ν. φύσις 351. 15;
ἡ ν. θειότης II 36. 7
νοερῶς I 344. 27; II *179. 14
νοητός II *180. 12, 14
νομικός: τὰ ν. γράμματα (= V.
T.) I 40. 19
νομοθετεῖν: νομοθετοῦντός ἐστι
καὶ βιαζόμενον I 287. 11;
sim. I 132. 28; 154. 5; 320. 8
νόμος (= V. T.) I 71. 27 bis,
30; θεῖοι ν. I 2. 1; 18. 15;
156. 2; ἱεροὶ ν. I 4. 2; 251.
27; πνευματικός ν., opp. πολι-
τικός II 73. 10, 14, 28; cf. II
110. 29
νόστιμος I 20. 5; 48. 18
νοῦς: τῷ ἀκραιφνεστάτῳ νῷ καὶ
καθαρωτάτῳ II *161. 26
νυκτερίς I 188. 13
νυκτικόραξ I 43. 1; 188. 13
νυμφαγωγεῖν I *129. 11
νυμφαγωγία I *129. 12
νυμφαγωγός I *138. 13, 30, 33
νύμφη 'nurus' I 109. 21
νυμφοστολεῖν I 5. 30
νυμφοστόλος I *176. 8
νύσσα II 8. 31

ξεινοδόκος II 137. 12
ξενοχαρής II 95. 3
ξесμός I *163. 10

ὄγκος (medic.) I 241. 22
όδοποιεῖν I 109. 6
οἰκείωσις I 28. 12; 103. 9
οἰκετικά σώματα I 281. 8
οἰκητήριον I 347. 10, 21; 348.
3; 361. 8; II 20. 30
οἰκονομεῖν: 'dispensare' (de Deo)
II *167. 13; (de ecclesia) I 11.
25; 104. 6; 116. 8; *161. 11,
*13, *24; et saepe; ὁ οἰκονο-
μούμενος II 70. 25; 71. 3, 8;
'providere' (med.) I 202. 4; II
85. 12; *157. 18; (rhet.) II 1. 3
οἰκονόμημα I *161. 20
οἰκονομία: 'dispensatio' (Dei)
II 20. 18; (ecclesiae) I *156.
15, *17—19, 24; 157. 2; et
saepe; 'incarnatio' I 50. 30;
56. 26; 211. 2; 354. 8; 356.
10; 'intestina' I 91. 23
οἰκονομικός II 37. 23; 70. 23
οἰκονόμος I 103. 4; II 70. 20;
71. 1; *120. 3
οἰκοφθοραῖαι II 76. 4
οἰκουμενικός I 48. 23; 49. 6
οἰκουρεῖν I 42. 24
οἰκουρός I 42. 24
οἶμος I 115. 16; 187. 2; 205. 6;
254. 5
οἶνοποσία I 121. 1
οἶνοποτεῖν I 319. 1
οἰστηλατεῖν I 26. 26; 78. 29
οἶτος II 137. 3
ὀκρίβας (ὁ ἱερός) II 14. 20
ὀλιγαρκία II *168. 10
ὀλίσθημα I 31. 18; II 134. 15
ὀλισθοῖ II 26. 12
ὀλκός (serpentis) I 89. 9; 201.
23; II 9. 26
ὀλλυσθαι I 26. 6; 28. 28
ὀλοκάρπωσις II 44. 28
ὀλοκληρία I 4. 13; II 21. 7
ὀλόκληρος I 86. 15
ὀλοσχερῶς I 16. 15
ὀλοφνερμός I 216. 22; 219. 15
ὀμαίμων 'frater' I 89. 27
ὀμήγυρις I 300. 1
ὀμογενής II 86. 22
ὀμόγλωσσος I 50. 19; 51. 24
ὀμογνωμονεῖν I 51. 12; 272. 3
ὀμογνωμοσύνη I 272. 10, 18
ὀμογνώμων I 50. 20; 90. 16;
203. 28; 223. 5; 274. 8; 361.
9
ὀμόζυξ II *152. 25
ὀμοιοπάθεια I 166. 32
ὀμοιότροπος I 203. 29
ὀμοιωματικός I 152. 16
ὀμόλεχος I 140. 20
ὀμολογητής I 59. 3, 5; 64. 18;
73. 19
ὀμοούσιος I 237. 28, 30
ὀμόσκηρος I 72. 1

INDEX VERBORVM

- δμότιμος* I 50. 11; II 36. 8; *ἐξ*
δ. I 6. 21; 39. 24; 135. 30;
 154. 1
δμοτροπία I 272. 11
δμωνύμως I 78. 11
δνειροπόλος (adi.) I 169. 25
δνησιφόρος I 252. 8
δνοματοθετεῖν I 106. 1
δξυδερχής I 104. 19
δξυωπεῖν I 248. 2; II *150. 4
δξυωπής (sup.) I 321. 18
δργᾶν (medic.) II 99. 1
δργανικός: *δ δ. ἀνήρ* I 351. 21
δργια: *τοῦ θεοῦ* I 127. 22; II
 113. 15; cf. I 224. 26; II
 *160. 10; *litterarum* I 270.
 21; II 46. 10
δριγνᾶσθαι I 263. 12; *δρίγνα-*
σθαι cod. I 42. 7
δριστικοὶ λόγοι I 111. 22
δρμαθός I 15. 7
δρος (terminus vitae) II *175.
 10; *176. 7, *13
δρχηστρίς I 248. 4
δστεώδης II 25. 33
δστρεῶδες περίβλημα I 219. 21;
 344. 17
οὔ = *οἷ* I 212. 21; cf. 324. 19
οὔδενεια II *170. 7; *ἡ ἐμὴ οὔ.*
 II 17. 6
οὐζήρ I 234. 2
οὔραγός I 333. 17
οὔρανομήκης I 127. 11
οὔρανόφρων II 71. 18
οὔσια: *τῶν θεῶν οὔσιων* I 78. 4;
 (opp. *ὑποστάσεις*) II 18. 19
οὔσιωσις I 211. 18
ὄφλησις I 355. 1
ὄχημα (corpus animae) I 348.
 28; (anima mentis) II 68. 13
ὄχλοδουλία I 291. 22
ὄχλόδουλος I 291. 27

παγγάληνε βασιλεῦ II 37. 20
παγκόσμιος θερισμός I 7. 17
παγκρατιαστής I 83. 26
παγκράτιον I 60. 30; 209. 25
παθαίνεσθαι I 14. 25; 166. 28;
 190. 6
παθητός I 58. 16

παιδαγωγός (adi.) I 263. 17; II
 5. 18
παιδαριώδης I 255. 27
παιδευτήριον I 6. 27
παιδευτικῶς I 189. 29
παιδοκομία I 261. 10
παιώνεια λουτρό I 262. 13
πάλαισμα I 130. 23
παλαίστρα (μαρτυρική) I 65. 20
παλαμᾶσθαι I 201. 13; II *173.
 23
παλαμναῖος I 18. 21; 72. 20;
 83. 15; 86. 12
παλίμβολος I 117. 1; 317. 11
παλινζῶτα I 27. 13; 215. 4;
 224. 10; 359. 29; 360. 4
παλιντροπία I 286. 32
παμβασιλεύς: *τῷ π. θεῷ* I 219.
 14
πανάγαθε βασιλεῦ II 5. 27; 25.
 10; 30. 5; 31. 3; 33. 8; 43.
 8; 48. 10; 108. 2
πανάγαστος II 128. 11
πανάμωμος I 332. 10
πανδαισία (ιερά) II 35. 4; 36. 5;
 46. 16
πανδοχεύς II 9. 8
πανελκῆς γλῶσσα II 28. 28
 (v. *ἐλκεῖν*)
πανήγυρις I 14. 1; 73. 14; II
 41. 4
πανηγυριστής I 73. 18
πανίερος I 305. 16; II 41. 4
παννίον I 238. 33; 239. 7
πανόπτης II 88. 9
παντοδύναμος I 272. 25
παντοκρατορικός I 272. 25
παντοκράτωρ I 12. 25; 83. 31;
 II 18. 8
πάντως ὅτι 'profecto' I 150. 16
πανυπέργατος I 268. 15
παπᾶς I 243. 6
παραβάται I 317. 13; 318. 14,
 17
παραβολικῶς II *179. 10
παράβολος II 32. 11; 50. 5;
 (comp. adv.) I 261. 24
παραβύειν I 62. 13; 136. 20;
 249. 22; 291. 3; II 46. 22;
 67. 26; 96. 12

INDEX VERBORVM

- παράβυστος* I 64. 3; 203. 22
παραγγέλλειν: *εἰς εὐλάβειαν* I 206. 10; *sim.* 210. 24; *εἰς τὸν Ἰκονίου θρόνον* II 79. 9
παράγειν: 'praeterire' I 176. 3; 'avocare' 336. 2; 'decipere' II 73. 19
παραγκάς II 137. 9
παραγκωνίζεσθαι I 90. 9; 144. 9; 209. 7; 250. 3
παραγωγή 'fraus' II *153. 25
παράγωγος 'derivatus' I 78. 14
παραδειγματίζειν I 50. 24
παραδειγματική πλίστις (rhet.) I 165. 3
παράδειξις I 356. 18
παραδηλοῦν I 359. 6
παραδοξολογία I 354. 8
παραθεωρεῖν I 116. 3; II 61. 12
παρατήγειν II 146. 6
παρατιγγάνειν I 288. 13
παραθραύειν I 11. 9; 284. 7
παραίτησις (Nicolai) II *118. 5, 6, 11, 13, 23, 25; *119. 14, 18; *120. 1; 128. 30; 129. 8, 15, 16; 130. 2, 9, 23
παραίτια τοῦ εἶναι I 217. 23
παραίτιος II 97. 2
παρακλήτωρ I 113. 9
παρακοπή I 78. 13; 156. 24; 164. 27; 211. 31; 271. 1; 321. 3; II 65. 28
παρακόπτειν I 115. 28; 145. 25; 151. 22; II 88. 5; *165. 4
παρακρούεσθαι I 161. 31
παραλελογισμένως II 135. 26
παραληρεῖν I 131. 28; 146. 27; 157. 4; 358. 27
παράληρος I 167. 3
παραλογισμός I 87. 8
παράλογος I 167. 15; 175. 27; 355. 19; 359. 13; II 27. 26; 129. 18
παραμελεῖν I 175. 1
παραμνηστικός I 213. 1
παραπέμπειν II 13. 25; 97. 11; (ἀναθέματι) I 112. 30; 139. 31, 32
παραπηγνύναι: *παραπεπηγνυῖν* I 99. 21
παραπλέκειν (ἐαυτὸν τοῖς κρείττοσιν) II *170. 13
παραποίησις I 227. 18
παραπολαύειν I 128. 11; 346. 6; II 84. 15; *164. 12
παράπτωμα I 100. 5; *158. 26
παραρρεῖν I 292. 23; 315. 2
παραρριπτεῖν I 189. 5; 289. 13
παράσημον I 62. 30; 251. 3; II 37. 6
παράσημος I 127. 31
παρασπονδεῖν I 73. 8
παρασπόνδῃσις I 287. 30
παράστημα ψυχῆς I 52. 24; II 62. 3
παρασφάλλειν (intr.) I 52. 26
παράτασις (gramm.) I 40. 7
παράφορος γνώμη I 359. 6; II 44. 18
παραχώρησις (θεοῦ) II *181. 19
παρέγγραπτος I 80. 13
παρέγκλισις I 296. 11
πάρεδρος II 2. 30
παρεῖκειν: ὅποι παρεῖκοι II 69. 32; v. *παρήκειν*
παρεῖναι: ὡ παρόντες I 20. 16; II 36. 14
παρεισάγειν I 131. 6
παρεισδύνειν (intr.) I 262. 24; (med.) I 131. 8; 249. 1; 261. 27; 355. 17
παρεῖσδυνσις II *162. 6; *169. 7
παρεισφθέρειν I 164. 6; 291. 22; II 78. 18; (pass.) I 268. 22; 346. 20
παρεισφθορά II 63. 5
παρεκβατικώτερον I 97. 16
παρεκδρομή I 313. 22
παρέλκειν: 'abundare' II 78. 5; τὴν ζωὴν II *119. 6, *21
παρέλκυσις 'mora' I 65. 31; 294. 10
παρεμβάλλειν I 310. 5
παρεμπόρευμα I 51. 8
παρενθήκη I 54. 9
παρενοχλεῖν I *170. 5
παρεξάγειν (med.) I 206. 5
παρεξηγεῖσθαι I 99. 7; 310. 26; II 85. 12
παρέργως I 55. 15

INDEX VERBORVM

- πάρεσις* I 41. 12
παρενδοκιμεῖν I 147. 19; 205. 13; 217. 27; II 6. 6; 29. 10; 104. 14; (pass.) I 11. 9; 71. 29; 223. 29; 247. 7; II 8. 8; 67. 15
παρεύρεσις I 132. 17; II 54. 8
παρήκειν: εἰς ὅσον παρήκοι I 66. 18; v. *παρέικειν*
παρῆλιξ I 23. 25
παρισσοῦν I 287. 24; (pass.) I 90. 30; 161. 8; 175. 15; 176. 24; 206. 19; 355. 25; II 30. 8; 103. 16
παρίσωσις I 283. 27
παροδικός I 344. 17
παροιμία I 189. 26
παροινεῖν (pass.) I 90. 4
παρομαρτεῖν I 64. 16; 109. 19; 118. 12; 130. 1; 188. 12; 250. 10; 289. 12; II 54. 8; 74. 9
παρόρασις I 223. 26; II 73. 1
παρουσία (Christi) I 79. 18, 26; 278. 17
παρρησιάζεσθαι: πεπαρρησιασμένος 'apertus' I 97. 1
παρρησιαστής II 4. 29
παρρησιότασις I 312. 15
παρρησιότασθαι I 187. 21; 309. 14; 312. 8; II *151. 6; *161. 20
παρρηδία I 189. 26; 212. 28; 270. 5
παστάς: ἡ μυστική π. II *116. 4
πατήρ: patriarcha II 112. 5; πνευματικός sim. I 108. 9; 110. 8; II 6. 12; 33. 23; 38. 18; 48. 12; θεῖοι π. I 58. 27; cf. II 110. 23; τοῦ ψεύδους π. I 209. 31
πατραλοία I 281. 1
πατριάρχης I 82. 3; 85. 29; 108. 3; 231. 4; 252. 1; 290. 5; 318. 21; 323. 1; II 1. 2; 35. 9; 42. 4; 49. 1; 52. 8; *115. 1; *118. 3; 132. 2, 6; *171. 12, *18; *174. 1
πατριαρχικός I 290. 5, 7; II 39. 2; *118. 34
πατριόκιος I 178. 1; *184. 1; II 94. 4; 104. 13
πατριόθειος I 214. 16
παχύδερμος I 90. 28
παχνῶς I 167. 27
πεζέταιρος II 13. 25
πελογίζεσθαι I 208. 19
πελάζειν II 78. 23
πενθίζεσθαι I 215. 1
πεπαρρησιασμένως I 155. 11; 219. 13
πεποίθησις II *156. 15
πεποιδότως I 4. 27
περιαγγελία I 217. 1
περιαγγέλλειν I 214. 5
περιαγωγή 'tumultus' I 3. 21; 38. 28; 213. 12
περιανθίζειν I 76. 23; 269. 13; II 47. 6
περιαντλείσθαι I 3. 23
περιαστράπτειν II 5. 8
περιαντολογία I 227. 24
περιβάλλειν: (εὐθύνη) II 79. 12; τὸ περιβεβλημένον (rhet.) I 188. 28
περίβλεπτε I 183. 27
περίβλημα I 127. 31; 144. 27; 344. 18; II 25. 33; 68. 3
περιβόλαιον I 247. 29
περιβολόν: π. ἱερὰ (ἀγνά) I *157. 12; II 86. 31
περίγειος I 54. 5
περιγί(γ)νεσθαι I 28. 18; 35. 26; 69. 17; 73. 26; 79. 13; 100. 22; 127. 16; 128. 30; 133. 10; 135. 9; 179. 26; 201. 17; 210. 3; 217. 11; 224. 14; 229. 14; 298. 3; 305. 20; 317. 16; 344. 22; 350. 12; II 33. 12; 52. 21; 56. 10; 68. 27; 108. 6; 124. 2; 125. 14; *173. 20
περιδέξις I 138. 9; 268. 24; 292. 28; II 37. 26; 53. 32; 86. 11; 129. 19
περιειργνῆναι I 138. 28
περιεκτικώτερος I 153. 12
περιέπειν I 228. 29

INDEX VERBORVM

- περιστᾶν* (-άνειν, -άναι): (act.)
 'circumscribere' I 29. 15;
 55. 12; 308. 14; 356. 10; II
 49. 13; 69. 34; 'reducere' I
 168. 3; cf. II *116. 11;
 (med.) 'evitare' I 7. 2; 47. 6;
 102. 31; 252. 7; 335. 23; II
 5. 17; 'accidere' I 70. 12;
 'evadere' I 350. 15
περικάεσθαι (τῷ φίλτρῳ) II 29.
 23
περικαλλύνειν I 247. 25
περικατάληπτος I 178. 8
περικλίνειν II *169. 13
περικορής II 78. 6
περικροτεῖν I 33. 24; 128. 6;
 228. 5; 247. 24; II 65. 22
περιληπτικός II 81. 12
περιλιμνάζειν I 202. 31; 214. 21
περινοεῖν I 31. 1; 75. 6; 103.
 25; τὸ περινοημένον 187. 6
περίνοια I 37. 9; 285. 8
περινοστεῖν II 57. 14
περιοικίς I 61. 13; 62. 23
περιοχή (gramm.) I 132. 24
περιπαθής II 80. 3; *152. 31
περιπαθῶς I 280. 11; 302. 9;
 317. 8
περιπέλιος I 21. 27; 95. 9; 250.
 6; 324. 18; 330. 2; 350. 9
περιπείρειν I 67. 10; II 123. 5;
 *158. 13; *164. 11
περικάρπιος I 24. 6
περιπληθέστερος I 157. 28
περιποιεῖν I 144. 14; 147. 23;
 209. 30; 299. 14; 307. 8;
 359. 22; II 24. 10; 25. 23;
 53. 32; 57. 5; (med.) I 76.
 12; 313. 2; II 63. 10; 87. 21;
 91. 6; (pass.) II 71. 5
περιποιητικός I 40. 32
περίπτωσις I 76. 4; 313. 1
περιπτωτικός I 168. 14
περιπτωτικῶς I 129. 23; 228.
 22; 296. 15; II 97. 11
περιρραντήριον I 202. 15; II
 135. 14
περισκαίρειν I 92. 11
περισκελής I 191. 10
περισκελίζειν I 240. 5
περισπᾶσθαι (med.) I 336. 3
περισπούδατος I 28. 27; 32.
 17; 61. 3; 87. 9; 134. 17;
 157. 30; 187. 13; 207. 11;
 223. 2; 324. 11; II 25. 13;
 27. 4; 61. 4; 95. 3; 105. 9
περιστάζειν (pass.) I 71. 22;
 202. 7
περίστασις I 15. 6; 286. 7; 307.
 29; 311. 6; 322. 3; 344. 16;
 348. 24; 350. 30; II 91. 4
περιστατικός I 116. 11
περιστοιχεῖν (pass.) I 63. 14;
 II 27. 13; 110. 26
περιστοιχίζειν (pass.) I 120. 6;
 263. 7; II 70. 3
περισφίγγειν I 115. 23; 181. 6
περιτροπή I 322. 5; II 57. 17;
 101. 32; *150. 13
περιφανέστατε I 178. 5; II
 *179. 16
περιφέρεισθαι c. dat. 'incidere'
 I 56. 33; 132. 24
περιχαίνειν I 105. 8; II *118. 11
περιχεῖσθαι I 84. 16
περιχωρεῖν I 56. 23
περιχώρησις II 19. 25
περιωπή I 103. 8; 195. 27
πέρκη I 303. 2
πλαδᾶν I 91. 25
πλαστογράφημα I 231. 32
πλαστογραφία I 227. 1
πλειστηριάζειν I 217. 10; 225.
 13; II 91. 28
πλεονεκτικός II 32. 27, 29; 33. 8
πλευρά (math.) I 97. 17
πλημμελογολία I 307. 28
πληξίς τῆς συνειδήσεως II 62.
 20; 71. 7; *157. 7
πλήρωμα I 218. 11; II 52. 4;
 fidelium I 101. 11; 106. 23;
 149. 1, 7, 27; 288. 25; II 14.
 10; 40. 22; 57. 23; *155. 3;
 episcoporum I 14. 13; 15.
 32; II *120. 4
πληρωτικός: τὸ τοῦ παντός καὶ
 ὑπὲρ τὸ πᾶν ἐκάστης πληρω-
 τικόν I 272. 26; II 19. 25
πλουτεῖν c. accus. I 332. 19;
 II 100. 20; 146. 24

INDEX VERBORVM

- πλωτίζεσθαι II 125. 15
 πλωτήρ II 3. 19
 πνεῦμα: (ἄγιον) I 237. 34; II 18. 11, 26; 21. 26; (angeli) I 211. 14; (hominum) 211. 21; II 139. 2; (daemones) I 85. 13; 140. 3; 208. 24; (ψυχικόν) I 41. 5; 69. 11
 πνευματικός I 288. 9; II 125. 16. — v. πατήρ
 πνευματόπλεως I 297. 11
 πνευματοφόρος I 21. 17; 107. 10; II 22. 27
 ποδοκάκη I 287. 17
 ποιμαντικός I 5. 19, 24; II 5. 7
 ποιηλατεῖν I 250. 16
 ποιότης II 81. 7; 110. 26
 πολιὰ (ἡ) 'seniores' I 255. 17
 πολιοῦχος ecclesiae Cp. (Chrysostomus) I 54. 28
 πολιτεία: οἱ ἀπὸ τῆς π. I 94. 1
 πολιτεύειν (caus.) I 90. 25
 πολιτικός: οἱ π. II *166. 3
 πολλαποῖός II 18. 20
 πολὺ βλέπων 'caecus' I 148. 22
 πολυγαμία I 94. 2; 114. 2; *151. 26; 192. 2; et saepe
 πολυδέσποτος I 291. 31
 πολυέραςτος I 61. 20
 πολυήμερος II 37. 7
 πολυθεΐα I 273. 1, 5, 8
 πολυμιγής I 130. 30
 πολύμορφος I 76. 21
 πολύνοια II *149. 5
 πολυπλανής I 298. 14
 πολύπους: πολύποδι τρόπῳ I 251. 31
 πολύπνυχος (λατρεῖον) I 160. 28; 262. 5
 πολύσπλαγχος I 319. 10
 πολύστομος II 11. 7
 πολύστροφος I 201. 23
 πολυσχιδής I 204. 4; II 91. 21
 πολυτάλαντοι θησαυροὶ I 326. 2; II 28. 7
 πολύτεκνος I 266. 4
 πολυτίμητος II 124. 7
 πολύχους I 60. 20; 269. 1
 πολυωρεῖν I 281. 3; 317. 7
 πολυωρία I 269. 7
 πομπικός I 188. 17; II *159. 28
 πονήρευμα I 231. 14
 πορθμεῖον I 253. 9
 πορνικῶς I 106. 19; 136. 15; 140. 21; 181. 13
 πορνοκῆρυξ I 122. 15
 πορνοκόπος I 239. 14
 ποσῶς I 214. 27; 224. 25; II 84. 17
 ποτινῖσθαι I 38. 10
 πράγμα: οὐδὲν π. I 21. 24; 31. 9; 35. 28; 53. 1; 101. 15; 173. 29; 224. 6; 300. 13; 316. 26; 326. 18; 352. 6; cf. I 206. 26
 πραγματικός: (ἐνθύμημα) I 310. 5; (δόγμα) II 58. 10
 πραγματικῶς I 138. 7; 332. 14
 πρακτικόν (τὸ) I 44. 30
 πρακτός II 58. 15
 πράσον II *154. 9
 πρεσβεία 'intercessio' I 20. 14
 πρεσβύτερος I 300. 4
 προάγειν 'nominare' I 291. 13; (theol.) II 19. 9
 προαγαγεῖν I 150. 20
 προαγωγέας 'Creator' I 351. 23
 προαγωγή 'nominatio' I 291. 26; 292. 10, 26; II 127. 3; 'enuntiatio' I 270. 11; (theol.) 'productio' I 274. 5; II 19. 11, 14, 16; 'creatio rerum' I 139. 1; 338. 19; 349. 11; 351. 18
 προαναιρεῖν I 188. 32; II 29. 27
 προαναφωνεῖν 'praedicere' I 351. 27
 προανύειν I 64. 24
 προαποκάμνειν II 125. 13
 προαπόλλυσθαι I 68. 13; 264. 5; 292. 26
 προαποσβεννύναι I 66. 1
 προαύλια I 201. 9
 πρόβασις I 98. 16; 355. 30
 προβολεύς I 127. 24
 προβολή I *163. 1
 πρόβολος II 6. 14
 προγενέστερος I 98. 21, 29
 πρόγνωσις II *176. 9; *177. 9
 προδείκτης I 204. 30

INDEX VERBORVM

- προδιαγορεύειν* I 36. 18
προδιακριβολογείσθαι (pass.) I 264. 3
προδιαλαμβάνειν I 101. 18
προδιανύειν II 73. 28
προδιατάττειν II *176. 17
προδιατυπῶν I 348. 11
προδιαφθείρειν I 10. 11
προδιεργάζεσθαι I 348. 4
προδιοικεῖν II 67. 28
προεδρεύειν I 95. 17
προέδρος II 106. 23
προεξανίστασθαι I 318. 20
προεπαγγέλλειν I 291. 12
προεφοδευέσθαι: τὸ προεφωδεν-
 μένον I 292. 12; (plur.) I 20.
 25; 37. 24; 317. 13; 320. 8;
 II 81. 23
προθεσπίζειν I 332. 20
προθύεσθαι (pass.) II 53. 16, 17
προΐέναι (theol.) II 19. 29, 30
προκαθεζόμενος (ὁ) II 52. 12
προκαθίζειν II 101. 18
προκάλυμμα I 302. 18
προκαταγγέλλειν I 37. 16; 234.
 18, 23; 239. 6, 9; 240. 22;
 276. 27
προκαταλύνειν II 29. 27; 109. 15
προκατάρχειν I 20. 18; 97. 4
πρόκριμα I 138. 4
πρόκριτος (τῶν ἀποστόλων)
 I 286. 4; 298. 10
προκληπτικῶς I 170. 19
πρόκληψ I 315. 4; II 58. 24
προμασσᾶσθαι I 314. 14
προμήτωρ I *139. 21
προμνηστεύεσθαι II 135. 21
προνόμιον II 131. 6
πρόξενον = σύμβολον II 7. 13
πρόξενος (adi.) I 84. 21; II 25.
 29; 57. 10; 95. 30
προοδοποιεῖν I 66. 3; 297. 10
πρόοδος I 222. 28; 223. 12;
 (theol.) II 18. 24; 19. 9, 10,
 29
προορίζειν I 244. 31; II 40. 25;
 *176. 16
προορισμός II *177. 9
προπάθεια I 315. 3 app.; II
 100. 29
προπάτωρ I 327. 12; 328. 21;
 332. 11; 353. 3; II 134. 16
προπέμπων (ὁ) II 13. 25
πρόποσις II 125. 21
πρός τι II 82. 30; 83. 13; *πρός*
τί πως ἔχον II 82. 29
προσανακείσθαι I 102. 32; II
 76. 22; *155. 7
προσαναπληροῦν I 62. 9
προσανατιθέναι I 31. 3; (med.)
 II 26. 27
προσανέχειν I 43. 13; 140. 3;
 229. 10; 299. 5; 309. 19; 312.
 3; 357. 27; II 3. 8; 106. 24
πρόσασμα I 300. 19
προσαφαιρεῖν II 79. 5
προσδapaνᾶσθαι II 69. 29
προσδιαστέλλειν I 192. 14
προσδιαφθείρειν I 10. 12; 68. 22
προσδιορισμός I 99. 14; 152. 21,
 29
προσενείρειν I 25. 7; 37. 15
προσεξεργάζεσθαι II *117. 22
προσεπαινεῖν I 334. 9
προσεπαρτάν I 69. 2
προσεπιβάλλειν I 269. 20
προσερείδεσθαι I 29. 11
προσενκαιρεῖν I 204. 18
προσενπορεῖν c. accus. I 361.
 25; II 86. 10; *171. 9; (pass.)
 I 133. 22; 349. 1; II 73. 31
προσήγορος II 13. 3
προσκληαῖν I 158. 1
προσκληρώμα I 214. 17
πρόσκομμα II 146. 17
προσκοπή I 307. 11, 31
προσκόπτειν I 5. 11; 316. 24
προσκυνητός I 29. 30
πρόσλημμα I 46. 14; 56. 11, 21;
 79. 27; 340. 9; 354. 6; 358.
 26; 360. 32; II 20. 13, 17;
 21. 10, 17
πρόσληψ I 355. 17; 356. 24;
 359. 26
προσλιπαρεῖν I 187. 15; 276. 15;
 288. 23
προσμέμφεσθαι II 88. 17
προσνέμειν (pass.) II 111. 15;
 123. 6
προσόςζειν II 106. 8

INDEX VERBORVM

- προσόφλειν II 108. 12
 προσοφλισκάνειν II 63. 21; 105. 6
 προσπάθεια I 315. 3
 προσπαθῶς I 317. 23
 προσπασσαλένειν I 326. 16
 προσπελάζειν II 84. 18
 προσπερονᾶν II *152. 8
 προσποιήτως I 115. 15
 προσπορίζειν II 130. 23; (med.)
 I 149. 29; (pass.) 308. 15
 πρόσρημα I 37. 14; 153. 1
 προστιμᾶν I 259. 14; (med.)
 152. 6
 πρόστιμον I 23. 29; 228. 19;
 247. 2; 258. 31
 προσυνοικοῦν (τό) II 74. 6
 προσφθείρεσθαι I 155. 18
 πρόσφυξ I 257. 2
 προσχραίνειν I 270. 2
 πρόσωπον II 21. 7; (theol.)
 I 37. 13; 49. 26; 57. 5, 11;
 274. 1, 7; 278. 4
 πρότασις I 167. 23
 προτείχισμα I 49. 9
 προτέλεια I 291. 13
 προτελειοῦν I 70. 27
 προτιμότερος I 86. 5
 προτυποῦν II *162. 19
 προύνεικος I 228. 32
 προῦπαρξις I 343. 27; 351. 12,
 15, 34; II 22. 4
 προῦργαίτερος I 133. 17; 180.
 20; 255. 21; 283. 9
 προχεῖν I 38. 2; II 50. 2
 προχείρισις I 249. 13; II 17. 2
 πρόχυσις II 32. 26
 πρύτανις I 127. 18
 πρωτοβόλος I 68. 18
 πρωτογαμία I 130. 6; 139. 27
 πρωτόγαμος I 138. 16; 139. 2;
 149. 9
 πρωτόθρονος II 145. 1; *168. 1
 πρωτόλειον I 64. 23; (plur.)
 87. 1
 πρωτοπάθεια I 183. 31
 πρωτοπαπᾶς (primo papa) II
 140. 20
 πρωτόπειρος I 134. 7; 196. 7
 πρωτόπλαστοι I 164. 28; *168.
 20
 πρωτοσπαθᾶριος I 230. 24, 25
 πρωτοσύμβουλος I 242. 2
 πρωτοτόκια I 46. 9
 πτερνιστής II *163. 14
 πτύελος = πύελος I 91. 26
 πυκάζειν I 76. 22
 πυργόβαρις I 154. 10
 πυργοποιία I 272. 5
 πυρσεύειν I 203. 21; II 40. 21;
 124. 7
 πυρσός I 14. 25; 30. 17; (κηροῦ)
 II 13. 4
 πυρφόρος I 316. 17
 ραΐζειν I 179. 27
 ράμνος I 203. 18
 ράντισμα I 24. 20
 ραστωνεύειν I 187. 17; II 72. 10
 ρεῖν: πολλῶ τῷ θράσει I 89. 9;
 II 79. 7; ῥέων ὁ λόγος I 346.
 9; τῶν λόγων ἔτι ῥεόντων
 254. 12; 297. 7; τῶν χειλέων
 ῥεόντων τὸν λόγον II 80. 32;
 ῥεόμενοι ἰδρῶτι I 71. 21; cf.
 83. 27
 ῥευστός I 250. 5
 ῥικνός II 3. 7
 ῥιτίνη I 15. 28; II 52. 16; 106.
 9; ῥιτήνη I 217. 12
 ῥίψασπις II 127. 26; ῥ. δίκη I
 10. 6
 ῥοδωνιά I 23. 24
 ῥόθιον II 12. 21
 ῥοιβδεῖν II 28. 2
 ῥοώδης I 350. 29
 ῥύπασμα: τὰ ἐκκλησιαστικά ῥ.
 II 110. 18
 ῥύσις I 348. 19; 352. 14
 ῥώθων I 204. 20
 σάββατον (Iud.) I 250. 28; 299.
 13; τὸ μέγα καὶ θεῖον σ. I
 210. 11; II 109. 23
 σαθροῦν II 20. 26
 σαίνειν I 222. 16
 σακελλάριος II praef. p. XVII
 σάλπιγξ: ἡ Χριστοῦ σ. Παῦλος
 I 47. 5
 σαπρία I 212. 4
 σαρκικός I 14. 20; 41. 31

INDEX VERBORVM

- σαρκικῶς I 49. 2
 σαρκίον II 17. 10; 146. 17
 σαρκουῖσθαι I *139. 20
 σάρκωσις I *139. 15; 140. 13;
 II 21. 12; 134. 12
 σατανᾶς I 69. 19
 σάτυρος I 205. 4; II *159. 13
 σεβάειν I 80. 21
 σέβας I 55. 3; II 59. 23
 σέβασμα I 66. 8; 81. 22
 σεβάσμιος II 15. 11; σ. μοι κε-
 φαλή I *184. 2
 σεβασμιότης I 81. 18
 σειληνοί I 205. 3; σιληνοί II
 *159. 14
 σέλγη: τὰ σ. τῶν λόγων I 186.
 15
 σεμνεῖον I 88. 5
 σεμνολογεῖν I 155. 11; II 23. 7;
 36. 27; (med.) I 142. 1;
 (pass.) I 129. 4, 27; 141. 15
 σεμνολόγημα I 131. 30; 161.
 29; II 43. 15
 σεμνοποιεῖν I 310. 24
 σεπτός I 55. 15; 78. 2
 σεραφεῖμ I 55. 10; -ίμ I 55. 17;
 76. 10
 σηκός 'templum' I 53. 3; 158.
 11; 258. 18; 262. 25; 268. 30
 σησαμοῦς ἄρτος (Cynicorum) I
 223. 28
 σικχαίνειν II 100. 13
 σιλλαίνειν I 79. 20; 268. 6
 σιτώδης I 52. 5
 σκάζειν I 44. 25; 159. 15
 σκαῖός I 296. 15; II 43. 11;
 *164. 16
 σκαιότης I 2. 24; 11. 6; 90. 22;
 109. 7; 154. 12; 183. 26;
 211. 30; 305. 10; II 5. 22;
 66. 1, 7
 σκάλλειν II 107. 8
 σκάμμα I 83. 28; (plur.) 71. 21
 σκεδασμός II 18. 22
 σκέπασμα I 24. 6
 σκευωρεῖν I 203. 7; 231. 8;
 284. 12
 σκευώρημα I 210. 1
 σκηγή I 248. 4; II 53. 8; 102.
 16; 126. 11
 σκῆνος 'corpus' I 87. 31; 88.
 16; II 20. 15
 σκήνωμα I 80. 1; 201. 8; 356. 2
 σκιαμάχος I 222. 1
 σκίμπους 'feretrum' I 88. 5;
 216. 17
 σκινδαλμός I 207. 23
 σκινδαφός II 111. 3
 σκίρτημα: Γογγύεια σκιρτήματα
 I 189. 28
 σκιώδης I 224. 2
 σκληραγωγία II *160. 27
 σκολιότης I 33. 6
 σκοτοδινίαν I 137. 9
 σκότος (Manichaeorum) I 128.
 10
 σουδάριον II 8. 21
 σοφιστής I 167. 24; ὁ σ. = Phar-
 salorum episcopus II *149.
 3; *150. 12; *153. 20
 σοφιστικός I 180. 23; 183. 16;
 II *153. 25
 σπαθίον I 240. 2, 4
 σπαθοφόρος 'spatharius' II
 *171. 16
 σπαίρειν I 89. 9
 σπαράκτης I 5. 26
 σπήλαια ληστῶν I 49. 8
 σπιλάς 'procella' II *169. 1
 σπορεύς I 173. 15; ὁ σ. τῶν ζι-
 ζανίων I 165. 26
 σπονδαρχία I 292. 13
 σπούδασμα I 60. 13
 σπονδαστής 'cultor' I 92. 3;
 'discipulus' 205. 17; 208. 17
 σταδιεύς I 83. 26
 στάδιον I 70. 25; 72. 16
 στάμνος II 134. 7
 στειρεύειν I 349. 27
 στέλεχος: τὸ ἱερὸν σ. I 292. 8
 στέρησις I 354. 12; II *176. 12
 στηλὶς I *163. 27
 στηλιτεύειν I 31. 13; 322. 28
 στιβάς II 36. 22
 στιγματίας II 98. 2
 στιγμή (gramm.) I 98. 11, 28;
 155. 3; 161. 4
 στοιχεῖν c. dat. I 27. 5; 167. 31;
 194. 21; 247. 4; II *158. 3;
 πρὸς c. accus. II 113. 11 app.

INDEX VERBORVM

- στοιχειώδης I 41. 22; II 113. 11
 στοιχειώσις = στοιχείον I 223. 1
 στραγός I 180. 12
 στρατιώτης Χριστοῦ I 67. 19
 στριφνός I 188. 5
 στυγνάζειν II 28. 31
 στυγναλέος II 137. 6
 στύφειν II 73. 5
 συγγενικός I 215. 15
 συγγνωμονικώτερον I 98. 18
 σύγγνωστος I 138. 4; II 26. 22;
 47. 12; 98. 30; 101. 29; *162.
 2; συγγνωστός I 138. 4
 συγκαθαίρεσθαι II 37. 8
 συγκαθειρηνύναι I 5. 2; 72. 21
 συγκαθιδρύειν II 21. 18
 συγκαταβαίνειν I 103. 25
 συγκατάβασις I 40. 25; 57. 21;
 102. 15; *143. 9, 16; 355. 27;
 II 23. 9
 συγκαταλύειν I 45. 1; 215. 6;
 225. 6; 334. 18
 συγκαταρτίζειν I 14. 9
 συγκατεργάζεσθαι I 87. 16
 συγκατευθύνειν I 291. 24
 συγκατηγορεῖν II 146. 18
 συγκατιέναι = συγκαταβαίνειν I
 9. 9; 17. 24; 102. 22
 συγκατοικίζειν I 102. 11
 συγκαττύειν I 146. 9
 σύγκελλος II 109. 18, 19; cf. I
 85. 29
 συγκλεισμός I 283. 18
 σύγκλητος βουλή I 210. 15
 σύγκλυς I 119. 4; 205. 25; II
 57. 4
 συγκόπτεσθαι I 83. 28
 συγκριτικὸς τόπος (rhet.) I 270.
 11
 συγκροτεῖν I 45. 21; 48. 24;
 198. 5; 209. 25; 223. 30; 228.
 22; 269. 14, 26; 287. 32;
 336. 19; 347. 5; 349. 29;
 II 12. 31; 101. 23; 103. 19;
 109. 24; *158. 27; *160. 19;
 *165. 15; *168. 14; *171. 5;
 *174. 2
 συγχραίνειν I 168. 16
 σύγχυσις II 21. 9
 συγχώρησις (θεοῦ) II *181. 16
 συζήτησις I 261. 9
 συζητητής (τῆς ἀληθείας) II
 *179. 12
 συζυγία I 135. 16
 συζύγιον I 9. 7; 17. 22; II 85.
 12; 106. 17
 συλλαβαὶ θεῖαι 'litterae impera-
 toriae' I 67. 5
 συλλειτουργεῖν I 228. 25; 318. 11
 συλλειτουργός I 228. 21; 253.
 21; 255. 5; 278. 18; II 113.
 3
 συλλήπτωρ II 20. 27; 57. 3;
 *163. 16; *169. 22; *173. 6
 σύλλογος (ἱερός sim.) II 11. 5;
 35. 6; 50. 4
 συμβακχεύειν I 205. 3
 συμβιβάζειν I 18. 30; 345. 9
 συμβόλαιον I 228. 15; (plur.) I
 54. 32; 63. 16; 229. 3; 247.
 4; II 133. 9
 συμβολή τῶν ὁσίων I 69. 8
 συμβολικός II *169. 5
 σύμβολον I 34. 8; 38. 31; 81.
 19; 92. 6; 137. 19, 23; 330.
 22; II 32. 23; 139. 3; σ. πί-
 στεως II 17. 1; (plur.) 'ma-
 nus in scribendo' I 229. 5;
 II 129. 27
 συμμαίνεσθαι I 65. 10
 συμμαστιγοῦσθαι I 322. 18
 συμμετοχος I 72. 3; 212. 19
 συμμετρεῖν I 60. 31
 σύμμετρον φῶς I 42. 13, 32
 συμμαινεσθαι I 135. 1
 συμμορία I 80. 10; 220. 10; II
 *160. 20
 συμμορφοῦσθαι I 352. 7
 συμπαραθεῖν I 62. 3; 136. 2
 συμπαραπέμπειν I 24. 31; II
 48. 16
 συμπαρεδρεύειν I 27. 2
 συμπάρεδρος I 72. 2
 συμπαρεῖναι: συμπαρόντες I 2.
 1; II 23. 3
 συμπαρεκτείνεσθαι I 131. 4
 συμπαρομαρτεῖν II 58. 20
 συμπέρασμα I 360. 9; 361. 18
 συμπεριάγειν I 333. 8
 συμπεριπολεῖν I 61. 11

INDEX VERBORVM

- συμπεριφέρεσθαι* I 11. 22; 102. 10; 130. 27; 145. 21; 158. 7; 213. 8; II 130. 8
συμπεριφορά I 104. 9
σύμπηξις I 349. 21; II 20. 15
συμπλήρωσις I 349. 21; (rhet.) 269. 27
συμπνέειν: οἱ συμπνέοντες II 101. 7
συμπνίγειν I 208. 23; 315. 4; 350. 14
συμποίμην I 18. 16
σύμπτωμα I 229. 5; 326. 11
σύμπτωσις τῶν πόρων I 69. 12
συμφέρεσθαι 'assentiri' I 31. 3; 133. 29; 250. 20, 32
συμφθέγγεσθαι I 51. 28
συμφθείρεσθαι I 205. 19; 224. 12
συμφύρειν I 57. 25
συμφάλλειν II *118. 16
συμφελλίζειν I 321. 9
σύμφυγος I 68. 10
συναγάλλεσθαι I 92. 21; II 9. 10
συναγανακτείν II 123. 25
συναγελάζειν II *158. 17; (pass.) I 2. 20; 71. 5; 168. 10; 289. 1; II 13. 29
συναγωγή II *160. 18
συναδολεσχεῖν I 143. 13
συναίρεσθαι 'adiuvare' I 94. 1 app.; 286. 20
συναιρεῖν I 7. 19; (med.) 94. 1
συναλγύνεσθαι II 54. 30
συναλείφειν II 18. 17
συναλοιφή I 56. 29
συνανάκρασις I 58. 16
συνάναρχος II 18. 27
συναναστροφή I 77. 27; 89. 28
συναναφαίνεσθαι I 109. 18; 313. 1, 22; II 109. 4
συναναγεῖσθαι I 56. 22
συνανελκύειν I 127. 14
συνανευφημεῖν I 106. 24
συνάντημα I 346. 7
συναντιλαμβάνεσθαι I 3. 9
συναντιλήπτωρ I 134. 9
συναπαίρειν (τοῦ βίου) I 326. 10
συναπέρχεσθαι II 66. 24
συναποθλίβειν I 69. 12
συναπολήγειν I 134. 7
συναριθμεῖσθαι I 2. 21; II 19. 20, 21; 89. 25; 92. 7
συναρμολογεῖν I 18. 30; 138. 23; 268. 31
συναρπάζειν τὸ ζητούμενον I 55. 21; 159. 9
συνασμενίζειν II 12. 21
συνασπίζεσθαι II *156. 12
συνασπισμός II 57. 3; 128. 4
συναυλία I 357. 5; II 135. 11
συναφανίζειν I 18. 11; 24. 14
συνάφεια I 18. 25
συναφή II 21. 8
σύνδεσμος II *161. 16; *165. 30; (gramm.) II 80. 17; 82. 18
συνδιαβάλλειν II 146. 18
συνδιασυρίττειν I 322. 18
συνδιατιθέναι I 59. 13
συνδιαφέρειν τὴν ἀρχὴν I 89. 33
συνδιαφθείρειν I 29. 3; 338. 6
συνδρομή I 49. 30; 92. 4
συνδύζειν II *160. 21
συνδυασμός I 136. 23
συνεδράζεσθαι I 4. 6
συνεδρεία II 36. 21
συνεδρεύειν II 126. 25
συνεδριάζειν I 354. 16
σύνεδρος 'collega' I 279. 4
συνείδησις I 227. 12; τὴν σ. πλήττει 109. 27; τῇ πλήξει τῆς σ. II 62. 20; 71. 7
συνειδός I 26. 25; 27. 14; 202. 30; 355. 1; II 88. 14; *163. 27; τῇ πλήξει τοῦ σ. II *157. 7
συνείρειν I 66. 4; 206. 14; 227. 4; II 83. 8
συνείσακτος II 106. 26
συνέκδημος I 68. 10
συνεκθειάζειν I 50. 31
συνεκλιμπάνειν I 350. 7
συνελαφρίζειν II *151. 5
συνέλευσις I 13. 8; 50. 1; 58. 15; 100. 27; 235. 9
συνεμπομπεύειν II 47. 25
συνέμπορος I 71. 18
συνένδοσις I *168. 28
συνενοῦν: συνηνώσθαι II *167. 4

INDEX VERBORVM

- συνεξακούειν* I 101. 31
συνεξετάζειν I 27. 31; 201. 10; 287. 1
συνεξισούσθαι II *170. 8
συνεπαμύνειν I 314. 20
συνεπάγεσθαι II 26. 9
συνεπεκτείνεσθαι I 56. 23
συνεπίβουλος I 232. 20
συνεπιγνώμων I 66. 21
συνεπιρρέπειν I *168. 29
συνεπιρρωνύναι I 130. 29; 285. 14
συνεπισχύειν I 21. 22; II 74. 2; 97. 20
συνεργεῖν I 286. 16
συνεριθεύειν II 50. 24
συνέστιος II 36. 16
συνετίζειν I 40. 1; 137. 4; 148. 21
συνεφαπλοῦν I 356. 3
συνεφάπτεσθαι II 25. 12
συνέχειν: τὸ συνέχον τῆς περιστάσεως I 307. 29
συνθανατοῦσθαι I 92. 28
σύνθεσις I 49. 23; 325. 24
σύνθετος I 51. 8; 57. 3
σύνθημα: ὡς περ ἀπὸ σ. I 87. 22
σύνθρονος I 358. 29
συνίστωρ 'testis' I 54. 27; 69. 4; 229. 13; 316. 1; 329. 28; 352. 22; II 102. 14
σύννευσις I 344. 24; 349. 26
συνοδική ἀπόφασις I 251. 24
συνοδικῶς I 17. 9; 246. 2; II 129. 4
συνοδοιπόρος I 318. 11
σύννοδος I 13. 14; 57. 18; 63. 15; II 21. 5; 36. 20; *152. 8; (eccl.) I 48. 26; 49. 3, 6, 20; 51. 7; 95. 17; *159. 3; 165. 22; 172. 28; 248. 23, 28, 30; II 17. 20; 40. 9; 107. 18; 113. 2; *120. 29; *121. 1, 3, 14; 129. 5; 130. 28; 134. 1
συννοικέσιον I 158. 7; 162. 12; 167. 17, 21; 180. 17; 196. 26
συννομογνωμονεῖν I 51. 11
συννοχή II *118. 15
σύνταγμα I 219. 17; 287. 13; II 17. 11; *159. 28; v. *ἱερός*
σύνταξις (gramm.) I 101. 29; 361. 32; 'valedictio' II *117. 10
συνταπεινούσθαι I 66. 30
συντέλεια (γενεσιουργική) I 140. 17
συντελεῖν (εἰς ἀγχιστείαν) I 95. 6
συντέμνειν: *συντετμημένος* I 19. 13
σύντηξις I 352. 4
συντήρησις I 262. 22
συντομία (rhet.) I 187. 10
σύντριμμα II 52. 19
σύντροφος I 60. 5; 350. 29; II 114. 8
συνύπαρξις I 49. 30
συνυπάρχειν I 55. 27
συνυπείναι I 41. 10
συνυπηχεῖν I 106. 6, 9
συνυποβαίνειν I 102. 18; II 19. 1; *153. 7
συνυποκλάζειν I 195. 26
συνωδός I 225. 4; II *176. 18
συνωμοσία I 164. 15, 18; II 127. 29; 128. 4
σύρραξις I 261. 27
σύρροια II *169. 2
συρφετός I 129. 30; II 92. 3; (adi.) I 325. 5
συρφετώδης I 129. 3; 151. 2
συσκευάζεσθαι 'moliri' II *116. 26; *158. 21
συσκευή II *116. 28
σύσκηρος τῷ πατριάρχῃ I 85. 29
σύσπασις (δακτύλων) I 204. 9
συσπειράζεσθαι I 201. 23
σύστασις I 350. 23
σύστημα I 37. 22; 53. 9; 149. 20; 299. 30; II 7. 5; 11. 10; 12. 31; 47. 26; v. *ἱερός*; (mus.) I 204. 5
συστοιχία I 253. 23
σύστοιχος I 137. 20; 223. 11; 361. 28
συστρατηγεῖσθαι I 14. 10
συστρέφειν: *συνεστραμμένος* I 187. 14; 188. 4
συστροφή I 187. 32
συσχηματίζεσθαι I 201. 24
συσχολάζοντες I 340. 2

INDEX VERBORVM

- συμφερός II 75. 15
 σφοδρότης (rhet.) I 189. 3
 σφραγίς II 41. 24
 σχεδιάζειν I 190. 18; 284. 10
 σχέδιος II 102. 7
 σχεδίως I 202. 13
 σχέσις I 56. 30; II 18. 14; σ.
 ἁρμονική I 204. 1
 σχῆμα (rhet.) I 190. 10
 σχηματίζειν I 77. 32
 σχηματισμός I 76. 6; 79. 31
 σχολάζειν 'cessare' I 109. 8
 σχολαστικός I 53. 27; 267. 1;
 306. 1
 σωματίον I 67. 18
 σωματοποιεῖν I 76. 28
 σωματοῦσθαι I 77. 19
 σωρεύειν II 97. 24
 σωρὸς καταγνώσεως I *163. 27
 σῶστρα II 43. 3
 σωτηριώδης I 8. 25; 17. 16;
 110. 28; 114. 13
 σωφρονιστής I 88. 11
 ταλαιπωρεῖν I 203. 21; (caus.)
 320. 3; 321. 11, 15, 21; 322.
 2, 3, 11; (pass.) 352. 15
 ταλαντεύειν I 48. 5; 88. 23;
 (med.) II 126. 23
 ταμίεις I 215. 9
 ταξίαρχος I 67. 20
 ταυτότης II 82. 25; 130. 1
 τάφος: ὁ ἅγιος καὶ τίμιος τ. I
 240. 24, 27, 30
 ταχινός I 73. 9
 τέθριππον τὸ ἐξ εἰκόνων (in
 Hippodromo) I 322. 30
 τεκνογονεῖν I 136. 12, 19
 τέκνωσις I 136. 16; II 68. 7
 τελεῖν: εἰς διακόνους I 70. 27;
 εἰς τοὺς συγκέλλους II 109.
 18; εἰς ἄνδρα τέλειον I 105.
 22; εἰς νόμον 130. 33; τῆς
 ἱερατικῆς φατρίας II 135. 7;
 ἀσπίδος καυφότερος I 176. 25
 τέλειος (numerus) I 97. 19, 20
 τελεσιουργεῖν I 332. 15
 τέλεσμα 'ordinatio' I 62. 11;
 72. 2, 5
 τελεστικῶς I 141. 9
 τελεσφορία I 332. 23
 τελετή (θεία) I 8. 25; 17. 16
 τεμένισμα I 208. 7; II 14. 23
 τέμενος I 88. 15
 τερατεύεσθαι I 168. 4; II 110. 3
 τερατολόγημα II 21. 31
 τερατώδης I 127. 30
 τετραγαμία I 101. 5; II *115. 2;
 *132. 14, 17
 τέχναι ποιητικαί I 25. 2
 τηθαλαδεῖσθαι I 213. 9
 τηκεδών II 137. 10
 τηλαυγῶς I *148. 7
 τήμερον: οὐπω (οὐδέπω) καὶ τ.
 I 12. 7; 77. 2; 133. 3; 191.
 32; 194. 22; II 1. 7; 85. 27;
 110. 10
 τιάρια ὀρθή II 33. 4
 τίθη I 208. 19; τιθή 334. 13;
 τίτθη 314. 13
 τίθημι (paradigma) I 191. 7
 τιθηνεῖσθαι I 84. 24; 156. 5
 τιμαλφής I 74. 3; 268. 10
 τίμημα 'poena' I 262. 3; 263. 7
 τόκος: λογικός I 186. 4; 190.
 23; sim. 212. 5; 261. 8, 14;
 270. 30; 313. 28
 τολμητής I 261. 16
 τολμητίας I 262. 19
 τοπαρχεῖν I 360. 21
 τορόν (adv.) II 11. 15; (comp.)
 I 153. 27
 τορῶς I 193. 24
 τουβίον I 240. 28
 τραγέλαφος I 50. 12; II 111. 4
 τραυλότης I 228. 11
 τραχύτης (rhet.) I 189. 4
 τριαδικός I 210. 27
 τριαδομάχος I 210. 28
 τριάς II 46. 32; 47. 2; 75. 6;
 (theol.) I 29. 30; 210. 29;
 237. 27; 238. 25; 277. 6; II
 18. 14, 15; 19. 28; 146. 26
 τριβάς I 134. 13
 τριγαμία I *151. 25, *28; 152.
 11; *158. 18; II 81. 10; 84.
 2, 13
 τριγάμος I 99. 3; 137. 8; 152.
 14, 17; II 80. 30; 81. 15, 22
 τριετίζειν I 352. 27

INDEX VERBORVM

- τριήμερος II 21. 16
 τριόδος: τῶν ἐκ τριόδων I 129.
 4, 29; II 54. 9; ἀπὸ τῶν βα-
 λανείων καὶ τῶν τ. I 176. 21
 τριπλασιάζειν I 277. 3
 τριπλασιασμός I 276. 32
 τρίπλοκος (σφενδόνη) I 198. 5
 τριπόθητος I 74. 3; II *167. 16
 τρισάγιος ὕμνος I 53. 15; 55. 8
 τρισκαιδέκατος σκοπός I 198. 10
 τρισυπόστατος I 272. 32; 273.
 9, 31; 274. 8; 276. 20, 24,
 33; 277. 5
 τριταγωνιστής I 322. 17
 τριτόγαμος I 145. 20
 τριώβολος (adi.) II *163. 21
 τρομάσσειν I 242. 17
 τροπικῶς I 44. 27
 τρόπος: ἄλλον τ. I 302. 9; II 2.
 16; 37. 18; 83. 1; ἕτερον τ.
 I 24. 5; 114. 8; 207. 20; 263.
 27. — τ. τῆς ἀντιπεπονήσεως
 I 58. 11; τ. τῆς ἐπάρξεως I
 272. 21
 τροποῦσθαι II 9. 22
 τρώγειν 'edere' I 243. 30
 τυγχάνειν: οὐ τῷ τυχόντι I 24.
 17; 32. 14; 70. 11; 127. 23;
 187. 26; 316. 24; II 89. 20;
 οὐχ ἢ τυχοῦσα II 74. 22
 τύμμα I 89. 8
 τύμπανον I 335. 11
 τυπικός I 330. 21
 τύπος I 330. 5
 τύπτω (paradigma) I 191. 7
 τύραννος (adi.) I 60. 28
 τύρβη I 3. 21
 τυροῦσθαι I 106. 27

 ὑβριοπαθῶς I 229. 31
 ὑδρορρόη I 23. 20
 υἱοθεσία I 274. 29
 υἱός (theol.) I 49. 21, 30; 237.
 6, 26; II 18. 23; 20. 10; 21.
 11
 υἱότης: ἡ ἱερὰ ὡμῶν υἱ. I 47. 3;
 sim. 48. 7
 ὕλη I 78. 21; 348. 4, 17; 349.
 27; 350. 2, 32; 356. 4; 357.
 9
 ὕλικός I 73. 30; 351. 25; 352.
 11; ὁ ὕ. πῶλος 349. 7
 ὕλομανεῖν I 351. 25
 ὕμναιος = γάμος I 133. 31
 ὕμνογράφος (Psalmista) I 28. 20
 ὕμνολογία I 56. 11
 ὑπαιθρος I 68. 26; 129. 19; 155.
 19; 187. 23; 247. 27; 270. 2
 ὑπαλείφειν I 41. 9; 'incitare' 227.
 2; 232. 17; II 43. 10
 ὑπαλύσκειν I 316. 13
 ὑπαρξίς I 57. 10; 78. 24, 31;
 222. 8; 346. 24; 350. 25;
 361. 16; II 83. 12
 ὑπαρχος (adi.) II 103. 2
 ὑπασπιστής I 39. 9; 212. 25
 ὑπείναι I 2. 8; 5. 23; 15. 28;
 26. 28; 66. 6; 85. 22; 129.
 23; 201. 27; 268. 22; 276.
 11; 329. 7; 334. 4; 350. 3;
 354. 20; II 22. 22; 27. 3; 32.
 7; 43. 17; 47. 14; 58. 13;
 65. 9; 80. 32
 ὑπειπεῖν I 4. 21
 ὑπείσερχεσθαι II 80. 13
 ὑπέκθεσις I 30. 17
 ὑπεκκείσθαι I 153. 7
 ὑπεκλύειν I 4. 8; 254. 26; II 35.
 18
 ὑπεκτίθεσθαι (ἐαντόν) II 61. 30
 ὑπεμφαίνειν II 47. 1; (med.) I
 268. 28
 ὑπενδιδόναι I 195. 24; 284. 6;
 II 128. 27
 ὑπεξάγεσθαι I 96. 28
 ὑπεξούσιος II 67. 11
 ὑπεράγαθος I 265. 4
 ὑπεράγασθαι I 50. 27; 96. 14;
 173. 32; 269. 21
 ὑπεράγιος I 236. 14; 251. 23;
 II 59. 30
 ὑπεράγνωστος II *180. 18
 ὑπεραλγεῖν I 4. 7
 ὑπεράλλεσθαι I 355. 15
 ὑπεράμωμος II 59. 31
 ὑπερανέχειν (trans.) I 315. 5
 ὑπερανιστάται: (perf.) I 144. 31;
 336. 8; II 3. 16; 36. 6
 ὑπέραντλος I 7. 10
 ὑπερβάθμιον πόδα αἶρειν II 62. 9

INDEX VERBORVM

- ὑπερβατόν*: τῷ καθ' ὑ. τρόπῳ I 25. 8
ὑπερβλύζειν I 210. 19
ὑπεργηγῶς I 355. 5
ὑπερδέξις: (πτῶμα) I 45. 4; (δόνημα) 204. 27; τὸ ὑ. ταπεινοῖ 103. 8
ὑπερεκπαίνειν II 61. 11
ὑπερεπαινεῖν I 150. 28
ὑπερεννεύειν I 199. 7; 227. 33
ὑπερήμερος I 13. 4
ὑπερθερμαίνεσθαι I 41. 18
ὑπερίπτασθαι I 356. 5
ὑπερκείσθαι II 18. 13
ὑπερκόσμοι δυνάμεις I 331. 8
ὑπέρμαχος I 73. 10
ὑπέρογκος II 60. 9
ὑπερορία I 87. 25; 92. 26
ὑπερόριος I 87. 2; 96. 25; II 67. 14; 75. 15; 86. 30, 31; 91. 23; *118. 13; *119. 24; *162. 5; ἡ ὑ. I 62. 23
ὑπερούσιος I 50. 2; 58. 4; 77. 27; 105. 13; II 36. 6; *180. 8
ὑπερπαίνειν I 127. 21
ὑπερπιάσχειν I 2. 12
ὑπερπετής II 79. 22
ὑπερπετώ I 355. 14
ὑπερπηδᾶν I 346. 25; II 47. 28
ὑπερπλήρης I 355. 22; 362. 2; II 36. 5
ὑπερτείνειν: (intr.) I 36. 8; (trans.) 64. 29
ὑπέρτερος 'securus ab' I 4. 25
ὑπέρτιμος II *172. 17
ὑπερφρονεῖν I 2. 1
ὑπερχεῖσθαι I 96. 10; 288. 29; 345. 20
ὑπέρχεσθαι II 78. 6
ὑπηνέμιος I 11. 8; 136. 8; II 110. 4
ὑπηρεσία (ἡ ἱερά) 'episcopatus' I *143. 26
ὑποβάθρα II 39. 19
ὑποβαίνειν I 58. 2; τὸ ὑποβεβηκός I 8. 22; 17. 13
ὑποβάλλειν I 234. 12; 354. 17; 357. 23; (med.) I 21. 19; 28. 5; 31. 24; 40. 8; 54. 15; 76. 6; 150. 29; 214. 13; 217. 30; 272. 21; 353. 6; (pass.) I 193. 15; 307. 31
ὑπόβασις I 58. 6
ὑποβλέπεσθαι (med.) I 199. 6
ὑποβρύχιος I 19. 16; 92. 17; II 45. 8
ὑπογάστριος ἀπόλανσις I 160. 21
ὑπογραφεὺς βασιλέως τῶν ἀπορητῶν I 324. 1; II 94. 1
ὑπόγνος (ὑπόγνιος) I 100. 8; 146. 3; II 97. 28; ἐξ ὑ. I 56. 15; 121. 3; II *167. 2; *173. 29
ὑποδειγματίζεσθαι I 173. 1
ὑποδροστής I 254. 4
ὑποδρομή I 81. 2
ὑποδύεσθαι I 57. 19
ὑποικουρεῖν I 45. 15
ὑποκαθῆσθαι I 68. 5
ὑποκατακλίνεσθαι I 16. 1; 279. 20
ὑποκείμενον I 360. 29
ὑποκλάζειν I 59. 9; 189. 9; 357. 7
ὑποκνίζειν I 36. 25
ὑποκρούειν I 9. 13; 145. 16; *184. 8; 199. 10; 247. 31
ὑπολιγαίνεσθαι II 91. 19
ὑπολιχνεύειν I 261. 28; II 4. 26; (med.) I 203. 24
ὑπολογίζεσθαι II 91. 31; 103. 9
ὑπολογάζεσθαι II 14. 22
ὑπολωφᾶν II 14. 15
ὑπονauπηγός I 347. 23
ὑπόνοια = ἐπίνοια (opp. ἐνούσιον) I 78. 31
ὑπονοστεῖν I 356. 22
ὑπονύττειν II 7. 14
ὑποποιεῖσθαι I 7. 24; 16. 15
ὑποπτήσσειν II 109. 31
ὑπόπτεροι λόγοι I 14. 3
ὑπόπτωσις II 38. 14; 123. 12
ὑπορρεῖν II *173. 22
ὑπόσαθρος II 38. 12
ὑποσαθροῦν I 65. 31
ὑποσκελίζειν (pass.) II *162. 7
ὑποσπύγεσθαι I 214. 17

INDEX VERBORVM

- ὑπόστασις* I 45. 27; 76. 13; 77. 1; 80. 25, 27; 272. 17, 19; 350. 28; II 110. 7; (theol.) I 49. 23; 50. 1; 51. 9; 55. 15; 57. 3, 9; 271. 6, 8, 10; 272. 13, 20, 23, 29; 273. 4, 32; 274. 2; 277. 1, 14; 278. 5; II 18. 17, 18, 26; 19. 8, 17; 21. 8, 12, 13, 15
ὑποστέγειν I 357. 29
ὑποστολή II 57. 21
ὑποτέμνεσθαι I 7. 27; 16. 19; 23. 28; 196. 15; 356. 12; II 4. 26
ὑποτιμᾶν I 318. 5; II 84. 32; (med.) I 178. 10; 263. 3; II 71. 25; 75. 30; (pass.) I 192. 11
ὑποτίμημα II 57. 31
ὑποτίμησις I 158. 1; 194. 22; 195. 15, 23; 196. 15; 258. 32; 259. 11; II 75. 31; 80. 15
ὑποτύπωσις I 65. 20
ὑποτυπωτικῶς I 167. 28
ὑποφρίττειν II 4. 1
ὑποφύεσθαι I 14. 29; 24. 10; 360. 2
ὑπόχαλκος II 4. 20
ὑποχαράσσεσθαι II 12. 13
ὑποψηλίζεσθαι II 22. 19
ὑποψήφιος I 291. 2
ὑπτιότης I 191. 17
ὑστεροβουλία I 256. 3; II 67. 28
ὑστερογενής I 350. 17
ὑφάπλωσις I 356. 23
ὑφιστάναι 'demonstrare' II 97. 27
ὑψηλοκάρδιος I 104. 32
ὑψιβόας I 300. 8
ὑψιβρεμέτης II 65. 13
ὕωδης I 80. 10; 90. 29
φαιδροποιεῖν I 361. 21
φαντασιόπληκτος I 79. 17
φάρμακον: τὰ θεῖα καὶ ἱερὰ φ. II 72. 19
φάσις II 86. 7; *153. 12 bis, *14 bis
φάσμα I 355. 15; 356. 26; 358. 4
φατρία I 164. 16, 18; 208. 27; II 127. 30; 128. 4; 135. 7
φατριάζειν I 176. 27
φανλισμός II 91. 31
φέρεισθαι c. adv. 'se gerere' I 161. 27; 176. 30
φημίλειν I 119. 5; 209. 11; 327. 8; II 70. 7
φθινάς I 357. 2
φθοροποιός II 8. 19
φιλάγιος II 9. 21; 11. 16
φιλαίτιος I 174. 7; 179. 7; 182. 11, 27; 198. 2; 227. 11; 255. 1; 321. 2
φιλάλληλος I 34. 8, 10
φιλαμαρτήμων I 14. 21
φίλανδρος II 138. 6
φιλανθρωπότης (βασιλεῦ) II 5. 12; 92. 14; 109. 9; 112. 3
φιλαντία I 109. 3; 179. 22; II 88. 12
φίλαντος I 292. 5
φιληκοῖα I 58. 23
φιλόδωρος 'liberalis' I 312. 4
φιλοθεάμων τῶν καλῶν II 39. 13
φιλόθεος I 13. 3; II 9. 20; 11. 16
φιλοικτίρων I 182. 6
φιλοκαθάριος (sup.) I 140. 26
φιλόκαινος II 95. 4
φιλοκρινεῖν II 103. 31; cf. *φυλοκρινεῖν*
φιλολογεῖν I 187. 13
φιλοπονηρία I 255. 6
φιλοπραγμονεῖν I 167. 32
φιλοπράγμων (sup.) I 222. 1
φιλοπτωχεῖν II 139. 10
φιλοσκώμμων I 198. 1, 2
φιλοσοφήματα (τὰ καθ' ἡμᾶς) I 302. 11
φιλοσοφία (ἡ κατὰ θεόν) I 84. 30
φιλότεκνος II 130. 18; *164. 4
φιλόχριστος I 87. 15; II 7. 2; *119. 1
φιλοποστρόφος II 60. 12
φοιβάειν I 202. 1; 331. 6
φοινίσσεσθαι I 62. 16
φόνος (defin.) I 261. 15
φόρημα I 91. 20
φορητότερος I 99. 25, 27

INDEX VERBORVM

- φορκάν (Mahumetanorum) I 234. 9
φορολογεῖν II 127. 3
φορυτός I 5. 22; 270. 23; II 61. 18
φρεναπατάν (-εῖν cod.) II *157. 25
φρενοβλάβεια I 224. 5; II 21. 28
φρενοβλαβῶς I 170. 17
φρικτός: τὰ φ. καὶ φαιδρά I 160. 23; cf. II 99. 17
φρόντισμα I 349. 30
φροντιστήριον I 84. 31
φρουρητικός I 40. 13
φρυάττεσθαι I 211. 3; 351. 25
φρυκτός II 14. 18
φρυκτωρία II 9. 14; 13. 19
φρυγαδεντήριον I 258. 3; 262. 28
φυλοκρινεῖν II 69. 22; cf. φιλο-
κρινεῖν
φύραμα: τὸ ἡμέτερον φ. I 57. 11;
359. 26; II 21. 4; cf. 20. 22
φυρμός I 57. 13; II 19. 24
φύρσις I 58. 17
φύσημα I 241. 22, 24, 26, 28
φυσικός I 31. 16; 69. 11; 351. 1, 4; 354. 27
φυσιογνωμονεῖν I 343. 4
φυσιογνώμων I 347. 22
φύσις I 39. 22, 26; 167. 1; 223. 6; 351. 15; 353. 14; II 86. 23; (natura opifex) I 339. 5; 347. 26; 348. 2; (theol.) I 34. 11; 36. 24; 49. 29; 50. 1; 51. 8, 10; 54. 30; 55. 24; 56. 25-27, 29, 31, 33; 57. 3, 5, 7, 25; 58. 8, 9, 12; 271. 6, 7, 10; 272. 16, 24, 30; 273. 2; 274. 3; 336. 17
φυτική δύναμις I 342. 13
φυτοκομία I 32. 30
φυτοκόμος I 173. 16
φυτουργός I 173. 15
φωλεός I 251. 26
φωρᾶν (act.) 'coarguere' I 232. 18; 296. 8 bis; II 57. 10; 73. 15; 74. 10; 79. 4; 129. 23; *155. 8
φώριον I 208. 20
φῶς: τὰ ἅγια φῶτα II 35. 2
φωταγωγεῖν I 277. 8
φωτιστικός II 75. 27
φωτοχυσία I 28. 17
χαλκουργός I 348. 3
χαμαὶ ἐρχόμενος I 95. 9; 345. 12; II 41. 19
χαμαιζήλια II *165. 17
χαμαιζήλος I 3. 20; 28. 2; 325. 5; 330. 21
χαμαιτυπεῖον I 170. 18
χαμόθεν I 304. 4
χαραδρεῶν II 146. 30
χαρακτηριστικός I 222. 10
χαράκωμα I 311. 3
χάραξ I 292. 8
χάρις 'novum testamentum' I 24. 21; 258. 8
χαριστήριος II 5. 9; 15. 30
χαρμόσυτος I 60. 3; 83. 3; II 16. 18; 45. 27; 47. 15
χαννοῦν I 319. 5
χείρ: μετὰ χεῖρα I 128. 24; 186. 5; 261. 18; II 73. 26; 101. 25; μετὰ χείρας I 31. 3; 54. 12; 120. 18; 127. 1; 182. 22; 286. 7; II 22. 16; 110. 29; ἐν χειρῶν πίπτει νόμος I 10. 14; cf. II 108. 7?
χειροθεσία II *119. 15; 134. 2; 135. 14
χειροδόκητος I 63. 9; 78. 28
χειροτονία I *143. 19, *23; 165. 29; 176. 18; 248. 26; 290. 8; 299. 18; 300. 3; II 1. 2
χέλυσ (mus.) I 204. 26
χερουβίμ I 80. 24, 27
χήρα: τὰς ἐκκλησιαστικὰς χ. I 299. 29
χῆτος II 104. 25
χλευαστής I 211. 24
χλευαστικῶς I 168. 7
χοιρίδιον I 205. 19
χοιρώδης I 65. 17; 115. 14; *158. 26; 193. 5; 334. 16
χοροστασία: αἱ ἄνω χ. I 54. 7
χορτάζειν I 237. 13, 15, 16
χραίνειν I 164. 20
χρηστεύεσθαι I 34. 16; 167. 2

INDEX VERBORVM

- χρηστικός* I 204. 6
χριστός I 202. 24
χρυσάργυρος I 265. 17
χρυσόχοος I 235. 23
χυδαῖος I 92. 2; 177. 3; 190. 15

ψαλμικός I 278. 6
ψήφοις πολυτελέσι I 189. 27;
ψ. τιμίσις II 41. 24
ψυκτήρ II *158. 27
ψυχαγωγεῖν I 39. 11; 330. 2
ψυχάριον: τὸ ἄθλιον *ψ.* I 88. 35;
212. 1
ψυχή I 76. 13; 211. 18; 214. 26;
340. 5; 343. 9, 29, 31; 344.
3; 351. 19; 352. 21, 22; 353.
12

ψυχικός I 222. 21; (opp. πνευ-
ματικός) II 89. 17; *ψ. διά-*
κοσμος I 343. 21; 349. 18
ψυχοβλαβής II 92. 17
ψυχρολογία I 269. 9
ψυχωφελής I 41. 15; 76. 2;
248. 2

ὠγύγιος I 267. 3
ὠμόγηρος I 218. 4
ὠραῖζεσθαι I 92. 27; 167. 20;
188. 17
ὠραῖος: τὰ ὠ. 'poma' II 25. 33;
26. 1
ὠραιότης II 35. 13
ὠρασιν ἴκοιο I 176. 20
ὠριμος I 23. 21

INDEX GRAMMATICVS

Morphologia

Substantiva

Declinatio. ἀκάτα (gen.) I 87. 31; *Ευλομαχαίρη* (gen.) II 104. 1. — *θεέ* I 42. 9; II 92. 8; 107. 4. *νόος* I 356. 4; *νοῖ* I 277. 4; II *180. 14 (*νῶ* I 298. 7); *νόοις* II *180. 15. *πρόβασιν* I 118. 26. — *ὀρέων* I 30. 5; *χειλέων* I 202. 24; 229. 25; 302. 17. *Καρποκράτας* (accus. plur.) I 129. 17. *γῆρους* II 147. 4. *ἰχθύας* II 12. 29. *ἀρχιερεῖς* (accus.) II *115. 2. *γάλατος* I 243. 24; *σέλατος* I 356. 20. *Σαμαρεῖτιν* I 155. 16; II 60. 18; 84. 2.

Adiectiva

Declinatio. *ἀνάπλεε* II 2. 31; *ἐμπλεοι* II 26. 15. *εὐθές* I 248. 17; 254. 6; II 95. 19; 133. 13; *181. 8
Genus. fem. in -ος: *ἄγριος* II *169. 1; *αἰώνιος* I 71. 24; 215. 12; *ἀλλότριος* II *162. 5; *ἀμαρτωλός* I 20. 29; *αἰδιδίμος* I 52. 18; II 125. 27; 130. 23; *ἀφροδίσιος* I 115. 21; 181. 10; *βασιλείος* I 15. 22; 85. 17; 88. 34; 90. 7; 91. 15, 32; 266. 1; II 35. 5; 46. 32; 78. 2, 21; *βάσκανος* I 15. 9; *βόρειος* II 14. 30; *γαλήνιος* II 9. 26; *γενέθλιος* I 59. 14; *γόνιμος* I 332. 22; *δρακόντειος* I 89. 8; *ἐκούσιος* I 22. 9; *ἐπιπόλαιος* I 33. 9; *ἐσπέριος* II 52. 8; *ἐτήσιος* II 25. 27; *ἔτοιμος* I 36. 28 (sed -η 40. 17); *κύριος* II 66. 6; *λάθριος* I 195. 5; *νόμιμος* I 136. 1; *145. 28 (sed -η 170. 27; 181. 9); *ὀλέθριος* I 355. 16; II 76. 8; *οὐράνιος* I 36. 30; *Σολομώντειος* II 79. 14; *σωτήριος* I 4. 26; 49. 27; 137. 30; 340. 7; 359. 14; *τέλειος* I 355. 19; 356. 24; 361. 27; *τίμιος* II 41. 24; *χαρμόσυνος* I 60. 3; II 47. 15; *χρόνιος* II *161. 2; (sup.) *ἀτοπωτάτοις* I 133. 11; 170. 23. — fem. in -α/-η: *ἀκαινοτομήτας* I 57. 8 app.; *ἀνάξια* I 310. 28; -ας II 75. 26; *ἀργήν* I 292. 12; *ἐρήμην* I 86. 3; 347. 24; *παναγίας* II 8. 15. — fem. *Ἑλλην* I 224. 8.
Comparatio. *αἰσχροτέρος* I 90. 10; 155. 12; II 126. 26. *προὔργιστος* I 133. 17; 255. 21; 283. 9. *ἐνθεέστερος* II 13. 16. — *ῥᾶον* = *ῥάδιον* II *166. 15.

INDEX GRAMMATICVS

Adverbia

Formatio. αξιοχρέως I 87. 29; δυσέρως II 44. 7.
Comparatio. κανονικωτέρως II 128. 21; άγνωμονεστάτως I 251. 9;
άσυμπαθεστάτως I 280. 1; άφρονεστάτως II 129. 16; έμφανεστά-
τως I 270. 14; αίσχίστως I 322. 27.

Numeralia

Declinatio. δύο (gen.) I 49. 21, 30; 51. 9; 166. 7; δυοῖν (gen.)
I 99. 20; 134. 3; 292. 6; 323. 8; 326. 25; δυσὶν I 100. 19; 130.
23; 139. 12; 150. 7; 166. 5; 172. 20; 254. 14; 263. 2.

Coniugatio

Augmentum. γενόμιστο I 16. 6; 20. 4; II 2. 8; κεκένωτο I 16. 8;
υπολέλειπτο I 18. 14 (sed περιελέλειπτο I 52. 28); προτεθύμητο
I 33. 32; πεποίητο I 72. 24; πεποιήκειν I 316. 26; συντέτριπτο
I 91. 19; συντετυγήκεσαν I 208. 11; υπενδεδώκει I 284. 6; συγ-
κέχυντο I 338. 23; τεθέωτο I 344. 10; 360. 29; τετίμητο II 49. 3;
μεμέλητο II *156. 1; προκεχωρήκει II *156. 29; περιπέφρακτο
II *169. 4; μεμηχάνητο II *169. 16; βεβούλεντο II *169. 17. —
έπαροινούντο I 90. 4; άντεκατέστη II *158. 16 app. — ήφωρίσθαι
I 131. 14; ήφωρισμένα I 281. 7; -ον I 291. 24; ήφίει I 354. 19;
κατηγάλωσαν II 25. 24; ήμπόληκα II 50. 21. — κατηνύγησαν
I 86. 16 app.; παρηνόμησεν I 258. 30. — ήδυνήθητε II *119. 18.
— είλκωμένον II 102. 16. — v. et infra όρᾶν, ώθεΐν.

Reduplicatio. εκθέσπισται I 269. 28 app. — διήλεγκται I 12. 3;
έξωλέκασι II 70. 30. — v. et infra διακονεΐν.

Coniunctivus futuri. αποδραμήται I 42. 23; προσθήσωμεν I 85. 16;
έξωμεν I 217. 18; διοΐση I 225. 25; 349. 12; αποΐσω II 23. 11;
έποΐσωμεν I 268. 3; προάξωμεν I 275. 8; υπαναγνώσωνται II 73.
21; έρώ I 303. 3; έρῇ II 100. 6.

Verbum auxiliare. έχειν c. inf. aor. = fut.: σταυρωθῆναι έχει . . .
άναστήναι έχει I 234. 27-28; είπειν έχεις I 236. 6; τελείως έχετε
άφανισθῆναι I 243. 18; τῆς όμοίας έχουσιν άξιωθῆναι δόξης I
245. 2-3; fort. et άρα . . . τις . . . είπειν έχει I 241. 29 (sed
τί είπειν έχετε; 'potestis' I 243. 10-11).

Verba contracta. συμπαραθέει I 136. 2; εκχέειν I 167. 21; απο-
ξέειν II 53. 30. — άξιώη I 324. 16; II 74. 19; άξιώητε II 81.
32.

Verba liquida. ανακαθάρας sim. I 20. 26; 61. 19; 73. 30; 210. 31;
262. 9; II 70. 8; 75. 7. — formae mixtae: opt. praes./aor.
προσνείμους I 135. 29; II 88. 30; συνάγοιντο II 61. 2; μιάνοι
II 89. 20; indic. fut./coni. aor. καταμαράνομεν I 219. 28; υπο-
στείλεται I 347. 4; imperf./aor. ύφηνον II 137. 13.

INDEX GRAMMATICVS

- Verba muta. σωφρονίσει I 6. 1; ἀποσκυβαλίσομεν I 145. 7; ἐκπο-
ρίσεται I 202. 3; μερίσεται I 212. 6; χρηματίσουσιν I 247. 27;
καθυβρίσκοντες II *174. 3.
ἀγγέλλειν: ἀπηγγέλη II 51. 10; διαγγελήσονται II 79. 26.
ἀλίσκεσθαι: ἀλώητε I 248. 10.
ἀμαρτάνειν: ἀμαρτήσαντα I 244. 16; ἀμαρτήσασιν I 280. 19; ἐξ-
αμαρτήσης I 320. 21.
βαίνειν: παραβαθέντα I *155. 32.
δεδοικέναι: ἐδεδίει II 15. 20; 28. 13.
διακονεῖν: διακεκονημένω I 220. 7; δεδιηκονημένων II 126. 31.
δύεσθαι: παρεισδύση I 262. 24; ἀναδυνεῖς I 283. 11.
εἰδέναι: οἶδας II *175. 3; οἶδασιν II 62. 18; εἰδοίημεν I 57. 6;
εἰδοίητε I 56. 29; εἰδοῖεν I 351. 14; εἰδῆσαι I 276. 16; II 59. 14.
εἰπεῖν: ἀπειπάμην I 68. 1; εἰπάτωσαν I *158. 18; κατεῖπε II
*153. 9.
ἐλκεῖν: ἐλκυσόντων I 213. 14 (ut συνανελκύειν I 127. 14; sed ἔλξειν
I 210. 16).
ἐπιλανθάνεσθαι: ἐπιλησθησομένη I 218. 22.
εἶναι: praes. I 18. 7; 111. 25; 193. 13; 202. 31; 211. 3; etc.;
προσερεῖν I 225. 20.
ἐρευνᾶσθαι: ἀπερρεύζατο I 154. 20 (sed ἐξηρεύζατο I 209. 32).
ἐρχεσθαι: ὑπείσχηροντο II 14. 13.
ἔχειν: ἐνισχημένος I 253. 22; II 110. 14.
ἤκειν: ἤκεν = praes. II *163. 1; *164. 6; καθῆκεν II *160. 18.
ιέναι: συνιόντος I 63. 4; προσήκατο II 20. 25.
καθῆσθαι: κάθου II *175. 5.
καλεῖν: ἀνακαλέσει I 5. 19; sim. I 6. 6; 10. 6; 192. 18; II 70. 13;
88. 1; 103. 24.
κτείνειν: ἀποκτείνοντος I 40. 27.
λείπειν: παραλείψας II *120. 24; ἐκλελοίποιτο I 134. 14.
ὀλισθάνειν: ὀλισθήσαι I 138. 30; ὀλισθήσαντι II 87. 28.
ὄραν: ἴδομεν I 206. 12; ὑπείδωμαι I 249. 23; ὑπείδονται II 74. 23;
ὑπειδόμενος I 81. 13.
ὀφείλειν: ὡς ὄφελον I 134. 14.
ὀφλισκάνειν: προσοφλήσαι II 105. 6 (προσόφλειν praes. II 108. 12).
παύεσθαι: ἀναπαντέον II 48. 9.
πείθεσθαι: πιστέον I 64. 30; 84. 18; 127. 27; 164. 10; 165. 6;
186. 11; II 100. 17.
πέτεσθαι: ἀναπτάντα II 106. 1.
ρεῖν: ῥεῦσαι I *174. 22; συρρεῦσαντα I 87. 24; ἀπορρεῦσαν I 115. 8.
σκοπεῖν: σκοπῆσαι I 171. 1.
στρέφειν: ἐπιστράφον I 239. 23.
τιθέναι: θεῖται (fut.) I 6. 5; προσεθήκατε II *118. 4; συγκатаθοί-
μεθα II *172. 1.
τυγχάνειν: τεύξαιο II 38. 24.
φέρειν: ἀπενεγκάμενοι sim. I 10. 10; 34. 4; 49. 18; 93. 3; etc.;
ἀπηνέγκατο sim. I 23. 29; 144. 32; 148. 27; 152. 21; etc.;
ἀπενέγκασθαι I 61. 1; παρηνέγκαιεν I 216. 7.
φθείρειν: οὐκ ἀποφθαρή II 124. 27 app.
φύεσθαι: ὑπεφύη I 360. 2.

INDEX GRAMMATICVS

χεῖν: διαχεθῆναι sim. I 2. 17; 56. 22; 84. 16; 288. 29.
ώθειν: (imperf.) παρωθεῖτο I 62. 17; συνωθοῦμεν I 116. 15 (sed
 άπεωθεῖτο I 90. 7); (aor.) άπωθήσατο I 45. 20; έξωθήσωσιν
 I 118. 17; (aor. pass.) έξώσθησαν II 135. 24 (sed παρεώσθησαν
 I 90. 15); (perf.) άπώσθαι I 45. 7.

SYNTAXIS

Numerus

Congruentia. αἱ κινήσεις τε καὶ ὄρμαι . . . ἐκπομπενθήσεται I 105.
 11—12; ἄμφω πᾶσιν ἐνθεωρεῖται I 135. 31. — ὦν . . . τυχεῖν ἢ
 εὐχῇ, τοῦτο II 56. 13; οἷς . . . οὐκ ἐν τῷ ποιοῦντι καθίσταται . . .,
 τοῦτο II 68. 24—25.
 Dualis. ἐξ ἐνός τοῖν ποδοῖν I 70. 7; δυοῖν . . . παραπεπηγνῶν ταύτη
 πορεύειν I 99. 20—21.

Casus

Nominativus pro vocativo. λαὸς ἐμός I 45. 29; κληρὸς ἡγιασμένος,
 δῆμος ἐνθεός I 83. 1—2; ὦ φίλος I 325. 13; ὦ . . . γαυριῶν καὶ . . .
 κατεπαιρόμενος II 61. 13—14.
 Nominativus cum infinitivo pro accusativo. ἀλλ' ὅγῃ ταῦτα μετα-
 μανθάνοντας . . . καὶ ὀπηρῖκα πολλοῖς ὑπάρξαι σκανδάλον παραι-
 τῖος I 9. 13—15; οὔτε γὰρ εἰς αἰὲ οὔτε τὴν δύναμιν ὑπερτείνουσαι
 πρὸς τοῦ δικαίου ἐαθῆναι ἀγωνοθέτον I 64. 28—30; ὁ οὕτως τὸν
 ἑαυτοῦ ἔλεον . . . ἐκχέων ἄρα πίστις τῇ μὲν τὸν ἔλεον ἀφ' ἡμῶν
 ἔλκειν, τῇ δὲ ἀπηρώς . . . διατιθέμενος . . . ἀσχεῖν; I 231. 22—25;
 οὐκ ἀτιμώρητοι δίκαιον ἀπολυθῆναι I 232. 19—20.
 Nominativus pro dativo in praedicato participiali. δάκρυον . . .
 χαρᾶς . . . πρόξενον καθεστῶσιν II 7. 12—13.
 Genitivus causae. ἀδυσωπήτως τῆς φύσεως I 261. 20; ἄθλιος καὶ
 τῆς εἰς βίον προόδου I 303. 9.
 Genitivus comparationis. ταῖς αὐταῖς τῶν πρώην δεήσεσιν I 43.
 20—21; κατ' ἴσον γὰρ τοῦτο τοῦ . . . δογματίζειν I 56. 21—22;
 πῶς ὁμοῖος . . . ὁ Ἀδὰμ τοῦ Χριστοῦ; I 236. 24—25; ὁμοούσια τῶν
 γεννησάντων I 237. 30; συμφώνως . . . τῶν ἱερῶν κανόνων I 246.
 3—4; χρόνῳ . . . τῷ ἴσῳ τοῦ πολλάκις . . . ἡτιμωκότος II 87. 2—3;
 τῶν δι' ἀρετὴν ἡδικομένων συναγαλλόμενε I 92. 21.
 Genitivus finalis (infin.). τοῦ μὴ . . . τίσαι δίκην I 287. 15; πείθει
 με ταῦτα τοῦ καὶ νοεῖν καὶ λογίζεσθαι I 325. 1.
 Genitivus post diversa verba. ἀμφισβητεῖν I 159. 25; ἀνιέναι
 'remittere' I 206. 9; ἀπογινώσκειν I 68. 25; ἀποσβέννυσθαι II
 44. 25; ἀσχολεῖν I 267. 7; διαπτύειν I 52. 6; καταπτύειν I 45. 32;
 ἐξαπατᾶν II 99. 23; ἐπιχειρεῖν I 169. 4; κατασπαταλᾶν I 281. 2;
 παραθραύεσθαι I 284. 7; ὑποκλάζειν I 59. 9; ὑποστέλλειν ἑαυτόν
 II 51. 29; ὑποχαλᾶν I 110. 26.

INDEX GRAMMATICVS

- Dativus causae. οὕτω τῷ ἀορίστῳ . . . διαιρεῖσθαι δυνάμενον (schol. διὰ τὸ ἀόριστον) I 159. 16–17; οἷς . . . ἀπέσκαψε I 165. 10; οὐδὲ τῷ χωρισμῷ ἀντιδίδοται τούτοις I 195. 5–6.
- Dativus causae (infin.). τῷ ὁμοίωμα εἶναι ἀθετήσῃ I 81. 20; εἰκὸς γάρ τινος καὶ ἀντιπείσεισθαι τῷ . . . ὑπάρξαι I 179. 16–18; τῷ μήπω καιρὸν εἶναι I 286. 25; τῷ . . . οὐκ εἶναι εἰκός I 328. 28–30; τῷ μὴ . . . καταστῆναι I 329. 13; τῷ μὴ . . . προσκεῖσθαι II 88. 1–2.
- Dativus finalis (infin.). τῷ μὴ δοκεῖν . . . ἐπιταχύνειν I 65. 25–26; παρήμι τῷ μὴ . . . συναδολεσχέειν I 143. 12–13; τῷ μὴ . . . ἁλῶναι I 258. 16–17; τῷ μὴ ἀποδρᾶναι κατησφαλισμένοι I 286. 29; τῷ μὴ τι λωβήσασθαι τὸν ἀρραβῶνα I 291. 15–16; τῷ τίς εἶναι νομίζεσθαι II 112. 7–8.
- Dativus post diversa verba. ἀγαπᾶν I 172. 9; ἀνακλίνεσθαι I 109. 21; ἀποκωλύειν I 142. 16; ἀφαιρεῖσθαι I 258. 1; ἐπιτιμᾶν I 287. 4; ἰατρεύειν II 126. 15; κατακρίνειν I 83. 15; 244. 17; 286. 25; κατατρύφειν I 259. 17; ὑπαλλάττειν I 128. 25.
- Accusativus obiecti cognati. ἀμνηστους στροφάς περιενεχθεῖς I 188. 2; ὅσα . . . ὠραῖζεται I 188. 16–17; πληγὴν βάλοι θανάτου I 263. 12–13; πωλικὸν ἐφρονάττετο II 47. 23–24; εἰρηγικὸν ἐπιβλέψειαν . . . καὶ φίλιον II 66. 20; ταῦτόν . . . ἐμίσει I 50. 31; ἵνα μὴ ταῦτόν ἐκείνοις σφαλῶ II 49. 11.
- Accusativus personae et rei. τοὺς δ' ἄλλους ἐπέχειν τὰ τοιαῦτα I 7. 26; ἐκείνους ῥητᾶσπιδα προσκαλέσεται δίκην I 10. 6; ἃ δὲ . . . ὁ λόγος ἡμᾶς ἐκβιβάζει I 40. 22–23; μωμείσθαι τοὺς . . . πατέρας τὸ σπούδασμα I 209. 25–26; τοῦτο . . . ὑμᾶς ἀνταξιῶν ἐγνωμεν I 220. 20–21; ἀνατροπὴν θολερὰν τὸν πλησίον ποτίζειν II 82. 13.
- Accusativus rei cum verbo passivo. τὸ τοῦ θεοῦ Παύλου μνηστῶ I 2. 22; στρατηγῷ τοσούτῳ τὸν λόγον συστρατηγούμεθα I 14. 9–10; τοσοῦτον ζημιωθῆναι καλόν I 15. 10–11; τὴν τὸ θνήσκειν κατακρινθεῖσαν φύσιν I 40. 26–27; τὴν πάροδον ἀποκλειομένης I 69. 13; τὴν ἀρετὴν βεβασανισμένος I 89. 4; τοῦτο παρακεχωρημένῳ I 90. 30; οὐκ ἀλογίαν κατακρινόμενον καὶ κτηνωδίαν I 98. 24–25; ὁ καὶ Κάϊν εὐθύνεται I 115. 9–10; τὸν ἐαυτῶν νοῦν ἀπημβλάνθησαν I 191. 14–15; εἰς φάσμα τὸ σοφὸν σου διαλυμένος I 205. 31–32; ποδοκάκας τοὺς πόδας περιβληθείς I 287. 17; ἵνα μὴ προὔπαρξιν γράφοιτο I 351. 15–16; τὸν . . . ἀρχηγέτην . . . τὸν ὁργανικὸν ἄνδρα κατακοσμηθῆναι I 351. 18–21; ἐγκεχειρισμένῳ τοὺς οἶκας I 359. 18–19; μηδὲν πλέον . . . κατηξιώμεθα II 22. 21; τὴν δόσιν ἐπεμετρήθημεν II 22. 22; συγκαθαίρη τὴν προλαβοῦσαν εὐπάθειαν . . . Χριστῷ II 37. 8–9; ἦτοι θεραπευθεῖν τὸ διοχλοῦν ἢ τὸ ἀπενεχτότατον διαβεβαιωθεῖν II 49. 14–15; ἃ . . . ἐνεγράφητε . . . , ἐκεῖνα . . . μεταγραφόμενοι II 91. 3–5.
- Accusativus respectus. τὴν . . . γνώμην ἐνάμιλλος I 50. 28; διάφορος . . . τὴν . . . ὁμολογίαν I 50. 29–30; εὐδόκιμοι . . . τὸ θεοτερπέστατον τοῦτο παγκράτιον I 60. 29–30; συνέκδημος τὴν καλὴν ταύτην ἀποδημίαν I 68. 10–11; καρτερικοὶ . . . τὴν ἄσκησιν I 72. 3–4; πατέρες . . . τὰ προσταττόμενα I 108. 11–12; μετριοπαθεῖτω τὰ πρὸς τὴν φύσιν I 110. 14; καταγέλαστος . . . τὴν

INDEX GRAMMATICVS

- παραδειγματικὴν πίστιν I 165. 2-3; τῷ κρείττονι γνώμην I 182. 23; δαιμονῶντος . . . ὡς σῶμα, καὶ τὴν ψυχὴν I 211. 28; σοφὴ τὰ πάντα I 285. 2; ὃ περιττὴ τὴν πολυπλανεστάτην σοφίαν I 298. 14; ἐνθεέστερος δὲ τὴν . . . διάθεσιν II 13. 16-17.
- Accusativus adverbialis. (causae) τοῦτο . . . τὸ θῆλυ παρήχθαι I 307. 20-21. — (gradus) μηδὲν ἀναδυνεῖς I 283. 11; καλὰ, οὕτω μέντοι τοσοῦτον ὥς II 60. 28; μακρὰ καταγινώσκει II *157. 2; μακρὰ μακαρίζειν ἑαυτὸν II *170. 20-21. — (modi) τυφλοῖς ὅμοια I 42. 27; ἀρρηκτά τε καὶ μονιμώτατα συνηνῶσθαι II *167. 4.
- Accusativus post diversa verba. ἀθνυμῖν II 5. 2; ἐντρυνῶν I 64. 22; μέμψεσθαι I 241. 16; ναναγεῖν 'perdere' I 203. 13; πλεονεκτεῖν I 284. 14; II 41. 12; πολεμεῖν I 243. 4; προάγειν I 104. 25; τρυνῶν I 127. 28; ὑποβαίνειν I 100. 25.

Adiectivum

- Substantiva pro adiectivis. ἀδελφός I 6. 4; δημιουργός I 34. 11; διδάσκαλος I 79. 11; Ἑλλήν I 224. 8; ζηλωτής I 52. 13; ἡλικιωτής I 220. 6; -ῶτις II 3. 20; κατήγορος I 31. 25; ὀνειροπόλος I 169. 25; παιδαγωγός I 263. 17; II 5. 18; πολύπους I 251. 31; ῥήσασπις I 10. 6; τεχνίτης I 347. 21; τύραννος I 60. 28; ὑπαρχος II 103. 2.
- Positio praedicativa. τῷ μύρῳ πολυτελεῖ . . . δεξιουμένην II 7. 7-8; τίς ὁ λόγος ἡμῖν εὐπρόσωπος . . . ὑπολείποιο; II 69. 12.
- Comparatio. περὶ πλείστον τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν τῆς τοῦ ἐνὸς θείημεν I 5. 4-5; παντὸς ἐκμοχλεύοντος μάλιστα I 27. 14-15.

Adverbium

- Usus attributivus. τῆς ἀγιαστικῶς ὑμνολογίας I 56. 10-11 app.; τὴν ἀνεπαισθήτως . . . ἀφαίρεσιν I 351. 30-31.

Pronomen

- Articulus omissus. βουλομένῳ = τῷ β. II 70. 32. — βασιλέα τοῦτον I 7. 20; sim. II 46. 15; κατὰ ταύτην ἡμέραν I 29. 25; ταύτην . . . προσνέμειν τιμὴν I 59. 16-17; κατὰ τοῦτον καιρὸν I 231. 16; τράπεζαν ταύτην II 25. 27-28; ταύτας χάριτας . . . τινύντες II 92. 2.
- Articulus pro pronomine determinativo. τῶν ὅσα I 18. 25-26; 51. 2; 76. 18; 109. 1; 188. 16; 213. 6; 217. 25; 313. 31; II 27. 7; cf. 57. 22; τοῖς ὅσα I 218. 8-9; τῶν ὅσοι II 15. 18; *157. 8; τοὺς ὅσοι II 54. 30. — τῶν οἷς I 83. 30; 117. 17; 206. 9; τοῦ ἀφ' οὗ II 9. 10; τὸν δι' ὃν II 39. 5; τὰ δι' ἃ II 28. 28; τὸ περὶ ὃ I 350. 5; τοῦ πρὸς ὃν I 304. 6; 317. 10; τοῖς πρὸς οὓς I 286. 11-12; 299. 6. — τῶν εἴ τι καὶ ἐνδεῶς ἔσχε I 210. 5.

INDEX GRAMMATICVS

Pronomen demonstrativum. *ἐκεῖνος οὗτος* II 65. 17; *οὗτος ἐκεῖνος* I 25. 10; 162. 19–20; II 66. 23; 99. 28. — *αὐτός* = *οὗτος* I 240. 30, 33.

Pronomen personale et possessivum. *ὁμοίως* = *σύ* saepissime, ex. gr. I 66. 23; 155. 9; 194. 16; 205. 18; 207. 32; 208. 24; 209. 15; 229. 2; 266. 7; 279. 4; 308. 8; 318. 29; 323. 7; 344. 16; II 16. 14, 20; 27. 11, 13, 18; 30. 13; 31. 5, 8, 19; 32. 18, 23, 25; 33. 9, 12, 30; 51. 34; (poss.) I 207. 30; 229. 3; 260. 10; 264. 5; 294. 7; 297. 3; 310. 11; 318. 29; II 6. 11; 28. 16; 31. 17; 32. 18; 43. 15.

Pronomen possessivum: *αὐτοῦ* in positione attributiva. *τῷ παναγίῳ αὐτοῦ πνεύματι* I 12. 25–26; 18. 33; *τὴν αὐτῆς δύναμιν* I 129. 21–22; *τῇ αὐτῶν παρουσίᾳ* II 50. 9; *τῇ αὐτοῦ ποτηρίᾳ* II 54. 22; *τοὺς αὐτοῦ λόγους* II 132. 4.

Pronomen reflexivum. *τὸ σοφὸν αὐτοῦ δημιουργήματα κατοικτεῖ* I 36. 31–32; *τοὺς αὐτοῦ λήρους . . . ἐνηχεῖ* I 201. 11–13; *τὴν αὐτῶν ἐκπομπὴν λύμην* I 203. 26–27; *διὰ τῶν αὐτοῦ γραμμάτων* I 231. 22–23; *πρὸς τὸν αὐτοῦ καθηγητήν* II 9. 1–2; *τὴν αὐτοῦ γνώμην φανεράν καταστήσαντα* II 73. 12. — *τοῖς ἐκείσε λιμέσιν ἑαυτοῦ* I 12. 23; *ἐν τῷ τῆς ταπεινώσεως ἑαυτῶν ὕψει* I 46. 21; *μετὰ τὴν . . . ἀνάστασιν ἑαυτοῦ* I 254. 14–15. — *ἑαυτοῦ* (etc.) = 1a pers. (sing.) I 18. 25; 217. 15; II 66. 14; *164. 10; *167. 5; *170. 21; (plur.) I 53. 10; II *170. 3; = 2a pers. (sing.) I 150. 32; 161. 27; 182. 17; II 130. 19; (plur.) I 54. 23; 300. 15; II *116. 2.

Pronomen interrogativum. *ποῖος* = *τίς* I 317. 22.

Pronomen relativum. *χαρᾶς τε καὶ θυμῆδός τε καὶ ὧν* (= *τούτων οἷς*) *ὁ . . . ἄνθρωπος καλλωπίζεται* I 83. 18–19; *ἀφ' ὧν* (= *τούτοις ἀφ' ὧν*) *οὐκ ἐξὸν λαμβάνειν χρηστεύεσθαι* II 54. 19; *μεθ' ὧν ἄλλων, τῶν ὑμετέρων φημί, . . . δεήσεων* II 22. 29–30. — *πλὴν ὅσων ὀλίγων* I 92. 1; *ἡδονῇ . . . ὅση πλείστη* I 120. 6–7; *ἀνευλαβείᾳ . . . ὅση πλείστη* I 247. 24; *πάσῃ προθυμίᾳ ὅση δυνατῇ* II 91. 28.

Pronomen relativum pro coniunctione. *οἷς* = 'eo quod, propterea quod': *τίνα γὰρ, οἷς τὸ . . . φιλότιμον ἦδη μοι . . . καταλέλυτο;* I 14. 16–17; *οὐ μόνον οἷς τὴν αὐτὴν . . . δραμεῖν εἴλετο, ἀλλ' ὅτι καὶ . . .* I 62. 9–10; *οὐ μόνον οἷς . . . κατεῖδε . . ., ἀλλ' οἷς καὶ . . . εἰσάγεται* I 351. 28–32; *οἷς μὴ πάντῃ σκεδάννυνται πρὸς ἐν κορυφούμενον, καὶ οἷς τὸ ὑπαλλάττον κεκλήρωται τοῦ ἐνὸς σκεδαννόμενον* II 19. 32–20. 2; *οἷς γὰρ . . . οὐδένα . . . προσήκατο συνεργόν* II 20. 24–25; *οἷς δὲ τὸ κράτος λαβόντες . . . εἰκόνες . . . τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος κατεστάθησαν, εἰκότως γε . . .* II 35. 21–36. 3; *οἷς τῷ ἡμετέρῳ νεκρῶνται νεκροῦν ἡμῖν τὰ μέλη . . . εἰσηγούμενος, οἷς τῆς φθορᾶς ἐξανίσταται πρὸς ἀφθαρσίαν μεταστοιχειοῦσθαι χαρίζεται* II 40. 4–7; *οὐ συντυχία . . ., ἀλλ' οἷς ἄνωθεν ἔγνω . . . καὶ προώρισεν* II 40. 22–25; *κάλλει . . . καταστράπτεται οἷς ἀνάμνησιν φέρει* II 45. 17–18; *οἷς ἕνα με τῶν μικρῶν ἐσκανδάλισας* II 54. 26–27; *οὐκ ἐγκαλυπτομένους οἷς τὸ . . . σεμνόν . . . διαφθείρειν βουλεύουσιν* II 78. 10–13. — *ὧν* = 'pro eo quod': *ὧν μὲν τὸ θεῖον σεμνύνεις . . . τῶν . . . ἐκείθεν*

INDEX GRAMMATICVS

μονῶν τὴν ἀπόλαυσιν ἐκδεχόμενος, ὧν δὲ τὰ Χριστιανῶν ἐξαίρει
 . . . τὴν κυβένησιν εὐδοκίμως II 42. 1-6. — ἀνθ' ὧν = 'pro
 eo quod': ἀνθ' ὧν σφίσεις μὲν κτήνη, . . . I 39. 21; ἀνθ' ὧν . . .
 χρηστοὶ τῷ δοκεῖν σύμβουλοι . . . ἀναδείκνυνται I 255. 24-28;
 ἀνθ' ὧν ἱκετεύων ὠφθη θεῷ I 258. 32; ἀνθ' ὧν . . . οὐ τῆς ἀξίας
 τετίμητο II 49. 1-3; ἀνθ' ὧν . . . ἀγνώμονες . . . ὠφθημεν II
 54. 4-6; χάρις θεῷ ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπέστησας II 111. 7. — ἀφ' οὗ
 = 'propterea quod': ἡ καὶ ψευδομαρτυρίας τοῦτον κρινεῖς, ἀφ' οὗ
 σὺ μὲν . . . , Παῦλος δὲ . . . I 142. 29-32. — δι' ὧν = 'eo quod':
 λῆρον τὸ τοῦ οἰκείου νόμον ἐπίταγμα ποιεῖται δι' ὧν παρὰ φαῦλον
 ἔρριψε τὴν παραγγελίαν I *171. 24-25. — ἐξ ὧν = 'propterea
 quod': ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἀλλοιούμενη φύσει κατεκληρώθησαν τῶν
 οὕτω χρηστευόμενων καὶ τὸ περὶ τοὺς ἄλλους ἐντρεπιζόντων ἐνδό-
 σιμον I 166. 32-167. 3. — ἐφ' οἷς = 'pro eo quod': ἀνεύθυνος
 . . . , ἐφ' οἷς . . . δρασμὸν ἐξετέλει I 285. 2-6. — πρὸς οἷς = 'prae-
 terquam quod': πρὸς οἷς αὐθαίρετος κεκίνηται I 8. 9; 16. 31;
 πρὸς οἷς τῆς καθέδρας τῶν λοιμῶν ἀπανίσταται I 29. 17-18; πρὸς
 οἷς τῷ ἀλλοκότῳ . . . ὑπάγεται I 57. 26; πρὸς οἷς οὐκ ἐδίωξαν
 ἀσεβείας I 76. 6-7; πρὸς οἷς οὐ πρῶτον ἐπανεπαύοντο γάμῳ
 I 138. 27-28; πρὸς οἷς οὐ νενοηκότος ἐστὶ I 151. 9-10; πρὸς
 οἷς τὸ ἀγνοεῖν ἐπιφέρεται I 183. 10; πρὸς οἷς δὲ . . . κατηγορήσε
 I 193. 5-6; πρὸς οἷς . . . περιγένοιτο . . . , ἔτι καὶ . . . I 201.
 17-19; πρὸς οἷς οὐκ ὠφέλησεν I 291. 33-292. 1; πρὸς οἷς . . .
 μαχέσασθαι ἠνθαδίσαντο II 62. 14-15; πρὸς οἷς . . . ἀπωσθή-
 σεται II 72. 22-23; πρὸς οἷς γὰρ οὗτος . . . ἐκδίδωσιν ἑαυτὸν
 II 86. 6-7.

Pronomen indefinitum. τῶν τις νησιωτῶν I 120. 4. — τίποτε I
 235. 24. — οὐ τις = οὐδεὶς II 1. 4; 69. 20; μή τις = μηδεὶς
 I 219. 18; 291. 15. — οὐδεὶς τις I 288. 12; οὐδέν τι I 90. 6;
 216. 11; 259. 13; 314. 10; 352. 17; II 12. 22; 51. 4; οὐδέν τι
 μᾶλλον I 135. 29; μηδέν τι I 208. 2; οὐδενί τι I 34. 9. — τὰ
 μηδέν I 128. 27.

Pronomen relativum indefinitum. ὅστις = ὅστις οὖν I 37. 19; 78.
 1; 202. 19; 257. 15; 258. 13; 291. 9; 305. 10; 310. 28; 328. 11;
 cf. οὐδ' ἂν εἴ τι καὶ γένοιτο I 195. 19; ὁπότερος = ὁποτέρω οὖν
 I 26. 22; 135. 28; 317. 14; 338. 7; ὅς = ὅστις οὖν II 26. 10;
 ὅσος = ὅποσο οὖν I 258. 13; οἷος = ὅποιος οὖν II 100. 11.

Praepositiones

ἀνὰ πάντων στόμασιν II 81. 4.

ἀπό = ὑπό I 235. 7; 240. 18; 245. 13; 258. 13; II 54. 24.

εἰς = ἐν I 23. 29; 235. 25; 236. 5; 238. 14; 240. 1, 7, 31; 243. 12,
 13, 23; 273. 1; II *175. 5. — εἰς = 'quantum ad' I 99. 27;
 209. 3; II 100. 3, 17.

ἐν ἑαυτοῦ I 79. 6; 91. 5; 253. 10.

ἐπὶ c. gen. = 'per': ἐπὶ μιᾷς μυσταγωγίας I 317. 30.

ἐπὶ c. dat.: ἐπὶ τινι χρόνῳ μικρῷ I 70. 14; ἐπὶ δυσὶν ἔτεσι I 263. 2;
 sim. 280. 26; ἐπὶ τοσούτῳ πεφιλοπονήσθω I 345. 28 app. — ἐφ'
 ἑκατέρῳ . . . μετακλινόμενος II 39. 7-8.

INDEX GRAMMATICVS

ἐπὶ c. acc.: οἱ νῦν τινὲς ἐπὶ λόγους εἶναι κομπάζοντες I 120. 21;
δώσετε πάντως καὶ ἐπὶ πέμπτην καὶ ἑκτην I *170. 3-4; Διονυσίῳ
τὰς κωμωδίας ἐπὶ χειρὰς ἑῶν I 317. 25-26.
κατὰ c. gen.: πλοῖον φερομένῳ κατὰ πελάγους I 22. 19-20; ὁ κατὰ
τοῦ ἱππικοῦ ἱστίου διαύλου I 322. 16-17; ἐγχεῖται . . . ἡ . . .
ῥῆγ . . . κατὰ τοῦ . . . πηλοῦ I 348. 4-5.
πρὸς c. dat. pro acc.: πρὸς τῷ καιρῷ τῷ ὀφειλομένῳ αὐτῷ I 290. 6.
ὑπὸ c. dat. 'post' II 127. 2.
ὑπὸ c. acc.: ὑφ' ὃ πολλὰ μὲν ἀνίσχυροι φωρῶνται . . . ὑπαντήσεις
I 188. 31-32.

Particulae

ἄρα: ἄρ' οὖν τίς . . . ; I 355. 8; ἄρα ἢ . . . ἢ . . . ; II 104.
7-8.
ἐάν = ἂν: οὐ ἐάν . . . αἰτήσονται I 166. 6-7.
εἰ μὴ 'immo vero' I 55. 27; 127. 15; 281. 4; 296. 14; (εἰ μὴ καί)
I 36. 20; 60. 16; 139. 28; 168. 31; 187. 12; 211. 13; 225. 8;
248. 19; 280. 8; 285. 9; 286. 13; 289. 11; 291. 11; 309. 19;
334. 9; 336. 7; II 53. 23; 63. 15; 76. 13; 124. 32; (εἰ μὴ τι καί)
I 78. 1; 264. 8; (εἰ μὴ πον καί) I 77. 11; 92. 4.
εἴπερ concess.: εἴπερ κατόπιν . . . φέροιτο I 20. 16-17.
ἐφ' ᾧ (τε) sensu finali: (inf. aor.) I 102. 4; II 15. 8; 124. 12;
(inf. fut.) II 69. 30; (opt. aor.) I 286. 18.
ἢ (in respondendo): ἢ πάντως I 273. 19; 307. 25; ἢ δῆλον ὥς
II 24. 20; ἢ προφανές ὥς II 28. 21-22.
ἦτοι I 28. 2; 44. 10; 73. 29; 109. 3; 241. 22; εἴτοι I 44. 32;
II 18. 23; *177. 1; *180. 23.
ἵνα c. conl. = fut.: ὅταν ἀκούσῃ . . . , εὐθὺς ἵνα λογίζηται καὶ νοῇ
I 237. 13-14; cf. 10-11.
καὶ abundans: καὶ μηδέ II 113. 10; καὶ μόνον II 74. 15-16.
μόνον . . . καὶ 'vix . . . cum' I 91. 4.
ὅποι 'sicut' II 94. 3.
ὅσα καὶ 'sicut' II 52. 13; 59. 1.
ὅσον: ὅσον ὅτι 'quatenus': ὅσον ὅτι μηδέ τίς με τούτοις ἐπέστησεν
I 6. 12. — οὐχ ὅσον: οὐχ ὅσον οὐκ ἔβλαψαν ἤνεγκαν κέρδος I 291.
13-14; οὐχ ὅσον ὀλίγον εἰ μὴ καὶ μέγα I 309. 19.
ὅτι abundans: μόγις μελέτη μακροῦ . . . καταλαμβανόμενον, οὐχ ὅτι
. . . σχεδιαζόμενον I 127. 11-13; παλαιὸν μὲν . . . , οὐ μὴν ὅτι
καὶ παντάπασι διεργηκός I 305. 3-4; ἐπαπορεῖν . . . , τί ὅτι μὴ
. . . εἶπεν I 35. 26-27.
οὕμενον (sic); saepe οὕμενον ὅσον εἰπεῖν sim.; I 8. 11; 16. 33;
52. 15; 58. 1; 70. 6; 137. 26; 171. 6; 247. 13; 286. 27; 329. 30;
II 47. 13; 134. 5.
τε sine καὶ respondente: περὶ τε . . . , μάλιστα δὲ περὶ . . . I 327.
7-8; ὅσα τε κατὰ σῶμα, ὅσα περὶ ψυχὴν II 71. 5-6. — τε
abundans: καὶ προσηγορία τε καὶ τιμὴ I 78. 9-10; ληροῖς τε
μακροῖς τε καὶ ἀσυνέτοις ἐπινοίαις I 100. 31; τοῦ ἐσθλοῦ τε καὶ
εἶναι καὶ λέγεσθαι I 254. 22-23; οἰκοφθοραὶ καὶ οὐσαί τε καὶ

INDEX GRAMMATICVS

ὀνομαζόμεναι II 76. 4-5; ἐπίστανται ταῦτα ὅσοι τε καὶ βασιλέως
τῶν ἀπορρήτων μετέχοντες II 126. 9-11.
ὥς ὅτι = ὅτι: φλναρεῖτε ὥς ὅτι . . . I 238. 27.

Negationes

οὐ pro μή: εἰ δ' οὐχὶ πᾶσα ἀνάγκη I 7. 15; εἰ δ' οὐχὶ τοῦτο I 81. 3;
εἰ δ' οὐχὶ λύσας I 323. 8; εἰ δὲ οὐ I *166. 24.
μή (et composita) pro οὐ saepissime, ex. gr. I 6. 22, 26; 7. 7;
9. 23; 26. 7; 27. 28; 56. 20; 89. 9; 95. 26; 99. 10; 103. 21;
110. 3; 164. 24; 182. 7.
μή abundans: τὸ δὲ τὸ μή κατ' οὐδὲν ὅμοιον . . . προκομίζειν I 139.
9-10; τί γὰρ οὐ τοσοῦτον λοιμὸν ἐξελόντες . . . μή διὰ τέλους
ἠφάνισαν; I 201. 21-22.
οὐ . . . οὐ (μή . . . μή) I 359. 23, 25-26; II 18. 29-32; 19. 21-22;
75. 2-3.
οὔτε . . . οὐ (μήτε . . . μή) I 24. 30; 27. 11-12; 31. 16-17; 32.
21-22; 84. 5-6; 114. 6; 118. 12-13; et saepe.
οὐδὲ . . . οὐ (μηδέ . . . μή) I 6. 23-24; 15. 11-14; 309. 21-22;
337. 4-5; 354. 11-12; II 72. 14-15.
οὐ . . . οὔτε II 73. 31.
οὔτε . . . οὐδὲ (μήτε . . . μηδέ) I 26. 31-27. 2; 248. 11-12; II
21. 5-6; 33. 11-14; *119. 4-5; *169. 25; μηδὲ . . . μήτε II
62. 1-2.
οὐδὲ . . . οὐδέ I 239. 5-6.
μήτε . . . μήτε δέ I 80. 27-28.
οὔτε δέ . . . οὔτε II 73. 10-11.
οὔτε . . . καὶ I 140. 22; 197. 4-5; 326. 11-12, 20-21.
μήτε 'ne . . . quidem' II *116. 14.

Verbi genera

Activum pro medio (passivo). ἐξειθικότα I 51. 4; παρέσφηλεν I 52.
26; καταπαύειν I 79. 10; ἐμβιβάζειν I 279. 4; στεγνόντων I 346. 21,
μεταμέλειν II 129. 29; 130. 6.
Medium pro activo. ἀπωθεῖσθαι I 58. 5; δάκνεσθαι I 89. 8; δείκ-
νυσθαι I 258. 4; διαφθορεῖσθαι I 211. 15; ἐδράζεσθαι I 29. 14;
εἰσκρίνεσθαι II *152. 32; ἐξομοιοῦσθαι I 77. 20; κεράννυσθαι I
262. 7; μεταπλάττεσθαι I 267. 7; περιάπτεισθαι I 5. 29; περι-
ίστασθαι I 272. 30; προσέχεσθαι II *150. 20; συγκροτεῖσθαι II
7. 4; συντελείσθαι I 88. 16.
Medium pro passivo. διεκρινάμεθα I 2. 20; ἐπειράσατο II 58. 25;
(fut.) προσλογιέται I 215. 9; προσμαρτυρήσεται II 87. 17.
Passivum. ἀφειδεῖσθαι I 250. 27; ἀναβοώμενος καὶ μισούμενος I
207. 19-20. — οὐκ ἦν βουλόμενον τῷ θεῷ I 329. 24; sim. II 97.
6-7. — τῶν νομοθετουμένων 'eorum quibus leges dantur' I *153.
6-7.
Passivum pro medio. κατεστάθην I 47. 10; ἀντιποιηθεῖεν II 135. 25.

INDEX GRAMMATICVS

Verbi tempora

Praesens pro futuro. *λύεται* I 239. 24.

Aoristus empiricus. I 32. 25, 26; 41. 18, 20, 22; 57. 28; 164. 32; 165. 1; 186. 14; 189. 24, 25; 191. 1, 16; 325. 19; II 7. 15; 8. 12; 123. 19.

Perfectum pro aoristo. *καταπράξαντος καὶ τετελεκότος* I 8. 2; *Ἀμβρόσιος πῶς Οὐαλεντινιανῶν . . . κέχρηται* II 17. 27–29; *προκεχώρηκεν* I 17. 32; *ἐπεὶ . . . ἤκουσε . . . ἀπέγνωκεν παραντίκα* I 68. 24–25; *ἀνεῖσθαι ποτε . . . προσέταττεν* I 69. 22; *κεκίνηται . . . αὐθις διωγμός* I 71. 5–6; *τὸν τοῦ τετάχθαι χρόνον* I 300. 1–2; *εὐρηκέναι βουλόμενος* I 329. 16; *δέδωκεν ἄρχοντα* I 329. 18; (modo irreali) *περιγέγονεν ἂν* II 85. 19.

Perfectum pro praesenti. *διακεχειρίσται* I 14. 4; *κατεσπουνδάκασι* I 117. 17; *ἡγνόνθας* I 171. 2; *πεφροντικότι* I 213. 8; *πεπραγματευμένους . . . ἐκβεβιασμένους* I 216. 8–9; *πεπίστευκα* II 22. 17; *ἡγνῆται* II 75. 30; sim. plusquamperfectum *ἐκέχρητο* I 173. 11; futurum exactum *κεχήσονται* I 119. 2; 326. 13.

Plusquamperfectum pro perfecto. *διεγνώκεσαν* II *160. 28.

Verbi modi

Indicativus cum ἂν pro optativo potentiali. (praes.) *οὐκ ἂν . . . παρέχετε* I 54. 23–24; *τί γὰρ ἂν ἄλλο . . . αἰνίττεται*; I 250. 6–7; (fut.) *ὥς ἂν τις ἔρει* I 8. 27–28; *πῶς γὰρ ἂν . . . ἐξαναστήσεται*; I 27. 3; *οὐδείς ἂν . . . ἀρνήσεται* I 42. 17–18; *φήσει γὰρ ἂν* I 218. 26; *τί ἂν ἐροῦμεν*; I 251. 7; *οὐδ' οὐδείς ἂν . . . ὑποτιμήσεται* I 263. 31; *τί ἂν . . . προκομίσει*; I 322. 14–15; *οὐκ ἂν σὺ πάντως ἔρεῖς* I 337. 3–4; *τίς ἂν . . . ἀναχαιτιεῖ λόγος καὶ ὑποστείλεται*; I 347. 2–4; *ἐλλειπῶς ἂν οἶμαι φήσουσι* I 351. 16; *πῶς ἂν ἀξίως ἐρῶ*; I 355. 28; *ἐνδίκως ἂν ὑποβλέφομαι* II 24. 17; *ὥς ἂν ἴσως ἄλλος ἔρει* II 51. 17–18; *τίς γὰρ ἂν . . . ἀνέξεται*; II 103. 5; *ἀλλ' οὐκ ἂν ποτε τοῦτ' ἔσται* II *167. 12; (aor.) *ἀναντιρρήτως γὰρ ἂν . . . κατέληξε* I 35. 22–24.

Indicativus post ἂν (= εἰάν), ἐπὶ ἂν etc. *ἂν δὲ καταθύμιος ἔσομαι* II 102. 25; *ἐπὶ ἂν οὗτος . . . ἀπειδεν* I 5. 12; *ἐπὶ ἂν . . . καταλείπεις* I 149. 30–32; *ἐπὶ ἂν μή τι κατήπειγεν* I 191. 18; *ἐπὶ ἂν . . . ἡρέγκατο* I 248. 11; *ἐπὶ ἂν . . . τὸ μὲν ἡρεμεῖ . . . , τὸ δ' οὐκ ἀνίησι* I 347. 13–15; *ἐπειδὴν . . . ἀπηλλάττετο* II 32. 12–13; *ὅπότεν τοσοῦτον ὑπὲρ πονεῖσθαι* II 32. 8; *ὅταν . . . τύπτη . . . καὶ . . . πληροῦται* I 242. 19–21; *ὅταν . . . βούλεται* II 59. 21–23; *ἔστ' ἂν . . . παρέσχεν* I 289. 7–8; *ἔστ' ἂν . . . προκινδυνεύει . . . εἰσέρχεται* II *167. 8–10; *ἔως δ' ἂν . . . ἀπόλωλε* II 103. 5–6; *μέχρις ἂν . . . ἐπιτρέπει* I *143. 7–8; *μέχρις ἂν . . . στήσεται* I 170. 4–5; *μέχρις μὲν ἂν . . . εὐτύχει* I 219. 21–22; *κἂν . . . διαστέλλεται* I 37. 13; *κἂν μὲν . . . κατέθετο* I 54. 20–21; *κἂν . . . παρακαλεῖ* I 66. 16–17; *κἂν . . . φησί* I 149. 7; *κἂν . . . εἴρητο* I *151. 26–27; *κἂν . . . δυστυχεῖ* I 181. 11–12; *κἂν μή τις ἄλλος συντίθεται*

INDEX GRAMMATICVS

- I 254. 31; *κἄν συναναφαινόμενον δ' ἐστί* I 313. 1; *κἄν μηδείς ἄλλος προστίθεται* I 357. 17; *κἄν ... ἐπιλέλησθε* II 72. 18.
- Indicativus cum *ἄν* pro coniunctivo generali in enuntiatis relativis. *καθ' ὅσον ἄν ἀφεστήκασιν* I 35. 10; *ὁποῖόν τι ἄν καὶ βούλει* I 71. 26; *ὥς ἄν οὖν ἡ τάξις ... δίδωσι* I 333. 17-18.
- Indicativus pro coniunctivo in enuntiato finali. *ἵνα μυρίζεσθε* I 244. 13.
- Indicativus sine *ἄν* in apodosis, modo irreali. *τὰ τοιαῦτα προσήγομεν* I 214. 10; *εἰ μὴ ἐξέφυγε ... οὐδὲν ἐνεπόδιζεν* I 240. 9-10; *εἰ μὴ προσέκειτο ... εἶχον ...* I 312. 7-8; *οὐδὲ γὰρ οὕτως εὐτάκτως προΐει* I 338. 21-22; *ὅσῃν τις καὶ ... ἐναπέθετο* II 27. 21-22; *δ καὶ λησταὶ ... οὐχ ἦττον διέθηκαν* II 55. 11-12; *πῶς γὰρ ... ἐγένεσθε ... εἰ ... ἀνέβαινε* II *116. 21-22.
- Coniunctivus adhortativus tertiae personae. *Ἀλέξανδρον δὲ τότε προστήσωσιν* I 118. 29; *ἀνδρὶ ... ἀδελφὸς παρῇ* II 38. 19.
- Coniunctivus aoristi pro indicativo futuri. *οὕτω γὰρ μόνως γνοῖεν ... καὶ ... ἐκμελετήσωσιν* I 118. 6-8; *χάριν εἶσομαι ... καὶ εἰς ἀείμνηστον καταθῶμαι τὴν χάριν* I 179. 22-24; *δς ... ψυχὴν ... φοιβάζουσιν ... καταπαύσῃ ... ἐκπορίσεται* I 201. 31-202. 3; *οὐκ ἔσθ' ὅστις τοῦτον ... ἐξέλγεται* I 262. 31-32; *τίνας ὑπόληψιν ὑπόσχῃς*; I 270. 19-20; *οὐκέτι τὴν ἀκοὴν ὑπόσχω* I 313. 21.
- Coniunctivus post *εἰ*, *ὅτε* etc. *κἄν εἰ μὴ πείσῃ* I 12. 7; *εἰ ... παρακαθεζόμεθα καὶ μὴ ... ποιῶμεθα* I 30. 9-10; *εἰ μὴ ... ἀναγινώσκωμεν* I 55. 15-16; *εἰ καὶ ... δόξωμεν* I 75. 8; *εἰ μὴ συνῆτε* I 101. 24; *κἄν εἰ ... ἀπομάχωνται* I 102. 18-19; *εἰ δέ σοι μὴ ... δόξωμεν* I 149. 25; *εἰ ... πωλήσωσι* I 181. 1; *εἰ μὲν συνῶσιν* I 191. 23; *εἰ δ' ἐπακούωσι* I 191. 26-27; *εἰ τι ... δοκῇ* I 195. 4; *εἰ ... μὴ ... ἔξωμεν* I 217. 17-18; *εἰ μὴ ... ὑπείδωμαι* I 249. 23-24; *εἰ δὲ καὶ ταῦτα παρῶμεν* I 251. 1; *εἰ φίλοις ... ἀπολύομεν ... θεὸν δὲ ... λογιζόμεθα* I 259. 4-6; *εἰ μὴ ... παρεισδύσῃ* I 262. 24; *εἰ ... τις ... ἄλφ* I 263. 8-9; *εἰ τι σαιπρὸν ἀποφθέγγεται* I 268. 4-5; *εἰ τι ... καταλαμβάνηται* I 268. 5-6; *εἰ σοι μὴ ... προχωρήσῃ* I 270. 26-27; *εἰ ... ἐγκαλλωπίσῃ* I 291. 6-7; *εἴτε ... περιγένηται* I 317. 15-16; *εἰ ... ἀποκαταστή καὶ ... ἐπαγάγοι* I 317. 19-20; *εἴτε ... ἐγχειροῖν ... εἴτε ... ἐπίσχω* II 24. 13-16; *εἰ ... ὤμεν* II 44. 10-11; *εἰ ... περικροτεῖ ἀλλὰ μὴ ... ὑποκινῇ* II 65. 21-23; *εἰ μὴ πού τις ... ἐπιφημίσῃ* II 75. 4-5; *εἰ μὴ ... πραγματεύσῃται* II 87. 8; *εἰ οὖν ... φῶμεν* II *154. 2-3; *ὅτε ... ἐξῇ* I 25. 13; *ὅτε σκανδαλισθῇτε* I 239. 29; *ἡνίκα ... ἐκλάμψωσιν* I 84. 14; *ὁπνίκα ... δοκιμάζεται* I 25. 14; *ὁπνίκα ... ἀθετήσῃ καὶ οὕτω ... νικήσῃ* I 81. 18-21; *ὁπνίκα ... ἀπορρέητε* I 141. 10-11; *ὁπνίκα ... ἀποφύγωμαι* I 249. 18-19; *ὁπνίκα ... καταπαύσωμεν* II 48. 17-18; *ὁπνίκα ... ψυγῇ ... ἀντισεναχθῇ* II 52. 2-4; *μέχρι μὲν αὕτη ὑπῇ καὶ ... παρέχεται ... καὶ ... παρασκευάζει* I 350. 3-5.
- Coniunctivus generalis sine *ἄν* in enuntiatis relativis. *καθ' ὅσον οἱοί τε ὤμεν καὶ ... χειραγωγώμεθα* I 20. 14; *ὅ τι καὶ κελεύῃ ἐκείνη* I 34. 23-24; *ὁσάκις πέσῃς* I 114. 12; 168. 6; 181. 29; *ὥς γε θνητῇ φύσει παρῇ* I 224. 21.

INDEX GRAMMATICVS

- Coniunctivus cum *ἄν* pro optativo potentiali (in negando et interrogando). *τί ἂν ἔμιν . . . νῦν ἐνοχλῶ*; I 33. 18—19; *οὐκ ἂν ὁμοιον ἔμοιγε δόξης* I 71. 27; *τί γὰρ ἂν καὶ ποιῶμεν*; I 106. 16; *πρὸς ποίαν ἂν οὐχὶ χωρήσειαν αἰσχροτότητα . . . καὶ τί . . . οὐ καταπράξωσιν*; I 115. 19—21; *πῶς ἂν σωφρονεῖν ἔτι φῶμεν*; I 147. 29—30; *πῶς ἂν σώσῃ . . .*; I 155. 26; *τοῦτο δὲ πῶς ἂν ἦ περιγραφόμενον*; I *174. 20; *τίς γὰρ ἂν ἄξιον ἐμὲ θῆται*; I 181. 15—16; *οὐκ ἂν . . . ἀγνοήσῃ* I 303. 4—6; *οὐκ ἂν . . . ἐξαμαρτήσῃ* I 320. 21—22; *οὐκ ἂν ἐνδίκως ἐκφυγῇ* I 322. 6; *οὐτ' ἂν τι διοίσῃ . . . οὐτ' ἂν . . . ὑπόσχῃ* I 349. 12—14; *πῶς ἂν μεταδοίῃ . . . πῶς δ' ἂν σώσῃ*; II 20. 11—13; *οἱ γε . . . οὐδὲ τὰ ἐαντιῶν κατανοεῖν ἂν ἐξισχύσῃτε* II 62. 11—12; *πῶς δ' ἂν τις καὶ ἔτι θαρρήσῃ*; II 72. 28; *ἐκεῖνος ἂν ἀγνοῇ* II 79. 30; *οὐκ ἂν πείσῃ* II 88. 4; *τί ἂν ἐρῇ κύριος*; II 100. 6; *οὐκ ἂν οὖν λάβῃτε* II 132. 10; *οὐτ' ἂν ἡμεῖς πράξωμεν* II 133. 3; *τίς . . . οὐκ ἂν ἀλογήσῃ . . . καὶ . . . ἀντιστρατεύσαιο*; II *162. 21—23; *πῶς ἂν οὖν πρόωμαι . . .*; II *166. 20; *οὐκ ἂν ἀφέλοισθε οὐδ' ἂν . . . ἐκστήσῃτε* II *172. 17—18.
- Optativus potentialis sine *ἄν*. persaepe, ex. gr. I 5. 9; 11. 10, 26, 27; 18. 21; 26. 23; 29. 30; 35. 26; 42. 25, 28; 45. 4; 52. 7; iungitur cum indic. fut. I 58. 9, 12; 116. 3; 137. 4; 142. 24; 201. 17; 207. 12; 212. 3; II 86. 25; 89. 20; 106. 17, 20.
- Optativus cupitivus cum *ἄν*. ὥς ὄφελον . . . ἐκλελοίποισ' ἄν I 134. 14—15.
- Optativus post *ἄν* (= *εἰάν*), *ἐπὶ ἄν* etc. *ἂν μὲν οὖν . . . τι ἐκβαίῃ* I 58. 19—21; *ἂν ἄρα μὴ . . . φέρῃ . . . μηδὲ . . . ἀναχαιτίζοιτο* I 149. 23—24; *ἂν οὕτω τύχοι* I *170. 9—10; *ἂν μόνον . . . ἐνορῶτο* I 317. 3; *ἐπὶ ἄν . . . καταβροντηθεῖεν* I 351. 8—9; *ἐπειδὴν . . . παραπεμφθεῖεν* I 112. 29—30; *ἐπειδὴν . . . περιενεχθείης* I 132. 23—24; *ἐπειδὴν καταλάβοις* I 144. 14; 165. 27—28; *ὅταν . . . ἀποφύγωσι . . . καὶ . . . ἐνέγκαιεν* I 118. 30—119. 1; *ὅτανπερ καὶ βούλοιο* II 127. 25; *κἂν ὅτι μάλιστα βούλοιο* I 112. 11—12; *κἂν ἄλλος ἐπιχειροίῃ* II 51. 34; *κἂν . . . χρήσαιτο* II 56. 8; *κἂν πάντῃ διασπαρείῃ* II 88. 4—5. — item sine *ἄν*, pro coniunctivo cum *ἄν*. *ὀπηνίκα . . . ἀναφανείῃ* I 262. 14—15; *ὀπηνίκα . . . ἀφευθεῖεν, ἀποφοιτῶν δὲ . . . καὶ . . . περισταίεν* I 350. 13—15; *ὅτε . . . σχοίῃ* I 223. 17—18.
- Optativus cum *ἄν* pro coniunctivo generali in enuntiativis relativis. *ὅποτέρῳ τις ἂν βούλοιο προσθέσθαι* I 31. 12; *ὅς ἂν ἀνθρώπων κρίνῃ καὶ μὴ . . . ἀπίδοι* I 281. 10—11; *ὅ δ' ἂν καὶ οἰκονομηθείῃ* I 318. 15; *ὅ τι ἂν τις εἴποι* I 337. 5; *ὥς δ' ἂν τὰ κοῖλα διατεθείῃ* I 348. 5; *ὅποι δ' ἂν τις καὶ βούλοιο* II 79. 13—14; *οἷς ἂν ὁ λαμβάνων ἐθέλοι* II *169. 13—14; *οἷτινες ἂν εἴεν* II *174. 5. — item sine *ἄν*, pro coniunctivo generali vel futuroli. *πρὸς ᾧ τύχοι* I 112. 8; *ὅποτέρῳ . . . προσνεύοις* I 135. 28—29; *ὅτινί τις ἐθέλοι τούτους καλεῖν* I 140. 5; *οἱ τὸ συμπνίγον ὑμᾶς . . . ἐλκύσειε πνεῦμα* I 208. 23—24; *οἷς αὐτός τις . . . κατορθώσῃ* I 210. 26; *καθ' ὅποτέραν . . . χωροίμεν* I 317. 14; *ὅποι παρείκοι* II 69. 32; *ὅν . . . καταλάβοι* II 73. 15; *ὅ τι καὶ βούλοιο* II 76. 14; *πάν δ' ἐπὶ νοῦν ἴοι* II 98. 6; *πάν δ' τι βούλοιο* II 100. 22—23.
- Optativus pro coniunctivo in enuntiativis finalibus. *φημί γὰρ ταῦτα . . . ὥς ἂν . . . ἀπελέγχοιο* I 223. 2—4; *ἵνα μὴ . . . αἰτίαν παρέχοι-*

INDEX GRAMMATICVS

- μεν . . . , βραχεία . . . διεξίωμεν I 227. 11-14; porro I 7. 15-18; 60. 25-29; 191. 21-27; 232. 23-26; 254. 26-27; 258. 21-26; 268. 4-8; 318. 9-15; 319. 4-9; 322. 11-13; 336. 25-29; II 49. 11-15; 57. 2-5; 63. 20-22; 66. 16-20; 67. 13-16. — item post verba timendi I 106. 12-15; 139. 30-31; 248. 10; II 23. 10-24. 1.
- Optativus pro indicativo in oratione obliqua. οὐκοῦν μεμπτέον . . . ὅτι μὴ . . . πίπτει I 10. 14; οὐκ οἶδα εἰ μὴ . . . ἐξενεχθείη I 96. 9; οὐκ ἔχω συνιέναι . . . ποῦ . . . ἀνευρήκοι I 96. 14-17; εἰπάτω . . . πόθεν . . . λάβοι I 231. 14-15.
- Optativus deliberativus. ἐπειδὴ δὲ πᾶν ἀπολώλει . . . , ἀρά γε οὐ περὶ πλείστον τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν τῆς τοῦ ἐνὸς θείημεν; ('anteponere debebamus') I 5. 3-5; ἀρ' οὐν . . . ὑμῖν γνώμοσι χρῆσαιντο; ('uti debebant') II 62. 3-5; ἀλλὰ τί πάθουεν φιλία μεριζόμενοι καὶ ἀπεχθεία; ('quid agere debebant?') II 62. 21-22; τῷ μὴ . . . προσκεῖσθαι . . . ὃν τρόπον ἡ θεραπεία προβαίη ('quomodo procedat') II 88. 1-3.
- Optativus futuri invenitur: (1) sensu cupitivo: καθ' ὑμῶν τρέψοιτο I 133. 1; ἔσοιτο ταῦτα II 6. 10; (2) sensu potentiali: ἀναιδεύσοισθε I 164. 19; τεύξοιτο I 269. 15; ἐπιδαφιεύσοιτο II 41. 4; ταμειύσοιτο II 86. 25; (3) in enuntiatis conditionalibus: εἰ . . . ἐπιχειρήσοι I 144. 18-19; εἰ μὴ πού τις . . . νομίσοι II 48. 6-8; (4) in enuntiato finali: ἵν' . . . ἀπαλλάξοι I 309. 15-16; (5) in enuntiato temporali: ὅτε . . . περικλείσοι I 309. 16-17.
- Imperativus pro enuntiato condicionali. ὁξέως ἄγαν ἐφέπεσθαι . . . , μόνον ἔστω τις ὁ . . . προσκαλούμενος II *159. 30-31.

Verbalia

- Infinitivus pro imperativo. ἀλλὰ γὰρ σκοπεῖν, ἀξιάγαστε I 286. 10; σκοπεῖν γὰρ εἴ μοι . . . II 52. 20.
- Infinitivus restrictivus. ὅσα σοφοῖς χρῆσθαι I 96. 22; ὅσα ὑμᾶς εἰδέναι I 96. 27; οὐδ' ὅσον ἐπὶ γλῶσσαν ἦκειν . . . τὴν ἐμήν I 326. 8-9; ὅσα ἐμὲ κρίνειν εἰδέναι II 1. 7; ὅσα γε κρίνειν ὀρθῶς II 41. 14-15. — ταύτῃ μοι δοκεῖν καὶ τὸν . . . θεάνθρωπον . . . οὐδὲν ἐπιστρέφειν II 60. 14-16; καί μοι δοκεῖν, ὅς . . . ἔγνωκας . . . , εἶναι II 66. 30-67. 1. — τοῖς λογομάχοις συνενεχθῆναι I 250. 19-20, cf. schol.; ὑμῖν συνενεχθῆναι I 133. 29.
- Infinitivus in enuntiatis subordinatis. οὕτω πρὶν ἀνεῖναι μέχρις ἂν . . . συγκαθεῖρξαι καὶ . . . καταριθμῆσαι I 5. 1-3; ἀλλ' ὅγῃ ταῦτα μεταμανθάνοντας ὑποκρούσει τυχόν τις . . . καὶ ὀπηνίκα πολλοῖς ὑπάρξαι σκανδάλου παραίτιος I 9. 13-15; παρακοπτόντων ἡ κρίσις, οἷς μὴ ἔχειν τινὰ ἀντειπεῖν ἀποδιαιτρίβειν ἄλλως I 115. 28-29; θεῷ . . . ἐπεμέμφετο, εἰ . . . τῶν μὲν ἀναβάλλεσθαι τὴν αἴτησιν . . . , μὴ δὲ . . . ἐπιτελεῖν τὴν εὐχὴν ἀποδείκνυσθαι I 121. 4-8; ἐπεὶ μὴδὲ . . . τοὺς θεοὺς χαρακτῆρας ἐναπομόργνυσθαι I 151. 1-3; . . . φασιν ὥς τούτου μὲν αὐτοὺς ἀστοχεῖν I 194. 8-9; οὐκ ἔχοντα ποῖ καταθεῖναι I 205. 21-22; ὁρῶ . . . οὕτω πανσάμενον . . . μέχρις ἂν . . . τὸ προσννοικῶν . . . ἐκβεβλήσθαι II

INDEX GRAMMATICVS

74. 3-6; οὐκ ἔχω τί . . . διανοηθῆναι II 129. 11-12; tum apud Nicetam II *159. 10-16; *160. 28-161. 1; *161. 32-162. 1; *163. 22-24; *166. 21-22; *168. 13-169. 4.
- Infinitivus cum articulo. τὰ κάλλιστα . . . τὸ μὲν καλὰ εἶναι πιστεύεται I 23. 21-23; τὸ ἐγνώσθαι . . . κατασπένσασι I 28. 24-25. — v. etiam s. v. Genit. fin.; Dat. causae; Dat. fin.
- Infinitivus futuri pro praesenti vel aoristo. τὸ τοῦτον ποιῶνιον σπαράξεσθαι ἐπιτίθενται II *156. 21-22; οὐ γὰρ ἔχειν στηρίζεσθαι ποι II *159. 1-2; εἰς τὸ θηρεῦσαι καὶ συλλαβεσθαι . . . καὶ . . . καταδικάσεσθαι II *160. 7-8; οὐκ οἶεσθαι δεῖν ἐπιστηριεῖν II *169. 3; οἷς εἴ τι μέλον ὀρθῶς φρονήσεν II *173. 15.
- Participia negligenter constructa. I 7. 3-6; 9. 8-11; 32. 29-32; 35. 28-30; 53. 20-22; 55. 2-4, 12-14; 69. 11-13 app.; 80. 11-14; 88. 16-18; 107. 2-6; 146. 28-29; 155. 3-4; 172. 20-23; 189. 3-5; 208. 13-18; 209. 28-31; 211. 16-17; 213. 4-8; 240. 4-6; 241. 24-26; 263. 17-19; 276. 7-11; 277. 1-3; 297. 17-18; 305. 3-5; 307. 7-12; 308. 9-13, 17-22; 309. 29-33; 316. 28-317. 3; 331. 14-16; 334. 9-11; 338. 6-9; 346. 17-18; 356. 22-25; II 32. 29-31; 49. 2-3; 49. 15-50. 2; 54. 1-4; 55. 15-18; 84. 5-7; 98. 12-13; 131. 8-10; 146. 9-10. — v. et app. crit. ad II *151. 21; *153. 22; *157. 1, *13, *18, *21, *25, *27; *158. 23, *25; *159. 5; *7; 160. 6, *26.
- Accusativus absolutus. 'σώσεις' γάρ φησι . . ., σύνηδες ὃν τῇ γραφῇ τοῦτο I 40. 3-4; παντὶ γὰρ . . . ζώῳ . . . ἀνακρεμασθῆναι δοθέν I 69. 5-6; συνετηρεῖτο . . . τῇ βασιλείᾳ, τοῦτο δοκοῦν δίκαιον I 89. 20-21; οὕτω δοκοῦν τῷ θεῷ πατρί I 153. 6; δεῖσαν . . . ἀποστῆναι I 153. 21; τὰ . . . ἐκ φύσεως ἀγαθὰ ὡς ἀμήχανον ὃν . . . διεξελεῖν II 27. 6-7; οὐκ ἂν τοῦτο συμβάν II 32. 13; δοκοῦν τοῦτο τοῖς . . . σοφοῖς II 38. 3; οὐ συντυχία τοῦτο συμβάν ἀλογίστῳ, οὐκ αὐτομάτῳ φορᾷ . . . συνεχεῖν II 40. 22-23; θεὸν . . . καθαρῶτατον, καὶ τοσοῦτον αὐτῷ μέλον τοῦ καθαρῶ βίου II 79. 31-32. — gen. absol. pro accus. οὐκ ὄντος . . . πιστόν τι . . . κατιδεῖν II 67. 24-25.
- Participium pro verbo finito. μέλον = μέλει I 189. 25; 345. 26; II *168. 10; *173. 15; alia II 5. 15; 53. 6; 54. 19; 73. 31; 75. 20; 79. 10; 87. 9; 110. 11; 125. 15.

FIGURAE

Constructio ad sensum

πεσόντων . . . χιλιάδων εἴκοσι καὶ τριῶν I *163. 22-23; τοῦ πλήθους . . . ἄμιλλαν ἐπιδεικνυμένων II 16. 2-4; κονσταντίας στρατιωτῶν φρουρούντων II *118. 14; οὐδένα τῶν κτισμάτων . . . προσήκατο συνεργόν II 20. 24-25.

INDEX GRAMMATICVS

Contaminatio

ὅ τι ἂν τις ἐπινοήσῃ τῶν πρὸς ἀρετὴν . . . ἐξασκούμενον (ἐξασκούμενον + τῶν ἐξασκουμένων) I 188. 20–21; σπαράσσοντί τι . . . τῶν τοῖς πατράσιν . . . εἰρημένον (εἰρημένον + τῶν εἰρημένων) I 208. 15–16. — τὸ μαχόμενον ἐαυτῷ Παῦλον ἀποδεικνύοντα (μαχόμενον + τὸ μάχεσθαι) I 308. 16. — τῶν . . . ἐκεῖθεν μονῶν τὴν ἀπόλαυσιν ἐκδεχόμενος (τῶν ἐκεῖ μονῶν + ἐκεῖθεν ἐκδεχόμενος) II 42. 2–3. — οὐχ ἕτερός τις ἢ Βασίλειος δὲ . . . (ἢ B. + B. δέ) II 99. 31.

Ellipsis

Nominum femininorum. γῆ (χώρα): τὴν ὑπ' οὐρανόν I 8. 17; 17. 7; 86. 7; 92. 30; κατὰ μέσσην Εὐφράτου καὶ Τίγριδος I 61. 9; τῇ ταύτης . . . περιοικίδι I 61. 12–13; 62. 22–23; ἡ καθ' ἡμᾶς I 62. 16; II 27. 26–27; 31. 10; τὴν ὑπερόριον I 62. 23; δι' οἴκουμένης, δι' αὐκίτου I 71. 9; τῆς ἐνεγκαμένης I 72. 22; πρὸς τὴν ἐαυτῶν I 288. 1–2; τὴν ἀντίπορθμον ἄπασαν II 12. 17. — γραμμῇ: ἐπ' εὐθείας I 69. 18. — ἐπιστολή: καὶ ταύτην καὶ τὴν πρὸ αὐτῆς ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς καὶ τὴν ὑμετέραν I 318. 28–29. — ἡμέρα: ἡ παρούσα II 46. 28; εἰς τὴν παρούσαν I 54. 29; 66. 13; 101. 8; 169. 24; 173. 28; 175. 10–11; 186. 7; II 95. 4–5; οἰκειαν . . . γενέθλιον I 59. 14; τὴν δι' ἐπιθυμίας χαρμόσυνον I 60. 3; τῇ προτεραίᾳ I 67. 5–6; 186. 3; II 114. 1–2; τὴν εἰς τήνδε τῆς ἐκκλησίας . . . συνήθειαν I 112. 26–27. — θάλαττα: Ἐρυθρά I 254. 2. — κιβωτός (λάρναξ): ἡ τὰ παλαιὰ μαρτύρια περιέχουσα II 135. 4. — λίμνη: τὴν Ἀχερουσίαν I 212. 20. — μετάνοια: τῇ θερμότητι ἢ ἐαυτὸν . . . ὑποτίθῃσιν I 195. 7–8. — μοῖρα (λήξις): πρὸς δὲ τὴν ἀποκειμένην αὐτῷ . . . μεταφοιτῆσαι II 113. 15. — ναῦς: τῇ Ὀδυσσεύς I 297. 15. — ὁδός: ἡ πρὸς τὸ τῆς θείας σοφίας ἐνδιαίτημα φέρουσα II 14. 4–5; τὴν ἐναντίαν τραπέσθαι I 2. 3; τὴν ἐναντίαν φέρεσθαι I 308. 20; τὴν εὐθὺ τοῦ καλοῦ τείνοντας I 3. 13; τὴν πρὸς τὸ αἰσιώτερον εὐθὺ τείνουσαν I 162. 16–17; τὴν ὡς βασιλέα τραπέσθαι τείνουσαν II 128. 13–14; τὴν δὲ κατὰ σαντὸν μέτιθι I 212. 16; τὴν καθ' ἑαυτοὺς ἐλᾶν II 78. 14; ἐλῶ . . . τὴν κατ' ἐμάντον II *170. 14. — οὐσία: τὴν περίγειον I 37. 2; τὴν ὕγραν I 87. 25; II 13. 1, 7; πᾶσαν . . . ὕγραν καὶ ξηράν I 141. 20. — πληγή: εἰς τὸ πολλὰς δαρῆναι II 99. 9. — πόλις: ταύτης τῆς Κωνσταντίνου I 86. 8; τῆς Ἀλεξάνδρου I 359. 17–18; τὴν Ἀντιόχου II 85. 9–10. — πρόφασις: τὸ ἀτελὲς ὑποβαλλόμενος εἰς εὐπρόσωπον I 353. 6 (? cf. II 5. 25; 69. 12). — σοφία: σοφῶ τὴν εἰς χρήματα (nempe χρημάτων) συλλογὴν I 157. 25. — σύνοδος: ἡ ἐν Χαλκηδόνι I 51. 21. — τρεφή: τὴν ἀναγκαίαν ἐκπορίζει II 3. 8. — ψῆφος: τὴν νικῶσαν . . . βραβεύοντος II 16. 5–6; κρατεῖ ταῖς ὁλαῖς II 52. 23. — ψυχή: τὴν μὲν γὰρ τῶν ἄλλων μὴ σφῶν οὐδεὶς ἐγκληθήσεται, τὴν ἑαυτοῦ δὲ πικρῶς καὶ ἀνηλεῶς I 6. 16–17; ἡ λογικὴ I 343. 26; 347. 9; 348. 13; 351. 33; II 87. 1.

INDEX GRAMMATICVS

Nominum masculinorum. ἐπίσκοπος: Γρηγορίῳ Ἐφέσῳ I 290.

1. — λόγος: τὸν χαριστήριον II 5. 9; ἐπιβατήριος II 7. 1, 8, 10.
— νῆος: (οἰκείος): τῷ τοῦ Γαβριήλ I 75. 1. — χρόνος (καιρός, αἰών): εἰς τὸν ἔπειτα I 65. 15; τὸ ἀπὸ τοῦδε εἰς τόνδε II 50. 14; κατὰ τὸν ἐνεστώτα I 44. 18; παρὰ τὸν ἐνεστώτα I 222. 24; εἰς τὸν ἐπιτήδειον I 23. 29; 51. 14; II 15. 6—7; 27. 22; τὸν ἐπιτήδειον ἀναμένειν I 357. 26—27; τὸν δὲ προσήκοντα τῆς ἐκφάνσεως ἀναμένοντι I 357. 15—16; οὗτος ἐνσταίη τοῦ τελειοῦσθαι ὁ πρόσφορος I 358. 28.

Nominum neutrorum. ἔτος: εἰς τεσσαρακοστὸν . . . τῆς ἡλικίας I 300. 1—2. — ὄρος: ἐν Σινάῳ I 21. 15.

Verborum. εἶναι: (εἶη:) καὶ γὰρ ἂν μικροπύχων τὸ πάθος I 7. 3; οὐ τί ἂν ἀποπώτερον; I 14. 23; οὐκ ἂν δὲ . . . ἀκουστέον I 38. 10—11; porro I 49. 24; 51. 1; 53. 20; 80. 23; 81. 9—10, 16; 86. 4—5; 103. 12—13; 110. 21—22; 111. 23—24; 165. 21; 225. 20; 253. 10; 259. 17—18; 328. 5; 354. 21—22; 362. 5—6; II 36. 7—8; 72. 12; 111. 11. (εἴητε:) ὥς ἂν αὐτοὶ οἰοί τε γινῶναι I 97. 10. (εἰεν:) πῶς ἂν καὶ τίνος ἄξιοι συγγνώμης . . . ; II 135. 12—13. (ἦν:) οὐκ ἂν γὰρ σαφὲς ὁ χρόνος I 96. 2; οὐδὲν ἂν πρᾶγμα I 173. 29; 316. 26; εἰ . . . ἐξῆν . . . , ἐρμαιον ἂν . . . I 194. 12—13; τί ἂν ἐμποδῶν; I 223. 13; ἢ γὰρ ἂν οὐδὲν πρᾶγμα I 326. 18; μανίας γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα ἐγγύς II 4. 17—18; μῶμος γὰρ ἂν τοῦτο II 20. 32—21. 1; ἢ γὰρ ἂν οὐχὶ τοῦ πεπτωκότος . . . ἢ ἐπανάκλησις II 21. 3—3. (ἦ:) οὐ ἂν τὸ μὴ χεῖρον I 171. 4; ὅπερ ἂν ἄξιός II 87. 27. (ὄντος:) αὐτοῦ μηδὲν τοιοῦτον δεῖξασθαι δυνατοῦ I 258. 4—5. (ἔστι = ἔξεστι:) ὧν φρόνησις καὶ σοφία καὶ ἀγροίκους ἐννοηθῆναι I 194. 7—8; ποῦ σοι στήναι λοιπόν; I 207. 16; εἰ τι καὶ ἄλλο . . . ἀνευρεῖν I 347. 26—27; ποῦ γὰρ αὐτῷ καθεύδειν; II 32. 8. — δεῖν: (δεῖ:) ἐπεὶ . . . ὅπως πανηγυρίζειν ὑμῖν προκατήγγελλται I 60. 17—18; τί πρὸς τούτοις διεξιέναι τὰς . . . χήρας; I 299. 28—29; καὶ τί γὰρ πέρα τούτων ἐπιζητεῖν; II 52. 1—2. (δέοι:) τί ἂν σοι πλήθος ἡμᾶς ἐπισωρεύειν . . . ; I 109. 25. — προσήκει: καὶ δὴ γε καὶ σέ, . . . ὁποῖω καθυποβληθῆναι ζημιώματι I 145. 20—23. — συμφέρει: εἰς τί γὰρ γυναικὶ τοῦτο μόνῃ ἐξειδιάζεσθαι; I 130. 16—17; τί μοι λόγων ἐπισωρεύειν ὄχλον; II 29. 28—29; ἀλλὰ γὰρ εἰς τί μοι λέγειν πολλά; II 63. 1; τί γὰρ ἡμῖν οὐδὲν δέον κυρίττειν; II 102. 21—22. — ἔλθῃ: ὅτι κεν ἐπὶ γλῶσσαν ἤδη I 298. 2—3 app. — ἐπῆλθε: τί τοῦτο πρὸς νόμον σοι παρεισάγειν; I 131. 6; τί γὰρ σοι καὶ ταῦτα προβαλέσθαι τὰ νῦν; I 134. 29; πόθεν οὖν ὑμῖν τοιαῦτα ἐννοηθῆναι I 195. 8—9; τί σοι μὴ στήναι; II 125. 5. — μέλει: τί γὰρ μοι καὶ δόξης; II 112. 9. — περιγίνεται: ἐμοὶ δὲ . . . δεινῶς ἀλύειν καὶ ὀδυνᾶσθαι καὶ κατατήκεσθαι II *157. 3—5. — λέγειν: (λέγω:) τοῦτο μόνον ἐγὼ II *166. 25. (λέγομεν:) καθ' οὗ θέσιν καὶ ἔξιν, οὐδ' ἄρσιν ἀπαρηγέτον, οὐ στέρησιν I 354. 11—12. (λέγοιμι:) καθ' ἐν μὲν ἂν τοῦτο I 118. 8. — μαθεῖν: μηκέτι ἐνόχλει τὸ πᾶν ἀφ' ἡμῶν I 314. 12. — πράττειν: (ἐπραξε:) ὅτι ὑπὸ θεοῦ χρηματισθεὶς ταῦτα I 291. 6. (πράξει:) μηδὲν ἐλλείπειν ὧν τοὺς πατέρας εἰκός II 29. 25—26; τοὺς ταῦτα διαθεμένους . . . μηδὲν εἰκῇ II 35. 19—20. — βουλομένους: μηδὲν τούτων πεποιηκότες . . . ὧν τοὺς ἐμπορεύεσθαι σοφίαν εἰκός I 191. 4—5. — δυνα-

INDEX GRAMMATICVS

- μένον: συνετοῦ τινός καὶ ὁυθμίζειν τὸν ἄρτι θεοσέβειαν διδασκόμενον . . . λαόν I 328. 27–28. — ἐπιτρεπόντων: ἐπὶ τῶν μετὰ τὴν χειροτονίαν γαμεῖν τοὺς ἱερωμένους I 248. 26–27. — χρώμενος: πρὸς πληγὴν ὀργάνῳ τις τοῦ πέλας I 263. 16.
- Praepositionum.** εἰς: τοῦτο . . . ἀποτείνεται I 31. 33. — ἐνεκα: ἐνός τινος ἢ καὶ δύο ἁμαρτημάτων ἀναγκαστούντων I 7. 3–4; ἦτοι καθαριότητος βίου I 134. 1; οὐ μᾶλλον τῆς ἐμπληξίας ἢ τοῦ ἀνεπερείστου ἀναβοώμενος I 207. 18–19; ἡμᾶς τῆς ὑπακοῆς ἀντιδεξιούμενοι I 220. 23, cf. schol.; ὅσον τῆς ἀπὸ τῶν νόμων εὐθύνης I 283. 13–14; μικρᾶς τινός ἀφορμῆς II *162. 17. v. etiam s. v. Gen. causae. — κατὰ: ἐμὴν γνώμην I 259. 7.
- Adverbiorum.** μᾶλλον: τὸ δὲ ἦν πρόχειρον ἐξελεῖν ἢ περὶ ὑμῶν ἐτοιμότερον διακοῦσαι I 13. 10–11; ἐλοιμήν ἂν . . . παθεῖν ἢ . . . καταπράξασθαι I 66. 18–19; πολλῶ τῶν φθασάντων . . . τὸ ἀπάνθρωπον ἀπελέγχουσα I 69. 26–27; γένοιτο γὰρ ἂν ἐμοὶ μὲν παντός καταθύμιον τὸ τελούμενον I 106. 10–11 cod.; τῆς ἀκριβείας ὑποχαλῶντες . . . ὡς ἂν ἔχωσί τι . . . περιποιεῖν, ἢ τῷ παντὶ βιαζόμενοι τοῦ παντός . . . ἐκπίπτειν I 110. 26–29; καὶ τί ἂν ἄλλο . . . καταπράξαι κεχαρισμένον; I 171. 9–11; εἰτα τιμᾶν ἔδει . . . ἢ . . . εἰσάγειν πρὸς κρίσιν I 228. 28–32; οἷς καὶ τὸ ὀλοθρευθῆναι αὐτοῖς περιγένοιτο ἢ τὸ . . . δολοφονεῖν I 229. 13–15; εἴλετο κακὸς ἀκοῦσαι ἢ πράξαι I 283. 3, 4; πολλῶ δῆπου οὐ βλάπτει I 343. 13. — οὐ: (οὐ μόνον = οὐ μόνον οὐ) οὐ μόνον λύει τὸν γάμον, ἀλλ' ἤδη καὶ . . . δεξιούται I 142. 13 cod.; τοῦτο γὰρ οὐ μόνον βεβαιούντος ἐστίν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα . . . παραγγραφομένου I 328. 1–2.

Hyperbaton

- Passim, ex. gr.** καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κόρῃ μικροῦ τὴν πίστιν ἀποδιδοῦσιν τῷ ὑπερβάλλοντι τοῦ ἔργου θαυματουργούμενον (= καὶ τὸ ἐπὶ τῇ κόρῃ θαυματουργούμενον, μικροῦ . . .) I 72. 18–19; ὡς καὶ παιδιὰν ἀποφανθῆναι τοῖς νῦν εἰς ὁμότητα προβάσι τὰ τούτοις ἐπενεχθέντα παραβαλλόμενα (= ὡς καὶ παιδιὰν ἀποφανθῆναι τὰ τούτοις ἐπενεχθέντα παραβαλλόμενα εἰς ὁμότητα τοῖς νῦν προβάσι) I 208. 11–13; οὐκέτι μοι λόγων ἀπλῶν τῶν περὶ τὴν πρώτην θέσιν, ὡς ἂν αὐτοὶ φαῖεν οἱ περὶ ταῦτα μέλει κομποί (= οὐκέτι μοι μέλει . . .) I 325. 22–23; εἰς ἐαυτῷ ὑφίστησιν οἰκητήριον (= ὑφίστησιν εἰς οἰκητήριον ἐαυτῷ) II 20. 30; τῇ Σίμωνος δωροδοκίᾳ οὕτω γε δὴ ἀλισκόμενοι τῆς συμπαθείας γεγόνασιν (= τῇ Σ. δ. ἀλισκόμενοι οὕτω γε δὴ . . .) II 70. 28–29; συγκρούποντα δὲ τῷ πάντως συνήδεσθαι (= συγκρούποντα δέ, πάντως τῷ σ.) II 73. 16; ὅσον καὶ τοῖς πρὸς πέτρῃ τῇ πέτρᾳ μὲν οἰηθεῖσι λυμήνασθαι, παθοῦσι δ' ὅπερ εἰκὸς τοῖς πρὸς πέτρῃ κυρίττουσιν (= ὅσον καὶ τοῖς πρὸς πέτρῃ κυρίττουσι, τῇ . . .) II 123. 14–16. — τῷ ἅμα τὴν πονηρὰν ἀποπλῆσαι ἐπιθυμίαν (= ἅμα τῷ) I 33. 29; ὁ τὴν εἰς ἀδελφῶν αὐτῷ συντελῶν ἀγχιστείαν (= ὁ εἰς τὴν . . .) I 95. 6; οὐδὲ γὰρ αἵρεσις τοῦτο . . . οὐδ' ὅσα τῶν ἀνηκέστως . . . τὴν κατατομὴν ἐπαγγέλλεται (= οὐδὲ τῶν ὅσα) II 57. 21–23;

INDEX GRAMMATICVS

τετύχηκε δ' οὐ τοῦ σκοποῦ (= οὐ τετύχηκε δέ) II 130. 4; οὐχ ὅτι μόνον ὁμωνύμως (= οὐ μόνον ὅτι ὁμωνύμως) I 330. 7-8; κέρδος . . . οὐχ οἷον ἐρεῖν (= οἷον οὐκ ἔστιν ἐρεῖν) I 291. 14; ἤγοντο καὶ ἐφέροντο οὐδ' ἔστιν ὅσον εἰπεῖν (= ὅσον οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν, cf. I 132. 16, vel οὐδ' ἔστιν εἰπεῖν ὅσον, cf. II 55. 10) I 3. 22; sim. I 15. 3-4; 45. 17-18; 65. 1; 105. 5-6; 129. 4-6; 223. 27; II 17. 15.

Oxymoron

τὰς ἀνοικοδομήτους . . . προτεθειμένας οἰκονομίας I 156. 23-24; τῇ ἀνιέρῳ τῷ ὄντι Ἱερᾷ Βίβλῳ I 128. 11-12; κοινὸν ἄκοινον καὶ ἰδιάζον ἀνιδιαζόμενον I 157. 5-6; τῆς ἀναπολόγου . . . ἀπολογίας I 296. 4-5.

ADDENDA ET CORRIGENDA AD VOL. I

- 10, 14 fort. potius <μη> τῷ ἐν χειρῶν ... νόμῳ, cf. II p. 108, 7
- 27, 22 cf. Plat., Men. 98a4
- 40, 29 leg. προσκείμενα?
- 78, 10–11 scr. ἢ οὐ (τῇ τοῦ Σταγειρίτου πρὸς ἐντροπὴν αὐτῶν χρῆσασθαι λέξει) 'ὁμωνύμως ...'
- 84, 4 θρηνηῶν] scr. θρήνων (ita M)
- 86, 32 leg. εὐαγέσιν (cf. II p. 35, 15)
- 95, 9 Hom. E 442
- 106, 11 restitue παντός, cf. Ind. gramm. p. 286 s. v. Ellipsis adverbiorum
- 117 app.: pro „121–125“ lege „125–127“
- 122 argum., l. 4: pro „p. 143, 8–16“ lege „p. 143, 10–18“
- 133, 11–12 scr. ἀτοπωτάτοις
- 133, 29 dist. ἀγάμοις, ὑμῖν συνενεχθῆναι, τὸ
- 141 app.: pro „4“ lege „3“, pro „10“ lege „9“
- 142, 13 dele <οὐ>, cf. Ind. gramm. p. 286 s. v. Ellipsis adverbiorum
- 157, 25 cf. p. 291, 19
- 159 app. loc.: lege „12–13 cf. Bas. Ep. 217, can. 59, PG 32, 797B12–15“
- 181, 15–16 cf. Num. 11, 29
- 213, 15 scr. ζυγόν
- 223, 5 dist. χρώμενος. ἄλλως
- 290, 2 scr. Καππαδοκίας
- 297, 15 scr. Ὀδυσσέως
- 300, 2–5 Sozomen., Hist. eccl. 5, 11, 7–8
- 345, 12 Hom. E 442